
Taittiriya Samhita

తైత్తిరీయ-సంహితా

Document Information

Text title : Taittiriya SamhitA

File name : taittirIyasamhitA.itx

Category : veda, svara

Location : doc_veda

Transliterated by : Muralidhara B A muraliba at gmail.com

Description-comments : See Brahmana and Aranyaka as separate files

Acknowledge-Permission: Professor Anathakrishna

Latest update : August 28, 2021

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

January 21, 2023

sanskritdocuments.org

Taittiriya Samhita

తైత్తిరీయ-సంహితా

తైత్తిరీయ-సంహితా

॥ ప్రథమం కాణ్డమ్ ॥

॥ శ్రీ గురుభ్యో నమః ॥ హరిః ఓ(౪)మ్ ॥

ప్రథమకాణ్డే ప్రథమః ప్రశ్నః ౧

౧ ఇషే త్వోరే త్వా వాయవః స్థోపాయవస్థ దేవో వస్సవితా ప్రార్పయతు
 శ్రేష్ఠతమాయ కర్మణ ఆ ప్యాయధ్వమఘ్నియా దేవభాగ మూర్జస్వతీః పయస్వతీః
 ప్రజావతీరనమీవా అయశ్శ్మా మా వస్నేన ఈశత మాఽఘశసో రుద్రస్య
 హేతిః పరి వో వృణక్తు ధ్రువా ఆస్మిన్లోపతౌ స్యాత బహ్విర్యజమానస్య పశూనాప్హి
 ॥ ఇషే త్రివత్వారిశత ॥ ౧ | ౧ | ౧ ॥

౨ యజ్ఞస్య ఘోషదసి ప్రత్యుష్ట రక్షః ప్రత్యుష్టా ఆరాతయః
 ప్రేయమగాధీషణా బర్హిరచ్చ మనునా కృతా స్వధయా వితష్టా
 త ఆవహన్తి కవయః పురస్తాద్దేవేభ్యో జష్టమిహ బర్హిరానదే
 దేవానాం పరిషూతమసి వర్షవృద్ధమసి దేవబర్హిర్యా త్వాఽన్వజ్మా
 తిర్యక్పర్వ తే రాధ్యా సమాచ్ఛేత్తా తే మా రిషన్దేవబర్హిః శతవల్కం
 వి రోహ సహస్రవల్కా

౩ వి వయః రుహేమ పృథివ్యాః సంప్రచః పాహి సుసంభృతా
 త్వా సమ్భరామ్యదీత్యై రాస్నాఽసీన్ద్యాణ్యై సన్నహనం పూషా తే
 గ్రన్థిజ్ఞాత్నాతు స తే మాఽస్థాదిన్ద్రస్య త్వా బాహుభ్యాముద్యచ్ఛే
 బృహస్పతేర్మూర్ధ్నా హారామ్యుర్వస్తరిక్షమన్విహి దేవశ్శమమసి ॥
 సహస్రవల్కా అష్టాత్రిశచ్ఛ ॥ ౧ | ౧ | ౨ ॥

౪ శుంధధ్వం దైవ్యాయ కర్మణే దేవయజ్ఞాయై మాతరిశ్వనో

ఘర్మోఽసి ద్యౌరసి పృథివ్యసి విశ్వధాయా అసి పరమేణ ధామ్నా
 దృహస్వ మా హ్వోర్వసూనామ్పువిత్రమసి శతధారం వసూనాం పవిత్రమసి
 సహస్రధారః హుతః స్తోకో హుతో ద్రఫ్సోఽగ్నయే బృహతే నాకాయ స్వాహో
 ద్యావాపృథివీభ్యాః సా విశ్వాయుః సా విశ్వవ్యవాః సా విశ్వకర్మా
 సమ్పుచ్యధ్వమృతావరీరూర్మిణీర్మధుమత్తమా మన్ద్రా ధనస్య సాతయే సోమేన
 త్వాఽఽతనప్తీన్ద్రాయ దధి విష్టో హవ్యః రక్షస్య || సోమేనాష్టౌ చ
 || ౧ | ౧ | 3 ||

x కర్మణే వాన్వేభ్యః శకేయం వేషాయ త్వా ప్రతుష్టః
 రక్షః ప్రతుష్టా అరాతయో ధూరసి ధూర్వ ధూర్వన్దనూర్వ
 తం యోఽస్మాన్ధూర్వతి తన్ధూర్వయం వయం ధూర్వామస్త్యం దేవానామసి
 సన్నితమం పప్రితమఙ్ఘుష్టతమం వహ్నితమం దేవహూతమప్రతమసి
 హవిర్ధానం దృహస్వ మా హ్వోర్మిత్రస్య త్వా చక్షుషా ప్రేక్షే మా
 భేర్మా సంవిక్షా మా త్వా

౬ హిః సిషమురు వాతాయ దేవస్య త్వా సవితః ప్రసవేఽశ్వినోర్బాహుభ్యాం
 పూష్టో హస్తాభ్యామగ్నయే జుష్టన్నిర్వపామ్యగ్నిషోమాభ్యామిదం
 దేవానామిదమునః సహ స్పాత్యై త్వా నారాత్యై
 సువరభి విభేషం వైశ్వానరం జ్యోతిర్దృహన్తాన్ద్రా
 ద్యావాపృథివ్యోరుర్వన్దరిక్షమన్విహ్యదిత్యాస్త్యోపస్థే సాదయామ్యగ్నే
 హవ్యః రక్షస్య || మాత్వా షట్పత్వారిశవ్చ || ౧ | ౧ | ౪ ||

౭ దేవో వస్సవితోత్పనాత్వచ్ఛిద్రేణ పవిత్రేణ వసోః సూర్యస్య
 రశ్మిభిరాపో దేవీరగ్రేపువో అగ్రే గువోఽగ్ర ఇమం యజ్ఞం నయతాగ్రే
 యజ్ఞపతిస్థత యుష్మానిన్ద్రోఽవృణీత వృత్రతూర్యే యూయమిన్ద్రమవృణీధ్వం
 వృత్రతూర్యే ప్రోక్షితాః స్థాగ్నయే వో జుష్టం ప్రోక్షామ్యగ్నిషోమాభ్యాః
 శున్ధధ్వనైవ్యాయ కర్మణే దేవయజ్ఞాయా అవధూతః రక్షోఽవధూతా
 అరాతయోఽదిత్యాస్త్యగ్నసి ప్రతి త్వా

- ౮ పృథివీ వేత్త్వధిషవణమసి వానస్పత్యం ప్రతి
 త్వాఽదిత్యాస్త్యగ్నేత్త్వగ్నేస్తనూరసి వాచో విసర్జనన్తేవవీతయే
 త్వా గృహ్లామ్యుద్దిరసి వానస్పత్యః స ఇదం దేవేభ్యో హవ్యః సుశమి
 శమిష్యేషమా వదోర్ణమా వద ద్యుమద్వదత వయః సంఘాతజ్ఞోష్మ
 వర్షవృద్ధమసి ప్రతి త్వా వర్షవృద్ధంవేత్తు పరాపూతః
 రక్షః పరాపూతా అరాతయో రక్షసాం భాగోఽసి వాయుర్వో వివినక్తు దేవో
 వః సవితా హిరణ్యపాణిః ప్రతి గృహ్లాతు ॥ త్వా భాగ ఏకాదశ చ । ॥ ౧ । ౧ । x ॥
- ౯ అవధూతః రక్షోఽవధూతా అరాతయోఽదిత్యాస్త్యగ్నే ప్రతిత్వా
 పృథివీ వేత్తు దివస్సుమ్భునిరసి ప్రతి త్వాఽదిత్యాస్త్యగ్నేత్తు
 ధిషణాఽసి పర్వత్యా ప్రతి త్వా దివస్సుమ్భునిర్వేత్తు ధిషణాఽసి పార్వతీయీ
 ప్రతి త్వా పర్వతిర్వేత్తు దేవస్య త్వా సవితః ప్రసవేఽశ్వినోర్పాహుభ్యాం
 పూష్టో హస్తాభ్యామధివపామి ధాన్యమసి ధిసుహి దేవాన్పాణాయ త్వాఽపానాయ
 త్వా వ్యానాయ త్వా దీర్ఘమను ప్రసితిమాయుషే ధాన్వేవో వస్సవితా హిరణ్యపాణిః
 ప్రతిగృహ్లాతు ॥ ప్రాణాయత్వా పశ్చాదశ చ । ॥ ౧ । ౧ । ౬ ॥
- ౧౦ ధృష్టిరసి బ్రహ్మ యచ్ఛాపాఽగ్నేఽగ్నిమామాదజ్ఞాహి నిష్క్రవ్యాదః
 సేధా దేవయజం వహ నిర్దగ్ధః రక్షో నిర్దగ్ధా అరాతయో
 ధ్రువమసి పృథివీన్ద్రః హాయుర్ద్రహ ప్రజాన్ద్రహ సజాతానస్మై
 యజమానాయ పర్యూహ ధర్త్రమస్యన్తరిక్షం దృహ ప్రాణం దృహపానం
 దృహ సజాతానస్మై యజమానాయ పర్యూహ ధరుణమసి దివం దృహ
 చక్షుర్
- ౧౧ దృహ శ్రోత్రం దృహ సజాతానస్మై యజమానాయ పర్యూహ ధర్మాఽసి
 దిశో దృహ యోనిం దృహ ప్రజాం దృహ సజాతానస్మై యజమానాయ
 పర్యూహ చితస్థ ప్రజామస్మై రయిమస్మై సజాతానస్మై యజమానాయ
 పర్యూహ భృగుణామంగిరసాం తపసా తప్యధ్వం యాని ఘర్నే కపాలాన్యుప
 చిన్వన్తి వేధసః ॥ పూష్టస్తాన్యపి వ్రత ఇన్ద్రవాయూ వి ముఞ్చతామ్ ॥

చక్షురష్టాచత్వారిశచ్చ || ౧౧ ౧౧ ౭||

౧౨ సంవపామి సమాపో అద్భిరగృత సమోషధయో రసేన సః
 రేవతీర్ణగతిభిర్మధుమతీర్మధుమతీభిః సృజ్యధ్వమద్భ్యః పరి
 ప్రజాతా స్థ సమద్భిః పృచ్ఛధ్వం జనయత్యై త్వా సంయామ్యగ్నయే
 త్వాఽగ్నిషోమాభ్యాం మఖస్య శిరోఽసి ఘర్మోఽసి విశ్వాయురురు ప్రథస్వీరు
 తే యజ్ఞపతిః ప్రథతాన్తవజ్గృహ్నిష్యాఽన్తరితః రక్షోఽన్తరితా
 అరాతయో దేవస్తాః సవితా శ్రపయతు వర్షిష్టే అధి నాకేఽగ్నిస్తే తనువం
 మాఽతి ధాగగ్నో హవ్యః రక్షస్వ సమ్భ్రహ్మణా పృచ్ఛస్వైకతాయ స్వాహా
 ద్వితాయ స్వాహా త్రితాయ స్వాహా || సవితా ద్వావిశతిశ్చ || ౧౧ ౧౧ ౮||

౧౩ ఆదద ఇన్ద్రస్య బాహురసి దక్షిణః సహస్రభృష్టిః శతతేజా
 వాయురసి తిగృతేజాః పృథివి దేవయజ్ఞనోషధ్యాస్తే మూలం మా
 హిసీషమపహతోఽరరుః పృథివ్యై వ్రజం గచ్చ గోస్థానం
 వర్షతు తే ద్యౌర్బ్రధాన దేవ సవితః పరమస్యాం పరావతి శతేన
 పాశైఃకోఽస్మాన్వేష్టి యఞ్చ వయం ద్విష్మస్తమతో మా మాగపహతోఽరరుః
 పృథివ్యై దేవయజ్ఞైః వ్రజం

౧౪ గచ్చ గోస్థానం వర్షతు తే ద్యౌర్బ్రధాన దేవ సవితః పరమస్యాం
 పరావతి శతేన పాశైఃకోఽస్మాన్వేష్టి యఞ్చ వయం ద్విష్మస్తమతో
 మా మాగపహతోఽరరుః పృథివ్యా అదేవయజ్ఞనో వ్రజం గచ్చ గోస్థానం
 వర్షతు తే ద్యౌర్బ్రధాన దేవ సవితః పరమస్యాం పరావతి శతేన
 పాశైఃకోఽస్మాన్వేష్టి యఞ్చ వయం ద్విష్మస్తమతో మా

౧౫ మాగరరుస్తే దివం మా స్కాన్ వసవస్తాః పరిగృహ్ణాన్తు గాయత్రేణ
 ఛన్దసా రుద్రాస్తాః పరిగృహ్ణాన్తు త్రైష్టుభేన ఛన్దసాఽఽదిత్యాస్తాః
 పరిగృహ్ణాన్తు జాగతేన ఛన్దసా దేవస్య సవితః సవే కర్మ కృణ్వన్తి
 వేధస ఋతమస్యౌత సదనమస్యౌత శ్రీరసి ధా అసి స్వధా అస్యూర్వీ
 చాసి వసీవ్ చాసి పురా క్రూరస్య విస్పౌ విరఘ్నిన్నుదాదాయ పృథివీం

జీరదాసుర్యామైరయఞ్చన్యమసి స్వధాభిస్తాస్థీరాసో అనుదృశ్య యజన్తే

॥ దేవయజువ్యైవ్రజం తమతోమా విరప్పిన్నేకాదశ చ ॥ ౧౧ ౧౧ ౯ ॥

౧౬ ప్రత్యుష్టః రక్షః ప్రత్యుష్టా అరాతయోఽగ్నేర్వస్తేజ్జప్తేన తేజసా
నిష్ఠపామి గోష్ఠమ్నా నిర్మృక్షం వాజినన్వాస సపత్నసాహః సమ్మార్జ్మి
వాచం ప్రాణం చక్షుః శ్రోత్రం ప్రజాం యోనిం మా నిర్మృక్షం వాజినన్వాస
సపత్నసాహః సమ్మార్జ్మిశాసానా సౌమనసం ప్రజాః సౌభాగ్యన్తనూమ్ ॥
అగ్నేరనువ్రతా భూత్వా సన్నహ్యే సుకృతాయ కమ్ ॥ సుప్రజసన్వాస వయః
సుపత్నీరుప

౧౭ నేదిమ ॥ అగ్నే సపత్నదమ్భనమదభాసో అదాభ్యమ్ ॥ ఇమం విష్యామి
వరుణస్య పాశం యమబద్ధీత సవితా సుశేవః ॥ ధాతుశ్చ యోనౌ
సుకృతస్య లోకే స్యోనం మే సహ పత్యా కృణోమి ॥ సమాయుషా సమ్ప్రజయా
సమగ్నో వర్చసా పునః ॥ సమ్పత్నీ పత్యాఽహజ్గచ్ఛే సమాత్మా తనువా
మమ ॥ మహీనాం పయోఽస్యోషధీనాః రసస్తస్య తేఽక్షీయమాణస్య ని

౧౮ ర్వపామి మహీనాం పయోఽస్యోషధీనాః రసోఽదభేన త్వా
చక్షుషాఽవేక్షే సుప్రజాన్వాసయ తేజోఽసి తేజోఽను ప్రేవ్యాగ్నిస్తే తేజో మా వి
నైదగ్నోర్జ్విహ్వఽసి సుభూర్ధేవానాం ధామ్నే ధామ్నే దేవేభ్యో యజషేయజషే
భవ శుక్రమసి జ్యోతిరసి తేజోఽసి దేవో వస్సవితోత్పన్నాత్వచ్చిద్రేణ
పవిత్రేణ వసోః సూర్యస్య రశ్మిభిః శుక్రన్వాస శుక్రాయాన్ధామ్నేధామ్నే
దేవేభ్యో యజషేయజషే గృహ్ణామి జ్యోతిస్తావ జ్యోతిష్యర్చిస్తావఽర్చిషి
ధామ్నేధామ్నే దేవేభ్యో యజషేయజషే గృహ్ణామి ॥ ఉపసీరశ్మిభిః శుక్రః
షోడశ చ ॥ ౧౧ ౧౧ ౧౦ ॥

౧౯ కృష్ణోఽస్యాఖరేష్టోఽగ్నయే త్వా స్వాహా వేదిరసి బర్హిషే త్వా స్వాహా
బర్హిరసి స్రుగభ్యస్తావ స్వాహా దివే త్వాఽన్తరిజాయ త్వా పృథివ్యై త్వా
స్వధా పితృభ్యః ఊర్భవ బర్హిషదభ్యః ఊర్హా పృథివీం గచ్ఛత
విష్టోః స్తూపోఽస్యూర్హామ్రదనన్వాస స్రుణామి స్వాసస్థనేవేభ్యో గన్ధరోఽసి

విశ్వావసుర్విశ్వస్మాదీషతో యజమానస్య పరిధిరిడ ఈడిత ఇన్ద్రస్య
బాహురసి

౨౦ దక్షిణో యజమానస్య పరిధిరిడ ఈడితో మిత్రా వరుణౌ తోవ్త్తరతః
పరిధత్తాన్ధ్రవేణ ధర్మణా యజమానస్య పరిధిరిడ ఈడితః సూర్యస్తాస్వా
పురస్తాత్పాతు కస్యాశ్చిదభిశస్త్యా వీతిహోత్రన్వాస్ కవే ద్యుమన్తః
సమిధీమహ్యగ్నే బృహస్తమధ్వరే విశో యన్తే స్తో వసూనాః
రుద్రాణామాదిత్యానాః సదసి సీద జహూరుపభృద్భువాఽసి ఘృతాచీ
నామా ప్రియేణ నామా ప్రియే సదసి సీదేతా అసదస్సుకృతస్య లోకే
తా విష్ణో పాహి పాహి యజ్ఞం పాహి యజ్ఞపతిం పాహి మాం యజ్ఞనియమ్ ||
బాహురసి ప్రియే సదసి పఞ్చదశ చ || ౧౧ ౧౧ ౧౧||

౨౧ భువనమసి వి ప్రథస్యాగ్నే యష్టరిదన్నమః || జహ్వేహ్యాగ్నిస్తాస్ హ్వయతి
దేవయజ్ఞాయా ఉపభృదేహి దేవస్తాస్ సవితా హ్వయతి దేవయజ్ఞాయా అగ్నావిష్టూ
మా వామవ క్రమిషం వి జిహాథాం మా మా సన్తాప్తం లోకమ్మే లోకకృతౌ కృణుతం
విష్ణోః స్థానమసీత ఇన్ద్రో అకృణోద్వీర్యాణి సమారభ్యేర్ధ్వో అధ్వరో
దివిస్సుశమప్రతుతో యజ్ఞో యజ్ఞపతేరిన్ద్రావన్ధ్రాస్వహా బృహదాభః పాహి
మాగ్నే దుశ్చరితాదా మా సుచరితే భజ మఖస్య శిరోఽసి సజ్ఞోతిషా
జ్యోతిరజ్కైమ్ || అప్రతుత ఏకవిః శతిశ్చ || ౧౧ ౧౧ ౧౨||

౨౨ వాజస్య మా ప్రసవేనోద్ధ్రాభేణోదగ్రభీత్ || అథా సపత్నాః ఇన్ద్రో
మే నిగ్రాభేణాధరాః అకః || ఉద్ధ్రాభం చ నిగ్రాభం చ బ్రహ్మ దేవా
అవీవృధన్ || అథా సపత్నానిన్ద్రాగ్ని మే విషూచీనాన్ వ్యస్యతామ్ || వసుభ్యస్తాస్
రుద్రేభ్యస్తాస్=దిత్యేభ్యస్తాస్క్వ రిహాణా వియన్తు వయః || ప్రజాం యోనిం
మా నిర్మృక్షమా ప్యాయన్తామాప ఓషధయో మరుతాం పృషతయస్స దివం

౨౩ గచ్ఛ తతో నో వృష్టిమేరయ || ఆయుషా అగ్నేఽస్యాయుర్మే పాహి
చక్షుషా అగ్నేఽసి చక్షుర్మే పాహి ధ్రువాఽసి యం పరిధిం పర్యధత్తా
అగ్నే దేవ పణిభిర్వియమాణః || తన్త ఏతమను జోషం భరామి నేదేష

త్యదపచేతయాతై యజ్ఞస్య పాథ ఉప సమితః సౌ స్రావభాగాః

స్థేషా బృహన్తః ప్రస్తరేష్టా బర్హిషదశ్చ

౨౪ దేవా ఇమాం వాచమభి విశ్వే గృణన్త ఆసద్యాస్మిన్ బర్హిషి

మాదయధ్యమగ్నేర్వామపన్నగృహస్య సదసి సాదయామి సుమ్నాయ సుమ్నసి
సుమ్నే మా

ధత్తస్థురి ధుర్యో పాతమగ్నేఽదభాయోఽశీతతనో పాహి మాఽద్య దివః పాహి

ప్రసిత్యై పాహి దుర్హ్యై పాహి దురద్భ్యై పాహి దుశ్చరితాదవిషన్నః

పితుక్కుంబు సుషదా యోనిగ్ స్వాహా దేవా గాతువిదో గాతుం విత్వా గాతుమిత

మనస స్పత ఇమనో దేవ దేవేషు యజ్ఞౌ స్వాహా వాచి స్వాహా వాతే

ధాః ॥ దివళ్ళాచి విత్వా గాతుం త్రయోదశ చ ॥ ౧౧ ౧౧ ౧౩ ॥

౨౫ ఉభా వామిన్యాగ్ని ఆహువధ్యో ఉభా రాధసః సహ మాదయధ్యై ॥ ఉభా

దాతారావిషాః రయీణాముభా వాజస్య సాతయే హువే వామ్ ॥ అశ్రవః

హి భూరిదావత్తరా వాం విజామాతురుత వా ఘా స్వాలాత్ ॥ అథా సోమస్య

ప్రయతీ యువభ్యామిన్యాగ్ని స్తోమం జనయామి నవ్యమ్ ॥ ఇన్యాగ్ని నవతిం పురో

దాసపత్నీ రధూనుతమ్ ॥ సాకమేకేన కర్మణా ॥ శుచిన్ను స్తోమన్నవజాత

మద్యేన్యాగ్ని వృత్రహణా జషేథామ్ ॥

౨౬ ఉభా హి వాః సుహవా జోహవీమి తా వాజః సద్య ఉతతే ధేష్టా

॥ వయము త్వా పథస్పతే రథన్న వాజసాతయే ॥ ధియే పూషన్నయుజ్మహి ॥

పథస్పథః పరిపతిం వచస్యా కామేన కృతో అభ్యానడర్కమ్ ॥ స నో

రాసచ్చురుధశ్చన్యాగ్రా ధియన్ధియః సీషధాతి ప్ర పూషా ॥ క్షేత్రస్య

పతినా వయః హితేనేవ జయామసి ॥ గామశ్వం పోషయిత్వా స నో

౨౭ మృడాతీదృశే ॥ క్షేత్రస్య పతే మధుమన్తమూర్తిం ధేనురివ పయో

అస్మాసు ధుక్ష్య ॥ మధుశ్చుత్తజ్ఞుతమివ సుపూతమృతస్య నః పతయో

మృడయన్తు ॥ అగ్నే నయ సుపథా రాయే అస్మాన్, విశ్వాని దేవ వయనాని విద్వాన్

॥

యయోధ్యస్మజ్జుహురాణమేనో భూయిష్ఠాన్తే నమ ఉక్తిం విధేమ ॥ ఆ దేవానామపి
 పన్థామగన్మ యచ్ఛక్నవామ తదను ప్రవోధుమ్ ॥ అగ్నిర్విద్వాన్స యజా
 ౨౦ థేదు హోతా సో అధ్వరాన్స ఋతున్కల్పయాతి ॥ యదాహిష్ఠన్తదగ్నయే
 బృహదర్ప విభావసో ॥ మహిషీవ త్వద్రయిస్త్వద్వాజా ఉదీరతే ॥ అగ్నే త్వం
 పారయా నవ్యో అస్మాన్స్వస్తిభిరతి దుర్గాణి విశ్వా ॥ పూశ్చ పృథీవీ
 బహులా న ఉర్వీ భవా తోకాయ తనయాయ శంయోః ॥ త్వమగ్నే వ్రతపా
 ఆసి దేవ ఆ మర్త్యేషాం ॥ త్వం యజ్ఞేషీష్యడ్యః ॥ యద్యో వయం ప్రమినామ
 వ్రతాని విదుషాన్దేవా అవిదుష్టరాసః ॥ అగ్నిష్టద్విశ్వమా పృణాతి
 విద్వాన్, యేభిర్దేవాః ఋతుభిః కల్పయాతి ॥ జషేథామా స నో యజాదా
 త్రయోవిః శతిశ్చ ॥ ౧౧ ౧౧ ౧౪ ॥

ఇషే త్వా యజ్ఞస్య శున్ధస్వం కర్మణే దేవోఽవధూతం ధృష్టిస్సం
 వపామ్యాదదే ప్రత్యుష్టం కృష్ణోఽసి భువనమసి వాజస్యోభావాం
 చతుర్దశ ॥

ఇషేదృశా భువనమష్టా విశతిః ॥
 ఇషే త్వా కల్పయాతి ॥

ప్రథమకాణ్డే ద్వితీయః ప్రశ్నః ౨

౧ ఆప ఉన్తన్తు జీవనే దీర్ఘాయుత్వాయ వర్చస ఓషధే
 త్రాయస్వైన్గ్ స్యధితే మైనహిసిర్దేవత్రారేతాని ప్ర వపే
 స్వస్త్వత్తరాణ్యశీయాఽఽపో అస్మాన్మాతరః శున్ధన్తు ఘృతేన నో
 ఘృతపువః పునన్తు విశ్వమస్మత్ప్ర వహన్తు రిప్రముదాభ్యః శుచిరా
 పూత ఏమి సోమస్య తనూరసి తనువం మే పాహి మహీనాం పయోఽసి వరోధా
 ఆసి వరో

౨ మయి ధేహి వృత్రస్య కనీనికాఽసి చక్షుషా ఆసి చక్షుర్మే పాహి
 చిత్పతిస్తాస్య పునాతు వాకృతిస్తాస్య పునాతు దేవస్తాస్య సవితా పునాత్వచ్చిద్రేణ

పవిత్రేణ వసోః సూర్యస్య రశ్మిభిస్తస్య తే పవిత్రపతే పవిత్రేణ
 యస్మై కం పునే తచ్చకేయమా వో దేవాస ఈమహే సత్యధర్మాణో అధ్వరే యద్వో
 దేవాస ఆగురే యజ్ఞయాసో హవామహ ఇన్ద్రాగ్ని ద్యావాపృథివీ ఆప ఓషధీస్త్యం
 దీక్షాణామధిపతిరసీహ మా సంతం పాహి || వర్చ ఓషధీరష్టౌ చ || ౧౧ ౨౧ ౧॥

౩ ఆకూత్స్యై ప్రయుజేఽగ్నయే స్వాహా మేధాయై మనసేఽగ్నయే స్వాహా
 దీక్షాయై తపసేఽగ్నయే స్వాహా సరస్వత్యై పూష్టేఽగ్నయే స్వాహాఽఽపో
 దేవీర్బహుతిర్విశ్వశమ్భువో ద్యావాపృథివీ ఉర్వన్తరిక్షం బృహస్పతిర్నో
 హవిషా వృధాతు స్వాహా విశ్వే దేవస్య నేతుర్మర్తోఽవృణీత సఖ్యం విశ్వే
 రాయ ఇషుధ్యసి ద్యుమ్నం వృణీత పుష్యసే స్వాహార్కృమయోః శిల్పే స్థస్నే
 వామా రభే తే మా

౪ పాతమాఽస్య యజ్ఞస్యోద్భవ ఇమాం ధియః శిక్షమాణస్య దేవ
 క్రతుం దక్షం వరుణ సశిశాధి యయాఽతి విశ్వా దురితా తరేమ
 సుతర్మాణమధి నావశ్రుహేమోర్గస్యాగ్నిరసూర్ణమ్రదా ఊర్షం మే యచ్చ
 పాహి మా మా హిశీర్విష్టోః శర్మాసి శర్మ యజమానస్య శర్మ
 మే యచ్చ నక్షత్రాణాం మాఽతీకాశాత్ పాహీస్దస్య యోనిరసి

౫ మా మా హిశీః కృష్యై త్వా సుసస్యాయై సుపిపృలాభ్యస్తౌషధీభ్యః
 సూప్తస్థా దేవో వనస్పతిర్మర్తో మా పాహ్యోద్భవః స్వాహా యజ్ఞం మనసా
 స్వాహా ద్యావాపృథివీభ్యాగ్ స్వాహోరోరన్తరిక్షాథ్వాహా యజ్ఞం వాతాదా
 రభే || మా యోనిరసి త్రిశచ్చ || ౧౧ ౨౧ ౨॥

౬ దైవీం ధియం మనామహే సుమృడీకామభిష్టయే వర్చధాం యజ్ఞవాహసః
 సుపారా నో అనద్వశే । యే దేవా మనోజాతా మనోయుజః సుదక్షా దక్షపితారస్తే
 నః పాస్తు తే నోఽవస్తు తేభ్యో నమస్తేభ్యః స్వాహాఽగ్నౌ త్వః సు జాగృహి
 వయః సు మన్దిషీమహి గోపాయ నః స్వస్తయే ప్రబుధే నః పునర్దదః ।
 త్వమగ్నే వ్రతపా అసి దేవ ఆ మర్త్యేషాః । త్వం

౭ యజ్ఞేష్యిష్యః || విశ్వే దేవా అభి మా మాఽవవృతన్ పూషా సన్యా సోమో

రాధసా దేవః సవితా వసోర్వసుదావా రాన్వేయఘోమాఽఽభూయో భర మా
 పృణస్పూర్త్యా వి రాధి మాఽహమాయుషా చన్ద్రమసి మమ భోగాయ భవ
 వస్త్రమసి మమ భోగాయ భవోస్తాఽసి మమ భోగాయ భవ హయోఽసి మమ
 భోగాయ భవ

౮ ఛాగోఽసి మమ భోగాయ భవ మేషోఽసి మమ భోగాయ భవ వాయవే
 త్వా వరుణాయ త్వా నిర్మత్యై త్వా రుద్రాయ త్వా దేవీరాపో అపాం నపాద్య
 ఊర్మిర్వవిష్య ఇన్ద్రియావాన్మదిన్తమస్తం వో మాఽవక్రమిషమచ్ఛిన్తం
 తన్తుం పృథివ్యా అను గేషం భద్రాదభి శ్రేయః ప్రేహి బృహస్పతిః పుర
 ఏతా తే అన్వథేమవ స్య వర ఆ పృథివ్యా ఆరే శత్రూన్ కృణుహి
 సర్వవీర ఏదమగన్మ దేవయజనం పృథివ్యా విశ్వే దేవా యదజుషన్త
 పూర్వ ఋక్సామాభ్యాం యజుషా సన్తరన్తో రాయసోషేణ సమిషా మదేమ ||
 ఆ తస్య హయోఽసి మమ భోగాయ భవ స్య పఞ్చవింశతిశ్చ || ౧౧ ౨౧ ౩||

౯ ఇయం తే శుక్ర తనూరిదం వర్చస్తయా సం భవ భ్రాజం గచ్ఛ
 జూరసి ధృతా మనసా జష్టా విష్టవే తస్యాస్తే సత్యసవసః ప్రసవే
 వాచో యన్త్రమశీయ స్వాహా శుక్రమస్యమృతమసి వైశ్వదేవ హవిః
 సూర్యస్య చక్షురాఽరుహమగ్నైరక్షః కనీనికాం యదేతశేభిరీయసే
 భ్రాజమానో విపశ్చితా చిదసి మనాఽసి ధీరసి దక్షిణా

౧౦ సి యజ్ఞియాఽసి క్షత్రియాఽస్యదితిరస్యభయతః శీర్షీ సా నః
 సుప్రాచీ సుప్రతీచీ సం భవ మిత్రస్త్వా పది బధ్నాతు పూషాఽధ్వనః
 పాత్విన్ద్యాయాధ్యక్షాయాను త్వా మాతా మన్యతామను పితాఽను భ్రాతా
 సగర్భ్యోఽను సఖా సయాధ్యః సా దేవి దేవమచ్ఛేహీన్ద్రాయ సోమః
 రుద్రస్త్వాఽఽవర్తయతు మిత్రస్య పథా స్వస్తి సోమసఖా పునరేహి సహ
 రయ్యా || దక్షిణా సోమసఖా పఞ్చ చ || ౧౧ ౨౧ ౪||

౧౧ వస్వస్యసి రుద్రాఽస్యదితిరస్యాదిత్యాఽసి శుక్రాఽసి చన్ద్రాఽసి
 బృహస్పతిస్త్వా సుమ్నే రణ్యతు రుద్రో వసుభిరా చికేతు పృథివ్యాస్త్యా

మూ॒ర్ధన్నా॑ జి॒ఘర్మి॑ దే॒వయ॑జ॒న ఇ॒డాయాః॑ ప॒దే ఘృ॑తవ॒తి స్వా॒హా
 ప॒రిలిఖి॑తః॒ రక్షః॑ ప॒రిలిఖి॑తా అ॒రాతయ॑ ఇ॒దమ॒హః॑ రక్ష॒సో గ్రీ॒వా
 అపి॑ కృ॒న్తామి॒ యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి॑ యం చ వ॒యం ద్విష్మ॑ ఇ॒దమ॒స్య గ్రీ॒వా
 ౧౨ అపి॑ కృ॒న్తామ్యస్మే॑ రా॒యన్వే॒ రా॒యస్తో॑తే రా॒యః సం దే॒వి దే॒వ్యోర్వశ్యా॑ ప॒శ్యస్య
 త్వష్టి॑మతీ తే స॒వేయ॑ సురే॒తా రే॒తో దధా॑నా వీ॒రం విదే॑య తవ స॒ందృశి
 మాఽహః॑ రా॒యస్పౌషే॑ణ వి యోష॒మ్ || అ॒స్య గ్రీ॒వా ఏకా॑న్ప॒త్తిశ॒చ
 || ౧ | ౨ | x ||

౧౩ అ॒శునా॑ తే అ॒శుః పృ॑చ్యతాం ప॒రుషా॑ ప॒రుర్ల॒న్దస్తే
 కా॒మమ॑వతు మదా॒య ర॒సో అ॒చ్యుతోఽమా॑త్యోఽసి శుక్ర॒స్తే గ్రహో॑ఽభి
 త్యం దే॒వః స॒వి॒తార॑మూ॒ణోః క॒విక్ర॑తు॒మరా॑చిమి స॒త్యస॑వసః
 రత్న॑ధామ॒భి ప్రి॒యం మ॒తిమూ॒ర్ధ్వా యస్యా॑మ॒తిర్భా॒ అది॑ద్యు॒తభృ॑వీ॒మని
 హి॒రణ్య॑పాణి॒రమి॑మీత సు॒క్రతుః॑ కృ॒పా సు॑వః | ప్ర॒జాభ్య॑స్త్వా ప్రా॒ణాయ॑ త్వా
 వ్యా॒నాయ॑ త్వా ప్ర॒జాస్త్య॑మను ప్రాణి॒హి ప్ర॒జాస్త్యా॑మను ప్రా॒ణన్తు॑ || అను స॒ప్త చ
 || ౧ | ౨ | x ||

౧౪ సో॒మం తే క్రీ॑ణా॒మ్యూర్ణ॑స్వ॒న్తం ప॒యస్వ॒న్తం వీ॒ర్యా॑వ॒న్తమ॒భిమా॒తిషా॑హః
 శు॒క్రం తే శు॒క్రేణ॑ క్రీ॒ణామి॒ చన్ద్రం॑ చ॒న్ద్రేణా॑మృత॒మమృ॑తేన
 స॒మ్యతే॑ గో॒రస్మే॑ చ॒న్ద్రాణి॑ తప॒సస్త॒నూర॑సి ప్ర॒జాప॑తే॒ర్వర్ణస్త॑స్యా॒స్తే
 సహ॑స్రప్రోషం పుష్య॒వ్యాశ్చ॒రమే॑ణ ప॒శునా॑ క్రీ॒ణామ్యస్మే॑ తే బ॒ధ్నర్మ॑యి
 తే రా॒యః శ్ర॒యన్తా॑మస్మే జ్యోతిః సో॒మవి॑క్రయిణి తమో మి॒త్రో న ఏ॒హి
 సుమి॑త్రధా ఇన్ద్ర॒స్యోరు॑ మా విశ దక్షిణము॒శన్ను॑శ॒న్తగ్గ్ స్యో॒నః
 స్యో॒నగ్గ్ స్వా॑న బ్రా॒జాఙ్ఘరే॑ బమా॒భరే॑ హస్త సుహస్త కృశా॒నవే॑తే వః
 సోమ॑క్రయ॒ణాస్తా॑నక్షధ్యం మా వో దభన్ || ఊ॒రుం ద్వావి॑శతిశ్చ || ౧ | ౨ ||
 e || |

౧x ఉ॒దాయు॑షా స్వా॒యుషో॑దోషధీ॒నాః ర॒సేనో॑త్పర్ణస్యస్య
 శుష్మే॑ణోదస్థామృతాః అను | ఉ॒ర్వన్త॑రిక్షమి॒వ్విహ్య॑ది॒త్యాః

సదోఽస్యదిత్యాః సద ఆసీదాస్తభ్నాద్ధ్యామృషభో అన్తరిక్షమమిమీత
 వరిమాణం పృథివ్యా ఆసీదద్విశ్వా భువనాని సప్త్రాడ్విశ్వేత్తాని వరుణస్య
 వ్రతాని వనేషు వ్యన్తరిక్షం తతాన వాజమర్వథ్ను పయో అఘ్నియాసు
 హృథ్ను

౧౬ క్రతుం వరుణో విక్ష్యగ్నిం దివి సూర్యమదధాఘోమమద్రావుదుత్వం
 జాతవేదసం దేవం వహన్తి కేతవః । దృశే విశ్వాయ సూర్యమ్ ॥ ఉస్రావేతం
 ధూర్షాహావనశ్రూ అవీరహణౌ బ్రహ్మచోదనౌ వరుణస్య స్కమ్భనమసి
 వరుణస్య స్కమ్భసర్జనమసి ప్రత్యస్తో వరుణస్య పాశః ॥ హృథ్ను
 పఞ్చత్రిశచ్ఛ ॥ ౧౧ ౨౧ ౮॥

౧౭ ప్రచ్యవస్వ భువస్పతే విశ్వాన్యభి ధామాని మా త్వా పరిపరీ విదన్మా
 త్వా పరిపన్థినో విదన్మా త్వా వృకా అఘాయవో మా గన్ధరో విశ్వావనురా
 దఘచేచ్ఛెనో భూత్వా పరా పత యజమానస్య నో గృహే దేవైః సగ్గేస్కృతం
 యజమానస్య స్వస్త్యయన్యస్యపి పన్థామగస్మహి స్వస్తిగామనేహసం యేన
 విశ్వాః పరి ద్విషో వృణక్తి వినతే వసు నమో మిత్రస్య వరుణస్య
 చక్షసే మహో దేవాయ తదృతః సపర్యత దూరేదృశే దేవజాతాయ
 కేతవే దివస్పృతాయ సూర్యాయ శః సత వరుణస్య స్కమ్భనమసి
 వరుణస్య స్కమ్భసర్జనమస్యన్ముక్తో వరుణస్య పాశః ॥ మిత్రస్య
 త్రయోవిశతిశచ్ఛ ॥ ౧౧ ౨౧ ౯॥

౧౮ అగ్నేరాతిథ్యమసి విష్ణవే త్వా సోమస్యాఽఽతిథ్యమసి విష్ణవే
 త్వాఽతిథేరాతిథ్యమసి విష్ణవే త్వాఽగ్నేయే త్వా రాయసోషదావేష్ణి విష్ణవే
 త్వా శ్యేనాయ త్వా సోమభృతే విష్ణవే త్వా యా తే ధామాని హవిషా యజన్తి
 తా తే విశ్వా పరిభూరస్తు యజ్ఞం గయస్సానః ప్రతరణః సువీరోఽవీరహా
 ప్ర చరా సోమ దుర్యానదిత్యాః సదోఽస్యదిత్యాః సద ఆ

౧౯ సీద వరుణోఽసి ధృతవ్రతో వారుణమసి శంయోర్దేవానాః సఖ్యాన్మా
 దేవానామపసచ్ఛిథ్నుహ్యోపతయే త్వా గృహ్ణామి పరిపతయే త్వా గృహ్ణామి

తనూనప్తే త్వా గృహ్ణామి శాక్వరాయ త్వా గృహ్ణామి శక్మన్నోజిష్ఠాయ
 త్వా గృహ్ణామ్యనాధృష్టమస్యనాధృష్యం దేవానామోజోఽభిశస్తిపా
 అనభిశస్तेఽన్యమను మే దీక్షాం దీక్షాపతిర్మన్యతామను
 తపస్తపస్పత్తిరజ్ఞాసా సత్యముప గేషః సువితే మాధాః || ఆ మైకం చ ||

౧ | ౨ | ౧౦ ||

౨౦ అ శురశుస్తే దేవ సోమాఽఽప్యాయతామిన్ద్రాయైకధనవిద ఆ
 తుభ్యమిన్ద్రః ప్యాయతామా త్వమిన్ద్రాయ ప్యాయస్వాఽఽప్యాయయ సఖీన్ద్రన్యా
 మేధయా స్వస్తి తే దేవ సోమ సుత్యామశీయేష్టా రాయః ప్రేషే
 భగాయర్తమృతవాదిభ్యో నమో దివే నమః పృథివ్యా అగ్నే వ్రతపతే
 త్వం వ్రతానాం వ్రతపతిరసి యా మమ తనూరేషా సా త్వయి
 ౨౧ యా తవ తనూరియః సా మయి సహ నౌ వ్రతపతే వ్రతినోర్వృతాని యా
 తే అగ్నే రుద్రియా తనూస్తయా నః పాహి తస్యాస్తే స్వాహా యా తే
 అగ్నేఽయాశయా

రజాశయా హరాశయా తనూర్షర్షిష్ఠా గహ్వరేష్ఠోగ్రం వచో అపావధీం
 త్వేషం వచో అపావధీగ్ స్వాహా || త్వయి చత్వారిశచ్చ || ౧ | ౨ | ౧౦ ||

౨౨ విత్తాయనీ మేఽసి తిక్తాయనీ మేఽస్యవతాన్మా నాథితమవతాన్మా వ్యథితం
 విదేరగ్నిర్నభో నామాగ్నే అజ్గిరో యోఽస్యాం పృథివ్యామస్యాయుషా నామ్నేహి
 యత్తేఽనాధృష్టం నామ యజ్ఞయం తేన త్వాఽఽదధేఽగ్నే అజ్గిరో యో
 ద్వితీయస్యాం తృతీయస్యాం పృథివ్యామస్యాయుషా నామ్నేహి యత్తేఽనాధృష్టం
 నామ

౨౩ యజ్ఞయం తేన త్వాఽఽదధే సి హీరసి మహిషీరస్యరు
 ప్రథస్వారు తే యజ్ఞపతిః ప్రథతాం ద్రువాఽసి దేవేభ్యః శున్ధస్వ
 దేవేభ్యః శుమ్భస్వేన్ద్ర ఘోషస్తావ వసుభిః పురస్తాత్పాతు మనోజవాస్తావ
 పితృభిర్దక్షిణతః పాతు ప్రచేతాస్తావ రుద్రిః పశ్వాత్పాతు చిశ్వకర్మా
 త్వాఽఽదిత్యైరుత్తరతః పాతు సి హీరసి సపత్నసాహి స్వాహా సి హీరసి

సుప్రజావనిః స్వాహా సి హీ

౨౪ రసి రాయస్పాషవనిః స్వాహా సి హీరస్యాదిత్యవనిః స్వాహా
 సి హీరస్యా వహ దేవాన్దేవయతే యజమానాయ స్వాహా భూతేభ్యస్తావి
 విశ్వాయురసి పృథివీం దృఢా ద్రువక్షిదస్యస్తరిక్షం
 దృఢాచ్యుతక్షిదసి దివం దృఢాగ్నైర్భస్మాస్యగ్నైః పురిషమసి ||
 నామ సుప్రజావనిః స్వాహా సి హీః పంచుత్రి శచ్చ || ౧ | ౨ | ౧౨ ||

౨౫ యుజ్జితే మన ఉత యుజ్జితే ధియో విప్రా విప్రస్య బృహతో విపశ్చితః
 | వి హోత్రా దధే వయునా విదేక ఇన్మహీ దేవస్య సవితుః పరిష్టుతిః ||
 సువాగ్దేవ దుర్యా ఆ వద దేవశ్రతో దేవేష్యా ఘోషేథామా నో
 వీరో జాయతాం కర్మణ్యో య సర్వేనుజీవామ యో బహునామసద్వశీ |
 ఇదం విష్టుర్వి చక్రమే త్రేధా ని దధే పదమ్ | సమూఢమస్య

౨౬ పా సుర ఇరావతీ ధేనుమతీ హి భూత సూయవసిసి మనవే యశస్యే
 | వ్యస్కభాద్దోదసి విష్టురేతే దాధార పృథివీమభితో మయాఖైః ||
 ప్రాచీ ప్రేతమధ్వరం కల్పయన్తీ ఊర్ధ్వం యజ్ఞం నయతం మా జీహ్వారతమత్ర
 రమేథాం వర్షన్పుథివ్యా దివో వా విష్టుత వా పృథివ్యా మహో వా
 విష్టుత వా నస్త్రక్షాద్ధస్తా పృణస్య బహుభిర్వసవ్యైరా ప్ర యచ్చ

౨౭ దక్షిణాదోత సవ్యాత్ | విష్టోర్నుకం వీర్యాణి ప్ర వోచం యః
 పార్థివాని విమమే రజాసి యో అస్కభాయదుత్తర సధస్థం
 విచక్రమాణస్త్రోధోరుగాయో విష్టో రరాటమసి విష్టోః పృష్టమసి
 విష్టోః శ్శప్తే స్థో విష్టోః స్యూరసి విష్టోర్భువమసి వైష్టవమసి
 విష్టవే త్వా || అస్య యచ్చైకాన్నచత్వారి శచ్చ || ౧ | ౨ | ౧౩ ||

౨౮ కృణుష్వ పాజః ప్రసీతిం న పృథీవం యాహి రాజే వామవా ఇభేన |
 తృప్షీమను ప్రసీతిం ద్రూణానోస్తాసి విధ్యరక్షసస్తపిష్టైః || తవ
 భ్రమాస ఆతుయా పతస్యను స్పృశ ధృషతా శోశుచానః | తహాగ్ష్యగ్నై
 జహ్వా పతజ్ఞానసందితో వి సృజ విష్వగుల్కాః || ప్రతి స్పశో వి సృజ

తూర్ణితమో భవా పాయుర్విశో అస్యా అదభ్యః । యో నో దూరే అఘశస్సో
 ౨౯ యో అన్యగ్నో మాకష్టే వ్యధిరా దధర్షిత్ । ఉదగ్నో తిష్ఠ ప్రత్యాఽఽ
 తనుష్ఠ్య న్యమిత్రాః ఓషతాత్తిగ్రహతే । యో నో అరాతిః సమిధాన
 చక్రే నీచా తం ధక్ష్యత సం న శుష్కమ్ ॥ ఊర్ధ్వో భవ ప్రతి
 విధ్యాధ్యస్మదావిష్కృణుష్య దైవ్యాన్యగ్నో । అవ స్థిరా తనుహి యాతుజానాం
 జామిమజామిం ప్ర మృణీహి శత్రూన్ ॥ స తే

30 జానాతి సుమతిం యవిష్ఠ య ఈవతే బ్రహ్మణే గాతుమైరత్ । విశ్వాన్యస్మై
 సుదినాని రాయో ద్యుమ్నాన్యతోఽవిదురో అభి ద్యోత్ ॥ నేదగ్నో అస్తు సుభగః
 సుదాసుర్యస్త్యా నిత్యేన హవిషా య ఉక్తిః । పిప్రీషతి స్వ ఆయుషి దురోజే
 విశ్వేదస్మై సుదినా సాఽసదిష్ఠిః ॥ అర్చామి తే సుమతిం ఘోష్యర్వాఖం తే
 వావాతా జరతామి

3౧ యజ్ఞీః । స్వశ్వాస్త్యా సురథా మర్జయేమాన్సై క్షత్రాణి ధారయేరను ద్యూన్ ॥
 ఇహ త్వా భూర్యా చరేదుప త్మన్దోషావస్తర్దిదివాఽసమను ద్యూన్ । కీడన్తస్త్యా
 సుమనసః సపేమాభి ద్యుమ్నా తస్థివాఽసో జనానామ్ ॥ యస్త్యా స్వశవః
 సుహిరణ్యో అగ్న ఉపయాతి వసుమతా రథేన । తస్య త్రాతా భవసి తస్య
 సఖా యస్త ఆతిథ్యమానుషగుజోషత్ ॥ మహో రుజామి

3౨ బన్ధతా వచోభిస్తన్మా పితుర్గోతమాదన్వియాయ ॥ త్వం నో అస్య
 వచసశ్చికిడ్ధి హోతర్యవిష్ఠ సుక్రతో దమూనాః ॥ అస్వప్నజస్తరణయః
 సుశేవా అతన్ద్రాసోఽవృకా అశ్రమిష్ఠాః । తే పాయవః సద్రియఞ్చ
 నిషద్యాఽగ్నో తవ నః పాన్తవమూర ॥ యే పాయవో మామతేయం తే అగ్నో పశ్యన్తో
 అన్ధం దురితాదరక్షన్ । రరక్ష తాన్సుకృతో విశ్వవేదా దిఘన్త
 ఇద్రిపవో నా హ

33 దేభుః ॥ త్వయా వయః సధన్యస్తోతాస్తవ ప్రణీత్యశ్యామ వాజాన్
 । ఉభా శఽసా సూదయ సత్యతాతేఽనుష్ఠయా కృణుహ్యాహ్రాయాణ ॥ అయా తే
 అగ్నో

ధర్మణా బ్రహ్మవని త్వా క్షత్రవనిఁసుప్రజావనిఁరాయస్పృషవనిఁ
 పర్యూహామి బ్రహ్మ దృఙ్హ క్షత్రం దృఙ్హ ప్రజాం దృఙ్హ
 రాయస్పృషం దృఙ్హ పుతేన ద్యావాపృథివీ ఆ పృణేథామిన్ద్రస్య
 సదోఽసి విశ్వజనస్య ఛాయా పరి త్వా గిర్వణో గిర ఇమా భవన్తు
 విశ్వతో వృద్ధాయమను వృద్ధయో జష్టా భవన్తు జష్టయ ఇన్ద్రస్య
 స్యూరసీన్ద్రస్య ధ్రువమస్త్యైన్ద్రమసీన్ద్రాయ త్వా || ద్వేష ఇమా అష్టాదశ
 చ || ౧1 31 ౧||

౩ రక్షోహణో వలగహనో వైష్ణవాన్ఘనామీదమహం తం వలగముద్వపామి
 యం నః సమానో యమసమానో నివఖానేదమేనమధరం కరోమి యో నః సమానో
 యోఽసమానోఽరాతీయతి గాయత్రేణ ఛన్ఠసాఽవబాఢో వలగః కిమత్ర భద్రం
 తన్నో సహ విరాడసి సపత్నహా సమ్రాడసి భ్రాతృవ్యహా స్వరాడస్యభిమాతిహా
 విశ్వారాడసి విశ్వాసాం నాష్ట్రాణాంహన్తా

౪ రక్షోహణో వలగహనః ప్రోక్షామి వైష్ణవాన్ రక్షోహణో వలగహనోఽవ
 నయామి వైష్ణవాన్, యవోఽసి యవయాస్మద్ద్యేషో యవయారాతి రక్షోహణో
 వలగహనోఽవ స్తుణామి వైష్ణవాన్ రక్షోహణో వలగహనోఽభి జహోమి
 వైష్ణవాన్ రక్షోహణో వలగహనావుప దధామి వైష్ణవీ రక్షోహణో
 వలగహనో పర్యూహామి వైష్ణవీ రక్షోహణో వలగహనో పరి స్తుణామి
 వైష్ణవీ రక్షోహణో వలగహనో వైష్ణవీ బృహన్నసి బృహధ్గావా
 బృహతిమిన్ద్రాయ వాచం వద || హన్తేన్ద్రాయ ద్వే చ || ౧1 31 ౨||

౫ విభూరసి ప్రవాహణో వహ్నిరసి హవ్యవాహనః శ్వాత్రోఽసి
 ప్రచేతాస్తుథోఽసి విశ్వవేదా ఉశిగసి కవిరజ్ఞారిరసి
 బమాభిరవస్యరసి దువస్వాఙ్కున్యూరసి మార్జాలీయః సమ్రాడసి
 కృశానుః పరిషద్యోఽసి పవమానః ప్రతక్వాఽసి నభస్వానసంమృష్టోఽసి
 హవ్యసూద ఋతధామాఽసి సువర్ణోఽతిర్భ్రహ్మజ్యోతిరసి
 సువర్ధామాఽజోఽన్యేకపాదహిరసి బుధ్నియో రాద్రేణాసికేన పాహి మాఽగ్నై

పిప్పహి మా మా హి హిః సీః ॥ అనీకేనాష్టా చ ॥ ౧౧ ౩౧ ౩౧ ॥

౯ త్వం సోమ తనూకృద్భ్యో దేవ్యోభ్యోఽన్యకృతేభ్య ఉరు యంతాసి
 వరూధగ్ స్యాహా జషాణో అప్తరాజ్యస్య వేతు స్యాహాఽయం నో అగ్నిర్వరివః
 కృణోత్వయం మృధః పుర ఏతు ప్రభిన్నన్ ॥ అయం శత్రూజ్ఞాయతు
 జర్హషాణోఽయం వాజం జయతు వాజసాతౌ ॥ ఉరు విష్టో వి క్రమస్వీరు
 క్షయాయ నః కృధి ॥ ఘృతం ఘృతయోనే పిబ ప్రప్ర యజ్ఞపతిం తిర ॥
 సోమో జగతి గాతువిద్

౧౦ దేవానామేతి నిష్కృతమృతస్య యోనిమాసదమదిత్యాః సదోఽన్యదిత్యాః
 సద ఆ సీదైష వో దేవ సవితః సోమస్త్రం రక్షధ్వం మా వో దభదేతత్
 త్వం సోమ దేవో దేవానుపాగా ఇదమహం మనుష్యో మనుష్యాష్టహ
 ప్రజయా సహ రాయస్పోషేణ నమో దేవేభ్యః స్వధా పితృభ్య ఇదమహం
 నిర్వరుణస్య పాశాత్ సువరభి

౧౧ వి ఖ్యేషం వైశ్వానరం జ్యోతిరగ్నో వ్రతపతే త్వం వ్రతానాం వ్రతపతిరసి
 యా మమ తనూస్త్యయ్యభూదియం సా మయి యా తవ తనూర్మయ్యభూదేషా సా
 త్వయి
 యథాయథం నో వ్రతపతే వ్రతనోర్వృతాని ॥ గాతువిదభ్యేకత్రి శచ్చ
 ॥ ౧౧ ౩౧ ౪ ॥

౧౨ అత్యన్యానగాం నాన్యానుపాగామర్వాక్వా పరైరివిదం పరోఽవరైస్తం త్వా
 జషే వైష్ణవం దేవయజ్ఞాయై దేవస్తావి సవితా మధ్వాఽనన్క్వోషధే
 త్రాయస్తైస్సగ్ స్వధితే మైనహి సీర్ధివమగ్రేణ మా
 లేఖీరన్తరిక్షం మధ్యేన మా హిః పృథివ్యా సం భవ వనస్పతే
 శతవల్తో వి రోహ సహస్రవల్తా వి వయం రుహేమ యం త్వాఽయగ్
 స్వధిత్సైతిజానః ప్రణీనాయ మహతే సౌభగాయాఽచ్ఛిన్నో రాయః సువీరః
 ॥ యం దశ చ ॥ ౧౧ ౩౧ ౫ ॥

౧౩ పృథివ్యై త్వాఽన్తరిక్షాయ త్వా దివే త్వా శున్ధతాం లోకః
 పితృషదనో యవోఽసి యవయాస్మద్ దేవ్యో యవయారాతిః పితృణాం

సదనమసి స్వావేశోఽస్యగ్రేగా నేతృణాం వసస్పత్తిరథి త్వా స్థాస్యతి తస్య
 విత్తాద్దేవస్త్వా సవితా మధ్వాఽనక్తు సుపిప్పలాభ్యస్తాస్వపదీభ్య ఉద్దివగ్గ
 స్తభానాస్తరిక్షం పృణ పృథివీముపరేణ దృహ తే తే ధామాన్యశ్మసీ
 ౧౧ గమధ్యే గావో యత్ర భూరిశృణ్ణా అయాసః | అత్రాహ తదురుగాయస్య
 విష్ణోః పరమం పదమవ భాతి భూరేః || విష్ణోః కర్మాణి పశ్యత యతో
 వ్రతాని పస్పశే | ఇన్ద్రస్య యుజ్యః సఖా || తదీష్టోః పరమం పదః
 సదా పశ్యన్తి సూరయః | దివీవ చక్షురాతతమ్ || బ్రహ్మవనిం త్వా
 క్షత్రవనిం సుప్రజావనిం రాయసోషవనిం పర్యూహామి బ్రహ్మ
 దృహ క్షత్రం దృహ ప్రజాం దృహ రాయసోషం దృహ
 పరివీరసి పరి త్వా దైవీర్విశో వ్యయంతాం పరీమం రాయసోషో
 యజమానం మనుష్యా అన్తరిక్షస్య త్వా సానావవ గూహామి || ఉశ్మసీ
 పోషమేకాన్నవిశతిశ్చ || ౧1 31 ౬ ||

౧౨ ఇషే త్వోపవీరస్యపో దేవాన్దైవీర్విశః ప్రాగుర్వహీరుశిజో బృహస్పతే
 ధారయా వసుని హవ్యా తే స్వదంతాం దేవ త్వష్టర్వసు రణ్వ రేవతీ
 రమధ్యమగ్నేర్ణనిత్రమసి వృషణౌ స్థ ఉర్వశ్యస్యాయురసి పురూరవా
 ఘృతేనాక్తే వృషణం దధాథాం గాయత్రం ఛన్దోఽను ప్ర జాయస్వ త్రైష్ఠుభం
 జాగతం ఛన్దోఽను ప్రజాయస్వ భవతం

౧౩ నః సమనసౌ సమోకసావరేపసౌ | మా యజ్ఞః హిస్థిష్ఠం మా
 యజ్ఞపతిం జాతవేదసౌ శివో భవతమద్య నః || అగ్నావగ్నిశ్చరతి
 ప్రవిష్ట ఋషీణాం పుత్రో అధిరాజ ఏషః | స్వాహాకృత్య బ్రహ్మణా తే
 జుహామి మా దేవానాం మిథుయాకర్భాగధేయమ్ || భవతమేకత్ర శచ్చ ||

౧1 31 ౭||

౧౪ ఆ దద ఋతస్య త్వా దేవహవిః పాశేనాఽఽరభే ధర్షా
 మానుషానద్యుస్తాస్వపదీభ్యః ప్రోక్షామ్యపాం పేరురసి స్వాత్తం చిత్
 సదేవ హవ్యమాపో దేవీః స్వదతైన సం తే ప్రాణో వాయునా

గచ్ఛతాఁ సం యజత్తైరణ్ణాని సం యజ్జపతిరాశిషాఁ ఘృతేనాక్తౌ
 పశుం త్రాయేధాఁ రేవతీర్యజ్జపతిం ప్రియధాఽఽ విశతోరో అన్తరిక్ష
 సజారేవేన

౧౫ వాతేనాఽస్య హవిషస్తనూ యజ సమస్య తనువా భవ వర్షీయో
 వర్షీయసి యజ్జే యజ్జపతిం ధాః పృథివ్యాః సమ్పుచః పాహి
 నమస్త ఆతానాఽనర్వా ప్రేహి ఘృతస్య కుల్యామను సహ ప్రజయా సహ
 రాయస్పోషేణాఽఽపో దేవీః శుద్ధాయువః శుద్ధా యూయం దేవాఁ ఊర్ధ్వఁ శుద్ధా
 వయం పరివిష్టాః పరివేష్టారో వో భూయాస్మ ॥ దేవేన చతుశ్చత్వారిఁశచ
 ॥ ౧౧ ౩౧ ౮॥

౧౬ వాక్త ఆ ప్యాయతాం ప్రాణస్త ఆ ప్యాయతాం చక్షుస్త ఆ ప్యాయతాగ్ శ్రోత్రం
 త ఆ ప్యాయతాం యా తే ప్రాణాఞ్చుగ్గగామ యా చక్షుర్యా శ్రోత్రం యత్ తే
 క్రూరం యదాస్థితం తత్ త ఆ ప్యాయతాం తత్ త ఏతేన శున్ధతాం నాభిస్త
 ఆ ప్యాయతాం పాయుస్త ఆ ప్యాయతాఁ శుద్ధాశ్చరిత్రాః శమద్భ్యః

౧౭ శమోషధీభ్యః శం పృథివ్యై శమహోభ్యామోషధే త్రాయస్వైనగ్
 స్వధితే మైనఁహిఁసీ రక్షసాం భాగోఽసీదమహఁ రక్షోఽధమం
 తమో నయామి యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం చ వయం ద్విష్టు ఇదమేనమధమం తమో
 నయామీషే త్వా ఘృతేన ద్యావాపృథివీ ప్రోర్వాథామచ్ఛిన్నో రాయః సువీర
 ఉర్వస్తరిక్షమన్విహి వాయో వీహి స్తోకానాగ్ స్వాహోర్ధ్వనభసం మారుతం
 గచ్ఛతమ్ ॥ అదోభ్యో వీహి పఞ్చ చ ॥ ౧౧ ౩౧ ౯॥

౧౮ సం తే మనసా మనః సం ప్రాణేన ప్రాణో జష్టం దేవేభ్యో హవ్యం
 ఘృతవత్ స్వాహైస్యః ప్రాణో అజ్గేఅజ్గే ని దేధ్యదైస్త్రోఽపానో అజ్గేఅజ్గే
 వి బోభువద్దేవ త్వష్టర్భూరి తే సఁసమేతు విషురూపా యత్ సలక్షాణో
 భవథ దేవత్రా యన్తమవసే సఖాయోఽను త్వా మాతా పితరో మదన్తు
 శ్రీరస్యగ్నిస్తాస్వ శ్రీణాత్వాపః సమరిణన్వాతస్య

౧౯ త్వా ధ్రజ్యై పూష్ణో ర౨ఁహ్యో అపామోషధీనాఁ రోహిష్ట్యై ఘృతం

ఘృతపావానః పిబత వసాం వసాపావానః పిబతాన్తరిక్షస్య హవిరసి స్వాహా
 త్వాన్తరిక్షాయ దిశః ప్రదిశ ఆదిశో విదిశ ఉద్దిశః స్వాహా
 దిగ్భ్యో నమో దిగ్భ్యః ॥ వాతస్యాష్టావిశతిశ్చ ॥ ౧౧ ౩౧ ౧౦ ॥

౨౦ సముద్రం గచ్ఛ స్వాహాన్తరిక్షం గచ్ఛ స్వాహా దేవః సవితారం
 గచ్ఛ స్వాహాహారాత్రే గచ్ఛ స్వాహా మిత్రావరుణౌ గచ్ఛ స్వాహా
 సోమం గచ్ఛ స్వాహా యజ్ఞం గచ్ఛ స్వాహా ఛన్దాశ్చ గచ్ఛ స్వాహా
 ద్యావాపృథివీ గచ్ఛ స్వాహా నభో దివ్యం గచ్ఛ స్వాహాగ్నిం వైశ్వానరం
 గచ్ఛ స్వాహాదభ్యస్త్రాప్వధీభ్యో మనో మే హార్ది యచ్ఛ తనూం త్వవం
 పుత్రం నస్తారమశియ శుగసి తమభి శోచ యోన్సాన్ ద్వేష్టి యం చ
 వయం ద్విష్మో ధామ్నోధామ్నో రాజన్నితో వరుణ నో ముఞ్చ యదాపో అఘ్నియా
 వరుణేతి శపామహే తతో వరుణ నో ముఞ్చ ॥ ఆసి షడ్విశతిశ్చ ॥ ౧౧ ౩౧ ౧౧ ॥

౨౧ హవిష్యతీరిమా ఆపో హవిష్మాన్ దేవో అధ్వరో హవిష్మా ఆ
 వివాసతి హవిష్మా అస్తు సూర్యః ॥ అగ్నేర్వోపన్నగృహస్య సదసి
 సాదయామి సుమ్నాయ సుమ్నసిః సుమ్నే మా ధతేన్ద్రాగ్నియోర్భాగధేయః ॥ ౧౧
 మిత్రావరుణయోర్భాగధేయః ॥ ౧౧ ౩౧ ౧౨ ॥

౨౨ హృదే త్వా మనసే త్వా దివే త్వా సూర్యాయ త్వోర్ధ్వమమధ్వరం కృధి
 దివి దేవేషు హోత్రా యచ్ఛ సోమ రాజన్నేహ్యవ రోహ మా భేర్మా సం విక్రా మా
 త్వా హి సిషం ప్రజాస్తవముపావరోహ ప్రజాస్తావముపావరోహన్తు శ్చౌణోత్వగ్నిః
 సమిధా హవం మే శ్చౌణ్వస్తాపో ధిషణాశ్చ దేవీః । శ్చౌణోత గ్రావాణో
 విదుషో ను

౨౩ యజ్ఞో శ్చౌణోతు దేవః సవితా హవం మే । దేవీరాపో అపాం నపాద్య
 ఊర్మిర్వవిష్య ఇన్ద్రియావాన్మదిస్తమస్తం దేవేభ్యో దేవత్రా ధత్త
 శుక్ర శుక్రపేభ్యో యేషాం భాగః స్థ స్వాహా కార్షిరస్యపాపాం
 మృత్యు సముద్రస్య వోక్షిత్వా ఉన్నయే । యమగ్నే పృథు మర్త్యమావో

వాజేషు యం జనాః | స యన్తా శశ్వతీరిషః || ను సప్తవత్సారిశ్చ
 || ౧1 31 ౧3 ||

౨౪ త్వమగ్నే రుద్రో అసురో మహో దివస్త్వశ్శరో మారుతం పృక్ష ఈశషే
 | త్వం వాతైరరుణైర్యాసి శక్లయస్త్వం పూషా విధతః పాసి ను త్మనా ||
 ఆ వో రాజానమధ్వరస్య రుద్రశ్చ హోతారశ్చ సత్యయజ్జ రోదస్యాః |
 అగ్నిం పురా తనయితోర్నరచిత్రాద్ధిరణ్యరూపమవసే కృణుధ్వమ్ || అగ్నిర్హోతా
 నిషసాదా యజీయానుపస్థే మాతుస్సురభావు లోకే | యువా కవిః పురునిష్ఠ
 ౨౫ ఋతావా ధర్తా కృష్టినాముత మధ్య ఇద్ధః || సాధీయమకర్తవవీతిం
 నో అద్య యజ్ఞస్య జిహ్వమవిదామ గుహ్యమ్ | స ఆయురాగాఘ్నరభిర్వసానో
 భద్రామకర్తవహూతిం నో అద్య || అక్రన్దదగ్నిః స్తనయన్నివ ద్యోః షామా
 రేరిహద్వీరుధః సమజ్ఞాన్ | సద్యో జజ్ఞానో విహీమిద్ధో అఖ్యుదా రోదసీ
 భానునా భాత్వన్తః || త్వే వసూని పుర్వణీక

౨౬ హోతరోషా వస్తోరేరిరే యజ్ఞయాసః | షామేవ విశ్వా భువనాని
 యస్మిన్స్యశ్చ సౌభగాని దధిరే పావకే || తుభ్యం తా అజ్గిరస్తమ
 విశ్వాః సుక్షితయః పృథక్ | అగ్నే కామాయ యేమిరే || అశ్యామ తం
 కామమగ్నే తవోత్యశ్యామ రయిశ్చ రయివః సువీరమ్ | అశ్యామ వాజమభి
 వాజయన్తోశ్యామ ద్యుమ్నమజరాజరం తే || శ్రేష్ఠం యవిష్ఠ భారతాగ్నే
 ద్యుమస్తమాభర |

౨౭ వసో పురుస్సుహారయమ్ || స శ్వితానస్తన్యతూ రోచనస్థా
 అజరేభిర్నానదద్భిర్యవిష్ఠః | యః పావకః పురుతమః పురూణీ
 పృథూన్యగ్నిరనుయాతి భర్వన్ | ఆయుష్టే విశ్వతో దధదయమగ్నిర్వరేణ్యః
 | పునస్తే ప్రాణ ఆయతి పరా యక్ష్మశ్చ సువామి తే || ఆయుర్దా అగ్నే హవిషో
 జషాణో ఘృతప్రతీకో ఘృతయోనిరేధి | ఘృతం పీత్వా మధు చారు గవ్యం
 పితేవ పుత్రమభి

౨౮ రక్షతాదిమమ్ || తస్మై తే ప్రతిహార్యతే జాతవేదో విచర్షణే | అగ్నే

జనామి సుష్టుతిమ్ ॥ దివస్పరి ప్రథమం జజ్ఞే అగ్నిరస్మద్ ద్వితీయం పరి
 జాతవేదాః । తృతీయమపు నృమణా అజస్ర మిన్ధాన ఏనం జరతే స్వాధీః
 ॥ శుచిః పావక వన్ద్యోఽగ్నే బృహద్వి రోచసే । త్వం ఘృతేభిరాహుతః
 ॥ దృశానో రుక్మ ఉర్యా వ్యద్యోద్ధుర్మూమాయః శ్రియే రుచానః ।
 అగ్నిరమృతో అభవద్వయోభి

౨౯ ర్యదేనం ద్యౌరజనయథురేతాః ॥ ఆ యదిషే నృపతిం తేజ ఆనటుచ్చి
 రేతో నిషిక్తం ద్యౌరభికే । అగ్నిః శర్ధమనవద్యం యువానగ్గ్ స్వాధీయం
 జనయథూదయచ్చ ॥ స తేజీయసా మనసా త్వోత ఉత శిక్ష స్వప్త్యస్య
 శిక్షోః । అగ్నే రాయో నృతమస్య ప్రభూతౌ భూయామ తే సుష్టుతయశ్చ
 వస్వః ॥ అగ్నే సహన్తమా భర ద్యుమ్నస్య ప్రాసహా రయమ్ । విశ్వా య

౩౦ శ్చర్షణీరభ్యాసా వాజేషు సాసహత్ ॥ తమగ్నే పృతనాసహః
 రయిః సహస్వ ఆ భర । త్వః హి సత్యో అద్భుతో దాతా వాజస్య గోమతః
 ॥ ఉక్షాన్నాయ వశాన్నాయ సోమపుష్టాయ వేధసే । స్తోమైర్విధేమాగ్నయే
 ॥ వద్మా హి సూనో అస్యద్మనద్వా చక్రే అగ్నిర్జనసాజ్మాన్నమ్ । స త్వం న
 ఊర్జసన ఊర్జం ధా రాజేవ జేరవృకే క్షేష్యన్తః ॥ అగ్న ఆయాషి

౩౧ పవస ఆ సువోరమిషం చ నః । ఆరే బాధస్వ దుచ్చునామ్ ॥ అగ్నే పవస్వ
 స్వపా అస్మై వర్చః సువీర్యమ్ । దధతోషః రయిం మయి ॥ అగ్నే పావక
 రోచిషా మన్త్రయా దేవ జిహ్వయా । ఆ దేవాన్ వక్షి యక్షి చ ॥ స నః
 పావక దీధివోఽగ్నే దేవాః ఇహా వహ । ఉప యజ్ఞః హవిశ్చ నః ॥
 అగ్నిః శుచివ్రతతమః శుచిర్విప్రః శుచిః కవిః । శుచీ రోచత ఆహుతః
 ॥ ఉదగ్నే శుచయన్తవ శుక్రా బ్రాజన్త ఈరతే । తవ జ్యోతీగ్ష్యర్చయః
 ॥ పురునిష్ఠః పుర్వణీక భరాఽభి వయోభిర్య ఆయాషి విప్రః
 శుచిశ్చతుర్దశ చ ॥ ౧ । ౩ । ౧౪ ॥

దేవస్య రక్షోహణో విభూష్ట్యః సోమాత్యన్యానగాం పృథివ్యా ఇషే
 త్వాఽఽదదే వాక్తే సం తే సముద్రః హవిష్మతీర్షదే త్వమగ్నే

రుద్రశ్చతుర్దశ ॥

దేవస్య గమధ్యే హవిష్మతిః పవస ఏకత్రిశత్ ॥

దేవస్యార్చయః ॥

ప్రథమకాణ్డే చతుర్థః ప్రశ్నః ౪

౧ ఆ దదే గ్రావాస్యధ్వరకృద్దేవేభ్యో గమ్భిరమిమమధ్వరం

కృధ్యుత్తమేన పవినేన్ద్రాయ సోమః సుషుతం మధుమన్తం

పయస్వన్తం వృష్టివనిమిన్ద్రాయ త్వా వృత్రఘ్న ఇన్ద్రాయ త్వా వృత్రతుర

ఇన్ద్రాయ త్వాఽభిమాత్రిఘ్న ఇన్ద్రాయ త్వాఽఽదిత్యవత ఇన్ద్రాయ త్వా

విశ్వదేవ్యావతే

శ్వాత్రాః స్థ వృత్రతురో రాధోగూర్తా అమృతస్య పత్నీస్తా దేవీర్దేవత్రేమం

యజ్ఞం ధత్తేపహూతాః సోమస్య పిబతోపహూతో యుష్మాకః

౨ సోమః పిబతు యత్రే సోమ దివి జ్యోతిర్యత్ పృథివ్యాం యదురావన్తరిక్షే

తేనాస్మై యజమానాయోరు రాయా కృధ్యధి దాత్రే వోచో ధిషణే వీడూ సతీ

వీడయేథామూర్జం దధాథామూర్జం మే ధత్తం మా వాఃహిః సిషం మా మా

హిః సిష్టం ప్రాగపాగుదగధరాక్తాస్త్యా దిశ ఆ ధావన్తవృష్ణ ని ష్వర

। యత్రే సోమాదాభ్యం నామ జాగృవి తస్మై తే సోమ సోమాయ స్వాహా ॥

యుష్మాకగ్గ్ స్వర యత్రే నవ చ ॥ ౧। ౪। ౧॥

౩ వాచస్పతయే పవస్య వాజన్ వృషా వృష్ణో అశుభ్యాం గభస్తిహతో

దేవో దేవానాం పవిత్రమసి యేషాం భాగోఽసి తేభ్యస్త్యా స్వాంకృతోఽసి

మధుమతీర్న ఇషస్కృధి విశ్వేభ్యస్త్యేన్ద్రియేభ్యో దివ్యేభ్యః పార్థివేభ్యో

మనస్త్యాష్ట్రార్వన్తరిక్షమన్విహి స్వాహా త్వా సుభవః సూర్యాయ దేవేభ్యస్త్యా

మరీచిపేభ్య ఏష తే యోనిః ప్రాణాయ త్వా ॥ వాచః సప్తచత్వారిశత్ ॥

౧। ౪। ౨॥

౪ ఉపయామగృహీతోఽస్వన్తర్యచ్చ మఘవన్ పాహి సోమమురుష్య రాయః

- సమిషో యజస్వాన్తస్థ దధామి ద్యావాప్ృథివీ అన్తరుర్వన్తరిక్షః
 సజోషా దేవైరవరైః పరైశ్చాన్తర్యామే మఘవన్ మాదయస్వ స్వాంకృతోఽసి
 మధుమతీర్న ఇషస్కృధి విశ్వేభ్యస్త్యేన్ద్రియేభ్యో దివ్యేభ్యః పార్థివేభ్యో
 మనస్తాష్ట్రూర్వన్తరిక్షమన్విహి స్వాహా త్వా సుభవః సూర్యాయ దేవేభ్యస్తావ
 మరీచివేభ్య ఏష తే యోనిరపానాయ త్వా || దేవేభ్యః సప్త చ || ౧౧ ౪౧ ౩||
- ౫ ఆ వాయో భూష శుచిపా ఉప నః సహస్రం తే నియుతో విశ్వవార | ఉపో తే
 అన్తో మద్యమయామి యస్య దేవ దధిషే పూర్వపేయమ్ || ఉపయామగృహీతోఽసి
 వాయవే త్యేన్ద్రివాయూ ఇమే సుతాః | ఉప ప్రయోభిరా గతమిన్ద్రవో వాముశన్తి
 హి || ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రివాయుభ్యాం త్వైష తే యోనిః సజోషాభ్యాం
 త్వా || ఆ వాయో త్రివత్వారిః శతే || ౧౧ ౪౧ ౪||
- ౬ అయం వాం మిత్రావరుణా సుతః సోమ ఋతావృధా | మమేదిహ శ్రుతః హవమ్ |
 ఉపయామగృహీతోఽసి మిత్రావరుణాభ్యాం త్వైష తే యోనిర్ ఋతాయుభ్యాం త్వా ||
 అయం వాం విశతిః || ౧౧ ౪౧ ౫||
- ౭ యా వాం కశా మధుమత్యశ్వినా సూన్పతావతీ | తయా యజ్ఞం మిమిక్షతమ్
 | ఉపయామగృహీతోఽస్యశ్వినాభ్యాం త్వైష తే యోనిర్మాధ్వీభ్యాం త్వా || యా
 వామష్టాదశ || ౧౧ ౪౧ ౬||
- ౮ ప్రాతర్యజౌ వి మువ్యేథామశ్వినావేహ గచ్ఛతమ్ | అస్య సోమస్య పీతయే
 || ఉపయామగృహీతోఽస్యశ్వినాభ్యాం త్వైష తే యోనిరశ్వినాభ్యాం త్వా ||
 ప్రాతర్యజావేకాన్నవిశతిః || ౧౧ ౪౧ ౭||
- ౯ అయం వేనశోచదయత్ పృశ్నిగర్భా జ్యోతిర్జరాయూ రజసో విమానే |
 ఇమమపాః సజ్జమే సూర్యస్య శిశుం న విప్రా మతిభీ రిహన్తి ||
 ఉపయామగృహీతోఽసి శణ్డాయ త్వైష తే యోనిర్విరతాం పాహి || అయం
 వేనః పఞ్చవిశతిః || ౧౧ ౪౧ ౮||
- ౧౦ తం ప్రత్నథా పూర్వథా విశ్వథేమథా జ్యేష్ఠతాతిం బర్హిషదః
 సువర్విదం ప్రతీచీనం వృజనం దోహసే గిరాఽఽశుం జయన్తమను యాసు

వర్ధనే । ఉపయామగృహీతోఽసి మర్కాయ త్వైష తే యోనిః ప్రజాః పాహి ॥
 తః షడ్విశతిః ॥ ౧౧ ౪౧ ౯ ॥

౧౧ యే దేవా దివ్యేకాదశ స్థ పృథివ్యామధ్యేకాదశ
 స్థాఽపుషదో మహినైకాదశ స్థ తే దేవా యజ్ఞమిమం
 జషధ్యముపయామగృహీతోఽస్యాగ్రయణోఽసి స్వాగ్రయణో జన్వ యజ్ఞం జన్వ
 యజ్ఞపతిమభి సవనా పాహి విష్ణుస్తాం పాతు విశం త్వం పాహిన్ద్రియేణైష
 తే యోనిర్విశ్వేభ్యస్తా దేవేభ్యః ॥ యే దేవాస్త్రవత్వారిః శత్ ॥ ౧౧ ౪౧ ౧౦ ॥

౧౨ త్రిశత్రయశ్చ గణినో రుజన్తో దివః రుద్రాః పృథివీం
 చ సచన్తే । ఏకాదశాసో అపుషదః సుతః సోమం జషన్తాః
 సవనాయ విశ్వే ॥ ఉపయామగృహీతోఽస్యాగ్రయణోఽసి స్వాగ్రయణో జన్వ
 యజ్ఞం జన్వ యజ్ఞపతిమభి సవనా పాహి విష్ణుస్తాం పాతు విశం
 త్వం పాహిన్ద్రియేణైష తే యోనిర్విశ్వేభ్యస్తా దేవేభ్యః ॥ త్రిశద్
 ద్వివత్వారిః శత్ ॥ ౧౧ ౪౧ ౧౧ ॥

౧౩ ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వా బృహద్యతే వయస్వత ఉక్థాయవే యత్ త
 ఇన్ద్ర బృహద్యయస్స్త్వ త్వా విష్ణవే త్వైష తే యోనిర్నిన్ద్రాయ త్వోక్థాయవే
 ॥ ఉపయామగృహీతో ద్వావిశతిః ॥ ౧౧ ౪౧ ౧౨ ॥

౧౪ మూర్ధానం దివో అరతిం పృథివ్యా వైశ్వానరమృతాయ
 జాతమగ్నిమ్ । కవిః సప్త్రాజమతిథిం జనానామాసన్నా పాత్రం జనయన్త
 దేవాః ॥ ఉపయామగృహీతోఽస్యగ్నయే త్వా వైశ్వానరాయ ధ్రువోఽసి
 ధ్రువక్షిత్తిర్ధ్రువాణాం ధ్రువతమోఽచ్యుతానామచ్యుత క్షిత్తమ ఏష తే
 యోనిర్గ్నయే త్వా వైశ్వానరాయ ॥ మూర్ధానం పంచత్రిశత్ ॥ ౧౧ ౪౧ ౧౩ ॥

౧౫ మధుశ్చ మాధవశ్చ శుక్రశ్చ శుచిశ్చ నభశ్చ
 నభస్యశ్చేషశ్చోర్జశ్చ సహశ్చ సహస్యశ్చ తపశ్చ
 తపస్యశ్చోపయామగృహీతోఽసి ససరోఽస్య హస్పత్యాయ త్వా ॥
 మధుస్త్రిశత్ ॥ ౧౧ ౪౧ ౧౪ ॥

౧౬ ఇన్ద్రాగ్నీ ఆ గతః సుతం గీర్భిర్నుభో వరేణ్యమ్ । అస్య పాతం ధియేషితా
 ॥ ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాగ్నిభ్యాం త్వైష తే యోనిర్నాగ్నిభ్యాం త్వా ॥
 ఇన్ద్రాగ్నీ విశతిః ॥ ౧౧ ౪౧ ౧౫ ॥

౧౭ ఓమాసశ్చర్షణీధృతో విశ్వే దేవాస ఆ గత । దాశ్వాసో దాశుషః
 సుతమ్ ॥ ఉపయామగృహీతోఽసి విశ్వేభ్యస్తా దేవేభ్య ఏష తే
 యోనిర్విశ్వేభ్యస్తా దేవేభ్యః ॥ ఓమాసో విశతిః ॥ ౧౧ ౪౧ ౧౬ ॥

౧౮ మరుత్సన్తం వృషభం వావృధానమకవారిం దివ్యః శాసమిన్ద్రమ్
 । విశ్వాసాహమవసే నూతనాయోగ్రః సహోదామిహ త హువేమ ॥
 ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వా మరుత్సత ఏష తే యోనిర్నాయ త్వా
 మరుత్సతే ॥ మరుత్సన్తః షడ్విశతిః ॥ ౧౧ ౪౧ ౧౭ ॥

౧౯ ఇన్ద్ర మరుత్వ ఇహ పాహి సోమం యథా శార్యతే అపిబః సుతస్య ।
 తవ ప్రణీతీ తవ శూర శర్మన్నా వివాసన్తి కవయః సుయజ్ఞాః ॥
 ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వా మరుత్సత ఏష తే యోనిర్నాయ త్వా
 మరుత్సతే ॥ ఇన్ద్రైకాన్నత్రిశత్ ॥ ౧౧ ౪౧ ౧౮ ॥

౨౦ మరుత్వాఽఇన్ద్ర వృషభో రణాయ పిబా సోమమనుష్వధం మదాయ ।
 ఆ సిన్ధుస్య జితరే మధ్వ ఊర్మిం త్వ రాజాసి ప్రదివః సుతానామ్ ॥
 ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వా మరుత్సత ఏష తే యోనిర్నాయ త్వా
 మరుత్సతే ॥ మరుత్వానేకాన్న త్రిశత్ ॥ ౧౧ ౪౧ ౧౯ ॥

౨౧ మహాః ఇన్ద్రో య ఓజసా పర్ణనోః వృష్టిమాః ఇవ । స్తోమైర్వధస్య
 వావృధే ॥ ఉపయామగృహీతోఽసి మహేన్ద్రాయ త్వైష తే యోనిర్మహేన్ద్రాయ
 త్వా ॥ మహానేకాన్న విశతిః ॥ ౧౧ ౪౧ ౨౦ ॥

౨౨ మహాః ఇన్ద్రో నృవదా చర్షణీప్రా ఉత ద్విబర్హా అమినః సహోభిః ।
 అస్మద్రియగ్వావృధే వీర్యాయోరుః పృథుః సుకృతః కర్షభిర్భూత్ ॥
 ఉపయామగృహీతోఽసి మహేన్ద్రాయ త్వైష తే యోనిర్మహేన్ద్రాయ త్వా ॥

మహాన్నవత్షడ్విశతిః || ౧౧ ౪౧ ౨౧||

౨౩ కదా చన స్తరీరసి నేన్ద్ర సశ్చసి దాశుషే | ఉపాపేన్ను మఘవన్
 భూయ ఇన్ను తే దానం దేవస్య పువ్యతే || ఉపయామగృహీతోఽస్యాదిత్యేభ్యస్తాస్వ
 || కదా చన ప్ర యుచ్చస్యభే ని పాసి జన్మనీ | తురీయాదిత్య సవనం త
 ఇన్ద్రియమా తస్థావమృతం దివి || యజ్ఞో దేవానాం ప్రత్యేతి సుముమాదిత్యాసో
 భవతా మృడయన్తః | ఆ వో ర్వాచీ సుమతిర్వవృత్వాదహోశ్చిద్యా
 వరివోవిత్రరాసత్ || వివస్వ ఆదిత్యైష తే సోమపీథనైన మన్దస్వ తేన
 తృప్య తృప్యాస్మ తే వయం తర్పయితారో యా దివ్యా వృష్టిస్తయా త్వా శ్రీణామి ||
 వః సప్తవిశతిశ్చ || ౧౧ ౪౧ ౨౨||

౨౪ వామమద్య సవితర్వామము శోవో దివేదివే వామమస్మభ్యసాపీః
 | వామస్య హి క్షయస్య దేవ భూరేరయా ధియా వామభాజః స్యామ ||
 ఉపయామగృహీతోఽసి దేవాయ త్వా సవిత్రే || వామం చతుర్విశతిః || ౧౧ ౪౧ ౨౩||
 ౨౫ అదభేభిః సవితః పాయుభిష్ట్య శివేభిరద్య పరి పాహి నో గయమ్
 | హిరణ్యజిహ్వాః సువితాయ నవ్యసే రక్షా మాకిర్నో అఘశశ్చ ఈశత ||
 ఉపయామగృహీతోఽసి దేవాయ త్వా సవిత్రే || అదభేభిస్త్రయోవిశతిః ||
 ౧౧ ౪౧ ౨౪||

౨౬ హిరణ్యపాణిమూతయే సవితారముప హ్వాయే | స చేత్తా దేవతా పదమ్ ||
 ఉపయామగృహీతోఽసి దేవాయ త్వా సవిత్రే || హిరణ్యపాణిం చతుర్దశ || ౧౧ ౪౧
 ౨౫||

౨౭ సుశర్మాఽసి సుప్రతిష్ఠానో బృహదుక్షే నమ ఏష తే యోనిరివ్యశేభ్యస్తాస్వ
 దేవేభ్యః || సుశర్మా ద్వాదశ || ౧౧ ౪౧ ౨౬||

౨౮ బృహస్పతిసుతస్య త ఇన్దో ఇన్ద్రియావతః పత్నీవన్తం గ్రహం గృహ్ణామ్యగ్నా ౩
 ఇ పత్నీవా ౩ స్సజుర్ధేవేన త్వష్ట్రా సోమం పిబ స్వాహా || బృహస్పతిసుతస్య
 పఞ్చదశ || ౧౧ ౪౧ ౨౭||

౨౯ హరిరసి హారియోజనో హతోః స్థాతా వజ్రస్య భర్తా పృశ్నేః ప్రేతా తస్య

తే దేవ సోమేష్టయజుషః స్తుతస్తోమస్య శస్తోకస్య హరివన్తం గ్రహం
 గృహ్ణామి హరిః స్థ హతోర్ధానాః సహ సోమా ఇన్ద్రాయ స్వాహా ॥ హరిః
 షడ్విశతిః ॥ ౧౧ ౪౧ ౨౮ ॥

3౦ అగ్న ఆయాషి పవస ఆ సువోరజ్జుమిషం చ నః । ఆరే బాధస్య దుచ్ఛునామ్
 ॥ ఉపయామగృహీతోఽస్యగ్నయే త్వా తేజస్వత ఏష తే యోనిరగ్నయే త్వా
 తేజస్వతే ॥ అగ్న ఆయాషి త్రయోవిశతిః ॥ ౧౧ ౪౧ ౨౯ ॥

3౧ ఉత్తిష్టన్నోజసా సహ పీత్వా శప్రే అవేపయః । సోమమిన్ద్ర చమూ సుతమ్
 ॥ ఉపయామగృహీతోఽస్మిన్ద్రాయ త్వాజస్వత ఏష తే యోనిరిన్ద్రాయ
 త్వాజస్వతే ॥ ఉత్తిష్టన్నేకవిశతిః ॥ ౧౧ ౪౧ 3౦ ॥

3౨ తరణీర్విశ్వదర్శతో జ్యోతిష్కృదసి సూర్య । విశ్వమా భాసి రోచనమ్ ॥
 ఉపయామగృహీతోఽసి సూర్యాయ త్వా భ్రాజస్వత ఏష తే యోనిః సూర్యాయ త్వా
 భ్రాజస్వతే ॥ తరణీర్విశతిః ॥ ౧౧ ౪౧ 3౧ ॥

33 ఆ ప్యాయస్య మదిన్తమ సోమ విశ్వాభిరూతిభిః । భవా నః సప్రథస్తమః ॥
 ఆ ప్యాయస్య నవ ॥ ౧౧ ౪౧ 3౨ ॥

3౪ ఈయుష్టే యే పూర్వతరామపశ్యన్ వ్యుచ్ఛస్తీముషసం మర్త్యాసః ।
 అస్మాభిరూ ను ప్రతిచక్ష్యాఽభూదో తే యన్తి యే అపరీషు పశ్యాన్ ॥
 ఈయురేకాన్నవిశతిః ॥ ౧౧ ౪౧ 33 ॥

3౫ జ్యోతిష్కృతీం త్వా సాదయామి జ్యోతిష్కృతం త్వా సాదయామి జ్యోతిర్విదం త్వా
 సాదయామి

భాస్వతీం త్వా సాదయామి జ్వలన్తీం త్వా సాదయామి మల్మలాభవన్తీం త్వా
 సాదయామి

దీప్యమానాం త్వా సాదయామి రోచమానాం త్వా సాదయామ్యజస్రాం త్వా సాదయామి
 బృహజ్ఞోతిషం

త్వా సాదయామి బోధయన్తీం త్వా సాదయామి జాగ్రతీం త్వా సాదయామి ॥
 జ్యోతిష్కృతీ
 షట్రిశత్ ॥ ౧౧ ౪౧ 3౪ ॥

3౬ ప్రయాసాయ స్వాహాఽఽయాసాయ స్వాహా వియాసాయ స్వాహా
సంయాసాయ

స్వాహాద్యాసాయ స్వాహాఽవయాసాయ స్వాహా శుచే స్వాహా శోకాయ స్వాహా
తప్త్యత్వై

స్వాహా తపతే స్వాహా బ్రహ్మహత్యాయై స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా || ప్రయాసాయ
చతుర్వీశతిః || ౧1 ౪1 3౫||

3౭ చిత్తః నన్తానేన భవం యక్నా రుద్రం తనిమ్నా పశుపతిగ్గ్
స్థూలహృదయేనాగ్నిః హృదయేన రుద్రం లోహితేన శరవం మతస్నాభ్యాం
మహాదేవమన్తఃపార్శ్వేనాపిష్ఠహనఃశిక్షినికోశ్యాభ్యామ్ ||

చిత్తమష్టాదశ || ౧1 ౪1 3౬||

3౮ ఆ తిష్ఠ వృత్రహాన్ రథం యుక్తా తే బ్రహ్మణా హరీ | అర్వావీనః
సు తే మనో గ్రావా కృణోతు వగునా || ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ
త్వా షోడశిన ఏష తే యోనిర్ద్రాయ త్వా షోడశినే || ఆ తిష్ఠ
షడ్విశతిః || ౧1 ౪1 3౭||

3౯ ఇన్ద్రమిద్ధరీ వహతోఽప్రతిధృష్టశవసమృషీణాం చ స్తుతీరుప
యజ్ఞం చ మానుషాణామ్ || ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వా షోడశిన
ఏష తే యోనిర్ద్రాయ త్వా షోడశినే || ఇన్ద్రమిత్రయోవిశతిః || ౧1 ౪1 3౮||

౪౦ అసావి సోమ ఇన్ద్ర తే శవిష్ఠ ధృష్టవా గహి | ఆ త్వా పృణక్షీన్ద్రియః
రజుః సూర్యం న రశ్మిభిః || ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వా షోడశిన
ఏష తే యోనిర్ద్రాయ త్వా షోడశినే || అసావి సప్తవిశతిః || ౧1 ౪1 3౯||

౪౧ సర్వస్య ప్రతిశీవరీ భూమిస్త్వోపస్థ ఆఽధిత | స్వోనాస్మై సుషదా
భవ యచ్ఛస్మై శర్మ సప్రథాః || ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వా
షోడశిన ఏష తే యోనిర్ద్రాయ త్వా షోడశినే || సర్వస్య షడ్విశతిః
|| ౧1 ౪1 ౪౦||

౪౨ మహాః ఇన్ద్రో వజ్రబాహుః షోడశీ శర్మ యచ్ఛతు | స్వప్తినో మఘవా

కరోతు హస్తు పాప్మానం యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి ॥ ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ
త్వా షోడశిన ఏష తే యోనిర్నిద్రాయ త్వా షోడశినే ॥ సర్వస్య
మహాన్థడ్విశతీష్ఠడ్విశతిః ॥ ౧౧ ౪౧ ౪౧॥

౪౩ సజోషా ఇన్ద్ర సగణో మరుద్భిః సోమం పిబ వృత్రహణ్శూర విద్వాన్ ।
జహి శత్రూ రప మృధో నుదస్వాఽథాభయం కృణుహి విశ్వతో నః ॥
ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వా షోడశిన ఏష తే యోనిర్నిద్రాయ త్వా
షోడశినే ॥ సజోషాస్త్రిశత్ ॥ ౧౧ ౪౧ ౪౨॥

౪౪ ఉదు త్యం జాతవేదసం దేవం వహన్తి కేతవః । దృశే విశ్వాయ సూర్యమ్ ॥
చిత్రం దేవానాముదగాదసీకం చక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్యగ్నైః । ఆఽప్రా
ద్యావాపృథివీ అన్తరిక్ష సూర్య ఆత్మా జగతస్తస్థుషశ్చ
॥ అగ్నో నయ సుపథా రాయే అస్మాన్, విశ్వాని దేవ వయునాని విద్వాన్
। యుయోధ్యస్మజ్జహురాణమేనో భూయిష్ఠాం తే నమఉక్తిం విధేమ ॥ దివం
గచ్ఛ సువః పత రూపేణ

౪౫ వో రూపమభ్యైమి వయసా వయః । తుథో వో విశ్వవేదా వి భజతు
వర్షిష్ఠే అధి నాకే ॥ ఏతత్ తే అగ్నో రాధ ఐతి సోమచ్యుతం
తన్మిత్రస్య పథా నయర్తస్య పథా ప్రేత చన్ద్రదక్షిణా యజ్ఞస్య పథా
సువితా నయన్తీరాబ్రాహ్మణమద్య రాధ్యాసమృషిమార్దేయం ఏతృమన్తం
పైతృమత్య సుధాతుదక్షిణం వి సువః పశ్య వ్యన్తరిక్షం
యతస్య సదస్యై రస్మద్ధాత్రా దేవత్రా గచ్ఛత మధుమతీః ప్రదాతారమా
విశతానవహాయాస్మాన్ దేవయానేన పథేత సుకృతాం లోకే సీదత తన్నః
స౨స్కృతమ్ ॥ రూపేణ సదస్యైరష్టాదశ చ ॥ ౧౧ ౪౧ ౪౩॥

౪౬ ధాతా రాతిః సవితేదం జషన్తాం ప్రజాపతిర్నిధిపతిరో అగ్నిః । త్వష్టా
విష్ణుః ప్రజయా స రరాణో యజమానాయ ద్రవిణం దధాతు ॥ సమిన్ద్రణో
మనసా నేషి గోభిః స సూరిభిర్మఘవన్స్స౨స్వస్త్వా । సం బ్రహ్మణా
దేవకృతం యదస్మి సం దేవానా సుమత్యా యజ్ఞయానామ్ ॥ సం వర్చసా

పయసా సం తనూభిరగన్మహి మనసా స శివేన | త్వష్టా నో అత్ర
 వరివః కృణోత్వ
 ౪౭ ను మార్ఙ్ తనువో యద్విలిష్టమ్ || యదద్య త్వా ప్రయతి యజ్ఞే అస్మిన్నగ్నే
 హోతారమవృణీమహిహ | ఋధగయాడృధగుతాశమిష్ఠాః ప్రజానన్,
 యజ్ఞముపయాహి విద్వాన్ || స్వగా వో దేవాః సదనమకర్మ య ఆజగ్మ సవనేదం
 జషాణాః | జక్షివాః సః పపివాః సశ్చ విశ్వేనైః ధత్త వసవో
 వసూని || యానావహ ఉశతో దేవ దేవాన్ తాన్
 ౪౮ ప్రేరయ స్వే అగ్నే సధస్థే | వహమానా భరమాణా హవీషి వసుం
 ఘర్మం దివమా తిష్ఠతాను || యజ్ఞ యజ్ఞం గచ్ఛ యజ్ఞపతిం
 గచ్ఛ స్వాం యోనిం గచ్ఛ స్వాహైష తే యజ్ఞో యజ్ఞపతే సహసూక్తవాకః
 సువీరః స్వాహా దేవా గాతువిదో గాతుం విత్వా గాతుమిత మనసస్పత ఇమం
 నో దేవ దేవేషు యజ్ఞాః స్వాహా వాచి స్వాహా వాతే ధాః || కృణోతు
 తానష్టాచత్వారిశవచ్చ || ౧ | ౪ | ౪౪ ||
 ౪౯ ఉరుః హి రాజా వరుణశ్చకార సూర్యాయ పన్థామన్వేతవా ఉ | అపదే
 పాదా ప్రతిధాతవేకరుతాపవక్తా హృదయావిధశ్చిత్ || శతం తే రాజన్
 భిషజః సహస్రముర్వి గమ్భీరా సుమతిష్ఠే అస్తు | బాధస్వ ద్వేషో
 నిర్మతిం పరాచైః కృతం చిదేనః ప్ర ముముగ్ధ్యస్మత్ || అభిష్ఠితో
 వరుణస్య పాశోగ్నేరసీకమప ఆ వివేశ | అపాం నపాత్ ప్రతిరక్షన్నసుర్యం
 దమేదమే
 x౦ సమిధం యక్ష్యగ్నే || ప్రతి తే జిహ్వో ఘృతముచ్చరణ్యేత్ సముద్రే తే
 హృదయమప్స్వనః | సం త్వా విశన్వోషధీరుతావైపో యజ్ఞస్య
 త్వా యజ్ఞపతే హవిర్భిః || సూక్తవాకే నమోవాకే విధేమావభృథ
 నిచఙ్కుణ నిచేరురసి నిచఙ్కుణావ దేవైర్దేవకృతమేనోయాడవ
 మర్త్యైర్మర్త్యకృతమురోరా నో దేవ రిషస్సాహి సుమిత్రా న ఆప ఓషధయః
 x౧ నస్తు దుర్మిత్రాస్తస్మై భూయాసుఠ్యోనస్మాన్ ద్వేష్టి యం చ వయం ద్విష్యో

దేవీరాప ఏష వో గర్భస్తం వః సుప్రీతః సుభృతమకర్మ దేవేషు
 నః సుకృతో బ్రూతాత్ ప్రతియుతో వరుణస్య పాశః ప్రత్యస్తో వరుణస్య
 పాశ ఏధోఽన్యేధిషిమహి సమిదసి తేజోఽసి తేజో మయి ధేహ్యాపో
 అన్వచారిషః రసేన సమస్పృక్షుహి । పయస్వాః అగ్న ఆఽగమం
 తం మా సః సృజ వర్చసా ॥ దమేదమ ఓషధయ ఆ షట్ చ ॥ ౧ । ౪ । ౪౫ ॥

౫౨ యస్తాస్వ హృదా కీరిణా మన్యమానోఽమర్త్యం మర్త్యో జోహవీమి । జాతవేదో
 యశో అస్మాసు ధేహి ప్రజాభిరగ్నో అమృతత్వమశ్యామ్ ॥ యస్తై త్వః
 సుకృతే జాతవేద ఉ లోకమగ్నే కృణవః సోనమ్ । అశ్విసన్ స
 పుత్రిణం వీరవన్తం గోమన్తః రయిం నశతే స్వస్తి ॥ త్వే సు పుత్ర
 శవసోఽవృతన్ కామకాతయః । న త్వామిన్ద్రాతి రిచ్యతే ॥ ఉక్థాక్థే సోమ
 ఇన్ద్రం మమాద సిధేసిధే మఘవానః

౫౩ సుతాసః । యదీః సబాధః పితరం న పుత్రాః సమానదక్షా
 అవసే హవన్తే ॥ అగ్నో రసేన తేజసా జాతవేదో వి రోచసే
 । రక్షోహోఽమీవచాతనః ॥ అపో అన్వచారిషః రసేన
 సమస్పృక్షుహి । పయస్వాః అగ్న ఆఽగమం తం మా సః సృజ వర్చసా ॥
 వసుర్వసుపత్తిర్వికమస్యగ్నో విభావసుః । స్యామ తే సుమతావపి ॥ త్వామగ్నో
 వసుపతిం వనూనామభి ప్ర మన్తే

౫౪ అధ్వరేషు రాజన్ । త్వయా వాజం వాజయన్తో జయేమాభి ష్యామ
 పృథుతీర్మర్త్యానామ్ । త్వామగ్నో వాజసాతమం విప్రా వర్ధన్తి సుష్టుతమ్ ।
 స నో రాస్వ సువీర్యమ్ ॥ అయం నో అగ్నిర్వరివః కృణోత్వయం మృధః పుర
 ఏతు ప్రభిన్దన్ ॥ అయః శత్రూజ్ఞాయతు జర్భృషాణోఽయం వాజం జయతు
 వాజసాతో ॥ అగ్నినాగ్నిః సమిధ్యతే కవిర్భహపత్తిర్యువా । హవ్యవాడ్
 జహ్వస్యః ॥ త్వౌ హ్యగ్నే అగ్నినా విప్రో విప్రేణ సస్థతా । సఖా
 సఖ్యా సమిధ్యసే ॥ ఉదగ్నో శుచయస్తవ వి జ్యోతిషా ॥ మఘవానం
 మన్తే హ్యగ్నో చతుర్దశ చ ॥ ౧ । ౪ । ౪౬ ॥

వాచః ప్రాణాయ త్వా | ఉపయామ గృహీతోస్యపానాయ త్వా | ఆ వాయో వాయవే
 సజోషాభ్యాం త్వా | ఆయమృతాయుభ్యాం త్వా | యా వామశ్విభ్యాం మాధ్వీభ్యాం
 త్వా | ప్రాత్ర్యుజావశ్విభ్యాం త్వా | ఆయం వేనః శణ్డాయ త్వైష తే
 యోనిర్వీరతాం పాహి | తం మర్కాయ త్వైష తే యోనిః ప్రజాః పాహి | యే
 దేవాస్త్రిశదాగ్రయణోసి విశ్వేభ్యస్తా దేవేభ్యః | ఉపయామ
 గృహీతోసింద్రాయ త్వోక్థాయవే | మూర్ధానమగ్నయే త్వా వైశ్వానరాయ |
 మధుశ్చ స సరోసి | ఇంద్రాగ్ని ఇంద్రాగ్నిభ్యాం త్వా | ఓమాసో విశ్వేభ్యస్తా
 దేవేభ్యః | మరుత్వంతం త్రీణీంద్రాయ త్వా మరుత్వతే | మహాన్ దేవ మహేంద్రాయ
 త్వా | కదాచనాదిత్యేభ్యస్తా | కదాచనస్తరీరివస్వ ఆదిత్య | ఇంద్ర
 శుచిరపః | వామం త్రీనేవాయ త్వా సవిత్రే | సుశర్మా విశ్వేభ్యస్తా
 దేవేభ్యః | బృహస్పతిస్తవ్ష్టా సోమం పిబ స్వాహా | హరిరసి సహ సోమా
 ఇంద్రాయ స్వాహా | అగ్ని ఆయాగ్ష్యగ్నయే త్వా తేజస్వతే | ఉత్తిష్ఠన్నింద్రాయ
 త్వాజస్వతే | తరణిః సూర్యాయ త్వా భ్రాజస్వతే | ఆ తిష్ఠాద్యాః షడింద్రాయ
 త్వా షోడశినే | ఉదు త్యం చిత్రమ్ | అగ్నేనయ దివం గచ్ఛ | ఉరుమాయుష్ఠే
 యదేవా ముముగ్ధి |

అగ్నావిష్ణూ ముముక్తమ్ | పరా వై పంక్త్యః | దేవా వై యే దేవాః పంక్త్యై | పరా వై
 సవావమ్ | దేవాసురాః కార్యమ్ | భూమిర్వ్యతృష్యన్ | ప్రజాపతిర్వ్యక్షుధ్యన్
 | భూమిరాదిత్యా వై | అగ్ని హోత్రమాదిత్యో వై | భూమిర్లెకః సలేకః సులేకః
 | విష్ణోరుదుత్తమమ్ | అన్నపతే పునస్తాఽదిత్యాః | ఉరు స సృజ
 వర్చసా | యస్తా సుష్ఠుతమ్ | త్వమగ్నేయుక్ష్యాహి సుష్ఠుతిమ్ | త్వమగ్నే
 విచర్షణే | యస్తా విరోచసే ||

ఆ దదే వాచసృతయ ఉపయామగృహీతోస్యా వాయో ఆయం వాం యా వాం
 ప్రాత్ర్యుజావయం తం యే దేవాస్త్రిశదుపయామ గృహీతోసి
 మూర్ధానం మధుశ్చేంద్రాగ్ని ఓమాసో మరుత్వంతమింద్ర మరుత్వో
 మరుత్వాన్మహాన్మహాన్ప్రవత్కదా వామమదభేభిర్ హిరణ్యపాణిః సుశర్మా

బృహస్పతిసుతస్య హరిరస్యగ్న ఉత్తిష్టస్తరణిరా ప్యాయస్వేయుష్టే యే
 జ్యోతిష్మతీం ప్రయాసాయ చిత్తమా తిష్ఠేంద్రమసావి సర్వస్య మహాస్థజోషా
 ఉదు త్యం ధాతోరుః హి యస్త్యా షటచత్వారిశత్ ||
 ఆ దదే యే దేవా మహానుత్తిష్ఠస్సర్వస్య సన్ దుర్మిత్రాశ్చతుః పంచాశత్ ||
 ఆ దదే తవ వి జ్యోతిషా ||

ప్రథమకాణ్డే పంచమః ప్రశ్నః X

౧ దేవాసురాః సంయత్యా ఆసన్ తే దేవా విజయముపయనోఽగ్నో వామం వసు సం
 న్యదధతేదము నో భవిష్యతి యది నో జేష్యస్తీతి తదగ్నిర్మ్యకామయత
 తేనాపాక్రామత్ తద్దేవా విజిత్యావరురుభమానా అన్వాయన్ తదస్య
 సహసాఽదిభన్వ సోఽరోదీద్యదరోదీత్ తద్దుదస్య రుద్రత్వం
 యదశ్వశీయత తద్

౨ రజతః హిరణ్యమభవత్ తస్మాద్దజతః
 హిరణ్యమదక్షిణ్యమశ్రుజః హి యో బర్హిషి దదాతి పురాఽస్య
 సంవభృరాధృహే రుదన్తి తస్మాద్భర్హిషి న దేయః
 సోఽగ్నిరబ్రవిద్భాగ్యసాన్యథ వ ఇదమితి పునరాధేయం
 తే కేవలమిత్యబ్రువన్నృధృవత్ ఖలు స ఇత్యబ్రవీద్యో
 మదేవత్యమగ్నిమాదధాతా ఇతి తం పూషాఽఽధత్త తేన

౩ పూషాఽఽర్హోత్ తస్మాత్ పౌష్ఠాః పశవ ఉచ్యన్తే తం త్వష్టాఽఽధత్త తేన
 త్వష్టాఽఽర్హోత్ తస్మాత్ త్వాష్టాః పశవ ఉచ్యన్తే తం మనురాఽధత్త
 తేన మనుర్హోత్ తస్మాన్నానవ్యః ప్రజా ఉచ్యన్తే తం ధాతా ఽఽధత్త
 తేన ధాతాఽఽర్హోత్ సంవభృరో వై ధాతా తస్మాత్ సంవభృరం ప్రజాః
 పశవోఽను ప్ర జాయన్తే య ఏవం పునరాధేయస్యర్థిం వేద

౪ ర్హోత్వేవ యోఽస్త్వైవం బన్ధుతాం వేద బన్ధుమాన్ భవతి భాగధేయం వా
 అగ్నిరాహిత ఇచ్ఛమానః ప్రజాం పశూన్, యజమానస్యోప దోద్రావోద్వాస్య

పునరా దధీత భాగధేయేనైవైనః సమర్థయత్యథో
 శాన్తిరేవాస్వైషా పునర్వస్వోరా దధీతైతద్వై పునరాధేయస్య
 నక్షత్రం యత్పునర్వసూ స్వాయామేవైనం దేవతాయామాధాయ బ్రహ్మవర్చసీ
 భవతి దర్భైరా దధాత్యయాతయామత్వాయ దర్భైరా దధాత్యదభ్య
 ఏవైనమోషధీభ్యోఽవరుధ్యాఽఽధత్తే పఞ్చకపాలః పురోడాశో భవతి
 పఞ్చ వా ఋతవ ఋతుభ్య ఏవైనమవరుధ్యాఽఽధత్తే || అశీయత
 తత్ తేన వేద దర్భైః పఞ్చవిశతిశ్చ || ౧ | x | ౧ ||

x పరా వా ఏష యజ్ఞం పశూన్, వపతి యోఽగ్నిముద్వాసయతే పఞ్చకపాలః
 పురోడాశో భవతి పాక్ష్యో యజ్ఞః పాక్ష్యః పశవో యజ్ఞమేవ పశూనవ
 రున్ధే వీరహా వా ఏష దేవానాం యోఽగ్నిముద్వాసయతే న వా ఏతస్య బ్రాహ్మణా
 ఋతాయవః పురాఽన్నమక్షన్ పక్ష్యో యాజ్యానువాక్యా భవన్తి పాక్ష్యో
 యజ్ఞః పాక్ష్యః పురుషో దేవానేవ వీరం నిరవదాయాగ్నిం పునరా

౬ ధత్తే శతాక్షరా భవన్తి శతాయుః పురుషః శతేన్ద్రియ
 ఆయుష్యేవేన్ద్రియే ప్రతి తిష్ఠతి యద్వా అగ్నిరాహితో నర్థ్యతే జ్యాయో
 భాగధేయం నికామయమానో యదాగ్నేయః సర్వం భవతి సైవాస్యర్థిః
 సం వా ఏతస్య గృహే వాక్ సృజ్యతే యోఽగ్నిముద్వాసయతే స వాఽ
 సః సృష్టాం యజమాన ఈశ్వరోఽను పరాభవితోర్విభక్తయో భవన్తి వాచో
 విధృత్వై యజమానస్యాపరాభావాయ

౭ విభక్తిం కరోతి బ్రహ్మైవ తదకరుపాశు యజతి యథా వామం వసు
 వివిదానో గూహతి తాదృగేవ తదగ్నిం ప్రతి స్విష్టకృతం నిరాహా యథా
 వామం వసు వివిదానః ప్రకాశం జిగమిషతి తాదృగేవ తద్విభక్తి ముక్తా
 ప్రయాజేన వషట్కరోత్యాయతనాదేవ నైతి యజమానో వై పురోడాశః
 పశవ ఏతే ఆపతి యదభితః పురోడాశమేతే ఆపతి

౮ జుహోతి యజమానమేవోభయతః పశుభిః పరి గృష్ణాతి కృతయజః
 సమ్భృతసమ్భార ఇత్యాహుర్న సమ్భృత్యాః సమ్భారా న యజః కర్తవ్యమిత్యథో

ఖలు సమృద్ధ్యా ఏవ సమ్భారాః కర్తవ్యం యజుర్వజ్జన్య సమృద్ధ్యై
 పునర్నిష్కృతో రథో దక్షిణా పునరుఘ్నాతం వాసః పునరుఘ్నష్టోఽనడావన్
 పునరాధేయస్య సమృద్ధ్యై సప్త తే అగ్నే సమిధః సప్త జిహ్వో
 ఇత్యగ్నిహోత్రం జహోతి యత్రయత్రైవాస్య న్యక్తం తత

౯ ఏవైనమవ రున్ధే వీరహా వా ఏష దేవానాం యోఽగ్నిముద్వాసయతే తస్య
 వరుణ ఏవర్ణయాదాగ్నివారుణమేకాదశకపాలమను నిర్వపేద్యం చైవ హన్తి
 యశ్చాస్యర్ణయాతై భాగధేయేన ప్రీణాతి నాఽఽర్చిమార్చతి యజమానః ॥
 ఆఽపరాభావాయ పురోడాశమేతే ఆహుతీ తతష్టట్టిశచ్చ ॥ ౧౧ X ౨ ॥

౧౦ భూమిర్భూమ్నా ద్యౌర్వరిణాఽన్తరిక్షం మహిత్యాః । ఉపస్థే
 తే దేవ్యదితేఽగ్నిమన్నాదమన్నాద్యాయాఽఽదధే ॥ ఆఽయం గౌః
 పృశ్నిరక్రమీదసనన్మాతరం పునః । పితరం చ ప్రయన్థువః ॥
 త్రిశ్రద్ధామ వి రాజతి వాక్పతన్గాయ శిశ్రియే । ప్రత్యస్య వహ
 ద్యుభిః ॥ అస్య ప్రాణాదపానత్వన్తశ్చరతి రోచనా । వ్యఖ్యన్మహిషః
 సువః ॥ యత్ త్వా

౧౧ క్రుద్ధః పరోవప మన్యునా యదవర్త్యా । సుకల్పమగ్నే తత్ తవ
 పునస్త్రోద్ధీపయామసి ॥ యత్ తే మన్యుపరోప్తస్య పృథీవీమను దధ్వనే ।
 ఆదిత్యా విశ్వే తద్దేవా వసవశ్చ సమాభరన్ ॥ మనో జ్యోతిర్బుషతామాజ్యం
 విచ్ఛిన్నం యజ్ఞః సమిమం దధాతు । బృహస్పతిస్తనుతామిమం నో విశ్వే
 దేవా ఇహ మాదయన్తామ్ ॥ సప్త తే అగ్నే సమిధః సప్త జిహ్వోః సప్త

౧౨ ఋషయః సప్త ధామ ప్రియాణి । సప్త హోత్రాః సప్తధా త్వా యజన్తి సప్త
 యోనీరా పృణస్వా ఘృతేన ॥ పునరుర్జా ని వర్తస్య పునరగ్న ఇషాఽఽయుషా
 । పునర్నః పాహి విశ్వతః ॥ సహ రయ్యా ని వర్తస్వాగ్నే పిన్వస్య ధారయా ।
 విశ్వస్నియా విశ్వతస్పరి ॥ లేకః సలేకః సులేకస్తే న ఆదిత్యా ఆజ్యం
 జషాణా వియన్తు కేతః సకేతః సుకేతస్తే న ఆదిత్యా ఆజ్యం జషాణా వియన్తు
 వివస్వాః అదితిర్దేవజాతిస్తే న ఆదిత్యా ఆజ్యం జషాణా వియన్తు ॥

త్వా జిహ్వః సప్త సుకేతస్తే నస్త్రయోదశ చ || ౧ | ౫ | ౩ ||

౧౩ భూమిర్భూమా ద్యౌర్వరిణేత్యాహః శిషేవైనమా ధత్తే సర్వా
వై జిర్యన్తోమన్యస్త స ఏతం కస్తరీరః కాద్రవేయో మస్త్రమపశ్యత్
తతో వై తే జీర్ణాస్తనూరపాఘ్నుత సర్పరాజ్ఞయా ఋగ్భిర్గార్హపత్యమా
దధాతి పునర్నవమేవైనమజరం కృత్వాఽఽధత్తేఽథో పూతమేవ
పృథీవీమన్నాద్యం నోపానమధ్నైతం

౧౪ మస్త్రమపశ్యత్ తతో వై తామన్నాద్యముపానమద్యభ్రర్పరాజ్ఞయా
ఋగ్భిర్గార్హపత్యమాదధాత్యన్నాద్యసావరుధ్యా ఆథో ఆస్యామేవైనం
ప్రతిష్ఠితమా ధత్తే యత్వా క్రుద్ధః పరోవపేత్యాహోపహ్నుత ఏవాస్మై తత్
పునస్త్యాద్ధీపయామసీత్యాహ సమిన్ధ ఏవైనం యత్తే మన్యవరోప్తస్యేత్యాహ
దేవతాభిరేవై

౧౫ నః సం భరతి వి వా ఏతస్య యజ్ఞశ్చిద్యతే
యోఽగ్నిముద్వాసయతే బృహస్పతివత్యరోప తిష్ఠతే బ్రహ్మ వై దేవానాం
బృహస్పతిర్బ్రహ్మణైవ యజ్ఞః సం దధాతి విచిన్నం యజ్ఞః
సమిమం దధాత్విత్యాహ సంతత్యై విశ్వే దేవా ఇహ మాదయన్తామిత్యాహ
సంతత్యైవ యజ్ఞం దేవేభ్యోఽను దిశతి సప్త తే అగ్నే సమిధః సప్త జిహ్వ

౧౬ ఇత్యాహ సప్తసప్త వై సప్తధాఽగ్నేః ప్రియాస్తనువస్తా ఏవావ
రుణే పునరూర్ణా సహ రయ్యేత్యభితః పురోడాశమాహుతీ జుహోతి
యజమానమేవోర్ణా చ రయ్యా చోభయతః పరి గృహ్ణాత్వాదిత్యా వా
ఆస్మాల్లోకాదముం లోకమాయన్తేఽముష్మితోకే వ్యతృప్యస్త ఇమం
లోకం పునరభ్యవేత్యాగ్నిమాధాయైతాన్ హోమానజుహుస్త ఆర్ధ్నువన్ తే
సువర్గతోల్లోకమాయన్ యః పరాచీనం పునరాధేయాదగ్నిమాదధీత
స ఏతాన్ హోమాన్జుహు యాద్యామేవాఽఽదిత్యా ఋద్ధిమార్ధ్నువన్ తామేవర్ధ్నోతి ||
సైతం దేవతాభిరేవ జిహ్వ ఏతాన్ పఞ్చవిశతిశ్చ || ౧ | ౫ | ౪ ||

౧౭ ఉపప్రయన్తో అధ్వరం మన్తం వోచేమాగ్నయే । ఆరే అస్మే చ శృణ్వతే ॥
 అస్య ప్రత్నామను ద్యుతశ్శక్రం దుదుహ్రే అప్రాయః । పయః సహస్రసామృషిమ్
 ॥ అగ్నిర్మూర్ధా దివః కకుత్ పతిః పృథివ్యా అయమ్ । అపాః రేతాశ్చ జన్వతి
 ॥ అయమిహ ప్రథమో ధాయ ధాతృభిర్వోతా యజిష్ఠో అధ్వరేష్యిడ్యః ।
 యమప్నవానో భృగవో విరురుచుర్వనేషు చిత్రం విభువం విశేవిశే ॥
 ఉభా వామిన్ద్రాగ్నీ ఆహువధ్యా

౧౮ ఉభా రాధసః సహ మాదయధ్యై । ఉభా దాతారావిషాః రయీణాముభా
 వాజస్య సాతయే హువే వామ్ ॥ అయం తే యోనిర్పత్వియో యతో జాతో అరోచథాః
 । తం జానన్మగ్న ఆ రోహథా నో వర్ధయా రయిమ్ ॥ అగ్న ఆయాషి పవస
 ఆ సువోర్జమిషం చ నః । ఆరే బాధస్వ దుచ్చనామ్ ॥ అగ్నే పవస్వ స్వపా
 అస్మే వర్చః సువీర్యమ్ । దధతోషః రయిం

౧౯ మయి ॥ అగ్నే పావక రోచిషా మన్తయా దేవ జిహ్వాయా । ఆ దేవాన్, వక్షి
 యక్షి చ ॥ స నః పావక దీదివోఽగ్నే దేవాః ఇహోఽవహా । ఉప యజ్ఞః
 హవిశ్చ నః ॥ అగ్నిః శుచివ్రతతమః శుచిరిప్తః శుచిః కవిః ।
 శుచీ రోచత ఆహుతః ॥ ఉదగ్నే శుచయస్తవ శుక్రా భ్రాజన్త ఈరతే ।
 తవ జ్యోతీగ్న్యర్చయః ॥ ఆయుర్ధా అగ్నేఽస్యాయుర్దే

౨౦ దేహి వర్చోదా అగ్నేఽసి వర్చో మే దేహి తనూపా అగ్నేఽసి తనువం మే
 పాహ్యాగ్నే యన్మే తనువా ఊనం తన్మ ఆ పృణ చిత్రావసో స్వస్తి తే
 పారమశ్రియేనాస్తాస్వా శతః హిమా ద్యుమన్తః సమిధీమహి వయస్వన్తో
 వయస్కృతం యశస్వన్తో యశస్కృతః సువీరాసో అదాభ్యమ్ । అగ్నే
 సపత్నదమ్భనం వర్షిషే అధి నాకే ॥ సం త్వమగ్నే సూర్యస్య
 వర్చసాఽగథాః సమృషీణాగ్ స్తుతేన సం ప్రియేణ ధామ్నా । త్వమగ్నే
 సూర్యవర్చా ఆసి సం మామాయుషా వర్చసా ప్రజయా సృజ ॥ ఆహువధ్యై
 పోషః రయిం మే వర్చసా సప్తదశ చ ॥ ౧ । ౫ । ౫ ॥

౨౧ సం పశ్యామి ప్రజా అహమిడప్రజసో మానవీః । సర్వా భవన్తు నో గృహే ॥

అమ్భః స్థామోఘో వో భక్షీయ మహాః స్థ మహో వో భక్షీయ సహాః స్థ సహో
 వో భక్షీయోర్జః స్థోర్జం వో భక్షీయ రేవతీ రమధ్వమస్మిత్ ౩౫౩ కైన్మీన్
 గోష్ఠేన్మీన్ క్షయేన్మీన్, యోనావిహైవ స్తేతో మాప గాత బహ్విర్మే భూయాస్త
 ౨౨ సహితాసి విశ్వరూపీరా మోర్జా విశాపై గౌపత్యేనాపై రాయస్పోషేణ
 సహస్రపోషం వః పుష్యాసం మయి వో రాయః శ్రయన్తామ్ || ఉప త్వాపై గ్నే దివేదివే
 దోషావస్తర్థియా వయమ్ | నమో భరన్త ఏమసి | రాజన్తమధ్వరాణాం
 గోపామృతస్య దీదివిమ్ | వర్ధమాన్ గ్ స్యే దమే || స నః పితేవ
 సూనవేపై గ్నే సూపాయనో భవ | సచస్వా నః స్వస్తయే || అగ్నే
 ౨౩ త్వం నో అన్తమః | ఉత త్రాతా శివో భవ వరూభ్యః || తం త్వా శోచిష్ఠ
 దీదివః | సుమ్నాయ నూనమీమహే సఖిభ్యః || వసుర్గ్నిర్వసుశ్రవాః |
 అచ్చా నక్షి ద్యుమత్తమో రయిం దాః || ఊర్జా వః పశ్యామూర్జా మా పశ్యత
 రాయస్పోషేణ వః పశ్యామి రాయస్పోషేణ మా పశ్యతేడాః స్థ మధుకృతః
 స్వోనా మాపై విశతేరా మదః | సహస్రపోషం వః పుష్యాసం
 ౨౪ మయి వో రాయః శ్రయన్తామ్ || తత్ సవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి
 | ధియో యో నః ప్రచోదయాత్ || సోమాన్ గ్ స్వరణం కృణుహి బ్రహ్మణస్పతే
 | కక్షీవన్తం య ఔశిజమ్ || కదా చన స్తరీరసి నేన్య సశ్చసి
 దాశుషే | ఉపోపేన్ను మఘవన్ భూయ ఇన్ను తే దానం దేవస్య పృచ్యతే
 || పరి త్వాగ్నే పురం వయం విప్ర సహస్య ధీమహి | ధృషద్వర్ణం
 దివేదివే భేత్తారం భజ్జురావతః || అగ్నే గృహపతే సుగృహపతిర్వహం
 త్వయా గృహపతినా భూయాసః సుగృహపతిర్మయా త్వం గృహపతినా భూయాః
 శతః హిమాస్తామాశిషమా శాసే తన్తవే జ్యోతిష్మతీం తామాశిషమా
 శాసేముష్టై జ్యోతిష్మతీమ్ || భూయాస్త స్వస్తయేపై గ్నే పుష్యాసం
 ధృషద్వర్ణమేకాన్మత్రి శచ్చ || ౧ | ౫ | ౬ ||
 ౨౫ అయక్షో వా ఏష యోపామోపప్రయన్తో అధ్వరమిత్యాహ స్తోమమేవాస్మై
 యునక్త్యపేత్యాహ ప్రజా వై పశవ ఉపేమం లోకం ప్రజామేవ పశూనిమం

లోకమువైత్వస్య ప్రత్నామనుద్యుతమిత్యాహ సువర్గో వై లోకః ప్రత్నః
 సువర్గమేవ లోకః సమారోహత్వగ్నిర్మూర్ధా దివః కకుదిత్యాహ మూర్ధాన
 ౨౬ మేవైనః సమానానాం కరోత్యథో దేవలోకాదేవ మనుష్యలోకే
 ప్రతితిష్ఠత్యయమిహ ప్రథమో ధాయ ధాతృభిరిత్యాహ ముఖ్యమేవైనం
 కరోత్యథా వామిన్ద్రాగ్ని ఆహువధ్యా ఇత్యాహౌజో బలమేవావ రున్ధేఽయం తే
 యోనిర్పత్వయ ఇత్యాహ పశవో వై రయః పశూనేవావ రున్ధే షడ్భిరుప
 తిష్ఠతే షడ్వా

౨౭ ఋతవ ఋతుషేవ ప్రతి తిష్ఠతి షడ్భిరుత్తరాభిరుప తిష్ఠతే
 ద్వాదశ సం పద్యన్తే ద్వాదశ మాసాః సంవత్సరః సంవత్సర ఏవ
 ప్రతి తిష్ఠతి యథా వై పురుషోఽశ్వో గౌరీర్యత్యేవమగ్నిరాహితో
 జిర్యతి సంవత్సరస్య పరస్తాదాగ్నిపావమాసిభిరుప తిష్ఠతే
 పునర్నవమేవైనమజరం కరోత్యథో పునాత్యేవోప తిష్ఠతే యోగ
 ఏవాస్యైష ఉప తిష్ఠతే

౨౮ దమ ఏవాస్యైష ఉప తిష్ఠతే యాచైవాస్యైషోప తిష్ఠతే
 యథా పాపీయాశ్చోయస ఆహృత్య నమస్యతి తాదృగేవ తదాయుర్దా
 అగ్నేఽస్యాయుర్మే దేహిత్యాహాఽఽయుర్దా హ్యేష వరోచదా అగ్నేఽసి వరోచ
 మే దేహిత్యాహ వరోచదా హ్యేష తనూపా అగ్నేఽసి తనువం మే పాహిత్యాహ
 ౨౯ తనూపా హ్యేషోఽగ్నే యన్మే తనువా ఊనం తన్మ ఆ పృణేత్యాహ యన్మే
 ప్రజాయై పశూనామూనం తన్మ ఆ పూరయేతి వావైతదాహ చిత్రావసో స్వస్తి
 తే పారమశీయేత్యాహ రాత్రిర్వై చిత్రావసురవ్యష్టైష వా ఏతస్యై
 పురా బ్రాహ్మణా అభైషుర్వ్యష్టిమేవావ రున్ధ ఇన్ధానాస్త్యా శతః

౩౦ హిమా ఇత్యాహ శతాయుః పురుషః శతేన్ద్రియ ఆయుష్యేవేన్ద్రియే ప్రతి
 తిష్ఠత్యేషా వై సూరీ కర్ణకావత్యేతయా హ స్మ వై దేవా అసురాణాః
 శతతర్హాగ్ స్పృహన్తి యదేతయా సమిధమాదధాతి
 వజ్రమేవైతచ్చతఘ్నిం యజమానో భ్రాతృవ్యాయ ప్రహరతి

స్తుత్యా అభమృటూరః సం త్వమగ్నే సూర్యస్య వర్చసా గథా
 ఇత్యాహైతత్తమసీదమహం భూయాసమితి వావైతదాహ త్వమగ్నే సూర్యవర్చా
 అసీత్యాహోఽఽశిషమేవైతామా శాస్తే || మూర్ధానః షడ్వా ఏష ఉప
 తిష్ఠతే పాహీత్యాహ శతమహః షోడశ చ || ౧1 x1 e||

3౧ సం పశ్యామి ప్రజా అహమిత్యాహ యావన్త ఏవ గ్రామ్యాః పశవస్తానేవావ
 రున్ధేఽమృః స్థామోభి వో భక్షీయేత్యాహమోభి హ్యేతా మహాః స్థ మహో వో
 భక్షీయేత్యాహ మహో హ్యేతాః సహాః స్థ సహో వో భక్షీయేత్యాహ సహో
 హ్యేతా ఉర్జస్థోర్జం వో భక్షీయేత్యా

3౨ హోర్హో హ్యేతా రేవతీ రమధ్వమిత్యాహ పశవో వై రేవతీః పశూనేవాత్మన్
 రమయత ఇహైవ స్తేతో మాఽప గాతేత్యాహ ధ్రువా ఏవైనా అనపగాః కురుత
 ఇష్టకచిద్వా అన్యోఽగ్నిః పశుచిదన్యః సఘీతాసి విశ్వరూపీరితి
 వథ్సమభి మృశత్సువైవైనం ధత్తే పశుచితమేనం కురుతే ప్ర

33 వా ఏషోఽస్మాల్లోకాచ్యవతే య ఆహవనీయముప తిష్ఠతే
 గార్హపత్యముప తిష్ఠతేఽస్మిన్నేవ లోకే ప్రతి తిష్ఠత్యథో గార్హపత్యయైవ
 ని హ్నుతే గాయత్రీభిరుప తిష్ఠతే తేజో వై గాయత్రీ తేజ ఏవాత్మన్
 ధత్తేఽథో యదేతం తృచమన్వాహ సన్తత్యై గార్హపత్యం వా అను ద్విపాదో
 వీరాః ప్రజాయస్తే య ఏవం విద్వాన్ ద్విపదాభిర్గార్హపత్యముప తిష్ఠత

3౪ ఆఽస్య వీరో జాయత ఉర్జా వః పశ్యామ్యూర్జా మా
 పశ్యతేత్యాహోఽఽశిషమేవైతామా శాస్తే తథ్సవితుర్వరిణ్యమిత్యాహ
 ప్రసూత్యై సోమాన్గ్గ్ స్వరణమిత్యాహ సోమపీథమేవావ రున్ధే కృణుహి
 బ్రహ్మణస్పత ఇత్యాహ బ్రహ్మవర్చసమేవావ రున్ధే కదా చన స్తరీరసీత్యాహ
 న స్తరీః రాత్రిం వసతి

3x య ఏవం విద్వాన్గ్నిముప తిష్ఠతే పరి త్యాగ్నే పురం వయమిత్యాహ
 పరిధిమేవైతం పరి దధాత్యస్కన్దాయాగ్నే గృహపత ఇత్యాహ
 యథాయజురేవైతచ్ఛతః హిమా ఇత్యాహ శతం త్వా హేమన్తానిస్థిషీయేతి

వావైతదాహ పుత్రస్య నామ గృహ్లాత్యన్నాదమవైనం కరోతి తామాశిషమా
శాసే తన్నవే జ్యోతిష్మతీమితి బ్రూయాద్యస్య పుత్రోఽజాతః

స్యాత్తేజస్వ్యవాస్య బ్రహ్మవర్చసీ పుత్రో జాయతే తామాశిషమా
శాసేఽముష్మై జ్యోతిష్మతీమితి బ్రూయాద్యస్య పుత్రో జాతః స్యాత్
తేజ ఏవాస్మిన్ బ్రహ్మవర్చసం దధాతి || ఊర్జం వో భక్షీయేతి ప్ర
గార్హపత్యముపతిష్ఠతే వసతి జ్యోతిష్మతీమేకాన్నత్రిశచ్ఛ || ౧౧ x ౧౮ ||

3౬ అగ్నిహోత్రం జహోతి యదేవ కింఞ్చ యజమానస్య స్వం తస్యైవ తద్రేతః
సింఞ్చతి ప్రజననే ప్రజననః హి వా అగ్నిరథోషధీరన్తగతా దహతి
తాస్తతో భూయసీః ప్రజాయన్తే యథాయం జహోతి రేత ఏవ తథింఞ్చతి
ప్రైవ ప్రాతస్తనేన జనయతి తద్రేతః సిక్తం న త్వష్టాఽవికృతం ప్రజాయతే
యావచ్ఛోవై రేతసః సిక్తస్య

3౭ త్వష్టా రూపాణి వికరోతి తావచ్ఛోవై తత్ప్రజాయత ఏవ వై దైవ్యస్త్యష్టా
యో యజతే బహిష్వాభిరుప తిష్ఠతే రేతస ఏవ సిక్తస్య బహుశో రూపాణి వి
కరోతి న ప్రైవ జాయతే శ్వఃశ్వో భూయాన్ భవతి య ఏవం విద్వానగ్నిముప
తిష్ఠతేఽహర్థేవానామాసీద్రాత్రిరసురాణాం తేఽసురా యద్ధేవానాం విత్తం
వేద్యమాసీత్తేన సహ

3౮ రాత్రిం ప్రావిశన్ తే దేవా హీనా అమన్యన్త తేఽపశ్యన్నాగ్నేయీ రాత్రిరాగ్నేయాః
పశవ ఇమమేవాగ్నిః స్తవామ స నః స్తుతః పశూన్ పునర్దాస్యతీతి
తేఽగ్నిమస్తువన్ఘ్న ఏభ్యః స్తుతో రాత్రియా అధ్యహరభి పశూన్నిరార్జత్
తే దేవాః పశూన్, విత్వా కామాః అకుర్వత య ఏవం విద్వానగ్నిముపతిష్ఠతే
పశుమాన్ భవత్యా

3౯ దిత్యో వా అస్మాల్లోకాదముం లోకమైత్ సోఽముం లోకం గత్వా పునరిమం
లోకమభ్యధ్యాయత్ స ఇమం లోకమాగత్య మృత్యోరభిభేన్మృత్యుసంయుత
ఇవ హ్యాయం లోకః సోఽమన్యతేమమేవాగ్నిః స్తవాని స మా స్తుతః
సువర్గం లోకం గమయిష్యతీతి సోఽగ్నిమస్తాత్ స ఏనగ్గ స్తుతః సువర్గం

లోకమగమయద్య

౪౦ ఏవం విద్వానగ్నిముపతిష్ఠతే సువర్గమేవ లోకమేతి సర్వమాయురేత్యభి
 వా ఏషోఽగ్ని ఆ రోహతి య ఏనావుపతిష్ఠతే యథా ఖలు వై
 శ్రేయానభ్యారూఢః కామయతే తథా కరోతి నక్రముప తిష్ఠతే న ప్రాతః
 సః హి నక్తం వ్రతాని సృజ్యన్తే సహ శ్రేయాగ్శ్చ పాపీయాగ్భాసాతే
 జ్యోతిర్వా అగ్నిస్తమో రాత్రిర్య

౪౧ న్నక్రముపతిష్ఠతే జ్యోతిషైవ తమస్తరత్యుపస్థేయోఽగ్ని ౩ ఠ్ నోపస్థేయా
 ౩ ఇత్యాహుర్మనుష్యాయేన్నైవ యోఽహరహరాహృత్యాథైనం యాచతి స ఇన్నైవ
 తముపార్చత్యథ కో దేవానహరహర్యాచిష్యతీతి తస్మాన్నోపస్థేయోఽథో
 ఖల్వాహురాశిషే వై కం యజమానో యజత ఇత్యేషా ఖలు వా

౪౨ ఆహితాగ్నేరాశిర్యదగ్నిముప తిష్ఠతే తస్మాదుపస్థేయః
 ప్రజాపతిః పశూనసృజత తే సృష్టా అహోరాత్రే ప్రావిశన్
 తాఞ్చన్దోభిరన్యవిన్ద్యచ్ఛన్దోభిరుపతిష్ఠతే స్వమేవ తదన్విచ్ఛతి
 న తత్ర జామ్యస్తీత్యాహుఃసోఽహరహరుపతిష్ఠత ఇతి యో వా అగ్నిం
 ప్రత్యజ్ఞుపతిష్ఠతే ప్రత్యేనమోషతి యః పరాజ్ విష్వజ్ ప్రజయా
 పశుభిరేతి కవాతిర్యజ్ఞివోప తిష్ఠేత నైనం ప్రత్యోషతి న
 విష్వజ్ ప్రజయా పశుభిరేతి || సిక్తస్య సహ భవతి యో యత్థలు
 వై పశుభిస్త్రయోదశ చ || ౧ | x | ౯ ||

౪౩ మమ నామ ప్రథమం జాతవేదః పితా మాతా చ దధతుర్యదగ్నే | తత్త్వం
 బిభృహి పునరా మదైతోస్తవాహం నామ బిభరాణ్యగ్నే || మమ నామ తవ
 చ జాతవేదో వాససీ ఇవ వివసానౌ యే చరావః | ఆయుషే త్వం జీవసే
 వయం యథాయథం వి పరి దధావహై పునస్తే || నమోఽగ్నేఽప్రతివిధాయ
 నమోఽనాధృష్టాయ నమః సమ్రాజే | అషాథో

౪౪ అగ్నిర్బ్రూహద్యయా విశ్వజిభృహన్త్యః శ్రేష్ఠో గన్తర్వః || త్వత్ప్రతారో
 అగ్నే దేవాస్తామాహుతయస్త్యద్వివాచనాః | సం మామాయుషా సం గోపత్యేన సుహితే

మా ధాః ॥ అయమగ్నిః శ్రేష్ఠతమోఽయం భగవత్తమోఽయః సహస్రసాతమః
 | అస్మా అస్తు సువీర్యమ్ ॥ మనో జ్యోతిర్బుషతామాజ్యం విచ్ఛిన్నం యజ్ఞః
 సమిమం దధాతు | యా ఇష్టా ఉషసో నిముచశ్చ తాః సం దధామి హవిషా
 ఘృతేన ॥ పయస్వతీరోషధయః

౪౫ పయస్వద్వీరుధాం పయః | అపాం పయసో యత్పయస్తేన మామిన్ద్ర సః
 సృజ ॥ అగ్నే వ్రతపతే వ్రతం చరిష్యామి తచ్ఛకేయం తన్మే రాధ్యతామ్
 ॥ అగ్నిః హోతారమిహ తః హువే దేవాన్, యజ్ఞయానిహ యాన్ హవామహే ॥
 ఆ యస్తు దేవాః సుమనస్యమానా వియస్తు దేవా హవిషో మే అస్య ॥ కస్తాస్వి
 యునక్తి స త్వా యునక్తు యాని ఘర్మే కపాలాన్యపచిన్వన్తి

౪౬ వేధసః | పూష్ణస్తాన్యపి వ్రత ఇన్ద్రవాయూ విముఞ్చతామ్ ॥ అభిన్నో ఘర్మో
 జీరదానుర్యత ఆత్తస్తదగన్ పునః | ఇథో వేదిః పరిధయశ్చ
 సర్వే యజ్ఞస్యాఽఽయురను సం చరన్తి ॥ త్రయస్త్రి శత్రవో
 యే వితత్పురే య ఇమం యజ్ఞః స్వధయా దదన్తే తేషాం ఛిన్నం
 ప్రత్యేతద్దధామి స్వాహా ఘర్మో దేవాః ఆప్యేతు ॥ అషాఢ ఓషధయ
 ఉపచిన్వన్తి పఞ్చచత్వారి శచ్చ ॥ ౧ | x | ౧ ॥

౪౭ వైశ్వానరో న ఊత్యాఽఽప్ర యాతు పరావతః | అగ్నిరుక్తేన వాహసా ॥
 ఋతావానం వైశ్వానరమృతస్య జ్యోతిషస్పతిమ్ | అజస్రం ఘర్మమీమహే ॥
 వైశ్వానరస్య దః సనాభ్యో బృహదరిణాదేకః స్వప్రస్యయా కవిః
 | ఉభా పితరా మహాయన్నజాయతాగ్నిర్ద్యావాపుథివీ భూరిరేతసా ॥ పృష్టో
 దివి పృష్టో అగ్నిః పృథివ్యాం పృష్టో విశ్వా ఓషధీరా వివేక |
 వైశ్వానరః సహసా పృష్టో అగ్నిః స నో దివా స

౪౮ రిషః పాతు నక్రమ్ ॥ జాతో యదగ్నే భువనా వ్యఖ్యః పశుం న గోపా
 ఇర్యః పరిజ్ఞా | వైశ్వానర బ్రహ్మణే విన్ద గాతుం యూయం పాత స్వస్తిభిః
 సదా నః ॥ త్వమగ్నే శోచిషా శోశుచాన ఆ రోదసీ అప్యణా జాయమానః |
 త్వం దేవాః అభిశ్నేరముఞ్చో వైశ్వానర జాతవేదో మహిత్యా ॥ అస్మాకమగ్నే

మఘవఘ్ను ధారయానామి క్షత్రమజరః సువీర్యమ్ | వయం జయేమ
శతినః సహస్రిణం వైశ్వానర

౪౯ వాజమగ్నో తవోతిభిః || వైశ్వానరస్య సుమతౌ స్యామ రాజా హి కం
భువనానామభిశ్చిః | ఇతో జాతో విశ్వమిదం చి చష్టే వైశ్వానరో యతతే
సూర్యేణ || అవ తే హేడో వరుణ నమోభిరవ యజ్ఞేభిరీమహే హవిరిభిః
| క్షయన్నస్మభ్యమసుర ప్రచేతో రాజన్నేనాః శిశ్రథః కృతాని ||
ఉదుత్తమం వరుణ పాశమస్మదవాధమం వి మధ్యమం శ్రథాయ |
అథా వయమాదిత్య

౫౦ వ్రతే తవానాగసో అదితయే స్యామ || దధిక్రావో అకారిషం జిష్ఠోరశ్వస్య
వాజినః || సురభి నో ముఖా కరత్ ప్రణ ఆయాషి తారిషత్ || ఆ
దధిక్రాః శవసా పఞ్చ కృష్టిః సూర్య ఇవ జ్యోతిషాః పస్తతాన |
సహస్రసాః శతసా వాజ్యర్వా పృణక్తు మధ్వా సమిమా వచాః ||
అగ్నిర్మూర్ధా భువః | మరుతో యద్ధ వో దివః సుమ్నాయంతో హవామహే | ఆ తూ న

౫౧ ఉప గన్తన || యా వః శర్మ శశమానాయ సన్తి త్రిధాతూని దాశుషే
యచ్చతాధి | అస్మభ్యం తాని మరుతో వి యన్త రయిం నో ధత్త వృషణః
సువీరమ్ || అదితిర్న ఉరుష్యత్వదితిః శర్మ యచ్చతు | అదితిః పాత్య హాసః
|| మహీమూషు మాతరః సువ్రతానామృతస్య పత్నిమవసే హువేమ |
తువిక్షత్రామజరస్తీమురూచీః సుశర్మాణమదితిః సుప్రణీతిమ్
|| సుత్రామాణం పృథివీం ద్యామనేహసః సుశర్మాణమదితిః
సుప్రణీతిమ్ | దైవీం నావగ్గ్ స్వరిత్రామనాగసమస్రవన్తిమా రుహేమా స్వస్తయే
|| ఇమాః సు నావమాఽరుహః శతారిత్రాః శతస్పాఃమ్ | అచ్ఛిద్రాం
పారయిష్ణమ్ || దివా స సహస్రిణం వైశ్వానరాఽఽదిత్య తూ నోఽనేహసః
సుశర్మాణమేకాన్మవిశతిశ్చ || ౧ | ౫ | ౧౧ || దేవాసురాః పరా
భూమిర్భూమిరుపప్రయన్తః సం పశ్యామ్యయజ్ఞః సం పశ్యామ్యగ్ని హోత్రం మమ
నామ వైశ్వానర ఏకాదశ || దేవాసురాః క్రుద్ధః సం పశ్యామి సం పశ్యామి

నక్రముప గన్వనైక పంచాశత్ || దేవాసురాః పారయిష్టుమ్ ||

ప్రథమకాణ్డే షష్ఠః ప్రశ్నః ౬

౧ సం త్వా సింఘామి యజుషా ప్రజామాయుర్ధనం చ | బృహస్పతిప్రసూతో
 యజమాన ఇహ మా రిషత్ || ఆజ్యమసి సత్యమసి సత్యస్యాధ్యక్షమసి హవిరసి
 వైశ్వానరం వైశ్వదేవముత్పాతశుష్మః సత్యజాః సహోఽసి సహమానమసి
 సహస్వారాతీః సహస్వారాతీయతః సహస్వ పృతనాః సహస్వ పృతన్యతః |
 సహస్రవీర్యమసి తన్మా జిన్వాఽఽజ్యస్యాఽఽజ్యమసి సత్యస్య సత్యమసి
 సత్యాయు

౨ రసి సత్యశుష్మమసి సత్యేన త్వాఽభి ఘారయామి తస్య తే భక్షీయ పఞ్చానాం
 త్వా వాతానాం యన్త్రాయ ధర్త్రాయ గృహ్ణామి పఞ్చానాం త్వర్తూనాం యన్త్రాయ
 ధర్త్రాయ గృహ్ణామి పఞ్చానాం త్వా దిశాం యన్త్రాయ ధర్త్రాయ గృహ్ణామి
 పఞ్చానాం త్వా పఞ్చజినానాం యన్త్రాయ ధర్త్రాయ గృహ్ణామి చరోస్త్యా
 పఞ్చబిలస్య యన్త్రాయ ధర్త్రాయ గృహ్ణామి బ్రహ్మణస్త్యా తేజసే యన్త్రాయ
 ధర్త్రాయ గృహ్ణామి క్షతస్య త్వాజసే యన్త్రాయ

౩ ధర్త్రాయ గృహ్ణామి విశే త్వా యన్త్రాయ ధర్త్రాయ గృహ్ణామి సువీర్యాయ త్వా
 గృహ్ణామి సుప్రజాస్త్యాయ త్వా గృహ్ణామి రాయస్పోషాయ త్వా గృహ్ణామి
 బ్రహ్మవర్చసాయ

త్వా గృహ్ణామి ఘారస్మాకః హవిర్దేహానామాశిషో యజమానస్య దేవానాం
 త్వా దేవతాభ్యో గృహ్ణామి కామాయ త్వా గృహ్ణామి || సత్యాయురోజసే యన్త్రాయ
 త్రయస్త్రిశచ్ఛ || ౧ | ౬ | ౧ ||

౪ ధ్రువోఽసి ధ్రువోఽహః సజాతేషు భూయాసం ధీరశ్చేత్తా
 వసువిదుగ్రోఽస్యగ్రోఽహః సజాతేషు భూయాసముగ్రశ్చేత్తా
 వసువిదభిఘారస్యభిఘారహః సజాతేషు భూయాసమభిఘాశ్చేత్తా
 వసువిద్యునజ్జి త్వా బ్రహ్మణా దైవ్యేన హవ్యాయాస్మై వోధవే జాతవేదః |

ఇన్ధానాన్తాస్వ సుప్రజసః సువీరా జ్యోగీవేమ బలిహృతో వయం తే || యన్నే
అగ్నే అస్య యజ్ఞస్య రిష్యా

× ద్యద్వా స్కన్ధాదాజ్యస్యోత విష్ణో | తేన హన్మి సపత్నం దుర్మరాయుమైనం
దధామి నిర్మత్యా ఉపస్థే | భూర్భువః సువరుచ్ఛుష్మో అగ్నే యజమానాయైధి
నిశుష్మో అభిదాసతే | అగ్నే దేవేద్ధ మన్విద్ధ మన్వజిహ్వమర్త్యస్య
తే హోతర్మూర్ధన్నా జిఘర్మి రాయస్పోషాయ సుప్రజాన్తాయ సువీర్యాయ మనోఽసి
ప్రాజాపత్యం మనసా మా భూతేనాఽఽవిశ వాగన్వైస్త్రి సపత్నక్షయణీ

౬ వాచా మేన్ద్రియేణాఽఽవిశ వసన్తమృతూనాం ప్రీణామి స మా ప్రీతః ప్రీణాతు
గ్రీష్మమృతూనాం ప్రీణామి స మా ప్రీతః ప్రీణాతు వర్షా ఋతూనాం ప్రీణామి
తా మా ప్రీతాః ప్రీణన్తు శరదమృతూనాం ప్రీణామి సా మా ప్రీతా ప్రీణాతు
హేమన్తశిరావృతూనాం ప్రీణామి తా మా ప్రీతే ప్రీణీతామగ్నిషోమయోరహం
దేవయజ్యయా చక్షుష్మాన్ భూయాసమగ్నేరహం దేవయజ్యయాన్నాదో భూయాసం
౭ దభిరస్యదభో భూయాసమముం దభేయమగ్నిషోమయోరహం దేవయజ్యయా
వృత్రహా భూయాసమిన్ద్రాగ్నియోరహం దేవయజ్యయేన్ద్రియావ్యన్నాదో
భూయాసమిన్ద్రస్యాహం దేవయజ్యయేన్ద్రియావీ భూయాసం మహేన్ద్రస్యాహం
దేవయజ్యయా జేమానం మహిమానం గమేయమగ్నేః స్విష్టకృతోఽహం
దేవయజ్యయాఽఽయుష్మాన్, యజ్ఞేన ప్రతిష్ఠాం గమేయమ్ || రిష్యాత్
సపత్నక్షయణ్యన్నాదో భూయాసః పట్రిశచ్ఛ || ౧ | ౬ | ౨ ||

౮ అగ్నిర్మా దురిష్టాత్ పాతు సవితాఽఘశసాద్యో మేఽన్తి దూరేఽరాతీయతి
తమేతేన జేషః సురూపవర్షవర్ణ ఏహిమాన్ భద్రాన్ దుర్యాః అభ్యేహి
మామనువ్రతా స్య శీర్షాణి మృడ్వమిడ ఏహ్యాదిత ఏహి సరస్వత్యేహి
రన్తిరసి రమతిరసి సూనర్యసి జష్ఠే జష్ఠిం తేఽశీయోపహూత ఉపహవం

౯ తేఽశీయ సా మే సత్యాశీరస్య యజ్ఞస్య భూయాదరేడతా
మనసా తచ్ఛక్తేయం యజ్ఞో దివఃరోహతు యజ్ఞో దివం గచ్ఛతు యో
దేవయానః పన్థాస్తేన యజ్ఞో దేవాః అప్యేత్వస్మాస్విన్ద్ర ఇన్ద్రియం

దధాత్వస్మాన్రాయ ఉత యజ్ఞాః సచన్తామస్మాసు సన్త్యాశిషః సా నః
 ప్రియా సుప్రతూర్తిర్మహోనీ జష్టిరసి జషస్వ నో జష్టా నో
 ౧౦ ౭సి జష్టిం తే గమేయం మనో జ్యోతిర్జుషతామాజ్యం విచ్ఛిన్నం
 యజ్ఞః సమిమం దధాతు । బృహస్పతిస్తనుతామిమం నో విశ్వే దేవా ఇహ
 మాదయన్తామ్ ॥ బ్రధ్న పిన్వస్వ దదతో మే మా ఞాయ కుర్వతో మే మోపదనత్
 ప్రజాపతేర్భాగోఽన్యూర్జస్వాన్ పయస్వాన్ ప్రాణాపానౌ మే పాహి సమానవ్యానౌ
 మే పాహ్యుదానవ్యానౌ మే పాహ్యక్షితోఽస్యక్షిత్యై త్వా మా మే క్షేష్టా
 అముత్రాముష్మిన్ లోకే ॥ ఉపహవం జష్టా నన్త్యా షట్ చ ॥ ౧౧ ౬। ౩॥

౧౧ బర్హిషోఽహం దేవయజ్యయా ప్రజావాన్ భూయాసం
 నరాశః సస్యాహం దేవయజ్యయా పశుమాన్ భూయాసమగ్నైః
 స్విష్టకృతోఽహం దేవయజ్యయాఽఽయుష్మాన్, యజ్ఞేన
 ప్రతిష్ఠాం గమేయమగ్నైరహముజ్జతిమనూజ్ఞేషః
 సోమస్యాహముజ్జతిమనూజ్ఞేషమగ్నైరహముజ్జతిమనూజ్ఞేషమగ్నైషోమయోరహముజ్జతిమనూజ్ఞేష

౧౨ ముజ్జతిమనూజ్ఞేషం మహేన్ద్రస్యాహముజ్జతిమనూజ్ఞేషమగ్నైః
 స్విష్టకృతోఽహముజ్జతిమనూజ్ఞేషం వాజస్య మా ప్రసవేనోద్గ్రాభేణోదగ్రభీత్
 । అథా సపత్నా ఇన్ద్రో మే నిగ్రాభేణాధరా అకః ॥ ఉద్గ్రాభం
 చ నిగ్రాభం చ బ్రహ్మ దేవా అవీవృధన్ । అథా సపత్నానిన్ద్రాగ్నీ మే
 విషూచినాన్వస్యస్యతామ్ ॥ ఏమా అగ్మన్నాశిషో దోహకామా ఇన్ద్రవన్తో

౧౩ వనామహే ధుక్షీమహి ప్రజామిషమ్ ॥ రోహితేన త్వాఽగ్నిర్దేవతాం గమయతు
 హరిభ్యాం త్వేన్ద్రో దేవతాం గమయత్వేతశేన త్వా సూత్యో దేవతాం
 గమయతు వి తే ముజ్ఞామి రశనా వి రశ్మిన్, వి యోక్త్రా యాని పరిచర్తనాని
 ధత్తాదస్మాసు ద్రవిణం యచ్ఛ భద్రం ప్ర ణో బ్రూతాద్భాగధాన్ దేవతాసు
 ॥ విష్టోః శంయోరహం దేవయజ్యయా యజ్ఞేన ప్రతిష్ఠాం గమేయః
 సోమస్యాహం దేవయజ్యయా

౧౪ సురేతా రేతో ధిషీయ త్వష్టురహం దేవయజ్యయా పశూనాః రూపం

పుషేయం దేవానాం పత్నిరగ్నిర్గృహపతిర్యజ్ఞస్య మిథునం తయోరహం
 దేవయజ్ఞయా మిథునేన ప్రభూయాసం వేదోఽసి విత్తిరసి విదేయ కర్మాసి
 కరుణమసి క్రియాసః సనిరసి సనితాసి సనేయం ఘృతవస్తం
 కులాయినః రాయస్పోషః సహస్రిణం వేదో దదాతు వాజినమ్ ||
 ఇన్ద్రస్యాహమిన్ద్రవస్తః సోమస్యాహం దేవయజ్ఞయా చతుశ్చత్వారిశచ్చ
 || ౧౧౬౧౪ ||

౧౫ ఆ ప్యాయతాం ద్రువా ఘృతేన యజ్ఞం యజ్ఞం ప్రతి దేవయద్యభిః
 | సూర్యాయా ఊధోఽదిత్యా ఉపస్థ ఉరుధారా పృథివీ యజ్ఞే ఆస్మిన్ ||
 ప్రజాపతేర్విభాన్నామ లోకస్తస్మిగ్గ్స్వా దధామి సహ యజమానేన సదసి సన్మే
 భూయాః సర్వమసి సర్వం మే భూయాః పూర్ణమసి పూర్ణం మే భూయా అక్షితమసి
 మా మే క్షేప్తాః ప్రాచ్యాం దిశి దేవా ఋత్విజో మార్జయంతాం దక్షిణాయాం
 ౧౬ దిశి మాసాః పితరో మార్జయంతాం ప్రతీచ్యాం దిశి గృహాః పశవో
 మార్జయంతాముదీచ్యాం దిశ్యాప ఓషధయో వనస్సతయో మార్జయంతామూర్ధ్వాయాం
 దిశి యజ్ఞః సంవధృరో యజ్ఞపతిర్మార్జయంతాం విష్టోః క్రమోఽస్యభిమాతిహా
 గాయత్రేణ ఛన్దసా పృథివీమను వి క్రమే నిర్భక్తః స యం ద్విషో
 విష్టోః క్రమోఽస్యభిశస్తిహా త్రైష్ఠుభేన ఛన్దసాఽన్తరిక్షమను వి
 క్రమే నిర్భక్తః స యం ద్విషో విష్టోః క్రమోఽస్యరాతీయతో హంతా జాగతేన
 ఛన్దసా దివమను వి క్రమే నిర్భక్తః స యం ద్విషో విష్టోః క్రమోఽసి
 శత్రూయతో హంతాఽఽనుష్ఠుభేన ఛన్దసా దిశోఽను వి క్రమే నిర్భక్తః
 స యం ద్విష్టః || దక్షిణాయామన్తరిక్షమను వి క్రమే నిర్భక్తః స యం
 ద్విషో విష్టోరేకాన్న త్రిశచ్చ || ౧౧౬౧౫ ||

౧౭ అగన్మ సువః సువరగన్మ సందృశస్తే మా ఛిథ్ని యత్రే తపస్తస్మై
 తే మాఽఽవృక్షి సుభూరసి శ్రేష్టో రశ్మినామాయుర్థా ఆస్యాయుర్మే ధేహి
 వర్చోధా ఆసి వర్చో మయి ధేహీదమహమముం భ్రాతృవ్యమాభ్యో దిగోభ్యోఽస్యై
 దివోఽస్మాదన్తరిక్షాదస్యై పృథివ్యా ఆస్మాదన్నాద్యాన్నిర్భజామి

నిర్భక్తః స యం ద్విష్యుః ।

౧౮ సం జ్యోతిషాఽభూవమైస్త్రిమావృతమన్వావర్తే సమహం ప్రజయా సం మయా
 ప్రజా సమహః రాయసోషేణ సం మయా రాయసోషః సమిద్ధో అగ్నే మే దీదిహి
 సమేద్ధా తే అగ్నే దీద్యాసం వసుమాన్, యజ్ఞో వసీయాన్ భూయాసమగ్న ఆయాషి
 పవస ఆ సువోర్ణమిషం చనః । ఆరే బాధస్వ దుచ్ఛునామ్ ॥ అగ్నే పవస్వ
 స్వపా అన్యే వర్చః సువీర్యమ్ ।

౧౯ దధత్ పోషః రయిం మయి । అగ్నే గృహపతే సుగృహపతిరహం
 త్వయా గృహపతినా భూయాసః సుగృహపతిర్మయా త్వం గృహపతినా
 భూయాః శతః హిమాస్తామాశిషమా శాసే తన్నవే జ్యోతిష్యతీం
 తామాశిషమాశాసేఽముష్మై జ్యోతిష్యతీం కస్తావి యునక్తి స త్వా
 విముఞ్చత్వగ్నే వ్రతపతే వ్రతమచారిషం తదశకం తన్మేఽరాధి యజ్ఞో
 బభూవ స ఆ

౨౦ బభూవ స ప్ర జజ్ఞే స వావృధే । స దేవానామధిపతిర్బభూవ
 సో అస్మాః అధిపతీన్ కరోతు వయగ్గ్ స్యామ పతయో రయిణామ్ ॥ గోమాః
 అగ్నేఽవిమాః అశ్వీ యజ్ఞో నృవథ్సఖా సదమిదప్రమృష్యః । ఇడావాః
 ఏషో అసుర ప్రజావాన్ దీర్ఘో రయిః పృథు బుధ్నుః సభావాన్ ॥ ద్విష్యుః
 సువీర్యః స ఆ పఞ్చత్రిశచ ॥ ౧౧ ౬౧ ౬ ॥

౨౧ యథా వై సమృతసోమా ఏవం వా ఏతే సమృతయజ్ఞా యద్దర్శపూర్ణమాసౌ
 కస్య వాహ దేవా యజ్ఞమా గచ్ఛన్తి కస్య వా న బహునాం యజమానానాం
 యో వై దేవతాః పూర్వః పరిగృహ్లాతి స ఏనాః శ్వో భూతే యజత ఏతద్వై
 దేవానామాయతనం యదాహవసీయోఽన్తరాగ్ని పశూనాం గార్హపత్యో
 మనుష్యాణామన్వాహార్యవచనః పితృణామగ్నిం గృహ్లాతి స్వ ఏవాయతనే
 దేవతాః పరి

౨౨ గృహ్లాతి తాః శ్వో భూతే యజతే వ్రతేన వై మేధ్యోఽగ్నిర్వృతపతిర్బ్రాహ్మణో
 వ్రతభృద్ వ్రతముపైష్యన్ బ్రూయాదగ్నే వ్రతపతే వ్రతం

చరిష్యామీత్యగ్నిరై దేవానాం వ్రతపతిస్తస్మా ఏవ
 ప్రతిప్రోచ్య వ్రతమాలభతే బర్హిషా పూర్ణమాసే వ్రతముపైతి
 వత్సైరమావాస్యాయామేతద్ద్యేతయోరాయతనముపస్తీర్యః
 పూర్వశ్చాగ్నిరపరశ్చేత్యాహుర్మనుష్యాః

౨౩ ఇన్నావి ఉపస్తీర్ణమిచ్చన్తి కిము దేవా యేషాం నవావసానముపాస్మిఞోఽఛి
 యక్ష్యమాణే దేవతా వసన్తి య ఏవం విద్వానగ్నిముపస్తుణాతి యజమానేన
 గ్రామ్యాశ్చ పశవోవరుధ్యా ఆరణ్యాశ్చేత్యాహుర్వద్ధ్యామ్యానుపవసతి
 తేన గ్రామ్యానవ రున్థే యదారణ్యస్యాశ్లాతి తేనారణ్యాన్,

యదనాశ్వానుపవసేత్ పితృదేవత్యః స్వాదారణ్యస్యాశ్లాతీన్ద్రియం
 ౨౪ వా ఆరణ్యమిన్ద్రియమేవాఽఽత్మన్ ధతే యదనాశ్వానుపవసేత్ ఙోధుకః
 స్వాద్యదశ్శియాద్రుద్రోఽస్య పశూనభిమన్యేతాపోఽశ్లాతి తన్నేవాశితం
 నేవానశితం న ఙోధుకో భవతి నాస్య రుద్రః పశూనభి మన్యతే వజ్రో
 వై యజ్ఞః క్షుత్థలు వై మనుష్యస్య భ్రాతృవ్యో యదనాశ్వానుపవసతి
 వజ్రేణైవ సాక్షాత్కుధం భ్రాతృవ్యః హన్తి || పరి మనుష్యా ఇన్ద్రియః
 సాక్షాత్ త్రీణి చ || ౧ | ౬ | ౭ ||

౨౫ యో వై శ్రద్ధామనారభ్య యజ్ఞేన యజతే నాస్యేష్టాయ శ్రద్ధధతేఽపః ప్ర
 ణయతి శ్రద్ధా వా ఆపః శ్రద్ధామేవాఽఽరభ్య యజ్ఞేన యజత ఉభయేఽస్య
 దేవమనుష్యా ఇష్టాయ శ్రద్ధధతే తదాహురతి వా ఏతా వర్తన్నేదన్యతి
 వాచం మనో వావైతా నాతి నేదన్తితి మనసా ప్ర ణయతీయం వై మనో

౨౬ ఽనయైవైనాః ప్ర ణయత్యస్కన్నహవిర్భవతి య ఏవం వేద యజ్ఞాయుధాని
 సంభరతి యజ్ఞో వై యజ్ఞాయుధాని యజ్ఞమేవ తథ్సంభరతి యదేకమేకః
 సంభరేత్ పితృదేవత్యాని స్వ్యర్యత్ సహ సర్వాణి మానుషాణి ద్వే ద్వే సంభరతి
 యాజ్ఞానువాక్యయోరేవ రూపం కరోత్యథో మిథునమేవ యో వై దశ యజ్ఞాయుధాని
 వేద ముఖతోఽస్య యజ్ఞః కల్పతే స్ఫ్య

౨౭ శ్చ కపాలాని చాగ్నిహోత్రహవణి చ శూర్పం చ కృష్ణాజినం చ

శమ్యా చోలూఖలం చ ముసలం చ దృషచ్ఛోపలా వైతాని వై
 దశ యజ్ఞాయుధాని య ఏవం వేద ముఖతోఽస్య యజ్ఞః కల్పతే యో వై
 దేవేభ్యః ప్రతిప్రోచ్య యజ్ఞేన యజతే జషన్తేఽస్య దేవా హవ్యః
 హవిర్నిరుప్యమాణమభి మన్తయేతాగ్నిః హోతారమిహ తః హువ ఇతి
 ౨౮ దేవేభ్య ఏవ ప్రతిప్రోచ్య యజ్ఞేన యజతే జషన్తేఽస్య దేవా
 హవ్యమేష వై యజ్ఞస్య గ్రహో గృహీత్వైవ యజ్ఞేన యజతే
 తదుదిత్యా వాచం యచ్ఛతి యజ్ఞస్య ధృత్యా ఆభో మనసా
 వై ప్రజాపతిర్యజ్ఞమతనుత మనసైవ తద్యజ్ఞం తనుతే
 రక్షసామనస్వవచారాయ యో వై యజ్ఞం యోగ ఆగతే యునక్తి యుజ్కే
 యుజ్ఞానేషు కస్తా యునక్తి స త్వా యునక్తిత్వాహ ప్రజాపతిర్వై కః
 ప్రజాపతినైవైవం యునక్తి యుజ్కే యుజ్ఞానేషు || వై మనః స్ఫ్య ఇతి
 యునక్త్యేకాదశ చ || ౧ | ౬ | ౮ ||

౨౯ ప్రజాపతిర్యజ్ఞానసృజతాగ్నిహోత్రం చాగ్నిష్టోమం చ
 పౌర్ణమాసీం చోక్త్యం చామావాస్యాం చాతిరాత్రం చ తానుదమిమీత
 యావదగ్నిహోత్రమాసీత్ తావానగ్నిష్టోమో యావతి పౌర్ణమాసీ తావానుక్త్యో
 యావత్సమావాస్యా తావానతిరాత్రో య ఏవం విద్వానగ్నిహోత్రం జహోతి
 యావదగ్నిష్టోమేనోపాప్నోతి తావదుపాఽఽప్నోతి య ఏవం విద్వాన్ పౌర్ణమాసీం
 యజతే యావదుక్త్యేనోపాప్నోతి

30 తావదుపాఽఽప్నోతి య ఏవం విద్వానమావాస్యాం యజతే
 యావదతిరాత్రేణోపాప్నోతి తావదుపాఽఽప్నోతి పరమేష్ఠినో వా ఏష యజ్ఞోఽగ్ర
 ఆసీత్ తేన స పరమాం కాష్ఠామగచ్ఛత్ తేన ప్రజాపతిం నిరవాసాయయత్
 తేన ప్రజాపతిః పరమాం కాష్ఠామగచ్ఛత్ తేనేన్ద్రం నిరవాసాయయత్ తేనేన్ద్రః
 పరమాం కాష్ఠామగచ్ఛత్ తేనాగ్నిష్టోమో నిరవాసాయయత్ తేనాగ్నిష్టోమో
 పరమాం కాష్ఠామగచ్ఛతాం య

3౧ ఏవం విద్వాన్ దర్శపూర్ణమాసౌ యజతే పరమామేవ కాష్ఠాం గచ్ఛతి యో

వై ప్రజాతేన యజ్ఞేన యజతే ప్ర ప్రజయా పశుభిర్మిథునైర్జాయతే
 ద్వాదశ మాసాః సంవత్సరో ద్వాదశ ద్వంద్వాని దర్శపూర్ణమాసయోస్తాని
 సంపాద్యానీత్యాహుర్వధ్నం చోపావసృజత్యుఖాం చాధి శ్రయత్యవ చ
 హస్తి దృషదౌ చ సమాహన్త్యధి చ వపతే కపాలాని చోప దధాతి
 పురోడాశం చా

32 ఒధిశ్రయత్యాజ్యం చ స్తమ్భయజశ్చ హరత్యభి చ గృహ్లాతి వేదిం
 చ పరిగృహ్లాతి పత్నిం చ సం సహ్యతి ప్రోక్షణీశ్చాఽఽసాదయత్యాజ్యం
 చైతాని వై ద్వాదశ ద్వంద్వాని దర్శపూర్ణమాసయోస్తాని య ఏవః సంపాద్య
 యజతే ప్రజాతేనైవ యజ్ఞేన యజతే ప్ర ప్రజయా పశుభిర్మిథునైర్జాయతే
 || ఉక్లేయోపాప్నోత్యగచ్ఛతాం యః పురోడాశం చ చత్వారిశ్చ
 || ౧ | ౬ | ౯ ||

33 ధ్రువోఽసి ధ్రువోఽహః సజాతేషు భూయాసమిత్యాహ ధ్రువానేవైనాన్
 కురుత ఉగ్రోఽస్యగ్రోఽహః సజాతేషు భూయాసమిత్యాహోప్రతివాదిన
 ఏవైనాన్కురుతేఽభిభూరస్యభిభూరహః సజాతేషు భూయాసమిత్యాహ
 య ఏవైనం ప్రత్యుత్పిపీతే తముపాస్యతే యునజ్మ త్వా బ్రహ్మణా
 దైవ్యేనేత్యాహైష వా అగ్నేఱ్యోగస్తే

34 వైనం యునక్తి యజ్ఞస్య వై సమ్మధేన దేవాః సువర్గం లోకమాయన్,
 యజ్ఞస్య వ్యుద్ధేనాసురాన్ పరాభావయన్, యన్మే అగ్నే అస్య
 యజ్ఞస్య రిష్యాదిత్యాహ యజ్ఞస్యైవ తథ్సమ్మధేన యజమానః
 సువర్గం లోకమేతి యజ్ఞస్య వ్యుద్ధేన భ్రాతృవ్యాన్ పరా భావయత్యగ్ని
 హోత్రమేతాభిర్వాహృతీభిరుప సాదయేద్యజ్ఞముఖం వా అగ్నిహోత్రం బ్రహ్మైతా
 వ్యాహృతయో యజ్ఞముఖ ఏవ బ్రహ్మ

35 కురుతే సంవత్సరే పర్యాగత ఏతాభిరేవోపసాదయేద్ బ్రహ్మణైవోభయతః
 సంవత్సరం పరిగృహ్లాతి దర్శపూర్ణమాసౌ చాతుర్మాస్యాన్వాలభమాన
 ఏతాభిర్వాహృతీభిర్ హవీగ్నాసాదయేద్యజ్ఞముఖం వై దర్శపూర్ణమాసౌ

చాతుర్మాస్యాని బ్రహ్మైతా వ్యాహృతయో యజ్ఞముఖ ఏవ బ్రహ్మ కురుతే సంవత్సరే
 పర్యాగత ఏతాభిరేవాసాదయేద్ బ్రహ్మజైవోభయతః సంవత్సరం
 పరిగృహ్లాతి యదైవ యజ్ఞస్య సామ్నా క్రియతే రాష్ట్రం

3౬ యజ్ఞస్యాఽఽశీర్గచ్ఛతి యదృచా విశం

యజ్ఞస్యాఽఽశీర్గచ్ఛత్యథ బ్రాహ్మణోఽనాశీర్కేణ యజ్ఞేన
 యజతే సామిధేసీరనువక్ష్యన్నేతా వ్యాహృతీః పురస్తాద్ధధ్యాద్ బ్రహ్మైవ
 ప్రతిపదం కురుతే తథా బ్రాహ్మణః సాశీర్కేణ యజ్ఞేన యజతే యం
 కామయేత యజమానం భ్రాతృవ్యమస్య యజ్ఞస్యాఽఽశీర్గచ్ఛేదితి తస్యైతా
 వ్యాహృతీః పురోఽనువాక్యాయాం దధ్యాద్ భ్రాతృవ్యదేవత్యా వై పురోఽనువాక్యా
 భ్రాతృవ్యమేవాస్య యజ్ఞస్యా

3౭ ఽశీర్గచ్ఛతి యాన్ కామయేత యజమానాస్థమావత్యేనాన్.

యజ్ఞస్యాఽఽశీర్గచ్ఛేదితి తేషామేతా వ్యాహృతీః పురోఽనువాక్యాయా
 అర్థర్చ ఏకాం దధ్యాద్యాజ్యాయై పురస్తాదేకాం యాజ్ఞాయా అర్థర్చ ఏకాం
 తథైనాస్థమావతీ యజ్ఞస్యాఽఽశీర్గచ్ఛతి యథా వై పరజ్ఞస్యః
 సువృష్టం వర్షత్యేవం యజ్ఞో యజమానాయ వర్షతి స్థలయోదకం
 పరిగృహ్లాన్త్యాశిషా యజ్ఞం యజమానః పరిగృహ్లాతి మనోఽసి ప్రాజాపత్యం

3౮ మనసా మా భూతేనాఽఽవిశేత్యాహ మనో వై ప్రాజాపత్యం ప్రాజాపత్యో
 యజ్ఞో మన ఏవ యజ్ఞమాత్మన్ ధత్తే వాగస్యైస్త్రి సపత్నక్షయణీ వాచా
 మేన్ద్రియేణాఽఽ విశేత్యాహైస్త్రి వై వాగ్వాచమేవైస్త్రిమాత్మన్ ధత్తే || తేన్ద్రైవ
 బ్రహ్మ రాష్ట్రమేవాస్య యజ్ఞస్య ప్రాజాపత్యః షట్త్రీశచ || ౧ | ౬ | ౧౦ ||

3౯ యో వై సప్తదశం ప్రజాపతిం యజ్ఞమన్వాయత్తం వేద

ప్రతి యజ్ఞేన తిష్ఠతి న యజ్ఞాద్ భ్రశత ఆ శ్రావయేతి
 చతురక్షరమస్తు శ్రౌషడితి చతురక్షరం యజేతి ద్వ్యక్షరం యే
 యజామహ ఇతి పంచాక్షరం ద్వ్యక్షరో వషటూర ఏష వై సప్తదశః
 ప్రజాపతిర్యజ్ఞమన్వాయత్తో య ఏవం వేద ప్రతి యజ్ఞేన తిష్ఠతి

న యజ్ఞాద్ భ్రశతే యో వై యజ్ఞస్య ప్రాయణం ప్రతిష్ఠా
 ౪౦ ముదయనం వేద ప్రతిష్ఠితేనారప్పేన యజ్ఞేన సగ్ధస్థాం గచ్ఛత్యా
 శ్రావయాస్తు శ్రౌషడ్యజ్జ యే యజామహే వషట్కార ఏతద్వై యజ్ఞస్య
 ప్రాయణమేషా ప్రతిష్ఠితదుదయనం య ఏవం వేద ప్రతిష్ఠితేనారప్పేన
 యజ్ఞేన సగ్ధస్థాం గచ్ఛతి యో వై సూన్యతాయై దోహం వేద దుహ
 ఏవైనాం యజ్ఞో వై సూన్యతాఽఽశ్రావయేత్వైవైనామహ్వాదస్తు
 ౪౧ శ్రౌషడిత్యుపావాస్తాగ్యజేత్యుదనైషిద్యే యజామహ ఇత్యుపాసదద్వషట్కారేణ
 దోగ్యేష వై సూన్యతాయై దోహో య ఏవం వేద దుహ ఏవైనాం దేవా వై
 సత్రమాసత తేషాం దిశోఽదస్యన్త ఏతామార్గాం పక్షిమపశ్యన్నా
 శ్రావయేతి పురోవాతమజనయన్నస్తు శ్రౌషడిత్యబ్ధిః సమప్లావయన్
 యజేతి విద్యుత
 ౪౨ మజనయన్, యే యజామహ ఇతి ప్రావర్షయన్నభ్యస్తనయన్ వషట్కారేణ
 తతో వై తేభ్యో దిశః ప్రాప్యాయన్త య ఏవం వేద ప్రాస్త్యై దిశః ప్యాయన్తే
 ప్రజాపతిం తో వేద ప్రజాపతిన్త్యం వేద యం ప్రజాపతిర్వేద స పుణ్యో
 భవత్యేష వై ఛన్దస్యః ప్రజాపతిరా శ్రావయాస్తు శ్రౌషడ్యజ్జ
 యే యజామహే వషట్కారో య ఏవం వేద పుణ్యో భవతి వసన్త
 ౪౩ మృతూనాం ప్రీణామీత్యాహర్తవో వై ప్రయాజా ఋతూనేవ ప్రీణాతి
 తేఽస్మై ప్రీతా యథాపూర్వం కల్పన్తే కల్పన్తేఽస్మా ఋతవో య ఏవం
 వేదాగ్నిషోమయోరహం దేవయజ్యయా చక్షుష్మాన్ భూయాసమిత్యాహాగ్నిషోమాభ్యాం
 వై యజ్ఞశ్చక్షుష్మాన్ తాభ్యామేవ చక్షురాత్మన్ ధత్తేఽగ్నీరహం
 దేవయజ్యయాన్నాదో భూయాసమిత్యాహాగ్నిర్వై దేవానామన్నాదన్నైవా
 ౪౪ న్నాద్యమాత్మన్ ధత్తే దభిరస్యదభో భూయాసమముం
 దభేయమిత్యాహైతయా వై దభ్యా దేవా ఆసురానదభువన్ తయైవ
 బ్రాతృవ్యం దభోత్వగ్నిషోమయోరహం దేవయజ్యయా వృత్రహా
 భూయాసమిత్యాహాగ్నిషోమాభ్యాం వా ఇన్ద్రో వృత్రమహన్ తాభ్యామేవ

బ్రాతృవ్యగ్గ్ స్తుణుత ఇన్ద్రాగ్నియోరహం దేవయజ్యయేన్ద్రియావ్యన్నాదో
 భూయాసమిత్యాహేన్ద్రియావ్యేవాన్నాదో భవతీన్ద్రస్యా
 ౪౫ హం దేవయజ్యయేన్ద్రియావీ భూయాసమిత్యాహేన్ద్రియావ్యేవ భవతి
 మహేన్ద్రస్యాహం దేవయజ్యయా జేమానం మహిమానం గమేయమిత్యాహ
 జేమానమేవ మహిమానం గచ్ఛత్యగ్నేః స్విష్టకృతోఽహం
 దేవయజ్యయాఽఽయుష్మాన్, యజ్ఞేన ప్రతిష్ఠాం గమేయమిత్యాహాయురేవాత్మన్
 ధతే ప్రతి యజ్ఞేన తిష్ఠతి || ప్రతిష్ఠామహ్వాదస్తు విద్యుతం
 వసన్తమేవేన్ద్రస్యాఽష్టాత్రిశచ్ఛ || ౧ | ౬ | ౧౧ ||

౪౬ ఇన్ద్రం వో విశ్వతస్సరి హవామహే జనేభ్యః | అస్మాకమస్తు కేవలః
 || ఇన్ద్రం నరో నేమధితా హవన్తే యత్పార్యా యునజతే ధియస్తాః | శూరో
 నృషాతా శవసశ్చకాన ఆ గోమతి వ్రజే భజా త్వం నః || ఇన్ద్రియాణీ
 శతక్రతో యా తే జనేషు పఞ్చసు | ఇన్ద్ర తాని త ఆ వృణే || అను తే దాయ
 మహ ఇన్ద్రియాయ సత్రా తే విశ్వమను వృత్రహత్యే | అను

౪౭ క్షత్రమను సహో యజత్రేన్ద్ర దేవేభిరను తే నృషహ్యే || ఆ
 యస్మిన్ఘృష్ట వాసవాస్తిష్ఠన్తి స్వారుహో యథా | ఋషిర్హ దీర్ఘశ్రుత్రమ
 ఇన్ద్రస్య ఘర్మో అతిథిః || ఆమాసు పక్వమైరయ ఆ సూర్యోరోహయో
 దివి | ఘర్మం న సామన్తపతా సువృక్షిభిర్బుష్టం గిర్వణసే గిరః ||
 ఇన్ద్రమిద్ధాథినో బృహదిన్ద్రమర్కేభిరర్కిణః | ఇన్ద్రం వాణీరనూషత ||
 గాయన్తి త్వా గాయత్రిణో

౪౮ ఽర్చన్వ్యర్కమర్కిణః | బ్రహ్మణస్తాస్త్వ శతక్రతవుద్వశమివ యేమిరే
 || అహోముచే ప్ర భరేమా మనీషామోషిష్ఠదావ్నే సుమతిం గృణానాః
 | ఇదమిన్ద్ర ప్రతి హవ్యం గృభాయ సత్యాః సస్తు యజమానస్య కామాః
 || వివేష యన్మా ధిషణా జజాన స్తవై పురా పార్యాదిన్ద్రమహ్వాః |
 అహాసో యత్ర పీపరద్యథా నో నావేవ యాన్తముభయే హవన్తే || ప్ర
 సమ్రాజం ప్రథమమధ్వరాణా

౪౯ మఁ హోముచం వృషభం యజ్ఞయానామ్ | అపాం నపాతమశ్వినా
 హయన్తమస్మిన్నర ఇన్ద్రియం ధత్తమోజః || వి న ఇన్ద్రి మృధో జహి నీచా
 యచ్ఛ పృతన్యతః | అధస్పదం తపీం కృధి యో అస్మాఁ అభిదాసతి
 || ఇన్ద్రి క్షత్రమభి వామమోజోఽజాయథా వృషభ చర్షణీనామ్ | అపానుదో
 జనమమిత్రయన్తమురుం దేవేభ్యో అకృణోరు లోకమ్ || మృగో న భీమః కుచరో
 గిరిష్ఠాః పరావత

౫౦ ఆ జగమా పరస్యాః | సృకఁ సశాయ పవిమిన్ద్రి త్తిగ్మం
 వి శత్రూన్ తాథి వి మృధో నుదస్వ || వి శత్రూన్ వి మృధో నుద వి
 వృత్రస్య హనూ రుజ | వి మన్యుమిన్ద్రి భామితోఽమిత్రస్యాభిదాసతః ||
 త్రాతారమిన్ద్రిమవితారమిన్ద్రి హవేహవే సుహవఁ శూర మిన్ద్రిమ్
 | హువే ను శక్రం పురుహూతమిన్ద్రిగ్గ్ స్వస్తి నో మఘవా ధాత్విన్ద్రిః ||
 మా తే అస్యాఁ

౫౧ సహసావన్ పరిష్ఠావఘాయ భూమ హరివః పరాదై | త్రాయస్వ
 నోఽవృకేభిర్వరూధైస్తవ ప్రియాసః నూరిషు స్యామ || అనవస్తే
 రథమశ్వాయ తక్షన్ త్వష్టా వజ్రం పురుహూత ద్యుమన్తమ్ | బ్రహ్మణ ఇన్ద్రిం
 మహాయన్తో అర్కై రవర్ధయన్నహయే హన్తవా ఉ || వృష్టే యత్ తే వృషణో
 అర్కమర్చాన్సిన్ద్రి గ్రావాణో అదితిః సజోషాః | అనశ్వాసో యే పవయోఽరథా
 ఇన్ద్రేషితా అభ్యవర్తన్త దన్యాన్ || వృత్రహత్యేఽను గాయత్రిణోఽధ్వరాణాం
 పరావతోఽస్యామష్టావత్వారిఁ శచ్ఛ || ౧ | ౬ | ౧౨ ||

సం త్వా సించామి ధ్రువోస్యగ్నిర్మా బర్హిషోఽహమాప్యాయతామగన్మ యథా వై
 యో వై శ్రద్ధాం ప్రజాపతిర్యజ్ఞాన్ ధ్రువోసీత్యాహ యో వై సప్తదశమింద్రం
 వో ద్వాదశ ||

సం త్వా బర్హిషోఽహం యథా వా ఏవం విద్వాఞ్చౌషధ్ సహసావన్నేక
 పంచాశత్ ||

సం త్వా సింఛామి దన్యున్ ॥

ప్రథమకాణ్డే సప్తమః ప్రశ్నః ౭

- ౧ పాకయజ్ఞం వా అన్వాహితాగ్నేః పశవ ఉప తిష్ఠన్త ఇడా ఖలు
 వై పాకయజ్ఞః సైషాన్తరా ప్రయాజానూయాజాన్, యజమానస్య లోకేఽవహితా
 తామాహ్రాయమాణామభి మన్తయేత సురూపవర్షవర్ష ఏహీతి పశవో వా ఇడా
 పశూనేవోప హ్యయతే యజ్ఞం వై దేవా అదుహ్రాన్, యజ్ఞోఽనురాః అదుహత్
 తేఽనురా యజ్ఞదుగ్ధాః పరాఽభవన్ యో వై యజ్ఞస్య దోహం విద్వాన్
- ౨ యజతేఽప్యన్యం యజమానం దుహే సా మే సత్యాఽఽశీరస్య యజ్ఞస్య
 భూయాదిత్యాహైష వై యజ్ఞస్య దోహస్సేనైవైనం దుహే ప్రత్యా వై గౌర్ధుహే
 ప్రత్రేడా యజమానాయ దుహ ఏతే వా ఇడామై స్తనా ఇడోపహూతేతి వాయుర్వభోన్
 యర్హి హోతేడాముపహ్వయేత తర్హి యజమానో హోతారమీక్షమాణో వాయుం
 మనసా ధ్యాయేన్
- ౩ మాత్రే వథస్ముపావస్సృజతి సర్వేణ వై యజ్ఞేన దేవాః సువర్గం
 లోకమాయన్ పాకయజ్ఞేన మనురశ్రామ్యథేడా మనుముపావర్తత తాన్దేవాసురా
 వ్యహ్వయన్త ప్రతీచీం దేవాః పరాచీమసురాః సా దేవాసుపావర్తత పశవో
 వై తద్దేవానవృణత పశవోఽనురానజహుర్యం కామయేతాపశుః స్యాదితి
 పరాచీం తస్యేడాముపహ్వయేతాపశురేవ భవతి యం
- ౪ కామయేత పశుమాన్ధాస్యాదితి ప్రతీచీం తస్యేడాముపహ్వయేత
 పశుమానేవ భవతి బ్రహ్మవాదినో వదన్తి స త్వా ఇడాముపహ్వయేత
 య ఇడాముపహూయాత్మానమిడాయాముపహ్వయేతేతి సా నః ప్రియా
 సుప్రతూర్తిర్మహాసీత్యాహేడామేవోప హూయాఽఽత్మానమిడాయాముప హ్వయతే
 వ్యస్తమివ వా ఏతద్యజ్ఞస్య యదిడా సామి ప్రాశ్నన్తి
- ౫ సామి మార్జయన్త ఏతత్ ప్రతి వా అసురాణాం యజ్ఞో వ్యచ్ఛిద్యత బ్రహ్మణా
 దేవాః సమదధు ర్భుహస్సతిన్తనుతామిమం న ఇత్యాహ బ్రహ్మ వై దేవానాం

బృహస్పతిర్బ్రహ్మణైవ యజ్ఞః సందధాతి విచ్ఛిన్నం యజ్ఞః
 సమిమం దధాత్విత్యాహ సంతత్యై విశ్వే దేవా ఇహ మాదయన్తామిత్యాహ
 సంతత్యైవ యజ్ఞం దేవేభ్యోఽను దిశతి యాం వై

౯ యజ్ఞే దక్షిణాం దదాతి తామస్య పశవోఽను సంక్రామన్తి స ఏష
 ఈజానోఽపశుర్భావుకో యజమానేన ఖలు వై తత్కార్యమిత్యాహుర్వధా
 దేవత్రా దత్తం కుర్వీతాత్మన్ పశూన్ రమయేతేతి బ్రధ్ను పిన్వస్వేత్యాహ యజ్ఞో
 వై బ్రధోన్ యజ్ఞమేవ తన్మహాయత్యథో దేవత్రైవ దత్తం కురుత ఆత్మన్
 పశూన్ రమయతే దదతో మే మా జ్ఞాయిత్యాహక్షితిమేవోపైతి కుర్వతో మే మోప
 దసదిత్యాహ భూమానమేవోపైతి || విద్వాన్ ధ్యాయేద్భవతి యం ప్రాశ్నన్తి
 యాం వై మ ఏకాన్నవిశతిశ్చ || ౧ | ౭ | ౧ ||

౧౦ స ౨ శ్రవా హ సౌవర్చనసస్తుమిజ్జామౌపోదితిమువాచ యథ్పత్రిణాః
 హోతాఽభూః కామిడాముపాహ్వాథా ఇతి తాముపాహ్వా ఇతి హోవాచ యా ప్రాణేన
 దేవాన్

దాధార వ్యానేన మనుష్యానపానేన పితృనితి ఛిన్తీ సా న ఛిన్తీ
 ౩ ఇతి ఛిన్తీతి హోవాచ శరీరం వా అస్యై తదుపాహ్వాథా ఇతి హోవాచ గౌర్వా
 ౪ అస్యై శరీరం గాం వావ తౌ తత్పర్వవదతాం యా యజ్ఞే దీయతే సా
 ప్రాణేన దేవాన్ దాధార యయా మనుష్యా జీవన్తి సా వ్యానేన మనుష్యాన్ యాం
 పితృభ్యో ఘ్నున్తి సాఽపానేన పితృన్, య ఏవం వేద పశుమాన్ భవత్యథ
 వై తాముపాహ్వా ఇతి హోవాచ యా ప్రజాః ప్రభవన్తిః ప్రత్యాభవతీత్యన్తం
 వా అస్యై తదు

౫ పాహ్వాథా ఇతి హోవాచౌషధయో వా అస్యా అన్నమోషధయో వై ప్రజాః
 ప్రభవన్తిః ప్రత్యా భవన్తి య ఏవం వేదాన్నాదో భవత్యథ వై తాముపాహ్వా
 ఇతి హోవాచ యా ప్రజాః పరాభవన్తిరనుగృహ్ణాతి ప్రత్యాభవన్తిర్గృహ్ణాతి
 ప్రతిష్ఠాం వా అస్యై తదుపాహ్వాథా ఇతి హోవాచేయం వా అస్యై ప్రతిష్ఠే

౧౦ యం వై ప్రజాః పరాభవన్తిరను గృహ్ణాతి ప్రత్యాభవన్తిర్గృహ్ణాతి

య ఏవం వేద ప్రత్యేవ తిష్ఠత్యథ వై తాముపాహ్వా ఇతి హోవాచ యస్యై
 నిక్రమణే ఘృతం ప్రజాః సంజీవన్తిః పిబన్తితి ఛినత్తి సా న ఛినత్తి
 3 ఇతి న ఛినత్తితి హోవాచ ప్ర తు జనయతీత్యేష వా ఇడాముపాహ్వాథా
 ఇతి హోవాచ వృష్టిర్వా ఇడా వృష్ట్యై వై నిక్రమణే ఘృతం ప్రజాః
 సంజీవన్తిః పిబన్తి య ఏవం వేద పైవ జాయతేఽన్నాదో భవతి || గౌర్వా ఆస్యై
 తత్ ప్రతిష్ఠాఽహ్వాథా ఇతి విశతిశ్చ || ౧ | ౭ | ౨ ||

౧౧ పరోక్షం వా ఆన్యే దేవా ఇజ్యన్తే ప్రత్యక్షమన్యే యద్యజతే య ఏవ దేవాః
 పరోక్షమిజ్యన్తే తానేవ తద్యజతి యదన్వాహార్యమాహరత్యేతే వై దేవాః
 ప్రత్యక్షం యద్ బ్రాహ్మణాస్తానేవ తేన ప్రీణాత్యథో దక్షిణైవాస్యైషాఽథో
 యజ్ఞస్యైవ ఛిద్రమపి దధాతి యద్వై యజ్ఞస్య క్రూరం యద్విలిష్టం
 తదన్వాహార్యేణా

౧౨ ఽన్వాహరతి తదన్వాహార్యస్యాన్వాహార్యత్వం దేవదూతా వా ఏతే యదృత్విజో
 యదన్వాహార్యమాహరతి దేవదూతానేవ ప్రీణాతి ప్రజాపతిర్ణివేభ్యో యజ్ఞాన్
 వ్యాధిశత్ స రిరిచానోఽమన్యత స ఏతమన్వాహార్యమభక్తమపశ్యత్
 తమాత్మన్నధత్త స వా ఏష ప్రాజాపత్యో యదన్వాహార్యో యస్యైవం
 విదుషోఽన్వాహార్య ఆహ్రాయతే సాక్షాదేవ ప్రజాపతిమ్మధ్యోత్యపరిమితో
 నిరుష్యోఽపరిమితః ప్రజాపతిః ప్రజాపతే

౧౩ రాస్యై దేవా వై యద్యజ్ఞేఽకుర్వత తదసురా అకుర్వత తే దేవా ఏతం
 ప్రాజాపత్యమన్వాహార్యమపశ్యన్ తమన్వాహరన్త తతో దేవా ఆభవన్
 పరాసురా యస్యైవం విదుషోఽన్వాహార్య ఆహ్రాయతే భవత్యాత్మనా
 పరాస్య భ్రాతృవ్యో భవతి యజ్ఞేన వా ఇష్టి పక్వేన పూర్తీ యస్యైవం
 విదుషోఽన్వాహార్య ఆహ్రాయతే స త్వేవేష్టాపూర్తీ ప్రజాపతేర్భాగోఽసీ

౧౪ త్యాహ ప్రజాపతిమేవ భాగధేయేన సమర్థయత్యూర్ణస్వాన్
 పయస్వానిత్యాహోర్ణమవాస్మిన్ పయో దధాతి ప్రాణాపానా మే పాహి సమానవ్యానా
 మే పాహిత్యాహోఽఽశిషమైతామా శాస్తే ఽక్షితోఽస్యక్షిత్యై

త్వా మా మే క్షేష్ఠా అముత్రాముష్మి౩౪ ల్లోక ఇత్యాహ క్షీయతే
 వా అముష్మి౩౪ ల్లోకే౭న్నమితః ప్రదానగ్ హ్యముష్మి౩౪ ల్లోకే
 ప్రజా ఉపజీవన్తి యదేవమభి మృశత్యక్షితిమేవైనద్గమయతి
 నాస్యాముష్మి౩౪ ల్లోకే౭న్నం క్షీయతే || అన్వాహార్యేణ ప్రజాపతేరసి
 హ్యముష్మి౩౪ ల్లోకే పఞ్చదశ చ || ౧ | ౭ | ౩ ||

౧౫ బర్హిషో౭హం దేవయజ్ఞయా ప్రజావాన్ భూయాసమిత్యాహ బర్హిషా వై
 ప్రజాపతిః ప్రజా అస్సజత తేనైవ ప్రజాః సృజతే నరాశః సస్యాహం
 దేవయజ్ఞయా పశుమాన్ భూయాసమిత్యాహ నరాశః సేన వై ప్రజాపతిః
 పశూనస్సజత తేనైవ పశుస్థస్సజతే౭గ్నేః సిష్ఠకృతో౭హం
 దేవయజ్ఞయా ౭౭యుష్మాన్, యజ్ఞేన ప్రతిష్ఠాం గమేయమిత్యాహో౭౭యురేవాత్మన్
 ధతే ప్రతి యజ్ఞేన తిష్ఠతి దర్శపూర్ణమాసయో

౧౬ రైవ దేవా ఉజ్జతిమనూదజయన్ దర్శపూర్ణమాసాభ్యామసురానపాను
 దంతాగ్నైరహముజ్జతిమనూజే షమిత్యాహ దర్శపూర్ణమాసయోరేవ దేవతానాం
 యజమాన్ ఉజ్జతిమనూజయతి దర్శపూర్ణమాసాభ్యాం భ్రాతృవ్యానప
 నుదతే వాజవతీభ్యాం హ్యహత్యన్నం వై వాజో౭న్నమేవావరుణే ద్వాభ్యాం
 ప్రతిష్ఠిత్వై యో వై యజ్ఞస్య ద్వా దోహౌ విద్వాన్, యజత ఉభయత

౧౭ ఏవ యజ్ఞం దుహే పురస్తాచో౭ప రిష్టాచై౭ష వా అన్యో యజ్ఞస్య
 దోహ ఇడాయామన్యో యర్హి హోతా యజమాన్స్య నామ గృహ్ణీయాత్ తర్హి
 బ్రూయాదేమా

అగ్మన్నాశిషో దోహకామా ఇతి స౨౪ స్తుతా ఏవ దేవతా దుహే౭థో ఉభయత
 ఏవ యజ్ఞం దుహే పురస్తాచో౭ప రిష్టాచ౭ రోహితేన త్వా౭గ్నిరేవతాం
 గమయత్విత్వాహైతే వై దేవాశ్వా

౧౮ యజమానః ప్రస్తరో యదేతైః ప్రస్తరం ప్రహరతి దేవాశ్చైరేవ యజమానః
 సువర్గం లోకం గమయతి వి తే ముఞ్చామి రశనా వి రశ్మినిత్యాహై౭ష వా
 అగ్నోర్విమోకస్సేవైవేనం వి ముఞ్చతి విష్ఠోః శంయోరహం దేవయజ్ఞయా

- యజ్ఞేన ప్రతిష్ఠాం గమేయమిత్యాహ యజ్ఞో వై విష్ణుర్యజ్ఞ ఏవాన్తతః
 ప్రతి తిష్ఠతి సోమస్యాహం దేవయజ్ఞయా సురేతా
- ౧౯ రేతో ధిషీయేత్యాహ సోమో వై రేతోధాన్తేనైవ రేత ఆత్మన్ ధత్తే
 త్వష్టరహం దేవయజ్ఞయా పశూనాః రూపం పుషేయమిత్యాహ త్వష్టా వై
 పశూనాం మిథునానాః రూపకృత్తేనైవ పశూనాః రూపమాత్మన్ ధత్తే
 దేవానాం పత్నిరగ్నిర్భహపతిర్యజ్ఞస్య మిథునం తయోరహం దేవయజ్ఞయా
 మిథునేన ప్ర భూయాసమిత్యాహైతస్మాద్దైవ మిథునాత్ ప్రజాపతిర్మిథునేన
- ౨౦ ప్రాజాయత తస్మాదేవ యజమానో మిథునేన ప్ర జాయతే వేదోఽసి విత్తిరసి
 విదేయేత్యాహ వేదేన వై దేవా ఆసురాణాం విత్తం వేద్యమవిన్దన్త తద్వేదస్య
 వేదత్వం యద్యద్ భ్రాతృవ్యస్యాభిధాస్యయేత్ తస్య నామ గృష్టియాత్ తదేవాస్య
 సర్వం వృక్ష్యే ఘృతవన్తం కులాయినః రాయస్పిషః సహస్రిణం
 వేదో దదాతు వాజినమిత్యాహ ప్ర సహస్రం పశూనాస్పౌత్యాస్య ప్రజాయాం
 వాజీ జాయతే య ఏవం వేద || దర్శపూర్ణమాసయో రుభయతో దేవాశ్వాః
 సురేతాః ప్రజాపతిర్మిథునేనాఽఽస్పౌత్వష్టౌ చ || ౧ | ౭ | ౪ ||
- ౨౧ ధ్రువాం వై రిచ్యమానాం యజ్ఞోఽను రిచ్యతే యజ్ఞం యజమానో యజమానం ప్రజా
 ధ్రువామాప్యాయమానాం యజ్ఞోఽన్వా ప్యాయతే యజ్ఞం యజమానో యజమానం ప్రజా
 ఆ ప్యాయతాం ధ్రువా ఘృతేనేత్యాహ ధ్రువామేవాఽఽన్వాప్యాయయతి తామాప్యాయమానాం
 యజ్ఞోఽన్వా ప్యాయతే యజ్ఞం యజమానో యజమానం ప్రజాః ప్రజాపతేర్విభాన్నామ
 లోకస్తస్మిగ్గ్ స్తా దధామి సహ యజమానేనేత్యా
- ౨౨ హాయం వై ప్రజాపతేర్విభాన్నామ లోకస్తస్మిన్నేవైనం దధాతి
 సహ యజమానేన రిచ్యత ఇవ వా ఏతద్యద్యజతే యద్యజమానభాగం
 ప్రాశ్లాత్యాత్మానమేవ ప్రీణాత్యేతావాన్ వై యజ్ఞో యావాన్ యజమానభాగో
 యజ్ఞో యజమానో యద్యజమానభాగం ప్రాశ్లాతి యజ్ఞ ఏవ యజ్ఞం
 ప్రతిష్ఠాపయత్యేతద్వై సూయవసః సోదకం యద్భర్హిశ్చాఽఽపత్తైతద్
- ౨౩ యజమానస్యాఽఽయతనం యద్వేదిర్యత్ పూర్ణపాత్రమన్తర్వేది నినయతి

స్వ ఏవాఽఽయతనే సూయవససోదకం కురుతే సదస్సి సన్మే భూయా
 ఇత్యాహోఽఽపో వై యజ్ఞ ఆపోఽమృతం యజ్ఞమేవామృతమాత్మన్ ధత్తే
 సర్వాణి వై భూతాని వ్రతముపయన్తమనూప యన్తి ప్రాచ్యాం దిశి దేవా
 ఋత్విజో మార్ణయన్తామిత్యాహైష వై దర్శపూర్ణమాసయోరవభృథో
 ౨౪ యాన్యేవైనం భూతాని వ్రతముపయన్త మనూపయన్తి తైరేవ
 సహావభృథమవైతి విష్ణుముఖా వై దేవాశ్చన్దోభిరిమాన్
 లోకాననపజయ్యమభ్యజయన్ యద్విష్ణుక్రమాన్ క్రమతే విష్ణురేవ
 భూత్వా యజమానశ్చన్దోభిరిమాన్ లోకాననపజయ్యమభి జయతి విష్ణోః
 క్రమోఽస్యభిమాతిహాత్యాహ గాయత్రి వై పృథివీ త్రైష్ఠుభమన్తరిక్షం
 జాగతీ ద్యౌరానుష్ఠభీర్దిశ శ్చన్దోభిరేవేమాన్ లోకాన్, యథాపూర్వమభి
 జయతి || ఇత్యేతదవభృథో దిశః సప్త చ || ౧ | ౭ | x ||

౨౫ అగన్మ సువః సువరగన్మేత్యాహ సువర్గమేవ లోకమేతి
 సందృశన్తే మా ఛిప్సి యత్తే తపస్సన్మి తే మా వృక్షీత్యాహ
 యథాయజురేవైతత్ సుభూరసి శ్రేష్ఠో రశ్మినామాయుర్ధా అస్యాయుర్మే
 ధేహీత్యాహోఽఽశిషమేవైతామా శాస్తే ప్ర వా ఏషోఽస్మాల్లోకాచ్యవతే యో

౨౬ విష్ణుక్రమాన్ క్రమతే సువర్గాయ హి లోకాయ విష్ణుక్రమాః క్రమ్యన్తే
 బ్రహ్మవాదినో వదన్తి స త్వై విష్ణుక్రమాన్ క్రమేత య ఇమాన్ లోకాన్ భ్రాతృవ్యస్య
 సంవిద్య పునరిమం లోకం ప్రత్యవరోహేదిత్యేష వా అస్య లోకస్య
 ప్రత్యవరోహో యదాహేదమహమముం భ్రాతృవ్యమాభ్యో దిగోభ్యైఽస్యై దివ
 ఇతిమానేవ లోకాన్ భ్రాతృవ్యస్య సంవిద్య పునరిమం లోకం ప్రత్యవరోహతి సం

౨౭ జ్యోతిషాఽభూవమిత్యాహాస్మిన్నేవ లోకే ప్రతి
 తిష్ఠత్వైస్త్రిమావృతమన్వావర్త ఇత్యాహాసౌ వా ఆదిత్య
 ఇన్ద్రస్త్వైవాఽఽవృతమను పర్యావర్తతే దక్షిణా పర్యావర్తతే స్వమేవ
 వీర్యమను పర్యావర్తతే తస్మాద్దక్షిణోఽర్ధ ఆత్మనో వీర్యావత్తరోఽథో
 ఆదిత్యస్యైవాఽఽవృతమను పర్యావర్తతే సమహం ప్రజయా సం మయా

ప్రజేత్యాహోఽఽశిష

౨౮ మేవైతామా శాస్తే సమిధో అగ్నే మే దీదిహి సమేధా తే అగ్నే దీద్యాసమిత్యాహ
 యథాయజురేవైతద్యసుమాన్, యజ్ఞో వసీయాన్ భూయాసమిత్యాహోఽఽశిషమేవైతామా
 శాస్తే బహు వై గార్హపత్యస్యాన్తే మిశ్రమివ చర్యత ఆగ్నిపావమానీభ్యాం
 గార్హపత్యముప తిష్ఠతే పునాత్యేవాగ్నిం పునీత ఆత్మానం ద్వాభ్యాం
 ప్రతిష్ఠిత్యా అగ్నే గృహపత ఇత్యాహ

౨౯ యథాయజురేవైతచ్చతః హిమా ఇత్యాహ శతం త్వా హేమంతానిన్ధిషీయేతి
 వావైతదాహ పుత్రస్య నామ గృహ్లాత్యన్నాదమేవైనం కరోతి తామాశిషమా
 శాసే తన్తవే జ్యోతిష్మతీమితి బ్రూయాద్యస్య పుత్రోఽజాతః స్యాత్
 తేజస్వ్యవాస్య బ్రహ్మవర్చసీ పుత్రో జాయతే తామాశిషమా శాసేఽముష్మై
 జ్యోతిష్మతీమితి బ్రూయాద్యస్య పుత్రో

౩౦ జాతః స్యాత్ తేజ ఏవాస్మిన్ బ్రహ్మవర్చసం దధాతి యో వై యజ్ఞం ప్రయుజ్య
 న విముఞ్చుత్యప్రతిష్ఠానో వై న భవతి కస్త్యా యునక్తి స త్వా వి
 ముఞ్చుత్విత్యాహ ప్రజాపతిర్వై కః ప్రజాపతినైవైనం యునక్తి
 ప్రజాపతినా వి ముఞ్చుతి ప్రతిష్ఠిత్యా ఈశ్వరం వై వ్రతమవిసృష్టం
 ప్రదహోఽగ్నే వ్రతపతే వ్రతమచారిషమిత్యాహ వ్రతమేవ

౩౧ వి సృజతే శాన్త్యా ఆప్రదాహాయ పరాజ్ వావ యజ్ఞ ఏతి న ని వర్తతే
 పునఃస్యా వై యజ్ఞస్య పునరాలమ్భం విద్వాన్, యజతే తమభి ని వర్తతే యజ్ఞో
 బభూవ స ఆ బభూవేత్యాహైష వై యజ్ఞస్య పునరాలమ్భన్తేవైనం
 పునరాలభతేఽనవరుద్ధా వా ఏతస్య విరాడ్య ఆహితాగ్నిః సన్నసభః
 పశవః ఖలు వై బ్రాహ్మణస్య సభేష్టా ప్రాజుత్కృమ్య బ్రూయాద్గోమాః
 అగ్నేఽవిమాః ఆశ్వీ యజ్ఞ ఇత్యవ సభాః రున్ధే ప్ర సహస్రం
 ప్రశూనాస్సోత్యాస్య ప్రజాయాం వాజీ జాయతే || యః స మాశిషం గృహపత
 ఇత్యాహముష్మై జ్యోతిష్మతీమితి బ్రూయాద్యస్య పుత్రో వ్రతమేవ ఖలు వై
 చతుర్విశతిశ్చ || ౧ | ౨ | ౬ ||

32 దేవ సవితః ప్రసువ యజ్ఞం ప్రసువ యజ్ఞపతిం భగాయ దివ్యో
 గన్ధర్వః | కేతపూః కేతం నః పునాతు వాచస్పతిర్వాచమద్య స్వదాతి నః ||
 ఇన్ద్రస్య వజ్రోఽసి వార్త్రఘ్నస్త్వయాఽయం వృత్రం వధ్యాత్ || వాజస్య ను
 ప్రసవే మాతరం మహీమదితిం నామ వచసా కరామహే | యస్యామిదం విశ్వం
 భువనమావివేశ తస్యాం నో దేవః సవితా ధర్మ సావిషత్ || అప్స్వ

33 న్తరమృతమపు భేషజమపాముత ప్రశస్తిష్వశ్వా భవథ
 వాజినః || వాయుర్వా త్వా మనుర్వా త్వా గన్ధర్వాః సప్తవిశతిః | తే అగ్రే
 అశ్వమాయుజ్ఞాన్తే అస్మిజ్ఞావమాదధుః || అపాం నపాదాశుహేమన్ య ఊర్మిః
 కకుద్మాన్

ప్రతూర్తిర్వాజసాతమస్తేనాయం వాజినేత్ || విష్ణోః క్రమోఽసి విష్ణోః
 క్రాన్తమసి విష్ణోర్విక్రాన్తమస్యజ్కౌ న్యజ్కౌవభితో రథం యో ధ్వాన్తం
 వాతాగ్రమను సంచరంతే దూరేహేతిర్నియావాన్ పతత్రీ తే నోఽగ్నయః
 పప్రయః పారయన్తు || అపు స్యజ్కౌ పఞ్చదశ చ || ౧1 21 21 ||

34 దేవస్యాహః సవితః ప్రసవే బృహస్పతినా వాజజితా వాజం జేషం
 దేవస్యాహః సవితః ప్రసవే బృహస్పతినా వాజజితా వర్షిష్ఠం
 నాకర్షుహేయమిన్ద్రాయ వాచం వదతేన్ద్రం వాజం జాపయతేన్ద్రో వాజమజయిత్
 | అశ్వాజని వాజని వాజేషు వాజినీవత్యశ్వాన్తమధు వాజయ || అర్వాసి
 సప్తిరసి వాజ్యసి వాజినో వాజం ధావత మరుతాం ప్రసవే జయత వి
 యోజనా మిమీధ్వమధ్వనః సకభీత

35 కాష్ఠాం గచ్ఛత వాజే వాజేఽవత వాజినో నో ధనేషు విప్రా అమృతా ఋతజ్ఞాః ||
 అస్య మధ్యః పిబత మాదయధ్వం తృప్తా యాత పథిభిర్దేవయానైః || తే నో
 అర్వన్తో హవనశ్రుతో హవం విశ్వే శృణ్వన్తు వాజినః || మితద్రవః సహస్రసా
 మేధసాతా సనిష్ఠవః | మహో యే రత్నః సమిధేషు జభిరే శం నో
 భవన్తు వాజినో హవేషు || దేవతాతా మితద్రవః స్వర్కాః | జమ్భయన్తోఽహిం
 వృకః రక్షాస్సినేమ్యస్మద్యుయవ

3౬ న్నమీవాః ॥ ఏష స్య వాజీ క్షిపణీం తురణ్యతి గ్రీవాయాం బద్ధో అపికక్ష
ఆసని । క్రతుం దధిక్రా అను సంతవీత్వత్ పథామజ్కాగ్నస్యన్వాపసీఫణత్
॥ ఉత స్మాస్య ద్రవతస్తురణ్యతః పర్ణం న వేరను వాతి ప్రగర్ధినః ।

శ్శేనస్యేవ ద్రజతో అక్కునం పరి దధిక్రాష్టః సహోర్జా తరిత్రతః ॥ ఆ మా
వాజస్య ప్రసవో జగమ్యాదా ద్యావాపుథివీ విశ్వశమ్భూ । ఆ మా గన్తాం పితరా

3౭ మాతరా చా౭౭మా సోమో అమృతత్వాయ గమ్యాత్ ॥ వాజినో వాజజితో వాజీ
సరిష్యన్తో వాజం జేష్యన్తో బృహస్పతేర్భాగమవ జిస్తుత వాజినో
వాజజితో వాజీసస్పవాః సో వాజం జిగీవాః సో బృహస్పతేర్భాగే ని
మృధ్యమియం వః సా సత్యా సందా౭భూద్యామిన్ద్రేణ సమధధ్యమజీజిపత
వసస్పతయ ఇన్ద్రం వాజం విముచ్యధ్వమ్ ॥ స్కభీత యుయవనితరా
ద్విచత్వారిశచ ॥ ౧1 ౭1 ౮ ॥

3౮ క్షత్రస్యోల్బమసి క్షత్రస్య యోనిరసి జాయ ఏహి సువో రోహావ రోహావ
హి సువరహం నావుభయోః సువో రోక్ష్యామి వాజశ్చ ప్రసవశ్చాపిజశ్చ
క్రతుశ్చ సువశ్చ మూర్ధా చ వ్యశ్చియశ్చా౭౭న్తాయనశ్చాన్యశ్చ
భౌవనశ్చ భువనశ్చాధిపతిశ్చ । ఆయుర్యజ్ఞేన కల్పతాం ప్రాణో
యజ్ఞేన కల్పతామపానో

3౯ యజ్ఞేన కల్పతాం వ్యానో యజ్ఞేన కల్పతాం చక్షుర్యజ్ఞేన కల్పతాగ్
శ్రోత్రం యజ్ఞేన కల్పతాం మనో యజ్ఞేన కల్పతాం వాగ్యజ్ఞేన కల్పతామాత్మా
యజ్ఞేన కల్పతాం యజ్ఞో యజ్ఞేన కల్పతాః సువర్ధేవాః అగన్మామృతా
అభూమ ప్రజాపతేః ప్రజా అభూమ సమహం ప్రజయా సం మయా ప్రజా సమహాః
రాయసోష్షేణ సం మయా రాయసోష్షో౭న్నాయ త్వా౭న్నాద్యాయ త్వా వాజాయ
త్వా
వాజజిత్యాయై త్వా౭మృతమసి పుష్టిరసి ప్రజననమసి ॥ అపానో వాజాయ
సవ చ ॥ ౧1 ౭1 ౯ ॥

౪౦ వాజస్యేమం ప్రసవః సుషువే అగ్రే సోమః రాజానమోషధీష్యపు

1 తా అస్మభ్యం మధుమతీరభవస్తు వయః రాష్ట్రే జాగ్రియామ పురోహితాః ॥
 వాజస్వేదం ప్రసవ ఆ బభూవేమా చ విశ్వా భువనాని సర్వతః | స
 విరాజం పర్యేతి ప్రజానన్ ప్రజాం పుష్టిం వర్ధయమానో ఆస్మే ॥ వాజస్వేమాం
 ప్రసవః శిశ్రియే దివమిమా చ విశ్వా భువనాని సమ్రాట్ | అదిభ్యంతం
 దాపయతు ప్రజానన్ రయిం

౪౧ చ నః సర్వపీరాం ని యచ్ఛతు ॥ అగ్నే అచాఛ వదేహా నః ప్రతి
 నః సుమనా భవ | ప్ర ణో యచ్ఛ భువస్పతే ధనదా అసి నస్త్యమ్ ॥ ప్ర ణో
 యచ్ఛత్వర్యమా ప్ర భగః ప్ర బృహస్పతిః | ప్ర దేవాః ప్రోత సూనృతా ప్ర
 వాగ్దేవీ దదాతు నః ॥ అర్వమణం బృహస్పతిమిన్ద్రం దానాయ చోదయ | వాచం
 విష్ణుః సరస్వతీః సవితారం

౪౨ చ వాజినమ్ ॥ సోమః రాజానం వరుణమగ్నిమన్వారభామహే | ఆదిత్యాన్,
 విష్ణుః సూర్యం బ్రహ్మణం చ బృహస్పతిమ్ ॥ దేవస్య త్వా సవితః
 ప్రసవేఽశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యాః సరస్వత్యై వాచో
 యన్తుర్యన్తేణాగ్నేస్తావ సామ్రాజ్యేనాభిషిజ్ఞామీన్ద్రస్య బృహస్పతేస్తావ
 సామ్రాజ్యేనాభిషిజ్ఞామి ॥ రయిః సవితారః పట్రిశచ్ఛ ॥

౧1 21 ౧౦॥

౪౩ అగ్నిరేకాక్షరేణ వాచముదజయదశ్వినౌ ద్వ్యక్షరేణ ప్రాణాపానాపుదజయతాం
 విష్ణుస్త్రిక్షరేణ త్రిన్ లోకానుదజయత్ సోమశ్చతురక్షరేణ
 చతుష్పదః పశూనుదజయత్ పూషా పఞ్చాక్షరేణ పక్ష్యముదజయద్ధాతా
 షడక్షరేణ షడ్భూతానుదజయన్మరుతః సప్తాక్షరేణ సప్తపదాః
 శక్వరీముదజయన్ బృహస్పతిరష్టాక్షరేణ గాయత్రీముదజయన్మిత్రో
 నవాక్షరేణ త్రివృత్తగ్న్ స్తోమముదజయద్

౪౪ వరుణో దశాక్షరేణ విరాజముదజయదినద్ర
 ఏకాదశాక్షరేణ త్రిష్టభముదజయద్విశ్వే దేవా ద్వాదశాక్షరేణ
 జగతీముదజయన్సవస్త్రయోదశాక్షరేణ త్రయోదశగ్న్ స్తోమముదజయన్

రుద్రాశ్చతుర్దశాక్షరేణ చతుర్దశగ్గ్ స్తోమముదజయన్నాదిత్యాః పంచదశాక్షరేణ
 పంచదశగ్గ్ స్తోమముదజయన్నదితిష్టోడశాక్షరేణ షోడశగ్గ్
 స్తోమముదజయత్ ప్రజాపతిః సప్తదశాక్షరేణ సప్తదశగ్గ్ స్తోమముదజయత్ ॥
 త్రివృత్తగ్గ్ స్తోమముదజయత్ షట్పత్వారిశ్చ ॥ ౧౧ ౭౧ ౧౧॥

౪౫ ఉపయామగృహీతోఽసి నృషదం త్వా ద్రుషదం భువనసదమిన్ద్రాయ
 జష్టం గృహ్ణోమ్యేష తే యోనిర్నిన్ద్రాయ త్వోపయామగృహీతోఽస్యపుషదం త్వా
 పుత్రసదం వ్యోమసదమిన్ద్రాయ జష్టం గృహ్ణోమ్యేష తే యోనిర్నిన్ద్రాయ
 త్వోపయామగృహీతోఽసి పృథివిషదం త్వాఽన్తరిక్షసదం నాకసదమిన్ద్రాయ
 జష్టం గృహ్ణోమ్యేష తే యోనిర్నిన్ద్రాయ త్వా ॥ యే గ్రహః పంచజనీనా యేషాం
 తిస్రః పరమజాః । దైవ్యః కోశః

౪౬ సముబ్జితః । తేషాం విశిప్రియాణామిషమూర్త్యై సమగ్రభీమేష తే
 యోనిర్నిన్ద్రాయ త్వా ॥ అపాః రసముద్వయసః సూర్యరశ్మి సమాభృతమ్
 । అపాః రసస్య యో రసస్తం వో గృహ్ణోముత్తమమేష తే యోనిర్నిన్ద్రాయ
 త్వా ॥ అయా విష్ణో జనయన్ కర్వరాణి స హి పుణీరురుర్వరాయ గాతుః ।
 స ప్రత్యుద్దైధరుణో మధ్యో అగ్రగ్గ్ స్వాయాం యత్తనువాం తనూమైరయత ।
 ఉపయామగృహీతోఽసి ప్రజాపతయే త్వా జష్టం గృహ్ణోమ్యేష తే యోనిః
 ప్రజాపతయే త్వా ॥ కోశస్తనువాం త్రయోదశ చ ॥ ౧౧ ౭౧ ౧౨॥

౪౭ అన్వహ మాసా అన్విద్వనాన్యన్వోషధీరను పర్వతాసః । అన్విన్ద్యై రోదసీ
 వావశానే అన్వాపో అజిహత జాయమానమ్ ॥ అను తే దాయి మహ ఇన్ద్రియాం
 సత్రా తే

విశ్వమను వృత్రహత్యే । అను క్షత్రమను సహో యజత్రేన్ద్ర దేవేభిరను
 తే నృషహ్యే ॥ ఇన్ద్రాణీమాసు నారిషు సుపత్నీమహమశ్రవమ్ । న హ్యస్యా
 అపరం చన జరసా

౪౮ మరతే పతిః ॥ నాహమిన్ద్రాణి రారణ సఖ్యుర్వృషాకపేర్ ఋతే ।
 యస్యేదమప్యహవిః ప్రియం దేవేషు గచ్ఛతి ॥ యో జాత ఏవ ప్రథమో

మనస్వాన్ దేవో దేవాన్ క్రతునా పర్యభూషత్ | యస్య శుష్మాద్రోదసీ అభ్యనేతాం
 నృష్ణస్య మహ్నా స జనాస ఇన్ద్రః || ఆ తే మహ ఇన్ద్రోత్సుగ్గ సమన్యవో
 యత్ సమరన్త నేనాః | పతాతి దిద్యున్నర్యస్య బాహువోర్మా తే
 ౪౯ మనో విష్వద్రియగ్విచారీత్ || మా నో మర్ధీరా భరా దద్ధి తన్నః ప్ర
 దాశుషే దాతవే భూరి యత్ తే | నవ్యే దేష్టే శస్తే అస్మిన్ త ఉక్తే ప్ర
 బ్రవామ వయమిన్ద్ర స్తువన్తః || ఆ తూ భర మాకరేతత్ పరిష్ఠాద్విద్వా
 హి త్వా వసుపతిం వసూనామ్ | ఇన్ద్ర యత్ తే మాహినం దత్రమన్త్యస్మభ్యం
 తద్ధర్యశ్వ

౫౦ ప్ర యన్ధి || ప్రదాతారహవామహ ఇన్ద్రమా హవిషా వయమ్ | ఉభా
 హి హస్తా వసునా పృణస్వాఽఽప్ర యచ్ఛ దక్షిణాదోత సవ్యాత్ || ప్రదాతా
 వజ్రి వృషభస్తురాషాట్పుష్పి రాజా వృత్రహో సోమపావా | అస్మిన్,
 యజ్ఞే బర్హిష్యా నిషద్యాథా భవ యజమానాయ శం యోః || ఇన్ద్రః సుత్రామా
 స్వవాఽ అవోభిః సుమృడీకో భవతు విశ్వవేదాః | బాధతాం దేవ్షో
 అభయం కృణోతు సువీర్యస్య

౫౧ పతయః స్యామ || తస్య వయఽ సుమతౌ యజ్ఞయస్యాపి భద్రే సోమనసే
 స్యామ | స సుత్రామా స్వవాఽ ఇన్ద్రో అస్మే ఆరాచ్చిద్దేవషః సనుతర్యుయోతు
 || రేవతీర్మః సధమాద ఇన్ద్రే సన్తు తువివాజాః | క్షుమన్తో యాభిర్మదేమ ||
 ప్రోష్యస్తై పురోరథమిన్ద్రాయ శూషమర్చత | అభీకే చిదు లోకకృత్ సజ్ఞే
 సమఘ్న వృత్రహో | అస్మాకం బోధి చోదితా నభన్తామన్యకేషామ్ | జ్యాకా
 అధి ధన్వసు || జరసా మా తే హర్యశ్వ సువీర్యస్యాధ్యేకం చ || ౧ | ౭ | ౧౩ ||

పాకయజ్ఞఽ సగ్గ శ్రవాః పరోక్షం బర్హిషోహం ధ్రువామగన్మేత్యాహ
 దేవ సవితర్దేవస్యాహం క్షత్రస్యోల్బం వాజన్యేమమగ్నిరేకాక్షరేణోఽపయామ
 గృహీతోఽస్యన్వహ మాసాస్త్రయోదశ ||

పాకయజ్ఞం పరోక్షం ధ్రువాం వి సృజతే చ నః సర్వవీరాం పతయః
 స్వామైక పంచాశత్ ||

పాకయజ్ఞం ధన్వసు ॥

ప్రథమకాణ్డే అష్టమః ప్రశ్నః ౮

- ౧ అనుమత్యై పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపతి ధేనుర్దక్షిణా యే
 ప్రత్యఞ్చః శమ్యాయా అవశీయన్తే తన్నైర్ముతమేకకపాలం కృష్ణం
 వాసః కృష్ణతూషం దక్షిణా వీహి స్వాహాఽఽహుతిం జషాణ ఏష
 తే నిర్వతే భాగో భూతే హవిష్మత్యసి ముఞ్చేమమః హసః స్వాహా
 నమో య ఇదం చకారాఽఽదిత్యం చరుం నిర్వపతి వరో దక్షిణా
 ఽఽగ్నావైష్ణవమేకాదశకపాలం వామనో వహీ దక్షిణాఽగ్నీషోమీయమే
- ౨ కాదశకపాలః హిరణ్యం దక్షిణైన్ద్రమేకాదశకపాలమృషభో వహీ
 దక్షిణాఽఽగ్నేయమష్టాకపాలమైన్ద్రం దధ్యృషభో వహీ దక్షిణైన్ద్రాగ్నం
 ద్వాదశకపాలం వైశ్వదేవం చరుం ప్రథమజో వభో దక్షిణా సౌమ్యగ్
 శ్యామాకం చరుం వాసో దక్షిణా సరస్వత్యై చరుః సరస్వతే చరుం
 మిథునో గావో దక్షిణా ॥ అగ్నీషోమీయం చతుస్త్రిశచ్ఛ ॥ ౧౧ ౮ ౧ ॥
- ౩ ఆగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి సౌమ్యం చరుః సాచిత్రం
 ద్వాదశకపాలః సారస్వతం చరుం పౌష్ణం చరుం మారుతః సప్తకపాలం
 వైశ్వదేవీమామిక్షాం ద్యావాప్రథివ్యమేకకపాలమ్ ॥ ఆగ్నేయః సౌమ్యం
 మారుతమష్టాదశ ॥ ౧౧ ౮ ౨ ॥
- ౪ ఐన్ద్రాగ్నమేకాదశకపాలం మారుతీమామిక్షాం వారుణీమామిక్షాం కాయమేకకపాలం
 ప్రఘాస్యాన్ హవామహే మరుతో యజ్ఞవాహసః కరమ్భేణ సజోషసః ॥ మో షూ ణ
 ఇన్ద్ర పృథు దేవాస్తు సృ తే శుష్మిన్నవయా । మహీ హ్యస్య మీథుషో యవ్యా
 । హవిష్మతో మరుతో వన్దతే గీః ॥ యద్ గ్రామే యదరణ్యే యత్ సభాయాం
 యదిన్ద్రియే । యచ్ఛుద్రే యదర్య ఏనశ్చకృమా వయమ్ । యదేకస్యాధి
 ధర్మణి తస్యావయజనమసి స్వాహా ॥ అక్రన్ కర్మ కర్మకృతః సహ
 వాచా మయో భువా । దేవేభ్యః కర్మ కృత్వాఽస్తం ప్రేత సుదానవః ॥ వయం

యద్విశతిశ్చ || ౧౧౮ | ౩ ||

× అగ్నయేఽనికవతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపతి సాకః సూర్యేణోద్వతా
 మరుదభ్యః సాన్తపనేభ్యో మధ్యందినే చరుం మరుదోభ్యః గృహమేధిభ్యః
 సర్వాసాం దుగ్ధే సాయం చరుమ్ పూర్ణా దర్వి పరా పత సుపూర్ణా పునరాపత |
 వన్నేవ వి క్రీణావహా ఇషమూర్జః శతక్రతో || దేహి మే దదామి తే ని మే
 ధేహి ని తే దధే | నిహరమిన్ని మే హరా నిహరం

౬ ని హరామి తే || మరుదభ్యః క్రీడిభ్యః పురోడాశః సప్తకపాలం
 నిర్వపతి సాకః సూర్యేణోద్వతాగ్నయమష్టాకపాలం నిర్వపతి సౌమ్యం
 చరుః సావిత్రం ద్వాదశకపాలః సారస్వతం చరుం పౌష్ణం
 చరుమైన్ద్రాగ్నమేకాదశకపాలమైన్ద్రం చరుం వైశ్వకర్మణమేకకపాలమ్ ||
 హరా నిహరం త్రిశచ్ఛ || ౧౧౮ | ౪ ||

౭ సోమాయ పితృమతే పురోడాశః షట్కపాలం నిర్వపతి పితృభ్యో
 బర్హిషదోభ్యః ధానాః పితృభ్యోఽగ్నిష్వాత్తేభ్యోఽభివాన్యాయై దుగ్ధే మన్థ
 మేతత్ తే తత యే చ త్వామన్వేతత్ తే పితామహ ప్రపితామహ యే చ త్వామన్వత్త
 పితరో యథాభాగం మన్థధ్వః సుసందృశం త్వా వయం మఘవన్ మన్థిషీమహి
 | ప్ర నూనం పూర్ణవన్ధరః స్తుతో యాసి వశాః అను | యోజా నిస్వన్త తే
 హరీ ||

౮ అక్షన్నమీమదస్త హ్యవ ప్రియా అధూషత | అస్తోషత స్వభానవో విప్రా
 నవిష్టయా మతీ | యోజా నిస్వన్త తే హరీ || అక్షన్ పితరోఽమీమదస్త
 పితరోఽతీతృపస్త పితరోఽమీమృజస్త పితరః || పరేత పితరః సోమ్యా
 గమ్భిరైః పథిభిః పూర్వైః | అథా పితృస్థువిదతాః ఆపిత
 యమేన యే సధమాదం మదన్తి || మనో న్వా హువామహే నారాశః సేన
 స్తోమేన పితృణాం చ మన్యభిః || ఆ

౯ న ఏతు మనః పునః క్రత్వే దక్షాయ జీవనే | జ్యోక్ చ సూర్యం దృశే ||
 పునర్నః పితరో మనో దదాతు దైవ్యో జనః | జీవం వ్రాతః సచేమహి ||

యదన్తరిక్షం పృథివీముత ద్యాం యన్మాతరం పితరం వా జిహిసిమ |
 అగ్నిర్మా తస్మాదేనసో గార్వాపత్యః ప్ర ముఞ్చతు దురితా యాని చకృమ
 కరోతు మామనేనసమ్ || హరీ మన్మభిరా చతుశ్చత్వారిశచ || ౧౧ ౮౧ x ||

౧౦ ప్రతిపూరుషమేకకపాలాన్నిర్వపత్యేకమతిరిక్తం యావన్తో గృహ్యోః
 స్మస్తేభ్యః కమకరం పశూనాశశర్మాసి శర్మ యజమానస్య శర్మ
 మే యచ్చైక ఏవ రుద్రో న ద్విత్వీయాయ తస్థ ఆఖుస్తే రుద్ర పశుస్తం
 జషస్వైష తే రుద్ర భాగః సహ స్వస్రామిప్పకయా తం జషస్వ భేషజం
 గవేశ్వాయ పురుషాయ భేషజమథో ఆస్మభ్యం భేషజ సుభేషజం

౧౧ యథానతి | సుగం మేషాయ మేష్యా అవామృ రుద్రమదిమహ్యవ దేవం
 త్ర్యమృకమ్ | యథా నః శ్రేయసః కరద్యథా నో వస్యసః కరద్యథా
 నః పశుమతః కరద్యథా నో వ్యవసాయయాత్ || త్ర్యమృకం యజామహే సుగన్ధిం
 పుష్టివర్ధనమ్ | ఉర్వారుకమివ బన్ధనాన్మృత్యోర్ముక్షీయ
 మామృతాత్ || ఏష తే రుద్ర భాగస్తం జషస్వ తేనావనేన పరో
 మూజవతోఽతీహ్యవతతధన్వా పినాకహస్తః కృత్తివాసాః || సుభేషజమిహి
 త్రిణి చ || ౧౧ ౮౧ ౯ ||

౧౨ ఐన్యాగ్నం ద్వాదశకపాలం వైశ్వదేవం చరుమిన్ద్రాయ శునాసీరాయ
 పురోడాశం ద్వాదశకపాలం వాయవ్యం పయః సౌర్యమేకకపాలం ద్వాదశగవః
 సీరం దక్షిణాఽఽగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి రౌద్రం గావీధుకం
 చరుమైన్ద్రం దధి వారుణం యవమయం చరుం వహిసి ధేనుర్దక్షిణా
 యే దేవాః పురఃసదోఽగ్నినేత్రా దక్షిణసదో యమనేత్రాః పశ్చాథ్యదః
 సవిత్పనేత్రా ఉత్తరసదో వరుణనేత్రా ఉపరిషదో బృహస్పతినేత్రా
 రక్షోహణ్తే నః పాన్తు తే నోఽవన్తు తేభ్యోః

౧౩ నమస్తేభ్యః స్వాహా సమూఢ రక్షః సందగ్ధ రక్ష
 ఇదమహా రక్షోఽభి సం దహామ్యగ్నయే రక్షోఘ్న స్వాహా యమాయ
 సవిత్రే వరుణాయ బృహస్పతయే దువస్వతే రక్షోఘ్న స్వాహా ప్రష్టివాహి

రథో దక్షిణా దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్టో
 హస్తాభ్యాః రక్షసో వధం జహోమి హతః రక్షోఽవధిష్మ రక్షో
 యద్వస్తే తద్దక్షిణా || తేభ్యః పఞ్చచత్వారిః శచ్చ || ౧1 ౮1 ౭||

౧౪ ధాత్రే పురోడాశం ద్వాదశకపాలం నిర్వపత్యనుమత్యై చరుః
 రాకాయై చరుః సీనీవాల్యై చరుం కుహ్యై చరుం మిథునౌ గావౌ
 దక్షిణాఽఽగ్నావైష్ణవమేకాదశ కపాలం నిర్వపత్యైన్యావైష్ణవమేకాదశ కపాలం
 వైష్ణవం త్రికపాలం వామనో వహీ దక్షిణాఽగ్నీషోమీయమేకాదశకపాలం
 నిర్వపతీన్యాసోమీయమేకాదశకపాలః సౌమ్యం చరుం బభ్రుర్దక్షిణా
 సోమాపౌష్ణం చరుం నిర్వపత్యైన్యాపౌష్ణం చరుం పౌష్ణం చరుగ్ శ్యామో
 దక్షిణా వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపతి హిరణ్యం దక్షిణా వారుణం
 యవమయం చరుమశ్వో దక్షిణా || వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వష్టౌ
 చ || ౧1 ౮1 ౮||

౧౫ బారహస్పత్యం చరుం నిర్వపతి బ్రహ్మణో గృహే శితిప్వష్టో
 దక్షిణేన్ద్రమేకాదశకపాలః రాజన్యస్య గృహే ఋషభో
 దక్షిణాఽఽదిత్యం చరుం మహిష్యై గృహే ధేనుర్దక్షిణా నైర్పతం చరుం
 పరివృక్త్యై గృహే కృష్ణానాం వ్రీహీణాం సఖనిర్భిన్నం కృష్ణా కూటా
 దక్షిణాఽఽగ్నేయమష్టాకపాలః సేనాన్యో గృహే హిరణ్యం దక్షిణా
 వారుణం దశకపాలః సూతస్య గృహే మహానిరష్టో దక్షిణా మారుతః
 సప్తకపాలం గ్రామణ్యో గృహే పృశ్నిర్దక్షిణా సావిత్రం ద్వాదశకపాలం

౧౬ క్షత్తుర్పహ ఉపధ్వస్తో దక్షిణాఽఽశ్వినం ద్వికపాలః
 సంగ్రహీతుర్పహే సవత్యో దక్షిణా పౌష్ణం చరుం భాగదుఘస్య
 గృహే శ్యామో దక్షిణా రౌద్రం గావీధుకం చరుమణ్ణవాపస్య గృహే
 శబల ఉద్వారో దక్షిణేన్ద్రాయ సుత్రాష్టే పురోడాశమేకాదశకపాలం
 ప్రతి నిర్వపతీన్ద్రాయాః హోముచేఽయం నో రాజా వృత్రహా రాజా భూత్వా
 వృత్రం వధ్యాన్మైత్రాబార్హస్పత్యం భవతి శ్వేతాయై శ్వేతవధ్నాయై దుగ్ధే

స్వయంమూర్తే స్వయంమథిత ఆజ్య ఆశ్వత్థే

౧౭ పాత్రే చతుస్తక్తై స్వయమవపన్నాయై శాఖాయై కర్ణాగ్నైకైకర్ణాగ్నై
 తణ్ణులాన్, వి చినుయాద్యే కర్ణాః స పయసి బార్హస్పత్యో యైకర్ణాః స ఆజ్యే
 మైత్రః స్వయంకృతా వేదిర్భవతి స్వయందినం బర్హిః స్వయంకృత ఇధ్మః
 నైవ శ్వేతా శ్వేతవధ్నా దక్షిణా || సావిత్రం ద్వాదశకపాలమాశ్వత్థే
 త్రయస్త్రిశచ్ఛ || ౧౧ ౮౧౯ ||

౧౮ అగ్నయే గృహపతయే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపతి
 కృష్ణానాం ప్రీహీణాః సోమాయ వనస్పతయే శ్యామాకం చరుః
 సవిత్రే సత్యప్రసవాయ పురోడాశం ద్వాదశకపాలమాక్షానాం ప్రీహీణాః
 రుద్రాయ పశుపతయే గావిధృకం చరుం బృహస్పతయే వాచస్పతయే నైవారం
 చరుమిన్ద్రాయ జ్యేష్ఠాయ పురోడాశమేకాదశకపాలం మహాప్రీహీణాం మిత్రాయ
 సత్యాయాఽఽమాభనాం చరుం వరుణాయ ధర్మపతయే యవమయం చరుః సవితా
 త్వా ప్రసవనాః సువతామగ్నిర్భూపతీనాః సోమో వనస్పతీనాః
 రుద్రః పశూనాం

౧౯ బృహస్పతిర్వాచామిన్ద్రో జ్యేష్ఠానాం మిత్రః సత్యానాం వరుణో
 ధర్మపతీనాం యే దేవా దేవసువః స్థ త ఇమమాముష్యాయణమనమిత్రాయ
 సువధ్వం మహతే క్షత్రాయ మహత ఆధిపత్యాయ మహతే జానరాజ్యాయైష
 వో భరతా రాజా సోమోఽస్మాకం బ్రాహ్మణానాః రాజా ప్రతి త్యన్నామ
 రాజ్యమధాయి స్వాం తనువం వరుణో అశిశ్రేచ్ఛుచేర్మిత్రస్య వ్రత్యా
 అభూమామన్మహి మహత ఋతస్య నామ సర్వే వ్రాతా వరుణస్యాభూవన్వి మిత్ర
 ఏవైరరాతిమతారీదసూషుదన్త యజ్ఞయా ఋతేన వ్యు త్రితో జరిమాణం
 న ఆనడ్ విష్ణోః క్రమోఽసి విష్ణోః క్రాన్తమసి విష్ణోర్విక్రాన్తమసి ||
 పశూనాం వ్రాతాః పంచవిశతిశ్చ || ౧౧ ౮౧౧ ||

౨౦ అర్థేతః స్థాఽపాం పతిరసి వృషాస్యూర్మిర్వృషనేనోఽసి
 వ్రజక్షితః స్థ మరుతామోజః స్థ సూర్యవర్చసః స్థ సూర్యత్వచసః

స్థ మాన్దాః స్థ వాశాః స్థ శక్వరీః స్థ విశ్వభృతః
 స్థ జనభృతః స్థాఽగ్నేస్తేజస్యాః స్థాఽపామోషధీనాః
 రసస్థాఽపో దేవీర్మధుమతీరగృహ్ణాన్నూర్జస్వతీ రాజసూయాయ చితానాః ।
 యాభిర్మిత్రావరుణావభ్యషిణ్ణాన్ యాభిర్న్యమనయన్నత్యరాతీః ॥
 రాష్ట్రదాః స్థ రాష్ట్రం దత్త స్వాహా రాష్ట్రదాః స్థ రాష్ట్రమముష్టై
 దత్త ॥ అత్యేకాదశ చ ॥ ౧౧ ౮౧ ౧౧ ॥

౨౧ దేవీరాపః సం మధుమతీర్మధుమతీభిః సృజ్యధ్వం మహి వరచ్ఛః,
 క్షత్రియాయ వన్వానా అనాధృష్టాః సీదతోర్జస్వతీర్మహి వరచ్ఛః క్షత్రియాయ
 దధతీరనిభృష్టమసి వాచో బన్ధస్తపోజాః సోమస్య దాత్రమసి శుక్రా వః
 శుక్రేణోత్సూనామి చన్యాశ్చన్వేణామృతా అమృతేన స్వాహా రాజసూయాయ
 చితానాః ॥ సధమాదో ద్యుమ్నినీరూర్జ ఏతా అనిభృష్టా అపస్యవో వసానః ।
 పస్త్రాసు చక్రే వరుణః సధస్థమపాః శిశు

౨౨ ర్మాతృతమాస్వస్తః ॥ క్షత్త్రస్యోల్పమసి క్షత్రస్య యోనిరస్యావినో
 ఆగ్నిర్భూహపతిరావిన్న ఇన్ద్రో వృధశ్రవా ఆవిన్నః పూషా విశ్వవేదా
 ఆవిన్నో మిత్రావరుణావృతావృధావావినో ద్యావాపృథివీ ధృతవ్రతే
 ఆవిన్నో దేవ్యదితిర్విశ్వరూప్యా వినోఽయమసావాముష్యాయణోఽస్యాం విశ్వస్మిన్
 రాష్ట్రే మహతే క్షత్రాయ మహత ఆధిపత్యాయ మహతే జానరాజ్యాయైష వో
 భరతా రాజా సోమోఽస్మాకం బ్రాహ్మణానాః రాజేన్ద్రస్య

౨౩ వజ్రోఽసి వాత్రఘ్నస్త్యయాయం వృత్రం వధ్యాచ్ఛత్రుబాధనాః
 స్థ పాత మా ప్రత్యఞ్చం పాత మా తిర్యఞ్చమన్వఞ్చం మా పాత
 దిగ్యో మా పాత విశ్వాభ్యో మా నాష్ట్రాభ్యః పాత హిరణ్యవర్ణావుషసాం
 విరోకేఽయః స్థాణావుదితౌ సూర్యస్యాఽఽరోహతం వరుణ మిత్ర గర్తం
 తతశ్చక్షాథామదితిం దితిం చ ॥ శిశురిన్ద్రస్యైకవత్వారిః శవ్చ ॥

౧౧ ౮౧ ౧౨ ॥

౨౪ సమిధమా తిష్ఠ గాయత్రీ త్వా ఛన్దసామవతు త్రివృథ్ స్తోమో రథస్తరః
సామాగ్నిర్దేవతా బ్రహ్మ ద్రవిణ ముగ్రామా తిష్ఠ త్రిష్టవ త్వా ఛన్దసామవతు
పంచుదశః స్తోమో బృహథ్సామేన్దో దేవతా క్షత్రం ద్రవిణం విరాజమా
తిష్ఠ జగతీ త్వా ఛన్దసామవతు సప్తదశః స్తోమో వైరూపః సామ
మరుతో దేవతా విద్యవిణముదీచీమా తిష్ఠానుష్టువ త్వా

౨౫ ఛన్దసామవత్వేకవి శః స్తోమో వైరాజః సామ మిత్రావరుణౌ
దేవతా బలం ద్రవిణమూర్ధ్వామా తిష్ఠ పక్షిస్తాః ఛన్దసామవతు
త్రిణవత్రయస్త్రిశా స్తోమా శాక్వరరైవతే సామసీ బృహస్పతిర్దేవతా
వర్చో ద్రవిణమీదృజ్ చాన్యాదృజ్ చైతాదృజ్ చ ప్రతిదృజ్ చ
మితశ్చ సంమితశ్చ సభరాః । శుక్రజ్యోతిశ్చ చిత్రజ్యోతిశ్చ
సత్యజ్యోతిశ్చ జ్యోతిష్మాగ్గు సత్యశ్చర్తపాశ్చ

౨౬ ౭త్యః హః । అగ్నయే స్వాహా సోమాయ స్వాహా సవిత్రే స్వాహా సరస్వత్యై
స్వాహా పూష్టే స్వాహా బృహస్పతయే స్వాహేన్ద్రాయ స్వాహా ఘోషాయ
స్వాహా శ్లోకాయ స్వాహా ౭ శాయ స్వాహా భగాయ స్వాహా క్షేత్రస్య
పతయే స్వాహా పృథివ్యై స్వాహా ౭ న్తరిశాయ స్వాహా దివే స్వాహా సూర్యాయ
స్వాహా చన్ద్రమనే స్వాహా నక్షత్రేభ్యః స్వాహా ౭ ద్భ్యః స్వాహా ౭ షధీభ్యః
స్వాహా వనస్పతిభ్యః స్వాహా చరాచరేభ్యః స్వాహా పరిష్టవేభ్యః స్వాహా
సరీస్పవేభ్యః స్వాహా ॥ అనుష్టుప్తర్తపాశ్చ సరీస్పవేభ్యః స్వాహా ॥

౧౧ ౮౧ ౧౩॥

౨౭ సోమస్య త్విషిరసి తవేవ మే త్విషిర్భూయాదమృతమసి మృత్యోర్మా
పాహి దిద్యోన్మా పాహ్యావేష్టా దన్తూకా నిరన్తం నముచేః శిరః ॥ స్తోమో
రాజా వరుణో దేవా ధర్మసువశ్చ యే । తే తే వాచః సువన్తాం తే తే
ప్రాణః సువన్తాం తే తే చక్షుః సువన్తాం తే తే శ్రోత్రః సువన్తాం
సోమస్య త్వా ద్యుమ్నానాభిషిణ్చామ్యగ్నే

౨౮ స్తేజసా సూర్యస్య వర్చసేన్ద్రస్యేన్ద్రియేణ మిత్రావరుణయోర్వీర్యేణ

మరుతామోజసా క్షత్రాణాం క్షత్రపతిరస్యతి దివస్పాహి
 సమావవృత్తన్నధరాగుడిచీరహిం బుద్ధియమను సంచరన్తీస్తాః
 పర్వతస్య వృషభస్య పృష్ఠే నావశ్చరన్తి స్వసిచ ఇయానాః || రుద్ర
 యత్రే క్రమూ పరం నామ తస్మై హుతమసి యమేష్టమసి | ప్రజాపతే న
 త్వదేతాన్యన్యో విశ్వా జాతాని పరి తా బభూవ | యత్కామాస్తే జహుమస్తన్నో
 అస్తు వయగ్గ్ స్యామ పతయో రయీణామ్ || అగ్నే సైకాదశ చ || ౧1 ౮1 ౧౪||

౨౯ ఇన్ద్రస్య వజ్రోఽసి వార్తఘ్నుస్త్యయాఽయం వృత్రం
 వధ్యాన్మిత్రావరుణయోస్తాస్య ప్రశాస్త్రోః ప్రశిషా యునజ్మ యజ్ఞస్య యోగేన
 విష్ణోః క్రమోఽసి విష్ణోః క్రాన్తమసి విష్ణోర్విక్రాన్తమసి మరుతాం ప్రసవే
 జేషమాప్తం మనః సమహమిన్ద్రియేణ వీర్యేణ పశూనాం మన్యురసి తవేవ
 మే మన్యుర్భూయాన్నమో మాత్రే పృథివ్యై మాఽహం మాతరం పృథివీః
 హిఃసిషం మా

30 మాం మాతా పృథివీ హిఃసీదియదస్యాయురస్యాయుర్మే ధేహ్యూర్లన్యూర్ధం
 మే ధేహి యుజ్జసి వరోఽసి వరో మయి ధేహ్యగ్నయే గృహపతయే స్వాహా
 సోమాయ వనస్పతయే స్వాహేన్ద్రస్య బలాయ స్వాహా మరుతామోజసే స్వాహా
 హఃసః శుచిషద్యసురన్తరిక్షనధోతా వేదిషదతిథిర్మరోణనత్ |
 నృషద్యరసదృతసద్యోమసదబ్ధా గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతం
 బృహత్ || హిఃసీషం మర్తజాస్త్రీణి చ || ౧1 ౮1 ౧౫||

3౧ మిత్రోఽసి వరుణోఽసి సమహం విశ్వేర్ణేః క్షత్రస్య నాభిరసి
 క్షత్రస్య యోనిరసి స్యోనామా సీద సుషదామా సీద మా త్వా హిఃసీన్మా మా
 హిఃసీన్నిషసాద ధృతవ్రతో వరుణః పస్త్యాస్వా సామ్రాజ్యాయ సుక్రతుర్భ్రహ్మా
 3 న్ త్వః రాజన్ బ్రహ్మాఽసి సవితాఽసి సత్యసవో బ్రహ్మా 3 న్ త్వః రాజన్
 బ్రహ్మాఽసీన్ద్రోఽసి సత్యోజా

3౨ బ్రహ్మా 3 న్ త్వః రాజన్ బ్రహ్మాఽసి మిత్రోఽసి సుశేవో బ్రహ్మా 3 న్ త్వః
 రాజన్ బ్రహ్మాఽసి వరుణోఽసి సత్యధర్మేన్ద్రస్య వజ్రోఽసి వార్తఘ్నుస్తేన

మే రధ్య దిశోఽభ్యయః రాజాఽభూత్ సుశోకా ౪ ం సుమజ్జలా ౪ ం సత్యరాజా
35 | ఆపాం నమ్రే స్వాహారో నమ్రే స్వాహాఽగ్నయే గృహపతయే స్వాహా ||

సత్యజాశ్చత్వారిః శచ్య || ౧1 ౮1 ౧౬ ||

33 ఆగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి హిరణ్యం దక్షిణా సారస్వతం

చరుం వభృతరీ దక్షిణా సాన్విత్రం ద్వాదశకపాలముపధ్వస్తో
దక్షిణా పౌష్టం చరుగ్గ్ శ్యామో దక్షిణా బార్హస్పత్యం చరుః
శితిప్యష్టో దక్షిణైస్సమేకాదశకపాలమృషభో దక్షిణా వారుణం
దశకపాలం మహానిరష్టో దక్షిణా సౌమ్యం చరుం బభ్రుర్దక్షిణా
త్వాష్ట్రమష్టాకపాలః శుణ్ణో దక్షిణా వైష్ణవం త్రికపాలం వామనో
దక్షిణా || ఆగ్నేయః హిరణ్యః సారస్వతం ద్విచత్వారిః శత || ౧1 ౮1 ౧౭ ||

3౪ సద్యో దీక్షయన్తి సద్యః సోమం క్రీణన్తి పుణ్డరిస్తజాం ప్ర యచ్ఛతి

దశభిర్వభృతరైః సోమం క్రీణాతి దశపేయో భవతి శతం బ్రాహ్మణాః పిబన్తి
సప్తదశగ్గ్ స్తోత్రం భవతి ప్రాకాశావధ్వర్యవే దదాతి ప్రజముద్ధాత్రే
రుక్మః హోత్రేఽశ్వం ప్రస్తోతృప్రతిహర్తృభ్యాం ద్వాదశ పష్టాహిర్బ్రాహ్మణే
వశాం మైత్రావరుణాయ ఋషభం బ్రాహ్మణాచ్ఛనినే వాససీ
నేష్టాపోతృభ్యాగ్ స్థూరి యవాచితమచ్ఛావాకాయానడాహమగ్నిధే భార్గవో
హోతా భవతి శ్రాయస్త్రియం బ్రహ్మసామం భవతి వారవస్త్రియం మగ్నిష్టోమసామః
సారస్వతీరపో గృహ్లాతి || వారవస్త్రియం చత్వారి చ || ౧1 ౮1 ౧౮ ||

3౫ ఆగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి హిరణ్యం

దక్షిణైస్సమేకాదశకపాలమృషభో దక్షిణా వైశ్వదేవం చరుం పిశణ్ణీ
పష్టాహి దక్షిణా మైత్రావరుణీమామిషాం వశా దక్షిణా బార్హస్పత్యం చరుః
శితిప్యష్టో దక్షిణా ఽఽదిత్యాం మల్హాం గర్భిణీమా లభతే మారుతీం
పుశ్నిం పష్టాహిమశ్విభ్యాం పూష్టే పురోడాశం ద్వాదశకపాలం
నిర్వపతి సరస్వతే సత్యవాచే చరుః సవిత్రే సత్యప్రసవాయ
పురోడాశం ద్వాదశకపాలం తిస్సృధన్వః శుష్కదృతిర్దక్షిణా || ఆగ్నేయం

బార్హస్పత్యః సప్తచత్వారిశత్ || ౧౧ ౮ | ౧౯ ||

3౬ ఆగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి సౌమ్యం చరుః సాచిత్రం ద్వాదశకపాలం
 బార్హస్పత్యం చరుం త్వాష్ట్రమష్టాకపాలం వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం
 దక్షిణో రథవాహనవాహో దక్షిణా సారస్వతం చరుం నిర్వపతి పౌష్టం చరుం
 మైత్రం చరుం వారుణం చరుం క్షేత్రపత్యం చరుమాదిత్యం చరుముత్తరో
 రథవాహనవాహో దక్షిణా || ఆగ్నేయః సౌమ్యం బార్హస్పత్యం చతుస్త్రిశత్
 || ౧౧ ౮ | ౨౦ ||

3౭ స్వాదీప్సం త్వా స్వాదునా తీవ్రాం తీవ్రేణామృతామృతేన సృజామి
 సః సోమేన సోమోఽన్యశ్విభ్యాం పచ్యస్వ సరస్వత్యై పచ్యస్వేన్ద్రాయ
 సుత్రాష్టే పచ్యస్వ పునాతు తే పరిస్తుతః సోమః సూర్యస్య దుహితా
 | వారోణ శశ్వతా తనా || వాయుః పూతః పవిత్రేణ ప్రత్యజ్ఞోమో
 అతిద్రుతః | ఇన్ద్రస్య యుజ్యః సఖా || కువిదగ్ధ యవమన్తో యవం
 చిద్యథా దాన్త్యనుపూర్వం వియూయ | ఇహేహైషాం కృణుత భోజనాని
 యే బర్హిషో నమోవృక్షిం న జగ్ముః || ఆశ్విసం ధూమ్రమా లభతే
 సారస్వతం మేషమైన్ద్రమృషభ మైన్ద్రమేకాదశకపాలం నిర్వపతి సాచిత్రం
 ద్వాదశకపాలం వారుణం దశకపాలం సోమప్రతీకాః పితరస్తుష్ణత వడబా
 దక్షిణా || భోజనాని షడ్విశతిశ్చ || ౧౧ ౮ | ౨౧ ||

3౮ అగ్నావిష్టా మహి తద్వాం మహిత్వం వీతం ఘృతస్య గుహ్యాని నామ
 | దమేదమే సప్త రత్నా దధానా ప్రతి వాం జిహ్వో ఘృతమా చరణ్యేత్
 || అగ్నావిష్టా మహి ధామ ప్రియం వాం వీధో ఘృతస్య గుహ్య జషాణా |
 దమేదమే సుష్టుతీర్వావృధానా ప్రతి వాం జిహ్వో ఘృతముచ్చరణ్యేత్ || ప్ర
 ణో దేవీ సరస్వతీ వాజేభిర్వాజినీవతీ | ధీనామవిత్స్యవతు | ఆ నో
 దివో బృహతః

3౯ పర్వతాదా సరస్వతీ యజతా గన్తు యజ్ఞమ్ | హవం దేవీ జజషాణా
 ఘృతాచీ శగ్మాం నో వాచముశతీ శ్చణోతు || బృహస్పతే జషస్వ నో
 హవ్యాని విశ్వదేవ్య | రాస్వ రత్నాని దాతుషే || ఏవా పిత్రే విశ్వదేవాయ

వృష్టే యజ్ఞైర్విధేమ నమసా హవిరిభిః । బృహస్పతే సుప్రజా
 వీరవన్తో వయగ్గ్ స్యామ పతయో రయీణామ్ ॥ బృహస్పతే అతి యదఱ్ఱోః
 అర్హాద్ధ్యుమద్విభాతి క్రతుమజ్జనేషు । యద్దీదయచ్చవస
 ౪౦ ర్తప్రజాత తదస్మాను ద్రవిణం ధేహి చిత్రమ్ ॥ ఆ నో మిత్రావరుణా
 ఘృతైర్గవ్యూతిముక్షతమ్ । మధ్వా రజాసి సుక్రతూ ॥ ప్ర బాహవా సిస్సతం
 జీవసే న ఆ నో గవ్యూతిముక్షతం ఘృతేన । ఆ నో జనే శ్రవయతం యువానా
 శ్రుతం మే మిత్రావరుణా హవేమా ॥ అగ్నిం వః పూర్వ్యం గిరా దేవమిడే వసూనామ్
 । సప్రస్యన్తః పురుప్రియం మిత్రం న క్షేత్రసాధనమ్ ॥ మక్షూ దేవవతో
 రథః

౪౧ శూరో వా పృథున్ కాసు చిత్ । దేవానాం య ఇన్మనో యజమాన
 ఇయక్షత్యభీదయజ్వనో భవత్ ॥ న యజమాన రిష్యసి న సున్వాన న దేవయో
 ॥ అసదత్ర సువీర్యముత త్యదాశ్వశ్వియమ్ ॥ నక్రిష్టం కర్మణా నశన్న
 ప్ర యోషన్న యోషతి ॥ ఉప క్షరన్తి సిన్ధవో మయోభువ ఈజానం చ
 యక్ష్యమాణం చ ధేనవః । పృణన్తం చ పపురిం చ

౪౨ శ్రవస్యవో ఘృతస్య ధారా ఉప యన్తి విశ్వతః ॥ సోమారుద్రా వి
 వృహతం విషూచీమమీవా యా నో గయమావివేశ । ఆరే బాధేథాం
 నిర్పతిం పరాచైః కృతం చిదేనః ప్రముముక్తమ్ సృత్ ॥ సోమారుద్రా
 యువమేతాన్యస్మై విశ్వా తనూషు భేషజాని ధత్తమ్ । అవ స్వతం ముఞ్చతం
 యన్నో అస్తి తనూషు బద్ధం కృతమేనో అస్మత్ ॥ సోమాపూషణా జననా
 రయీణాం జననా దివో జననా పృథీవ్యాః । జాతౌ విశ్వస్య భువనస్య గోపౌ
 దేవా అకృణ్యన్నమృతస్య నాభిమ్ ॥ ఇమౌ దేవౌ జాయమానౌ జషన్వేమౌ
 తమాశు గూహతామజష్టా । ఆభ్యామిన్ద్రః పక్వమామాస్వన్తః సోమాపూషభ్యాం
 జనదుస్రియాసు ॥ బృహతః శవసా రథః పపురిం చ దివో జననా
 పఞ్చవిశతిశ్చ ॥ ౧ । ౮ । ౨౨ ॥

అనుమత్యా ఆగ్నేయమైంద్రాగ్నమగ్నయే సోమాయ ప్రతి పూరుషమైంద్రాగ్నం
 ధాత్రే బార్హస్పత్యమగ్నయే గృహపతయేఽరేతో దేవీః సమిధః

సోమన్యేంద్రస్య మిత్ర ఆగ్నేయః సద్య ఆగ్నేయః హిరణ్యమాగ్నేయః ౨ః
స్వాదీవం త్వాగ్నావిష్ణూ ద్వావిశతిః ॥
అనుమత్యై యథాసత్తి దేవీరాపో మిత్రోసి శూరో వా ద్విచత్వారిః శత్ ॥
అనుమత్యా ఉస్రియాసు ॥
ఇతి ప్రథమం కాణ్డం సంపూర్ణమ్ ॥
॥ తైత్తిరీయ-సంహితా ॥

తైత్తిరీయ-సంహితా

॥ ద్వితీయం కాణ్డమ్ ॥

॥ శ్రీ గురుభ్యో నమః ॥ హరిః ఓ(౪)మ్ ॥

ద్వితీయకాణ్డే ప్రథమః ప్రశ్నః ౧

౧ వాయువ్యగ్ శ్వేతమా లభేత భూతికామో వాయుర్వై క్షేపిష్ఠా దేవతా

వాయుమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవైనం భూతిం గమయతి
భవత్యేవతిక్షిప్రా దేవతేత్యాహుః సైనమీశ్వరా ప్రదహ ఇత్యేతమేవ
సస్తం వాయవే నియుత్వత ఆ లభేత నియుద్వా అస్య ధృతిర్ధృత ఏవ
భూతిముపైత్యప్రదాహాయ భవత్యేవ

౨ వాయవే నియుత్వత ఆ లభేత గ్రామకామో వాయుర్వా ఇమాః ప్రజా నస్యోతా
నేనీయ తే వాయుమేవ నియుత్వన్తగ్ స్వేన భాగధేయేనోపధావతి స

ఏవాస్మై ప్రజా నస్యోతా నియచ్ఛతి గ్రామ్యేవ భవతి నియుత్వ తే భవతి
ధ్రువా ఏవాస్మా ఆనపగాః కరోతి వాయవే నియుత్వత ఆ లభేత ప్రజాకామః
ప్రాణో వై వాయురపానో నియుత్ప్రాణాపానో ఖలు వా ఏతస్య ప్రజాయా

౩ అప క్రామతో యోఽలం ప్రజాయై సన్పుజాం న విందతే వాయుమేవ
నియుత్వన్తగ్ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై

ప్రాణాపానాభ్యాం ప్రజాం ప్ర జనయతి విన్దతే ప్రజాం వాయవే నియుత్వత
ఆలభేత జ్యోగామయాపీ ప్రాణో వై వాయురపానో నియుత్ప్రాణాపానో ఖలు వా
ఏతస్మాదపక్రామతో యస్య జ్యోగామయతి వాయుమేవ నియుత్వన్తగ్ స్వేన
భాగధేయేనోప

౪ ధావతి స ఏవాస్మిన్ ప్రాణాపానో దధాత్వత యదీతాసుర్భవతి జీవత్యేవ

ప్రజాపతిర్వా ఇదమేక ఆసీథోఽకామయత ప్రజాః పశూన్స్సృజేయేతి
 స ఆత్మనో వపాముదక్ష్విదత్ తామగ్నో ప్రాగృహ్లాత్ తతోఽజన్మాపరః
 సమభవత్తృఽ స్వామై దేవతాయా ఆలభత తతో వై స ప్రజాః
 పశూనస్సృజత యః ప్రజాకామః

× పశుకామః స్యాత్ స ఏతం ప్రాజాపత్యమజం తూపరమా లభేత
 ప్రజాపతిమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై
 ప్రజాం పశూన్ ప్ర జనయతి యచ్ఛ్రుశ్రుణస్తత్పురుషాణాః రూపం
 యత్తూపరస్తదశ్వానాం యదన్యతోదస్తద్గవాం యదవ్యా ఇవ శఫాస్తదపీనాం
 యదజస్తదజానామేతావన్తో వై గ్రామ్యాః పశవస్తాన్

౬ రూపేణైవావరుణే సోమాపౌష్టం త్రైతమా లభేత పశుకామో ద్వౌ వా ఆజాయై
 స్తనో నానైవ ద్వావభి జాయేతే ఊర్ణం పుష్టిం తృతీయః సోమాపూషణావేవ
 స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మై పశూన్ ప్ర జనయతః సోమో వై
 రేతోధాః పూషా పశూనాం ప్రజనయతా సోమ ఏవాస్మై రేతో దధాతి పూషా
 పశూన్ ప్రజనయత్యేదుంబరో యూపో భవత్యూర్వా ఉదుంబర ఊర్కృశవ
 ఊరైవాస్మా ఊర్ణం పశూనవ రుణే || ౨ | ౧ | ౧ || అప్రదాహాయ భవత్యేవ ప్రజాయా
 ఆమయతి వాయుమేవ నియుత్త్వంతగ్ స్వేన భాగధేయేనోప ప్రజాకామస్తాన్,
 యూప్స్తయోదశ వ || ౨ | ౧ | ౧ ||

౭ ప్రజాపతిః ప్రజా అస్సృజత తా అస్మాధస్సృష్టాః పరాచీరాయన్తా
 వరుణమగచ్ఛన్తా అన్వైతాః పునరయాచత తా అస్మై న
 పునరదధాథోఽబ్రవిద్వరం వృణీష్యాథ మే పునర్దేహీతి తాసాం
 వరమాలభత స కృష్ణ ఏకశితిపాదభవద్యో వరుణగృహీతః స్యాథస్ ఏతం
 వారుణం కృష్ణమేకశితిపాదమా లభేత వరుణ

౮ మేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవైనం
 వరుణపాశాన్ముఞ్చతి కృష్ణ ఏకశితిపాదృభవతి వారుణో హ్యేష
 దేవతయా సమృద్ధ్యై సువర్భానురాసురః సూర్యం తమసావిధ్యత్

తస్మై దేవాః ప్రాయశ్చిత్తిమైచ్ఛన్తస్య యత్ప్రథమం తమోఽపాఘ్నుస్థాన్
 కృష్ణావిరభవద్యద్విత్వీతియః సా ఫల్గునీ యత్ప్రతీతియః సా
 బలక్షీ యదధ్యస్థాదపాకృష్టన్ థావిర్వశా

౯ సమభవత్తే దేవా ఆబ్రువన్ దేవపశుర్వా ఆయః సమభూత్కస్మా
 ఇమమా లప్యోమహ ఇత్యథ వైతర్హ్వల్పా పృథివ్యాసీదజాతా
 ఓషధయస్తామవిం వశామాదిత్యేభ్యః కామాయాలభన్త తతో వా ఆప్రథత
 పృథివ్యజాయన్తౌషధయో యః కామయేత ప్రథేయ పశుభిః ప్ర ప్రజయా
 జాయేయేతి స ఏతామవిం వశామాదిత్యేభ్యః కామాయా

౧౦ ౭లభేతాదిత్యానేవ కామగ్న్ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి త
 ఏవైసం ప్రథయన్తి పశుభిః ప్ర ప్రజయా జనయన్త్యసావాదితోస్య
 న వ్యరోచత తస్మై దేవాః ప్రాయశ్చిత్తిమైచ్ఛన్తస్మా ఏతా మల్హా
 ఆలభన్తాగ్నేయాం కృష్ణగ్రీవీః సఘాతామైంద్రీగ్ శ్వేతాం బార్హస్పత్యాం
 తాభిరేవాస్మిన్రువమదుధుతోస్య బ్రహ్మవర్చసకామః స్వాత్సస్మా ఏతా మల్హా
 ఆలభేతా

౧౧ ౭గ్నేయాం కృష్ణగ్రీవీః సఘాతామైంద్రీగ్ శ్వేతాం బార్హస్పత్యామేతా
 ఏవ దేవతాః స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తా ఏవాస్మిన్ బ్రహ్మవర్చసం
 దధతి బ్రహ్మవర్చస్యేవ భవతి వసన్తా ప్రాతరాగ్నేయాం కృష్ణగ్రీవీమా
 లభేత గ్రీష్మే మధ్యన్దినే సఘాతామైంద్రీః శరద్యపరాహ్ణా శ్వేతాం
 బార్హస్పత్యాం త్రీణి వా ఆదిత్యస్య తేజాఃషి వసన్తా ప్రాతర్గ్రీష్మే
 మధ్యన్దినే శరద్యపరాహ్ణా యావన్త్యేవ తేజాఃషి తాన్యేవా

౧౨ ౭వ రున్ధే సంవత్సరం పర్యాలభ్యన్తే సంవత్సరో వై బ్రహ్మవర్చసస్య
 ప్రదాతా సంవత్సర ఏవాస్మై బ్రహ్మవర్చసం ప్ర యచ్ఛతి బ్రహ్మవర్చస్యేవ
 భవతి గర్భిణయో భవన్తీంద్రియం వై గర్భ ఇంద్రియమేవాస్మిన్దధతి సారస్వతీం
 మేషీమా లభేత య ఈశ్వరో వాచో వదితోః సన్వాచం న వదేదావ్విద్వి
 సరస్వతీ సరస్వతీమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి సైవాస్మిన్

౧౩ వాచం దధాతి ప్రవదితా వాచో భవత్యపన్నదతి భవతి తస్మాన్ననుష్యాః
 సర్వాం వాచం వదన్త్యాగ్నీయం కృష్ణగ్రీవమా లభేత సౌమ్యం బభ్రుం
 జ్యోగామయావ్యగ్నిం వా ఏతస్య శరీరం గచ్ఛతి సోమః రసో
 యస్య జ్యోగామయత్యగ్నేరేవాస్య శరీరం నిష్క్రిణాతి సోమాద్రసముత
 యదీతాసుర్భవతి జీవత్యేవ సౌమ్యం బభ్రుమా లభేతాగ్నీయం కృష్ణగ్రీవం
 ప్రజాకామః సోమో

౧౪ వై రేతోధా ఆగ్నిః ప్రజానాం ప్రజనయితా సోమ ఏవాస్మై రేతో దధాత్యగ్నిః
 ప్రజాం ప్ర జనయతి విన్దతే ప్రజామాగ్నీయం కృష్ణగ్రీవమా లభేత సౌమ్యం
 బభ్రుం యో బ్రాహ్మణో విద్యామనూచ్య న విరోచేత యదాగ్నీయో భవతి
 తేజ ఏవాస్మిన్నేన దధాతి యథౌమ్యో బ్రహ్మవర్చసం తేన కృష్ణగ్రీవ
 ఆగ్నీయో భవతి తమ ఏవాస్మాదప హన్తి శ్వేతో భవతి

౧౫ రుచమేవాస్మిన్దధాతి బభ్రుః సౌమ్యో భవతి బ్రహ్మవర్చసమేవాస్మిన్
 త్విషిం దధాత్యాగ్నీయం కృష్ణగ్రీవమా లభేత సౌమ్యం బభ్రుమాగ్నీయం
 కృష్ణగ్రీవం పురోధాయాగ్ సర్ధమాన ఆగ్నీయో వై బ్రాహ్మణః సౌమ్యో
 రాజన్యోఽభిః సౌమ్యమాగ్నీయో భవతస్తేజస్వైవ బ్రహ్మణోభయతో
 రాష్ట్రం పరి గృహ్ణాత్యేకధా సమావృజ్కై పుర ఏనం దధతే || ౨౧ ౧౧ ౨||
 లభేత వరుణం వశైతామవిం వశామాదిత్యేభ్యః కామాయ మల్హా ఆ
 లభేత తాన్యేవ సైవాస్మిన్ఘోమః శ్వేతోభవతి త్రిచత్వారిః శచ్చ ||

౨౧ ౧౧ ౨||

౧౬ దేవాసురా ఏషు లోకేష్వస్పర్షన్త స ఏతం విష్ణుర్వామనమపశ్యత్త-
 స్వాయై దేవతాయా ఆలభత తతో వై స ఇమాన్ లోకానభ్యజయద్వైష్ణవం
 వామనమాలభేత స్పర్షమానో విష్ణురేవ భూత్వేమా-
 విషమ ఆ లభేత విషమా ఇవ హీమే లోకాః సమృద్ధ్యా ఇంద్రాయ మన్యుమతే
 మనస్వతే లలామం ప్రాశ్శుజమా లభేత సంగ్రామే

౧౭ సంయత్త ఇంద్రియేణ వై మన్యునా మనసా సంగ్రామం జయతీంద్రమేవ

మన్యుమన్తం మనస్వన్తర్గ్ సేవన భాగధేయేనోప ధావతి స
 ఏవాస్మిన్నింద్రియం మన్యుం మనో దధాతి జయతి తః సంగ్రామమింద్రాయ
 మరుత్వతే పుశ్చిసక్థమా లభేత గ్రామకామ ఇంద్రమేవ మరుత్వన్తర్గ్
 సేవన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై సజాతాన్ ప్ర యచ్ఛతి గ్రామ్యేవ
 భవతి యదృషభస్సేనెం

౧౦౮ ద్రో యత్పుశ్చిస్తేన మారుతః సమృద్ధ్యై పశ్చాతపుశ్చిసక్థో భవతి
 పశ్చాదన్వపసాయినీమేవాస్మై విశం కరోతి సౌమ్యం బభ్రుమా లభేతాన్నకామః
 సౌమ్యం వా అన్నః సోమమేవ సేవన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మా
 అన్నం ప్రయచ్ఛత్యన్నాద ఏవ భవతి బభ్రుర్భవత్యేతద్వా అన్నస్య రూపః
 సమృద్ధ్యై సౌమ్యం బభ్రుమా లభేత యమలః

౧౦౯ రాజ్యాయ సన్తః రాజ్యం నోపనమేథౌమ్యం వై రాజ్యః సోమమేవ
 సేవన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై రాజ్యం ప్రయచ్ఛత్యుపైనః
 రాజ్యం నమతి బభ్రుర్భవత్యేతద్వై సోమస్య రూపః సమృద్ధ్యా ఇంద్రాయ
 వృత్రతురే లలామం ప్రాశ్క్లమా లభేత గతశ్చిః ప్రతిష్ఠాకామః
 పాప్మానమేవ వృత్రం తీర్త్యై ప్రతిష్ఠాం గచ్ఛతీంద్రాయాభిమాతిఘ్నే
 లలామం ప్రాశ్క్లమా

౨౦ లభేత యః పాప్మనా గృహీతః స్యాత్పాప్మా వా
 అభిమాతిరింద్రమేవాభిమాతిహన్తర్గ్ సేవన భాగధేయేనోప
 ధావతి స ఏవాస్మాత్ పాప్మానమభిమాతిం ప్ర ణుదత ఇంద్రాయ వజ్రణే
 లలామం ప్రాశ్క్లమా లభేత యమలః రాజ్యాయ సన్తః రాజ్యం
 నోపనమేదింద్రమేవ వజ్రణర్గ్ సేవన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై
 వజ్రం ప్రయచ్ఛతి స ఏనం వజ్రో భూత్యా ఇన్ధ ఉపైనః రాజ్యం నమతి
 లలామః ప్రాశ్క్లజ్ఞో భవత్యేతద్వై వజ్రస్య రూపః సమృద్ధ్యై ॥ ౨౧ ౧౧ ౩॥
 సంగ్రామే తేనాలమభిమాతిఘ్నే లలామం ప్రాశ్క్లమైనం పశ్చాదత చ ॥

౨౧ ౧౧ ౩॥

౨౧ అసావాదిత్యో న వ్యరోచత తస్మై దేవాః ప్రాయశ్చిత్తిమైచ్చస్తస్మా ఏతాం
దశర్షభామాలభన్ తయైవాస్మిన్రుచమదధుతో బ్రహ్మవర్చసకామః

స్యాత్తస్మా ఏతాం దశర్షభామా లభేతాముమేవాదిత్య౨౯ స్యేన
భాగధేయోనోప ధావతి స ఏవాస్మిన్ బ్రహ్మవర్చసం దధాతి బ్రహ్మవర్చస్యేవ
భవతి వసన్తా ప్రాతస్త్రీ౩౯ ల్లలామానా లభేత గ్రీష్మే మధ్యస్థినే

౨౨ త్రీఙ్చితిప్పృష్ఠాం ఛరద్యపరాహ్ణా త్రీఙ్చితివారాన్ త్రీణీ వా ఆదిత్యస్య
తేజాస్ వసన్తా ప్రాతర్గ్రీష్మే మధ్యస్థినే శరద్యపరాహ్ణా యావన్త్యేవ
తేజాస్ తాన్యేవావ రుణే త్రయస్త్రయ ఆ లభ్యంతేభిపూర్వమేవాస్మిన్తేజో
దధాతి సంవత్సరం పర్యాలభ్యన్తే సంవత్సరో వై బ్రహ్మవర్చసస్య ప్రదాతా
సంవత్సర ఏవాస్మై బ్రహ్మవర్చసం ప్ర యచ్ఛతి బ్రహ్మవర్చస్యేవ భవతి
సంవత్సరస్య పరస్తాత్ప్రాజాపత్యం కర్తు

౨౩ మా లభేత ప్రజాపతిః సర్వా దేవతా దేవతాస్యేవ ప్రతితిష్ఠతి
యది భీభీయాద్దుశ్చర్మా భవిష్యామీతి సోమాపౌష్ణ౨౯ శ్యామమా లభేత
సౌమ్యో వై దేవతయా పురుషః పౌష్ణాః పశవః స్వయైవాస్మై దేవతయా
పశుభిస్త్యవం కరోతి న దుశ్చర్మా భవతి దేవాశ్చ వై యమశ్చాస్మిన్
లోకేఽస్పర్ధన్త స యమో దేవానామింద్రి యం వీర్యమయువత తద్యమస్య

౨౪ యమత్వం తే దేవా అమన్యన్త యమో వా ఇదమభూద్యద్వయ౨౯ స్మ ఇతి తే
ప్రజాపతిముపాధావన్య ఏతౌ ప్రజాపతిరాత్మన ఉక్షవశౌ నిరమిమిత
తే దేవా వైష్ణావరుణీం వశామాలభన్తైంద్రముక్షాణం తం వరుణేనైవ
గ్రాహయిత్వా విష్ణునా యజ్ఞేన ప్రాణుదన్తైంద్రేణైవాన్యేంద్రియమవృష్ణాత
యో భ్రాతృవ్యవస్థాన్యథ సుర్ధమానో వైష్ణావరుణీం

౨౫ వశామా లభేతైంద్రముక్షాణం వరుణేనైవ భ్రాతృవ్యం గ్రాహయిత్వా విష్ణునా
యజ్ఞేన ప్రాణుదత ఐంద్రేణైవాన్యేంద్రియం వృక్ష్ణే భవత్యాత్మనా
పరాస్య భ్రాతృవ్యో భవతీంద్రో వృత్రమహన్తం వృత్రో హతః
షోడశభిర్భగైరసినాత్తస్య వృత్రస్య శీర్షతో గావ ఉదాయన్తా

వైదేహ్యోఽభవన్తాసామృషభో జఘనేఽనూదైత్రమింద్రో
 ౨౬ ఽవాయుఘోఽమన్యత యో వా ఇమమాలభేత ముచ్యేతాస్మాత్ పాపమన
 ఇతి స ఆగ్నేయం కృష్ణగ్రీవమా లభతైంద్రమృషభం
 తస్యాగ్నిరేవ స్వేన భాగధేయేనోపస్పృతః షోడశధా వృత్రస్య
 భోగానప్యదహదైంద్రేణేంద్రియమాత్మన్నధత్త యః పాపమనా గృహీతః స్యాథ్స
 ఆగ్నేయం కృష్ణగ్రీవమా లభతైంద్రమృషభమగ్నిరేవాస్య స్వేన
 భాగధేయేనోపస్పృతః

౨౭ పాపానమపి దహత్యైంద్రేణేంద్రియమాత్మన్ధతే ముచ్యతే పాపమనో
 భవత్యేవ ద్యావాపుథివ్యాం ధేనుమా లభేత జ్యోగపరుద్ధోఽనయోర్హి
 వా ఏషోఽప్రతిష్ఠితోఽథైష జ్యోగపరుద్ధో ద్యావాపుథివీ ఏవ స్వేన
 భాగధేయేనోప ధావతి తే ఏవైనం ప్రతిష్ఠాం గమయతః ప్రత్యేవతిష్ఠతి
 పర్యారిణీ భవతి పర్యారీవ హ్యేతస్య రాష్ట్రం యో జ్యోగపరుద్ధః సమృద్ధ్యై
 వాయువ్యం

౨౮ వథుమా లభేత వాయుర్వా అనయోర్వథ్స ఇమే వా ఏతస్మై లోకా అపశుష్కా
 విడపశుష్కాథైష జ్యోగపరుద్ధో వాయుమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి
 స ఏవాస్మా ఇమా౩౫ ల్లోకాన్, విశం ప్ర దాపయతి ప్రాస్మా ఇమే లోకాః స్సువన్తి
 భుజ్జిత్యేనం విడుపతిష్ఠ తే || ౨| ౧| ౪|| మధ్యందినే కద్రుం యమస్య
 స్పర్ధమానో వైష్ణావరుణీం తమింద్రోస్య స్వేన భాగధేయేనోపస్పృతో వాయువ్యం
 ద్వివత్యారిగంశచ్చ || ౨| ౧| ౪||

౨౯ ఇంద్రో వలస్య బిలమపౌర్ణోథ్స య ఉత్తమః పశురాసీత్తం పృష్ఠం
 ప్రతి సంగృహ్యోదక్ష్విదత్త౫ సహస్రం పశవోఽనూదాయన్థు
 ఉన్నతోఽభవద్యః పశుకామః స్యాథ్స ఏతమైంద్రమున్నతమా
 లభేతేంద్రమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై పశూన్ ప్ర
 యచ్చతి పశుమానేవ భవత్యున్నతో

౩౦ భవతి సాహస్రీ వా ఏషా లక్ష్మీ యదున్నతో లక్ష్మీయైవ పశూనవ

రున్దే॑ యదా॑ సహస్రం॑ పశూన్ ప్రా॑పుయాదథ॑ వైష్ణవం॑ వామ॑నమా
 లభే॑తస్మి॒వై తథ్స॑హస్రమధ్య॑ తిష్ఠ॒త్సాదే॑ష వామ॑నః సమీ॑షితః
 పశు॑భ్య ఏవ ప్రజా॑తేభ్యః ప్రతి॒ష్ఠాం దధా॑తి కో॒ర్వతి॑ సహస్రం॑ పశూన్
 ప్రాపు॑మిత్వా॒హరహో॑రాత్రాణ్యే॒వ సహస్రం॑ సంపా॒ద్యా లభే॑త పశవో॑ వా
 3౧ అహో॑రాత్రాణి॑ పశూనే॒వ ప్రజా॑తాన్ ప్రతి॒ష్ఠాం గమ॑య॒త్యోషధీ॑భ్యో వే॒హత॑మా
 లభే॑త ప్రజా॒కామ॑ ఓష॒ధయో॑ వా ఏ॒తం ప్రజా॑యై పరి॒ బాధ॑న్తే యో॒లం
 ప్రజా॑యై సన్నృ॒జాం న వి॒న్దత॑ ఓష॒ధయః॑ ఖలు॒ వా ఏత॑స్యై సూతు॒మపి
 ఘ్ను॑న్తి యా వే॒హద॑భవ॒త్యోషధీ॑రేవ స్యే॒న భాగ॑ధే॒యేనో॑ప ధావ॒తి తా ఏ॒వాస్మై
 స్వాద్యో॑నేః ప్రజాం ప్ర॒ జన॑యన్తి వి॒న్దతే॑
 3౨ ప్రజా॑మాపో॒ వా ఓష॑ధయో॒లం సత్పు॑రుష ఆప ఏ॒వాస్మా అస॑తః సద్ద॒దతి॑
 తస్మా॒దాహు॑ర్మృత్యై॒వం వేద॑ యశ్చ నాప॒స్తావాస॑తః సద్ద॒దతి॑త్యై॒ంద్రీ
 సూ॒తవ॑శామా లభే॑త భూతి॒కామో॑జాతో॒ వా ఏష॑ యో॒లంభూ॑త్యై సనూ॒భుతిం
 న ప్రా॑ప్నోతి॒ంద్రం ఖలు॒ వా ఏషా॑ సూ॒త్వా వశా॑భవ
 33 దింధ్ర॑మే॒వ స్యే॑న భాగ॑ధే॒యేనో॑ప ధావ॒తి స ఏ॒వైనం॑ భూతిం
 గమ॑య॒తి భవ॑త్యే॒వ యః॑ సూ॒త్వా వశా॑ స్యాత్త॒మైంద్ర॑మే॒వా లభే॑తద్వావ
 తదిం॒ద్రియః॑ సా॒క్షాదే॑వే॒ద్రియ॑మవ రు॒న్ధ ఇంద్రా॑గ్నం పు॒నరు॑థస్పృష్ట॒మా
 లభే॑త య ఆత్ప॒తీయా॑తు॒రుషా॑థో॒మం న పి॑బే॒ద్విచి॑న్నో॒ వా ఏత॑స్య
 సోమ॑పీ॒థో యో బ్రా॑హ్మణః సన్నా
 3౪ తృ॒తీయా॑త్ పు॒రుషా॑త్ సోమం॒ న పి॑బతీ॒ంద్రాగ్ని॑ ఏ॒వ స్యే॑న భాగ॑ధే॒యేనో॑ప
 ధావ॒తి తావే॑వాస్మై సోమ॑పీ॒థం ప్ర య॑చ్ఛ॒త ఉపై॑నః సోమ॑పీ॒థో నమ॑తి
 యదైం॒ద్రో భవ॑తీ॒ంద్రియం॑ వై సోమ॑పీ॒థ ఇంద్రి॑యమే॒వ సోమ॑పీ॒థమ॑వ రున్దే
 యదా॑గ్నో॒యో భవ॑త్యాగ్నో॒యో వై బ్రా॑హ్మణః స్వా॒మే॒వ దే॒వతా॑మను సంత॑నో॒తి
 పు॒నరు॑థస్పృష్టో భవ॑తి పు॒నరు॑థస్పృష్ట ఇ॒వ హ్యే॑తస్య
 3౫ సోమ॑పీ॒థః సమృ॑ద్ధ్యై బ్రా॒హ్మణ॑స్పత్యం తూ॒పర॑మా
 లభే॑తాభి॒చర॑న్బ్రా॒హ్మణ॑స్పతి॒మే॒వ స్యే॑న భాగ॑ధే॒యేనో॑ప ధావ॒తి తస్మా

ఏవైనమా వృశ్చతి తాజగార్తిమార్చుతి తూపరో భవతి క్షురపవిర్వా
 ఏషా లక్ష్మీ యత్కూపరః సమృద్ధ్యై సోఘ్య యూపో భవతి వజ్రో వై సోఘ్య
 వజ్రమేవాస్మై ప్ర హరతి శరమయం బర్హిః శృణాత్వేవైనం వైభీదక
 ఇథో భినత్వేవైన్మమ్ ॥ ౨౧ ౧౧ x ॥ భవత్సున్నతః పశవో జనయంతి
 విందతేభవథస్సన్నై తస్యేథ్మస్త్రీణి చ ॥ ౨౧ ౧౧ x ॥

3౬ బార్హస్పత్యః శితిపృష్ఠమా లభేత గ్రామకామో యః
 కామయేత పృష్ఠః సమానానాగ్ స్వామితి బృహస్పతిమేవ స్వేన
 భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవైనం పృష్ఠః సమానానాం కరోతి గ్రామ్యేవ
 భవతి శితిపృష్ఠో భవతి బార్హస్పత్యో హ్యేష దేవతయా సమృద్ధ్యై
 పౌష్ఠ౨ః శ్యామమా లభేతాన్నకామోఽన్నం వై పూషా పూషణమేవ స్వేన
 భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మా అన్నం

3౭ ప్ర యచ్ఛత్యన్నాద ఏవ భవతి శ్యామో భవత్యేతద్వా అన్నస్య రూపః
 సమృద్ధ్యై మారుతం పృశ్నిమా లభేతాన్నకామోఽన్నం వై మరుతో మరుత
 ఏవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవాస్మా అన్నం ప్ర యచ్ఛత్యన్నాద ఏవ
 భవతి పృశ్నిర్భవత్యేతద్వా అన్నస్య రూపః సమృద్ధ్యా ఇంద్రమరుణమా
 లభేతేంద్రియకామ ఇంద్రమేవ

3౮ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మిన్నింద్రియం దధాతీంద్రియావ్యేవ
 భవత్యరుణో భ్రూమాన్భవత్యేతద్వా ఇంద్రస్య రూపః సమృద్ధ్యై
 సావిత్రముపధ్యస్తమా లభేత సనికామః సవితా వై ప్రసవానామీశే
 సవితారమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై సని ప్రసువతి
 దానకామా అస్మై ప్రజా భవన్త్యుపధ్యస్తో భవతి సావిత్రో హ్యేష

3౯ దేవతయా సమృద్ధ్యై వైశ్వదేవం బహురూపమా లభేతాన్నకామో వైశ్వదేవం
 వా అన్నం విశ్వానేవ దేవాస్థేవైన భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవాస్మా అన్నం
 ప్రయచ్ఛత్యన్నాద ఏవ భవతి బహురూపో భవతి బహురూప౨ః హ్యన్న

సమృద్ధ్యై వైశ్వదేవం బహురూపమా లభేత గ్రామకామో వైశ్వదేవా వై సజాతా
 విశ్వానేవ దేవాన్దేవిన భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవాస్మై
 ౪౦ సజాతాన్ ప్ర యచ్ఛన్తి గ్రామ్యేవ భవతి బహురూపో భవతి బహుదేవతో
 ౧ హ్యేష సమృద్ధ్యై ప్రాజాపత్యం తూపరమా లభేత యస్యానాజ్ఞాతమివ
 జ్యోగామయేత్ప్రాజాపత్యో వై పురుషః ప్రజాపతిః ఖలు వై తస్య వేద
 యస్యానాజ్ఞాతమివ జ్యోగామయతి ప్రజాపతిమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి
 స ఏవైనం తస్మాద్భ్రామాన్ముఞ్చతి తూపరో భవతి ప్రాజాపత్యో హ్యేష దేవతయా
 సమృద్ధ్యై || ౨ | ౧ | ౬ || అస్మా ఇంద్రమేవైష సజాతా విశ్వానేవ దేవాన్దేవిన
 భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవాస్మై ప్రాజాపత్యో హి త్రిణి చ || ౨ | ౧ | ౬ ||

౪౧ వషట్యూరో వై గాయత్రియై శిరోఽచ్ఛినత్తస్యై రసః పరాపతత్తం
 బృహస్పతిరుపాగృహ్లాథాన్ శితిప్యష్టా వశాభవద్యో ద్వితీయః
 పరాపతత్తం మిత్రావరుణాపుపాగృహ్లాతా సా ద్విరూపా
 వశాభవద్యస్తృతీయః పరాపతత్తం విశ్వేదేవా ఉపాగృహ్లాన్థాన్
 బహురూపా వశా భవద్యశ్చతుర్థః పరాపతథ్న పృథివీం
 ప్రావిశత్తం బృహస్పతిరభ్య

౪౨ గృహ్లాదస్వేవాయం భోగాయేతి స ఉక్షవశః సమభవద్యల్లోహితం
 పరాపతత్తద్రుద్ర ఉపాగృహ్లాథాన్ రౌద్రీ రోహిణీ వశాభవద్బార్హస్పత్యా
 శితిప్యష్టామా లభేత బ్రహ్మవర్చసకామో బృహస్పతిమేవ స్వేన
 భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మిన్ బ్రహ్మవర్చసం దధాతి బ్రహ్మవర్చస్యేవ
 భవతి ఛన్దసాం వా ఏష రసో యద్వశా రస ఇవ ఖలు

౪౩ వై బ్రహ్మవర్చసం ఛన్దసామేవ రసేన రసం బ్రహ్మవర్చసమవ రుద్ధే
 మైత్రావరుణీం ద్విరూపామా లభేత వృష్టికామో మైత్రం వా అహర్వారుణీ
 రాత్రిరహోరాత్రాభ్యాం ఖలు వై పరన్యో వర్షతి మిత్రావరుణావేవ
 స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మా అహోరాత్రాభ్యాం పర్జన్యం

వర్షయతశ్చన్దసాం వా ఏష రసో యద్వశా రస ఇవ ఖలు వై
వృష్టిశ్చన్దసామేవ రసేన

౪౪ రసం వృష్టిమవ రున్ధే మైత్రావరుణీం ద్విరూపామా లభేత ప్రజాకామో
మైత్రం వా అహర్వారుణీ రాత్రిరహోరాత్రాభ్యాం ఖలు వై ప్రజాః ప్రజాయన్తే
మిత్రావరుణావేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మా అహోరాత్రాభ్యాం
ప్రజాం ప్రజనయతశ్చన్దసాం వా ఏష రసో యద్వశా రస ఇవ ఖలు
వై ప్రజా ఛన్దసామేవ రసేన రసం ప్రజామవ

౪౫ రున్ధే వైశ్వదేవీం బహురూపామా లభేతాన్నకామో వైశ్వదేవం వా అన్నం
విశ్వానేవ దేవాన్ధ్వేన భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవాస్మా అన్నం ప్ర
యచ్ఛన్యన్నాద ఏవ భవతి ఛన్దసాం వా ఏష రసో యద్వశా రస
ఇవ ఖలు వా అన్నం ఛన్దసామేవ రసేన రసమన్నమవ రున్ధే వైశ్వదేవీం
బహురూపామా లభేత గ్రామకామో వైశ్వదేవా వై

౪౬ సజాతా విశ్వానేవ దేవాన్ధ్వేన భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవాస్మై
సజాతాన్ ప్ర యచ్ఛన్తి గ్రామ్యేవ భవతి ఛన్దసాం వా ఏష రసో యద్వశా
రస ఇవ ఖలు వై సజాతాశ్చన్దసామేవ రసేన రసం సజాతానవ
రున్ధే భార్వాస్పత్యముక్షవశమా లభేత బ్రహ్మవర్చనకామో బృహస్పతిమేవ
స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మిన్బ్రహ్మవర్చనం

౪౭ దధాతి బ్రహ్మవర్చస్యేవ భవతి వశం వా ఏష చరతి యదుక్షా వశ
ఇవ ఖలు వై బ్రహ్మవర్చనం వశేనైవ వశం బ్రహ్మవర్చనమవ రున్ధే
రాద్రీః రోహిణీమా లభేతాభిచరన్ రుద్రమేవ స్వేన భాగధేయేనోప
ధావతి తస్మా ఏవైనమా వృశ్శృతి తాజగార్తిమార్చ్ఛతి రోహిణీ భవతి
రాద్రీ హ్యేషా దేవతయా సమృద్ధ్యై సోఘో యూపో భవతి వజ్రో వై సోఘో
వజ్రమేవాస్మై ప్ర హరతి శరమయం బర్హిః శ్శృణాత్సేవైనం వైభీదక
ఇథోఽభినత్త్వైవైనమ్ || ౨ | ౧ | ౭ || అభి ఖలు వృష్టిశ్చన్దసామేవ
రసేన రసం ప్రజామవ వైశ్వదేవా వై బ్రహ్మవర్చనం యూప ఏకాన్న

విశతిశ్చ ౨౧ ౧౧ ౨౧॥

౪౮ అసావాదిత్యో న వ్యరోచత తస్మై దేవాః ప్రాయశ్చిత్తిమైచ్ఛన్తస్మా
 ఏతాః సారీగ్ శ్వేతాం వశామాలభన్త తయైవాస్మిన్ రుచమదధుఃకోః
 బ్రహ్మవర్చసకామః స్వాత్తస్మా ఏతాః సారీగ్ శ్వేతాం వశామా
 లభేతాముమేవాదిత్యౌః స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స
 ఏవాస్మిన్బ్రహ్మవర్చసం దధాతి బ్రహ్మవర్చస్యేవ భవతి బైల్వో యూపో
 భవత్యసౌ

౪౯ వా ఆదిత్యో యతోఽజాయత తతో బిల్వ ఉదతిష్ఠథ్యయోన్వేవ
 బ్రహ్మవర్చసమవ రున్ధే బ్రాహ్మణస్సత్వాం బభ్రుకర్ణీమా లభేతాభి
 చరన్వారుణం దశకపాలం పురస్తాన్నిర్వపేద్వరుణేనైవ భ్రాతృవ్యం
 గ్రాహయిత్వా బ్రహ్మణా స్పృణుతే బభ్రుకర్ణీ భవత్యేతద్వై బ్రహ్మణో రూపః
 సమృద్ధ్యై స్ఫోః యూపో భవతి వజ్రో వై స్ఫోః వజ్రమేవాస్మై ప్ర హరతి
 శరమయం బర్హిః శ్శా

౫౦ త్యేవైనం వైభీదక ఇధో భినత్వేవైనం వైష్ణవం వామనమా లభేత
 యం యజ్ఞో నోపనమేద్విష్ణుర్వై యజ్ఞో విష్ణుమేవ స్వేన భాగధేయేనోప
 ధావతి స ఏవాస్మై యజ్ఞం ప్ర యచ్ఛత్యుపైనం యజ్ఞో నమతి వామనో
 భవతి వైష్ణవో హ్యేష దేవతయా సమృద్ధ్యై త్వాష్ట్రం వడబమా లభేత
 పశుకామస్త్యష్టా వై పశూనాం మిథునానాం

౫౧ ప్రజనయిత్వా త్వష్టారమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై
 పశూన్నిథునాన్ ప్ర జనయతి ప్రజా హి వా ఏతస్మిన్వశవః ప్రవిష్టా ఆత్తైష
 పుమాన్స్థస్వడబః సాక్షాదేవ ప్రజాం పశూనవ రున్ధే మైత్రౌః శ్వేతమా
 లభేత సంగ్రామే సంయత్యే సమయకామో మిత్రమేవ స్వేన భాగధేయేనోప
 ధావతి స ఏవైనం మిత్రేణ సం నయతి

౫౨ విశాలో భవతి వ్యవసాయయత్యేవైనం ప్రాజాపత్యం కృష్ణమా
 లభేత వృష్టికామః ప్రజాపతి ర్వై వృష్ట్యాః ఈశే ప్రజాపతిమేవ

స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై పర్ణన్యం వర్ణయతి కృష్ణో
భవత్యేతద్వై వృష్ట్యై రూపః రూపేణైవ వృష్టిమవ రునే శబతో

భవతి విద్యుతమేవాస్మై జనయిత్వా
వర్ణయత్యవాశ్శృణో భవతి వృష్టిమేవాస్మై ని యచ్ఛతి || ౨౧ ౧౧ ౮ ||

అసౌ శృణాతి మిథునానాం నయతి యచ్ఛతి || ౨౧ ౧౧ ౮ ||

౫౩ వరుణః సుషువాణమన్నాద్యం నోపానమథ్స ఏతాం వారుణీం
కృష్ణాం వశామపశ్యత్తాగ్ స్వాయై దేవతాయా ఆలభత తతో వై
తమన్నాద్యముపానమద్యమలమన్నాద్యాయ సంతమన్నాద్యం నోపనమేథ్స
ఏతాం వారుణీం కృష్ణాం వశామా లభేత వరుణమేవ స్వేన భాగధేయేనోప
ధావతి స ఏవాస్మా అన్నం ప్ర యచ్ఛత్యన్నాద

౫౪ ఏవ భవతి కృష్ణా భవతి వారుణీ హ్యేషా దేవతయా సమృద్ధ్యై
మైత్రౌ శ్వేతమా లభేత వారుణం కృష్ణమపాం చౌషధీనాం చ
సంధావన్నకామో మైత్రీర్వా ఓషధయో వారుణీరాపోఽపాం చ ఖలు వా ఓషధీనాం
చ రసముప జీవామో మిత్రావరుణావేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి
తావేవాస్మా అన్నం ప్ర యచ్ఛతోఽన్నాద ఏవ భవ

౫౫ త్యపాం చౌషధీనాం చ సంధావా లభత ఉభయస్యావరుద్ధ్యై
విశాఖో యూపో భవతి ద్వే హ్యేతే దేవతే సమృద్ధ్యై మైత్రౌ శ్వేతమా
లభేత వారుణం కృష్ణం జ్యోగామయావీ యన్మైత్రో భవతి మిత్రేణైవాస్మై
వరుణః శమయతి యద్వారుణః సాక్షాదేవైనం వరుణపాశాన్ముఞ్చిత్సుత
యదీతాసుర్భవతి జీవత్యేవ దేవా వై పుష్టిం నావిన్దన్

౫౬ తాం మిథునేఽపశ్యన్ తస్యాం న సమరాధయన్ తావశ్వినావబ్రూతామావయోర్వా
ఏషామైతస్యాం వదధ్యమితి సాశ్వినోరేవాభవద్యః పుష్టికామః స్వాథ్స
ఏతామాశ్వినీం యమీం వశామా లభేతాశ్వినావేవ స్వేన భాగధేయేనోప
ధావతి తావేవాస్మిన్పుష్టిం ధత్తః పుష్యతి ప్రజయా పశుభిః || ౨౧ ౧౧ ౯ ||

అన్నాదోఽన్నాద ఏవ భవత్యవిందన్ పంచచత్వారిగ్శచ్చ || ౨౧ ౧౧ ౯ ||

౫౭ ఆశ్వినిం ధూమ్రులలామమా లభేత యో దుర్బాహ్మణః సోమం పిపాసేదశ్వినౌ
 వై దేవానామసోమపావాస్తాం తౌ పశ్చా సోమపీఠం ప్రాప్నుతామశ్వినావేతస్య
 దేవతా యో దుర్బాహ్మణః సోమం పిపాసత్యశ్వినావేవ స్వేన భాగధేయేనోప
 ధావతి తావేవాస్మై సోమపీఠం ప్రయచ్ఛత ఉపైనః సోమపీఠో నమతి
 యద్ధూమ్రో భవతి ధూమ్రమాణమేవాస్మాదప హన్తి లలామో

౫౮ భవతి ముఖత ఏవాస్మిన్నేజో దధాతి వాయవ్యం గోమృగమా లభేత
 యమజఘ్నువాః సమభిశః సేయురపూతా వా ఏతం వాగృచ్ఛతి
 యమజఘ్నువాః సమభిశః సన్ని నైష గ్రామ్యః పశుర్నారణ్యో యద్గోమృగో
 నేవైష గ్రామే నారణ్యే యమజఘ్నువాః సమభిశః సన్ని వాయుర్వై దేవానాం
 పవిత్రం వాయుమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవై

౫౯ నం పవయతి పరాచీ వా ఏతస్మై వ్యుచ్ఛన్తీ వ్యుచ్ఛతి తమః పాప్మానం
 ప్రవిశతి యస్యాశ్వినే శస్యమానే సూత్యో నావిర్భవతి సౌర్యం బహురూపమా
 లభేతాముమేవాదిత్యౌః స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మాత్తమః
 పాప్మానమప హన్తి ప్రతీచ్ఛస్మై వ్యుచ్ఛన్తీ వ్యుచ్ఛత్యప తమః
 పాప్మానః హతే || ౨ | ౧ | ౧౦ || లలామః స ఏవ షట్పత్వారిశచ్ఛ || ౨ | ౧ |
 ౧౦ ||

౬౦ ఇంద్రం వో విశ్వతస్పరింద్రం నరో మరుతో యద్ధ వో దివో యా వః శర్మ ||
 భరేష్వింద్రః సుహవః హవామహేఽ హోముచః సుకృతం దైవ్యం
 జనమ్ | అగ్నిం మిత్రం వరుణః సాతయే భగం ద్యావాప్రథివీ మరుతః
 స్వస్తయే || మమత్తు నః పరిజ్ఞా వసర్థా మమత్తు వాతో అపాం వృషణ్వాన్
 | శిశితమింద్రాపర్వతా యువం నస్తన్నో విశ్వే వరివస్యస్తు దేవాః || ప్రియా
 వో నామ

౬౧ హువే తురాణామ్ | ఆయత్ప్రపన్నరుతో వావశానాః || శ్రియసే కంభానుభిః సం
 మిమిక్షిరే తే రశ్మిభిస్త ఋక్వభిః సుఖాదయః | తే వాశిమస్త ఇష్మిణో
 అభీరవో విద్రే ప్రియస్య మారుతస్య ధామ్నః || అగ్నిః ప్రథమో వసుభిర్న
 అవ్యాఘోమో రుద్రేభిరభి రక్షతు త్మనా | ఇంద్రో మరుద్భిర్పతుధా

కృణోత్వాదిత్యైర్నో వరుణః సః శిశాతు ॥ సం నో దేవో వసుభిరగ్నిః
సః

౬౨ సోమస్తనూభీ రుద్రియాభిః । సమింద్రో మరుద్భిర్వజ్జయైః సమాదిత్యైర్నో
వరుణో అజ్జిజ్జవత్ ॥ యథాదిత్యా వసుభిః సంబభూవుర్మరుద్భీ రుద్రాః
సమజానతాభి । ఏవా త్రిణామన్నహృణీయమానా విశ్వే దేవాః సమనసో భవంతు ॥
కుత్రా చిద్యస్య సమృతౌ రణ్వా నరో నృషదనే । అర్హన్తశ్చిద్యమిన్థతే
సంజనయన్తి జన్తవః ॥ సం యదిషో వనామహే సః హవ్యా మానుషాణామ్ ।
ఉత ద్యుమ్నస్య శవస

౬౩ ఋతస్య రశ్మిమా దదే ॥ యజ్ఞో దేవానాం ప్రత్యేతి సుమ్నమాదిత్యాసో
భవతా మృడయన్తః । ఆ వోఽర్వాచీ సుమతిర్వవృత్యాదః హోశ్చిద్యా
వరివోవిత్తరాసత్ ॥ శుచిరపః సూయవసా అదభ్ల ఉప క్షేతి
వృద్ధవయాః సువీరః । నకిష్టం ౨ ఘ్నన్త్యన్తితో న దూరాద్య ఆదిత్యానాం
భవతి ప్రణీతో ॥ ధారయన్త ఆదిత్యాసో జగథ్నా దేవా విశ్వస్య
భువనస్య గోపాః । దీర్ఘాయో రక్షమాణా

౬౪ అసుర్యమృతావానశ్చయమానా ఋణాని ॥ తిస్తో భూమీర్ధారయన్తీః
రుత ద్యౌచ్ఛ్రీణీ వ్రతా విదధే అన్తరేషామ్ । ఋతేనాదిత్యా మహి వో మహిత్వం
తదర్యమన్వరుణ మిత్ర చారు ॥ త్యాన్ను క్షత్రియాః అవ ఆదిత్యాన్, యాచిషామ
హే । సుమ్నూడికాః అభిష్టయే ॥ న దక్షిణా వి చికితే న సవ్యా న
ప్రాచీనమాదిత్యా నోత పశ్చా । పాక్యా చిద్యసవో ధీర్యా చిద్

౬౫ యుష్మానీతో అభయం జ్యోతిరశ్యామ్ ॥ ఆదిత్యానామవసా నూతనేన
సక్షీమహి శర్మణా శంతమేన । అనాగాన్వే అదితిత్యే తురాస ఇమం
యజ్ఞం దధతు శ్రోషమాణాః ॥ ఇమం మే వరుణ శ్రుధీ హవమద్యా చ మృడయ
। త్యామవస్యూరా చ కే ॥ తత్త్వా యామి బ్రహ్మణా వన్తమానస్తదా శాన్తే
యజమానో హవిర్భిః । అహేడమానో వరుణేహ బోధ్యురుశః స మా న ఆయుః ప్ర
మోషిః ॥ ౨ । ౧ । ౧౧ ॥ నామాఽగ్నిస్సః శవసో రక్షమాణా ధీర్యా చిదేకాన్న

పంచాశచ్ఛ ॥ ౨౧ ౧౧ ౧౧॥

వాయవ్యం ప్రజాపతిస్తా వరుణం దేవాసురా ఏష్యసావాదితోఽ
దశర్షభామింద్రో వలస్య భార్వాస్పత్యం వషట్కారోఽసౌ సౌరీం
వరుణమాశ్వినిమింద్రం వో నర ఏకాదశ ॥

వాయవ్యమాగ్నేయాం కృష్ణగ్రీమీమసావాదితోఽ వా అహోరాత్రాణి వషట్కారః
ప్రజనయితా హువే తురాణాం పంచషష్టిః ॥
వాయవ్యాం ప్రమోషీః ॥

ద్వితీయకాణ్డే ద్వితీయః ప్రశ్నః ౨

- ౧ ప్రజాపతిః ప్రజా అస్సజత తాః స్పృష్టా ఇంద్రాగ్ని అపాగూహతాః
సోఽచాయత్ప్రజాపతిరింద్రాగ్ని వై మే ప్రజా అపాఘుక్షతామితి స
ఏతమైంద్రాగ్నమేకాదశకపాలమపశ్యత్తం నిరవపత్తావస్మై ప్రజాః
ప్రాసాధయతామింద్రాగ్ని వా ఏతస్య ప్రజామప గూహతో యోఽలం ప్రజాయై
సస్పృజాం న చిన్తత ఐంద్రాగ్నమేకాదశకపాలం నిర్వపేత్ప్రజాకామ ఇంద్రాగ్ని
౨ ఏవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మై ప్రజాం ప్ర సాధయతో
చిన్తతే ప్రజామైంద్రాగ్నమేకాదశకపాలం నిర్వపేత్ స్పర్ధమానః,
క్షేత్రే వా సజాతేషు వేంద్రాగ్ని ఏవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి
తాభ్యామేవేంద్రియం వీర్యం భ్రాతృవ్యస్య వృక్ష్యే వి పాప్మనా
భ్రాతృవ్యేణ జయతేఽప వా ఏతస్మాదింద్రియం వీర్యం క్రామతి యః
సంగ్రామముపప్రయాత్వైంద్రాగ్నమేకాదశకపాలం ని
౩ ర్వపేథస్సంగ్రామముపప్రయాస్యన్నింద్రాగ్ని ఏవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి
తావేవాస్మిన్నింద్రియం వీర్యం ధత్తః సహేంద్రియేణ వీర్యేణోప ప్ర యాతి
జయతి తః సంగ్రామం వి వా ఏష ఇంద్రియేణ వీర్యేణర్ధ్యతే యః
సంగ్రామం జయత్వైంద్రాగ్నమేకాదశకపాలం నిర్వపేథస్సంగ్రామం జిత్యైంద్రాగ్ని
ఏవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మిన్నింద్రియం వీర్యం

౪ ధత్తో నేంద్రియేణ వీర్యేణ వ్యుధ్యతేఽప వా ఏతస్మాదింద్రియం
 వీర్యం క్రామతి య ఏతి జనతామైంద్రాగ్నమేకాదశకపాలం
 నిర్వపేజ్జనతామేష్యన్నింద్రాగ్ని ఏవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి
 తావేవాస్మిన్నింద్రియం వీర్యం ధత్తః సహేంద్రియేణ వీర్యేణ జనతామేతి
 పౌష్ణం చరుమను నిర్వపేత్పూషా వా ఇంద్రియస్య వీర్యస్యానుప్రదాతా
 పూషణమేవ

× స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మా
 ఇంద్రియం వీర్యమను ప్ర యచ్ఛతి క్షేత్రపత్యం చరుం
 నిర్వపేజ్జనతామాగత్యేయం వై క్షేత్రస్య పతిరస్యామేవ ప్రతి
 తిష్ఠత్యైంద్రాగ్నమేకాదశకపాలముపరిష్ఠాన్నిర్వపేదస్యామేవ
 ప్రతిష్ఠాయేంద్రియం వీర్యముపరిష్ఠాదాత్మనత్తే || ౨ | ౨ | ౧ ||
 ప్రజాకామ ఇంద్రాగ్ని ఉపప్రయాత్యైంద్రాగ్నమేకాదశకపాలం నిర్వీర్యం
 పూషణమేవైకాన్నచత్వారి శచ్చ || ౨ | ౨ | ౧ ||

౬ అగ్నయే పథికృతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్యో
 దర్శపూర్ణమాసయాజి సన్నమావాస్యాం వా పౌర్ణమాసీం వాతిపాదయేత్పథో వా
 ఏషోఽధ్యపథేనైతి యో దర్శపూర్ణమాసయాజి సన్నమావాస్యాం వా పౌర్ణమాసీం
 వాతిపాదయత్వగ్నిమేవ పథికృతగ్ సేవన భాగధేయేనోప ధావతి
 స ఏవైనమపథాత్పన్థామపి నయత్యనడాన్దక్షిణా వహి హ్యేష సమృద్ధ్యా
 అగ్నయే వ్రతపతయే

౭ పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్య ఆహితాగ్నిః సన్నవ్రత్యమివ
 చరేదగ్నిమేవ వ్రతపతిగ్ సేవన భాగధేయేనోప ధావతి
 స ఏవైనం వ్రతమా లంభయతి వ్రత్యో భవత్యగ్నయే రక్షోమ్ని
 పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్య రక్షాస్ సచేరన్నగ్నిమేవ
 రక్షోహణగ్ సేవన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మాద్రక్షాగ్స్యప
 హన్తి నిశితాయాం నిర్వపేన్

౮ నిశితాయాఁ హి రక్షాసి ప్రేరతే సంప్రేరాన్వేవైనాని హన్తి
 పరిశ్రితే యాజయేద్రక్షసామనన్వవచారాయ రక్షోఘ్ని యాజ్యానువాక్యే భవతో
 రక్షసాగ్ స్తుత్యా అగ్నయే రుద్రవతే పురోడాశమష్టాకపాలం
 నిర్వపేదభిచరన్నేషా వా అస్య ఘోరాతనూర్యదుర్దస్తస్మా ఏవైనమా
 వృశ్పతి తాజగార్తిమార్చుత్యగ్నయే సురభిమతే పురోడాశమష్టాకపాలం
 నిర్వపేద్యస్య గావో వా పురుషా

౯ వా ప్రమీయేరన్ యో వా బిభీయాదేషా వా అస్య భేషజ్యా
 తనూర్యధుస్సరభిమతీ తయైవాస్మై భేషజం కరోతి సురభిమతే
 భవతి పూతీగన్ధస్యాపహత్యా అగ్నయే ఙామవతే పురోడాశమష్టాకపాలం
 నిర్వపేథుంగ్రామే సంయత్రే భాగధేయేనైవైనఁశమయిత్వా పరానభి
 నిర్దిశతి యమవరేషాం విధ్యన్తి జీవతి స యం పరేషాం ప్ర స మీయతే
 జయతి తఁ సంగ్రామ

౧౦ మభి వా ఏష ఏతానుచ్యతి యేషాం పూర్వాపరా అన్వఙ్ఞః ప్రమీయన్తే
 పురుషాపచుత్స్వస్య ప్రియతమాగ్నయే ఙామవతే పురోడాశమష్టాకపాలం
 నిర్వపేదాభిగధేయేనైవైనఁశమయతి నైషాం పురాయుషోపరః ప్ర
 మీయతేఽభి వా ఏష ఏతస్య గృహానుచ్యతి యస్య గృహాన్దహత్యగ్నయే
 ఙామవతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేదాభిగధేయేనైవైనఁ
 శమయతి నాస్యాపరం గృహాన్దహతి || ౨| ౨| ౨|| వ్రతపతయే నిశితాయాం
 నిర్వపేత్పురుషాః సంగ్రామం న చత్వారి చ || ౨| ౨| ౨||

౧౧ అగ్నయే కామాయ పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్యం కామో
 నోపనమేదగ్నిమేవ కామగ్న్ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స
 ఏవైనం కామేన సమర్థయత్సువైనం కామో నమత్యగ్నయే యవిష్టాయ
 పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేథుస్సర్థమానః క్షేత్రే వా సజాతేషు
 వాగ్నిమేవ యవిష్టగ్న్ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తేనైవేంద్రియం
 వీర్యం భ్రాతృవ్యస్య

౧౨ యువతే వి పాపృనా భ్రాతృవ్యేణ జయతేఽగ్నయే యవిష్ఠాయ
 పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేదభివర్యమాణోఽగ్నిమేవ యవిష్ఠగ్
 స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మాద్రక్షాః యవయతి
 నైసమభివరన్ స్తుణుతేఽగ్నయ ఆయుష్మతే పురోడాశమష్టాకపాలం
 నిర్వపేద్యః కామయేత సర్వమాయురియామిత్యగ్నిమేవాయుష్మన్తగ్ స్వేన
 భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మి

౧౩ న్నాయుర్గధాతి సర్వమాయురేత్యగ్నయే జాతవేదసే పురోడాశమష్టాకపాలం
 నిర్వపేద్భూతికామోఽగ్నిమేవ జాతవేదసగ్ స్వేన భాగధేయేనోప
 ధావతి స ఏవైనం భూతిం గమయతి భవత్యేవాగ్నయే రుక్మతే
 పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్రుక్మామోఽగ్నిమేవ రుక్మన్తగ్ స్వేన
 భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మిస్తుచం దధాతి రోచత ఏవాగ్నయే
 తేజస్వతే పురోడాశ

౧౪ మష్టాకపాలం నిర్వపేతేజస్మామోఽగ్నిమేవ తేజస్వన్తగ్ స్వేన
 భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మివేజో దధాతి తేజస్వేవ భవత్యగ్నయే
 సాహన్త్యాయ పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేథీక్షమాణోఽగ్నిమేవ
 సాహన్త్యాయ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తేనైవ సహతే యః సీక్షతే
 ॥ ౨ ॥ ౩ ॥ భ్రాతృవ్యస్యాఽస్మిన్తేజస్వతే పురోడాశమష్టాత్రిశచ్చ ॥

౨ ॥ ౩ ॥

౧౫ ఆగ్నయేఽన్నవతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్యః
 కామయేతాన్నవాన్స్వామిత్యగ్నిమేవాన్నవన్తగ్ స్వేన
 భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవైనమన్నవన్తం కరోత్యన్నవానేవ
 భవత్యగ్నయేఽన్నాదాయ పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్యః
 కామయేతాన్నాదః స్వామిత్యగ్నిమేవాన్నాదాయ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి
 స ఏవైనమన్నాదం కరోత్యన్నాద

౧౬ ఏవ భవత్యగ్నయేఽన్నపతయే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్యః

కామయేతాన్నపతిః స్వామిత్యగ్నిమేవాన్నపతిర్గ్ సేవన భాగధేయేనోప
 ధావతి స ఏవైనమన్నపతిం కరోత్యన్నపతిరేవ భవత్యగ్నయే పవమానాయ
 పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేదగ్నయే పావకాయాగ్నయే శుచయే
 జ్యోగామయాశ్చి యదగ్నయే పవమానాయ నిర్వపతి ప్రాణమేవాస్మిన్నేన దధాతి
 యదగ్నయే

౧౭ పావకాయ వాచమేవాస్మిన్నేన దధాతి యదగ్నయే శుచయ
 ఆయురేవాస్మిన్నేన దధాత్యుత యదీతాసుర్భవతి జీవత్యేవైతామేవ
 నిర్వపేచ్ఛక్షుష్కామో యదగ్నయే పవమానాయ నిర్వపతి ప్రాణమేవాస్మిన్నేన
 దధాతి యదగ్నయే పావకాయ వాచమేవాస్మిన్నేన దధాతి యదగ్నయే
 శుచయే చక్షురేవాస్మిన్నేన దధా

౧౮ త్యుత యద్యన్తో భవతి ప్రైవ పశ్యత్యగ్నయే పుత్రవతే
 పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేదింద్రాయ పుత్రిణే పురోడాశమేకాదశకపాలం
 ప్రజాకామోఽగ్నిరేవాస్మై ప్రజాం ప్రజనయతి వృద్ధామింద్రః ప్ర
 యచ్ఛత్యగ్నయే రసవతేఽజక్షిరే చరుం నిర్వపేద్యః కామయేత
 రసవాస్థ్వామిత్యగ్నిమేవ రసవన్తర్గ్ సేవన భాగధేయేనోప ధావతి
 స ఏవైనః రసవన్తం కరోతి

౧౯ రసవానేవ భవత్యజక్షిరే భవత్యాగ్నేయీ వా ఏషా యదజా సాక్షాదేవ
 రసమవ రున్ధేఽగ్నయే వసుమతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్యః
 కామయేత వసుమాస్థ్వామిత్యగ్నిమేవ వసుమన్తర్గ్ సేవన భాగధేయేనోప
 ధావతి స ఏవైనం వసుమన్తం కరోతి వసుమానేవ భవత్యగ్నయే వాజస్మతే
 పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేథ్సంగ్రామే సంయత్యే వాజం

౨౦ వా ఏష సిసీర్షతి యః సంగ్రామం జిగీషత్యగ్నిః ఖలు వై దేవానాం
 వాజస్మదగ్నిమేవ వాజస్మత్గ్ సేవన భాగధేయేనోప ధావతి ధావతి
 వాజః హన్తి వృత్రం జయతి తః సంగ్రామమథో అగ్నిరివ
 న ప్రతిధృషే భవత్యగ్నయేఽగ్నివతే పురోడాశమష్టాకపాలం

నిర్వపేద్యస్యాగ్నావగ్నిమభ్యుద్ధరేయుర్నిర్దిష్టభాగో వా
 ఏతయోరన్యోఽనిర్దిష్టభాగోఽన్యస్తా సంభవన్తౌ యజమాన
 ౨౧ మభి సంభవతః స ఈశ్వర ఆర్తిమార్తోర్వదగ్నయేఽగ్నివతే నిర్వపతి
 భాగధేయేనైవైవో శమయతి నార్తిమార్చ్ఛతి యజమానోఽగ్నయే జ్యోతిష్మతే
 పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్యస్యాగ్నిరుద్భృతోఽహుతేఽగ్నిహోత్ర
 ఉద్వాయేదపర ఆదీప్యానూద్భృత్య ఇత్యాహుస్తతథా న కార్యం
 యద్భాగధేయమభి పూర్వ ఉద్ధీయతే కిమపరోఽభ్యు
 ౨౨ ధ్రియేతేతి తాన్యేవావక్షాణాని సంనిధాయ మనేదితః ప్రథమం
 జజ్ఞే అగ్నిః స్వాద్యోనేరధి జాతవేదాః । స గాయత్రియా త్రిష్టుభా జగత్యా
 దేవేభ్యో హవ్యం వహతు ప్రజానన్నితి ఛన్దోభిరేవైనగ్ సాద్యోనేః ప్ర
 జనయత్యేష వావ సోఽగ్నిరిత్యాహుర్జ్యోతిస్తాస్య అస్య పరాపతితమితి యదగ్నయే
 జ్యోతిష్మతే నిర్వపతి యదేవాస్య జ్యోతిః పరాపతితం తదేవావ రున్ధే ॥ ౨౧ ౨౧ ౪ ॥
 కరోత్యన్నాదో దధాతి యదగ్నయే శుచయే చక్షురేవాస్మిన్నేన
 దధాతి కరోతి వాజం యజమానముదేవాస్య షట్సు ॥ ౨౧ ౨౧ ౪ ॥
 ౨౩ వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపేద్వారుణం చరుం దధిక్రాష్ట్రే
 చరుమభిశస్యమానో యద్వైశ్వానరో ద్వాదశకపాలో భవతి సంవత్సరో
 వా అగ్నిరైశ్వానరః సంవత్సరేణైవైనగ్ స్వదయత్యప పాపం వర్ణం
 హతే వారుణేనైవైనం వరుణపాశాన్ముఞ్చతి దధిక్రాష్ట్రా పునాతి హిరణ్యం
 దక్షిణా పవిత్రం వై హిరణ్యం పునాత్యేవైనమాద్యమస్యాన్నం భవత్యేతామేవ
 నిర్వపేత్పుజాకామః సంవత్సరో
 ౨౪ వా ఏతస్యాశాన్తో యోని ప్రజాయై పశూనాం నిర్దహతి యోఽలం ప్రజాయై
 సన్నుజాం న చ్చిన్తతే యద్వైశ్వానరో ద్వాదశకపాలో భవతి సంవత్సరో
 వా అగ్నిరైశ్వానరః సంవత్సరమేవ భాగధేయేన శమయతి సోఽస్మై
 శాన్తః స్వాద్యోనేః ప్రజాం ప్ర జనయతి వారుణేనైవైనం వరుణపాశాన్ముఞ్చతి
 దధిక్రాష్ట్రా పునాతి హిరణ్యం దక్షిణా పవిత్రం వై హిరణ్యం పునాత్యేవైనం

౨౫ విస్తతే ప్రజాం వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపేత్ పుత్రే
 జాతే యదష్టాకపాలో భవతి గాయత్రియైవైనం బ్రహ్మవర్చసేన
 పునాతి యన్నవకపాలస్త్రివృత్తవాస్మిన్నేజో దధాతి యద్దశకపాలో
 విరాజైవాస్మిన్నన్నాద్యం దధాతి యదేకాదశకపాలస్త్రిష్టభైవాస్మిన్నింద్రియం
 దధాతి యద్ద్వాదశకపాలో జగత్స్వైవాస్మిన్ పశూన్ దధాతి యస్మిన్జాత
 ఏతామిష్టం నిర్వపతి పూత

౨౬ ఏవ తేజస్వస్యన్నాద ఇంద్రియావీ పశుమాన్భవత్యవ వా ఏష
 సువర్గాల్లోకాద్విద్యతే యో దర్శపూర్ణమాసయాజీ సన్నమావాస్యాం వా పౌర్ణమాసీం
 వాతిపాదయతి సువర్గాయ హి లోకాయ దర్శపూర్ణమాసావిజ్యేతే వైశ్వానరం
 ద్వాదశకపాలం నిర్వపేదమావాస్యాం వా పౌర్ణమాసీం వాతిపాద్య సంవత్సరో
 వా అగ్నిరైశ్వానరః సంవత్సరమేవ ప్రీణాత్యథో సంవత్సరమేవాస్మా
 ఉప దధాతి సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యా

౨౭ అథో దేవతా ఏవాన్వారభ్య సువర్గం లోకమేతి వీరహా వా
 ఏష దేవానాం యోఽగ్నిముద్వాసయతే న వా ఏతస్య బ్రాహ్మణా
 ఋతాయవః పురాన్నమక్షన్నాగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపేద్వైశ్వానరం
 ద్వాదశకపాలమగ్నిముద్వాసయిష్యన్. యదష్టాకపాలో భవత్యష్టాక్షరా
 గాయత్రి గాయత్రోఽగ్నిర్యావనేవాగ్నిస్తస్మా ఆతిథ్యం కరోత్యథో యథా
 జనం యతేఽవసం కరోతి తాదృ

౨౮ గేవ తద్ద్వాదశకపాలో వైశ్వానరో భవతి ద్వాదశ మాసాః సంవత్సరః
 సంవత్సరః ఖలు వా అగ్నేఙ్గోనిః సాష్టమేవైనం యోని గమయత్యాద్యమస్యాన్నం
 భవతి వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపేన్మారుతః సప్తకపాలం గ్రామకామ
 ఆహవసీయే వైశ్వానరమథి శ్రయతి గార్హపత్యే మారుతం పాపవస్యసస్య
 విధృత్యై ద్వాదశకపాలో వైశ్వానరో భవతి ద్వాదశ మాసాః సంవత్సరః
 సంవత్సరేణైవాస్మై సజాతాగ్న్యైవయతి మారుతో భవతి

౨౯ మరుతో వై దేవానాం విశో దేవవిశేనైవాస్మై మనుష్యవిశమవ రుషే

సప్తకపాలో భవతి సప్తగణా వై మరుతో గణశ ఏవాస్మై సజాతానవ
 రున్ధేఽనూచ్యమాన ఆ సాదయతి విశమేవాస్మా అనువర్మానం కరోతి || ౨౧ ౨౧ X ||
 ప్రజాకామః సంవత్సరః పునాత్యేవైనం పూతస్సమప్త్యై తాదృజ్మారుతో
 భవత్యేకాన్న త్రిశచ్ఛ || ౨౧ ౨౧ X ||

30 ఆదిత్యం చరుం నిర్వపేథ్సంగ్రామముపప్రయాస్యన్నియం వా ఆదితిరస్యామేవ
 పూర్వే ప్రతి తిష్ఠన్తి వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపేదాయతనం
 గత్వా సంవత్సరో వా అగ్నిర్వైశ్వానరః సంవత్సరః ఖలు వై
 దేవానామాయతనమేతస్మాద్వా ఆయతనాద్దేవా అసురానజయన్ యద్వైశ్వానరం
 ద్వాదశకపాలం నిర్వపతి దేవానామేవాయతనే యతతే జయతి తః
 సంగ్రామమేతస్మిన్వా ఏతౌ మృజాతే

3౧ యో విద్విషాణయోరన్నమత్తి వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం
 నిర్వపేద్విద్విషాణయోరన్నం జగ్ధ్వా సంవత్సరో వా అగ్నిర్వైశ్వానరః
 సంవత్సరస్వదితమేవాత్తి నాస్మిన్మృజాతే సంవత్సరాయ వా ఏతౌ సమమాతే
 యౌ సమమాతే తయోర్యః పూర్వోఽభి ద్రుహ్యతి తం వరుణో గృహ్లాతి వైశ్వానరం
 ద్వాదశకపాలం నిర్వపేథ్సమమానయోః పూర్వోఽభిద్రుహ్య సంవత్సరో వా
 అగ్నిర్వైశ్వానరః సంవత్సరమేవాప్త్యా నిర్వరుణం

3౨ పరస్తాదభి ద్రుహ్యతి నైనం వరుణో గృహ్లాత్వావ్యం వా ఏష ప్రతి
 గృహ్లాతి యోఽపి ప్రతిగృహ్లాతి వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపేదపి
 ప్రతిగృహ్య సంవత్సరో వా అగ్నిర్వైశ్వానరః సంవత్సరస్వదితామేవ
 ప్రతిగృహ్లాతి నావ్యం ప్రతి గృహ్లాత్వాత్మనో వా ఏష మాత్రామాప్నోతి య
 ఉభయాదత్ప్రతిగృహ్లాత్యశ్వం వా పురుషం వా వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం
 నిర్వపేదుభయాదత్

33 ప్రతిగృహ్య సంవత్సరో వా అగ్నిర్వైశ్వానరః సంవత్సరస్వదితమేవ
 ప్రతి గృహ్లాతి నాత్మనో మాత్రామాప్నోతి వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం
 నిర్వపేథ్సనిమేష్యస్థస్సంవత్సరో వా అగ్నిర్వైశ్వానరో యదా ఖలు వై

సంవధ్పరం జనతాయాం చరత్యథ స ధనార్హో భవతి యద్వైశ్వానరం
 ద్వాదశకపాలం నిర్వపతి సంవధ్పరసాతామేవ సనిమభి ప్ర చ్యవతే
 దానకామా అస్మై ప్రజా భవన్తి యో వై సంవధ్పరం

34 ప్రయుజ్య న విముఞ్చత్సప్రతిష్ఠానో వై స భవత్యేతమేవ వైశ్వానరం
 పునరాగత్య నిర్వపేద్యమేవ ప్రయుజ్కే తం భాగధేయేన వి
 ముఞ్చతి ప్రతిష్ఠిత్యై యయా రణ్ణోష్టమాం గామాజేతాం భ్రాతృవ్యాయ ప్ర
 హిణుయాన్నిఋర్తిమేవాస్మై ప్ర హిణోతి || ౨1 ౨1 ౬|| మృజాతే నిర్వరుణం
 వపేదుభయాదద్యో వై సంవధ్పరగ్ం షట్రిశచ్ఛ || ౨1 ౨1 ౬||

35 ఐంద్రం చరుం నిర్వపేత్పశుకామ ఐంద్రా వై పశవ ఇంద్రమేవ స్వేన
 భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై పశూన్ ప్ర యచ్ఛతి పశుమానేవ భవతి
 చరుర్భవతి స్వాదేవాస్మై యోనేః పశూన్ ప్ర జనయతీంద్రాయేంద్రియావతే
 పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేత్పశుకామ ఇంద్రియం వై పశవ
 ఇంద్రమేవేంద్రియావన్తగ్ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స

36 ఏవాస్మా ఇంద్రియం పశూన్ప్ర యచ్ఛతి పశుమానేవ భవతీంద్రాయ
 ఘర్మవతే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేద్భ్రహ్మవర్చసకామో
 బ్రహ్మవర్చసం వై ఘర్మ ఇంద్రమేవ ఘర్మవన్తగ్ స్వేన
 భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మిన్బ్రహ్మవర్చసం దధాతి బ్రహ్మవర్చస్యేవ
 భవతీంద్రాయార్కవతే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేదన్నకామోఽర్కే
 వై దేవానామన్నమింద్రమేవార్కవన్తగ్ స్వేన భాగధేయేనో

37 ప ధావతి స ఏవాస్మా అన్నం ప్ర యచ్ఛత్సన్నాద ఏవ భవతీంద్రాయ
 ఘర్మవతే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేదింద్రాయేంద్రియావత
 ఇంద్రాయార్కవతే భూతికామో యదింద్రాయ ఘర్మవతే నిర్వపతి శిర
 ఏవాస్య తేన కరోతి యదింద్రాయేంద్రియావత ఆత్మానమేవాస్య తేన కరోతి
 యదింద్రాయార్కవతే భూత ఏవాన్నాద్యే ప్రతి తిష్ఠతి భవత్యేవేంద్రాయా

38 ౨ హోముచే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేద్యః పాప్మనా గృహీతః
 స్యాత్పాప్మా వా అ హ ఇంద్రమేవా హోముచగ్ స్వేన భాగధేయేనోప

ధావతి స ఏవైనం పాపమనోఽగ్ంహసో ముఞ్చతీంద్రాయ వైమృధాయ
పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేద్యం మృధోఽభి ప్రవేపరన్తాష్టాణి
వాభి సమియురింద్రమేవ వైమృధ౨ః స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి
స ఏవాస్మాన్మృధో

3౯ ౭౨ హస్తీంద్రాయ త్రాత్రే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేద్యధో
వా పరియతో వేంద్రమేవ త్రాతారగ్గ్ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి
స ఏవైనం త్రాయత ఇంద్రాయార్కాశ్వమేధవతే పురోడాశమేకాదశకపాలం
నిర్వపేద్యం మహాయజ్ఞో నోపనమేదేతే వై మహాయజ్ఞస్యావ్యే తనూ
యదర్కాశ్వమేధావింద్రమేవార్కాశ్వమేధవన్దగ్గ్ స్వేన భాగధేయేనోప
ధావతి స ఏవాస్మా అన్తతో మహాయజ్ఞం చ్యావయత్యుపైసం మహాయజ్ఞో నమతి ॥

౨1 ౨1 ౭॥ ఇంద్రియావంతగ్గ్ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి సోర్కవంతగ్గ్
స్వేన భాగధేయేనైవేంద్రాయాస్మాన్మృధోస్మై సప్త చ ॥ ౨1 ౨1 ౭॥

౪౦ ఇంద్రాయాస్వృజివే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేద్గ్రామకామ
ఇంద్రమేవాన్వృజగ్గ్ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై
సజాతాననుకాన్కరోతి గ్రామ్యేవ భవతీంద్రాణ్యై చరుం నిర్వపేద్యస్య
సేనాసశితేవ స్యాదింద్రాణీ వై సేనాయై దేవతేంద్రాణీమేవ స్వేన
భాగధేయేనోప ధావతి వైవాస్య సేనాః స౨ః శ్యతి బల్బజానపీ

౪౧ ధే సం నహ్యేద్ధౌర్యత్రాధిష్కన్నా న్యమేహత్తతో బల్బజా
ఉదతిష్ఠన్గనామేవైనం న్యాయమపిసియ గా వేదయతీంద్రాయ మన్యుమతే
మనస్వతే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేథ్సంగ్రామే సంయత్త ఇంద్రియేణ
వై మన్యునా మనసా సంగ్రామం జయతీంద్రమేవ మన్యుమన్తం మనస్వన్దగ్గ్
స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మిన్నింద్రియం మన్యుం మనో దధాతి
జయతి తః

౪౨ సంగ్రామమేతామేవ నిర్వపేద్యో హతమనాః స్వయం పాప ఇవ
స్యాదేతాని హి వా ఏతస్మాదపక్రాన్తాన్యథైష హతమనాః స్వయం పాప

ఇంద్రమేవ మన్యుమస్తం మనస్వస్తగ్గ్ సేవన భాగధేయేనోప ధావతి
 స ఏవాస్మిన్నిందియం మన్యుం మనో దధాతి న హతమనాః స్వయం పాపా
 భవతీంద్రాయ దాత్రే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేద్యః కామయేత
 దానకామా మే ప్రజాః స్యు

౪౩ రిశీంద్రమేవ దాతారగ్గ్ సేవన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై
 దానకామాః ప్రజాః కరోతి దానకామా అస్మై ప్రజా భవన్తీంద్రాయ
 ప్రదాత్రే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేద్యస్మై ప్రత్రమివ సన్న
 ప్రదీయేతేంద్రమేవ ప్రదాతారగ్గ్ సేవన భాగధేయేనోప ధావతి
 స ఏవాస్మై ప్ర దాపయతీంద్రాయ సుత్రామే పురోడాశమేకాదశకపాలం
 నిర్వపేదపరుద్ధో వా

౪౪ ౭పరుధ్యమానో వేంద్రమేవ సుత్రామాణగ్గ్ సేవన భాగధేయేనోప ధావతి
 స ఏవైనం త్రాయతేనపరుధ్యో భవతీంద్రో వై సదృజేవతాభిరాసీభ్య
 న వ్యావృతమగచ్ఛథ్య ప్రజాపతిముపాధావత్తస్మా
 ఏతమైంద్రమేకాదశకపాలం నిరవపత్సేనెవాస్మిన్నిందియమదధాచ్ఛక్వరీ
 యాజ్ఞ్యానువాక్యే అకరోద్వజ్ఞో వై శక్వరీ స ఏనం వజ్ఞో భూత్యా ఇన్ధ

౪౫ సో౭భవథ్సో౭బిభేద్భూతః ప్ర మా ధక్ష్యతీతి స ప్రజాపతిం
 పునరుపాధావథ్య ప్రజాపతిః శక్వర్యా అధి రేవతీం నిరమిమిత
 శాన్త్యా అప్రదాహాయ యో౭లగ్గ్ శ్రియై సన్ధదృఙ్ఘమాసైః స్యాత్తస్మా
 ఏతమైంద్రమేకాదశకపాలం నిర్వపేదింద్రమేవ సేవన భాగధేయేనోప
 ధావతి స ఏవాస్మిన్నిందియం దధాతి రేవతీ పురో౭నువాక్యా భవతి శాన్త్యా
 అప్రదాహాయ శక్వరీ యాజ్ఞ్యా వజ్ఞో వై శక్వరీ స ఏనం వజ్ఞో భూత్యా ఇన్ధే
 భవత్యేవ || ౨| ౨| ౧|| అపి తగ్గ్ స్మ్యుర్వైస్థ భవతి చతుర్దశ చ || ౨| ౨| ౧||

౪౬ ఆగ్నావైష్ణవమేకాదశకపాలం నిర్వపేదభి చరన్ధసన్ధాజ్ఞ్యాజ్యభాగా
 స్యాద్భార్తసృత్యశ్చరుర్యదాగ్నావైష్ణవ ఏకాదశకపాలో భవత్యగ్నిః
 సర్వా దేవతా విష్ణుర్యజ్ఞో దేవతాభిశ్చైవైనం యజ్ఞేన

- చాభి చరతి సరస్వత్యాజ్యభాగా భవతి వాగ్వై సరస్వతీ
 వాచైవైనమభి చరతి బార్హస్పత్యశ్చరుర్భవతి బ్రహ్మ వై దేవానాం
 బృహస్పతిర్బ్రహ్మణైవైనమభి చరతి
- ౪౭ ప్రతి వై పరస్తాదభిచరన్తమభి చరన్తి ద్వీ ద్వీ పురోఽనువాక్యే
 కుర్యాదతి ప్రయుక్త్యా ఏతయైవ యజేతాభిచర్యమాణో దేవతాభిరేవ
 దేవతాః ప్రతిచరతి యజ్ఞేన యజ్ఞం వాచా వాచం బ్రహ్మణా
 బ్రహ్మ స దేవతాశ్చైవ యజ్ఞం చ మధ్యతో వ్యవసర్పతి తస్య
 న కుతశ్చనోపావ్యాధో భవతి నైనమభిచరన్ శ్చుణుత
 ఆగ్నావైష్ణవమేకాదశకపాలం నిర్వపేద్యం యజ్ఞో నో
- ౪౮ పనమేదగ్నిః సర్వా దేవతా విష్ణుర్వజ్ఞోఽగ్నిం చైవ విష్ణుం చ
 సేవన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మై యజ్ఞం ప్ర యచ్యత ఉపైనం
 యజ్ఞో నమత్యాగ్నావైష్ణవం ఘృతే చరుం నిర్వపేచ్ఛక్ష్మాషామోఽగ్నేరైవ
 చక్షుషా మనుష్యా వి పశ్యన్తి యజ్ఞస్య దేవా ఆగ్నిం చైవ విష్ణుం చ
 సేవన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవా
- ౪౯ ఽస్మిశ్చాక్షుర్దత్తశ్చక్షుష్మానేవ భవతి ధేన్వై వా ఏతద్రతో
 యదాజ్యమనడుహస్తణ్ణలా మిథునాదేవాస్మై చక్షుః ప్ర జనయతి
 ఘృతే భవతి తేజో వై ఘృతం తేజశ్చక్షుస్తేజసైవాస్మై
 తేజశ్చక్షురవ రున్ధ ఇంద్రియం వై వీర్యం వృక్షే భ్రాతృవ్యో
 యజమానోఽయజమానస్యాధ్వరకల్పాం ప్రతి నిర్వపేద్భ్రాతృవ్యే యజమానే
 నాన్యేంద్రియం
- ౫౦ వీర్యం వృక్షే పురా వాచః ప్రవదితోర్నిర్వపేద్యావత్యేవ
 వాక్తామప్రోదితాం భ్రాతృవ్యస్య వృక్షే తామస్య వాచం
 ప్రవదన్తిమన్యా వాచోఽసు ప్ర వదన్తి తా ఇంద్రియం వీర్యం యజమానే
 దధత్యాగ్నావైష్ణవమష్టాకపాలం నిర్వపేత్ప్రాతఃసవనస్యాకాలే
 సరస్వత్యాజ్యభాగా స్యాద్బార్హస్పత్యశ్చరుర్వదష్టాకపాలో

భవత్యష్టాక్షరా గాయత్రీ గాయత్రం ప్రాతః సవనం ప్రాతః సవనమేవ
తేనాప్నో

౫౧ త్యాగ్నావైష్ణవమేకాదశకపాలం నిర్వపేన్నాధ్యన్దిసస్య సవనస్యాకాలే
సరస్వత్యాజ్యభాగా న్యాద్బార్హస్పత్యశ్చరుర్యదేకాదశకపాలో
భవత్యేకాదశాక్షరా త్రిష్టుప్తైష్టుభం మాధ్యన్దిన్ ॥
సవనం మాధ్యన్దినమేవ సవనం తేనాప్నోత్యాగ్నావైష్ణవం
ద్వాదశకపాలం నిర్వపేత్తృతీయసవనస్యాకాలే సరస్వత్యాజ్యభాగా
న్యాద్బార్హస్పత్యశ్చరుర్యద్ద్వాదశకపాలో భవతి ద్వాదశాక్షరా జగతీ
జాగతం తృతీయసవనం తృతీయసవనమేవ తేనాప్నోతి దేవతాభిరేవ దేవతాః

౫౨ ప్రతిచరతి యజ్ఞేన యజ్ఞం వాచా వాచం బ్రహ్మణా బ్రహ్మ
కపాలైరేవ ఛన్దాగ్న్యాప్నోతి పురోడాశైః సవనాని మైత్రావరుణమేకకపాలం
నిర్వపేద్వశాయై కాలే యైవాసౌ భ్రాతృవ్యస్య వశానూబన్ధ్యాసో
ఏవైష్టతస్యైకకపాలో భవతి న హి కపాలైః పశుమర్ణత్యాప్తుమ్ ॥ ౨౧ ౨౧ ౯ ॥
బ్రహ్మణేవైనమభి చరతి యజ్ఞో న తావేవాఽన్యేంద్రియమాప్నోతి దేవతాః
సప్తత్రిశచ్ఛ ॥ ౨౧ ౨౧ ౯ ॥

౫౩ ఆసావాదిత్యో న వ్యరోచత తస్మై దేవాః ప్రాయశ్చిత్తిమైచ్ఛన్తస్మా
ఏతః సోమారాద్రం చరుం నిరవపన్నైవాస్మిన్రుచమదధుఱ్యో
బ్రహ్మవర్చసకామః స్వాత్తస్మా ఏతః సోమారాద్రం చరుం నిర్వపేథోమం
చైవ రుద్రం చ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మిన్పుహ్మావర్చసం
ధత్తో బ్రహ్మవర్చస్యేవ భవతి తిష్యాపూర్ణమాసే నిర్వపేద్రుద్రో

౫౪ వై తిష్యః సోమః పూర్ణమాసః సాక్షాదేవ బ్రహ్మవర్చసమవ రున్తే
పరిశ్రితే యాజయతి బ్రహ్మవర్చసస్య పరిగృహీత్యై శ్వేతాయై శ్వేతవథ్నాయై
దుగ్ధం మథితమాజ్యం భవత్యాజ్యం ప్రోక్షణమాజ్యేన మార్జయన్తే యావదేవ
బ్రహ్మవర్చసం తథ్నుర్వం కరోత్యతి బ్రహ్మవర్చసం క్రియత ఇత్యాహురీశ్వరో
దుశ్చర్మా భవితోరితి మానవీ ఋచౌ ధాయ్యే కుర్యాద్యద్వై కిం చ

మనురవదత్తదేషజం

XX భేషజమేవాస్మై కరోతి యది బిభీయాద్దుశ్చర్మా భవిష్యామీతి
 సోమార్షాష్టం చరుం నిర్వపేథ్సామ్నో వై దేవతయా పురుషః పాష్టాః పశవః
 స్వయైవాస్మై దేవతయా పశుభిస్తవం కరోతి న దుశ్చర్మా భవతి
 సోమార్ద్రం చరుం నిర్వపేత్పుజాకామః సోమో వై రేతోధా ఆగ్నిః ప్రజానాం
 ప్రజనయతా సోమ ఏవాస్మై రేతో దధాత్స్యగ్నిః ప్రజాం ప్ర జనయతి విన్దతే

XXI ప్రజాః సోమార్ద్రం చరుం నిర్వపేదభిచరన్ధ్రామ్నో వై దేవతయా
 పురుష ఏష రుద్రో యదగ్నిః స్వాయా ఏవైనం దేవతాయై నిష్క్రియరుద్రాయాపి
 దధాతి తాజగర్తిమార్చ్ఛతి సోమార్ద్రం చరుం నిర్వపేజ్జ్యోగామయాపి సోమం వా
 ఏతస్య రసో గచ్ఛత్స్యగ్నిః శరీరం యస్య జ్యోగామయతి సోమాదేవాస్య
 రసం నిష్క్రిణాత్స్యగ్నేః శరీరముత యదీ

XXII తాసుర్భవతి జీవత్యేవ సోమారుద్రయోర్వా ఏతం గ్రసితః హోతా
 నిష్ఠిదతి స ఈశ్వర ఆర్తిమార్తోరనడాన్, హోతా దేయో వహ్నిర్వా అనడాన్,
 వహ్నిర్వోతా వహ్నినైవ వహ్నిమాత్మానగ్ సృణోతి సోమార్ద్రం చరుం
 నిర్వపేద్యః కామయేత స్వేసా ఆయతనే భ్రాతృవ్యం జనయేయమితి
 వేదిం పరిగృహ్యార్థముద్ధన్యాదర్థం నార్థం బర్హిషః స్తుణీయాదర్థం
 నార్థమిధృస్యాభ్యాదధ్యాదర్థం న స్వ ఏవాస్మా ఆయతనే భ్రాతృవ్యం జనయతి
 || ౨1 ౨1 ౧౦|| రుద్రో భేషజం విందతే యది స్తుణీయాదర్థం ద్వాదశ చ ||
 ౨1 ౨1 ౧౦||

XXIII ఐంద్రమేకాదశకపాలం నిర్వపేన్మారుతః సప్తకపాలం గ్రామకామ
 ఇంద్రం చైవ మరుతశ్చ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవాస్మై
 సజాతాన్ ప్ర యచ్ఛన్తి గ్రామ్యేవ భవత్యాహవసీయ ఐంద్రమధి శ్రయతి
 గార్హపత్యే మారుతం పాపవస్యసస్య విధృత్స్యై సప్తకపాలో మారుతో భవతి
 సప్తగణా వై మరుతో గణశ ఏవాస్మై సజాతానవ రున్దేనూచ్యమాన
 ఆ సాదయతి విశమేవా

౫౯ అనువర్తానం కరోత్యేతామేవ నిర్వపేద్యః కామయేత క్షత్రాయ
 చ విశే చ సమదం దధ్యామిత్వైంద్రస్యావద్యన్ బ్రూయాదింద్రాయాను
 బ్రూహిత్యాశ్రవ్య బ్రూయాన్మరుతో యజేతి మారుతస్యావద్యన్ బ్రూయాన్మరుద్భ్యోఽను
 బ్రూహిత్యాశ్రవ్య బ్రూయాదింద్రం యజేతి స్వ ఏవైభ్యో భాగధేయే సమదం
 దధాతి విత్స హాణాస్తిష్ఠన్వేతామేవ

౬౦ నిర్వపేద్యః కామయేత కల్పేరన్నితి యథాదేవతమవదాయ
 యథాదేవతం యజేద్భాగధేయేనైవైనాన్, యథాయథం కల్పయతి కల్పన్త
 ఏవైంద్రమేకాదశకపాలం నిర్వపేద్వైశ్వదేవం ద్వాదశకపాలం గ్రామకామ
 ఇంద్రం చైవ విశ్వాగ్శ్చ దేవాన్వేస్వన భాగధేయేనోప ధావతి త
 ఏవాస్మై సజాతాన్ ప్ర యచ్ఛన్తి గ్రామ్యేవ భవత్వైంద్రస్యావదాయ
 వైశ్వదేవస్యావద్యేదధైంద్రస్యో

౬౧ పరిష్టాదింద్రియేణైవాస్మా ఉభయతః సజాతాన్పరి గృహ్ణాత్యుపాధాయ్యపూర్వయం
 వాసో దక్షిణా సజాతానాముపహిత్వై పృశ్నియై దుగ్ధే ప్రైయజ్గవం చరుం
 నిర్వపేన్మరుద్భ్యో గ్రామకామః పృశ్నియై వై పయసో మరుతో జాతాః
 పృశ్నియై ప్రియజ్గవో మారుతాః ఖలు వై దేవతయా సజాతా మరుత ఏవ
 స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవాస్మై సజాతాన్ ప్ర యచ్ఛన్తి గ్రామ్యేవ
 భవతి ప్రియవతీ యాజ్యానువాక్యే

౬౨ భవతః ప్రియమేవైన సమానానాం కరోతి ద్వీపదా పురోఽనువాక్యా భవతి
 ద్వీపద ఏవావ రున్ధే చతుష్పదా యాజ్యా చతుష్పద ఏవ పశూనవ
 రున్ధే దేవాసురాః సంయతా ఆసన్ తే దేవా మిథో విప్రియా ఆసన్తేగఽనోఽన్యస్మై
 జ్యైష్ఠ్యాయాతిష్ఠమానాశ్చతుర్థా వ్యక్రామన్నగ్నిర్వసుభిః సోమో రుద్రైరింద్రో
 మరుద్భిర్వరుణ ఆదిత్యైః స ఇంద్రః ప్రజాపతిముపాధావత్త

౬౩ మేతయా సంజ్ఞాన్యాయాజయదగ్నయే వసుమతే పురోడాశమష్టాకపాలం
 నిరవపథోమాయ రుద్రవతే చరుమింద్రాయ మరుత్వతే
 పురోడాశమేకాదశకపాలం వరుణాయాదిత్యవతే చరుం తతో వా ఇంద్రం దేవా

జ్యైష్ఠ్యాయాభి సమజానత యః సమానైర్నిధో విప్రియః స్వాత్తమేతయా
 సంజ్ఞాన్యా యాజయేదగ్నయే వసుమతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేథ్సోమాయ
 రుద్రవతే చరుమింద్రాయ మరుత్వతే పురోడాశమేకాదశకపాలం
 వరుణాయాదిత్యవతే చరుమింద్రమేవైనం భూతం జ్యైష్ఠ్యాయ సమానా
 ఆభి సం జానతే వసిష్ఠః సమానానాం భవతి || ౨| ౨| ౧౧|| విశమేవ
 తిష్ఠంత్యేతామేవాధైంద్రస్య యాజ్యానువాక్యే తం వరుణాయ చతుర్దశ చ ||
 ౨| ౨| ౧౧||

౬౪ హిరణ్యగర్భ ఆపో హా యత్ ప్రజాపతే | స వేద పుత్రః
 పితరః స మాతరః స సూనుర్భవథ్య భువత్పునర్మఘః | స
 ద్యామార్ణోదన్తరిక్షః స సువః స విశ్వా భువో అభవథ్య ఆభవత్
 || ఉదు త్యం చిత్రమ్ || స ప్రత్నవన్నవీయసాగ్నో ద్యుమ్నీన సంయతా |
 బృహత్తతన్థ భానునా || ని కావ్యా వేధసః శశ్వతస్కర్తస్తే దధానో
 ౬౫ నర్యా పురూ ణి | అగ్నిర్భవద్రయిపతి రయీణాః సత్రా చక్రాణో
 అమృతాని విశ్వా || హిరణ్యపాణిమూతయే సవితారముప హ్యయే | స చేత్తా
 దేవతా పదమ్ || వామమద్య సవితర్వామము శ్వో దివేదివే వామమస్మభ్యః
 సావీః | వామస్య హి ఊయస్య దేవ భూరేరయా ధియా వామభాజః స్యామ ||
 బడితా పర్వతానాం శ్చిద్రం బిభర్షి పృథివి | ప్ర యా భూమి ప్రవత్వతి మహ్నా
 జినోషి

౬౬ మహిని || స్తోమాసస్త్యా విచారిణి ప్రతిష్ఠోభన్త్యక్తుభిః | ప్ర యా వాజం
 న హేషన్తం పేరుమస్యస్యర్జుని || ఋదూదరేణ సఖ్యా సచేయ
 యో మా న రిష్యేద్ధర్షశ్వ పీతః | అయం యః సోమో న్యథాయస్మే తస్మా
 ఇంద్రం ప్రతిరమేమ్యచ్ఛ || ఆపాన్తమన్యస్త్పపల ప్రభర్మా ధునిః
 శిమీవాఞ్శురుమాః ఋజిషీ | సోమో విశ్వాన్యతసా వనాని నార్వాగింద్రం
 ప్రతిమానాని దేభుః || ప్ర

౬౭ సువాసః సోమ ఋతయుశ్చిక్వేతేంద్రాయ బ్రహ్మ జమదగ్నిరర్చన్ ||

వృషా యన్తాసి శవసస్సురస్యాస్తర్యచ్ఛ గృణతే ధర్తం దృఢా ॥
 సబాధన్తే మదంచ శుష్మయం చ బ్రహ్మ నరో బ్రహ్మకృతః సపర్యన్న ।
 అర్కో వా యత్తురతే సోచవక్షాస్త్రేదింద్రో దధతే పృథున్ తుర్యామ్ ॥ వషట్
 తే విష్ణవాస ఆ కృణోమి తన్నే జషస్వ శిపివిష్ణ హవ్యమ్ ।
 ౬౮ వర్ధన్తు త్వా సుష్టుతయో గిరో మే యూయం పాత స్వస్తిభిః సదా నః ॥
 ప్రతత్రే అద్య శిపివిష్ణ నామార్యః శసామి వయునాని విద్వాన్ । తం త్వా
 గృణామి తవసమతపీయాన్ క్షయన్తమస్య రజసః పరాకే ॥ కిమిత్తే విష్ణో
 పరిచక్ష్యం భూత్ ప్ర యద్వవ క్షే శిపివిష్ణో అస్మి । మా వరో అస్మదప
 గూహ ఏతద్యదన్యరూపః సమిథే బభూథ ॥
 ౬౯ అగ్నే దా దాశుషే రయిం వీరవన్తం పరిణసమ్ । శిశిహి నః నూనుమతః
 ॥ దా నో అగ్నే శతినో దాః సహస్రిణో దురో న వాజగ్ శ్రుత్యా అపా వృధి ।
 ప్రాచీ ద్యావాపృథివీ బ్రహ్మణా కృధి సువర్ణ శుక్రముషసో వి దిద్యుతుః ॥
 అగ్నిర్దా ద్రవిణం వీరపేశా అగ్నిర్పషిం యః సహస్రా సనోతి । అగ్నిర్దివి
 హవ్యమాతతానాగ్నోర్ధామాని విభృతా పురుత్రా ॥ మా
 ౭౦ నో మర్ధీరా తూ భర ॥ ఘృతం న పూతం తనూరరేపాః శుచి హిరణ్యమ్ ।
 తత్రే రుక్మో న రోచత స్వధావః । ఉభే సుశ్చంద్ర సర్విషో దర్వి శ్రీణీష
 ఆసని । ఉతో న ఉతుపూర్యా ఉకేషు శవసస్పత ఇషగ్ స్తోతృభ్య ఆ
 భర ॥ వాయో శతః హరీణాం యువస్వ పోష్యానామ్ । ఉత వా తే సహస్రిణో
 రథ ఆ యాతు పాజసా ॥ ప్ర యాభి
 ౭౧ ర్యాసి దాశ్వాః సమచ్ఛా నియుద్భిర్వాయవిష్టయే దురోణే । ని నో
 రయిః సుభోజసం యువేహ ని వీరవద్గవ్యమశ్వియం చ రాధః ॥
 రేవతిర్నుః సధమాద ఇంద్రే సన్తు తువివాజాః । క్షుమన్తో యాభిర్మదేమ
 ॥ రేవాః ఇద్రేవతః స్తోతా స్వాత్వావతో మఘోనః । ప్రే దు హరివః
 శ్రుతస్య ॥ ౨ ౨ ౧౨ ॥ దధానో జినోషి దేభుః ప్ర హవ్యం బభూథ మా
 యాభిశ్చత్వారిశచ్చ ॥ ౨ ౨ ౧౨ ॥

ప్రజాపతిస్తాస్సుష్టా అగ్నయే పథి కృతేఽగ్నయే కామాయాగ్నయేఽన్నవతే
వైశ్వానరమాదిత్యం చరుమైంద్రం చరుమింద్రాయాన్వృజవ ఆగ్నవైష్ణవమసౌ
సోమారోద్రమైంద్రమేకాదశకపాలః హిరణ్యగర్భ ద్వాదశ ॥

ప్రజాపతిరగ్నయే కామాయాఽభి సం భవతో యో విద్విషాణయోరిధ్యే
సంనహ్యేదాగ్నవైష్ణవముపరిష్టాద్యాసి దాశ్వాః సమేకసప్తతిః ॥
ప్రజాపతిః ప్రేదు హరి వః శ్రుతస్య ॥

ద్వితీయకాణ్డే తృతీయః ప్రశ్నః 3

౧ ఆదిత్యేభ్యో భువద్వద్భ్యశ్చరుం నిర్వపేదూభుతికామ ఆదిత్యా వా ఏతం
భూత్యై ప్రతి నుదన్తే యోఽలం భూత్యై సనూభుతిం న ప్రాప్నోత్యాదిత్యానేవ
భువద్వతః స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవైనం భూతిం గమయన్తి
భవత్యేవాఽదిత్యేభ్యో ధారయద్వద్భ్యశ్చరుం నిర్వపేదపరుద్ధో
వాపరుధ్యమానో వాఽదిత్యా వా అపరోద్ధార ఆదిత్యా అవగమయితార ఆదిత్యానేవ
ధారయద్వతః

౨ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవైనం విశి దాధ్రత్యనపరుధ్యో
భవత్యదితేఽను మన్యస్వేత్యపరుధ్యమానోఽస్య పదమా దదీతేయం వా
ఆదితిరియమేవాస్మై రాజ్యమను మన్యతే సత్యాశిరిత్యాహ సత్యామేవాశిషం
కురుత ఇహ మన ఇత్యాహ ప్రజా ఏవాస్మై సమనసః కరోత్యువ ప్రేత మరుతః

3 సుదానవ ఏనా విశ్వతినాభ్యముః రాజానమిత్యాహ మారుతీ వై విడ్వేష్టో
విశ్వత్పిర్విశ్వేనః రాష్ట్రేణ సమర్థయతి యః పరస్తాద్ధ్రామ్యవాదీ
స్యాత్తస్య గృహాద్విహీనా హరేచ్ఛుక్లాగ్గుచ్చ కృష్ణాగ్గుచ్చ వి చినుయా ద్యే
శుక్లాః స్యుస్తమాదిత్యం చరుం నిర్వపేదాదిత్యా వై దేవతయా విడ్విశమేవావ
గచ్ఛ

౪ త్యవగతాస్య విడనవగతః రాష్ట్రమిత్యాహుర్యే కృష్ణాః స్యుస్తం
వారుణం చరుం నిర్వపేద్వారుణం వై రాష్ట్రముభే ఏవ విశం చ

రాష్ట్రం చావ గచ్చతి యది నావగచ్చేదిమహమాదిత్యేభ్యో భాగం
 నిర్వపామ్యముష్మాదముష్యై విశోఽవగన్తోరితి నిర్వపేదాదిత్యా ఏవైనం
 భాగధేయం ప్రేప్పన్తో విశమవ

౫ గమయన్తి యది నావగచ్చేదాశ్వత్థాన్మయాఖాన్మప్త మధ్యమేషాయాముప
 హన్యాదిదమహమాదిత్యాన్బద్ధామ్యముష్మాదముష్యై విశోఽవగన్తోరిత్యాదిత్యా
 ఏవైనం బద్ధపీరా విశమవ గమయన్తి యది నావగచ్చేదేతమేవాదిత్యం
 చరుం నిర్వపేదిధే౭పి మయాఖాన్మం నహ్యోదనపరుధ్యమేవావ
 గచ్చత్యాశ్వత్థా భవన్తి మరుతాం వా ఏతదోజో యదశ్వత్థ ఓజుసైవ
 విశమవ గచ్చతి సప్త భవన్తి సప్తగణా వై మరుతో గణశ
 ఏవ విశమవ గచ్చతి || ౨| ౩| ౧|| ధారయద్వతో మరుతో గచ్చతి
 విశమవైతదష్టాదశ చ || ౨| ౩| ౧||

౬ దేవా వై మృత్యోరబిభయన్తే ప్రజాపతిముపాధావనేభ్య ఏతాం
 ప్రాజాపత్యాః శతకృష్ణలాం నిరవపత్తయైవైష్వమృతమదధాద్యో
 మృత్యోర్విభీయాత్తస్మా ఏతాం ప్రాజాపత్యాః శతకృష్ణలాం
 నిర్వపేత్ప్రజాపతిమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స
 ఏవాస్మిన్నాయుర్దధాతి సర్వమాయురేతి శతకృష్ణలా భవతి శతాయుః
 పురుషః శతేంద్రియ ఆయుష్యేవేంద్రియే

౭ ప్రతి తిష్ఠతి పుతే భవత్యాయుర్వై పుతమమృతః
 హిరణ్యమాయుశ్చైవాస్మా అమృతం చ సమీచీ దధాతి చత్వారిచత్వారి
 కృష్ణలాన్యవద్యతి చతురవత్తస్యాప్యా ఏకధా బ్రహ్మణ ఉప
 హరత్యేకధైవ యజమాన ఆయుర్దధాత్యసావాదిత్యో న వ్యరోచత తస్మై దేవాః
 ప్రాయశ్చిత్తిమైచ్చన్తస్మా ఏతః సౌర్యం చరుం నిరవపన్నేనైవాస్మిన్
 ౮ రుచమదధుతో బ్రహ్మవర్చసకామః స్యాత్తస్మా ఏతః సౌర్యం
 చరుం నిర్వపేదముమేవాదిత్యః ౨ః స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స
 ఏవాస్మిన్బ్రహ్మవర్చసం దధాతి బ్రహ్మవర్చస్యేవ భవత్యుభయతో రుక్మా

భవత ఉభయత ఏవాస్మిన్రుచం దధాతి ప్రయాజేప్రయాజే కృష్ణలం
 జహోతి దిగ్భ్య ఏవాస్మై బ్రహ్మవర్చసమవ రున్ధ ఆగ్నేయమష్టాకపాలం
 నిర్వపేథ్నావిత్రం ద్వాదశకపాలం భూమ్యై

౯ చరుం యః కామయేత హిరణ్యం విన్దేయ హిరణ్యం మోప
 నమేదితి యదాగ్నేయో భవత్యాగ్నేయం వై హిరణ్యం యస్యైవ హిరణ్యం
 తేనైవైనద్విన్దతే సావిత్రో భవతి సచిత్రప్రసూత ఏవైనద్విన్దతే భూమ్యై
 చరుర్భవత్యస్యామేవైనద్విన్దత ఉపైనః హిరణ్యం నమతి వి వా ఏష
 ఇంద్రియేణ వీర్యేణర్థ్యతే యో హిరణ్యం చిన్దత ఏతా

౧౦ మేవ నిర్వపేద్ధిరణ్యం చిత్వా నేంద్రియేణ వీర్యేణ వ్యుధ్యత
 ఏతామేవ నిర్వపేద్యస్య హిరణ్యం నశ్యేద్యదాగ్నేయో భవత్యాగ్నేయం
 వై హిరణ్యం యస్యైవ హిరణ్యం తేనైవైనద్విన్దతి సావిత్రో భవతి
 సచిత్రప్రసూత ఏవైనద్విన్దతి భూమ్యై చరుర్భవత్యస్యాం వా ఏతన్నశ్యతి
 యన్నశ్యత్యస్యామేవైనద్విన్దతీంద్ర

౧౧ స్వష్టః సోమమభీషహోపిబథ్న విష్వజ్ఞ్వార్చుథ్న ఇంద్రియేణ
 సోమపీథేన వ్యార్థ్యత స యదూర్ధ్వముదవమితే శ్యామాకా అభవన్ఘ
 ప్రజాపతిముపాధావత్తస్మా ఏతః సోమేంద్రః శ్యామాకం చరుం
 నిరవపత్తేనైవాస్మిన్నింద్రియః సోమపీథమదధాద్వి వా ఏష ఇంద్రియేణ
 సోమపీథేనర్థ్యతే యః సోమం వమితి యః సోమవామి స్యాత్తస్మా

౧౨ ఏతః సోమేంద్రః శ్యామాకం చరుం నిర్వపేథ్నోమం చైవేంద్రం చ
 స్యేన భాగధేయోనోప ధావతి తావేవాస్మిన్నింద్రియః సోమపీథం ధత్తో
 నేంద్రియేణ సోమపీథేన వ్యుధ్యతే యథ్సోమ్యో భవతి సోమపీథమేవావ
 రున్ధే యదైంద్రో భవతీంద్రియం వై సోమపీథ ఇంద్రియమేవ సోమపీథమవ
 రున్ధే శ్యామాకో భవత్యేష వావ స సోమః

౧౩ సాక్షాదేవ సోమపీథమవ రున్ధేఽగ్నేయే దాత్రే పురోడాశమష్టాకపాలం
 నిర్వపేదింద్రాయ ప్రదాత్రే పురోడాశమేకాదశకపాలం

పశుకామోఽగ్నిరేవాస్మై పశున్ ప్రజనయతి వృద్ధానింద్రః ప్ర యచ్ఛతి
 దధి మధు ఘృతమాపో ధానా భవన్వ్యేతద్వై పశునాః రూపః
 రూపేణైవ పశునవ రుణే పఞ్చగృహీతం భవతి పాఙ్క్త్యా హి పశవో
 బహురూపం భవతి బహురూపా హి పశవః

౧౪ సమృద్ధ్యై ప్రాజాపత్యం భవతి ప్రాజాపత్యా వై పశవః ప్రజాపతిరేవాస్మై
 పశున్ ప్ర జనయత్యాత్మా వై పురుషస్య మధు యన్మధ్యగ్నో జహోత్యాత్మానమేవ
 తద్యజమానోఽగ్నో ప్ర దధాతి పఙ్క్త్యై యాజ్ఞానువాక్యే భవతః పాఙ్క్త్యః
 పురుషః పాఙ్క్త్యః పశవ ఆత్మానమేవ మృత్యోర్నిష్క్రియపశునవ
 రుణే || ౨| ౩| ౨|| ఇంద్రియేస్మిన్ భూమ్యా ఏతామింద్రః స్యాత్తస్మై సోమో
 బహురూపా
 హి పశవ ఏకచత్వారిశచ్ఛ || ౨| ౩| ౨||

౧౫ దేవా వై సత్రమాసతర్థిపరిమితం యశస్కామాస్తేషాః సోమః
 రాజానం యశ ఆర్ఘ్యథ్న గిరిముదైత్తమగ్నిరనూదైత్తావగ్నిషోమో
 సమభవతాం తావింద్రో యజ్ఞవిభ్రష్టోఽను పరైత్తావబ్రవీద్యాజయతం
 మేతి తస్మా ఏతామిష్టిం నిరవపతామాగ్నోయమష్టాకపాలమైంద్రమేకాదశకపాలః
 సౌమ్యం చరుం తయైవాస్మిన్వేజ

౧౬ ఇంద్రియం బ్రహ్మవర్చసమధత్తాం యో యజ్ఞవిభ్రష్టః స్యాత్తస్మా
 ఏతామిష్టిం నిర్వపేదాగ్నోయమష్టాకపాలమైంద్రమేకాదశకపాలః
 సౌమ్యం చరుం యదాగ్నోయో భవతి తేజ ఏవాస్మిన్వేన దధాతి యదైంద్రో
 భవతీంద్రియమేవాస్మిన్వేన దధాతి యథ్సోమ్యో బ్రహ్మవర్చసం తేనాగ్నోయస్య
 చ సౌమ్యస్య చైంద్రే సమాశ్లేషయేత్తేజశ్చైవాస్మిన్ బ్రహ్మవర్చసం
 చ సమీచీ

౧౭ దధాత్యగ్నిషోమీయమేకాదశకపాలం నిర్వపేద్యం కామో నోపనమేదాగ్నోయో వై
 బ్రాహ్మణః స సోమం పిబతి స్యామేవ దేవతాగ్ సేవన భాగధేయోనోప ధావతి
 సైవైనం కామేన సమర్థయతుషైనం కామో నమత్యగ్నిషోమీయమష్టాకపాలం

నిర్వపేద్భ్రూహ్మవర్చసకామోఽగ్నిషోమావేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి
 తావేవాస్మిన్భ్రూహ్మవర్చసం ధత్తో బ్రహ్మవర్చస్యేవ
 ౧౦ భవతి యదస్థాకపాలస్తేనాగ్నోయో యచ్ఛ్యామాకస్తేన
 సౌమ్యః సమృద్ధ్యై సోమాయ వాజినే శ్యామాకం చరుం నిర్వపేద్యః
 కైభ్యాద్విభీయాద్రేతో హి వా ఏతస్మాద్వాజినమపక్రామత్యథైష కైభ్యాద్విభాయ
 సోమమేవ వాజినగ్ సేవన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మిన్రేతో వాజినం
 దధాతి న క్షిణో భవతి బ్రాహ్మణస్పత్యమేకాదశకపాలం నిర్వపేద్గ్రామకామో
 ౧౯ బ్రహ్మణస్పతిమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై సజాతాన్ ప్ర
 యచ్ఛతి గ్రామ్యేవ భవతి గణవతీ యాజ్ఞానువాక్యే భవతః సజాతైరేవైనం
 గణవస్తం కరోత్యేతామేవ నిర్వపేద్యః కామయేత బ్రహ్మన్విశం వి
 నాశయేయమితి మారుతీ యాజ్ఞానువాక్యే కుర్యాద్భ్రూహ్మన్నేవ విశం వి నాశయతి ॥
 ౨౧ ౩౧ ౩॥ తేజః సమీచీ బ్రహ్మవర్చస్యేవ గ్రామకామస్త్రిచత్వారిః శచ్చ ॥
 ౨౧ ౩౧ ౩॥
 ౨౦ అర్హ్యమే చరుం నిర్వపేథువర్గకామోఽసౌ వా ఆదిత్యోర్హ్యమార్హమణమేవ
 స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవైనః సువర్గం లోకం గమయత్యర్హ్యమే
 చరుం నిర్వపేద్యః కామయేత దానకామా మే ప్రజాః స్వూరిత్యసౌ వా
 ఆదిత్యోర్హ్యమా యః ఖలు వై దదాతి సోర్హ్యమార్హమణమేవ స్వేన
 భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవా
 ౨౧ ౨స్మై దానకామాః ప్రజాః కరోతి దానకామా అస్మై ప్రజా భవన్యర్హ్యమే
 చరుం నిర్వపేద్యః కామయేత స్వస్తి జనతామియామిత్వసౌ వా
 ఆదిత్యోర్హ్యమార్హమణమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవైనం
 తద్గమయతి యత్ర జిగమిషతీంద్రో వై దేవానామానుజావర ఆసీథ్న
 ప్రజాపతిముపాధావతస్మా ఏతమైంద్రమానుషాకమేకాదశకపాలం ని
 ౨౨ రవపత్ తేనైవైనమగ్రం దేవతానాం పర్యణయద్భుధ్నవతీ అగ్రవతీ
 యాజ్ఞానువాక్యే అకరోద్భుధ్నాదేవైనమగ్రం పర్యణయద్ద్యో రాజన్య ఆనుజావరః

స్యాత్తస్మా ఏతమైంద్రమానుషాకమేకా దశకపాలం నిర్వపేదింద్రమేవ
 స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవైనమగ్రసమానానాం పరి ణయతి
 బుధ్నవతీ అగ్రవతీ యాజ్ఞానువాక్యే భవతో బుధ్నాదేవైనమగ్రం
 ౨౩ పరి ణయత్యానుషాకో భవత్యేషా హ్యేతస్య దేవతా య ఆనుజావరః
 సమృద్ధ్యై యో బ్రాహ్మణ ఆనుజావరః స్యాత్తస్మా ఏతం బార్హస్పత్యమానుషాకం
 చరుం నిర్వపేద్ బృహస్పతిమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స
 ఏవైనమగ్రసమానానాం పరి ణయతి బుధ్నవతీ అగ్రవతీ యాజ్ఞానువాక్యే
 భవతో బుధ్నాదేవైనమగ్రం పరి ణయత్యానుషాకో భవత్యేషా హ్యేతస్య
 దేవతా య ఆనుజావరః సమృద్ధ్యై || ౨| ౩| ౪|| ఏవ నిరగ్రమేతస్య చత్వారి
 చ || ౨| ౩| ౪||

౨౪ ప్రజాపతేస్త్రయస్త్రిశద్ధహితర ఆసంతాః సోమాయ
 రాజ్ఞేఽదదాత్తాసాః రోహిణీమేపైత్తా ఈర్ష్యవీః పునరగచ్ఛంతా అన్వైత్తాః
 పునరయాచత తా అస్మై స పునరదదాఢోబ్రవీదృతమమీష్య యథా
 సమావచ్ఛ ఉపైష్యామ్యథ తే పునర్దాస్యామీతి స ఋతమామీత్తా అస్మై
 పునరదదాత్తాసాః రోహిణీమేవోపైత్

౨౫ తం యక్ష్మ ఆర్పుద్రాజానం యక్ష్మ ఆరదితి తద్రాజయక్ష్మస్య జన్మ
 యత్పాపీయానభవత్తత్పపయక్ష్మస్య యజ్ఞాయాభ్యోఽవినత్తజ్ఞాయేన్యస్య
 య ఏవమేతేషాం యజ్ఞాణాం జన్మ వేద నైనమేతే యజ్ఞా విన్దన్తి స ఏతా
 ఏవ నమస్యన్నుపాధావత్తా అబ్రువన్వరం వృణామహై సమావచ్ఛ ఏవ న
 ఉపాయ ఇతి తస్మా ఏత

౨౬ మాదిత్యం చరుం నిరవపన్నేనైవైనం పాపాథ్ స్రామాదముఞ్చన్, యః
 పాపయక్ష్మగృహీతః స్యాత్తస్మా ఏతమాదిత్యం చరుం నిర్వపేదాదిత్యానేవ
 స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవైనం పాపాథ్సామాన్ముఞ్చన్యమావాస్యాయాం
 నిర్వపేదముమేవైనమాప్యాయమానమన్వా ప్యాయయతి నవో నవో భవతి
 జాయమాన ఇతి పురోఽనువాక్యా భవత్యాయురేవాస్మిన్తయా దధాతి యమాదిత్యా
 అశుమాప్యాయయన్తీతి యాజ్ఞ్యైవైనమేతయాఽప్యాయయతి || ౨| ౩| ౫||

ఏవోపైతమస్మిన్ త్రయోదశ చ || ౨| ౩| x||

౨౭ ప్రజాపతిర్ణేవేభ్యోఽన్నాద్యం

వ్యాదిశఘ్నోఽబ్రవీద్యదిమాన్లోకానభ్యతిరిచ్ఛ్యాతై తన్మమాసదితి
 తదిమాన్లోకానభ్యత్యరిచ్ఛ్యతేంద్రః రాజానమింద్రమధిరాజమింద్రగ్గ్
 స్వరాజానం తతో వై స ఇమాన్లోకాగ్ స్తేధాఽదుహత్ తత్ త్రిధాతోస్త్రీధాతుత్వం
 యం కామయేతాన్నాదః స్వాదితి తస్మా ఏతం త్రిధాతుం నిర్వపేదింద్రాయ
 రాజ్ఞే పురోడాశ

౨౮ మేకాదశకపాలమింద్రాయాధిరాజాయేంద్రాయ స్వరాజ్ఞేఽయం వా ఇంద్రో

రాజాయమింద్రోఽధిరాజోఽసావింద్రః స్వరాడిమానేవ లోకాన్భేష్వన
 భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవాస్మా అన్నం ప్ర యచ్ఛన్యన్నాద ఏవ భవతి
 యథా వధేన ప్రత్యాం గాం దుహ ఏవమేవేమాన్లోకాన్ ప్రత్యాన్ కామమన్నాద్యం దుహ
 ఉత్తానేషు కపాలేష్వధి శ్రయత్యయాతయామత్వాయ త్రయః పురోడాశా భవన్తి
 త్రయ ఇమే లోకా ఏషా లోకానామాప్త్యా ఉత్తరొత్తరో జ్యాయాన్భవత్యేవమివ
 హీ మే లోకాః సమృద్ధ్యై సర్వేషామభిగమయన్నవ ద్యత్యచ్ఛంబట్కారం
 వ్యత్యాసమన్వాహనిర్దాహాయ || ౨| ౩| ౬|| పురోడాశం త్రయష్షడ్విశతిశ్చ
 || ౨| ౩| ౬||

(మే ౨ ఏల్లగీ ఏహేళబేకు)

౨౯ దేవాసురాః సంయత్తా ఆసన్తాన్దేవానసురా అజయన్తే దేవాః పరాజిగ్యానా

అసురాణాం వైశ్యముపాయన్తేభ్య ఇంద్రియం వీర్యమపాక్రామత్ తదింద్రోఽచాయత్
 తదస్వపాక్రామత్ తదవరుధం నాశక్నోత్ తదస్మాదభ్యర్థోఽచరథృ
 ప్రజాపతిముపాధావత్ తమేతయా సర్వప్రప్థయా యాజయత్ తయైవాస్మిన్నింద్రియం
 వీర్యమదధాద్య ఇంద్రియకామో

(ఇల్లియవరే ౨ ఏగీ ఏమే ౨ ఏల్లగీ ఏహేళబేకు)

౩౦ వీర్యకామః స్వాత్తమేతయా సర్వప్రప్థయా యాజయేదేతా ఏవ దేవతాః సేష్వన

భాగధేయేనోప ధావతి తా ఏవాస్మిన్నింద్రియం వీర్యం దధతి యదింద్రాయ

రాథంతరాయ నిర్వపతి యదేవాగ్నేస్తేజస్తదేవావ రున్థే యదింద్రాయ
 బార్హతాయ యదేవేంద్రస్య తేజస్తదేవావ రున్థే యదింద్రాయ వైరూపాయ
 యదేవ సవితుస్తేజస్త

3౧ దేవావ రున్థే యదింద్రాయ వైరాజాయ యదేవ ధాతుస్తేజస్తదేవావ
 రున్థే యదింద్రాయ శాక్వరాయ యదేవ మరుతాం తేజస్తదేవావ
 రున్థే యదింద్రాయ రైవతాయ యదేవ బృహస్పతేస్తేజస్తదేవావ రున్థ
 ఏతావన్తి వై తేజాస్ తాన్యేవావ రున్థ ఉత్తానేషు కపాలేష్వధి
 శ్రయత్యయాతయామత్వాయ ద్వాదశకపాలః పురోడాశో

3౨ భవతి వైశ్వదేవత్వాయ సమన్తం పర్యవద్యతి సమన్తమేవేంద్రియం వీర్యం
 యజమానే దధాతి వ్యత్యాసమన్వాహానిర్దహాయాశ్వ ఋషభో వృష్టిర్బ్రహ్మః
 సా దక్షిణా వృషస్యాయైతయైవ యజేతాభిశస్యమాన ఏతాశ్చేద్వా ఆస్య
 దేవతా అన్నమదన్వ్యదన్వ్యవేవాస్య మనుష్యాః || ౨| 3| ౨|| ఇంద్రియకామః
 సవితుస్తేజస్తపురోడాశోఽష్టాత్రిశచ్ఛ || ౨| 3| ౨||

33 రజనో వై కౌణేయః క్రతుజితం జానకిం చక్షుర్వస్యమయాత్తస్మా
 ఏతామిష్టిం నిరవపదగ్నయే బ్రాజస్వతే పురోడాశమష్టాకపాలః
 సౌర్యం చరుమగ్నయే బ్రాజస్వతే పురోడాశమష్టాకపాలం
 తయైవాస్మిశ్చుక్షురదధాద్యశ్చక్షుష్కామః స్యాత్తస్మా ఏతామిష్టిం
 నిర్వపేదగ్నయే బ్రాజస్వతే పురోడాశమష్టాకపాలః సౌర్యం చరుమగ్నయే
 బ్రాజస్వతే పురోడాశమష్టాకపాలమగ్నైస్యై చక్షుషా మనుష్యా వి

3౪ పశ్యన్తి సూర్యస్య దేవా అగ్నిం చైవ సూర్యం చ స్వేన భాగధేయేనోప
 ధావతి తావేవాస్మిశ్చుక్షుర్దత్తశ్చక్షుష్కామేవ భవతి యదాగ్నేయౌ
 భవతశ్చక్షుషీ ఏవాస్మిన్తప్త్రతి దధాతి యథౌఘో నాసికాం
 తేనాభితః సౌర్యమాగ్నేయౌ భవతస్తస్మాదభితో నాసికాం చక్షుషీ
 తస్మాన్నాసికయా చక్షుషీ విధృతే సమాసి యాజ్ఞ్యానువాక్యే భవతః సమానః
 హి చక్షుః సమృద్ధ్యా ఉదు త్యం జాతవేదసః సప్త త్వా హరితో రథే

- చిత్రం దేవానాముదగాదనీకమితి పిణ్ణాన్ ప్ర యచ్చతి చక్షురేవాస్మై
 ప్ర యచ్చతి యదేవ తస్య తత్ || ౨| ౩| ౮|| వి హ్యష్టావిశతిశ్చ || ౨| ౩| ౮||
- 3X ధ్రువోఽసి ధ్రువోఽహః సజాతేషు భూయాసం ధీరశ్చైతా
 వసువిధ్యువోఽసి ధ్రువోఽహః సజాతేషు భూయాసముగ్రశ్చైతా
 వసువిధ్యువోఽసి ధ్రువోఽహః సజాతేషు భూయాసమభిభూశ్చైతా
 వసువిదామనమస్యామనస్య దేవా యే సజాతాః కుమారాః సమనసస్తానహం
 కామయే హృదా తే మాం కామయంతాః హృదా తాన్మ ఆమనసః కృధి స్వాహామనమ
- 3౬ స్యామనస్య దేవా యాః స్త్రియః సమనసస్తా ఆహం కామయే హృదా తా
 మాం కామయంతాః హృదా తా మ్ ఆమనసః కృధి స్వాహా వైశ్వదేవీః
 సాంగ్రహణీం నిర్వపేద్ధామకామో వైశ్వదేవా వై సజాతా విశ్వానేవ
 దేవాస్థ్యేన భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవాస్మై సజాతాన్ ప్ర యచ్చన్తి
 గ్రామ్యేవ భవతి సాంగ్రహణీ భవతి మనోగ్రహణం వై సంగ్రహణం మన
 ఏవ సజాతానాం
- 3౭ గృహ్ణాతి ధ్రువోఽసి ధ్రువోఽహః సజాతేషు భూయాసమితి పరిధీన్పరి
 దధాత్వాశిషమేవైతామా శాన్తేఽథో ఏతదేవ సర్వః సజాతేష్వధి భవతి
 యస్యైవం విదుష ఏతే పరిధయః పరిధీయన్త ఆమనమస్యామనస్య దేవా
 ఇతి తిస్ర ఆచుతిర్బహోత్యేతావన్తో వై సజాతా యే మహాన్తో యే క్షుల్లకా
 యాః స్త్రియస్తానేవావ రుణే త ఏనమవరుద్ధా ఉపతిష్ఠన్తే || ౨| ౩| ౯||
 స్వాహాఽమనమసి సజాతానాః రుంధే పంచ చ || ౨| ౩| ౯||
- 3౮ యన్నవమైత్ తన్నవనీతమభవద్యదసర్పత్ తథ్పర్పిరభవద్యదద్రియత
 తద్భృతమభవదశ్వినోః ప్రాణోఽసి తస్య తే దత్తాం యయోః
 ప్రాణోఽసి స్వాహేంద్రస్య ప్రాణోఽసి తస్య తే దదాతు యస్య ప్రాణోఽసి స్వాహా
 మిత్రావరుణయోః ప్రాణోఽసి తస్య తే దత్తాం యయోః ప్రాణోఽసి స్వాహా విశ్వేషాం
 దేవానాం ప్రాణోఽసి
- 3౯ తస్య తే దదతు యేషాం ప్రాణోఽసి స్వాహా ఘృతస్య

ధారామృతస్య పన్నామింద్రేణ దత్తాం ప్రయతాం మరుద్భిః | తత్త్వా
విష్ణుః పర్యపశ్యతత్త్వేడా గవ్యైరయత్ || పావమానేన త్వా స్తోమేన
గాయత్రస్య వర్తన్యోపాశోర్వీర్యేణ దేవస్తాస్య సవితోఽఘృజతు జీవాతవే
జీవనస్యామై బృహద్రథనరయోస్తాస్య స్తోమేన త్రిష్టుభో వర్తన్యా శుక్రస్య
వీర్యేణ దేవస్తాస్య సవితోథ్

౪౦ సృజతు జీవాతవే జీవనస్యాయా ఆగ్నేస్తాస్య మాత్రయా జగత్స్యై
వర్తన్యాగ్రయణస్య వీర్యేణ దేవస్తాస్య సవితోఽఘృజతు జీవాతవే
జీవనస్యాయా ఇమమగ్న ఆయుషే వర్చనే కృధి ప్రియ రేతో వరుణ సోమ
రాజన్ | మాతేవాస్మా ఆదితే శర్మ యచ్చ విశ్వే దేవా జరదష్టిర్యథానత్ ||
ఆగ్నిరాయుష్మాన్థస్య వనస్పతిభిరాయుష్మాన్ తేన త్వాయుషాయుష్మన్తం కరోమి
సోమ ఆయుష్మాన్థస్య ఓషధీభిర్యజ్ఞ ఆయుష్మాన్థస్య దక్షిణాభిర్బృహ్మాయుష్మత్
తద్ బ్రాహ్మణైరాయుష్మద్దేవా ఆయుష్మన్తస్తేమృతేన పితర ఆయుష్మన్తస్తే
స్వధయాయుష్మన్తస్తేన త్వాయుషాయుష్మన్తం కరోమి || ౨| ౩| ౧౦|| విశ్వేషాం
దేవానాం ప్రాణోసి త్రిష్టుభో వర్తన్యా శుక్రస్య వీర్యేణ దేవస్తాస్య
సవితోథ్సోమ ఆయుష్మాన్తంచ విగ్ంశతిశ్చ || ౨| ౩| ౧౦||

౪౧ ఆగ్నిం వా ఏతస్య శరీరం గచ్ఛతి సోమ రసో వరుణ ఏనం
వరుణపాశేన గృహ్ణాతి సరస్వతీం వాగ్గ్నావిష్ణూ ఆత్మా యస్య జ్యోగామయతి
యో జ్యోగామయాపి స్యాద్యో వా కామయేత సర్వమాయురియామితి తస్మా
ఏతామిష్టం

నిర్వపేదాగ్నేయమష్టాకపాలం సోమ్యం చరుం వారుణం దశకపాలం
సారస్వతం చరుమాగ్నావైష్ణవమేకాదశకపాలమగ్నైరేవాస్య శరీరం
నిష్క్రిణాతి సోమాద్రసం

౪౨ వారుణేనైవైనం వరుణపాశాన్ముఞ్చతి సారస్వతేన వాచం దధాత్యగ్నిః సర్వా
దేవతా విష్ణుర్యజ్ఞో దేవతాభిశ్చైవైనం యజ్ఞేన చ భిషజ్యత్సుత
యదీతాసుర్భవతి జీవత్యేవ యన్నవమైత్ తన్నవనీతమభవదిత్యాజ్యమవేక్షతే

రూపమేవాస్యైతన్మహిమానం వ్యాచష్టైశ్చినోః ప్రాణోఽసీత్యాహాశ్చినౌ
వై దేవానాం

౪౩ భిషజౌ తాభ్యామేవాస్మై భేషజం కరోతీంద్రస్య
ప్రాణోఽసీత్యాహేంద్రియమేవాస్మిన్నేతేన దధాతి మిత్రావరుణయోః ప్రాణోఽసీత్యాహ
ప్రాణాపానావేవాస్మిన్నేతేన దధాతి విశ్వేషాం దేవానాం ప్రాణోఽసీత్యాహ
వీర్యమేవాస్మిన్నేతేన దధాతి పుత్రస్య ధారామమృతస్య పథ్నామిత్యాహ
యథాయజురేవైతత్పావమానే న త్వా స్తోమేనేత్యా

౪౪ హ ప్రాణమేవాస్మిన్నేతేన దధాతి బృహద్రథన్తరయోస్త్యా స్తోమేనేత్యాహౌజ
ఏవాస్మిన్నేతేన దధాత్యగ్నేస్త్యా మాత్రయేత్యాహౌత్మానమేవాస్మిన్నేతేన
దధాత్యృత్విజః పర్యాహుర్యావన్త ఏవర్విజన్త ఏనం భిషజ్యన్తి బ్రహ్మణో
హస్తమన్వారభ్య పర్యాహురేకధైవ యజమాన ఆయుర్దధతి యదేవ తస్య
తద్ధిరణ్యాద్

౪౫ పుత్రం నిష్పిబత్యాయుర్వై పుత్రమమృత
హిరణ్యమమృతాదేవాయుర్నిష్పిబతి శతమానం భవతి శతాయుః పురుషః
శతేంద్రియ ఆయుష్యేవేంద్రియే ప్రతితిష్ఠత్యథో ఖలు యావతిః
సమా ఏష్యన్మన్యేత తావన్మానః స్వాధ్యమృద్ధ్యా ఇమమగ్న
ఆయుషే వర్చనే కృధీత్యాహాయురేవాస్మిన్వరోచ్ఛదధాతి విశ్వే దేవా
జరదష్టిర్యథాసదిత్యాహ జరదష్టిమేవైనం కరోత్యగ్నిరాయుష్యానితి
హస్తం గృహ్ణాత్యేతే వై దేవా ఆయుష్యన్తస్త ఏవాస్మిన్నాయుర్దధతి సర్వమాయురేతి
॥ ౨ 31 ౧౧॥ రసం దేవానాగ్ స్తోమేనేతి హిరణ్యాదసదితి ద్వావిశతిశ్చ
॥ ౨ 31 ౧౧॥

౪౬ ప్రజాపతిర్వరుణాయాశ్వమనయథ్న స్వాం దేవతామార్చుథ్న
పర్యదీర్శత స ఏతం వారుణం చతుష్కపాలమపశ్యత్ తం నిరవపత్
తతో వై స వరుణపాశాదముచ్యత వరుణో వా ఏతం గృహ్ణాతి
యోఽశ్వం ప్రతి గృహ్ణాతి యావతోఽశ్వాన్ ప్రతి గృహ్ణాయాత్తావతో
వారుణాఞ్చతుష్కపాలాన్నిర్వపేద్వరుణమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి

స ఏవైనం వరుణపాశాన్ముచ్చతి

౪౭ చతుష్కపాలా భవన్తి చతుష్పాద్ధ్యశ్వః సమృద్ధ్యా ఏకమతిరిక్షం

నిర్వపేద్యమేవ ప్రతిగ్రాహీ భవతి యం వా నాధ్యేతి తస్మాదేవ

వరుణపాశాన్ముచ్చతే యద్యపరం ప్రతిగ్రాహీ స్యాథ్సార్వమేకకపాలమను

నిర్వపేదముమేవాదిత్యముచ్చారం కురుతేఽపోఽవభృథమవైత్యపు

వై వరుణః సాక్షాదేవ వరుణమవ యజతేఽపోనస్త్రీయం చరుం పునరేత్య

నిర్వపేదపుయోనిర్వా అశ్వః స్వామేవైనం యోనిం గమయతి స ఏనః శాన్త

ఉపతిష్ఠతే || ౨| ౩| ౧౨|| ముంచతి చరుగ్ం సప్తదశ చ || ౨| ౩| ౧౨||

౪౮ యా వామింద్రావరుణా యతవ్యా తనూస్తయేమమః హసో ముచ్చతం యా
వామింద్రావరుణా

సహస్యా రక్షస్యా తేజస్యా తనూస్తయేమమః హసో ముచ్చతం యో

వామింద్రావరుణావగ్నా స్రామస్తం వామేతేనావ యజే యో వామింద్రావరుణా ద్విపాఘ్ను

పశుషు చతుష్పాఘ్ను గోష్ఠే గృహేష్వపోష్విషధీషు వనస్పతిషు

స్రామస్తం వామేతేనావ యజ ఇంద్రో వా ఏతస్యే

౪౯ స్థియేణాఽప క్రామతి వరుణ ఏనం వరుణపాశేన గృహ్లాతి యః పాప్మనా

గృహీతో భవతి యః పాప్మనా గృహీతః స్యాత్తస్మా ఏతామైంద్రావరుణీం

పయస్యాం నిర్వపేదింద్ర ఏవాస్మిన్నిందియం దధాతి వరుణ ఏనం

వరుణపాశాన్ముచ్చతి పయస్యా భవతి పయో హి వా ఏతస్మాదపక్రామత్యథైష

పాప్మనా గృహీతో యత్పయస్యా భవతి పయ ఏవాస్మిన్తయా దధాతి

పయస్యాయాం

౫౦ పురోడాశమవ దధాత్యాత్మన్వన్తమేవైనం కరోత్యథో ఆయతనవన్తమేవ

చతుర్థా వ్యూహాతి దిక్షేవ ప్రతి తిష్ఠతి పునః సమూహాతి దిగ్భ్య

ఏవాస్మై భేషజం కరోతి సమూహ్యవ ద్యతి యథావిధం నిష్కృన్తతి

తాదృగేవ తద్యో వామింద్రావరుణావగ్నా స్రామస్తం వామేతేనావ యజ ఇత్యాహా

దురిష్ట్యా ఏవైనం పాతి యో వామింద్రావరుణా ద్విపాఘ్ను పశుషు స్రామస్తం

వామేతేనావ యజ ఇత్యాహైతావతీర్వా ఆప ఓషధయో వనస్పతయః ప్రజాః

పశవ ఉపజీవనీయాస్తా ఏవాస్మై వరుణపాశాన్ముచ్చతి || ౨| 3| ౧3|| ఏతస్య
పయస్యాయాం పాతి షడ్విశతిశ్చ || ౨| 3| ౧3||

౫౧ స ప్రత్నవన్ని కావ్యేంద్రం వో విశ్వతస్పరింద్రం నరః | త్వం నః
సోమ విశ్వతో రజా రాజన్నఘాయతః | న రిష్యేత్వావతః సఖా || యా
తే ధామాని దివి యా పృథివ్యాం యా పర్వతేష్వోషధీష్యపు | తేభిర్నో
విశ్వైః సుమనా అహేడన్రాజన్సోమ ప్రతి హవ్యా గృభాయ || అగ్నీషోమా
సవేదసా సహూతీ వనతం గిరః | సం దేవత్రా బభూవఘుః || యువ

౫౨ మేతాని దివి రోచనాన్యగ్నిశ్చ సోమ సక్రతూ అధత్తమ్ | యువః
సిన్ధూః రభిశ్చైరవద్యాదగ్నీషోమావముచ్చతం గృభీతాన్ ||
అగ్నీషోమావిమః సు మే శ్శృణుతం వృషణా హవమ్ | ప్రతి సూక్తాని హర్యతం
భవతం దాశుషే మయః || ఆన్యం దివో మాతరిశ్వా జభారామథ్నాదన్యం
పరి శ్వేనో అద్దైః | అగ్నీషోమా బ్రహ్మణా వావృధానోరుం యజ్ఞాయ చక్రధురు
లోకమ్ || అగ్నీషోమా హవిషః ప్రస్థితస్య వీతః

౫3 హర్యతం వృషణా జషేథామ్ | సుశర్మాణా స్వవసా హి భూతమథా ధత్తం
యజమానాయ శం యోః || ఆ ప్షాయస్వ సం తే || గణానాం త్వా గణపతిః
హవామహే

కవిం కవినాముపమశ్రవస్తమమ్ | జ్యేష్ఠరాజం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్పత
ఆ నః శ్శృణ్వన్నూతిభిః సీద సాదనమ్ || స ఇజ్జనేన స విశా స జన్మనా
స పుత్రైర్వాజం భరతే ధనా నృభిః | దేవానాం యః పితరమావివాసతి

౫౪ శ్రద్ధామనా హవిషా బ్రహ్మణస్పతిమ్ || స సుష్టుభా స ఋక్యతా గణేన
వలః రురోజ ఫలిగః రవేణ | బృహస్పతిరుస్త్రియా హవ్యసూదః
కనిక్రద్దవావశతిరుదాజత్ || మరుతో యద్ధ వో దివో యా వః శర్మ ||
అర్యమా యాతి వృషభస్త్రివిష్యాన్దాతా వసూనాం పురుహూతో అర్హన్ | సహస్రాక్షో
గోత్రభిద్వజ్రబాహురస్మాసు దేవో ద్రవిణం దధాతు || యే తేఽర్యమన్బహవో
దేవయానాః పన్థానో

౫౫ రాజన్విత ఆచరన్తి | తేభిర్నో దేవ మహి శర్మ యచ్ఛ శం న ఏధి

ద్విపదే శం చతుష్పదే || బుధ్నాదగ్రమంగిరోభిర్గృణానో వి పర్వతస్య
 దృఃపితావ్యైరత్ | రుజద్రోధాసి కృత్రిమాణ్యేషాః సోమస్య
 తా మద ఇంద్రశ్చకార || బుధ్నాదగ్రేణ వి మిమాయ మావైర్యజ్ఞేణ
 ఖాన్యత్పణన్నదీనామ్ | వృథాన్యజత్పథిభిర్ద్విర్భయాథైః సోమస్య తా మద
 ఇంద్రశ్చకార |

౫౬ ప్ర యో జజ్ఞే విద్వాః అస్య బంధుం విశ్వాని దేవో జనిమా వివక్తి |
 బ్రహ్మ బ్రహ్మణ ఉజ్జభార మధ్యాన్నీచాదుచ్చా స్వధయాభి ప్రతస్థా
 || మహాన్మహీ అస్తభాయద్వి జాతో ద్యాః సద్మ పార్థివం చ రజః | స
 బుధ్నాదాష్ట జనుషాభ్యగ్రం బృహస్పతిర్దేవతా యస్య సమ్రాట్ || బుధ్నాద్యోః
 అగ్రమభ్యర్త్యోజసా బృహస్పతిమా వివాసన్తి దేవాః | భినద్వలం వి పురో
 దర్ధరీతి కనిక్రదధ్నువరపో జిగాయ || ౨| ౩| ౧౪|| యువం వీతమావివాసతి
 పన్థానో దీర్ఘయాథైః సోమస్య తా మద ఇంద్రశ్చకార దేవా నవ చ || ౨| ౩| ౧౪||
 ఆదిత్యేభ్యో దేవా వై మృత్యోర్దేవా వై సత్రమర్యమే
 ప్రజాపతేస్త్రయస్త్రి శత్ ప్రజాపతిర్దేవేభ్యోఽన్నాద్యం దేవాసురాస్తాన్రజనో
 ద్రువోసి యన్నవమైదగ్నిం వై ప్రజాపతిర్వరుణాయ యావామింద్రావరుణా
 స ప్రత్నవచ్ఛతుర్దశ ||
 ఆదిత్యేభ్యస్త్యష్టరస్మై దానకామా ఏవావ రుంధేగ్నిం వై స
 ప్రత్నవథ్నటృంచాశత్ ||
 ఆదిత్యేభ్యః సువరపో జిగాయ ||

ద్వితీయకాణ్డే చతుర్థః ప్రశ్నః ౪

౧ దేవా మనుష్యాః పితరస్తేఽన్యత ఆసన్నసురా
 రక్షాసి పితావాస్తేఽన్యతస్తేషాం దేవానాముత యదల్పం
 లోహితమకుర్వన్నద్రక్షాసి రాత్రీభిరసుభున్తాస్సుభాన్మృతానభి
 వ్యోచ్ఛత్రే దేవా అవిదుఃకోః వై నోఽయం మ్రియతే రక్షాసివా ఇమం

ఘ్నస్తీతి తే రక్షాగ్స్యపామంత్రయంత తాన్యబ్రువన్వరం వృణామహై య
౨ దసురాజ్ఞాయామ తన్నః సహసదితి తతో వై దేవా

అసురానజయన్తేఽసురాంజిత్వా రక్షాగ్స్యపానుదన్త తాని

రక్షాగ్స్యనృతమకర్తేతి సమన్తం దేవాన్పర్యవిశన్తే దేవా

అగ్నావనాథన్త తేఽగ్నయే ప్రవతే పురోడాశమష్టాకపాలం

నిరవపన్నగ్నయే విబాధవతేఽగ్నయే ప్రతీకవతే యదగ్నయే ప్రవతే

నిరవపన్ యాన్యేవ పురస్తాద్రక్షాగ్స్యా

౩ ఽనస్తాని తేన ప్రాణుదన్త యదగ్నయే విబాధవతే యాన్యేవాభితో

రక్షాగ్స్యాసన్ తాని తేన వ్యబాధన్త యదగ్నయే ప్రతీకవతే యాన్యేవ

పశ్చాద్రక్షాగ్స్యాసన్ తాని తేనాపానుదన్త తతో దేవా అభవన్పరాసురా

యో భ్రాతృవ్యవాన్స్యాథస్స సృర్ధమాన ఏతయేష్ట్యా యజేతాగ్నయే ప్రవతే

పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేదగ్నయే విబాధవతే

౪ ఽగ్నయే ప్రతీకవతే యదగ్నయే ప్రవతే నిర్వపతి య

ఏవాస్మాచ్చేయాన్భ్రాతృవ్యస్తం తేన ప్రాణుదతే యదగ్నయే విబాధవతే

య ఏవైనేన సదృశ్చి తేన వి బాధతే యదగ్నయే ప్రతీకవతే య

ఏవాస్మాత్పాపీయాన్తం తేనాప నుదతే ప్రశ్రేయాఃసం భ్రాతృవ్యం నుదతేఽతి

సదృశం క్రామతి నైనం పాపీయానాస్సోతి య ఏవం విద్వానేతయేష్ట్యా యజతే

॥ ౨॥ ౪॥ ౧॥ వృణామహై యత్పురస్తాద్రక్షాః వపేదగ్నయే విబాధవత

ఏవం చత్వారి చ ॥ ౨॥ ౪॥ ౧॥

౫ దేవాసురాః సంయత్తా ఆసన్ తే దేవా అబ్రువన్ యో నో వీర్యావత్తమన్తమను

సమారభామహా ఇతి త ఇంద్రమబ్రువన్తస్యం వై నో వీర్యావత్తమోఽసి త్వామను

సమారభామహా ఇతి సోఽబ్రవీత్తిస్రో మ ఇమాన్తనువో వీర్యావతీస్తాః

ప్రీణీతాథాసురానభి భవిష్యథేతి తా వై బ్రూహీత్యబ్రువన్నియమః

హోముగియం విమృధేయమింద్రియావతీ

౬ త్యబ్రవీత్త ఇంద్రాయాః హోముచే పురోడాశమేకాదశకపాలం

నిరవపన్నింద్రాయ వైమృథాయేంద్రాయేంద్రియావతే యదింద్రాయాః హోముచే

నిరవపన్నః హస ఏవ తేనాముచ్యంత యదింద్రాయ వైమృధాయ మృధ
 ఏవ తేనాపాఘ్నుత యదింద్రాయేంద్రియావత ఇంద్రియమేవ తేనాత్మన్నదధత
 త్రయస్త్రిశక్కపాలం పురోడాశం నిరవపస్త్రయస్త్రిశద్వై దేవతాస్తా
 ఇంద్ర ఆత్మన్నను సమారంభయత భూత్యై
 ౭ తాం వావ దేవా విజితిముత్తమామసురైర్వ్యజయన్త యో భ్రాతృవ్యవ్ఘ్నాన్యథన్
 స్పర్ధమాన ఏతయేష్ట్యా యజేతేంద్రాయా హోముచే పురోడాశమేకాదశకపాలం
 నిర్వపేదింద్రాయ వైమృధాయేంద్రాయేంద్రియావతే హసా వా ఏష గృహీతో
 యస్మాచ్చేయాన్భ్రాతృవ్యోయదింద్రాయా హోముచే నిర్వపత్య హస ఏవ
 తేన ముచ్యతే మృధా వా ఏషోఽభిషణ్ణో యస్మాధన్మానేష్వనః శ్రేయానుతా
 ౮ ఽభ్రాతృవ్యో యదింద్రాయ వైమృధాయ మృధ ఏవ తేనాఽప హతే
 యదింద్రాయేంద్రియావత ఇంద్రియమేవ తేనాత్మన్తే త్రయస్త్రిశక్ కపాలం
 పురోడాశం నిర్వపతి త్రయస్త్రిశద్వై దేవతాస్తా ఏవ యజమాన
 ఆత్మన్నను సమారంభయతే భూత్యై సా వా ఏషా విజితిర్నామేష్ఠిర్వ్య ఏవం
 విద్వానేతయేష్ట్యా యజత ఉత్తమామేవ విజితిం భ్రాతృవ్యేణ వి జయతే ||
 ౨| ౪| ౨|| ఇంద్రియావతీ భూత్యా ఉత్తైకాన్న పంచాశచ్ఛ || ౨| ౪| ౨||
 ౯ దేవాసురాః సంయత్యా ఆసన్నేషాం గాయత్తోజో బలమింద్రియం వీర్యం
 ప్రజాం పశూన్సంగృహ్యదాయాప క్రమ్యాతిష్ఠత్ తేఽమన్యన్త యతరాన్,
 వా ఇయముపావర్ధ్యుతి త ఇదం భవిష్యన్తీతి తాం వ్యహ్వయన్త
 విశ్వకర్మన్నితి దేవా దాభీత్యసురాః సా నాన్యతరాగ్భు నోపావర్తత
 తే దేవా ఏతద్యజరపశ్యన్నోజోఽసి సహోఽసి బలమసి
 ౧౦ భ్రాజోఽసి దేవానాం ధామ నామాసి విశ్వమసి విశ్వాయుః సర్వమసి
 సర్వాయురభిభూరితి వావ దేవా ఆసురాణామోజో బలమింద్రియం వీర్యం
 ప్రజాం పశూనవృక్షత యధాయత్ర్యపక్రమ్యాతిష్ఠత్సాదేతాం
 గాయత్రీతీష్ఠిమాహుః సంవధ్నరో వై గాయత్రీ సంవధ్నరో వై
 తదపక్రమ్యాతిష్ఠద్వదేతయా దేవా ఆసురాణామోజో బలమింద్రియం వీర్యం

౧౧ ప్రజాం పశూనవృజ్ఞాత తస్మాదేతాః సంవర్గ ఇతీష్టిమాహుఱ్ఱోః
 భ్రాతృవ్యవ్ఞాన్యథ సుర్ధమాన ఏతయేష్ట్యా యజేతాగ్నయే సంవర్గాయ
 పురోడాశమహాకపాలం నిర్వపేత్తః శతమాసన్నమేతేన యజషాభి
 మృశేదోజ ఏవ బలమింద్రియం వీర్యం ప్రజాం పశూనాభ్రాతృవ్యస్య వృజ్ఞే
 భవత్యాత్మనా పరాస్య భ్రాతృవ్యో భవతి || ౨ | ౪ | ౩ || బలమస్యేతయా దేవా
 అసురాణామోజో బలమింద్రియం వీర్యం పంచ చత్వారిః శచ్చ || ౨ | ౪ | ౩ ||

౧౨ ప్రజాపతిః ప్రజా అస్సజత తా ఆస్మాథస్పృష్టాః పరాచీరాయన్తా
 యత్రావసంతతో గర్బుదుదతిష్ఠతా బృహస్పతిశ్చాన్వవైతాః
 సోఽబ్రవీద్బృహస్పతిరనయా త్వా ప్రతిష్ఠాన్యథ త్వా
 ప్రజా ఉపావర్ష్యస్తీతి తం ప్రాతిష్ఠత్తో వై ప్రజాపతిం ప్రజా
 ఉపావర్షన్త యః ప్రజాకామః స్యాత్తస్మా ఏతం ప్రాజాపత్యం గార్బుతం చరుం
 నిర్వపేత్ప్రజాపతి

౧౩ మేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై ప్రజాం ప్ర జనయతి
 ప్రజాపతిః పశూనస్సజత తేఽస్మాథస్పృష్టాః పరాఞ్చ ఆయన్ తే
 యత్రావసంతతో గర్బుదుదతిష్ఠత్ తాన్పూషా చాన్వవైతాః సోఽబ్రవీత్
 పూషానయా మా ప్రతిష్ఠాథ త్వా పశవ ఉపావర్ష్యస్తీతి మాం ప్రతిష్ఠేతి
 సోమోఽబ్రవీన్మమ వా

౧౪ అకృష్టపచ్యమిత్యభౌ వాం ప్రతిష్ఠానీత్యబ్రవీత్ ప్రాతిష్ఠత్తో
 వై ప్రజాపతిం పశవ ఉపావర్షన్త యః పశుకామః స్యాత్తస్మా
 ఏతః సోమాశౌష్ఠం గార్బుతం చరుం నిర్వపేథోమాపూషణావేవ స్వేన
 భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మై పశూన్ ప్ర జనయతః సోమో వై రేతోధాః
 పూషా పశూనాం ప్రజనయితా సోమ ఏవాస్మై రేతో దధాతి పూషా పశూన్ ప్ర
 జనయతి || ౨ | ౪ | ౪ || వపేత్ ప్రజాపతిం వై దధాతి పూషా త్రిణి చ || ౨ | ౪ | ౪ ||

౧౫ అగ్నే గోభిర్న ఆ గహీన్తో పుష్ట్యా జషస్వ నః | ఇంద్రో ధర్తా గృహేషు
 నః || సవితా యః సహస్రియః స నో గృహేషు రారణత్ | ఆ పూషా ఏత్వా వసు

॥ ధాతా దదాతు నో రయిమీశానో జగతస్పతిః । స నః పూర్ణే న వావనత్ ॥
 త్వష్టా యో వృషభో వృషా స నో గృహేషు రారణత్ । సహస్రేణాయుతేన
 చ ॥ యేన దేవా అమృతం

౧౬ దీర్ఘాః శ్రవో దివ్యైరయన్త । రాయసోష్ప త్వమస్మభ్యం గవాం
 కుల్మిం జీవస ఆ యువస్వ ॥ అగ్నిర్గృహపతిః సోమో విశ్వవనిః సవితా
 సుమేధాః స్వాహాః । అగ్నే గృహపతే యస్తే ఘృతోఽభాగస్తేన స హ ఓజ
 ఆక్రమమాణాయ ధేహి త్రైష్టాతృభో మా యోషం మూర్ధా భూయాస్థ్ స్వాహా
 ॥ ౨౧ ౪౧ ౫ ॥ అమృతమష్టాత్రిశచ ॥ ౨౧ ౪౧ ౫ ॥

౧౭ చిత్రయా యజేత పశుకామ ఇయం వై చిత్రా యద్వా అస్యాం విశ్వం భూతమధి
 ప్రజాయతే తేనేయం చిత్రా య ఏవం విద్వాగ్నిత్త్రయా పశుకామో యజతే
 ప్ర ప్రజయా పశుభిర్మిథునైర్జాయతే ప్రైవాగ్నే యేన వాపయతి రేతః
 సోమ్యేన దధాతి రేత ఏవ హితం త్వష్టా రూపాణి వి కరోతి సారస్వతో
 భవత ఏతద్వై దైవ్యం మిథునం దైవ్యమేవాస్మై

౧౮ మిథునం మధ్యతో దధాతి పుష్ట్యై ప్రజననాయ సినీవాల్యై చరుర్భవతి
 వాగ్వై సినీవాలీ పుష్టిః ఖలు వై వాక్సుష్టిమేవ వాచముపైత్యేంద్ర ఉత్తమో
 భవతి తేనైవ తన్మిథునః సప్తైతాని హవీఃషి భవన్తి సప్త
 గ్రామ్యాః పశవః సప్తారణ్యాః సప్త ఛందాగ్న్యభయస్యావరుద్ధ్యా ఆధైతా
 ఆహుతీర్జుహోత్యేతే వై దేవాః పుష్టిపతయన్త ఏవాస్మిన్పుష్టిం దధతి పుష్యతి
 ప్రజయా పశుభిరభో యదేతా ఆహుతీర్జుహోతి ప్రతిష్ఠిత్యై ॥ ౨౧ ౪౧ ౬ ॥
 అస్మై త ఏవ ద్వాదశ చ ॥ ౨౧ ౪౧ ౬ ॥

౧౯ మారుతమసి మరుతామోజోఽపాం ధారాం భిన్ధి రమయత మరుతః
 శ్యేనమాయినం మనోజవసం వృషణః సువృక్తిమ్ । యేన
 శర్ధ ఉగ్రమవస్పృష్టమేతి తదశ్వినా పరి ధత్తాః స్వస్తి ॥
 పురోవాతో వర్షంజిన్వరావృథ్వాహా వాతావద్వర్షన్నుగ్రరావృథ్వాహా
 స్తనయన్వర్షన్ భీమరావృథ్వాహాఽనశన్యవసూర్భన్ దిద్యుద్వర్షన్

త్వేషరావృథ్వాహాతిరాత్రం వర్షన్నూర్తిరావృథ్

౨౦ స్వాహా బహు హాయమవృషాదితి శ్రుతరావృథ్వాహాతపతి
 వర్షన్విరాడావృథ్వాహావస్సూర్జన్ దిద్యుద్యర్షన్ భూతరావృథ్వాహా
 మాన్దా వాశాః శున్ధ్యారజిరాః । జ్యోతిష్మతీస్తమస్వరీరున్దతీః
 సుఫేనాః । మిత్రభృతః క్షత్రభృతః సురాష్ట్రా ఇహ మావత ।
 వృష్ణో అశ్వస్య సందానమసివృష్ణ్యై తోవ నహ్యమి ॥ ౨౧ ౪౧ ౭॥
 పూర్తిరావృద్ధిచత్వారిశచ్చ ॥ ౨౧ ౪౧ ౭॥

౨౧ దేవా వసవ్యా అగ్నే సోమ సూర్య । దేవాః శర్మణ్యా మిత్రావరుణార్యమన్ ।
 దేవాః సపీతయోఽపా నపాదాశుహేమన్ । ఉద్నో దత్తోఽదధిం భిన్న దివః
 పర్జన్యాదన్తరిక్షాత్ పృథివ్యాస్తతో నో వృష్ణ్యావత । దివా చిత్తమః
 కృణ్వన్తి పర్జన్యేనోదవాహేన । పృథివీం యద్వ్యుందన్తి ॥ ఆ యం నరః
 సుదానవో దదాశుషే దివః కోశమచవ్యవుః । వి పర్జన్యాః సృజన్తి
 రోదసీ అను ధన్వనా యన్తి

౨౨ వృష్టయః ॥ ఉదీరయథా మరుతః సముద్రతో యూయం వృష్టిం వర్షయథా
 పురీషిణః । న వో దస్తా ఉప దస్యన్తి ధేనవః శుభం యాతామను రథా
 అవృథ్సత ॥ సృజా వృష్టిం దివ ఆదిభిః సముద్రం పృణ । అజ్ఞా అసి
 ప్రథమజా బలమసి సముద్రియమ్ ॥ ఉన్నం భయ పృథివీం భిన్నీదం దివ్యం
 నభః । ఉద్నో దివ్యస్య నో దేహిశానో వి సృజా దృతిమ్ ॥ యే దేవా
 దివిభాగా యేఽన్తరిక్షభాగా యే పృథివిభాగాః । త ఇమం యజ్ఞమవస్తు
 త ఇదం క్షేత్రమా విశన్తు త ఇదం క్షేత్రమను వి విశన్తు ॥ ౨౧ ౪౧ ౮॥
 యన్తి దేవా విశతిశ్చ ॥ ౨౧ ౪౧ ౮॥

౨౩ మారుతమసి మరుతామోజ ఇతి కృష్ణం వాసః కృష్ణతూషం పరి ధత్త
 ఏతద్వై వృష్ణ్యై రూపః సరూప ఏవ భూత్వా పర్జన్యం వర్షయతి రమయత
 మరుతః శ్యేనమాయినమితి పశ్చాద్వాతం ప్రతి మీవతి పురోవాతమేవ జనయతి
 వర్షస్యావరుద్ధ్యై వాతనామాని జహోతి వాయుర్వై వృష్ణ్యా ఈశే వాయుమేవ స్వేన

భాగధేయోప ధావతి స ఏవాస్మై పర్జన్యం వర్షయత్యష్టౌ
 ౨౪ జుహోతి చతస్రో వై దిశశ్చతస్రోఽవాన్తరదిశా దిగ్భ్య ఏవ
 వృష్టిః సం ప్ర చ్యావయతి కృష్ణాజినే సం యాతి హవిరేవాకరన్తర్వేది సం
 యోత్యవరుద్ధ్యే యతీనామద్యమానానాః శీర్షాణి పరాపతన్తే ఖర్జూరా
 అభవన్తేషాః రస ఊర్ధ్వోఽపతతాని కరీరాణ్యభవన్సౌమ్యాని
 వై కరీరాణి సౌమ్యా ఖలు వా ఆహుతిర్దివో వృష్టిం చ్యావయతి యత్కరీరాణి
 భవన్తి

౨౫ సౌమ్యయైవాహుత్యా దివో వృష్టిమవ రున్థే మధుషా సం యోత్యపాం
 వా ఏష ఓషధీనాః రసో యన్మధ్యదభ్య ఏవోషధీభ్యో వర్షత్యథో
 అదభ్య ఏవోషధీభ్యో వృష్టిం ని నయతి మాన్దా వాశా ఇతి సం యోతి
 నామధేయైరేవైనా అచ్యైత్యథో యథా బ్రూయాదసావేహిత్యేవమేవైనా
 నామధేయైరా

౨౬ చ్యావయతి వృష్టో ఆశ్వస్య సందానమసి వృష్ట్యై తోవప నహ్యమీత్యాహ
 వృషా వా అశ్వో వృషా పర్జన్యః కృష్ణ ఇవ ఖలు వై భూత్వా వర్షతి
 రూపేణైవైనః సమర్థయతి వర్షస్యావరుద్ధ్యే || ౨| ౪| ౯|| అష్టౌ భవంతి
 నామధేయైరైకాన్న త్రిశచ్చ || ౨| ౪| ౯||

౨౭ దేవా వసవ్యా దేవాః శర్మణ్యా దేవాః సపీతయ ఇత్యా బధ్నాతి
 దేవతాభిరేవాన్వహం వృష్టిమిచ్చతి యది వర్షేత్తావత్యేవ హోతవ్యం
 యది న వర్షేచ్ఛో భూతే హవిర్నిర్వపేదహోరాత్రే వై మిత్రావరుణావహోరాత్రాభ్యాం
 ఖలు వై పర్జన్యో వర్షతి నక్తం వా హి దివా వా వర్షతి మిత్రావరుణావేవ
 స్యేన భాగధేయోప ధావతి తావేవాస్మా

౨౮ అహోరాత్రాభ్యాం పర్జన్యం వర్షయతోఽగ్నయే ధామచ్ఛదే
 పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేన్మారుతః సప్తకపాలః
 సౌర్యమేకకపాలమగ్నిర్వా ఇతో వృష్టిముదీరయతి మరుతః స్పృష్టాం నయన్తి
 యదా ఖలు వా అసావాదిత్యో న్యక్షుశ్శిఖిః పర్యావర్తతేఽథ వర్షతి

ధామచ్ఛదివ ఖలు వై భూత్వా వర్షత్యేతా వై దేవతా వృష్ట్యా ఈశతే
తా ఏవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తా

౨౯ ఏవాస్మై పర్జన్యం వర్షయన్త్యతావర్షిష్యన్వర్షత్యేవ సృజా వృష్టిం
దివ ఆదిభిః సముద్రం పృణేత్యాహేమాశ్చైవామూశ్చాపః సమర్థయత్యథో
అభిరేవామూరభ్యైత్యబ్జా ఆసి ప్రథమజా బలమసి సముద్రియమిత్యాహ
యథాయజురేవైతదున్నం భయ పృథివీమితి వర్షాహ్వాం జహోత్యేషా వా ఓషధీనాం
వృష్టివనిస్తయైవ వృష్టిమా చ్యావయతి యే దేవా దివిభాగా ఇతి
కృష్ణాజనమవ ధూనోతీమ ఏవాస్మై లోకాః ప్రీతా అభీష్టా భవన్తి || ౨ | ౪ | ౧౦ ||

అస్మై ధావతి తా వా ఏకవిశతిశ్చ || ౨ | ౪ | ౧౦ ||

౩౦ సర్వాణి ఛన్దాగ్న్యేతస్యామిష్ట్యామనూవ్యాసీత్యాహుస్త్రిష్టుభో వా
ఏతదీర్ష్యం యత్ కకుదుష్టిహా జగత్యై యదుష్టిహా కకుభావన్వాహ
తేనైవ సర్వాణి ఛన్దాగ్న్యవ రున్ధే గాయత్రీ వా ఏషా యదుష్టిహా యాసి
చత్వార్యధ్యక్షరాణి చతుష్పాద ఏవ తే పశవో యథా పురోడాశే
పురోడాశోఽధ్యేవమేవ తద్యదృచ్యధ్యక్షరాణి యజ్జగత్యా

౩౧ పరిదధ్యాదన్తం యజ్ఞం గమయేత్త్రిష్టుభా పరి దధాతీంద్రియం వై వీర్యం
త్రిష్టుగింద్రియ ఏవ వీర్యే యజ్ఞం ప్రతి స్థాపయతి నాన్తం గమయత్యగ్నే
త్రీతే వాజినా త్రీషధస్థేతి త్రివత్వ్యా పరి దధాతి సరూపత్వాయ సర్వో
వా ఏష యజ్ఞో యత్రైధాతవీయం కామాయకామాయ ప్ర యుజ్యతే సర్వేభ్యో
హి కామేభ్యో యజ్ఞః ప్రయుజ్యతే త్రైధాతవీయేన యజేతాభిచరన్సర్వో వా

౩౨ ఏష యజ్ఞో యత్రైధాతవీయః సర్వేణైవేనం యజ్ఞేనాభి
చరతి స్తుణుత ఏవైనమేతయైవ యజేతాభిచర్యమాణః సర్వో
వా ఏష యజ్ఞో యత్రైధాతవీయః సర్వేణైవ యజ్ఞేన యజతే
వైనమభిచరన్స్తుణుత ఏతయైవ యజేత సహస్రేణ యక్ష్యమాణః
ప్రజాతమేవైనద్దదాత్యేతయైవ యజేత సహస్రేణోఽన్తం వా ఏష

పశూనాం గచ్ఛతి

33 యః సహస్రేణ యజతే ప్రజాపతిః ఖలు వై పశూనస్సజత
 తాగ్ స్త్రైధాతవీయేనైవాస్సజత య ఏవం విద్వాగ్ స్త్రైధాతవీయేన
 పశుకామో యజతే యస్మాదేవ యోనేః ప్రజాపతిః పశూనస్సజత
 తస్మాదేవైనాన్స్సజత ఉపైనముత్తరః సహస్రం నమతి దేవతాభ్యో
 వా ఏష ఆ వృశ్చ్యతే యో యక్ష్య ఇత్యుక్త్వా న యజతే త్రైధాతవీయేన యజేత
 సర్వో వా ఏష యజ్ఞో

34 యత్రైధాతవీయః సర్వేణైవ యజ్ఞేన యజతే న దేవతాభ్య
 ఆ వృశ్చ్యతే ద్వాదశకపాలః పురోడాశో భవతి తే త్రయశ్చతుష్కపాలాత్
 త్రిష్టమృథత్వాయ త్రయః పురోడాశా భవన్తి త్రయ ఇమే లోకా ఏషాం
 లోకానామాప్త్యా ఉత్తరాత్తరో జ్యాయాన్భవత్యేవమివ హీమే లోకా యవమయో
 మధ్య ఏతద్వా అన్తరిక్షస్య రూపః సమృద్ధ్యై సర్వేషామభి
 గమయన్నవద్యత్యవ్చంబట్కారః హిరణ్యం దదాతి తేజ ఏవా

35 ౭వ రుణే తార్ప్యం దదాతి పశూనేవావ రుణే ధేనుం దదాత్యాశిష
 ఏవావ రుణే సామ్నో వా ఏష వర్ణో యద్ధిరణ్యం యజషాం
 తార్ప్యముక్తామదానాం ధేనురేతానేవ సర్వాన్వర్ణానవ రుణే || ౨1 ౪1 ౧౧ ||
 జగత్యాభివరస్థనర్వో వై గచ్ఛతి యజ్ఞవేజి ఏవ త్రిశచ్చ
 || ౨1 ౪1 ౧౧ ||

3౬ త్వష్టా హతపుత్రో వీంద్రః సోమమాహరత్తస్మిన్నింద్ర
 ఉపహవమైచ్చత తం నోపాహ్వయత పుత్రం మే ౭వధీరితి స యజ్ఞవేశనం
 కృత్వా ప్రాసహో సోమమపిబత్తస్య యదత్యశిష్యత తత్త్వష్టాహవనీయముప
 ప్రావర్తయధ్వాహేంద్రశత్రుర్వర్థస్వేతి స యావదూర్ధ్వః సరావిధ్యతి
 తావతి స్వయమేవ వ్యరమత యది వా తావత్ప్రవణమా

3౭ ౭సీద్యది వా తావదధ్యగ్నైరాసీథ్న సంభవన్నగ్నీషోమావభి
 సమభవధ్న ఇషుమాత్రమిషుమాత్రం విష్యజ్జవర్ధత స ఇమా3ః

ణ్లోకానవృణోద్యదిమా౩౫ ణ్లోకానవృణోత్తద్వృత్రస్య వృత్రత్వం
 తస్మాదింద్రోఽబిభేదపి త్వష్టా తస్మై త్వష్టా వజ్రముసింశ్చుత్తపో వై స
 వజ్ర ఆసీత్తముద్యన్తుం నాశక్నోదథ వై తర్లి విష్ణు

౩౮ రన్యా దేవతాఽసీథోఽబ్రవీద్విష్ణవేహీదమా హరిష్యావో యేనాయమిదమితి
 స విష్ణుస్తేధాత్మానం వి న్యధత్త పృథివ్యాం తృతీయమన్తరిక్షే తృతీయం
 దివి తృతీయమభి పర్యావర్తాధ్యభిభేద్యత్ పృథివ్యాం తృతీయమాసీత్
 తేనేంద్రో వజ్రముదయచ్ఛద్విష్ణ్వనుస్థితః సోఽబ్రవీన్మా మే ప్ర హారస్తి
 వా ఇదం

౩౯ మయి వీర్యం తత్యే ప్ర దాస్యామితి తదస్మై
 ప్రాయచ్ఛత్తప్రత్యగృహ్లాదధా మేతి తద్విష్ణవేతి ప్రాయచ్ఛత్తద్విష్ణుః
 ప్రత్యగృహ్లాదస్మాస్వింద్ర ఇంద్రియం దధాత్వితి యదన్తరిక్షే
 తృతీయమాసీత్తేనేంద్రో వజ్రముదయచ్ఛద్విష్ణ్వనుస్థితః సోఽబ్రవీన్మా మే
 ప్ర హారస్తి వా ఇదం

౪౦ మయి వీర్యం తత్యే ప్ర దాస్యామితి తదస్మై ప్రాయచ్ఛత్
 తప్రత్యగృహ్లాద్విర్మాధా ఇతి తద్విష్ణవేతి ప్రాయచ్ఛత్తద్విష్ణుః
 ప్రత్యగృహ్లాదస్మాస్వింద్ర ఇంద్రియం దధాత్వితి యద్దివి
 తృతీయమాసీత్తేనేంద్రో వజ్రముదయచ్ఛద్విష్ణ్వనుస్థితః సోఽబ్రవీన్మా మే
 ప్ర హార్యేనాహ

౪౧ మిదమస్మి తత్యే ప దాస్యామితి తీవ(౩) ఇత్యబ్రవీథ్సంధాం తు సం
 దధావ హై త్వామేవ ప్ర విశానీతి యన్మాం ప్రవిశేః కిం మా భుజ్జ్వా
 ఇత్యబ్రవీత్వామేవేన్ధీయ తవ భోగాయ త్వాం ప్ర విశేయమిత్యబ్రవీత్తమ్
 వృత్రః ప్రావిశదుదరం వై వృత్రః క్షుత్థలు వై మనుష్యస్య
 భ్రాతృవ్యో

౪౨ య ఏవం వేద హన్తి క్షుధం భ్రాతృవ్యం తదస్మై
 ప్రాయచ్ఛత్తప్రత్యగృహ్లాత్త్రిర్మాధా ఇతి తద్విష్ణవేతి

ప్రాయచ్ఛత్తద్విష్టః ప్రత్యగృహ్లాదస్మాద్వింద ఇంద్రియం దధాత్వితి
 యత్త్రిః ప్రాయచ్ఛత్త్రిః ప్రత్యగృహ్లాత్తత్త్రిధాతోస్త్రీధాతుత్వం
 యద్విష్టః ప్రన్వతిష్టత విష్టవేతి ప్రాయచ్ఛత్తస్మాద్దైంద్రావైష్టవః
 హవీర్భవతి యద్వా ఇదం కిం చ తదస్మై తత్ప్రాయచ్ఛద్భవః సామాని
 యజాః సహస్రం వా అస్మై తత్ప్రాయచ్ఛత్తస్మాద్భవస్రదక్షిణమ్ ॥
 ౨౧ ౪౧ ౧౨॥ ప్రవణం విష్ణుర్వా ఇదమిదమహం యో భవత్యేకవిః శతిశ్చ ॥
 ౨౧ ౪౧ ౧౨॥

౪౩ దేవా వై రాజన్యాజ్ఞాయమానాదబిభయస్తమస్తరేవ సన్తం దామ్నాపౌంభన్త
 వా ఏషోఽపోభో జాయతే యద్రాజన్యో యద్వా ఏషోఽనపోభో జాయేత
 వృత్రాన్ ఘ్నౌః శ్చరేద్యం కామయేత రాజన్యమనపోభో జాయేత
 వృత్రాన్ఘ్నౌః శ్చరేదీతి తస్మా ఏతమైంద్రాబార్హస్పత్యం చరుం
 నిర్యపేద్దైంద్రో వై రాజన్యో బ్రహ్మ బృహస్పతిర్బ్రహ్మణైవైనం
 దామ్నోఽపోభనాన్ముఞ్చతి హిరణ్యం దామ దక్షిణా సాక్షాదేవైనం
 దామ్నోఽపోభనాన్ముఞ్చతి ॥ ౨౧ ౪౧ ౧౩॥ ఏనం ద్వాదశ చ ॥ ౨౧ ౪౧ ౧౩॥

౪౪ నవోనవో భవతి జాయమానోఽహ్నం కేతురుషసామేత్యగ్రే । భాగం
 దేవేభ్యో వి దధాత్యాయన్ ప్ర చంద్రమాస్తిరతి దీర్ఘమాయుః ॥ యమాదిత్యా
 ఆశుమాప్యాయయన్తి యమక్షితమక్షితయః పిబన్తి । తేన నో
 రాజా వరుణో బృహస్పతిరా ప్యాయయన్తు భువనస్య గోపాః ॥ ప్రాచ్యాం దిశి
 త్వమింద్రాసి రాజోతోదీచ్యాం వృత్రహన్వృత్రహాసి । యత్ర యన్తి స్రోత్యాస్త

౪౫ జ్ఞతం తే దక్షిణతో వృషభ ఏధి హవ్యః । ఇంద్రో జయాతి న పరా
 జయాతా అధిరాజో రాజసు రాజయాతి । విశ్వా హి భూయాః పృతనా
 అభిష్టిరుపసద్యో
 నమస్యో యథాసత్ ॥ అన్యేదేవ ప్ర రిరిచే మహిత్యం దివః పృథివ్యాః
 పర్యస్తరిషాత్ । స్వరాడింద్రో దమ ఆ విశ్వగూర్తః స్వరిరమత్రో వవక్షే
 రణాయ । అభి త్వా శూర నోనుమో ఽదుగ్ధా ఇవ ధేనవః । ఈశాన

౪౬ మన్య జగతః సువర్ధృశమీశానమింద్ర తస్థుషః ॥ త్వామిద్ధి హవామహే
సాతా వాజస్య కారవః । త్వాం వృత్రేష్యింద్ర సత్వతిం నరస్త్యాం
కాష్టాస్వర్వతః ॥ యద్ధ్యావ ఇంద్ర తే శతః శతం భూమీరుత స్యుః । న త్వా
వజ్రస్థుహస్తః సూర్యా అను న జాతమష్ట రోదసీ ॥ పిబా సోమమింద్ర
మన్దతు త్వా యం తే సుషావ హర్యశ్వాద్రీః ॥

౪౭ సోతుర్భాపబభ్యాః సుయతో నార్వా ॥ రేవతీర్నుః సధమాద ఇంద్రే
సస్తు తువివాజాః । క్షుమనో యాభిర్మదేమ ॥ ఉదగ్నో శుచయస్తవ
వి జ్యోతిషోదు త్యం జాతవేదసః సప్త త్వా హరితో రథే వహన్తి
దేవ సూర్య । శోబిష్కేశం విచక్షణ ॥ చిత్రం దేవానాముదగాదసీకం
చక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః । ఆప్తా ద్యావాపృథివీ అన్తరిక్షః
సూర్య ఆత్మా జగతస్తస్థుష

౪౮ శచ్చ ॥ విశ్వే దేవా ఋతావృధ ఋతుభిర్హవనశ్రుతః । జషన్తాం
యుజ్యం పయః ॥ విశ్వే దేవాః శృణుతేమః హవం మే యే అన్తరిక్షే య ఉప
ద్యవిష్ట । యే అగ్నిజహ్వం ఉత వా యజత్రా ఆసద్యాస్మిన్పర్థిషి మాదయధ్వమ్ ॥
౨౧ ౪౧ ౧౪ ॥ తదీశానమద్రస్తస్థుషస్త్రిశచ్చ ॥ ౨౧ ౪౧ ౧౪ ॥

దేవా మనుష్యా దేవాసురా అబ్రువన్దేవాసురాస్తేషాం గాయత్రీ ప్రజాపతిస్తా
యత్రాగ్నో గోభిశ్చిత్రయా మారుతం దేవా వసవ్యా అగ్నో మారుతమితి
దేవా వసవ్యా దేవాః శర్మణ్యాః సర్వాణి త్వష్టా హతపుత్రో దేవా వై
రాజన్యాన్నవోనవశ్చతుర్దశ ॥

దేవా మనుష్యాః ప్రజాం పశూన్దేవా వసవ్యాః
పరిదధ్యాదిదమస్మృష్టాచత్వారిశత్ ॥
దేవా మనుష్యా మాదయధ్వమ్ ॥

ద్వితీయకాణ్డే పంచమః ప్రశ్నః ✕

౧ విశ్వరూపో వై త్వాప్యః పురోహితో దేవానామాసీధస్వసీమోఽసురాణాం

తస్య త్రిణీ శీర్షాణ్యాసన్ధోమపానః సురాపానమన్నాదనః
 స ప్రత్యక్షం దేవేభ్యో భాగమవదత్పరోఽక్షమసురేభ్యః సరస్వస్మై
 వై ప్రత్యక్షం భాగం వదన్తి యస్మా ఏవ పరోఽక్షం వదన్తి తస్య
 భాగ ఉదితస్తస్మాదింద్రోఽభిభేదీదృక్ష్యై రాష్ట్రం వి పర్యావర్తయతీతి
 తస్య వజ్రమాదాయ శీర్షాణ్యచ్ఛిన్నద్యభోమపాన

౨ మాసీథ్ను కపిజ్ఞులోఽభవద్యథురూపానః స కలవిజ్ఞోఽ
 యదన్నాదనః స తిత్తిరిస్తస్యాజ్ఞులినా బ్రహ్మహత్యాముపాగృహ్ణాత్తాః
 సంవత్సరమభిభన్తం భూతాన్యభ్యక్రోశన్ బ్రహ్మహన్నితి స
 పృథివీముపాసీదదస్యై బ్రహ్మహత్యాయై తృతీయం ప్రతి గృహాణేతి
 సాబ్రవీద్వరం వృణై ఖాతాత్ పరాభవిష్యన్తీ మన్యే తతో మా పరా
 భూవమితి పురా తే

౩ సంవత్సరాదపి రోహదిత్యబ్రవీత్ తస్మాత్పురా సంవత్సరాత్ పృథివ్యై
 ఖాతమపి రోహతి వారేవృతగ్గ్ హ్యస్యై తృతీయం బ్రహ్మహత్యాయై
 ప్రత్యగృహ్ణాత్ తథ్స్వకృతమిరిణమభవత్ తస్మాదాహితాగ్నిః
 శద్ధాదేవః స్వకృత ఇరిణే నావ స్యేద్బ్రహ్మహత్యాయై హ్యేష వర్ణః
 స వనస్పతీనుపాసీదదస్యై బ్రహ్మహత్యాయై తృతీయం ప్రతి గృహ్ణాతేతి
 తేఽబ్రువన్వరం వృణామహై వృణాత్

౪ పరాభవిష్యన్తో మన్యామహే తతో మా పరా భూమేత్యావ్రశ్చనాద్వో
 భూయాః ఉత్తిష్టానిత్యబ్రవీత్ తస్మాదాప్రశ్చనాద్ వృణాణాం
 భూయాః ఉత్తిష్టన్తి వారేవృతగ్గ్ హ్యేషాం తృతీయం
 బ్రహ్మహత్యాయై ప్రత్యగృహ్ణాన్థు నిర్యాసోఽభవత్ తస్మాన్నిర్యాసస్య
 నాశ్యం బ్రహ్మహత్యాయై హ్యేష వర్ణోఽథో ఖలు య ఏవ లోహితో యో
 వాప్రశ్చనాన్నిర్యేషతి తస్య నాశ్యం

౫ కామమన్యస్య స స్త్రీషః సాదముపాసీదదస్యై బ్రహ్మహత్యాయై తృతీయం
 ప్రతి గృహ్ణాతేతి తా అబ్రువన్వరం వృణామహా ఋత్వియాత్పుజాం విన్దామహై

కామమా విజనితోః సంభవామేతి తస్మాద్పృథ్వియాద్ద్రియః ప్రజాం
విన్దన్తే కామమా విజనితోః సంభవన్తి వారేవృత్గ్ హ్యసాం తృతీయం
బ్రహ్మహత్యాయై ప్రత్యగృహ్ణాన్థా మలవద్వాసా అభవత్ తస్మాన్మలవద్వాససా
న సం వదేత

౬ న సహసీత నాస్యా అన్నమద్యాద్ బ్రహ్మహత్యాయై హ్యేషా వర్ణం
ప్రతిముచ్యాన్తేఽథో ఖల్వాహలరభ్యజ్ఞానం వావ స్త్రియా అన్నమభ్యజ్ఞానమేవ
న ప్రతిగృహ్యం కామమన్యదితి యాం మలవద్వాసస సంభవన్తి
యస్తతో జాయతే సోఽభిశస్తో యామరణ్యే తస్యై స్తేనో యాం పరాచీం
తస్యై హ్రీతముఖ్యపగతో యా స్నాతి తస్యా ఆపు మారుకో యా
౭ ఽభ్యజ్ఞే తస్యై దుశ్చర్మా యా ప్రలిఖతే తస్యై ఖలతిరపమారీ యాజ్ఞే
తస్యై కాణో యా దతో ధావతే తస్యై శ్యావదన్ యా నఖాని నికృన్తతే
తస్యై కునఖీ యా కృణత్తి తస్యై క్షీబో యా రజ్జుస్సృజతి తస్యా
ఉద్బంధుకో యా పర్ణేన పిబతి తస్యా ఉన్మాదుకో యా ఖర్వేణ పిబతి
తస్యై ఖర్వస్తిరో రాత్రిర్వృతం చరేదజ్ఞాలినా వా పిబేదఖర్వేణ వా
పాత్రేణ ప్రజాయై గోపీథాయ ॥ ౨౧ ౫ ౧॥ యథోమపానం తే వృక్ణాత్తస్య
నాశ్యం వదేత మారుకో యాఖర్వేణ వా త్రిణీ చ ॥ ౨౧ ౫ ౧॥

౮ తస్యై హతపుతో వీంద్ర సోమమాహరత్ తస్మిన్నింద్ర
ఉపహవమైచ్ఛత తం నోపాహ్వయత పుత్రం మేఽవధీరితి స
యజ్ఞవేశనం కృత్వా ప్రాసహా సోమమపిబత్ తస్య యదత్యశిష్యత తత్
తస్యై హవనీయముప ప్రావర్తయథ్ స్వాహేంద్రశత్రుర్వర్ధస్యేతి యదవర్తయత్
తద్వృత్తస్య వృత్తత్వం యదబ్రవీథ్ స్వాహేంద్రశత్రుర్వర్ధస్యేతి తస్మాద్దస్యే

౯ స్త్యః శత్రురభవథస్ సంభవన్మగ్నీషోమావభి
సమభవథస్ ఇషుమాత్రమిషుమాత్రం విష్యజ్జవర్ధత స ఇమా౩
ల్లోకానవృణోద్యదిమా౩ ల్లోకానవృణోత్ తద్ వృత్తస్య వృత్తత్వం
తస్మాద్దింద్రోఽభిభేథస్ ప్రజాపతిముపాధావచ్ఛత్రుర్మేఽజనీతి

తస్మై వజ్రసిక్తావ ప్రాయచ్చదేతేన జహీతి తేనాభ్యాయత
తావబ్రూతామగ్నీషోమా మా

౧౦ ప్ర హారావమన్తః స్వ ఇతి మమ వై యువ౧ స్థ

ఇత్యుబ్రవీన్మామభ్యేతమితి తౌ భాగధేయమైచ్ఛేతాం తాభ్యామేతమగ్నీ
షోమీయమేకా దశకపాలం పూర్ణమాసే ప్రాయచ్చత్ తావబ్రూతామభి సందష్టౌ
వై స్వో న శక్నువ ఐతుమితి స ఇంద్ర ఆత్మనః శీతరూరావజనయత్
తచ్ఛీతరూరయోర్జన్మ య ఏవ శీతరూరయోర్జన్మ వేద

౧౧ నైనశీతరూరౌ హతస్తాభ్యామేనమభ్య నయత్

తస్మాజ్జుష్ణభ్యమానాదగ్నీషోమా నిరక్రామతాం ప్రాణాపానౌ వా ఏనం తదజహితాం
ప్రాణో వై దక్షోఽపానః క్రతుస్తస్మాజ్జుష్ణభ్యమానో బ్రూయాన్మయి దక్షకతూ
ఇతి ప్రాణాపానావేవాత్మనత్తే సర్వమాయురేతి స దేవతా వృత్రాన్నిర్ణూయ
వార్తఘ్న హవిః పూర్ణమాసే నిరవపద్భున్తి వా ఏనం పూర్ణమాస ఆ

౧౨ ఽమావాస్యాయాం ప్యాయయన్తి తస్మాద్వాత్త్రఘ్నీ పూర్ణమాసేనూచ్యేతే
వృధన్వతీ అమావాస్యాయాం తథ్సగ్ స్థాప్య వార్తఘ్న హవిర్వజ్రమాదాయ
పునరభ్యాయత తే అబ్రూతాం ద్యావాపృథివీ మా ప్ర హారావయోర్వై శిత ఇతి
తే అబ్రూతాం వరం వృణావహౌ నక్షత్ర విహితాహమసాసీత్యసావబ్రవీచ్ఛిత్ర
విహితాహమితియం తస్మాన్నక్షత్ర విహితాసౌ చిత్రవిహితేఽయం య ఏవం
ద్యావాపృథివ్యో

౧౩ ర్వరం వేదైనం వరో గచ్ఛతి స ఆభ్యామేవ ప్రసూత ఇంద్రో
వృత్రమహన్నే దేవా వృత్ర హత్వాగ్నీషోమావబ్రువన్, హవ్యం నో వహతమితి
తావబ్రూతామపతేజసౌ వై త్యో వృత్రే వై త్యయోస్తేజ ఇతి తేఽబ్రువన్
ఇదమచ్చైతీతి గౌరిత్యబ్రువన్గౌరావ సర్వస్య మిత్రమితి సాబ్రవీద్

౧౪ వరం వృజై మయ్యేవ సతోఽభయేన భునజాధ్వా ఇతి తద్గౌరాహరత్
తస్మాద్గవి సతోఽభయేన భుజ్జత ఏతద్వా అగ్నేస్తేజో యద్భుతమేతథోమస్య
యత్పయో య ఏవమగ్నీషోమయోస్తేజో వేద తేజస్వ్యవ భవతి బ్రహ్మవాదినో

వదన్తి కిందేవత్యం పార్ణమాసమితి ప్రాజాపత్యమితి బ్రూయాత్తేనేంద్రం జ్యేష్ఠం
 పుత్రం నిరవసాయయదితి తస్మాజ్జ్యేష్ఠం పుత్రం ధనేన నిరవసాయయన్తి ||
 ౨౧ x౧ ౨|| అస్య మా వేదా ద్యావాప్రుథివ్యోరబ్రవీదితి తస్మాచ్ఛ్చత్వారి చ ||
 ౨౧ x౧ ౨||

౧౫ ఇంద్రం వృత్రం జఘ్నువాఽసం మృధోఽభి ప్రావేపన్త స ఏతం
 వైమృధం పూర్ణమానేన నిర్వాప్యమపశ్యత్ తం నిరవపత్ తేన వై స
 మృధోఽపాహత యద్వైమృధః పూర్ణమానేన నిర్వాప్యో భవతి మృధ ఏవ
 తేన యజమానోఽప హత ఇంద్రో వృత్రఽహత్వా దేవతాభిశ్చేంద్రియేణ
 చ వ్యార్ధ్యత స ఏతమాగ్నేయమష్టా కపాలమమావాస్యాయామపశ్యదేంద్రం దధి

౧౬ తం నిరవపత్తేన వై స దేవతాశ్చేంద్రియం చావారున్
 యదాగ్నేయోఽష్టాకపాలోఽమావాస్యాయాం భవత్స్యేంద్రం దధి దేవతాశ్చైవ
 తేనేంద్రియం చ యజమానోఽవ రున్ ఇంద్రస్య వృత్రం జఘ్నుష
 ఇంద్రియం వీర్యం పృథివీమను వ్యార్ఘ్చత్తదోషధయో వీరుధోఽభవన్
 ప్రజాపతిముపాధావదస్వత్రం మే జఘ్నుష ఇంద్రియం వీర్యం

౧౭ పృథివీమను వ్యార్ఘ్చత్తదోషధయో వీరుధోఽభూవన్నితి స
 ప్రజాపతిః పశూనబ్రవీదేతదస్మై సం నయతేతి తత్పశవ
 ఓషధీభ్యోఽధ్యాత్మన్థమనయన్ తత్ప్రత్యదుహన్, యథ్మమనయన్
 తథ్నానాయస్య సానాయత్వం యత్ప్రత్యదుహన్ తత్ప్రతిధుషః
 ప్రతిధుక్త్వఽసమనైషుః ప్రత్యధుక్షన్న తు మయి శ్రయత
 ఇత్యబ్రవీదేతదస్మై

౧౮ శ్త్రుతం కురుతేత్యబ్రవీత్తదస్మై శ్త్రుతమకుర్వన్నింద్రియం
 వావాస్మిన్వీర్యం తదశ్రయన్తచ్ఛ్రుతస్య శ్త్రుతత్వఽసమనైషుః
 ప్రత్యధుక్షజ్ఞుతమక్రన్న తు మా ధినోతీత్యబ్రవీదేతదస్మై దధి
 కురుతేత్యబ్రవీత్తదస్మై దధ్యకుర్వన్తదేనమధినోత్తదధ్నో దధిత్వం
 బ్రహ్మవాదినో వదన్తి దధ్నుః పూర్వస్యావదేయం

౧౯ దధి హి పూర్వం క్రియత ఇత్యనాదృత్య తచ్చుతస్యైవ
 పూర్వస్యావద్యేదింద్రియమేవాస్మిన్ వీర్యశ్చైత్యా దధోపరిష్ఠాద్ధివోతి
 యథాపూర్వముపైతి యత్పూతీకైర్వా పర్ణవత్కైర్వాతజ్ఞాచ్ఛ్చామ్నస్యం తద్యత్కృషితై
 రాక్షసం తద్యత్కర్ణులైర్వైశ్వదేవం తద్యదాతజ్ఞాచేన మానుషం తద్యద్ధధా
 తథేంద్రం దధాతనక్తి

౨౦ సేంద్రత్వాయాగ్నిహోత్రోచ్ఛేషణమభ్యాతనక్తి యజ్ఞస్య సంతత్వ్యా ఇంద్రో
 వృత్రహత్వా పరాం పరావతమగచ్ఛదపారాధమితి మన్యమానస్తం
 దేవతాః ప్రైషమైచ్చన్తోబ్రవీత్ప్రజాపతిర్యః ప్రథమోఽను విన్దతి
 తస్య ప్రథమం భాగధేయమితి తం పితరోఽన్యవిన్దన్తస్మాత్ప్రతిభ్యః
 పూర్వేద్యుః క్రియతే సోఽమావాస్యాం ప్రత్యాగచ్ఛత్తం దేవా అభి
 సమగచ్ఛన్తామా వై నో

౨౧ ఽద్య వసు వసతీతీంద్రో హి దేవానాం వసు తదమావాస్యాయా అమావాస్యత్వం
 బ్రహ్మవాదినో వదన్తి కిందేవత్యశ్శాంనాయ్యమితి వైశ్వదేవమితి
 బ్రూయాద్విశ్వే హి తద్దేవా భాగధేయమభి సమగచ్ఛన్తేత్యథో
 ఖల్యైంద్రమిత్యేవ బ్రూయాదీంద్రం వావ తే తద్భిషజ్యన్తోఽభి
 సమగచ్ఛన్తేతి || ౨ | X | 3 || దధి మే జఘ్నుష ఇంద్రియం
 వీర్యమిత్యబ్రవీదేతదస్మా అవదేయం తనక్తి నో ద్విచత్వారిశచ్చ || ౨ | X | 3 ||

౨౨ బ్రహ్మవాదినో వదన్తి స త్వై దర్శపూర్ణమాసౌ యజేత య ఏనౌ
 సేంద్రౌ యజేతేతి వైమృధః పూర్ణమాసేఽను నిర్వాప్యో భవతి తేన
 పూర్ణమాసః సేంద్ర ఇంద్రం దధ్యమావాస్యాయాం తేనామావాస్యా సేంద్రా య ఏవం
 విద్వాన్దర్శపూర్ణమాసౌ యజతే సేంద్రావేనౌ యజతే శ్వఃశ్వాఽస్మా ఈజానాయ
 వసీయో భవతి దేవా వై యద్యజ్ఞేఽకుర్వత తదనురా అకుర్వత తే దేవా ఏతా

౨౩ మిష్టిమపశ్యన్నాగ్నవైష్ణవమేకాదశకపాలశ్చ సరస్వత్యై చరుశ్చ
 సరస్వతే చరుం తాం పౌర్ణమాసశ్చ సగ్ధస్థాప్యాను నిరవపన్తతో
 దేవా అభవన్ పరాసురా యో భ్రాతృవ్యవాన్స్యాథు పౌర్ణమాసశ్చ

సగ్గస్థాప్యైతామిష్టిమను నిర్వపేత్ పార్ణమాసేవైవ వజ్రం భ్రాతృవ్యాయ
 ప్రహృత్యాగ్నైవైష్ణవేన దేవతాశ్చ యజ్ఞం చ భ్రాతృవ్యస్య వృక్ష్యే
 మిథునాన్ పశున్ధారస్వతాభ్యాం యావదేవాస్యాస్తి తథ
 ౨౪ సర్వం వృక్ష్యే పార్ణమాసీమేవ యజేత భ్రాతృవ్యవాన్నామావాస్యాః
 హత్వా భ్రాతృవ్యం నాప్యాయయతి సాకం ప్రస్థాయీయేన యజేత పశుకామో
 యస్మై వా ఆల్పేనాహరన్తి నాత్మనా తృప్యతి నాన్యస్మై దదాతి యస్మై
 మహతా తృప్యత్యాత్మనా దదాత్స్యన్యస్మై మహతా పూర్ణః హోతవ్యం
 తృప్త ఏవైనమింద్రః ప్రజయా పశుభిస్తర్పయతి దారుపాత్రేణ జహోతి న హి
 మృన్మయమాహుతిమానశ జౌదుంబరం
 ౨౫ భవత్యూర్గా ఉదుంబర ఉర్క్పశవ ఉర్జైవాస్మా ఉర్జం పశూనవ రుణే
 నాగతశ్చిర్మహేంద్రం యజేత త్రయో వై గతశ్చియః శుశ్రువాన్గామణీ
 రాజన్యస్నేషాం మహేంద్రో దేవతా యో వై స్వాం దేవతామతియజతే ప్ర స్వాయై
 దేవతాయై చ్యవతే న పరాం ప్రాప్నోతి పాపీయాన్భవతి సంవత్సరమింద్రం
 యజేత సంవత్సరః హి వ్రతం నాతి స్వై
 ౨౬ వైనం దేవతేజ్యమానా భూత్యా ఇనే వసీయాన్భవతి సంవత్సరస్య
 పరస్తాదగ్నయే వ్రతపతయే పురోడాశమష్టాకపాలం
 నిర్వపేథ్యంవత్సరమేవైనం వృత్రం జఘ్నువాః
 సమగ్నిర్వృతపతిర్వృతమా లంభయతి తతోఽధి కామం యజేత || ౨ | ౫ | ౪ ||
 ఏతాం తదౌదుంబరగ్గ్ స్వా త్రిశచ || ౨ | ౫ | ౪ ||
 ౨౭ నాసోమయాజీ సం నయేదనాగతం వా ఏతస్య పయో యోఽసోమయాజీ
 యదసోమయాజీ
 సం నయేత్పరిమోష ఏవ సోఽన్వతం కరోత్యథో పర్వ సచ్యతే సోమయాజ్యేవ
 సం నయేత్పయో వై సోమః పయః సాన్వాయ్యం పయసైవ పయ ఆత్మన్ధతే
 వి వా ఏతం ప్రజయా పశుభిరర్థయతి వర్ధయత్యస్య భ్రాతృవ్యం యస్య
 హవిర్నిరుప్తం పురస్తాచ్ఛందమా

౨౮ అభ్యుదేతి త్రేధాతణ్ణులాన్వి భజేద్యే మధ్యమాః స్యుస్తానగ్నమ్
 దాత్రే పురోడాశమష్టాకపాలం కుర్యాద్యే స్థవిష్టాస్తానింద్రాయ ప్రదాత్రే
 దధ౨౨ శ్చరుం యేఽణిష్టాస్తాన్, విష్టవే శిపివిష్టాయ శ్చృతే
 చరుమగ్నిరేవాస్మై ప్రజాం ప్రజనయతి వృద్ధామింద్రః ప్ర యచ్ఛతి
 యజ్ఞో వై విష్టుః పశవః శిపిర్యజ్ఞ ఏవ పశుషు ప్రతితిష్ఠతి న ద్వే

౨౯ యజేత యత్పూర్వయా సంప్రతి యజేతోత్తరయా ఛంబట్కుర్యాద్యదుత్తరయా
 సంప్రతి యజేత పూర్వయా ఛంబట్కుర్యాన్నేష్టిర్భవతి న యజ్ఞస్తదను హీత
 ముఖ్యపగల్పో జాయత ఏకామేవ యజేత ప్రగల్పోఽస్య జాయతేఽనాదృత్య
 తద్ద్యే ఏవ యజేత యజ్ఞముఖమేవ పూర్వయాలభతే యజత ఉత్తరయా దేవతా
 ఏవ పూర్వయావరున్ధ ఇంద్రియముత్తరయా దేవలోకమేవ

౩౦ పూర్వయాభిజయతి మనుష్యలోకముత్తరయా భూయసో యజ్ఞకతూనుపైత్యేషా వై
 సుమనా నామేష్టిర్యమద్యేజానం పశ్చాచ్ఛంద్రమా అభ్యుదేత్యస్మిన్నేవాస్మై
 లోకేఽర్ధకం భవతి దాక్షాయణయజ్ఞేన సువర్గకామో యజేత పూర్ణమాసే
 సం నయేన్ మైత్రా వరుణ్యామిక్షయామావాస్యాయాం యజేత పూర్ణమాసే వై
 దేవానాః సుతస్సేషామేతమర్ధమాసం ప్రసుతస్సేషాం మైత్రావరుణీ
 వశామావాస్యాయామనూబన్ధ్యా యత్

౩౧ పూర్వోద్యుర్యజతే వేదిమేవ తక్కరోతి యద్యథానపా కరోతి
 సదోహవిర్ధానే ఏవ సం మినోతి యద్యజతే దేవైరేవ సుత్యాః సంపాదయతి
 స ఏతమర్ధమాసః సధమాదం దేవైః సోమం పిబతి యన్మైత్రా
 వరుణ్యామిక్షయామా వాస్యాయాం యజతే యైవాసౌ దేవానాం వశానూబన్ధ్యా
 సో ఏవైషైతస్య సాక్షాద్వా ఏష దేవానభ్యారోహతి య ఏషాం యజ్ఞ

౩౨ మభ్యారోహతి యథా ఖలు వై శ్రేయానభ్యారూఢః కామయతే
 తథా కరోతి యద్యవవిధ్యతి పాపీయాన్భవతి యది నావవిధ్యతి
 సదృజ్ఞావృత్కామ ఏతేన యజ్ఞేన యజేత క్షురపవిర్వేష
 యజ్ఞస్తాజక్ పుణ్యో వా భవతి ప్ర వా మీయతే తస్యైతద్వృతం నాన్వృతం

వదేన్న మా సమశ్చియాన్న స్త్రియముపేయాన్నాస్య పల్పాలనేన వాసః
 పల్పాలయేయురేతద్ధి దేవాః సర్వం న కుర్వన్తి || ౨౧ x౧ x|| చంద్రమా ద్వే
 దేవలోకమేవ యద్యజ్ఞం పల్పాలయేయుష్షట్చ || ౨౧ x౧ x||

33 ఏష వై దేవరథో యద్దర్శపూర్ణమాసౌ యో దర్శపూర్ణమాసౌవిష్టా
 సోమేన యజతే రథస్పష్ట ఏవావసానే వరే దేవానామవ
 స్యత్యేతాని వా అఙ్గాపరూషీ సంవత్సరస్య యద్దర్శపూర్ణమాసౌ య ఏవం
 విద్వాన్దర్శపూర్ణమాసౌ యజతేఽఙ్గాపరూగ్ష్యేవ సంవత్సరస్య ప్రతి
 దధాత్యేతే వై సంవత్సరస్య చక్షుషీ యద్దర్శపూర్ణమాసౌ య ఏవం
 విద్వాన్దర్శపూర్ణమాసౌ యజతే తాభ్యామేవ సువర్గం లోకమను పశ్య

3౪ త్యేషా వై దేవానాం విక్రాన్తిర్యద్దర్శపూర్ణమాసౌ య ఏవం విద్వాన్
 దర్శపూర్ణమాసౌ యజతే దేవానామేవ విక్రాన్తిమను వి క్రమత ఏష వై
 దేవయానః పన్థా యద్దర్శపూర్ణమాసౌ య ఏవం విద్వాన్ దర్శపూర్ణమాసౌ
 యజతే య ఏవ దేవయానః పన్థాస్తః సమారోహత్యేతౌ వై దేవానా
 హరీ యద్దర్శపూర్ణమాసౌ య ఏవం విద్వాన్ దర్శపూర్ణమాసౌ యజతే యావేవ
 దేవానా హరీ తాభ్యా

3౫ మేవైభ్యో హవ్యం వహత్యేతద్వై దేవానామాస్యం యద్దర్శపూర్ణమాసౌ య
 ఏవం విద్వాన్ దర్శపూర్ణమాసౌ యజతే సాక్షాదేవ దేవానామాస్యే జహోత్యేష
 వై హవిర్ధానీ యో దర్శపూర్ణమాస యాజీ సాయం ప్రాతరగ్నిహోత్రం జహోతి
 యజతే దర్శపూర్ణ మాసావహారహర్ హవిర్ధానినా సుతో య ఏవం విద్వాన్
 దర్శపూర్ణమాసౌ యజతే హవిర్ధాన్యస్మీతి సర్వమేవాస్య బర్హిష్యం
 దత్తంభవతి దేవా వా అహ

3౬ ర్యజ్ఞియం నావిన్తే దర్శపూర్ణమాసావపునన్తౌ వా ఏతౌ పూతౌ
 మేధ్యో యద్దర్శపూర్ణమాసౌ య ఏవం విద్వాన్ దర్శపూర్ణమాసౌ యజతే
 పూతావేవైనౌ మేధ్యో యజతే నామావాస్యాయాం చ పౌర్ణమాస్యాం చ

స్త్రియముపేయాద్యదుపేయాన్నిరింద్రియః స్వాధోమస్య వై రాజ్ఞోఽర్థమాసస్య
రాత్రయః పత్నయ ఆసంతాసామమావాస్యాం చ పౌర్ణమాసీం చ నోపేత్

32 తే ఏనమభి సమనహ్యతాం తం యక్షు ఆర్చుద్రాజానం యక్షు
ఆరదితి తద్రాజయక్షుస్య జన్మ యత్పాపీయానభవత్ తత్పాపయక్షుస్య
యజ్ఞాయాభ్యామవిన్లత్ తజ్ఞాయేస్యస్య య ఏవమేతేషాం యజ్ఞాణాం జన్మ
వేద వైనమేతే యజ్ఞా విన్లన్తి స ఏతే ఏవ నమస్యన్నుపాధావత్తే అబ్రూతాం
వరం వృణావహో ఆవం దేవానాం భాగధే అసావా

3౩ ౭వదధి దేవా ఇజ్ఞాన్తా ఇతి తస్మాథ్ సదృశీనాః
రాత్రీణామమావాస్యాయాం చ పౌర్ణమాస్యాం చ దేవా ఇజ్ఞన్త ఏతే హి దేవానాం
భాగధే భాగధా అస్మై మనుష్యా భవన్తి య ఏవం వేద భూతాని
క్షుధమఘ్నుస్థద్యో మనుష్యా అర్థమాసే దేవా మాసి పితరః సంవత్సరే
వనస్పతయస్తస్మాదహరహర్మనుష్యా అశనమిచ్ఛన్తేఽర్థమాసే దేవా ఇజ్ఞన్తే
మాసి పితృభ్యః క్రియతే సంవత్సరే వనస్పతయః ఫలం గృహ్ణాన్తి య ఏవం
వేద హన్తి క్షుధం భ్రాతృవ్యమ్ || ౨1 X1 ౬|| పశ్యతి తాభ్యామహరైదసావ
ఫలః సప్త వ || ౨1 X1 ౬||

3౪ దేవా వై నర్పి న యజుష్యశ్రయన్త తే సామన్నేవాశ్రయన్త హిం కరోతి
సామైవాకర్షిం కరోతి యత్రైవ దేవా అశ్రయన్త తత ఏవైనాన్ ప్ర యుక్త్యై
హిం కరోతి వాచ ఏవైష యోగో హిం కరోతి ప్రజా ఏవ తద్యజమానః సృజతే
త్రిః ప్రథమామన్వాహా త్రిరుత్తమాం యజ్ఞస్యైవ తద్భర్సం

౪౦ నహ్యత్సప్రసాం సంతతమన్వాహా ప్రాణానామన్నాద్యస్య సంతత్యా
అథో రక్షసామపహత్యై రాథంతరీం ప్రథమామన్వాహా రాథంతరో వా ఆయం
లోక ఇమమేవ లోకమభి జయతి త్త్రివి గృహ్ణాతి త్రయ ఇమే లోకా ఇమానేవ
లోకానభి జయతి భార్వాతీముత్తమామన్వాహా భార్వాతో వా అసౌ లోకోఽముమేవ
లోకమభి జయతి ప్ర వో

౪౧ వాజా ఇత్యనిరుక్తాం ప్రాజాపత్యామన్వాహా యజ్ఞో వై ప్రజాపతిర్వజ్ఞమేవ

ప్రజాపతిమా రభతే ప్ర వో వాజా ఇత్యన్వాహాన్నం వై వాజోఽన్నమేవావ
 రునే ప్ర వో వాజా ఇత్యన్వాహ తస్మాత్ప్రాచీనః రేతో ధీయతేఽగ్ను
 ఆ యాహి వీతయ ఇత్యాహ తస్మాత్ప్రతిచిః ప్రజా జాయన్తే ప్ర వో వాజా
 ౪౨ ఇత్యన్వాహ మాసా వై వాజా అర్థమాసా అభిద్యవో దేవా హవిష్మన్తో
 గౌర్భృతాచీ యజ్ఞో దేవాజ్ఞాగాతి యజమానః సుమ్నయురిదమసీదమసీత్యేవ
 యజ్ఞస్య ప్రియం ధామావ రునే యం కామయేత సర్వమాయురియాదితి ప్ర వో
 వాజా ఇతి తస్మానూచ్యాగ్ను ఆ యాహి వీతయ ఇతి సంతతముత్తరమర్థమా
 లభేత

౪౩ ప్రాణేనైవాస్యాపానం దాధార సర్వమాయురేతి యో వా అరత్నిః
 సామిధేసీనాం వేదారత్నావేవ భ్రాతృవ్యం కురుతేఽర్థర్షౌ సం దధాత్యేష
 వా అరత్నిః సామిధేసీనాం య ఏవం వేదారత్నావేవ భ్రాతృవ్యం కురుత
 ఋషేర్ఋర్షేర్షా ఏతా నిర్మితా యథామిధేస్యస్తా యదసంయుక్తాః స్యుః
 ప్రజయా ప్రశుభిర్యజమానస్య వి తిష్ఠేరన్నర్థర్షౌ సందధాతి సం
 యునక్ష్మేనాస్తా అస్మై సంయుక్తా అవరుద్ధాః సర్వామాశిషం దుప్రా || ౨ | x | ౭ ||

బర్సం వో జాయంతే ప్ర వో వాజా లభేత దధాతి సం దశ వ || ౨ | x | ౭ ||

౪౪ అయజ్ఞో వా ఏష యోఽసామాఽగ్ను ఆ యాహి వీతయ ఇత్యాహ రభంతరస్యేష
 వర్ణస్తం త్వా సమిద్భిరజీర ఇత్యాహ వామదేవ్యస్యేష వర్ణో బృహదగ్నే
 సువీర్యమిత్యాహ బృహత ఏష వర్ణో యదేతం తృచమన్వాహ యజ్ఞమేవ
 తథామన్వస్తం కరోత్యగ్నిరముష్మితః త్లోక ఆసీదాదిత్యోఽస్మిన్తావిమో
 లోకావశాన్తా

౪౫ వాస్తాం తే దేవా అబ్రువన్నేతేమో వి పర్యూహామేత్యగ్ను ఆ యాహి వీతయ
 ఇత్యిత్యోకేఽగ్నిమదధురబ్బృహదగ్నే సువీర్యమిత్యముష్మితః త్లోక
 ఆదిత్యం తతో వా ఇమో లోకావశామ్యతాం యదేవమన్వాహానయోర్లోకయోః
 శాస్యై శామ్యతోఽస్మా ఇమో లోకా య ఏవం వేద పఞ్చదశ సామిధేసీరన్వాహ
 పఞ్చదశ

౪౬ వా అర్ధమాసస్య రాత్రయోఽర్ధమాసశః సంవత్సర ఆప్యతే తాసాం
 త్రిణి చ శతాని షష్టిశ్చాక్షరాణి తావతీః సంవత్సరస్య
 రాత్రయోఽక్షరశ ఏవ సంవత్సరమాప్నోతి నృమేధశ్చ పరుచ్ఛేపశ్చ
 బ్రహ్మవాద్యమవదేతామస్మిన్వారావార్ధేఽగ్నిం జనయావ యతరో నౌ బ్రహ్మీయానితి
 నృమేధోఽభ్యవదథ్న ధూమమజనయత్ పరుచ్ఛేపోఽభ్యవదత్
 సోఽగ్నిమజనయదృష ఇత్యబ్రవీద్

౪౭ యథుమావద్విద్వ కథా త్వమగ్నిమజిజ్ఞవో నాహమితి సామిధేనీనామేవాహం
 వర్ణం వేదేత్యబ్రవీద్యద్ పుత్రవత్ పదమనూచ్యతే స ఆసాం వర్ణస్తం
 త్వా సమిద్భరగ్గిర ఇత్యాహ సామిధేనీష్వేవ తజ్ఞోఽతిర్జనయతి స్త్రియస్తేన
 యదృవ స్త్రియస్తేన యధాయత్రియః స్త్రియస్తేన యథామిధేనోఽ
 వృషణ్యతీమన్వాహ

౪౮ తేన పుత్రోఽస్యతీస్తేన సేంద్రాస్తేన మిథునా అగ్నిర్దేవానాం దూత
 ఆసీదుశనా క్వావ్యోఽనురాణాం తౌ ప్రజాపతిం ప్రశ్నమైతాః స
 ప్రజాపతిరగ్నిం దూతం వృణీమహ ఇత్యభి పర్యావర్తత తతో దేవా
 అభవన్పరాసురా యస్యైవం విదుషోఽగ్నిం దూతం వృణీమహ ఇత్యన్వాహ
 భవత్యాత్మనా పరాస్య భ్రాతృవ్యో భవత్యధ్వరవతీమన్వాహ
 భ్రాతృవ్యమేవైతయా

౪౯ ధ్వరతి శోచిష్కేశస్తమీమహ ఇత్యాహ పవిత్రమేవైతద్యజమానమేవైతయా
 పవయతి సమిధో అగ్ని ఆహుతేత్యాహ పరిధిమేవైతం పరి దధాత్యస్కన్ధాయ
 యదత ఊర్ధ్వమభ్యాదధ్యాద్యథా బహిః పరిధి స్కన్ధతి తాదృగేవ తత్రయో
 వా అగ్నయో హవ్యవాహనో దేవానాం కవ్యవాహనః పితృణాః సహరజ్ఞా
 అనురాణాం త ఏతర్హ్య శసన్తే మాం వరిష్యతే మా

౫౦ మితి వృణీధ్వో హవ్యవాహనమిత్యాహ య ఏవ దేవానాం తం వృణీత
 ఆర్షేయం వృణీతే బన్ధోరేవ నైత్యథో సంతత్యై పరస్తాదర్వావో
 వృణీతే తస్మాత్పరస్తాదర్వాఞ్చో మనుష్యాన్నితరోఽను ప్ర పిపతే ||

౨౧ ౫౧ ౮॥ ఆశాంతావాహ పంచదశాబ్రవీదనాష్టైతయా వరిష్యతే మామేకాన్న
త్రిశవ్వు ॥ ౨౧ ౫౧ ౮॥

౫౧ అగ్నే మహాః ఆసీత్యాహ మహాన్ హ్యేష యదగ్నిర్బ్రాహ్మణేత్యాహ బ్రాహ్మణో
హ్యేష భారతేత్యాహైష హి దేవేభ్యో హవ్యం భరతి దేవేద్ధ ఇత్యాహ

దేవా హ్యేతమైన్దత మన్విద్ధ ఇత్యాహ మనుర్వైతముత్తరో దేవేభ్య
ఐన్దర్షిష్టుత ఇత్యాహర్షయో హ్యేతమస్తువన్విప్రానుమదిత ఇత్యాహ

౫౨ విప్రా హ్యేతే యచ్ఛ్రువాః సః కవిశస్త ఇత్యాహ కవయో హ్యేతే
యచ్ఛ్రువాః సో బ్రహ్మసః శిత ఇత్యాహ బ్రహ్మసః శితో హ్యేష
ఘృతాహవన ఇత్యాహ ఘృతాహుతిర్వస్య ప్రియతమా ప్రణీర్వజ్ఞానామిత్యాహ
ప్రణీర్వేష యజ్ఞానాః రథీరధ్వరాణామిత్యాహైష హి
దేవరథోఽతూర్ హోతేత్యాహ న హ్యేతం కశ్చన

౫౩ తరతి తూర్ణిర్వవ్యాడిత్యాహ సర్వగ్ హ్యేష తరత్యాస్పాత్రం
జుహూర్దేవానామిత్యాహ జుహూర్వేష దేవానాం చమసో దేవపాన ఇత్యాహ
చమసో హ్యేష దేవపానోఽరాః ఇవాగ్నే నేమిర్దేవార్షన్వం పరిభూరసీత్యాహ
దేవాన్ హ్యేష పరిభూర్యద్బ్రూయాదా వహ దేవాన్దేవయతే యజమానాయేతి
భ్రాతృవ్యమస్మై

౫౪ జనయేదా వహ దేవాన్, యజమానాయేత్యాహ యజమానమేవైతేన
వర్ధయత్యగ్నిమగ్న ఆ వహ సోమమా వహేత్యాహ దేవతా ఏవ
తద్యథాపూర్వముప హ్వయత ఆ చాగ్నే దేవాన్, వహ సుయజా చ యజ జాతవేద
ఇత్యాహగ్నిమేవ తథ్న౨ శ్యతి సోఽస్య సః శితో దేవేభ్యో హవ్యం
వహత్యగ్నిర్హోతే

౫౫ త్యాహగ్నిర్వై దేవానాః హోతా య ఏవ దేవానాః హోతా తం
వృణీతే స్మి వయమిత్యాహోత్మానమేవ సత్త్వం గమయతి సాధు తే యజమాన
దేవతేత్యాహశిషమేవైతామా శాస్తే యద్బ్రూయాద్యోఽగ్నిః హోతారమవృథా

ఇత్వగ్నినోఽభయతో యజమానం పరి గృహ్ణీయాత్ ప్రమాయుకః
స్వాద్యజమానదేవత్యా

వై జహూర్భ్రాతృవ్యదేవత్యోఽపభృద్

౫౬ యద్వే ఇవ బ్రూయాదాభ్రాతృవ్యమస్మై జనయేద్భృతవతీమధ్వణ్యో

స్రుచమాస్యన్వేత్యాహ యజమానమేవైతేన వర్ధయతి దేవాయువమిత్యాహ దేవాన్

హ్యేషావతి విశ్వవారామిత్యాహ విశ్వగ్గ్ హ్యేషావతీడామహౌ దేవాః

ఈడేన్యాన్మమస్యామ నమస్యాన్ యజామ యజ్ఞయానిత్యాహ మనుష్యా వా ఈడేన్యాః
పితరో నమస్యా దేవా యజ్ఞయా దేవతా ఏవ తద్యథాభాగం యజతి ||

౨౧ ౫౧ ౯ || విప్రానుమదిత ఇత్యాహ చనాస్మై హోతోపభృద్దేవతా ఏవ త్రిణీ
చ || ౨౧ ౫౧ ౯ ||

౫౭ త్రిగ్ స్తుచానను బ్రూయాద్రాజన్యస్య త్రయో వా అన్యే రాజన్యాత్పురుషా

బ్రాహ్మణో వైశ్యః శూద్రస్తానేవాస్మా అనుకాన్కరోతి పఞ్చదశాను

బ్రూయాద్రాజన్యస్య పఞ్చదశో వై రాజన్యః స్వ ఏవైనగ్గ్ స్తోమే ప్రతి

ష్ఠాపయతి త్రిష్ఠభా పరి దధ్యాదిందియం వై త్రిష్ఠగిందియకామః ఖలు

వై రాజన్యో యజతే త్రిష్ఠభైవాస్మా ఇందియం పరి గృహ్ణాతి యది కామయేత

౫౮ బ్రహ్మవర్చసమస్త్వితి గాయత్రియా పరి దధ్యాద్బ్రాహ్మవర్చసం వై

గాయత్రీ బ్రహ్మవర్చసమేవ భవతి సప్తదశాను బ్రూయాద్వైశ్యస్య

సప్తదశో వై వైశ్యః స్వ ఏవైనగ్గ్ స్తోమే ప్రతిష్ఠాపయతి జగత్యా

పరి దధ్యాజ్ఞాగతా వై పశవః పశుకామః ఖలు వై వైశ్యో యజతే

జగత్వైవాస్మై పశున్పరి గృహ్ణాత్యేకవిః శతిమను బ్రూయాత్ ప్రతిష్ఠా

కామస్యైకవిః శః స్తోమానాం ప్రతిష్ఠా ప్రతిష్ఠిత్యై

౫౯ చతుర్విః శతిమను బ్రూయాద్బ్రాహ్మవర్చసకామస్య చతుర్విః శత్యక్షరా

గాయత్రీ గాయత్రీ బ్రహ్మవర్చసం గాయత్రియైవాస్మై బ్రహ్మవర్చసమవ రుణే

త్రిః శతమను బ్రూయాదన్నకామస్య త్రిః శదక్షరా విరాడన్నం

విరాడ్విరాజైవాస్మా అన్నాద్యమవ రుణే ద్వాత్రిశతమను

బ్రూయాత్ప్రతిష్ఠాకామస్య ద్వాత్రిశదక్షరానుష్ఠగనుష్ఠవ్ ఛన్దసాం
 ప్రతిష్ఠా ప్రతిష్ఠిత్యై షట్త్రిశతమను బ్రూయాత్పశుకామస్య
 షట్త్రిశదక్షరా బృహతీ బార్హతాః పశవో బృహత్యైవాస్మై పశూ
 ౬౦ నవ రుణే చతుశ్చత్వారిశతమను

బ్రూయాద్దియకామస్య చతుశ్చత్వారిశదక్షరా త్రిష్ఠగింద్రియం
 త్రిష్ఠప్తిష్ఠభైవాస్మా ఇంద్రియమవ రుణేఽష్టాచత్వారిశతమను
 బ్రూయాత్పశుకామస్యాష్టాచత్వారిశదక్షరా జగతీ జాగతాః పశవో
 జగత్యైవాస్మై పశూనవ రుణే సర్వాణి ఛన్దాగ్స్యను బ్రూయాద్బహుయాజినః
 సర్వాణి వా ఏతస్య ఛన్దాగ్స్యవరుద్ధాని యో బహుయాజ్యపరిమితమను
 బ్రూయాదపరిమితస్యావరుద్ధ్యై || ౨ | ౫ | ౧౦ || కామయేత ప్రతిష్ఠిత్యై
 పశూన్ఘృష్ట చత్వారిశచ్చ || ౨ | ౫ | ౧౦ ||

౬౧ నివీతం మనుష్యాణాం ప్రాచీనావీతం పితృణాముపవీతం దేవానాముప వ్యయతే
 దేవలక్ష్మమేవ తత్కరుతే తిష్ఠన్నన్వాహ తిష్ఠన్ హ్యశ్రుతతరం వదతి
 తిష్ఠన్నన్వాహ సువర్గస్య లోకస్యాభిజిత్వా ఆసీనో యజత్యస్మిన్నేవ లోకే
 ప్రతితిష్ఠతి యత్క్రోశ్చాచుమన్వాహోసురం తద్యన్మంద్రం మానుషం తద్యదన్తరా
 తథ్నదేవమన్తరానూచ్యన్ సదేవత్వాయ విద్వాసో వై

౬౨ పురా హోతారోఽభూవన్తస్మాద్విధృతా అధ్వానోఽభూవన్ పఠానః
 సమరుక్షన్తన్వర్వేద్యన్యః పాదో భవతి బహిర్వేద్యన్యోఽథాన్వాహోధ్వనాం
 విధృత్యై ప్రథామసరోహయాథో భూతం చైవ భవిష్యచ్చావ
 రుణేఽథో పరిమితం చైవాపరిమితం చావ రుణేఽథో గ్రామ్యాగ్నౌచవ
 పశూనారణ్యాగ్నౌచవ రుణేఽథో

౬౩ దేవలోకం చైవ మనుష్యలోకం చాభి జయతి దేవా వై సామిధేనీరనూచ్య
 యజ్ఞం నాన్వపశ్యన్త ప్రజాపతిస్తాష్ఠీమాఘారమాఽఘారయత్తతో వై దేవా
 యజ్ఞమన్వపశ్యన్ యత్తాష్ఠీమాఘారమాఘారయతి యజ్ఞస్యానుఖ్యాత్వా
 అథో సామిధేనీరేవాభ్యన్క్యలూక్షో భవతి య ఏవం వేదాథో

తర్పయత్యేవైనాస్త్రుప్యతి ప్రజయా పశుభి

౬౪ ర్య ఏవం వేద యదేకయాఘారయేదేకాం ప్రిణీయాద్యద్ధ్యాభ్యాం ద్వే
 ప్రిణీయాద్యత్తిస్సభిరతి తద్రేచయేన్మనసాఘారయతి మనసా
 హ్యనాప్తమాప్యతే తిర్యఞ్చమా ఘారయత్యచ్ఛంబట్కారం వాక్చ
 మనశ్చార్దీయేతామహం దేవేభ్యో హవ్యం వహామీతి వాగబ్రవీదహం దేవేభ్య
 ఇతి మనస్తా ప్రజాపతిం ప్రశ్నమైతాః సోఽబ్రవీత్

౬౫ ప్రజాపతిర్దూతీరేవ త్వం మనసోఽసి యద్ధి మనసా ధ్యాయతి తద్వాచా
 వదతితి తత్థలు తుభ్యం న వాచా జహవన్నిత్యబ్రవీత్ తస్మాన్మనసా
 ప్రజాపతయే జహ్వాతి మన ఇవ హి ప్రజాపతిః ప్రజాపతేరాప్యై పరిధీన్ధం
 మార్జి పునాత్యేవైనాన్త్రిర్మధ్యమం త్రయో వై ప్రాణాః ప్రాణానేవాభి జయతి
 త్రిర్దక్షిణార్ధ్యం త్రయ

౬౬ ఇమే లోకా ఇమానేవ లోకానభి జయతి త్రిరుత్తరార్ధ్యం త్రయో
 వై దేవయానాః పథానస్తానేవాభి జయతి త్రిరుప వాజయతి త్రయో వై
 దేవలోకా దేవలోకానేవాభి జయతి ద్వాదశ సంపద్యన్తే ద్వాదశ
 మాసాః సంవత్సరః సంవత్సరమేవ ప్రిణాత్యథో సంవత్సరమేవాస్మా ఉప
 దధాతి సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యా ఆఘారమా ఘారయతి తిర ఇవ

౬౭ వై సువర్గో లోకః సువర్గమేవాస్మై లోకం ప్ర రోచయత్యుజమా
 ఘారయత్యుజరివ హి ప్రాణః సంతతమా ఘారయతి ప్రాణానామన్నాద్యస్య
 సంతత్యా అథో రక్షసామపహత్యై యం కామయేత ప్రమాయుకః స్వాదితి
 జిహ్వాం తస్యాఘారయేత్ ప్రాణమేవాస్మాజిహ్వాం నయతి తాజక్ ప్ర మీయతే శిరో
 వా ఏతద్యజ్ఞస్య యదాఘార ఆత్మా ధ్రువా

౬౮ ఽఘారమాఘార్య ధ్రువాః సమనక్త్యాత్మన్నేవ యజ్ఞస్య శిరః
 ప్రతి దధాత్యగ్నిర్దేవానాం దూత ఆసీద్దేవోఽనురాణాం తౌ ప్రజాపతిం
 ప్రశ్నమైతాః స ప్రజాపతిర్బ్రాహ్మణమబ్రవీదేతద్వి బ్రాహ్మిత్వా
 శ్రావయేతీదం దేవాః శ్ంబుతేతి వావ తదబ్రవీదగ్నిర్దేవో హోతేతి య ఏవ

దేవానాం తమవృణీత తతో దేవా

౯౯ అభవన్నరాసురా యస్యైవం విదుషః ప్రవరం ప్రవృణతే
 భవత్యాత్మనా పరాస్య భ్రాతృవ్యో భవతి యద్బ్రాహ్మణశాచ్రాహ్మణశ్చ
 ప్రశ్నమేయాతాం బ్రాహ్మణాయాధి బ్రూయాద్యద్బ్రాహ్మణాయాధ్యాహాత్మనేఽధ్యాహ
 యద్బ్రాహ్మణం పరాహాత్మానం పరాహ తస్మాద్ బ్రాహ్మణో న పరోచ్యః || ౨1 X1
 ౧౧||

వా ఆరణ్యాగ్నాచవ రుంధేథో ప్రశుభిః సోబ్రవీద్ధక్షిణార్ధ్యం త్రయ
 ఇవ ద్రువా దేవాశ్చత్వారిశ్చ || ౨1 X1 ౧౧||

౧౦ ఆయుష్ట ఆయుర్దా అగ్న ఆ వ్యాయస్వ సంతేఽవ తే హేడ ఉదుత్తమం ప్ర ణో
 దేవ్యా నో దివోఽగ్నావిష్టా అగ్నావిష్టా ఇమం మే వరుణ తత్త్వయాముద్దు త్యం
 చిత్రమ్ || అపాం నపాదా హ్యస్థాదుపస్థం జిహ్మానామూర్ధ్వో విద్యుతం వసానః
 | తస్య జ్యేష్ఠం మహిమానం వహస్త్రిహిరణ్యవర్ణాః పరి యన్తి యహివః || స

౧౧ మన్యా యన్త్యప యన్త్యన్యాః సమానమూర్వం నద్యః పృణన్తి | తమూ
 శుచిశ్చ శుచయో దీదివాశ్చ సమపాం నపాతం పరి తస్థురాపః
 || తమస్మేరా యువతయో యువానం మర్మజ్యమానాః పరి యన్త్యాపః |
 స శుక్రేణ శిక్వనా రేవదగ్నిర్ద్విదాయానిధ్యో ఘృతనిర్ణిగ్ను ||

ఇంద్రావరుణయోరహః సప్రాజోరవ ఆ వృణే | తా నో మృడాత ఈదృశే ||
 ఇంద్రావరుణా యువమధ్వరాయ నో

౧౨ విశే జనాయ మహి శర్మ యచ్ఛతమ్ | దీర్ఘప్రయజ్మమతి యో వనుష్యతి
 వయం జయేమ పృతనాసు దూఢ్యః || ఆ నో మిత్రావరుణా ప్ర బ్రాహవా | త్వం నో
 అగ్నే వరుణస్య విద్వాన్దేవస్య హేడోఽవ యా సిసీషాః | యజిష్టో వహితమః
 శోశుచానో విశ్వా ద్వేషాశ్చ ప్ర ముముగ్ధ్యస్మత్ || స త్వం నో అగ్నేఽవమో
 భవోతి నేదిష్టో అస్యా ఉషసో వ్యుష్టా | అవ యక్ష్వ నో వరుణశ్చ

౧౩ రరాణో వీహి మృడీకశ్చ సుహవో న ఏధి || ప్రప్రాయమగ్నిర్భరతస్య
 శ్చృణ్వే వి యథుణ్ణో న రోవతే బృహద్భాః | అభి యః పూరుం పృతనాసు

తస్మా దీదాయ దైవ్యో అతిథిః శివో నః ॥ ప్ర తే యక్షి ప్రత ఇయర్మి
 మన్మ భువో యథా వన్ద్యో నో హవేషు । ధన్వన్నివ ప్రపా అసి త్వమగ్ను
 ఇయక్షవే పూరవే ప్రత్న రాజన్ ॥

౭౪ వి పాజసా వి జ్యోతిషా ॥ స త్వమగ్నే ప్రతీకేన ప్రత్యోష యాతుధాన్యః
 । ఉరుక్షయేషు దీద్యత్ ॥ తః సుప్రతీకః సుదృశగ్

స్వఞ్చమవిద్యాః సో విదుష్టరః సపేమ । స యక్షద్విశ్వా వయనాని
 విద్వాన్ ప్ర హవ్యమగ్నిరమృతేషు వోచత్ ॥ అః హోమువే వివేష యన్మా
 వి న ఇంద్రేంద్ర క్షత్రమింద్రియాణి శతక్రతోఽను తే దాయ ॥ ౨౧ x ౧౨ ॥

యప్సిస్సమధ్వరాయ నో వరుణః రాజగ్ శచతుశ్చత్వారిః శచ్చ ॥ ౨౧ x ౧౨ ॥

విశ్వరూపస్త్వష్టేంద్రం వృత్రం బ్రహ్మవాదినస్స త్వై నాసోమయాజ్యేష వై
 దేవరథో దేవా వై నర్చి నాయజ్ఞోగ్నే మహస్త్రిన్నివీతమాయుష్టే ద్వాదశ
 ॥ విశ్వరూపో నైనః శతరూరావద్య వసు పూర్వేద్యుర్వాజౌ ఇత్యగ్నే
 మహన్నివీతమన్యా యంతి చతుస్సప్తతిః ॥ విశ్వరూపోను తే దాయ ॥

ద్వితీయకాణ్డే షష్ఠః ప్రశ్నః ౬

౧ సమిధో యజతి వసన్తమేవర్తూనామవ రున్ధే తనూనపాతం యజతి

గ్రీష్మమేవావ రున్ధ ఇడో యజతి వర్షా ఏవావ రున్ధే బర్హిర్యజతి

శరదమేవావ రున్ధే స్వాహాకారం యజతి హేమన్తమేవావ రున్ధే

తస్మాథ్వాహాకృతా హేమన్నశవోఽవ సీదన్తి సమిధో యజత్యుషస ఏవ

దేవతానామవ రున్ధే తనూనపాతం యజతి యజ్ఞమేవావ రున్ధ

౨ ఇడో యజతి పశూనేవావ రున్ధే బర్హిర్యజతి ప్రజామేవావ రున్ధే

సమానయత ఉపభృతస్తేజో వా ఆజ్యం ప్రజా బర్హిః ప్రజాన్యేవ తేజో

దధాతి స్వాహాకారం యజతి వాచమేవావ రున్ధే దశ సంపద్యన్తే దశాక్షరా

విరాడన్నం విరాడ్విరాజైవాన్నాద్యమవ రున్ధే సమిధో యజత్యస్మిన్నేవ లోకే

ప్రతి తిష్ఠతి తనూనపాతం యజతి

3 యజ్ఞ ఏవాస్తరిక్షే ప్రతి తిష్ఠతీడో యజతి పశుష్యేవ ప్రతి
 తిష్ఠతి బర్హిర్యజతి య ఏవ దేవయానాః పన్థానస్తేష్యేవ ప్రతి
 తిష్ఠతి స్వాహాకారం యజతి సువర్గ ఏవ లోకే ప్రతి తిష్ఠత్యేతావన్తో
 పై దేవలోకాస్తేష్యేవ యథాపూర్వం ప్రతి తిష్ఠతి దేవాసురా ఏషు
 లోకేష్యస్పర్ధస్త తే దేవాః ప్రయాజైరేభ్యో లోకేభ్యోఽసురాన్ప్రాణుదస్త
 తత్ప్రయాజానాం

౪ ప్రయాజత్వం యస్యైవం విదుషః ప్రయాజా ఇజ్యన్తే ప్రైభ్యో లోకేభ్యో
 భ్రాతృవ్యానుదతేఽభిక్రామం జహోత్యభిజిత్యై యో వై ప్రయాజానాం
 మిథునం వేద ప్ర ప్రజయా పశుభిర్మిథునైర్జాయతే సమిధో బహ్వీరివ
 యజతితనూనపాతమేకమివ మిథునం తదిడో బహ్వీరివ యజతి బర్హిరేకమివ
 మిథునం తదేతద్వై ప్రయాజానాం మిథునం య ఏవం వేద ప్ర

× ప్రజయా పశుభిర్మిథునైర్జాయతే దేవానాం వా ఆనిష్ఠా దేవతా
 ఆసన్నథాసురా యజ్ఞమజిఘాసన్తే దేవా గాయత్రీం వ్యోహన్
 పఞ్చాక్షరాణి ప్రాచీనాని త్రీణి ప్రతీచీనాని తతో వర్మ
 యజ్ఞాయాభవద్వర్మ యజమానాయ యత్ప్రయాజానూయాజా ఇజ్యన్తే వర్మైవ
 తద్యజ్ఞాయ క్రియతే వర్మ యజమానాయ భ్రాతృవ్యాభిభూత్యై తస్మాద్వరూథం
 పురస్తాద్వర్షీయః పశ్చాద్ధ్రసీయో దేవా వై పురా రక్షోభ్య

౬ ఇతి స్వాహాకారేణ ప్రయాజేషు యజ్ఞః సగ్ధస్థాప్యమపత్యస్త౨౪
 స్వాహాకారేణ ప్రయాజేషు సమస్థాపయన్వి వా ఏతద్యజ్ఞం చిన్తన్తి
 యథాస్వాహాకారేణ ప్రయాజేషు స౨౪ స్థాపయన్తి ప్రయాజానిష్ఠా హవీర్ష్యభి
 ఘారయతి యజ్ఞస్య సంతత్యా అథో హవిరేవాకరథో యథాపూర్వముపైతి
 పితా వై ప్రయాజాః ప్రజానూయాజా యత్ప్రయాజానిష్ఠా హవీర్ష్యభిఘారయతి
 పితైవ తత్పుత్రేణ సాధారణం

౭ కురుతే తస్మాదాపచర్మత్సైవం వేద యశ్చ న కథా పుత్రస్య కేవలం

కథా సాధారణం పితురిత్యస్కన్నమేవ తద్యత్ప్రయాజేష్విష్టేషు స్కన్తతి
 గాయత్ర్యేవ తేన గర్భం ధత్తే సా ప్రజాం పశూన్, యజమానాయ ప్ర జనయతి ||
 ౨౧ ౬౧ ౧|| యజతి యజ్ఞమేవ వ రుంధే తనూనపాతం యజతి ప్రయాజానామేవం
 వేద ప్ర రక్షోభ్యః సాధారణం పంచత్రిశచ్చ || ౨౧ ౬౧ ౧||

౮ చక్షుషీ వా ఏతే యజ్ఞస్య యదాజ్యభాగౌ యదాజ్యభాగౌ యజతి
 చక్షుషీ ఏవ తద్యజ్ఞస్య ప్రతి దధాతి పూర్వార్ధే జహోతి తస్మాత్ పూర్వార్ధే
 చక్షుషీ ప్రబాహుగ్భుహోతి తస్మాత్ప్రబాహుకృక్షుషీ దేవలోకం వా అగ్నినా
 యజమానోఽను పశ్యతి పితృలోకః సోమేనోత్తరార్ధేఽగ్నయే జహోతి దక్షిణార్ధే
 సోమాయైవమివ హీమా లోకావనయోర్లోకయోరనుఖ్యాత్యై రాజానౌ వా ఏతౌ
 దేవతానాం

౯ యదగ్నిషోమావస్తరా దేవతా ఇజ్యేతే దేవతానాం విధృత్యై
 తస్మాద్రాజ్ఞా మనుష్యా విధృతా బ్రహ్మవాదినో వదన్తి
 కిం తద్యజ్ఞే యజమానః కురుతే యేనాన్యతోదతశ్చ పశూన్
 దాధారోఽభయతోదతశ్చేత్యుచమనూచ్యాజ్యభాగస్య జషాణేన
 యజతి తేనాన్యతోదతో దాధారర్చమనూచ్య హవిష ఋచా
 యజతి తేనోభయతోదతో దాధార మూర్ధన్వతీ పురోఽనువాక్యా భవతి
 మూర్ధానమేవైనః సమానానాం కరోతి

౧౦ నియుత్యత్యా యజతి భ్రాతృవ్యవైవ పశూన్ని యువతే కేశినః
 హ దార్భ్యం కేశీ సాత్యకామిరువాచ సప్తపదాం తే శక్వరీగ్ శోఽ
 యజ్ఞే ప్రయోక్తాసే యస్యై వీర్యేణ ప్ర జాతాన్ భ్రాతృవ్యాన్నుదతే
 ప్రతి జనిష్యమాణాన్, యస్యై వీర్యేణోభయోర్లోకయోర్జ్యోతిర్థతే
 యస్యై వీర్యేణ పూర్వార్ధేనానడాన్సన్భనక్తి జఘనార్ధేన ధేనురితి
 పురస్తాల్లక్ష్మౌ పురోఽనువాక్యా భవతి జాతానేవ భ్రాతృవ్యాన్ ప్ర ణుదత
 ఉపరిష్టాల్లక్ష్మౌ

౧౧ యాజ్యా జనిష్యమాణానేవ ప్రతి నుదతే పురస్తాల్లక్ష్మౌ పురోఽనువాక్యా

భవత్యస్మిన్నేవ లోకే జ్యోతిర్ధత్త ఉపరిష్టాలక్ష్యా యాజ్ఞాముష్మిన్నేవ
 లోకే జ్యోతిర్ధత్తే జ్యోతిష్మనావస్మా ఇమా లోకా భవతో య ఏవం
 వేద పురస్తాలక్ష్యా పురోఽనువాక్యా భవతి తస్మాత్ పూర్వార్ధేనానడాన్
 భునక్తుస్పరిష్టాలక్ష్యా యాజ్ఞా తస్మాజ్జఘనార్ధేన ధేనుర్య ఏవం వేద
 భుక్తు ఏనమేతో వజ్ర ఆజ్యం వజ్ర ఆజ్యభాగౌ

౧౨ వజ్రో వషట్కారస్త్రివృతమేవ వజ్రోఽసంభృత్య భ్రాతృవ్యాయ ప్ర
 హరత్యచ్చంబట్కారమప్తగూర్య వషట్కారోతి స్తుత్యై గాయత్రీ పురోఽనువాక్యా
 భవతి త్రిష్టుగ్యాజ్ఞా బ్రహ్మన్నేవ క్షత్రమన్వారంభయతి తస్మాద్ బ్రాహ్మణో
 ముఖ్యో ముఖ్యో భవతి య ఏవం వేద ప్రైవైనం పురోఽనువాక్యయాహ ప్రణయతి
 యాజ్యయా గమయతి వషట్కారేణైవైనం పురోఽనువాక్యయా దత్తే ప్ర యచ్ఛతి
 యాజ్యయా ప్రతి

౧౩ వషట్కారేణ స్థాపయతి త్రిపదా పురోఽనువాక్యా భవతి త్రయ ఇమే లోకా
 ఏష్యేవ లోకేషు ప్రతితిష్ఠతి చతుష్పదా యాజ్ఞా చతుష్పద ఏవ
 పశూనవ రున్ధే ద్వ్యక్షరో వషట్కారో ద్విపాద్యజమానః పశుష్వేవోపరిష్టాత్
 ప్రతి తిష్ఠతి గాయత్రీ పురోఽనువాక్యా భవతి త్రిష్టుగ్యాజ్ఞైషా వై
 సప్తపదా శక్వరీ యద్వా ఏతయా దేవా అశిక్షన్తదశక్నువన్
 య ఏవం వేద శక్నోత్యేవ యచ్ఛిక్షతి || ౨| ౬| ౨|| దేవతానాం
 కరోతుస్పరిష్టాలక్ష్యాజ్య భాగౌ ప్రతి శక్నోత్యేవ ద్వే చ || ౨| ౬| ౨||

౧౪ ప్రజాపతిర్దేవేభ్యో యజ్ఞాన్ వ్యాదిశథ్న ఆత్మన్నాజ్యమధత్త తం దేవా
 అబ్రువన్నేష వావ యజ్ఞో యదాజ్యమప్యేవ నోత్రాస్త్రితి సోఽబ్రవీద్యజాన్,
 వ ఆజ్యభాగావుప స్తుణానభి ఘరయానితి తస్మాద్వజ్రాజ్యభాగావుప
 స్తుణన్త్యభి ఘరయన్తి బ్రహ్మవాదినో వదన్తి కస్మాద్భృత్యాద్యాతయామాన్యన్యాని
 హవీగ్న్యయాతయామమాజ్యమితి ప్రాజాపత్య

౧౫ మితి బ్రూయాదయాతయామా హి దేవానాం ప్రజాపతిరితి ఛన్దాః
 దేవేభ్యోఽపాక్రామన్న వోఽభాగాని హవ్యం వజ్ఞామ ఇతి తేభ్య

ఏతచ్చతురవత్తమధారయస్పరోఽనువాక్యాయై యాజ్ఞాయై దేవతాయై
 వషట్కూరాయ యచ్చతురవత్తం జహాతి ఛన్దాగ్నేయ తత్ప్రిణాతి తాన్యస్య
 ప్రీతాని దేవేభ్యో హవ్యం వహన్త్యంగిరసో వా ఇత ఉత్తమాః సువర్గం
 లోకమాయస్తదృషయో యజ్ఞవాస్త్యభ్యవాయస్తే

౧౬ ఽపశ్యన్పరోడాశం కూర్మం భూతః సర్పస్తం తమబ్రువన్నింద్రాయ
 ధ్రియస్య బృహస్పతయే ధ్రియస్య విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో ధ్రియస్వేతి
 స నాధ్రియత తమబ్రువన్నగ్నయే ధ్రియస్వేతి సోఽగ్నయేఽధ్రియత
 యదాగ్నయోఽష్టాకపాలోఽమావాస్యాయాం చ పౌర్ణమాస్యాం చామ్యతో భవతి
 సువర్గస్య లోకస్యాభిజిత్వై తమబ్రువన్ కథాహస్థా ఇత్యను
 పాక్తోఽభూవమిత్యబ్రవీద్యథాక్షోఽను పాక్తో

౧౭ ఽవార్చుత్వేవమవారమిత్వపరిష్టాదభ్యజ్ఞ్యాధస్తాదుపానక్తి
 సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై సర్వాణి కపాలాన్యభి ప్రథయతి
 తావతః పురోడాశానముష్మిత్లోకేఽభి జయతి యో విదగ్ధః స
 వైర్బుతో యోఽశ్తతః స రౌద్రో యః శ్తతః స సదేవస్తస్మాదవిదహతా
 శ్తతంకృత్యః సదేవత్వాయ భస్మనాభి వాసయతి తస్మాన్మాసేనాస్థి
 ఛన్నం వేదేనాభి వాసయతి తస్మాత్

౧౮ కేశైః శిరశ్చన్నం ప్రమ్యతం వా ఏతదస్మాల్లోకాదగతం దేవలోకం
 యచ్చుతః హవిరనభి ఘారితమభి ఘాఱ్యోద్వాసయతి దేవత్రైవైనధమయతి
 యద్యేకం కపాలం నశ్యేదేకో మాసః సంవత్సరస్యానవేతః స్యాదథ యజమానః
 ప్ర మీయేత యద్ ద్వే నశ్యేతాం ద్వా మాసౌ సంవత్సరస్యానవేతౌ స్యాతామథ
 యజమానః ప్ర మీయేత సంఖ్యాయోద్వాసయతి యజమానస్య

౧౯ గోపీథాయ యది నశ్యేదాశ్వినం ద్వికపాలం నిర్వపేద్ధ్యవాపృథివ్యమేక
 కపాలమశ్వినౌ వై దేవానాం భిషజౌ తాభ్యామేవాస్మై భేషజం
 కరోతి ద్యావాపృథివ్య ఏకకపాలో భవత్యనయోర్వా ఏతన్నశ్యతి
 యన్నశ్యత్యనయోరేవైనద్విస్తతి ప్రతిష్ఠిత్వై || ౨ | ౬ | 3 || ప్రాజాపత్యం

తేజోసు పాక్తో వేదేనాభి వానయతి తస్మాద్యజమానస్య దావత్రిశచ్చ ॥

౨౧ ౬౧ ౩॥

౨౦ దేవస్య త్వా నవితుః ప్రసవ ఇతి స్ఫ్యమా దత్తే ప్రనూత్యా
అశ్వినోర్భాపభ్యామిత్యాహోశ్వినో హి దేవానామధ్వరూయా ఆస్తాం పూష్టో
హస్తాభ్యామిత్యాహ యత్యై శతభృష్టిరసి వానస్పత్యో ద్విషతో వధ
ఇత్యాహ వజ్రమేవ తథ్స౨ శ్యతి భ్రాతృవ్యాయ ప్రహరిష్యన్థంబ
యజర్హరత్యైతావతీ వై పృథివీ యావతీ వేదిస్తస్యా ఏతావత ఏవ
భ్రాతృవ్యం నిర్భజతి

౨౧ తస్మాన్నాభాగం నిర్భజన్తి త్రిర్హరతి త్రయ ఇమే లోకా ఏభ్య ఏవైనం
లోకేభ్యో నిర్భజతి తూష్టిం చతుర్థ హరత్యపరిమితాదేవైనం
నిర్భజత్యుద్ధన్తి యదేవాస్యా ఆమేధ్యం తదప హంతు్యుద్ధన్తి
తస్మాదోషధయః పరా భవన్తి మూలం చిన్తి భ్రాతృవ్యస్యైవ మూలం
చిన్తి పితృదేవత్యాతి ఖాతేయతీం ఖనతి ప్రజాపతినా

౨౨ యజ్ఞముఖేన సం మితామా ప్రతిష్ఠాయై ఖనతి యజమానమేవ ప్రతిష్ఠాం
గమయతి దక్షిణతో వర్షీయసీం కరోతి దేవయజనస్యైవ రూపమకః పురీషవతీం
కరోతి ప్రజా వై పశవః పురీషం ప్రజయైవైనం పశుభిః పురీషవన్తం
కరోత్యుత్తరం పరిగ్రాహం పరి గృహ్ణాత్యైతావతీ వై పృథివీ యావతీ
వేదిస్తస్యా ఏతావత ఏవ భ్రాతృవ్యం నిర్భజ్యాత్మన ఉత్తరం పరిగ్రాహం
పరి గృహ్ణాతి క్రూరమివ వా

౨౩ ఏతత్కరోతి యద్వేదిం కరోతి ధా అసి స్వధా ఆసీతి యోయుప్యతే
శాన్వై ప్రోక్షణీరా సాదయత్యాపో వై రక్షోఘ్ని రక్షసామపహత్యై
స్ఫ్యస్య వర్మన్ధానదయతి యజ్ఞస్య సంతత్యై యం ద్విష్యాత్తం
ధ్యాయేచ్ఛువైవైనమర్చయతి ॥ ౨౧ ౬౧ ౪॥ భజతి ప్రజాపతినేవ వై
త్రయస్త్రిశచ్చ ॥ ౨౧ ౬౧ ౪॥

౨౪ బ్రహ్మవాదినో వదన్త్యద్భిర్హవీషి ప్రాక్షిః కేనాప ఇతి

బ్రహ్మణోతి బ్రూయాద్ధిర్వేవ హవీషి ప్రోక్షతి బ్రహ్మణాప
 ఇధ్యాబర్హిః ప్రోక్షతి మేధ్యమేవైనత్కరోతి వేదిం ప్రోక్షత్స్పృశా వా
 ఏషాలోమకమేధ్యా యద్వేదిర్మేధ్యామేవైనాం కరోతి దివే త్వాస్తరిశాయ త్వా
 పృథివ్యే త్వేతి బర్హిరాసాద్య ప్రో

౨౫ క్షత్యేభ్య ఏవైనల్లోకేభ్యః ప్రోక్షతి క్రూరమివ వా ఏతత్కరోతి
 యత్సనత్యపో ని నయతి శాన్త్యై పురస్తాత్ప్రస్తరం గృహ్ణాతి
 ముఖ్యమేవైనం కరోతీయన్తం గృహ్ణాతి ప్రజాపతినా యజ్ఞముఖేన సం
 మితం బర్హిః స్తుణాతి ప్రజా వై బర్హిః పృథివీ వేదిః ప్రజా ఏవ
 పృథివ్యాం ప్రతి స్థాపయత్యనతిదృశ్న-౨౫ స్తుణాతి ప్రజయ్యైవైనం
 ప్రశుభీరనతిదృశ్నం కరో

౨౬ త్యుత్తరం బర్హిషః ప్రస్తర౫ సాదయతి ప్రజా వై
 బర్హిర్యజమానః ప్రస్తరో యజమానమేవాయజమానాదుత్తరం కరోతి
 తస్మాద్యజమానోఽయజమానాదుత్తరోఽన్తర్దధాతి వ్యావృత్యా అనక్తి
 హవిష్కృతమేవైనం సువర్గం లోకం గమయతి త్రేధానక్తి త్రయ
 ఇమే లోకా ఏభ్య ఏవైనం లోకేభ్యోఽనక్తి న ప్రతి శ్తుణాతి యత్ప్రతి
 శ్తుణీయాదనూర్ధ్వం భావుకం యజమానస్య స్వాదుపరీవ ప్ర హర

౨౭ త్యుపరీవ హి సువర్గో లోకో ని యచ్ఛతి వృష్టిమేవాస్మై ని యచ్ఛతి
 నాత్యగ్రం ప్ర హరేద్యదత్యగ్రం ప్రహరేదత్యాసారిణ్యధ్వఙ్ఙోర్నాశుకా స్వాన్న
 పురస్తాత్ ప్రత్యస్యేద్యత్పురస్తాత్ ప్రత్యస్యేథ్ సువర్గాల్లోకాద్యజమానం
 ప్రతి నుదేత్పాఞ్చం ప్ర హరతి యజమానమేవ సువర్గం లోకం గమయతి
 న విష్యఞ్చం వి యుయాద్యదిష్యఞ్చం వియుయాథ్

౨౮ స్త్రస్య జాయేతోర్ధ్వముద్యోత్యూర్ధ్వమివ హి పు౫సః పుమానేవాస్య
 జాయతే యథ్స్త్రిన వోపవేషేణ వా యోయుప్యేత స్తుతిరేవాస్య సా హస్తేన
 యోయుప్యతే యజమానస్య గోపీథాయ బ్రహ్మవాదినో వదన్తి కిం యజ్ఞస్య
 యజమాన ఇతి ప్రస్తర ఇతి తస్య క్వ సువర్గో లోక ఇత్యాహవసీయ ఇతి

బ్రూయాద్యత్ప్రస్తరమాహవనీయే ప్రహరతి యజమానమేవ
 ౨౯ సువర్గం లోకం గమయతి వి వా ఏతద్యజమానో లికతే యత్ప్రస్తరం
 యోయుప్యన్తే బర్హిరను ప్ర హరతి శాన్త్యా అనారంభణ ఇవ వా
 ఏతర్వ్యధ్వర్యుః స ఈశ్వరో వేపనో భవితోర్ధ్రువాసీతీమామభి మృశతీయం
 వై ధ్రువాస్యామేవ ప్రతిష్ఠతి న వేపనో భవత్యగా౩నగ్నిదిత్యాహ
 యద్బ్రూయాదగన్నగ్నిరిత్యగ్నావగ్నిం గమయేన్నిర్యజమానః
 సువర్గాల్లోకాద్భజేదగన్నిత్యేవ బ్రూయాద్యజమానమేవ సువర్గం
 లోకం గమయతి || ౨౧ ౬౧ x || ఆసాద్య ప్రనతిదృశ్నం కరోతి హరతి
 వియుయాద్యజమానమేవాగ్నిరితి సప్తదశ చ || ౨౧ ౬౧ x ||

౩౦ అగ్నేస్త్రయో జ్యాయాసో భ్రాతర ఆసన్ తే దేవేభ్యో హవ్యం వహన్తః
 ప్రామీయస్త సోఽగ్నిరబిభేదిత్థం వావ స్య ఆర్తిమారిష్యతీతి స
 నిలాయత సోఽపః ప్రావిశత్తం దేవతాః ప్రైషమైచ్చన్తం మథ్యుః
 ప్రాబ్రవీత్తమశపద్ధియాధియా త్వా వధ్యాసుఱ్యో మా ప్రావోచ ఇతి
 తస్మాన్మథ్యుం ధియాధియా ఘ్నున్తి శస్తో

౩౧ హి తమన్వవిన్తమబ్రువన్నుప న ఆ వర్తస్య హవ్యం నో వహతి
 సోఽబ్రవీద్వరం వృణై యదేవ గృహీతస్యాహుతస్య బహిఃపరిధి స్కన్దాత్ తన్నే
 భ్రాతృణాం భాగధేయమసదితి తస్మాద్యధృహీతస్యాహుతస్య బహిఃపరిధి
 స్కన్తతి తేషాం తద్భాగధేయం తానేవ తేన ప్రీణాతి పరిధీన్ పరి దధాతి
 రక్షసామపహత్యై స౨ స్పర్శయతి

౩౨ రక్షసామనన్వవచారాయ న పురస్తాత్ పరి దధాత్వాదిత్యో హ్యేవోద్యన్
 పురస్తాద్రక్షాగ్స్యప హస్త్యార్ధ్వే సమిధావా దధాత్సుపరిష్టాదేవ
 రక్షాగ్స్యప హన్తి యజషాన్యాం తూష్టిమన్యాం మిథునత్యాయ ద్వే ఆ దధాతి
 ద్విపాద్యజమానః ప్రతిష్ఠిత్యై బ్రహ్మవాదినో వదన్తి స త్యై యజేత యో
 యజ్ఞస్యార్త్యా వసీయాన్ధ్యాదితి భూపతయే స్వాహా భువనపతయే స్వాహా
 భూతానాం

33 పతయే స్వాహేతి స్కన్నమను మస్తయేత యజ్ఞస్యైవ తదార్త్యా
 యజమానో వసీయాన్భవతి భూయసీర్హి దేవతాః ప్రిణాతి జామి వా
 ఏతద్యజ్ఞస్య క్రియతే యదన్వఞ్చా పురోడాశావుపాః శుయాజమస్తరా
 యజత్యజామిత్వాయాథో మిథునత్వాయా గ్నిరముష్మి3 ధ్రోక ఆసీద్యమోఽస్మిన్
 తే దేవా అబ్రువన్నేతేమా ఏ పర్యూహమేత్యన్నాద్యేన దేవా అగ్ని

34 ముపామస్త్రయస్త రాజ్యేన పితరో యమం తస్మాదగ్నిర్దేవానామన్నాదో
 యమః పితృణాః రాజా య ఏవం వేద ప్ర రాజ్యమన్నాద్యమాప్నోతి తస్మా
 ఏతద్భాగధేయం ప్రాయచ్చన్ యదగ్నేయే స్విష్టకృతేఽవద్యన్తి
 యదగ్నేయే స్విష్టకృతేఽవద్యతి భాగధేయేనైవ తద్దుద్రః సమర్థయతి
 సకృథ్నకృదవ ద్యతి సకృదివ హి రుద్ర ఉత్తరాధావ ద్యత్యేషా
 వై రుద్రస్య

35 దిక్ష్వాయామేవ దిశి రుద్రం నిరవదయతే ద్విరభి ఘారయతి
 చతురవత్తస్యాప్యైః పశవో వై పూర్వా ఆహుతయ ఏష రుద్రో యదగ్నిర్యత్పూర్వా
 ఆహుతీరభి జహుయాద్దుద్రాయ పశూనపి దధ్యాదపశుర్యజమానః స్యాదతిహాయ
 పూర్వా ఆహుతీరుహోతి పశూనాం గోపీథాయ || ౨1 ౬1 ౬|| శప్తస్పర్శయతి
 భూతానామగ్నిః రుద్రస్య సప్తత్రిశచ్ఛ || ౨1 ౬1 ౬||

36 మనుః పృథివ్యా యజ్ఞయమైచ్ఛథ్న ఘృతం
 నిషిక్తమవిన్ష్ఠథోఽబ్రహ్మితోఽస్యేశ్వరో యజ్ఞేఽపి కర్రోరితి
 తావబ్రూతాం మిత్రావరుణౌ గోరేవావమీశ్వరో కర్తోః స్వ ఇతి తౌ తతో
 గాః సమైరయతాః సా యత్రయత్ర న్యక్రామత్తతో ఘృతమపీడ్యత
 తస్మాద్ ఘృతపద్యుచ్యతే తదస్యై జన్మోపహూతః రథంతరః సహ
 పృథివ్యేత్యాహే

37 యం వై రథంతరమిమామేవ సహన్నాద్యేనోప హ్వయత ఉపహూతం
 వామదేవ్యః సహన్తరిక్షేణేత్యాహ పశవో వై వామదేవ్యం పశూనేవ
 సహన్తరిక్షేణోప హ్వయత ఉపహూతం బృహథ్నహ దివేత్యాహారం వై

బృహదిరామేవ సహ దివోప హ్వయత ఉపహూతాః సప్త హోత్రా ఇత్యాహ హోత్రా
ఏవోప హ్వయత ఉపహూతా ధేనుః

3౮ సహర్షభేత్యాహ మిథునమేవోప హ్వయత ఉపహూతో భక్షః సభేత్యాహ
సోమపీఠమేవోప హ్వయత ఉపహూతాం ౩ హో ఇత్యాహోత్మానమేవోప హ్వయత
ఆత్మా

హ్యుపహూతానాం వసిష్ఠ ఇడాముప హ్వయతే పశవో వా ఇడా పశూనేవోప
హ్వయతే చతురుప హ్వయతే చతుష్పాదో హి పశవో మానవీత్యాహ మనుర్హ్యేతా

3౯ మగ్రేపశ్యద్ ఘృతపదీత్యాహ యదేవాస్యై పదాద్ ఘృతమపీడ్యత
తస్మాదేవమాహ మైత్రావరుణీత్యాహ మిత్రావరుణో హ్యేనాః సమైరయతాం
బ్రహ్మ దేవకృతముప హూతమిత్యాహ బ్రహ్మైవోప హ్వయతే దైవ్యా
అధ్వర్యవ ఉపహూతా ఉపహూతా మనుష్యా ఇత్యాహ దేవమనుష్యానేవోప హ్వయతే
య ఇమం యజ్ఞమవాన్ యే యజ్ఞపతిం వర్ధానిత్యాహ

౪౦ యజ్ఞాయ చైవ యజమానాయ చాశిషమా శాస్త్ర ఉపహూతే ద్యావాపృథివీ
ఇత్యాహ ద్యావాపృథివీ ఏవోప హ్వయతే పూర్వజే ఋతావరీ ఇత్యాహ పూర్వజే
హ్యేతే ఋతావరీ దేవీ దేవపుత్రే ఇత్యాహ దేవీ హ్యేతే దేవపుత్రే
ఉపహూతోయం యజమాన ఇత్యాహ యజమానమేవోప హ్వయత ఉత్తరస్యాం
దేవయజ్ఞాయాముపహూతో భూయసి హవిష్కరణ ఉపహూతో దివ్యే
ధామన్నుపహూత

౪౧ ఇత్యాహ ప్రజా వా ఉత్తరా దేవయజ్ఞా పశవో భూయో హవిష్కరణః సువర్గో
లోకో దివ్యం ధామేదమసీదమసీత్వేవ యజ్ఞస్య ప్రియం ధామోప హ్వయతే
విశ్వమస్య ప్రియముప హూతమిత్యాహోఘంటార్కమేవోప హ్వయతే || ౨| ౬| ౭||

ఆహ

ధేనురేతాం వర్ధానిత్యాహ ధామన్నుపహూతశ్చతుస్త్రిశచ్ఛ || ౨| ౬| ౭||

౪౨ పశవో వా ఇడా స్వయమా దత్తే కామమేవాత్మనా పశూనామా
దత్తే న హ్యన్యః కామం పశూనాం ప్రయచ్ఛతి వాచస్పతయే త్వా హుతం
ప్రాశ్నామీత్యాహ వాచమేవ భాగధేయేన ప్రీణాతి సదస్పతయే త్వా హుతం

ప్రాశ్నామీత్యాహ స్వగాకృత్యై చతురవత్తం భవతి హవిర్యై చతురవత్తం
 పశవశ్చతురవత్తం యద్ధోతా ప్రాశ్నీయాద్ధోతా

౪౩ ౭ర్తిమార్చేద్వ్యదగ్నో జహుయాద్దుద్రాయ పశూనపి దధ్యాదపశుర్యజమానః
 స్యాద్వాచస్పతయే త్వా హుతం ప్రాశ్నామీత్యాహ పరో౭క్షమేవైనజ్ఞహోతి
 సదస్సప్తయే త్వా హుతం ప్రాశ్నామీత్యాహ స్వగాకృత్యై ప్రాశ్నన్తి తీర్థ
 ఏవ ప్రాశ్నన్తి దక్షిణాం దదాతి తీర్థ ఏవ దక్షిణాం దదాతి వి వా ఏతద్యజ్ఞం
 ౪౪ ఛిన్దన్తి యన్మధ్యతః ప్రాశ్నన్త్యద్భిర్మార్జయన్త ఆపో వై సర్వా దేవతా
 దేవతాభిరేవ యజ్ఞః సం తన్వన్తి దేవా వై యజ్ఞాద్దుద్రమన్తరాయస్థ
 యజ్ఞమవిధ్యత్తం దేవా ఆభి సమగచ్ఛన్త కల్పతాం న ఇదమితి
 తే౭బ్రువన్ధిన్విష్టం వై న ఇదం భవిష్యతి యదిమః రాధయిష్యామ
 ఇతి తథిన్విష్టకృతః సిష్టకృత్వం తస్యావిధం

౪౫ నిరకృన్తన్ యవేన సంమితం తస్మాద్యవమాత్రమవ
 ద్యేద్యజ్ఞాయో౭వద్యేద్దోపయేత్తద్యజ్ఞస్య యదుప చ స్తుణీయాదభి చ
 ఘోరయేదుభయతఃస౨౪ శ్వాయి కుర్యాదవదాయాభి ఘోరయతి ద్విః సం పద్యతే
 ద్విపాద్యజమానః ప్రతిష్ఠిత్యై యత్తిరశ్చీనమతిహారేదనభివిధం
 యజ్ఞస్యాభి విధ్యేదగ్రేణ పరి హరతి తీర్థేనైవ పరి హరతి తత్పూషే
 పర్యహరన్తత్

౪౬ పూషా ప్రాశ్య దతో౭రుణత్తస్మాత్పూషా ప్రప్లిష్టభాగో౭దన్తకో
 హి తం దేవా ఆబ్రువన్, వి వా ఆయమార్ధ్యప్రాశిత్రియో వా ఆయమభూదితి
 తద్బ్రుహస్పతయే పర్యహరన్తో౭బిభేద్ బ్రుహస్పతిరిత్థం వావ స్య
 ఆర్తిమారిష్యతీతి న ఏతం మన్తమపశ్యథూర్నస్య త్వా చక్షుషా ప్రతి
 పశ్యామీత్యబ్రవీన్న హి సూర్యస్య చక్షుః

౪౭ కిం చన హినస్తి సో౭బిభేత్ ప్రతిగృహ్ణాన్తం మా హి౪ సిష్టతీతి
 దేవస్య త్వా సవితః ప్రసవే౭శ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్టో హస్తాభ్యాం
 ప్రతి గృహ్ణామీత్యబ్రవీత్ సవితృప్రసూత ఏవైనద్బ్రుహ్మణా దేవతాభిః

ప్రత్యగృహ్ణాత్ సోఽబిభేత్ ప్రాశ్నన్తం మా హిఁ సిష్యతీత్యగ్నేస్తాస్యేన
 ప్రాశ్నామీత్యబ్రవీన్న హ్యగ్నేరాస్యం కిం చన హినస్తి సోఽబిభేత్
 ౪౮ ప్రాశితం మా హిఁ సిష్యతీతి బ్రాహ్మణస్యోదరేణేత్యబ్రవీన్న
 హి బ్రాహ్మణస్యోదరం కిం చన హినస్తి బృహస్పతేర్బ్రాహ్మణేతి
 స హి బ్రహ్మిష్టోఽప వా ఏతస్మాత్ ప్రాణాః క్రామన్తి యః ప్రాశిత్రం
 ప్రాశ్నాత్సద్భిర్మార్జయత్వా ప్రాణాన్థం మృశతేఽమృతం వై
 ప్రాణా ఆమృతమాపః ప్రాణానేవ యథాస్థానముప హ్వయతే || ౨ | ౬ | ౮ ||
 ప్రాశ్నీయాద్ధోతా యజ్ఞం నిరహరస్తచ్చక్షురాస్యం కిం చన హినస్తి
 సోబిభేచ్ఛతుశ్చత్వారిఁ శచ్చ || ౨ | ౬ | ౮ ||

౪౯ అగ్నిధ ఆ దధాత్యగ్నిముఖానేవర్తాన్ ప్రీణాతి సమిధమా
 దధాత్యుత్తరాసామాచుతీనాం ప్రతిష్ఠిత్యా అధో సమిద్వత్సేవ జుహోతి
 పరిధీన్సం మార్ఙ్ఘి పునాత్సేవైనాన్సకృథ్సకృథ్సం మార్ఙ్ఘి పరాజివ
 హ్యేత్ద్వర్షి యజ్ఞశ్చతుః సంపద్య తే చతుష్పాదః పశవః పశూనేవావ
 రునే బ్రహ్మన్ ప్ర స్థాస్యామ ఇత్యాహాత్ర వా ఏత్ద్వర్షి యజ్ఞః శ్రితో
 ౫౦ యత్ర బ్రహ్మ యత్రైవ యజ్ఞః శ్రితస్తత ఏవైనమా రభతే
 యద్ధస్తేన ప్రమివేద్వేపనః స్యాద్యచ్ఛిర్షా శీర్షక్తిమాన్ధ్యాద్యత్
 తూష్ఠీమాసీతాసంప్రతో యజ్ఞః స్యాత్ప్రతిష్ఠేత్సేవ బ్రూయాద్వాచి వై యజ్ఞః
 శ్రితో యత్రైవ యజ్ఞః శ్రితస్తత ఏవైనఁ సంప్ర యచ్ఛతి దేవ
 సవితరేతతే ప్రా

౫౧ ఽహేత్యాహ ప్రసూత్యై బృహస్పతిర్బ్రాహ్మేత్యాహ స హి బ్రహ్మిష్ఠః
 స యజ్ఞం పాహి స యజ్ఞపతిం పాహి స మాం పాహిత్యాహ యజ్ఞాయ
 యజమానాయాత్మనే తేభ్య ఏవాశిషమా శాస్తేనార్యా ఆశ్రావ్యాహ దేవాన్,
 యజేతి బ్రహ్మవాదినో వదన్తిష్టా దేవతా అథ కతమ ఏతే దేవా ఇతి
 ఛన్దాఁ సీతి బ్రూయాద్ధాయత్రీం త్రిష్టుభం

౫౨ జగతీమిత్యధో ఖల్వాపచుర్బ్రాహ్మణా వై ఛన్దాఁ సీతి తానేవ

తద్యజతి దేవానాం వా ఇష్టా దేవతా ఆసన్నథాగ్నిర్నోదజ్వలతం దేవా
 ఆపఠీభిరనూయాజేష్వన్వవిష్టన్ యదనూయాజాన్, యజత్యగ్నిమేవ తథమిన్ద
 ఏతద్దుర్వై నామాసుర ఆసీథ్న ఏతర్హి యజ్ఞస్యాశిషమవృక్ష్క, యద్
 బ్రూయాదేత

౫౩ దు ద్యావాపృథివీ భద్రమభూదిత్యేతదుమేవాసురం
 యజ్ఞస్యాశిషం గమయేదీదం ద్యావాపృథివీ భద్రమభూదిత్యేవ
 బ్రూయాద్యజమానమేవ యజ్ఞస్యాశిషం గమయత్యార్థ్య సూక్తవాకముత
 నమోవాకమిత్యాహేదమరాఢ్స్మృతి వావైతదాహోపశ్రితో దివః
 పృథివ్యోరిత్యాహ ద్యావాపృథివ్యోర్హి యజ్ఞ ఉపశ్రిత ఓమన్వతీ తేఽస్మిన్,
 యజ్ఞే యజమాన ద్యావాపృథివీ

౫౪ స్తామిత్యాహోశిషమేవైతామా శాస్తే యద్బూయాభూపావసానా చ స్వధ్యవసానా
 చేతి ప్రమాయుకో యజమానః స్యాద్యదా హి ప్రమీయతేఽథేమాముపావస్యతి
 సూపవరణా చ స్వధిచరణా చేత్యేవ బ్రూయాద్వరీయసీమేవాస్మై గవూస్యతిమా
 శాస్తే న ప్రమాయుకో భవతి తయోరావిద్యగ్నిరిద హవిరజషతేత్యాహ
 యా అయాక్ష్మ

౫౫ దేవతాస్తా అరీరథామేతి వావైతదాహ యన్న నిర్ణికేత్
 ప్రతివేశం యజ్ఞస్యాశీర్గచ్ఛేదా శాస్తేఽయం యజమానోఽసావిత్యాహ
 నిర్హిక్ష్వైనః సువర్గం లోకం గమయత్యాయురా శాస్తే సుప్రజాస్త్యమా
 శాస్త ఇత్యాహోశిషమేవైతామా శాస్తే సజాతవనస్యామా శాస్త ఇత్యాహ ప్రాణా
 వై సజాతాః ప్రాణానేవ

౫౬ నాన్తరేతి తదగ్నిర్దేవో దేవేభ్యో వనతే వయమగ్నేర్మానుషా
 ఇత్యాహోగ్నిర్దేవేభ్యో వసుతే వయం మనుష్యేభ్య ఇతి వావైతదాహేహ
 గతిర్వామన్యేదం చ నమో దేవేభ్య ఇత్యాహ యాత్వైవ దేవతా యజతి
 యాత్స న తాభ్య ఏవోభయీభ్యో నమస్కరోత్యాత్మనోఽనార్హ్యే || ౨ | ౬ | ౯ ||
 శ్రితస్తే ప్ర త్రిష్టభమేతద్ద్యావాపృథివీ యా అయాక్ష్మ ప్రాణానేవ

షట్పత్వారి శచ్చ || ౨ | ౬ | ౯ ||

౫౭ దే॒వా వై య॒జ్ఞస్య॑ స్వ॒గాక॒రారం॑ నావి॒న్తనే॑ శం॒యుం

బార్హస్ప॒త్యమ॒బ్రవ॒న్నిమం॑ నో య॒జ్ఞః॒ స్వ॒గా కు॒ర్వితి

సోఽబ్ర॒వీద్య॑రం వృ॒ణై యదే॒వాబ్రా॒హ్మణో॑క్రోఽశ్రద్ధ॒ధానో॑ యజా॒తై సా

మే య॒జ్ఞస్యా॑శీ॒రస॒దితి॑ తస్మా॒ద్యద॒బ్రాహ్మణో॑క్రోఽశ్రద్ధ॒ధానో॑ యజతే

శం॒యుమే॑వ తస్య బార్హస్ప॒త్యం య॒జ్ఞస్యా॑శీ॒ర్గచ్ఛత్యే॑తన్మమే॒త్యబ్ర॒వీత్కిం॑

మే ప్ర॒జాయా॑

౫౮ ఇతి॑ యోఽప॒గురా॑తై శతే॒న యాత॑యాద్యో నిహ॒సత్ సహస్రే॑ణ యాత॑యాద్యో

లోహితం క॒రవ॑ద్యావతః ప్రస్క॒ద్య పా॒ సూన్యం॑ గృ॒హ్ణాత్వతః

సంవ॑ర్ధురాన్పితృలోకం న ప్ర॒జానా॑దితి తస్మా॒ద్బ్రాహ్మ॑ణాయ నాప గురే॒త న

ని హ॒న్యాన్న లోహితం కు॒ర్యాదే॒తావతా॑ హైనసా భవతి తచ్ఛం॒యోరా వృణీ॑మహ

ఇత్యా॒హ య॒జ్ఞమే॒వత॑ధ్వగా కరోతి త

౫౯ చ్ఛం॒యోరా వృణీ॑మహ ఇత్యా॒హ శం॒యుమే॑వ బార్హస్ప॒త్యం భా॑గధే॒యేన

సమ॑ర్ధయతి గాతుం య॒జ్ఞాయ గా॒తుం య॒జ్ఞప॑తయ ఇత్యా॒హశిష॑మే॒వైతామా

శాస్తే॑ సోమం యజతి రేత ఏవ తద్ద॒ధాతి॑ త్వష్టారం యజతి రేత ఏవ

హితం త్వష్టా రూపాణి వి కరోతి దే॒వానాం॑ పత్ని॒ర్యజతి॑ మిథున॒త్వాయా॑గ్నిం

గృహ॑పతిం యజతి ప్రతిష్ఠిత్యై జామి వా ఏ॒తద్య॑జ్ఞస్య క్రియతే

౬౦ యదా॒జ్యేన॑ ప్రయా॒జా ఇ॒జ్యన్త॑ ఆజ్యేన పత్ని॒సంయా॑జా ఋచమనూచ్య

పత్ని॒సంయా॑జానామ్పచా య॒జ్ఞత్య॑జామిత్వాయాథో మిథున॒త్వాయ॑ పంక్తి॒ప్రాయణో॑

వై య॒జ్ఞః పంక్తు॑దయనః పంచ ప్రయా॒జా ఇ॒జ్యన్తే॑ చత్వారః పత్ని॒సంయా॑జాః

సమిష్ట॑య॒జ్ఞః పంచ॑మం పంక్తి॒మేవాను॑ ప్రయన్తి పంక్తి॒మనూద్య॑న్తి || ౨ | ౬ | ౧౦ ||

ప్ర॒జాయాః॑ కరోతి తత్కి॒యతే॑ త్రయస్త్రి శచ్చ || ౨ | ౬ | ౧౦ ||

౬౧ యు॒క్షా హి దే॒వహూ॑తమా॒ అశ్వా॑ అగ్నే రథీ॒రివ॑ | ని హోతా పూ॒ర్వస్యః॑

సదః॑ || ఉత నో దేవ దే॒వా అ॒చాచ్ఛ వోచో॑ విదుష్టరః | శ్రద్వి॒శ్వా వారా॑

కృధి॑ || త్వ హ యద్యవిష్ట్య సహసః సూనవాహుత | ఋ॒తావా॑ య॒జ్ఞయో॑

భువః || అయమగ్నిః సహస్రిణో వాజస్య శతినస్పతిః | మూర్ధా కపీ
 రయీణామ్ || తం నేమిమ్భుభవో యథానమస్వ సహూతిభిః | నేదీయో యజ్ఞ
 ౬౨ మగ్గిరః || తస్మై నూనమభిద్యవే వాచా విరూప నిత్యయా | వృష్టే చోదస్వ
 సుష్టుతిమ్ || కము ప్షిదస్య నేనయాగ్నైరపాకవక్షసః | పణిం గోషు స్తరామహే
 || మా నో దేవానాం విశః ప్రస్నాత్తిరివోస్రాః | కృశం న హాసురఘ్నియాః ||
 మా నః సమస్య దూఢ్యః పరిదేషసో అహతిః | ఊర్మిర్న నావమా వధీత్ ||
 నమస్తే అగ్న ఓజసే గృణన్తి దేవ కృష్టయః | అమై
 ౬౩ రమిత్రమర్ధయ || కువిభునో గవిష్టయేఽగ్నే సంవేషిషో రయిమ్ |
 ఉరుకృదురుణస్కృధి || మా నో అస్మిన్మహాధనే పరా వర్ధాభరభృద్యథా
 | సంవర్ధః స రయిం జయ || అన్యమస్మద్భియా ఇయమగ్నే
 సిషక్తు దుచ్ఛనా | వర్ధా నో అమవచ్ఛవః || యస్యాజుషన్నమస్వినః
 శమీమదుర్మఖస్య వా | తం ఘేదగ్నిర్వృధావతి || పరస్యా అధి
 ౬౪ సంవతోఽవరాః అభ్యా తర | యత్రాహమస్మి తాః అవ || విద్మా హి తే
 పురా వయమగ్నే పితృర్యథావసః | అధాతే సుమ్నమీమహే | య ఉగ్ర ఇవ శర్యహా
 తిగృశ్యో న వసగః | అగ్నే పురో రురోజథ || సఖాయః సం వః
 సమ్యజ్చమిషగ్గ్లో స్తోమం చాగ్నయే | వర్షిష్టాయ క్షితీనామూర్జో నప్తే
 సహస్వతే || స సమిద్యువనే వృషన్నగ్నే విశ్వాన్యర్య ఆ | ఇడస్పదే
 సమిధ్యనే స నో వసూన్యా భర || ప్రజావతే స వేద సోమాపూషణేమా దేవా
 || ౨ | ౬ | ౧౧ || యజ్ఞమమైరధి వృషన్నేకాన్న విశతిశ్చ || ౨ | ౬ | ౧౧ ||
 ౬౫ ఉశస్తస్త్వా హవామహ ఉశస్తః సమిధీమహి | ఉశన్నుశత ఆ వహ పితౄన్
 హవిషే అత్తవే || త్వ సోమ ప్రవికితో మనీషా త్వ రజష్టమను
 నేషి ప్లామ్ | తవ ప్రణీతి పితరో న ఇన్దో దేవేషు రత్నమభజన్త
 ధీరాః || త్వయా హి నః పితరః సోమ పూర్వే కర్మాణి చక్రుః పవమాన
 ధీరాః | వన్వన్నవాతః పరిధీ రపోర్ణు వీరేభిరత్వైర్మఘవా భవా
 ౬౬ నః || త్వ సోమ పితృభిః సంవిదానోఽను ద్యావాపృథివీ ఆతతన్త |

తస్మై త ఇన్దో హవిషా విధేమ వయః॥ స్యామ పతయో రయీణామ్ ॥ అగ్నిష్యాత్తాః
పితర ఏహ గచ్ఛత సదః సదః సదత సుప్రణీతయః | అత్తా హవిషి ప్రయతాని
బర్హిష్యాథా రయి సర్వపీఠం దధాతన ॥ బర్హిషదః పితర ఊత్యర్వాగిమా
వో హవ్యా చకృమా జుషధ్యమ్ | త ఆ గతావసా శంతమేనాథాస్మభ్యః

౬౭ శం యోరరపో దధాత ॥ ఆహం పితృన్ఘృవిదత్రాః అవిధ్వి నపాతం
చ విక్రమణం చ విష్ణోః | బర్హిషదో యే స్వధయా సుతస్య భజన్త
పితృస్స ఇహాగమిష్ఠాః ॥ ఉపహూతాః పితరః సోమ్యాసో బర్హిష్యేషు నిధిషు
ప్రియేషు | త ఆ గమన్తు త ఇహ శ్రువన్తస్వధి బ్రువన్తు తే అవన్తస్మాన్ ॥
ఉదీరతామవర ఉత్పరాస ఉన్మధ్యమాః పితరః సోమ్యాసః | అసుం

౬౮ య ఈయురవృకా ఋతజ్ఞాస్తే నోఽవన్తు పితరో హవేషు ॥ ఇదం పితృభ్యో
నమో అస్త్యధ్య యే పూర్వాసో య ఉపరాస ఈయుః | యే పార్థివే రజస్యా నిషత్తా
యే వా నూనః సువృజనాసు విక్షు ॥ అధా యథా నః పితరః పరాసః
ప్రత్నాసో అగ్న ఋతమాశుషాణాః | శుచీదయస్థిధితిముక్తశాసః జ్ఞామా
భిన్దన్తో అరుణీరప వ్రన్ ॥ యదగ్నే

౬౯ కవ్యవాహన పితృనాం, యక్ష్యతావృధః | ప్ర చ హవ్యాని వక్ష్యసి
దేవేభ్యశ్చ పితృభ్య ఆ ॥ త్వమగ్న ఈడితో జాతవేదోఽవాఙ్మవ్యాని
సురభీణి కృత్వా | ప్రాదాః పితృభ్యః స్వధయా తే అక్షన్మద్ధి త్వం దేవ
ప్రయతా హవిషి ॥ మాతలీ క్వైర్వమో అంగిరోభిర్బ్రుహస్పతిర్
ఋక్వభిర్వావృధానః | యాగ్చ్ఛ దేవా వావృధుర్యే చ దేవాన్ధ్వాహాన్
యే స్వధయాన్యే మదన్తి |

౭౦ ఇమం యమ ప్రస్తరమా హి సీదాంగిరోభిః పితృభిః సంవిదానః | ఆ త్వా
మన్తాః కవిశస్తా వహన్తేనా రాజన్ హవిషా మాదయస్వ ॥ అంగిరోభిరా
గహి యజ్ఞయేభిర్యమ వైరూపైరిహ మాదయస్వ | వివస్వన్తః హువే
యః పితా తేఽస్మిన్, యజ్ఞే బర్హిష్యా నిషద్య ॥ అంగిరసో నః పితరో
నవగ్వా అథర్వాణో భృగవః సోమ్యాసః | తేషాం వయః సుమతౌ

యజ్ఞయానామపి భద్రే సౌమనసే స్యామ ॥ ౨౧ ౬౧ ౧౨ ॥ భవస్మభ్యమసుం
యదగ్నే మదన్తి సౌమనస ఏకం చ ॥ ౨౧ ౬౧ ౧౨ ॥

సమిధశ్చక్షుషీ ప్రజాపతిరాజ్యం దేవస్య స్ఫ్యం

బ్రహ్మవాదినోద్భిరగ్నేస్త్రయో మనుః పృథీవ్యాః పశవోగ్నిధే దేవా వై

యజ్ఞస్య యుక్షోశంతస్త్యా ద్వాదశ ॥

సమిధో యాజ్ఞ్యా తస్మాన్నాభాగః హితమన్విత్యాహ ప్రజా వా ఆహేత్యాహ యుక్షో
హి సప్తతిః ॥

సమిధః సౌమనసే స్యామ ॥

ఇతి ద్వివితీయం కాణ్డం సంపూర్ణమ్ ॥

॥ తైత్తిరీయ-సంహితా ॥

తైత్తిరీయ-సంహితా

॥ తృతీయం కాణ్డమ్ ॥

॥ శ్రీ గురుభ్యో నమః ॥ హరిః ఓ(౪)మ్ ॥

తృతీయకాణ్డే ప్రథమః ప్రశ్నః ౧

౧ ప్రజాపతిరకామయత ప్రజాః సృజేయేతి స తపోఽతప్యత స
 సర్వానసృజత సోఽకామయత ప్రజాః సృజేయేతి స ద్వితీయమతప్యత
 స వయాగ్స్యసృజత సోఽకామయత ప్రజాః సృజేయేతి స తృతీయమతప్యత
 స ఏతం దీక్షితవాదమపశ్యత్ తమవదత్ తతో వై స ప్రజా ఆసృజత
 యత్తపస్తప్వా దీక్షితవాదం వదతి ప్రజా ఏవ తద్యజమానః

౨ సృజతే యద్వై దీక్షితోఽమేధ్యం పశ్యత్యపాస్మాద్దీక్షా క్రామతి
 నీలమస్య హరో వ్యేత్యబద్ధం మనో దరిద్రం చక్షుః సూఱ్యో జ్యోతిషాగ్
 శ్రేష్ఠో దీక్షే మా మా హాసీరిత్యాహ నాస్మాద్దీక్షాఽప క్రామతి నాస్య
 నీలం న హరో వ్యేతి యద్వై దీక్షితమభివర్షతి దివ్యా ఆపోఽశాన్వా
 ఓజో బలం దీక్షాం

౩ తపోఽస్య నిర్ఘ్నస్యనతీర్బలం ధత్తాజో ధత్త బలం ధత్త మా మే
 దీక్షాం మా తపో నిర్వధిష్ఠేత్యాహైతదేవ సర్వమాత్మన్ధతే నాస్యాజో
 బలం న దీక్షాం న తపో నిర్ఘ్నస్యగ్నిర్వై దీక్షితస్య దేవతా
 సోఽస్మాదేత్వర్హి తిర ఇవ యర్హి యాతి తమీశ్వరః రక్షాస్స హస్తో

౪ ర్భద్రాదభి శ్రేయః ప్రేహి బృహస్పతిః పుర ఏతా తే అస్మిత్యాహ
 బ్రహ్మ వై దేవానాం బృహస్పతిస్తమేవాన్వారభతే స ఏనః సం
 పారయత్యేదమగన్మ దేవయజనం పృథివ్యా ఇత్యాహ దేవయజన్గ్ హ్యేష

పు॒థి॒వ్యా ఆ॒గచ్ఛ॒తి యో య॒జతే॑ వి॒శ్వే దే॒వా యద॑జ॒షన్త పూ॒ర్వ
 ఇ॒త్యాహ॑ వి॒శ్వే హ్యే॒తద్దే॒వా జోష॑యన్తే॒ యద్బ్రా॒హ్మణా॑ బు॒క్ష్మామా॒భ్యాం
 య॒జషా॑ స॒న్తర॒న్త ఇ॒త్యాహ॑ర్కా॒మాభ్యా॑గ్ హ్యే॒ష య॒జషా॑ స॒న్తర॒తి యో
 య॒జతే॑ రా॒యస్సోషే॑ణ స॒మిషా॑ మ॒దేమే॑త్యాహో॒షమే॒వైతామా॑ శాన్తే ॥ 31 01 01 ॥

య॒జమా॑నో దీ॒క్షా హం॑తో॒ర్బ్రా॒హ్మణా॑శ్చ॒తుర్విశ్శతి॑శ్చ ॥ 31 01 01 ॥

x ఏ॒ష తే॑ గా॒యత్రో భా॒గ ఇ॒తి మే॑ సో॒మాయ॑ బ్రూ॒తాదే॒ష తే॑ త్రై॒ష్టభో॑ జా॒గతో
 భా॒గ ఇ॒తి మే॑ సో॒మాయ॑ బ్రూ॒తాచ్ఛ్లోమా॑నా॒ సామ్రా॑జ్యం గ॒చ్ఛేతి॑ మే॒ సోమా॑య
 బ్రూ॒తాద్యో వై సోమ॑ రా॒జాన॑ సామ్రా॒జ్యం లోకం॑ గ॒మయి॑త్వా క్రీ॒ణాతి
 గచ్ఛ॒తి స్వా॒నా సామ్రా॑జ్యం ఛ॒న్దాః ఖ॒లు వై సోమ॑స్య రా॒జ్ఞః
 సామ్రా॑జ్యో లోకః పు॒రస్తా॑భోమ॒స్య క్రయా॑దే॒వమ॑భి మ॒న్తయే॑త సామ్రా॒జ్యమే॒వై

౯ నం లోకం గ॒మయి॑త్వా క్రీ॒ణాతి గచ్ఛ॒తి స్వా॒నా సామ్రా॑జ్యం యో వై
 తానూ॑నప్త॒స్య ప్రతి॑ష్ఠాం వేద ప్రత్యే॒వ తిష్ఠ॑తి బ్రహ్మ॒వాది॑నో వదన్తి న
 ప్రా॒శ్నన్తి న జ॒హ్వత్స॑థ క్వ తానూ॑నప్తం ప్రతి తిష్ఠ॑తి ప్ర॒జాప॑తౌ

మ॒నసీ॑తి బ్రూ॒యాత్త్రి॑రవ జే॒ఘ్రేత్పు॑జాపతౌ త్వా మ॒నసి జ॒హోమీ॑త్యేషా వై
 తానూ॑నప్త॒స్య ప్రతి॑ష్ఠా య ఏ॒వం వేద ప్రత్యే॒వ తిష్ఠ॑తి యో

౧ వా అధ్వ॑ర్యోః ప్రతి॒ష్ఠాం వేద ప్రత్యే॒వ తిష్ఠ॑తి యతో మ॒న్యేతా॑నభిక్రమ్య
 హోష్యా॑మితి తత్తిష్ఠ॒న్నా శ్రా॑వయేదేషా వా అధ్వ॑ర్యోః ప్రతి॒ష్ఠా య ఏ॒వం
 వేద ప్రత్యే॒వ తిష్ఠ॑తి యద॒భిక్రమ్య॑ జ॒హుయా॑త్ప్రతి॒ష్ఠాయా॑ ఇయా॒త్
 తస్మా॑ధ్నమా॒నత॑ తిష్ఠ॒తా హోత॑వ్యం ప్రతి॒ష్ఠిత్యై॑ యో వా అధ్వ॑ర్యోః స్వం
 వేద స్వ॒వానే॑వ భవతి స్రు॒గ్వా అస్య॑ స్వం వా॒యవ్య॑మస్య

౧౨ స్వం చ॒మసో॑ఽస్య స్వం యద్వా॒యవ్యం॑ వా చ॒మసం॑ వాన॒న్వార॑భ్యాశ్రావయే॒త్
 స్వాది॑యాత్ తస్మా॒దన్వార॑భ్యాశ్రావ్యగ్ స్వాదే॒వ వైతి॑ యో వై
 సోమ॑మప్రతి॒ష్ఠాప్య॑ స్తో॒త్రము॑పాక॒రోత్య॑ప్రతి॒ష్ఠితః॑ సోమో
 భవ॑త్యప్రతి॒ష్ఠితః॑ స్తోమో॒ఽప్రతి॑ష్ఠితాన్య॒క్థాన్య॑ప్రతి॒ష్ఠితో
 య॒జమా॑నోఽప్రతి॒ష్ఠితోఽధ్వ॑ర్యుర్వా॒యవ్యం॑ వై సోమ॑స్య ప్రతి॒ష్ఠా

చమసోఽస్య ప్రతిష్ఠా సోమః స్తోమస్య స్తోమ ఉక్థానాం గ్రహం వా గృహీత్వా
 చమసం వోన్నీయ స్తోత్రముపాకుర్యాత్ప్రత్యేవ సోమగ్న్ స్థాపయతి ప్రతి
 స్తోమం ప్రత్యుక్థాని ప్రతి యజమానస్తిష్ఠతి ప్రత్యధ్వరుః ॥ 31 ౧1 ౨॥
 ఏవ తిష్ఠతి యో వాయవ్యమస్య గ్రహంవైకాన్న విశతిశ్చ ॥ 31 ౧1 ౨॥

౯ యజ్ఞం వా ఏతథం భరన్తి యథోన్మక్రయజ్ఞైః పదం యజ్ఞముఖః
 హవిర్ధానే యర్హి హవిర్ధానే ప్రాచీ ప్రవర్తయేయుస్తర్హి
 తేనాక్షముపాజ్ఞ్యాద్యజ్ఞముఖ ఏవ యజ్ఞమను సం తనోతి ప్రాఞ్చమగ్నిం ప్ర
 హరన్యత్పత్నిమా నయన్త్యన్వనాఃః ప్ర వర్తయన్త్యథ వా అస్వైష
 ధిష్ఠియో హీయతే సోఽను ధ్యాయతి స ఈశ్వరో రుద్రో భూత్వా

౧౦ ప్రజాం పశూన్, యజమానస్య శమయితోర్వార్హి పశుమాప్రీతముదఞ్చం
 నయన్తి తర్హి తస్య పశుశ్రపణః హరేత్ తేనైవైనం భాగినం
 కరోతి యజమానో వా ఆహవసీయో యజమానం వా ఏతద్వి కర్తవ్యే
 యదాహవసీయాత్ పశుశ్రపణః హరన్తి స వైవ స్యాన్నిర్మన్యం
 వా కుర్యాద్యజమానస్య సాత్మత్వాయ యది పశోరవదానం నశ్యేదాజ్యస్య
 ప్రత్యాఖ్యాయమవ ద్యేఘైవ తతః ప్రాయశ్చిత్తిర్యే పశుం విమఘ్నీరన్, యస్తాన్
 కామయేతార్తిమార్చ్యుయిరితి కువిదగ్గతి నమో వృక్తివత్స్యరాచ్చిధ్రే
 జహుయాన్నమో వృక్తిమేవైషాం వృక్తే తాజగార్తిమార్చున్తి ॥ 31 ౧1 3॥ భూత్వా
 తతష్షడ్విశతిశ్చ ॥ 31 ౧1 3॥

౧౧ ప్రజాపతేర్ణాయమానాః ప్రజా జాతాశ్చ యా ఇమాః । తస్మై ప్రతి ప్ర వేదయ
 చికిత్వాః అను మన్యతామ్ ॥ ఇమం పశుం పశుపతే తే అద్య బధ్నామ్యగ్నే
 సుకృతస్య మధ్యే । అను మన్యస్వ సుయజా యజామ జష్టం దేవానామిదమస్తు
 హవ్యమ్ ॥ ప్రజానన్తః ప్రతి గృహ్ణాన్తి పూర్వే ప్రాణమగ్గభ్యః
 పర్యాచరన్తమ్ । సువర్గం యాహి పథిభిర్దేవయానైరోషధీషు ప్రతి
 తిష్ఠా శరీరైః ॥ యేషామీశే

౧౨ పశుపతిః పశూనాం చతుష్పదాముత చ ద్విపదామ్ । నిష్కృతోఽయం

యజ్ఞయం భాగమేతు రాయస్పోషా యజమానస్య సస్తు || యే బధ్యమానమను
 బధ్యమానా అభ్యైక్షస్త మనసా చక్షుషా చ | అగ్నిస్తాః అగ్నే
 ప్ర ముమోక్తు దేవః ప్రజాపతిః ప్రజయా సంవిదానః || య ఆరణ్యాః పశవో
 విశ్వరూపా విరూపాః సంతో బహుధైకరూపాః | వాయుస్తాః అగ్నే ప్ర ముమోక్తు
 దేవః ప్రజాపతిః ప్రజయా సంవిదానః || ప్రముఞ్చమానా

౧౩ భువనస్య రేతో గాతుం ధత్త యజమానాయ దేవాః | ఉపాకృతః శశమానం
 యదస్థాజ్జీవం దేవానామప్యేతు పాథః || నానా ప్రాణో యజమానస్య పశునా
 యజ్ఞో దేవేభిః సహ దేవయానః | జీవం దేవానామప్యేతు పాథః సత్యాః
 సస్తు యజమానస్య కామాః || యత్పశుర్మాయమకృతోరో వా పద్భిరాహతే |
 అగ్నిర్మా తస్మాదేనసో విశ్వాన్ముఞ్చత్వహసః || శమితార ఉపేతన
 యజ్ఞం

౧౪ దేవేభిరిన్వితమ్ | పాశాత్ పశుం ప్ర ముఞ్చత బన్ధాద్యజ్ఞపతిం పరి
 || అదితిః పాశం ప్ర ముమోక్ష్యేతం నమః పశుభ్యః పశుపతయే కరోమి |
 ఆరాతీయస్తమధరం కృణోమి యం ద్విష్మస్తస్మిన్నప్తి ముఞ్చామి పాశమ్ ||
 త్వాము తే దధిరే హవ్యవాహాః శ్చృతం కర్తారముత యజ్ఞయం చ | అగ్నే
 సదక్షః సతన్ధ్రి భూత్వాథ హవ్యా జాతవేదో జషస్య || జాతవేదో వపయా
 గచ్ఛ దేవాస్త్యహి హోతా ప్రథమో బభూథ | ఘృతేన త్వం తనువో
 వర్ధయస్య స్వాహాకృతః హవిరదస్తు దేవాః || స్వాహా దేవేభ్యో దేవేభ్యః
 స్వాహా || ౩౧ ౧౧ ౪ || ఈశే ప్రముంచమానా యజ్ఞం త్వః షోడశ చ || ౩౧ ౧౧ ౪ ||

౧౫ ప్రాజాపత్యా వై పశవస్తేషాః రుద్రోఽధిపతిర్వదేతాభ్యాముపాకరోతి
 తాభ్యామేవైవైనం ప్రతిప్రోచ్యా లభత ఆత్మనోఽనాప్రస్కాయ ద్వాభ్యాముపాకరోతి
 ద్విపాద్యజమానః ప్రతిప్రిత్యా ఉపాకృత్య పఞ్చ జహోతి పాక్ష్యాః పశవః
 పశూనేవావ రుంధే మృత్యవే వా ఏష నీయతే యత్పశుస్తం యదన్వారభేత
 ప్రమాయుకో యజమానః స్యాన్నానా ప్రాణో యజమానస్య పశునేత్యాహ వ్యావృత్త్యై

౧౬ యత్పశుర్మాయమకృతేతి జహోతి శాన్వై శమితార ఉపేతనేత్యాహ

యథాయజురైవైతద్వపాయాం వా ఆహ్రాయమాణాయామగ్నైర్మేధోఽప క్రామతి త్వాము
త్త

దధిరే హవ్యవాహమితి వపామభి జహోత్యగ్నైరేవ మేధమవ రుంధేఽథో
శ్చతత్వాయ పురస్తాథాన్వహాకృతయో వా అన్యే దేవా ఉపరిష్టాథాన్వహాకృతయోఽన్యే
స్వాహా దేవేభ్యో దేవేభ్యః స్వాహాత్యభితో వపాం జహోతి తానేవోభయాన్ప్రీణాతి
॥ 31 ౧1 x ॥ వ్యావృత్యా ఆభితో వపాం పంచ చ ॥ 31 ౧1 x ॥

౧౭ యో వా అయథాదేవతం యజ్ఞముపచరత్యా దేవతాభ్యో వృశ్చ్యతే
పాపీయాన్భవతి యో యథాదేవతం న దేవతాభ్య ఆ వృశ్చ్యతే
వసీయాన్భవత్యాగ్నైర్మయ్యరాగ్నిధ్రమభి మృశేద్వైష్ణవ్యా హవిర్ధానమాగ్నైర్యా
స్రువో వాయవ్యయా వాయవ్యాన్వైన్ద్రియా సదో యథాదేవతమేవ యజ్ఞముప
చరతి న దేవతాభ్య ఆ వృశ్చ్యతే వసీయాన్భవతి యునజ్మ తే పృథివీం
జ్యోతిషా సహ యునజ్మ వాయుమస్తరిక్షేణ

౧౮ తే సహ యునజ్మ వావఃసహ సూర్యేణ తే యునజ్మ తిస్రో విపృచః
సూర్యస్య తే । అగ్నిర్దేవతా గాయత్రీ ఛంద ఉపాశోః పాత్రమసి సోమో
దేవతా త్రిష్టపచ్చన్తోఽస్తర్యామస్య పాత్రమసీన్దో దేవతా జగతి ఛంద
ఇన్ద్రవాయువోః పాత్రమసి బృహస్పతిరేవతాసుష్టుపచ్చన్తో మిత్రావరుణయోః
పాత్రమస్యశ్వినో దేవతా పజ్జీశ్చన్తోఽశ్వినోః పాత్రమసి సూత్యో
దేవతా బృహతీ

౧౯ ఛందః శుక్రస్య పాత్రమసి చన్ద్రమా దేవతా సతోబృహతీ ఛన్దో
మన్థినః పాత్రమసి విశ్వే దేవా దేవతోష్టిహా ఛంద ఆగ్రయణస్య
పాత్రమసీన్దో దేవతా కకుచ్ఛంద ఉక్థానాం పాత్రమసి పృథివీ
దేవతా విరాటచ్చన్తో ధ్రువస్య పాత్రమసి ॥ 31 ౧1 ౬ ॥ అంతరిక్షేణ బృహతీ
త్రయస్త్రిశచ్చ ॥ 31 ౧1 ౬ ॥

౨౦ ఇష్టర్థో వా అధ్వర్యుర్యజమానస్యేష్టర్థః ఖలు వై పూర్వోఽర్జుః
క్షీయత ఆనన్యాన్మా మన్తాత్పాహి కస్యాశ్చిదభిశస్త్యా ఇతి పురా

ప్రాతరనువాకాజ్ఞాపూయాదాత్మన ఏవ తదధ్వర్యుః పురస్తాచ్ఛర్మ
 నహ్యతేనార్యై సంవేశాయ త్వోపవేశాయ త్వా గాయత్రియాస్త్రిష్టభిో జగత్యా
 అభిభూత్యై స్వాహా ప్రాణాపానౌ మృత్యోర్మా పాతం ప్రాణాపానౌ మా మా హాసిష్టం
 దేవతాసు వా ఏతే ప్రాణాపానయో

౨౦ ర్షాయచ్చస్తే యేషాః సోమః సమృచ్ఛతే సంవేశాయ త్వోపవేశాయ
 త్వేత్యాహ ఛన్దాసి వై సంవేశ ఉపవేశశ్చన్దోభిరేవాస్య
 ఛన్దాసి వృక్షే ప్రేతివన్త్యాజ్యాని భవన్త్యభిజిత్యై మరుత్వతీః
 ప్రతిపదో విజిత్యా ఉభే బృహద్రథన్తరే భవత ఇయం వావ రథంతరమసౌ
 బృహదాభ్యామేవైనమన్తరేత్యద్య వావ రథంతరం శో
 బృహదద్యాశ్వాదేవైనమన్తరేతి భూతం

౨౧ వావ రథంతరం భవిష్యద్ బృహదూభతాశ్చైవైనం
 భవిష్యతశ్చాన్తరేతి పరిమితం వావ రథంతరమపరిమితం
 బృహత్ పరిమితాచైవైనమపరిమితాచ్ఛాన్తరేతి
 విశ్వామిత్రజమదగ్నివసీష్ఠేనాస్పర్ధేతాః స
 ఏతజ్జమదగ్నిర్విహవ్యమపశ్యతేన వై న వసీష్ఠస్యేన్ద్రియం
 వీర్యమవృక్ష్య యద్విహవ్యశస్యత ఇన్ద్రియమేవ తద్వీర్యం
 యజమానో భ్రాతృవ్యస్య వృక్ష్యే యస్య భూయాసో యజ్జకతవ ఇత్యాహుః
 స దేవతా వృక్ష్య ఇతి యద్యగ్నిష్ఠోమః సోమః పురస్తాథాన్యదుక్థ్యం కురీత
 యద్యుక్థ్యః స్యాదతిరాత్రం కురీత యజ్జకతుభిరేవాస్య దేవతా వృక్ష్యే
 వసీయాన్భవతి || 31 ౧1 ౭|| ప్రాణాపానయోర్భూతం వృంక్షేష్టావిశతిశ్చ
 || 31 ౧1 ౭||

౨౩ నిగ్రాభ్యాః స్థ దేవశ్రుత ఆయుర్మే తర్పయత ప్రాణం మే తర్పయతాపానం మే
 తర్పయత వ్యానం మే తర్పయత చక్షుర్మే తర్పయత శ్రోత్రం మే తర్పయత మనో
 మే తర్పయత వాచం మే తర్పయతాత్మానం మే తర్పయతాణ్గాని మే తర్పయత ప్రజాం
 మే

తర్పయత పశూన్ మే తర్పయత గృహాన్ మే తర్పయత గణాన్ మే తర్పయత
సర్వగణం

మా తర్పయత తర్పయత మా

౨౪ గణా మే మా వి తృషన్నోషధయో వై సోమస్య విశో విశః ఖలు
వై రాజ్ఞః ప్రదాతోరీశ్వరా ఐన్ద్రః సోమోఽవీవృధం వో మనసా సుజాతా
ఋతప్రజాతా భగ ఇద్వః స్యామ | ఇన్ద్రేణ దేవీర్విరుధః సంవిదానా అను
మన్యన్తాః సవనాయ సోమమిత్వాహౌషధీభ్య ఏవైనగ్గ్ స్యాయై విశః
స్యాయై దేవతాయై నిర్యాచ్యాభి షణోతి యో వై సోమస్యాభిషూయమాణస్య

౨౫ ప్రథమోశుః స్కన్దతి స ఈశ్వర ఇన్ద్రియం వీర్యం ప్రజాం
పశూన్, యజమానస్య నిర్దన్వోస్తమభి మస్త్రయేతా మాస్కాన్ధహ ప్రజయా
సహ రాయస్పోషేణ్ణియమ్ మే వీర్యం మా నిర్వధీరిత్యాశిషమేవైతామా
శాస్త్ర ఇన్ద్రియస్య వీర్యస్య ప్రజాయై పశూనామనిర్ఘాతాయ ద్రప్సశ్చస్కన్త
పృథివీమను ద్యామిమం చ యోనిమను యశ్చ పూర్వః | తృతీయం యోనిమను
సంచరన్తం ద్రప్సం జహోమ్యను సప్త హోత్రాః || ౩1 ౧1 ౧|| తర్పయత
మాభిషూయమాణస్య యశ్చ దశ చ || ౩1 ౧1 ౧||

౨౬ యో వై దేవాన్ దేవయశనేనార్పయతి మనుష్యాన్మనుష్యయశనేన
దేవయశస్యేవ దేవేషు భవతి మనుష్యయశసీ మనుష్యేషు యాన్
ప్రాచీనమగ్రయణాద్ గ్రహాన్ గృహ్ణీయాత్ తానుపాశు గృహ్ణీయాద్యానూర్ధ్వాగ్
స్తానుపబ్ధితో దేవానేవ తద్దేవయశనేనార్పయతి మనుష్యాన్
మనుష్యయశనేన దేవయశస్యేవ దేవేషు భవతి మనుష్యయశసీ
మనుష్యేష్యగ్నిః ప్రాతఃసవనే పాత్యస్మాన్వైశ్వానరో మహినా
విశ్వశంభూః | స నః పావకో ద్రవిణం దధా

౨౭ త్వాయుష్మన్తః సహభజాః స్యామ || విశ్వే దేవా మరుత ఇన్ద్రో
ఆస్మానస్మిన్ద్వితీయే సవనే న జహల్యః | ఆయుష్మన్తః ప్రియమేషాం
వదన్తో వయం దేవానాః సుమతౌ స్యామ || ఇదం తృతీయం సవనం

కపీనామృతేన యే చమనమైరయన్త | తే సౌధన్వనాః సువరానశానాః
 స్విష్టిం నో ఆభి వసీయో నయన్తు || ఆయతనవత్తిర్వా అన్యా ఆహుతయో
 హూయన్తేనాయతనా అన్యా యా ఆఘారవత్తిస్తా ఆయతనవత్తిర్యాః
 ౨౮ సౌమ్యాస్తా అనాయతనా ఇన్ద్రవాయవమాదాయాఘారమాఘారయేదధ్వరో
 యజ్ఞోఽయమన్తు దేవా ఓషధీభ్యః పశవే నో జనాయ విశ్వస్మై
 భూతాయాధ్వరోఽసి స పిన్యస్వ ఘృతవద్దేవ సోమేతి సౌమ్యా ఏవ
 తదాహుతీరాయతనవతీః కరోత్వాయతనవాన్భవతి య ఏవం వేదాథో ద్యావాప్రథీవీ
 ఏవ ఘృతేన వ్యనత్తి తే వ్యుత్తే ఉపజీవనీ యే భవత ఉపజీవనీయో భవతి
 ౨౯ య ఏవం వేదైష తే రుద్ర భాగో యం నిరయాచథాన్తం జషస్య
 విదేర్గోపత్యః రాయసోషః సువీర్యః సంవత్సరీణాగ్ స్వప్తిమ్
 || మనుః పుత్రేభ్యో దాయం వ్యభజభృ నాభానేదిష్టం బ్రహ్మచర్యం
 వసన్తం నిరభజభృ ఆగచ్ఛథోఽబ్రవీత్కథా మా నిరభాగితి న త్వా
 నిరభాక్షమిత్యబ్రవీదంగిరస ఇమే సత్రమాసతే తే
 ౩౦ సువర్గం లోకం న ప్ర జానన్తి తేభ్య ఇదం బ్రాహ్మణం బ్రూహి తే సువర్గం
 లోకం యన్తో య ఏషాం పశవస్తాగ్నే దాస్యన్తితి తదేభ్యోఽబ్రవీతే సువర్గం
 లోకం యన్తో య ఏషాం పశవ ఆసన్తానస్మా అదదున్తం పశుభిశ్చరన్తం
 యజ్ఞవాస్తా రుద్ర ఆగచ్ఛథోఽబ్రవీన్మమ వా ఇమే పశవ ఇత్యదుర్వై
 ౩౧ మహ్యమిమానిత్యబ్రవీన్న వై తస్య త ఈశత ఇత్యబ్రవీద్యద్యజ్ఞవాస్తా
 హీయతే మమ వై తదితి తస్మాద్యజ్ఞవాస్తు నాభ్యవేత్యః సోఽబ్రవీద్యజ్ఞే
 మా భజాథ తే పశున్నాభి మగ్గస్య ఇతి తస్మా ఏతం మన్థినః సగ్గ
 స్త్రావమజహోత్తతో వై తస్య రుద్రః పశున్నాభ్యమన్యత యత్రైతమేవం
 విద్వాన్మన్థినః స౨ స్త్రావం జహోతి న తత్ర రుద్రః పశునభి మన్యతే
 || ౩౧ ౧౧ ౯ || దధాత్వాయతనవత్తిర్యా ఉప జీవనీయో భవతి తేఽదుర్వై
 యత్రైతమేకాదశ చ || ౩౧ ౧౧ ౯ ||

౩౨ జష్టో వాచో భూయాసం జష్టో వాచస్పతయే దేవి వాక్ | యద్వాచో

మధుమత్తస్మిన్మాధాః స్వాహా సరస్వత్యై ॥ ఋచా స్తోమః సమర్థయ
 గాయత్రేణ రథంతరమ్ । బృహధాయత్రవర్తని ॥ యస్తే ద్రప్స స్కన్ధతి
 యస్తే అశుర్భాహుచ్యుతో ధిషణయోరుపస్థాత్ । అధ్వణ్యోర్వా పరి
 యస్తే పవిత్రాథ స్వాహాకృతమింద్రాయ తం జహోమి ॥ యో ద్రప్సో అశుః
 పతితః పృథివ్యాం పరివాపాత్

33 పురోడాశాత్ కరంభాత్ । ధానాసోమాన్మస్థిన ఇన్ధ్ర శుక్రాత్
 స్వాహాకృతమిన్ద్రాయ తం జహోమి ॥ యస్తే ద్రప్సో మధుమాః
 ఇన్ద్రియావాన్ధాన్స్వాహాకృతః పునరవ్యతి దేవాన్ । దివః పృథివ్యాః
 పర్యన్తరిక్షాన్స్వాహాకృతమిన్ద్రాయ తం జహోమి ॥ అధ్వర్యుర్వా ఋత్విజాం
 ప్రథమో యుజ్యతే తేన స్తోమా యోక్తవ్య ఇత్యాహుర్వాగ్రేగా అగ్ర ఏత్స్విజగా
 దేవేభ్యో యశో మయి దధతీ ప్రాణాన్పశుషు ప్రజాం మయి

34 చ యజమానే చేత్యాహ వాచమేవ తద్యజ్జముఖే యునక్తి వాస్తు వా
 ఏతద్యజ్జస్య క్రియతే యధ్యహస్థహీత్వా బహిష్పవమానః సర్పన్తి
 పరాఞ్చో హి యన్తి పరాచీభిః స్తువతే వైష్ణవ్యర్వా పునరేత్యోప తిష్ఠతే
 యజ్ఞో వై విష్ణుర్యజ్జమేవాకర్విష్ణో త్వం నో అన్తమః శర్మ యచ్ఛ
 సహస్య । ప్రతే ధారా మధుశ్చుత ఉథం దుహ్రతే అక్షితమిత్యాహ
 యదేవాస్య శయానస్యోప శుష్యతి తదేవాస్యైతేనాప్యాయయతి ॥ 31 ౧1 ౧౦॥
 పరివాపాత్ప్రిజాం మయి దుహ్రతే చతుర్దశ చ ॥ 31 ౧1 ౧౦॥

35 అగ్నినా రయిమశ్శవత్ పోషమేవ దివే దివే । యశసం వీరవత్తమమ్ ॥
 గోమాః అగ్నేఽవిమాః అశ్వీ యజ్ఞో నృవథ్సఖా సదమిదప్రమృష్యః
 । ఇడావాః ఏషో అసుర ప్రజావాన్స్థిరో రయిః పృథుబుధ్నః సభావాన్
 ॥ ఆ ప్యాయస్య సం తే ॥ ఇహ త్వష్టారమగ్రియం విశ్వరూపముప హ్వా యే ।
 అస్మాకమస్తు కేవలః ॥ తన్నస్తురీపమథ పోషయిత్ను దేవ త్వష్టర్వి
 రరాణః స్యస్య । యతో వీరః

36 కర్మణ్యః సుదక్షో యుక్తగ్రావా జాయతే దేవకామః ॥ శివస్త్యష్టరిహా

గహి విభుః పోష ఉత త్మనా | యజ్ఞే యజ్ఞే న ఉదవ || పిశంగరూపః
 సుభరో వయోధాః శ్రుష్టి వీరో జాయతే దేవకామః | ప్రజాం త్వష్టా
 విష్యతు నాభిమస్మై అథా దేవానామప్యేతు పాథః || ప్రణో దేవ్యా నో
 దివః || పీపివాః సః సరస్వతః స్తనం యో విశ్వదర్శతః |
 ధుక్షీమహి ప్రజామిషమ్ ||

32 యే తే సరస్వ ఉర్మయో మధుమన్తో ఘృతశ్చుతః | తేషాం తే సుమ్ముమీమహే
 || యస్య వ్రతం పశవో యన్తి నర్వే యస్య వ్రతముపత్తిష్ఠన్త ఆపః
 | యస్య వ్రతే పుష్టిపత్తిర్నివిష్ఠన్తః సరస్వన్తమవసే హువేమ ||
 దివ్యః సుపర్ణం వయసం బృహన్తమపాం గర్భం వృషభమోషధీనామ్ |
 ఆభీపతో వృష్ట్యా తర్పయన్తం తః సరస్వన్తమవసే హువేమ || సినీవాలి
 పుథుష్ఠుకే యా దేవానామసి స్వసా | జషస్వ హవ్య

33 మాహుతం ప్రజాం దేవి దిదిడ్డి నః || యా సుపాణిః స్వజ్ఞురిః సుషూమా
 బహుసూవరీ | తస్యై విశ్వత్సియై హవిః సినీవాల్యై జహోతన || ఇన్ద్రం
 వో విశ్వతస్సరీన్ద్రం నరః || అసితవర్ణా హరయః సుపర్ణా మిహో
 వసానా దివముత్పతన్తి | త ఆవవృత్సన్దనాని కృత్వాదిత్యుథీవీ
 ఘృతైర్వ్యుద్యతే || హిరణ్యకేశో రజసో విసారేఽహిర్ధునిర్వాత ఇవ
 ధ్రజీమాన్ | శుచిభ్రాజా ఉషసో

34 నవేదా యశస్వతీరపస్యవో న సత్యాః || ఆ తే సుపర్ణా అమినన్త ఏవైః
 కృష్ణో నోనావ వృషభో యదీదమ్ | శివాభిర్న స్యయమానాభిరాగాత్పతన్తి
 మిహః స్తనయన్త్యభ్రా || వాశేవ విద్యున్మిమాతి వధ్నం న మాతా
 సిషక్తి | యదేషాం వృష్టిరసన్ధి || పర్వతశ్చిన్మహి వృద్ధో బిభాయ
 దివశ్చిధ్నాను రేజత స్వనే వః | యక్కిడథ మరుత

40 ఋష్టిమన్త ఆప ఇవ సద్రియఞ్చో ధవధ్వే || అభి క్రన్త స్తనయ
 గర్భమా ధా ఉదన్వతా పరి దీయా రథేన | దృతిః సు కర్ష విషితం
 న్యఞ్చః సమా భవన్తూద్యతా నిపాదాః || త్వం త్యా చిదమ్యతాగ్నో పశుర్న

యవసే । ధామాహు యత్యే అజర వనా వృశ్చన్తి శిక్వసః ॥ అగ్నే భూరీణీ
తవ జాతవేదో దేవ స్వధావోఽమృతస్య ధామ । యాశ్చ

౪౧ మాయా మాయినాం విశ్వమిన్య త్యే పూర్విః సందధుః పృష్టబన్ధో ॥
ద్వివో నో వృష్టిం మరుతో రరీధ్వం ప్ర పిన్వత వృష్ణో అశ్వస్య
ధారాః । అర్వాజేతేన స్తనయిత్సునేహ్యపో నిషిఞ్చన్నసురః పితా నః ॥
పిన్వన్వ్యపో మరుతః సుదానవః పయో ఘృతవద్విదధేష్వాభువః
। అత్యం న మిహే వి నయన్తి వాజినముఖం దుహన్తి స్తనయన్తమక్షతమ్ ॥
ఉదప్రుతో మరుతస్తాః ఇయర్త వృష్టిం

౪౨ యే విశ్వే మరుతో జనన్తి । క్రోశాతి గర్ధా కన్యేవ తున్నా
పేరుం తుణ్ణానా పత్యేవ జాయా ॥ ఘృతేన ద్యావాపృథివీ మధునా
సముక్షత పయస్వతీః కృణుతాప ఓషధీః । ఊర్ణం చ తత్ర సుమతిం
చ పిన్వథ యత్రా నరో మరుతః సిఞ్చథా మధు ॥ ఉదు త్యం చిత్రమ్ ॥
ఔర్వభృగువచ్చుచిమప్పవానవదా హువే । అగ్నిః సముద్రవాససమ్
॥ ఆ సవః సవితుర్వథా భగన్యేవ భుజిః హువే । అగ్నిః
సముద్రవాససమ్ ॥ హువే వాతస్వనం కవిం పర్జన్యక్రన్ద్యః సహః
। అగ్నిః సముద్రవాససమ్ ॥ ౩౧ ౧౧ ౧౧ ॥ వీర ఇషః హవ్యముషసో
మరుతశ్చ వృష్టిం భగస్య ద్వాదశ చ ॥ ౩౧ ౧౧ ౧౧ ॥

ప్రజాపతిరకామయతైష తే గాయత్రో యజ్ఞం వై ప్రజాపతేర్ణాయమానాః
ప్రాజాపత్యా యో వా అయథా దేవతమిష్టర్గో నిగ్రాభ్యాస్థు యో వై దేవాఞ్జుష్టోఽగ్నినా
రయిమేకాదశ ॥

ప్రజాపతిరకామయత ప్రజాపతేర్ణాయమానా వ్యాయచ్ఛంతే మహ్యమిమాన్మాయా
మాయినాం ద్వివత్వారిః శత్ ॥

ప్రజాపతిరకామయతాగ్నిః సముద్రవాససమ్ ॥

తృతీయకాణ్డే ద్వితీయః ప్రశ్నః ౨

౧ యో వై పవమానానామన్వారోహాన్, విద్వాన్, యజతేను పవమానానా రోహతి న
 పవమానేభ్యోఽవచ్ఛిద్యతే శ్వేనోఽసి గాయత్ర ఛన్దా అను త్వారభే
 స్వస్తి మా సం పారయ సుపర్ణోఽసి త్రిష్టప్పన్దా అను త్వారభే స్వస్తి
 మా సం పారయ సఘాసి జగతీ ఛన్దా అను త్వారభే స్వస్తి మా సం
 పారయేత్యాహైతే

౨ వై పవమానానామన్వారోహస్తాన్, య ఏవం విద్వాన్, యజతేను పవమానానా
 రోహతి న పవమానేభ్యోఽవ చ్ఛిద్యతే యో వై పవమానస్య సన్తతిం
 వేద సర్వమాయురేతి న పురాయుషః ప్ర మీయతే పశుమాన్భవతి విన్దతే
 ప్రజాం పవమానస్య గ్రహో గృహ్యాన్తేఽథ వా అస్వైతేఽగృహీతా ద్రోణకలశ
 ఆధవనీయః పూతభృతాన్, యదగృహీతోపాకుర్యాత్పవమానం వి

౩ చ్ఛిన్ద్యాత్తం విచ్ఛిద్యమానమధ్వరోః ప్రాణోఽను వి
 చ్ఛిద్యేతోపయామగృహీతోఽసి ప్రజాపతయే త్వేతి ద్రోణకలశమభి
 మృశేద్ద్న్యాయ త్వేత్యాధవనీయం విశ్వేభ్యస్తావి దేవేభ్య ఇతి
 పూతభృతం పవమానమేవ తథ్నం తనోతి సర్వమాయురేతి న పురాయుషః ప్ర
 మీయతే పశుమాన్భవతి విన్దతే ప్రజామ్ || ౩౧ ౨ ౧ || ఏతే ద్విచత్వారిశవ
 || ౩౧ ౨ ౧ ||

౪ త్రిణి వావ సవనాన్యథ తృతీయః సవనమవ
 లుంపన్యనశు కుర్వన్త ఉపాశు హుతోపాశు
 పాత్రేఽశుమవాస్య తం తృతీయ సవనేఽపిసృజ్యాభి
 ఘణుయాద్యదాప్యాయయతి తేనాశుమద్యదభిషుణోతి తేనర్ణిషి
 సర్వాణ్యేవ తథ్నవనాన్యశుమన్తి శుక్రవన్తి సమావద్వీర్యాణి కరోతి
 ద్వా సముద్రౌ వితతావజూర్యో పర్యావరేతే జరరేవ పాదాః | తయోః
 పశ్యన్తో అతి యన్త్యన్యమపశ్యన్తః

× సేతునాతి యన్త్యన్యమ్ || దేవ ద్రధసీ సతతీ వస్త ఏకః కేశీ విశ్వా
 భువనాని విద్వాన్ | తిరోధాయైత్యసితం వసానః శుక్రమా దత్తే అనుహాయ

జ్ఞాయై ॥ దేవా వై యద్యజ్ఞేఽకుర్వత తదసురా అకుర్వత తే దేవా ఏతం
 మహాయజ్ఞమపశ్యన్తమతన్వతాగ్నిహోత్రం వ్రతమకుర్వత తస్మాద్వివ్రతః
 స్యాద్విర్వ్యగ్నిహోత్రం జహ్వాతి పౌర్ణమాసం యజ్ఞమగ్నీషోమీయం
 ౬ పశుమకుర్వత దార్భ్యం యజ్ఞమాగ్నీయం పశుమకుర్వత వైశ్వదేవం
 ప్రాతః సవనమకుర్వత వరుణప్రఘాసాన్మాధ్యన్దిన్ సవనః
 సాకమేధాన్ పితృయజ్ఞం త్ర్యంబకాగ్ స్తుతీయసవనమకుర్వత తమేషామసురా
 యజ్ఞమన్వవాజిగాః సన్తం నాన్వవాయన్తేఽబ్రువన్నధ్వర్తవ్యా వా ఇమే దేవా
 అభూవన్నితి తదధ్వరస్యాధ్వరత్వం తతో దేవా అభవన్పరాసురా య
 ఏవం విద్వాన్ఘోమేన యజతే భవత్యాత్మనా పరాస్య భ్రాతృవ్యో భవతి ॥
 ౩1 ౨1 ౨॥ అపశ్యంతోఽగ్నీషోమీయమాత్మనా పరా త్రీణి చ ॥ ౩1 ౨1 ౨॥

౭ పరిభూరగ్నిం పరిభూరిన్ద్రం పరిభూర్విశ్వాన్ దేవాన్పరిభూర్వాః
 సహ బ్రహ్మవర్చనే న స నః పవస్వ శం గవే శం జనాయ శమర్వతే
 శః రాజన్సోషధీభ్యోఽచ్ఛిన్నస్య తే రయిపతే సువీర్యస్య రాయసోషస్య
 దదితారః స్యామ | తస్య మే రాస్వ తస్య తే భక్షీయ తస్య త ఇదమున్మృజే ॥

ప్రాణాయ మే వరోచదా వర్చనే పవస్వాపానాయ వ్యానాయ వాచే

౮ దక్ష క్రతుభ్యాం చక్షుర్భ్యాం మే వరోచదా వర్చనే పవేథాగ్
 శ్రోత్రాయాత్మనేఽఙ్గేభ్య ఆయుషే వీర్యాయ విష్ణోరిన్ద్రస్య విశ్వేషాం
 దేవానాం జుతరమసి వరోచదా మే వర్చనే పవస్వ కోఽసి కో నామ
 కస్త్రై త్వా కాయ త్వా యం త్వా సోమేనాతితృపం యం త్వా సోమేనామిమదః
 సుప్రజాః ప్రజయా భూయాసః సువీరో వీరైః సువరాచా వర్చసా సుపోషః
 పోషైర్విశ్వేభ్యో మే రూపేభ్యో వరోచదా

౯ వర్చనే పవస్వ తస్య మే రాస్వ తస్య తే భక్షీయ తస్య త ఇదమున్మృజే ॥
 బుభూషన్నవేక్షేతైష వై పాత్రియః ప్రజాపతిర్యజ్ఞః ప్రజాపతిస్తమేవ
 తర్చయతి స ఏనం తృప్తో భూత్యాభి పవతే బ్రహ్మవర్చనకామోఽవేక్షేతైష
 వై పాత్రియః ప్రజాపతిర్యజ్ఞః ప్రజాపతిస్తమేవ తర్చయతి స ఏనం

తృప్తో బ్రహ్మవర్చననాభి పవత ఆమయావ్య

౧౦ వేక్షేతైష వై పాత్రియః ప్రజాపతిర్యజ్ఞః ప్రజాపతిస్తమేవ

తర్పయతి స ఏనం తృప్త ఆయుషాభి పవతేఽభిచరన్నవేక్షేతైష

వై పాత్రియః ప్రజాపతిర్యజ్ఞః ప్రజాపతిస్తమేవ తర్పయతి స ఏనం

తృప్తః ప్రాణాపానాభ్యాం వాచో దక్షక్రతుభ్యాం చక్షుర్భాగ్

శ్రోత్రాభ్యామాత్మనోఽజ్ఞేభ్య ఆయుషోఽస్తరేతి తాజక్ ప్ర ధన్వతి || 31 ౨ 3 ||

వాచే రూపేభ్యో వరోధా ఆమయాపీ పంచ చత్వారిశచ్చ || 31 ౨ 3 ||

౧౧ స్ఫ్యః స్వస్తిరిష్ఠునః స్వస్తిః పర్శుర్వేదిః పరశుర్నః స్వస్తిః |

యజ్ఞయా యజ్ఞకృతః స్థ తే మాస్మిన్, యజ్ఞ ఉప హ్వయధ్యముప మా

ద్యావాపృథివీ హ్వయేతాముపాస్తావః కలశః సోమో అగ్నిరుప దేవా ఉప

యజ్ఞ ఉప మా హోత్రా ఉపహవే హ్వయంతాం నమోఽగ్నయే మఖఘ్నే మఖస్య

మా యశోఽర్వాదిత్యాహవనీయముప తిష్ఠతే యజ్ఞో వై మఖో

౧౨ యజ్ఞం వావ స తదహస్తస్మా ఏవ నమస్కృత్య సదః ప్ర

సర్పత్యాత్మనోఽనార్వై నమో రుద్రాయ మఖఘ్నే నమస్కృత్యా మా

పాహిత్యాగ్నిధ్రం తస్మా ఏవ నమస్కృత్య సదః ప్ర సర్పత్యాత్మనోఽనార్వై

నమ ఇన్ద్రాయ మఖఘ్న ఇంద్రియం మే వీర్యం మా నిర్వధీరితి

హోత్రీయమాశిషమేవైతామా శాస్త ఇన్ద్రియస్య వీర్యస్యానిర్లాతాయ యా వై

౧౩ దేవతాః సదస్యార్తిమార్పయన్తి యస్తా విద్వాన్ప్రసర్పతి న

సదస్యార్తిమార్పయన్తి నమోఽగ్నయే మఖఘ్న ఇత్యాహైతా వై దేవతాః

సదస్యార్తిమార్పయన్తి తా య ఏవం విద్వాన్ప్రసర్పతి న సదస్యార్తిమార్పతి

దృఢే స్థః శిథిరే సమీచి మాహసస్పాతః సూత్యో మా దేవో

దివ్యాదహసస్పాతు వాయురస్తరిక్షా

౧౪ ఽదగ్నిః పృథివ్యా యమః పితృభ్యః సరస్వతీ మనుష్యేభ్యో

దేవీ ద్వారౌ మా మా సంతాప్తం నమః సదసే నమః సదస్సప్రతయే

నమః సఖీనాం పురోగాణాం చక్షుషే నమో దివే నమః పృథివ్యా ఆహే

దైధిషవ్యోదతస్తిష్ఠాన్యస్య సదనే సీద యోఽస్మత్పాకతర ఉన్నివత
 ఉదుద్వతశ్చ గేషం పాతం మా ద్యావాపృథివీ అద్యాహ్నః సదో వై ప్రసర్పన్తం
 ౧౫ పితరోఽను ప్ర సర్పన్తి త ఏనమీశ్వరా హిఁ సితోః సదః ప్రసృప్య
 దక్షిణార్ధం పరేక్షేతాగస్త పితరః పితృమానహం యుష్మాభిర్భూయాసః
 సుప్రజసో మయా యూయం భూయాస్తేతి తేభ్య ఏవ నమస్కృత్య సదః
 ప్ర సర్పత్యాత్మనోఽనార్యైః ॥ ౩౧ ౨ ౪॥ మఖో వా అంతరిక్షాత్ప్రసర్పన్తం
 త్రయస్త్రిశచ్ఛ ॥ ౩౧ ౨ ౪॥

౧౬ భక్షేహి మా విశ దీర్ఘాయుత్వాయ శస్తనుత్వాయ రాయస్పోషాయ
 వర్చనే సుప్రజాస్త్వాయేహి వసో పురోవసో ప్రియో మే హృదోఽన్యశ్విసోస్తావి
 బాహుభ్యాః సఘ్నాసం నృచక్షసం త్వా దేవ సోమ సుచక్షా అవ ఖ్యేషం
 మన్తాభిభూతిః కేతుర్యజ్ఞానాం వాగ్జుషాణా సోమస్య తృప్యతు మన్తా
 స్వర్వాచ్యదితరనాహతశ్శిరీ వాగ్జుషాణా సోమస్య తృప్యత్వేహి
 విశ్వచర్షణే

౧౭ శం భూర్మయోభూః స్వస్తి మా హరివర్ణ ప్ర చర క్రత్వే దక్షాయ
 రాయస్పోషాయ సువీరతాయై మా మా రాజన్వి బీభిషో మా మే హర్షిత్విషా వధీః
 | వృషణే శుష్మాయాయుషే వర్చనే ॥ వసుమద్గణస్య సోమ దేవ తే మతివిదః
 ప్రాతః సవనస్య గాయత్ర ఛందస ఇన్ద్రపీతస్య నరాశః సపీతస్య
 పితృపీతస్య మధుమత ఉపహూతస్యోపహూతో భక్షయామి రుద్రవద్గణస్య సోమ
 దేవ తే మతివిదో మాధ్యన్దినస్య సవనస్య త్రిష్టుపఛందస ఇన్ద్రపీతస్య
 నరాశః సపీతస్య

౧౮ పితృపీతస్య మధుమత ఉపహూతస్యోపహూతో భక్షయామ్యాదిత్యవద్గణస్య
 సోమ దేవ తే మతివిదస్తృతీయస్య సవనస్య జగతీ ఛందస ఇన్ద్రపీతస్య
 నరాశః సపీతస్య పితృపీతస్య మధుమత ఉపహూతస్యోపహూతో భక్షయామి ॥
 ఆ ప్యాయస్య సమేతు తే విశ్వతః సోమ వృష్టియమ్ | భవా వాజస్య సజ్గధే ॥
 హిన్య మే గాత్రా హరివో గణాన్మే మా వి తీతృషః | శివో మే సప్తర్షినుప

తిష్ఠస్య మా మేవాజ్ఞాభిమతి

౧౯ గాః || అపామ సోమమమృతా అభూమాదర్ఘ్న జ్యోతిరవిదామ దేవాన్

| కిమస్మాన్కృణవదరాతిః కిము ధూర్తిరమృత మర్ఘస్య ||

యన్మ ఆత్మనో మిన్దాభూదగ్నిస్తత్పునరాహారాతవేదా విచర్షణిః |

పునరగ్నిశ్చక్షురదాత్పునరిన్దో బృహస్పతిః | పునర్మే అశ్వినా యువం

చక్షురా ధత్తమక్షోః || ఇష్టయజుషస్తే దేవ సోమ స్తుతస్తోమస్య

౨౦ శస్తోక్థస్య హరివత ఇన్ద్రపితస్య మధుమత ఉపహూతస్యోపహూతో

భక్షయామి || ఆపూర్యాః స్థా మా పూరయత ప్రజయా చ ధనేన చ || ఏతత్తే తత

యే చ త్వామన్వేతత్తే పితామహ ప్రపితామహ యే చ త్వామన్వత్ర పితరో యథాభాగం

మన్దధ్వం నమో వః పితరో రసాయ నమో వః పితరః శుష్మాయ నమో వః

పితరో జీవాయ నమో వః పితరః

౨౧ స్వధాయై నమో వః పితరో మన్వవే నమో వః పితరో ఘోరాయ పితరో నమో

వో య ఏతస్మిత్లోకే స్థ యుష్మాగ్నేను యేన్మిత్లోకే మాం తేన్మ య

ఏతస్మిత్లోకే స్థ యూయం తేషాం వసిష్ఠా భూయాస్త యేన్మిత్లోకేహం

తేషాం వసిష్ఠా భూయానం ప్రజాపతే న త్వదేతాన్వనో విశ్వా జాతాని పరి

తా బభూవ |

౨౨ యత్కామాస్తే జహుమస్తన్నో అస్తు వయన్మో స్యామ పతయో రయిణామ్ ||

దేవకృతస్యై నసోన్వయజనమసి మనుష్యకృతస్యై నసోన్వయజనమసి

పితృకృతస్యై నసోన్వయజనమస్యపు ధౌతస్య సోమ దేవ తే నృభిః

స్తుతస్యేష్టయజుషః స్తుతస్తోమస్య శస్తోక్థస్య యో భక్షో అశ్వసనిఱ్కో

గోసన్వస్య తే పితృభిర్భక్షం కృతస్యోపహూతస్యోపహూతో

భక్షయామి || 31 ౨1 X || విశ్వచర్షణే త్రిష్టుప్చందస ఇంద్రపితస్య

నరాశన్పితస్యాతి స్తుతస్తోమస్య జీవాయ నమో వః పితరో బభూవ

చతుశ్చత్వారిన్ శచ్చ || 31 ౨1 X ||

౨3 మహీనాం పయోన్మి విశ్వేషాం దేవానాం తనూర్పథ్యాసమద్య పృషతీనాం

గ్రహం పృషతీనాం గ్రహోఽసి విష్టోర్బృదయమస్యేకమిష విష్ణుస్త్వాను
 వి చక్రమే భూతిర్ణధానా ఘృతేన వర్ధతాం తస్య మేష్టస్య వీతస్య
 ద్రవిణమా గమ్యాజ్ఞోఽతిరసి వైశానరం పృశ్నియై దుగ్ధం యావతీ
 ద్యావాపృథివీ మహిత్యా యావచ్చ సప్త సిన్ధవో వితస్థుః | తావన్తమిన్ద్ర తే
 ౨౪ గ్రహాః సహోర్ణా గృహ్ణామ్యస్తృతమ్ || యత్కృష్టశకునః
 పృషదాజ్యమవమృశేచ్ఛాద్రా అస్య ప్రమాయుకాః స్వర్యచ్ఛావ
 మృశేచ్ఛతుష్పాదోఽస్య పశవః ప్రమాయుకాః స్వర్యత్ స్కన్దేద్యజమానః
 ప్రమాయుకః స్యాత్పశవో వై పృషదాజ్యం పశవో వా ఏతస్య స్కన్దన్తి యస్య
 పృషదాజ్యం స్కన్దతి యత్పృషదాజ్యం పునర్గృహ్ణాతి పశూనేవాస్మై
 పునర్గృహ్ణాతి ప్రాణో వై పృషదాజ్యం ప్రాణో వా
 ౨౫ ఏతస్య స్కన్దతి యస్య పృషదాజ్యం స్కన్దతి యత్పృషదాజ్యం
 పునర్గృహ్ణాతి ప్రాణమేవాస్మై పునర్గృహ్ణాతి హిరణ్యమవధాయ
 గృహ్ణాత్యమృతం వై హిరణ్యం ప్రాణః పృషదాజ్యమమృతమేవాస్య ప్రాణే
 దధాతి శతమానం భవతి శతాయుః పురుషః శతేంద్రియ ఆయుష్యేవేన్ద్రియే
 ప్రతి తిష్ఠత్యశ్వమవ మ్రూపయతి ప్రాజాపత్యో వా అశ్వః ప్రాజాపత్యః ప్రాణః
 స్వాదేవాస్మై యోనేః ప్రాణం నిర్మమీతే వి వా ఏతస్య యజ్ఞశ్చిద్యతే
 యస్య పృషదాజ్యం స్కన్దతి వైష్ణవ్యరాచ పునర్గృహ్ణాతి యజ్ఞో వై
 విష్ణుర్యజ్ఞేనైవ యజ్ఞః సం తనోతి || 31 ౨1 ౬ || తే పృషదాజ్యం
 ప్రాణో వై యోనేః ప్రాణం ద్వావిశతిశ్చ || 31 ౨1 ౬ ||
 ౨౬ దేవ సవితరేతతే ప్రాహ తత్ప్ర చ సువ ప్ర చ యజ
 బృహస్పతిర్బృహ్మాయుష్మత్యా ఋచో మా గాత తనూపాధామ్నః సత్యా వ
 ఆశిషః సస్తు సత్యా ఆకూతయ ఋతం చ సత్యం చ వదత స్తుత దేవస్య
 సవితః ప్రసవే స్తుతస్య స్తుతమన్యూర్ణం మహ్యగ్గ్ స్తుతం దుహమా మా
 స్తుతస్య స్తుతం గమ్యాచ్ఛస్తస్య శస్త్ర
 ౨౭ మన్యూర్ణం మహ్యః శస్త్రం దుహమా మా శస్త్రస్య శస్త్రం

గమ్యాదిన్ద్రియావస్తో వనామహే ధుక్షీమహి ప్రజామిషమ్ || సా మే
 సత్యాశీర్థేవేషు భూయాద్బ్రహ్మ వర్చసం మాగమ్యాత్ || యజ్ఞో బభూవ స ఆ
 బభూవ స ప్ర జజ్ఞే స వావృధే | స దేవానామధిపతిర్బభూవ సో ఆస్మాః
 అధిపతీన్కరోతు వయః ౨౪ స్యామ పతయో రయీణామ్ || యజ్ఞో వా వై
 ౨౮ యజ్ఞపతిం దుహే యజ్ఞపతిర్వా యజ్ఞం దుహే స యః
 స్తుతశస్త్రయోర్దోహమవిద్వాన్ యజతే తం యజ్ఞో దుహే స ఇష్టాస్వి
 పాపీయాన్భవతి య ఏనయోర్దోహం విద్వాన్ యజతే స యజ్ఞం దుహే స ఇష్టాస్వి
 వసీయాన్భవతి స్తుతస్య స్తుతమన్యూర్జం మహ్యగ్గ్ స్తుతం దుహమా మా స్తుతస్య
 స్తుతం గమ్యాచ్ఛస్తస్య శస్త్రమన్యూర్జం మహ్య శస్త్రం దుహమా
 మా శస్త్రస్య శస్త్రం గమ్యాదిత్యాహౌష వై స్తుతశస్త్రయోర్దోహస్తం
 య ఏవం విద్వాన్ యజతే దుహ ఏవ యజ్ఞమిష్టాస్వి వసీయాన్భవతి || ౩1 ౨1 ౨1

శస్త్రం వై శస్త్రం దుహం ద్వావిశతిశ్చ || 31 ౨1 ౨1

౨౯ శ్యేనాయ పతస్నే స్వాహా వట్స్వయమభిగూర్తాయ నమో
 విష్టంభాయ ధర్మణే స్వాహా వట్స్వయమభిగూర్తాయ నమః
 పరిధయే జనప్రథనాయ స్వాహా వట్స్వయమభిగూర్తాయ నమ
 ఊరే హోత్రాణాగ్ స్వాహా వట్స్వయమభిగూర్తాయ నమః పయసే
 హోత్రాణాగ్ స్వాహా వట్స్వయమభిగూర్తాయ నమః ప్రజాపతయే మనవే
 స్వాహా వట్స్వయమభిగూర్తాయ నమ ఋతమృతపాః సువర్వాట్ థ్వాహా
 వట్స్వయమభిగూర్తాయ నమస్తుంపన్తాః హోత్రా మధోర్భృతస్య
 యజ్ఞపతిమృషయ ఏనసా

30 ౭హుః | ప్రజా నిర్భక్తా అనుతప్యమానా మధవ్యో స్తోకావప తౌ రరాధ
 | సం నస్తాభ్యాః సృజతు విశ్వకర్మా ఘోరా ఋషయో నమో అన్వైభ్యః |
 చక్షుష ఏషాం మనసశ్చ సన్ధౌ బృహస్పతయే మహి షడ్మ్యమన్నమః |
 నమో విశ్వకర్మణే స ఉ పాత్వస్మాననన్యాన్ఘోమపాన్ మన్యమానః | ప్రాణస్య

విద్వాన్స్థమరే న ధీర ఏనశ్చకృవాన్మహి బద్ధ ఏషామ్ || తం విశ్వకర్మన్
 3౧ ప్ర ముఖ్యా స్వస్తయే యే భక్షయన్తో న వసూన్యాన్సృహుః |
 యానగ్నయోఽన్వతప్యన్త ధిష్టియా ఇయం తేషామవయా దురిష్ట్యై సిష్టిం
 నస్తాం కృణోతు విశ్వకర్మా || నమః పితృభ్యో ఆభి యే నో అఖ్యన్,
 యజ్ఞకృతో యజ్ఞకామాః సుదేవా అకామా వో దక్షిణాం న నీనిమ మా
 నస్తస్మాదేనసః పాపయిష్ట | యావన్తో వై సదస్యాస్తే సర్వేదక్షిణ్యాస్తేభ్యో
 యో దక్షిణాం న

3౨ నయేదైభ్యో వృశ్యేత యదైశ్వకర్మణాని జహోతి సదస్యానేవ
 తత్ప్రిణాత్యన్మే దేవాసో వపుషే చికిథుత యమాశిరా దంపతీ వామమశ్నుతః
 | పుమాన్సుత్రో జాతయే వినతే వస్వథ విశ్వే అరపా ఏధతే గృహః ||
 ఆశీర్దాయా దంపతీ వామమశ్నుతామరిష్టో రాయః సచతా సమోకసా
 | య ఆసివథస్సందుగ్ధం కుంభ్యా సహేష్టేన యామన్నమతిం జహతు సః ||
 సర్పిర్గ్రీవీ

33 పీవర్యస్య జాయా పీవానః పుత్రా అకృశాసో అస్య | సహజానిర్యః
 సుమఖస్యమాన ఇన్ద్రాయాశిరసహ కుంభ్యాదాత్ || ఆశీర్మ ఊర్ణముత
 సుప్రజాస్త్యమిషం దధాతు ద్రవిణ సవర్చనమ్ | సజ్జయన్ క్షేత్రాణి
 సహసాహమిన్ద్ర కృణ్వానో అన్యా అధరాస్థపత్నాన్ || భూతమసి భూతే
 మా ధా ముఖమసి ముఖం భూయాసం ద్యావాపృథివీభ్యాం త్వా పరి గృహ్ణామి
 విశ్వే త్వా దేవా వైశ్వానరాః

3౪ ప్ర చ్యావయన్తు దివి దేవాన్ దృఘోస్తరిక్షే వయాశ్చ పృథివ్యాం
 పార్థివాన్యవం ద్రువేణ హవిషావ సోమం నయామసి | యథా నః
 సర్వమిజ్జగదయక్ష్య సుమనా అసత్ || యథా న ఇన్ద్ర ఇద్విశః
 కేవతీః సర్వాః సమనసః కరత్ | యథా నః సర్వా ఇద్దిశోఽస్మాకం
 కేవతీరసన్ || 31 ౨1 ౮ || ఏనసా విశ్వకర్మన్ యో దక్షిణాం న సర్పిర్గ్రీవీ
 వైశ్వానరాశ్చత్వారి శచ్య || 31 ౨1 ౮ ||

3x యద్వై హోతాధ్వర్యమభ్యాహ్వాయతే వజ్రమేనమభి ప్ర వర్తయతు్యక్తశా
 ఇత్యాహ ప్రాతఃసవనం ప్రతిగీర్వ త్రిణ్యేతాన్యక్షరాణి త్రిపదా గాయత్రీ
 గాయత్రం ప్రాతఃసవనం గాయత్రియైవ ప్రాతఃసవనే వజ్రమన్తర్ధత ఉక్థం
 వాచీత్యాహ మాధ్యన్దిన్ సవనం ప్రతిగీర్వ చత్వార్యేతాన్యక్షరాణి
 చతుష్పదా త్రిష్టపైష్టభం మాధ్యన్దిన్ సవనం త్రిష్టభైవ
 మాధ్యన్దినే సవనే వజ్రమన్తర్ధత

3c ఉక్థం వాచీన్ద్రాయేత్యాహ తృతీయసవనం ప్రతిగీర్వ సప్తైతాన్యక్షరాణి
 సప్తపదా శక్వరీ శాక్వరో వజ్రో వజ్రేణైవ తృతీయసవనే
 వజ్రమన్తర్ధతే బ్రహ్మవాదినో వదన్తి స త్వా అధ్వర్యుః స్వాద్యో యథాసవనం
 ప్రతిగరే ఛన్దాస్ సంపాదయేత్తేజః ప్రాతఃసవన ఆత్మన్ దధితేంద్రియం
 మాధ్యన్దినే సవనే పశూగ్నృతీయసవన ఇత్యుక్తశా ఇత్యాహ ప్రాతఃసవనం
 ప్రతిగీర్వ త్రిణ్యేతాన్యక్షరాణి

3e త్రిపదా గాయత్రీ గాయత్రం ప్రాతఃసవనం ప్రాతఃసవన ఏవ ప్రతిగరే
 ఛన్దాస్ సంపాదయత్యథో తేజో వై గాయత్రీ తేజః ప్రాతఃసవనం తేజ
 ఏవ ప్రాతఃసవన ఆత్మన్త ఉక్థం వాచీత్యాహ మాధ్యన్దిన్ సవనం
 ప్రతిగీర్వ చత్వార్యేతాన్యక్షరాణి చతుష్పదా త్రిష్టపైష్టభం
 మాధ్యన్దిన్ సవనం మాధ్యన్దిన్ ఏవ సవనే ప్రతిగరే ఛన్దాస్
 సంపాదయత్యథో ఇంద్రియం వై త్రిష్టగింద్రియం మాధ్యన్దిన్ సవన

3r మిన్ద్రియమేవ మాధ్యన్దినే సవన ఆత్మన్త ఉక్థం వాచీన్ద్రాయేత్యాహ
 తృతీయసవనం ప్రతిగీర్వ సప్తైతాన్యక్షరాణి సప్తపదా శక్వరీ
 శాక్వరాః పశవో జాగతం తృతీయసవనం తృతీయసవన ఏవ ప్రతిగరే
 ఛన్దాస్ సంపాదయత్యథో పశవో వై జగతీ పశవస్తుతీయసవనం
 పశూనేవ తృతీయసవన ఆత్మన్తే యద్వై హోతాధ్వర్యమభ్యాహ్వాయత
 ఆవ్యమస్మిన్దాతి తద్యన్నా

3౯ ౭పహసీత పురాస్య సంవధ్పురాద్ధహ ఆ వేపీరజ్ఞోసా మోద
 ఇవేతి ప్రత్యాహ్వయతే తేనైవ తదప హతే యథా వా ఆయతాం ప్రతీక్షత
 ఏవమధ్వర్యుః ప్రతిగరం ప్రతీక్షతే యదభిప్రతిగృణీయాద్యథాయతయా
 సమ్పచ్చతే తాద్గుగేవ తద్యదర్థరాల్పిష్యేత యథా ధావదోభ్యి
 హీయతే తాద్గుగేవ తత్పుబాహుగ్వా ఋత్విజాముద్గీథా ఉద్గీథ ఏవోద్ధాత్పణా
 ౪౦ మృచః ప్రణవ ఉక్తశ్శసినాం ప్రతిగరోఽధ్వర్యుకాం య ఏవం
 విద్వాన్పుతిగృణాత్యన్నాద ఏవ భవత్యాస్య ప్రజాయాం వాజీ జాయత ఇయం
 వై హోతాసావధ్వర్యుర్యదాసీనః శశ్శసత్వస్యా ఏవ తద్ధోతా నైత్యాస్త
 ఇవ హీయమథో ఇమామేవ తేన యజమానో దుహే యత్త్విష్ణవ ప్రతిగృణాత్యముష్యా
 ఏవ తదధ్వర్యుర్మైతి

౪౧ తిష్ఠతీవ హ్యసావథో అమామేవ తేన యజమానో దుహే యదాసీనః
 శశ్శసతి తస్మాదితః ప్రదానం దేవా ఉప జీవన్తి యత్త్విష్ణన్పుతిగృణాతి
 తస్మాదముతః ప్రదానం మనుష్యా ఉప జీవన్తి యత్ప్రాజాసీనః శశ్శసతి
 ప్రత్యజ్ఞీష్ణన్పుతిగృణాతి తస్మాత్ప్రాచీనశ్శ రేతో ధీయతే ప్రతీచీః
 ప్రజా జాయన్తే యద్వై హోతాధ్వర్యుమభ్యాహ్వయతే వజ్రమేనమభి ప్ర
 వర్తయతి పరాజా వర్తతే వజ్రమేవ తన్ని కరోతి || 31 ౨1 ౯|| సవనే
 వజ్రమంతర్గతే త్రిణ్యైతాన్యక్షరాణీంద్రియం మాధ్యందినశ్శ సవనం
 నోద్ధాత్పణామధ్వర్యుర్మైతి వర్తయత్యష్టౌ చ || 31 ౨1 ౯||

౪౨ ఉపయామగృహీతోఽసి వాక్షసదసి వాక్పాభ్యాం త్వా క్రతుపాభ్యామస్య
 యజ్ఞస్య ధ్రువస్యాధ్యక్షాభ్యాం గృహ్ణామ్యుపయామగృహీతోఽస్యృతసదసి
 చక్షుషాభ్యాం త్వా క్రతుపాభ్యామస్య యజ్ఞస్య ధ్రువస్యాధ్యక్షాభ్యాం
 గృహ్ణామ్యుపయామగృహీతోఽసి శ్రుతసదసి శ్రోత్రపాభ్యాం త్వా క్రతుపాభ్యామస్య
 యజ్ఞస్య ధ్రువస్యాధ్యక్షాభ్యాం గృహ్ణామి దేవేభ్యస్తాస్వి విశ్వదేవేభ్యస్తాస్వి
 విశ్వేభ్యస్తాస్వి దేవేభ్యో విష్ణురుక్రమైష తే సోమస్తశ్శ రక్షస్య

౪3 తం తే దుశ్చక్షా మా వ ఖ్యన్మయి వసుః పురోవసుర్వాక్పా వాచం మే పాహి

మయి వసుర్విదద్యసుశ్చక్షుషాశ్చక్షుర్మే పాహి మయి వసుః సంయద్యసుః
 శ్రోత్రపాః శ్రోత్రమ్ మే పాహి భూరసి శ్రేష్ఠో రశ్మినాం ప్రాణపాః ప్రాణం మే
 పాహి ధూరసి శ్రేష్ఠో రశ్మినామపానపా అపానం మే పాహి యో న ఇన్ద్రవాయూ
 మిత్రావరుణావశ్వినావభిదాసతి బ్రాతృవ్య ఉత్పిపీతే శుభస్పతి ఇదమహం
 తమధరం పాదయామి యథేన్ద్రాహముత్తమశ్చేతయాని || 31 ౨1 ౧౦|| రక్షస్య
 బ్రాతృవ్యస్త్రయోదశ చ || 31 ౨1 ౧౦||

౪౪ ప్ర సో అగ్నే తవోతిభిః సువీరాభిస్తరతి వాజకర్మభిః | యస్య త్వ
 సఖ్యమావిధ || ప్ర హోత్రే పూర్వ్యం వచోఽగ్నేయే భరతా బృహత్ | విపాం
 జ్యోతిష్చ బిభ్రతే న వేధసే || అగ్నే త్రీతే వాజినా త్రిషధస్థా

తిస్తస్తే జిహ్వో బుతజాత పూర్వీః | తిస్త ఉ తే తనువో దేవవతాస్తాభిర్నుః
 పాహి గిరో అప్రయుచ్ఛన్ || సం వాం కర్మణా సమిషా

౪౫ హినోమీన్ద్రావిష్ణూ అపసస్పారే అస్య | జషేథాం యజ్ఞం ద్రవిణం
 చ ధత్తమరిష్టైర్నుః పథిభిః పారయన్తా || ఉభా జిగ్యథుర్ను పరా

జయేథే న పరా జిగ్యే కతరశ్చనైనోః | ఇన్ద్రశ్చ విష్ణో యదపస్పృధేథాం
 త్రేధా సహస్రం వి తదైరయేథామ్ || త్రిణ్యాయూష్చ తవ జాతవేదస్తిస్త
 ఆజానీరుషసస్తే అగ్నే | తాభిర్దేవానామవో యక్షి విద్వాసథా

౪౬ భవ యజమానాయ శం యోః || అగ్నిస్త్రీణి త్రిధాతున్యా క్షేతి విదథా కవిః

| స త్రిఽరేకాదశాఽ ఇహ | యక్షచ్చ పిప్రయచ్చ నో విప్రో దూతః
 పరిస్కృతః | నభంతామన్యకే సమే || ఇన్ద్రావిష్ణూ దృఽహితాః శంబరస్య
 నవ పురో నవతిం చ శ్నధిష్ఠమ్ | శతం వర్చినః సహస్రం చ సాక
 హథో అప్రత్యసురస్య వీరాన్ || ఉత మాతా మహిషమన్యవేనదమి త్వా
 జహతి పుత్ర దేవాః | అథాబ్రవీద్ వృత్రమిన్ద్రో హనిష్యన్థఫే విష్ణో వితరం

వి క్రమస్య || 31 ౨1 ౧౧|| ఇషాథ త్వా త్రయోదశ చ || 31 ౨1 ౧౧||

యో వై పవమానానాం త్రీణి పరిభూస్యస్వన్తిర్భక్షేహి మహీనాం పయోసి దేవ
 సవితరేతత్రే శ్యేనాయ యద్వై హోతోపయామగృహీతోఽసి వాక్షసదసి ప్ర సో

అగ్న ఏకాదశ ॥

యోవై స్ఫ్యస్వప్తి స్వధాయై నమః ప్రముంచ తిష్ఠతీ వషట్చత్వారిశత్ ॥
యోవై పవమానానాం వి క్రమస్వ ॥

తృతీయకాణ్డే తృతీయః ప్రశ్నః 3

- ౧ అగ్నే తేజస్వివేజస్వి త్వం దేవేషు భూయాస్తేజస్వంతం మామాయుష్యంతం
వర్చస్వంతం మనుష్యేషు కురు దీక్షాయై చ త్వా తపసశ్చ తేజసే
జహోమి తేజోవిదసి తేజో మా మా హసీన్మాహం తేజో హసిషం మా మాం తేజో
హసీద్ద్యౌజస్విన్నోజస్వి త్వం దేవేషు భూయా ఓజస్వంతం మామాయుష్యంతం
వర్చస్వంతం మనుష్యేషు కురు బ్రహ్మణశ్చ త్వా క్షత్రస్య చౌ
- ౨ జనే జహోమ్యోజోవిదస్యోజో మా మా హసీన్మాహమోజో హసిషం మా మామోజో
హసీద్భూర్య బ్రాజస్విన్బ్రాజస్వి త్వం దేవేషు భూయా బ్రాజస్వంతం
మామాయుష్యంతం వర్చస్వంతం మనుష్యేషు కురు వాయోశ్చ త్వాపాంచ బ్రాజసే
జహోమి సువర్విదసి సువర్మా మా హసీన్మాహం సువర్వాసిషం మా మాః
సువర్వాసీన్మయి మేధాం మయి ప్రజాం మయ్యగ్నిస్తేజో దధాతు మయి మేధాం మయి
ప్రజాం మయిన్ద్ర ఇన్ద్రియం దధాతు మయి మేధాం మయి ప్రజాం మయి సూతోఽ
భ్రాజో దధాతు ॥ 31 31 ౧॥ క్షత్రస్య చ మయి త్రయోవిశతిశ్చ ॥ 31 31 ౧॥
- 3 వాయుర్హింకర్తాగ్నిః ప్రస్తోతా ప్రజాపతిః సామ బృహస్పతిరుద్ధాతా
విశ్వే దేవా ఉపగతారో మరుతః ప్రతిహర్తార ఇన్ద్రో
నిధనం తే దేవాః ప్రాణభృతః ప్రాణం మయి దధత్యేతద్వై
సర్వమధ్వర్యురుపాకుర్వన్నుద్ధాతృభ్య ఉపాకరోతి తే దేవాః
ప్రాణభృతః ప్రాణం మయి దధత్విత్వాహైతదేవ సర్వమాత్మన్దత్త
ఇడా దేవహూర్నుసర్వజ్ఞునీర్బృహస్పతిరుక్థామదాని శః సిషద్విశ్వే దేవాః
- ౪ సూక్తవాచః పృథివి మాతర్మా మా హిసీర్మధు మనిష్యే మధు జనిష్యే
మధు వక్ష్యామి మధు వదిష్యామి మధుమతీం దేవేభ్యో వాచముద్యాసః

శుశ్రూషేణ్యాం మనుష్యేభ్యస్తం మా దేవా అవన్తు శోభాయై పితరోఽను
 మదన్తు || 31 31 ౨ || శశిషద్యశే దేవా అష్టావిశతిశ్చ || 31 31 ౨ ||
 ✕ వసవస్త్వా ప్ర వృహన్తు గాయత్రేణ ఛందసాగ్నేః ప్రియం పాథ ఉపేహి
 రుద్రాస్త్వా ప్ర వృహన్తు త్రైప్టుభేన ఛందసేన్ద్రస్య ప్రియం పాథ
 ఉపేహ్యదిత్యాస్త్వా ప్ర వృహన్తు జాగతేన ఛందసా విశ్వేషాం దేవానాం
 ప్రియం పాథ ఉపేహి మాన్దా సు తే శుక్ర శుక్రమా ధూనోమి భన్దనాసు కోతనాసు
 నూతనాసు రేశిషు మేషిషు వాశిషు విశ్వభృభు మాధీషు కకుహాసు
 శక్వరీషు
 ౬ శుక్రాసు తే శుక్ర శుక్రమా ధూనోమి శుక్రం తే శుక్రేణ గృహ్ణామ్యహోన్న
 రూపేణ సూర్యస్య రశ్మిభిః | ఆస్మిన్నుగ్రా అచవ్యవృర్వో ధారా అసశ్చత
 || కకుహా రూపం వృషభస్య రోచతే బృహథ్నోమః సోమస్య పురోగాః
 శుక్రః శుక్రస్య పురోగాః | యత్రే సోమాదాభ్యం నామ జాగ్రవి తస్మై
 తే సోమ సోమాయ స్వాహోశ్చిత్వం దేవ సోమ గాయత్రేణ ఛందసాగ్నేః
 ౭ ప్రియం పాథో అపీహి వశీ త్వం దేవ సోమ త్రైప్టుభేన ఛందసేన్ద్రస్య
 ప్రియం పాథో అపీహ్యస్మథ్సఖా త్వం దేవ సోమ జాగతేన ఛందసా
 విశ్వేషాం దేవానాం ప్రియం పాథో అపీహ్యో నః ప్రాణ ఏతు పరావత
 ఆన్తరిక్షాద్ధివస్పరి | ఆయుః పృథివ్యా అధ్యమృతమసి ప్రాణాయ
 త్వా | ఇన్ద్రాగ్ని మే వర్చః కృణుతాం వర్చః సోమో బృహస్పతిః |
 వరోఽ మే విశ్వే దేవా వరోఽ మే ధత్తమశ్వినా || ధదన్వే వా యదీమను
 వోచద్యుహ్మాణి వేరు తత్ | పరి విశ్వాని కావ్యా నేమిశ్చక్రమివాభవత్ ||
 31 31 3 || శక్వరీష్వగ్నేర్బృహస్పతిః పంచవిశతిశ్చ || 31 31 3 ||
 ౮ ఏతద్వా అపాం నామధేయం గుహ్యం యదాధావా మాన్దాసు తే శుక్ర శుక్రమా
 ధూనోమీత్యాహాపామేవ నామధేయేన గుహ్యేన ద్రివో వృష్టిమవ రుంధే
 శుక్రం తే శుక్రేణ గృహ్ణామీత్యాహైతద్వా అహోన్న రూపం యద్రాత్రిః సూర్యస్య
 రశ్మయో వృష్ట్యా ఈశతేఽహ్న ఏవ రూపేణ సూర్యస్య రశ్మిభిర్ద్రివో

వృష్టిం చ్యావయత్యాస్మిన్నుగ్రా

౯ అచవ్యవురిత్యాహ యథాయజురేవైతక్కుహః రూపం వృషభస్య
 రోచతే బృహదిత్యాహైతద్వా అస్య కకుహః రూపం యదవృష్టి రూపేణైవ
 వృష్టిమవ రుంధే యతే సోమాదాభ్యం నామ జాగృవీత్యాహైష హ
 వై హవిషా హవిర్యజతి యోఽదాభ్యం గృహీత్వా సోమాయ జుహోతి పరా వా
 ఏతస్యాయుః ప్రాణ ఏతి

౧౦ యోఽశుం గృహ్లాత్వా నః ప్రాణ ఏతు పరావత ఇత్యాహాయురేవ
 ప్రాణమాత్మన్ధతేమృతమసి ప్రాణాయ త్వేతి హిరణ్యమభి వ్యనిత్యమృతం
 వై హిరణ్యమాయుః ప్రాణోఽమృతేనైవాయురాత్మన్ధతే శతమానం భవతి
 శతాయుః పురుషః శతేంద్రియ ఆయుష్యేవేన్ద్రియే ప్రతి తిష్ఠత్యప ఉప
 స్పుశతి భేషజం వా ఆపో భేషజమేవ కురుతే || 31 31 ౪|| ఉగ్రా ఏత్యాప్వస్త్రిణీ
 చ || 31 31 ౪||

౧౧ వాయురసి ప్రాణో నామ సవితురాధిపత్యేఽపానమ్ మే దాశ్చక్షురసి శ్రోత్రం
 నామ ధాతురాధిపత్య ఆయుర్మేదా రూపమసి వర్ణో నామ బృహస్పతేరాధిపత్యే
 ప్రజాం మే దా ఋతమసి సత్యం నామేన్ద్రియాధిపత్యే క్షత్రమ్ మే దా భూతమసి
 భవ్యం నామ పితృణామాధిపత్యేఽపామోషధీనాం గర్భం ధా ఋతస్య త్వా
 వ్యోమన ఋతస్య

౧౨ త్వా విభూమన ఋతస్య త్వా విధర్మణ ఋతస్య త్వా సత్యాయర్తస్య త్వా
 జ్యోతిషే ప్రజాపత్విరాజమపశ్యత్తయా భూతం చ భవ్యం చాస్పజత
 తామృషిభ్యస్తిరోఽదధాత్తాం జమదగ్నిస్తపసాపశ్యత్తయా వై స
 పృశ్నిన్కామానస్పజత తత్పృశ్నినాం పృశ్నిత్వం యత్పృశ్నియో గృహ్యవై
 పృశ్నినేవ తైః కామాన్ యజమానోఽవ రుంధే వాయురసి ప్రాణో

౧౩ నామేత్యాహ ప్రాణాపానావేవావ రుంధే చక్షురసి శ్రోత్రం నామేత్యాహాయురేవావ
 రుంధే రూపమసి వర్ణో నామేత్యాహ ప్రజామేవావ రుంధ ఋతమసి సత్యం
 నామేత్యాహ క్షత్రమేవావ రుంధే భూతమసి భవ్యం నామేత్యాహ పశవో
 వా అపామోషధీనాం గర్భః పశూనేవా

౧౪ ౭వ రుంధ ఏతావదైవ పురుషం పరితస్తదేవావ రుంధ ఋతస్య త్వా
 వ్యోమన ఇత్యాహేయం వా ఋతస్య వ్యోమేమామేవాభి జయత్యృతస్య త్వా
 విభూమన ఇత్యాహాన్తరిక్షం వా ఋతస్య విభూమాన్తరిక్షమేవాభి
 జయత్యృతస్య త్వా విధర్మణ ఇత్యాహ ద్యౌర్వా ఋతస్య విధర్మ
 దివమేవాభి జయత్యృతస్య

౧౫ త్వా సత్యాయేత్యాహ దిశో వా ఋతస్య సత్యం దిశ ఏవాభి జయత్యృతస్య
 త్వా జ్యోతిష ఇత్యాహ సువర్గో వై లోక ఋతస్య జ్యోతిః సువర్గమేవ
 లోకమభి జయత్యేతావన్తో వై దేవలోకాస్తానేవాభి జయతి దశ
 సంపద్యన్తే దశాక్షరా విరాడన్నం విరాడ్విరాజ్యేవాన్నాద్యే ప్రతి తిష్ఠతి
 || 31 31 X || వ్యోమన ఋతస్య ప్రాణః పశూనేవ విధర్మ దివమేవాభి
 జయత్యృతస్య షటచత్వారిశచ్చ || 31 31 X ||

౧౬ దేవా వై యద్యజ్ఞేన నావారుంధత తత్సరైరవారుంధత
 తత్పరాణాం పరత్వం యత్పరే గృహ్యన్తే యదేవ యజ్ఞేన నావారుంధే
 తస్యావరుద్ధ్యై యం ప్రథమం గృహ్ణాతీమమేవ తేన లోకమభి జయతి
 యం ద్వితీయమన్తరిక్షం తేన యం తృతీయమముమేవ తేన లోకమభి
 జయతి యదే తే గృహ్యన్త ఏషాం లోకానామభిజిత్యా

౧౭ ఉత్తరేష్వహః స్వముతోఽర్వాఞ్చ గృహ్యన్తేఽభిజిత్యైవేమా౩
 ల్లోకాన్పునరిమం లోకం ప్రత్యవరోహన్తి యత్పూర్వేష్వహః
 స్వితః పరాఞ్చ గృహ్యన్తే తస్మాదితః పరాఞ్చ ఇమే లోకా
 యదుత్తరేష్వహఃస్వముతోఽర్వాఞ్చ గృహ్యన్తే తస్మాదముతోఽర్వాఞ్చ
 ఇమే లోకాస్తస్మాదయాతయామ్నా లోకాన్మనుష్యా ఉప జీవన్తి బ్రహ్మవాదిన్తో వదన్తి
 కస్మాద్గృత్యాదదభ్య ఓషధయః సంభవన్తోషధయో

౧౮ మనుష్యాణామన్నం ప్రజాపతిం ప్రజా ఆను ప్ర జాయన్త ఇతి పరానన్వితీ
 బ్రూయాద్యదగృహ్ణాత్యదభ్యస్తాషధీభ్యో గృహ్ణామీతి తస్మాదదభ్య ఓషధయః
 సంభవన్తి యదగృహ్ణాతోషధీభ్యస్తా ప్రజాభ్యో గృహ్ణామీతి తస్మాదోషధయో

మనుష్యాణామన్నం యద్బ్రహ్మోతి ప్రజాభ్యస్తాస్య ప్రజాపతయే గృహ్మామీతి
 తస్మాత్ప్రజాపతిం ప్రజా అను ప్ర జాయన్తే || 31 31 ౬|| అభిజిత్వై
 భవంతోషధయోష్టా చత్వారిశచ్చ || 31 31 ౬||

౧౯ ప్రజాపతిర్దేవాసురానసృజత తదను యజ్ఞోఽసృజ్యత యజ్ఞం

ఛన్దాస్ తే విష్వజ్ఞో చ వ్యక్రామన్తోఽసురానను

యజ్ఞోఽపాక్రామద్యజ్ఞం ఛన్దాస్ తే దేవా

అమన్యన్తామీ వా ఇదమభూవన్, యద్వయం సృ ఇతి తే

ప్రజాపతిముపాధావన్తోఽబ్రవీత్ప్రజాపతిశ్చందసాం వీర్యమాదాయ

తద్వః ప్ర దాస్యామీతి స ఛందసాం వీర్య

౨౦ మాదాయ తదేభ్యః ప్రాయచ్ఛత్రదను చ్చందాగ్స్యపాక్రామజ్ఞున్దాస్

యజ్ఞస్తతో దేవా అభవన్పరాసురా య ఏవం ఛందసాం వీర్యం వేదా

శ్రావయాస్తు శ్రౌషడ్యజ్ఞ యే యజామహే వషట్కారో భవత్యాత్మనా పరాస్య

భ్రాతృవ్యో భవతి బ్రహ్మవాదినో వదన్తి కన్తై కమధ్వర్యురా శ్రావయతీతి

ఛందసాం వీర్యాయేతి బ్రూయాదేతద్వై

౨౧ ఛందసాం వీర్యమా శ్రావయాస్తు శ్రౌషడ్యజ్ఞ యే యజామహే

వషట్కారో య ఏవం వేద సవీర్యైరేవ ఛన్దోభిరర్చతి యత్కిం చార్చతి

యదిన్దో వృత్రమహన్నమేధ్యం తద్యద్యతీనపావపదమేధ్యం తదథ

కస్మాదైన్దో యజ్ఞ ఆ సస్థాతోరిత్యాహురిన్ద్రస్య వా ఏషా యజ్ఞయా

తనూర్యద్యజ్ఞస్తామేవ తద్యజన్తి య ఏవం వేదోపైనం యజ్ఞో నమతి || 31 31 ౭||

ఛందసాం వీర్యం వా ఏవ తదష్టా చ || 31 31 ౭||

౨౨ ఆయుర్దా అగ్నే హవిషో జషాణో ఘృతప్రతీకో ఘృతయోనిరేధి ।

ఘృతం పీత్వా మధు చారు గవ్యం పితేవ పుత్రమభి రక్షతాదిమమ్

|| ఆ వృశ్స్యతే వా ఏతద్యజమానోఽగ్నిభ్యాం యదేనయోః శ్చృతం

కృత్యాథాన్యత్రావ భృథమవైత్యాయుర్దా అగ్నే హవిషో జషాణ

ఇత్యవభృథమవైష్యజ్ఞుహుయాదాహుత్వైవైనో శమయతి నార్తిమార్చుతి

యజమానో యత్కుసీద

౨౩ మప్రతీత్తం మయి యేన యమస్య బలినా చరామి | ఇహైవ
 సన్నిరవదయే తదేతత్తదగ్నై అన్యణో భవామి | విశ్వలోప విశ్వదావస్య త్వా
 సజ్జుహోమ్యుగ్ధాదేకోఽహుతాదేకః సమసనాదేకః | తే నః కృణ్వన్తు భేషజః
 సదః సహో వరేణ్యమ్ || ఆయం నో నభసా పురః సగ్గ్సానో అభి రక్షతు |
 గృహాణామసమర్త్యై బహవో నో గృహా అసన్ || స త్వం నో

౨౪ నభసస్పత ఊర్జం నో ధేహి భద్రయా | పునర్నో నష్టమా కృధి
 పునర్నో రయిమా కృధి || దేవ సౌస్సాన సహస్రపోషస్యేశిషే స నో
 రాస్వాజ్యనిః రాయస్పోషః సువీర్యః సంవధ్నరీణాగ్ స్వప్తిమ్ ||

అగ్నిర్వావ యమ ఇయం యమీ కుసీదం వా ఏతద్వమస్య యజమాన ఆ దత్తే
 యదోషధీభిర్వేదిగ్ స్తృణాతి యదనుపౌష్య ప్రయాయాద్ గ్రీవబద్ధమేన

౨౫ మముష్మి౩౯ ల్లోకే నేనీయేరన్ యత్కుసీదమప్రతీత్తం మయీత్యుపొషతీహైవ
 సన్, యమం కుసీదం నిరవదయాన్యణః సువర్గం లోకమేతి యది మిశ్రమివ
 చరేదజ్జులినా సక్తూన్ప్రదావ్యే జుహుయాదేష వా అగ్నిర్వైశ్వానరో
 యత్ప్రదావ్యః స ఏవైనగ్ స్వదయత్యహ్నం విధాన్యామేకాష్టకాయామపూపం
 చతుః శరావం పక్వా ప్రాతరేతేన కక్షముపొషేద్యది

౨౬ దహతి పుణ్యసమం భవతి యది న దహతి పాపసమమేతేన
 హ స్మ వా ఋషయః పురా విజ్ఞానేన దీర్ఘసత్తముప యన్తి
 యో వా ఉపద్రష్టారముపశ్రోతారమనుఖ్యాతారం విద్వాన్, యజతే
 సమముష్మి౩౯ ల్లోక ఇష్టాపూర్తేన గచ్ఛతేఽగ్నిర్వా ఉపద్రష్టా వాయురుప
 శ్రోతాదితోఽను ఖ్యాతా తాన్, య ఏవం విద్వాన్, యజతే సమముష్మి౩౯ ల్లోక
 ఇష్టాపూర్తేన గచ్ఛతేఽయం నో నభసా పుర

౨౭ ఇత్యాహాగ్నిర్వై నభసా పురోఽగ్నిమేవ తదాహైతన్మే గోపాయేతి స త్వం నో
 నభసస్పత ఇత్యాహ వాయుర్వై నభసస్పతిర్వాయుమేవ తదాహైతన్మే గోపాయేతి
 దేవ సౌస్సానేత్యాహాసౌ వా ఆదిత్యో దేవః సగ్గ్సాన ఆదిత్యమేవ

తదాహైతన్యే గోపాయేతి || 31 31 ౮ || కుసీదం త్వం న ఏనమోషేద్యదీ పుర
ఆదిత్యమేవ తదాహైతన్యే గోపాయేతి || 31 31 ౮ ||

౨౮ ఏతం యువానం పరి వో దదామి తేన క్రీడన్తిశ్చరత ప్రియేణ | మా నః
శాస్త్ర జనుషా సుభాగా రాయస్పోషేణ సమిషా మదేమ || నమో మహిమ్ను ఉత
చక్షుషే తే మరుతాం పితస్తదహం గృణామి | అను మన్యస్వ సుయజా యజామ
జష్టం దేవానామిదమస్తు హవ్యమ్ || దేవానామేష ఉపనాహ ఆసీదపాం గర్భ
ఓషధీషు న్యక్తః | సోమస్య ద్రప్సమవృణీత పూషా

౨౯ బృహన్నద్దిరభవత్తదేషామ్ || పితా వధ్నానాం పతిరఘ్నియానామథో
పితా మహతాం గర్గాణామ్ | వధో జరాయు ప్రతిధుక్పియాష ఆమిక్షామస్తు
ఘృతమస్య రేతః || త్వాం గావోఽవృణత రాజ్యాయ త్వా హవన్త మరుతః
స్వర్కాః | వర్షన్ క్షతస్య కకుభి శిశ్రియాణస్తతో న ఉగ్రో వి భజా
వనూని || వ్యుధేన వా ఏష పశునా యజతే యస్యైతాని న క్రియన్త ఏష
హత్వై సమృద్ధేన యజతే యస్యైతాని క్రియన్తే || 31 31 ౯ || పూషా క్రియంత
ఏషోఽష్టౌ చ || 31 31 ౯ ||

30 సూక్తో దేవో దీవిషదోభ్యో ధాతా క్షత్రాయ వాయుః ప్రజాభ్యః |
బృహస్పతిస్త్యా ప్రజాపతయే జ్యోతిష్మతీం జహోతు || యస్యాన్తే హరితో
గరోఽథో యోనిర్విరణ్యయా | అజ్ఞాన్యప్రతా యస్యై తాం దేవైః సమజిగమమ్
|| ఆ వర్తన వర్తయ ని నివర్తన వర్తయేన్య నర్దబుద | భూమ్యాశ్చతస్రః
ప్రదిశస్తాభిరా వర్తయా పునః || వి తే భినద్మి తికరీం వి యోనిం వి
గవీన్యో | వి

3౧ మాతరం చ పుత్రం చ వి గర్భం చ జరాయు చ | బహిన్తే అస్తు
బాలితి | ఉరుద్రప్యో విశ్వరూప ఇన్దుః పవమానో ధీర ఆనజ్ఞా
గర్భమ్ || ఏకపదీ ద్విపదీ త్రిపదీ చతుష్పదీ పంచాపదీ షట్పదీ
సప్తపద్యష్టాపదీ భువనాను ప్రథతాగ్ స్వాహా | మహి ద్యోః పృథివీ
చ న ఇమం యజ్ఞం మిమిక్షతామ్ | పిపృతాం నో భరీమభిః || 31 31 ౧౦ ||

గవీన్యో వి చతుశ్చత్వారిశ్చవ ॥ 31 31 ౧౦ ॥

3౨ ఇదం వామాన్యో హవిః ప్రియమిన్ద్రాబృహస్పతీ | ఉక్థం మదశ్చ శస్యతే ॥
 ఆయం వా పరిషిచ్యతే సోమ ఇన్ద్రాబృహస్పతీ | చారుర్మదాయ పితయే ॥ అన్యే
 ఇన్ద్రాబృహస్పతీ రయిం ధత్తః శతగ్విసమ్ | అశ్వావన్తః సహస్రిణమ్ ॥
 బృహస్పతిర్నః పరి పాతు పశ్చాదుతోత్తరస్మాదధరాదఘాయోః | ఇన్ద్రః
 పురస్తాదుత మధ్యతో నః సఖా సఖిభ్యో వరివః కృణోతు ॥ వి తే
 విష్వగావతజూతాసో అగ్నౌ భామాసః

33 శుచే శుచయశ్చరన్తి | తువిప్రుణాసో దివ్యా నవగ్వా వనా వనన్తి
 ధృషతా రుజన్తః ॥ త్వామగ్నౌ మానుషీరీడతే విశో హోత్రావిదం వివిచి
 రత్నధాతమమ్ | గుహో సన్తః సుభగవిశ్వదర్శతం తువిష్టుణసః
 సుయజం ఘృతశ్రియమ్ ॥ ధాతా దదాతు నో రయిమిశానో జగతస్పతిః |
 స నః పూర్ణే న వావనత్ ॥ ధాతా ప్రజాయా ఉత రాయ ఈశే ధాతేదం విశ్వం
 భువనం జజాన | ధాతా పుత్రం యజమానాయ దాతా

3౪ తస్మా ఉ హవ్యం ఘృతవద్విధేమ ॥ ధాతా దదాతు నో రయిం ప్రాచీం
 జీవాతుమక్షితామ్ | వయం దేవస్య ధీమహి సుమతిః సత్యరాధసః ॥
 ధాతా దదాతు దాశుషే వసూని ప్రజాకామాయ మీఢుషే దురోణే | తస్మై
 దేవా అమృతాః సం వ్యయన్తాం విశ్వే దేవాసో అదితిః సజోషాః ॥ అను
 నోఽద్యానుమతిర్వజ్ఞం దేవేషు మన్యతామ్ | అగ్నిశ్చ హవ్యవాహనో భవతాం
 దాశుషే మయః ॥ అన్విదనుమతే త్వం

3౫ మన్యానై శం చ నః కృధి | క్రత్వే దక్షాయ నో హిను ప్రణ ఆయాషి
 తారిషః ॥ అను మన్యతామనుమన్యమానా ప్రజావన్తః రయిమక్షీయమాణమ్ |
 తస్యై వయః హేడస్తి మాపి భూమ సా నో దేవీ సుహవా శర్మ యచ్ఛతు ॥
 యస్యామిదం ప్రదిశి యద్విరోచతేఽనుమతిం ప్రతి భూషన్త్యాయవః | యస్యా
 ఉపస్థ ఉర్వన్తరిక్షః సా నో దేవీ సుహవా శర్మ యచ్ఛతు ॥

3౬ రాకామహః సుహవాః సుష్టుతీ హువే శ్కణోతు నః సుభగా

బోధతు త్మనా । నీవ్యత్వపః సూచ్యాచ్చిద్యమానయా దదాతు వీరః
 శతదాయముక్త్యమ్ ॥ యాస్తే రాకే సుమతయః సుపేశసో యాభిర్దదాసి
 దాశుషే వనూని । తాభిర్నో అద్య సుమనా ఉపాగహి సహస్రపోషః
 సుభగే రరాణా ॥ సిసీవాలి యా సుపాణిః ॥ కుహూమహాః సుభగాం
 విద్మనాపసమస్మిన్, యజ్ఞే సుహవాం జోహవీమి । సా నో దదాతు శ్రవణం పితృణాం
 తస్యాస్తే దేవి హవిషా విధేమ ॥ కుహూర్దేవానామమృతస్య పత్ని హవ్యా నో
 ఆస్య హవిషశ్చికేతు । సం దాశుషే కిరతు భూరి వామః రాయసోషం
 చికితుషే దధాతు ॥ 31 31 ౧౧ ॥ భామాసో దాతా త్వమంతరిక్షః సా నో
 దేవీ సుహవా శర్మ యచ్ఛతు శ్రవణం చతుర్విశతిశ్చ ॥ 31 31 ౧౧ ॥
 అగ్నే తేజస్విన్వాయుర్వనవస్త్యైతద్వా అపాం నామధేయం వాయురసి ప్రాణో నామ
 దేవా వై యద్యజ్ఞేన న ప్రజాపతిర్దేవాసురానాయుర్దా ఏతం యువానః
 సూత్యో దేవ ఇదం వామేకాదశ ॥
 అగ్నే తేజస్విన్వాయురసి ఛందసాం వీర్యం మాతరం చ షట్రిశత్ ॥
 అగ్నే తేజస్విన్ చికితుషే దధాతు ॥

తృతీయకాణ్డే చతుర్థః ప్రశ్నః ౪

౧ వి వా ఏతస్య యజ్ఞ ఋధ్యతే యస్య హవిరతిరిచ్యతే సూత్యో
 దేవో దివిషదభ్యో ఇత్యాహ బృహస్పతినా చైవాస్య ప్రజాపతినా చ
 యజ్ఞస్య వ్యృద్ధమపి వపతి రజ్ఞాస్తి వా ఏతత్పశుః చవస్తే
 యదేకదేవత్య ఆలభ్యో భూయాన్భవతి యస్యాస్తే హరితో గర్భ ఇత్యాహ
 దేవత్రైవైనాం గమయతి రక్షసామపహత్యా ఆ వర్తన వర్తయేత్యాహ
 ౨ బ్రహ్మజైవైనమా వర్తయతి వి తే భినద్మి తకరీమిత్యాహ యథా
 యజరేవైతదుద్రపోస్విశ్వరూప ఇన్దురిత్యాహ ప్రజా వై పశవ ఇన్దుః
 ప్రజయైవైనం పశుభిః సమర్థయతి దివం వై యజ్ఞస్య వ్యృద్ధం
 గచ్ఛతి పృథివీమతిరిక్తం తద్యన్న శమయేదార్తిమార్చేద్వ్యుద్యజమానో మహీ

ద్యౌః పృథివీ చ న ఇత్యా

3 అహ ద్యావాపృథివీభ్యామేవ యజ్ఞస్య వ్యుద్ధం చాతిరిక్తం చ

శమయతి నార్తిమార్చ్ఛతి యజమానో భస్మనాభి సమూహతి స్వగాకృత్యా
అథో అనయోర్వా ఏష గర్భోఽనయోరేవైనం దధాతి యదవద్యేదతి
తద్రేచయేద్యన్నావద్యేత్ పశోరాలభస్య నావ ద్యేత్ పురస్తాన్నాభ్యా
అన్యదవద్యేదుపరిష్ఠాదన్యత్పురస్తాద్వై నాభ్యై

4 ప్రాణ ఉపరిష్ఠాదపానో యావానేవ పశుస్తస్యావ ద్యతి విష్ణవే

శిపివిష్ఠాయ జహోతి యద్వై యజ్ఞస్యాతిరిచ్యతే యః పశోర్భూమా యా
పుష్టిస్తద్విష్ణుః శిపివిష్ఠోఽతిరిక్త ఏవతిరిక్తం దధాత్యతిరిక్తస్య శాన్త్యా
అష్టాస్త్రాడ్ధిరణ్యం దక్షిణాష్టాపదీ హ్యేషాత్మా నవమః పశోరాప్త్యా
అన్తరకోశ ఉష్ణీషేణావిష్టితం భవత్యేవమివ హి పశురుల్బమివ చర్మేవ
మాఽసమివాస్థీవ యావానేవ పశుస్తమాప్త్యావ రుంధే యస్యైషా యజ్ఞే
ప్రాయశ్చిత్తిః క్రియత ఇష్ట్యా వసీయాన్భవతి || 31 41 ౧|| వర్తయేత్యాహ న
ఇతి వై నాభ్యా ఉల్బమివైకవిశతిశ్చ || 31 41 ౧||

X ఆ వాయో భూష శుచివా ఉప నః సహస్రం తే నియుతో విశ్వవార | ఉపో తే
అన్ధో మద్యమయామి యస్య దేవ దధిషే పూర్వపేయమ్ || ఆకూత్స్యై త్వా కామాయ
త్వా సమృధే త్వా కిక్కిటా తే మనః ప్రజాపతయే స్వాహా కిక్కిటా తే ప్రాణం
వాయవే స్వాహా కిక్కిటా తే చక్షుః సూర్యాయ స్వాహా కిక్కిటా తే శ్రోత్రం
ద్యావాపృథివీభ్యాగ్ స్వాహా కిక్కిటా తే వాచఽసరస్వత్యై స్వాహా

౬ త్వం తురీయా వశినీ వశాసి సకృద్యత్త్వా మనసా గర్భ ఆశయత్
| వశా త్వం వశినీ గచ్ఛ దేవాన్ప్రత్యాః సంతు యజమానస్య కామాః ||

అజాసి రయిష్ఠా పృథివ్యాఽసీదోర్ధ్వాన్తరిక్షముప తిష్ఠస్య దివి
తే బృహదాభాః | తన్తుం తన్వన్తజసో భానుమన్విహి జ్యోతిషృతః ప్రథో
రక్ష ధియా కృతాన్ | అనుల్బణం వయత జోగువామపో మనుర్భవ జనయా
దైవ్యం జనమ్ || మనసో హవిరసి ప్రజాపతేర్వర్ణో గాత్రాణాం తే గాత్రభాజో

భూయాస్మ ॥ 31 ४ ౨ ॥ సరస్వత్యై స్వాహా మస్తుప్తయోదశ చ ॥ 31 ४ ౨ ॥

౭ ఇమే వై సహస్రాం తే వాయుర్వ్యవృత్తే గర్భమదధాతాం

త సోమః ప్రాజనయదగ్నిరగ్రసత స ఏతం

ప్రజాపతిరాగ్నేయమష్టాకపాలమపశ్యత్తం నిరవపత్తేనైవైనామగ్నేరధి

నిరక్రీణాత్తస్మాదప్యన్యదేవత్యామాలభమాన ఆగ్నేయమష్టాకపాలం

పురస్తాన్నిర్వపేదగ్నేరేవైనామధి నిష్క్రియాలభతే యద్

౮ వాయుర్వ్యవృత్తస్మాద్వాయవ్యా యదిమే గర్భమదధాతాం తస్మాద్

ద్యావాపృథివ్యా యథోమః ప్రాజనయదగ్నిరగ్రసత తస్మాదగ్నిషోమీయా

యదనయోర్వియతోర్యాగవదత్తస్మాథ్నారస్వతీ యత్ప్రజాపతిరగ్నేరధి

నిరక్రీణాత్ తస్మాత్ ప్రాజాపత్యా సా వా ఏషా సర్వదేవత్యా యదజా వశా

వాయవ్యామా లభేత భూతికామో వాయుర్వై క్షేపిష్ఠా దేవతా వాయుమేవ స్వేన

౯ భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవైనం భూతిం గమయతి ద్యావాపృథివ్యామా

లభేత కృషమాణః ప్రతిష్ఠాకామో దివ ఏవాస్మై పర్జన్యో వర్షతి

వ్యస్యామోషధయో రోహన్తి సమర్థకమస్య సస్యం భవత్యగ్నేషోమీయామా

లభేత యః కామయేతాన్నవానన్నాదః స్వామిత్యగ్నినైవాన్నమవ రుంధే

సోమేనాన్నాద్యమన్నవానేవాన్నాదో భవతి సారస్వతీమా లభేత య

౧౦ ఈశ్వరో వాచో వదితోః నన్వాచం న వదేద్వాగ్నై సరస్వతీ సరస్వతీమేవ

స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి నైవాస్మిన్వాచం దధాతి ప్రాజాపత్యామా

లభేత యః కామయేతానభిజితమభి జయేయమితి ప్రజాపతిః సర్వా

దేవతా దేవతాభిరేవానభిజితమభి జయతి వాయవ్యయోపాకరోతి

వాయోరేవైనామవరుధ్యా లభేత ఆకూత్వై త్వా కామాయ త్వే

౧౧ త్యాహ యథాయజురేవైతత్ కిక్కిటాకారం జహోతి కిక్కిటాకారేణ వై గ్రామ్యాః

పశవో రమన్తే ప్రారణ్యాః పతన్తి యత్కిక్కిటాకారం జహోతి గ్రామ్యాణాం

పశూనాం ధృత్వై పర్యగ్నో క్రియమాణే జహోతి జీవన్తిమేవైనానువర్గం

లోకం గమయతి త్వం తురీయా వశిషి వశాసీత్యాహ దేవత్రైవైనాం గమయతి

సత్యాః సస్తు యజమానస్య కామా ఇత్యాహైష వై కామో

౧౨ యజమానస్య యదనార్త ఉదృచం గచ్ఛతి తస్మాదేవమాహాజాసి
 రయిష్టేత్యాహోష్యవైనాం లోకేషు ప్రతిష్ఠాపయతి దివి తే బృహదాభ
 ఇత్యాహ సువర్గ ఏవాస్మై లోకే జ్యోతిర్దధాతి తన్తుం తన్వన్రజసో
 భానుమన్విహిత్యాహేమానేవాస్మై లోకాజ్ఞోఽతిష్ఠతః కరోత్యనుల్పణం వయత
 జోగువామప ఇత్యా

౧౩ ౭హ యదేవ యజ్ఞ ఉల్పణం క్రియతే తస్యైవైషా శాన్తిర్మనుర్భవ
 జనయా దైవ్యం జనమిత్యాహ మానవోఽవై ప్రజాస్తా ఏవాద్యాః కురుతే
 మనసో హవిరసీత్యాహ స్వగాకృత్యై గాత్రాణాం తే గాత్రభాజో
 భూయాన్మేత్యాహాశిషమేవైతామా శాస్తే తస్యై వా ఏతస్యా
 ఏకమేవాదేవయజనం యదాలభాయామభ్రో

౧౪ భవతి యదాలభాయామభ్రః స్యాదపు వా ప్రవేశయేథ్వర్వాం వా
 ప్రాశ్నియాద్యదపు ప్రవేశయేద్యజ్ఞవేశసం కుర్వాథ్వర్వామేవ
 ప్రాశ్నియాద్ద్రియమేవాత్మనత్తే సా వా ఏషా త్రయాణామేవావరుద్ధా
 సంవథ్వరసదః సహస్రయాజనో గృహమేధినస్త ఏవైతయా
 యజేరన్నేషామేవైషాప్తా || ౩౧ ౪| ౩|| యథేస్విన సారస్వతీమా లభేత యః కామాయ
 త్వా కామోప ఇత్యబోధ్ని ద్విచత్వారి శచచ్చ || ౩౧ ౪| ౩||

౧౫ చిత్తం చ చిత్తిశ్చాకూతం చాకూతిశ్చ విజ్ఞాతం చ విజ్ఞానం చ
 మనశ్చ శక్వరీశ్చ దర్శశ్చ పూర్ణమాసశ్చ బృహచ్చ రథంతరం
 చ ప్రజాపతిర్జయనిన్ద్రాయ వృష్ణే ప్రాయచ్ఛదుగ్రః పుతనాజ్యేషు
 తస్మై విశః సమనమన్త సర్వాః స ఉగ్రః స హి హవోఽ బభూవ దేవాసురాః
 సంయతా ఆసన్థ ఇన్ద్రః ప్రజాపతిముపాధావత్తస్మా ఏతాజ్ఞాయాన్ ప్రాయచ్ఛత్
 తానజహోత్తతో వై దేవా అసురానజయన్ యదజయన్తజ్ఞయానాం జయత్వౌ
 స్పర్ధమానేనైతే హోతవ్యా జయత్వేవ తాం పుతనామ్ || ౩౧ ౪| ౪|| ఉప పంచ
 వి శతిశ్చ || ౩౧ ౪| ౪||

౧౬ అగ్నిర్భూతానామధిపతిః స మావత్విన్దో జ్యేష్ఠానాం యమః

పృథ్వివ్యా వాయురస్తరిక్షస్య సూర్యో దివశ్చన్యమా నక్షత్రాణాం
 బృహస్పతిర్బ్రహ్మణో మిత్రః సత్యానాం వరుణోఽపాః సముద్రః
 స్రోత్యానామన్న సామ్రాజ్యానామధిపతి తన్మావతు సోమ ఓషధీనాః
 సవితా ప్రసవానాః రుద్రః పశూనాం త్వష్టా రూపాణాం విష్ణుః పర్వతానాం
 మరుతో గణానామధిపతయస్తే మావస్తు పితరః పితామహాః పరేఽవరే
 తతాస్తతామహా ఇహ మావత | ఆస్మిన్ బ్రహ్మన్నస్మిన్ క్షత్రేఽస్యామాశిష్యస్యాం
 పురోధాయామస్మిన్ కర్మన్నస్యాం దేవహూత్యామ్ || 31 యి ౫ || ఆవరే సప్రదశ
 చ || 31 యి ౫ ||

౧౭ దేవా వై యద్యజ్ఞేఽకుర్వత తదసురా అకుర్వత తే దేవా
 ఏతానభ్యాతానానపశ్యంతానభ్యాతన్వత యదేవానాం కర్మాసీదార్ధ్యత
 తద్యదసురాణాం న తదార్ధ్యత యేన కర్మణోర్ధ్వత్ర హోతవ్యా ఋధ్వోత్త్యవ
 తేన కర్మణా యద్యిశ్వే దేవాః సమభరన్తస్మాదభ్యాతానా వైశ్వదేవా
 యత్ప్రజాపతిర్జయాన్ప్రాయచ్చత్సాజ్జయాః ప్రాజాపత్యా

౧౮ యద్రాష్ట్రభృదీభి రాష్ట్రమాదదత తద్రాష్ట్రభృతాః
 రాష్ట్రభృత్వం తే దేవా అభ్యాతానైరసురానభ్యాతన్వత జయైరజయన్
 రాష్ట్రభృదీభి రాష్ట్రమాదదత యదేవా అభ్యాతానైరసురానభ్యాతన్వత
 తదభ్యాతానానామభ్యాతానత్వం యజ్జయైరజయన్తజ్జయానాం జయత్వం
 యద్రాష్ట్రభృదీభి రాష్ట్రమాదదత తద్రాష్ట్రభృతాః
 రాష్ట్రభృత్వం తతో దేవా అభవన్సురాసురా యో భ్రాతృవ్యవస్థాన్యస్థ
 ఏతాఞ్జుపయదభ్యాతానైరేవ భ్రాతృవ్యవస్థానభ్యాతనుతే జయైర్జయతి
 రాష్ట్రభృదీభి రాష్ట్రమా దత్తే భవత్యాత్మనా పరాస్య భ్రాతృవ్యో
 భవతి || 31 యి ౬ || ప్రాజాపత్యాసోన్ష్టాదశ చ || 31 యి ౬ ||

౧౯ ఋతాషాడృతధామాగ్నిర్గన్తనర్వస్తస్యాషధయోఽప్పరస ఊర్లో
 నామ స ఇదం బ్రహ్మ క్షత్రం పాతు తా ఇదం బ్రహ్మ క్షత్రం పాస్తు
 తస్మై స్వాహా తాభ్యః స్వాహా సహితో విశ్వసామా సూర్యో గన్తనర్వస్తస్య

మరీచయోఽప్పరస ఆయువః సుషుమ్నః సూర్యరశ్మిశ్చంద్రమా గన్ధర్వస్తస్య
 నక్షత్రాణ్యప్పరసో బేకురయో భుజ్యః సుపర్ణో యజ్ఞో గన్ధర్వస్తస్య
 దక్షిణా అప్పరసః స్తవాః ప్రజాపతిర్విశ్వకర్మా మనో

౨౦ గన్ధర్వస్తస్యర్కామాన్యప్పరసో వహ్నాయ ఇషిరో విశ్వవ్యచా వాతో
 గన్ధర్వస్తస్యాపోఽప్పరసో ముదా భువనస్య పతే యస్య త ఉపరి గృహో
 ఇహ చ । స నో రాస్వాజ్యానిః రాయసోషః సువీర్యః సవధ్పరీణాగ్
 స్వస్తిమ్ ॥ పరమేష్ఠ్యధిపతిర్మృత్యుర్గన్ధర్వస్తస్య విశ్వమప్పరసో
 భువః సుక్షితిః సుభూతిర్భద్రకృథువర్వాన్పర్జన్యో గన్ధర్వస్తస్య
 విద్యుతోఽప్పరసో రుచో దూరేహేతిరమృడయో

౨౧ మృత్యుర్గన్ధర్వస్తస్య ప్రజా అప్పరసో భీరువశ్చారుః కృపణకాశీ
 కామో గన్ధర్వస్తస్యాధయోఽప్పరసః శోచయస్తీర్నామ స ఇదం బ్రహ్మ
 క్షత్రం పాతు తా ఇదం బ్రహ్మ క్షత్రం పాన్తు తస్మై స్వాహా తాభ్యః స్వాహా
 స నో భువనస్య పతే యస్య త ఉపరి గృహో ఇహ చ । ఉరు బ్రహ్మణేఽస్మై
 క్షత్రాయ మహి శర్మ యచ్చ ॥ ౩1 ౪1 ౭॥ మనోఽమృడయష్షటృత్వారిః శచ
 ॥ 31 ౪1 ౭॥

౨౨ రాష్ట్రకామాయ హోతవ్యా రాష్ట్రం వై రాష్ట్రభృతో రాష్ట్రేణైవాస్మై
 రాష్ట్రమవ రుంధే రాష్ట్రమేవ భవత్యాత్మనే హోతవ్యా రాష్ట్రం వై
 రాష్ట్రభృతో రాష్ట్రం ప్రజా రాష్ట్రం పశవో రాష్ట్రం యచ్ఛ్రాష్ట్రో
 భవతి రాష్ట్రేణైవ రాష్ట్రమవ రుంధే వసిష్ఠః సమానానాం భవతి
 గ్రామకామాయ హోతవ్యా రాష్ట్రం వై రాష్ట్రభృతో రాష్ట్రం సజాతా
 రాష్ట్రేణైవాస్మై రాష్ట్రం సజాతానవ రుంధే గ్రా

౨౩ మ్యేవ భవత్యధిదేవనే జుహోత్యధిదేవన ఏవాస్మై సజాతానవ రుంధే
 త ఏనమవరుద్ధా ఉప తిష్ఠన్తే రథముఖ ఓజస్కామస్య హోతవ్యా ఓజో
 వై రాష్ట్రభృత ఓజో రథ ఓజసైవాస్మా ఓజోఽవ రుంధ ఓజస్వ్యేవ
 భవతి యో రాష్ట్రాదపభూతః స్వాత్తస్మై హోతవ్యా యావన్తోఽస్య రథాః

- స్యస్తాన్పూయాద్యుజ్జ్వమితి రాష్ట్రమేవాస్మై యునక్త్యా
 ౨౪ ఒపతయో వా ఏతస్యాక్ష్మప్తా యస్య రాష్ట్రం న కల్పతే స్వరథస్య
 దక్షిణం చక్రం ప్రవృహ్య నాడిమభి జహుయాదాహుతీరేవాస్య కల్పయతి
 తా ఆస్య కల్పమానా రాష్ట్రమను కల్పతే సంగ్రామే సంయత్యే హోతవ్యా రాష్ట్రం
 వై రాష్ట్రభృతో రాష్ట్రే ఖలు వా ఏతే వ్యాయచ్ఛవే యే సంగ్రామః
 సంయన్తి యస్య పూర్వస్య జహ్వతి స ఏవ భవతి జయతి తః
 సంగ్రామం మాన్ధక ఇథో
 ౨౫ భవత్యజ్ఞారా ఏవ ప్రతివేష్టమానా ఆమిత్రాణామస్య సేనాం ప్రతి
 వేష్టయన్తి య ఉన్మాద్యేత్వస్మై హోతవ్యా గన్ధర్వాపురసో వా ఏతమున్మాదయన్తి
 య ఉన్మాద్యేత్వేతే ఖలు వై గన్ధర్వాపురసో యద్రాష్ట్రభృతస్మై
 స్వాహా తాభ్యః స్వాహాతి జహోతి తేనైవైనాజ్ఞమయతి వైయగ్రోధ ఔదుంబర
 ఆశ్వత్థః స్లాక్ష ఇతిథో భవత్యేతే వై గన్ధర్వాపురసాం గృహాః స్య
 ఏవైనా
 ౨౬ నాయతనే శమయత్యభివరతా ప్రతిలోమః హోతవ్యాః ప్రాణానేవాస్య
 ప్రతీచః ప్రతి యాతి తం తతో యేన కేన చ స్తుణుతే స్వకృత ఇరిణే
 జహోతి ప్రదరే వైతద్వా అస్యై నిర్మతిగృహీతం నిఋతిగృహీత ఏవైనం
 నిఋత్వా గ్రాహయతి యద్వాచః క్రూరం తేన వషట్కరోతి వాచ ఏవైనం
 క్రూరేణ ప్ర వృశ్చతి తాజగార్తిమార్చ్ఛతి యస్య కామయేతాన్నాద్య
 ౨౭ మా దదీయేతి తస్య సభాయాముత్తానో నిపద్య భువనస్య
 పత ఇతి తృణాని సం గృహ్ణాయాత్ప్రజాపతిర్వై భువనస్య పతిః
 ప్రజాపతివైవాస్యాన్నాద్యమా దత్త ఇదమహమముష్యాముష్యాయణస్యాన్నాద్యః
 హరామిత్యాహన్నాద్యమేవాస్య హరతి షడ్భిర్వరతి షడ్వా ఋతవః
 ప్రజాపతివైవాస్యాన్నాద్యమాదాయర్తవోఽస్మా అను ప్ర యచ్ఛన్తి
 ౨౮ యో జ్యేష్ఠబన్ధురపభూతః స్వాత్తః స్థలేఽవసాయ్య బ్రహ్మాద్రసం
 చతుఃశరావం పక్త్యా తస్మై హోతవ్యా వర్ష వై రాష్ట్రభృతో వర్ష

స్థలం వర్షుణ్ణైవైనం వర్షు సమానానాం గమయతి చతుశరావో భవతి
 దిక్ష్యేవ ప్రతి తిష్ఠతి క్షీరే భవతి రుచమేవాస్మిన్దధాత్సుధర్ధతి
 శ్చతత్వాయ సర్పిషాన్భవతి మేధ్యత్వాయ చత్వార ఆర్షయాః ప్రాశ్నన్తి
 దిశామేవ జ్యోతిషి జహోతి || 31 ఖ| ౮ || గ్రామీ యునక్రీడ్యుః స్వ ఏవైనాన్నాద్యం
 యచ్ఛంత్యేకాన్న పంచాశచ్ఛ || 31 ఖ| ౮ ||

౨౯ దేవికా నిర్వపేత్పుజాకామశ్చన్దాస్తి వై దేవికాశ్చన్దాస్తివ
 ఖలు వై ప్రజాశ్చన్దోభిరేవాస్మై ప్రజాః ప్ర జనయతి ప్రథమం ధాతారం
 కరోతి మిధునీ ఏవ తేన కరోత్యన్వేవాస్మా అనుమతిర్మన్యతే రాతే రాకా ప్ర
 సినీవాలీ జనయతి ప్రజాన్వేవ ప్రజాతాసు కుహ్వో వాచం దధాత్యేతా ఏవ
 నిర్వపేత్పుకుమశ్చన్దాస్తి వై దేవికాశ్చన్దాస్తి

30 వ ఖలు వై పశవశ్చన్దోభిరేవాస్మై పశూన్ ప్ర జనయతి ప్రథమం
 ధాతారం కరోతి ప్రైవ తేన వాపయత్యన్వేవాస్మా అనుమతిర్మన్యతే రాతే రాకా
 ప్ర సినీవాలీ జనయతి పశూనేవ ప్రజాతాన్కుహ్వో ప్రతిష్ఠాపయత్యేతా ఏవ
 నిర్వపేద్ద్రామకామశ్చన్దాస్తి వై దేవికాశ్చన్దాస్తివ ఖలు
 వై గ్రామశ్చన్దోభిరేవాస్మై గ్రామ

3౧ మవ రుంధే మధ్యతో ధాతారం కరోతి మధ్యత ఏవైనం గ్రామస్య దధాత్యేతా
 ఏవ నిర్వపేజ్జ్యోగమయాపీ చన్దాస్తి వై దేవికాశ్చన్దాస్తి ఖలు
 వా ఏతమభి మన్యన్తే యస్య జ్యోగమయతి ఛన్దోభిరేవైనమగదం కరోతి
 మధ్యతో ధాతారం కరోతి మధ్యతో వా ఏతస్యాఽక్ష్పప్తం యస్య జ్యోగమయతి
 మధ్యత ఏవాస్య తేన కల్పయత్యేతా ఏవ ని

3౨ ర్వపేద్యం యజ్ఞో నోపనమేచ్ఛన్దాస్తి వై దేవికాశ్చన్దాస్తి
 ఖలు వా ఏతం నోప నమన్తి యం యజ్ఞో నోపనమతి ప్రథమం ధాతారం
 కరోతి ముఖత ఏవాస్మై చన్దాస్తి దధాత్సుపైనం యజ్ఞో నమత్యేతా ఏవ
 నిర్వపేదీజానశ్చన్దాస్తి వై దేవికా యాతయామానీవ ఖలు వా ఏతస్య
 చన్దాస్తి య ఈజాన ఉత్తమం ధాతారం కరో

33 త్యుపరిష్టాదేవాస్మై ఛన్దాగ్న్యయాతయామాన్యవ రుంధ ఉపైనముత్తరో
 యజ్ఞో నమత్యేతా ఏవ నిర్వపేద్యం మేధా నోపనమేచ్ఛన్దాసీ వై
 దేవికాశ్చన్దాసీ ఖలు వా ఏతం నోప నమన్తి యం మేధా నోపనమతి
 ప్రథమం ధాతారం కరోతి ముఖత ఏవాస్మై ఛన్దాసీ దధాత్యుపైనం
 మేధా నమత్యేతా ఏవ నిర్వపేద్

34 రుక్కామశ్చన్దాసీ వై దేవికాశ్చన్దాసీవ ఖలు వై
 రుకృన్దోభిరేవాస్మిన్రుచం దధాతి క్షీరే భవన్తి రుచమేవాస్మిన్దధతి
 మధ్యతో ధాతారం కరోతి మధ్యత ఏవైనరుచో దధాతి
 గాయత్రీ వా అనుమతిస్త్రిష్టుగ్రాకా జగతీ సినీవాల్యనుష్టుష్కూహూర్ధాతా
 వషట్కూరః పూర్వపక్షో రాకాపరపక్షః కుహూరమావాస్యా సినీవాళీ
 పౌర్ణమాన్యనుమతిశ్చన్ద్రమా ధాతాష్టౌ

3x వసవోఽష్టాక్షరా గాయత్ర్యేకాదశ రుద్రా ఏకాదశాక్షరా
 త్రిష్టుభ్యాదశాదిత్యా ద్వాదశాక్షరా జగతీ ప్రజాపతిరనుష్టుభాతా
 వషట్కూర ఏతద్వై దేవికాః సర్వాణి చ ఛన్దాసీ సర్వాశ్చ దేవతా
 వషట్కూరస్తా యథుహా సర్వా నిర్వపేదీశ్వరా ఏనం ప్రదహో ద్వే ప్రథమే
 నిరుప్య ధాతుస్త్పతీయం నిర్వపేత్తథో ఏవోత్తరే నిర్వపేత్తథైనం
 న ప్ర దహన్త్యథో యస్మై కామాయ నిరుప్యన్తే తమేవాభిరుపాప్నోతి || 31 ౪1 ౯||

పశుకామశ్చందాసీ వై దేవికాశ్చందాసీ గ్రామం కల్పయత్యేతా ఏవ
 నిరుత్తమం ధాతారం కరోతి మేధా నమత్యేతా ఏవ నిర్వపేద్రష్టౌ దహంతి
 నవ చ || 31 ౪1 ౯|| దేవికాః ప్రజాకామో మిథునీ ప్రజాను పశుకామః ప్రైవ
 గ్రామకామో జ్యోగామయాశీయం యజ్ఞో య ఈజానో యం మేధా రుక్కామోష్టౌ ||
 దేవికా

భవంతి దధతి రాష్ట్రకామాయ భవతి దధాతి ||

3౬ వాస్తోషుతే ప్రతి జానీహ్యస్మాన్ధాన్వవేశో అనమీవో భవా నః | యత్త్యేమహే
 ప్రతి తన్నో జుషస్వ శం న ఏధి ద్విపదే శం చతుషుదే || వాస్తోషుతే

శ॒గ్మయా॑ స॒సదా॑ తే సక్షీ॑మహి ర॒ణ్యయా॑ గాతు॑మత్యా॒ | ఆవః॑,
 క్షేమ॑ ఉత॒ యోగే॑ వరం॒ నో యూ॑యం పాత॒ స్వస్తి॑భిః సదా॒ నః || యథ్పా॑యం
 ప్రాత॑రగ్నిహోత్రం జుహోత్యా॑పఠతీష్ఠకా ఏవ తా ఉప ధత్తే

32 యజు॑మానోఽహో॒రాత్రాణి॑ వా ఏతస్యేష్ఠకా॒ య ఆహి॑తాగ్ని॒ర్యథ్పా॑యం
 ప్రాత॑ర్భుహోత్యహో॒రాత్రాణ్యే॑వాప్తేష్ఠకాః కృత్వోప ధత్తే దశ సమా॒నత్ర
 జుహో॑తి దశాక్షరా విరాడివిరాజమేవాప్తేష్ఠకాం కృత్వోప ధత్తేఽథో
 విరాజ్యే॑వ యజ్ఞమాప్నోతి చిత్సశ్చిత్సోఽస్య భవతి తస్మాద్వ్యత్ర దశోషిత్యా
 ప్రయాతి తద్యజ్ఞవాస్తవస్తేవ తద్యత్తోఽర్వాచీనః

33 రుద్రః ఖలు॑ వై వాస్తోష్పతి॒ర్యద॑హుత్యా వాస్తోష్పతీయం ప్రయా॑యాద్రుద్ర ఏనం
 భూ॒త్వాగ్ని॑రనూత్రాయ హన్యాదాస్తోష్పతీయం జుహోతి భాగధేయేనైవైనః
 శమయ॑తి నార్తిమార్చుతి యజుమానో యద్యుక్తే జుహుయాద్యథా ప్రయాతే
 వాస్తావాపఠిం జుహోతి తాదృగేవ తద్యదయుక్తే జుహుయాద్యథా క్షేమ ఆపఠిం
 జుహోతి తాదృగేవ తదహుతమస్య వాస్తోష్పతీయగ్ స్యాద్

34 దక్షిణో యుక్తో భవతి సవ్యోఽయుక్తోఽథ వాస్తోష్పతీయం
 జుహోత్యుభయమేవాకరపరివర్గమేవైనః శమయతి యదేకయా
 జుహుయాద్ధర్విహోమం కుర్యాత్ పురోఽనువాక్యామనూవ్య యాజ్యయా జుహోతి
 సదేవత్యాయ

యద్భుత ఆదధ్యాద్రుద్రం గృహానన్వారోహయేద్యదవక్షాణాన్యసం
 ప్రక్షాప్య ప్రయాయాద్యథా యజ్ఞవేశసం వాదహనం వా తాదృగేవ తదయంతే
 యోనిర్పత్వియ ఇత్యరణ్యోః సమారోహయ

40 త్యేష వా అగ్నేఱ్ఱోనిః స్వ ఏవైనం యోనౌ సమారోహయత్యథో
 ఖల్వాపఠ్యదరణ్యోః సమారూఱ్ఱో నశ్యేదుదస్యాగ్నిః సీదేత్పునరాధేయః
 స్వాదితి యా తే అగ్నే యజ్ఞయా తనూస్తయేహ్యో రోహిత్యాత్మస్థమారోహయతే
 యజుమానో వా అగ్నేఱ్ఱోనిః స్వాయామేవైనం యోన్యాః సమారోహయతే || 31 41

౧౦||

ధత్తేఽర్వాచీనగ్ స్యాథ్ఘమారోహయతి పంచ చత్వారిశచ్చ || 31 41 ౧౦||

౪౧ త్వమగ్నే బృహద్వయో దధాసి దేవ దాశుషే । కవిర్బృహపతిర్బువా

॥ హవ్యవాడగ్నిరజరః పితా నో విభుర్విభావా సుదృశీకో ఆస్మే ।

సుగార్హపత్యాః సమిషో దిదీహ్యాన్మద్రియక్సంమిమీహి శ్రవాశి ॥

త్వం చ సోమ నో వశో జీవాతుం న మరామహే । ప్రియస్తోత్రో వనస్పతిః

॥ బ్రహ్మ దేవానాం పదవీః కవీనామృషిర్విప్రాణాం మహిషో మృగాణామ్ ।

శ్వేనో గృధ్రాణాన్ స్వధీతిర్వనానాః సోమః

౪౨ పవిత్రమత్యేతి రేభన్ ॥ ఆ విశ్వదేవః సత్పతిః సూక్తైరద్యా

వృణీమహే । సత్యసవః సవితారమ్ ॥ ఆ సత్యేన రజసా వర్తమానో

నివేశయన్మమృతం మర్త్యం చ । హిరణ్యయేన సవితా రథేనా దేవో యాతి

భువనా విపశ్యన్ ॥ యథా నో అదితిః కరత పశ్వే నృభ్యో యథా గవే ।

యథా తోకాయ రుద్రియమ్ ॥ మా నస్తోకే తనయే మా న ఆయుషి మా నో గోషు

మా

౪౩ నో ఆశ్వేషు రీరిషః । వీరాన్మా నో రుద్ర భామితో వధీర్హవిష్టన్తో

నమసా విధేమ తే ॥ ఉదప్రత్యో న వయో రక్షమాణా వావదతో అభ్రయస్యేవ

ఘోషాః । గిరిభ్రజో నోర్మయో మదన్తో బృహస్పతిమభ్యర్కా అనావన్ ॥

హః సైరివ సఖిభిర్వావదద్భిరశ్మన్మయాని నహనా వ్యస్యన్

। బృహస్పతిరభికనిక్రదధాఉత ప్రాస్తౌదుచ్చ విద్వాః అగాయత్ ॥

ఏన్ద్ర సానసిః రయిః

౪౪ సజిత్యానః సదాసహమ్ । వర్షిష్టమూతయే భర ॥ ప్ర ససాహిషే పురుహూత

శత్రూజ్ఞోఽస్మై శుష్మ ఇహ రాతిరస్తు । ఇన్ద్రా భర దక్షిణేనా

వసూని పతిః సిన్ధూనామసి రేవతీనామ్ ॥ త్వః సుతస్య పితయే సద్యో

వృధ్ధో అజాయథాః । ఇన్ద్ర జ్యేష్ఠాయ సుకతో ॥ భువస్త్వమిన్ద్ర బ్రహ్మణా

మహాన్భువో విశ్వేషు సవనేషు యజ్ఞయః । భువో నృగౌఽప్యతో విశ్వస్మిన్

భరే జ్యేష్ఠశ్చ మన్తో

౪౫ విశ్వచర్షణే ॥ మిత్రస్య చర్షణీధృతః శ్రవో దేవస్య సానసిమ్ । సత్యం

చిత్రశవస్తమమ్ || మిత్రో జనాన్ యాతయతి ప్రజానన్మిత్రో దాధార పృథివీముత
 ద్యామ్ | మిత్రః కృష్టిరనిమిషాభి చష్టే సత్యాయ హవ్యం ఘృతవద్యిధేమ
 || ప్ర స మిత్ర మర్తో ఆస్తు ప్రయస్వాన్ యస్త ఆదిత్య శిక్షతి వ్రతేన
 | న హన్యతే న జీయతే త్వతో వైనమహో అశ్నోత్యన్తితో న దూరాత్ || య
 ౪౬ చ్చిద్ధి తే విశో యథా ప్ర దేవ వరుణ వ్రతమ్ | మిన్దీమసి ద్యవిద్యవి
 || యత్కించేదం వరుణ దైవ్యే జనేభిద్రోహం మనుష్యాశ్చరామసి
 | అచిత్తీ యత్తవ ధర్మా యుయోపిమ మా నస్తస్మాదేవసో దేవ రీరిషః ||
 కితవాసో యద్దిరిపుర్న దీవి యద్వా ఘా సత్యముత యన్న విద్య | సర్వా తా
 విష్య శిథిరేవ దేవాథా తే స్యామ వరుణ ప్రియాసః || ౩1 ౪1 ౧౧|| సోమో గోషు
 మా రయిం మంత్రో యచ్ఛిథిరా సప్త చ || ౩1 ౪1 ౧౧||
 వి వా ఏతస్యావాయో ఇమే వై చిత్తం చాగ్నిర్భూతానాం దేవా వా
 అభ్యాతానాన్వతాషాడ్రాష్ట్ర కామాయ దేవికా వాస్తోష్పతే త్వమగ్నే
 బృహదేకాదశ ||
 వివా ఏతస్యేత్యాహ మృత్యుర్గంధరోవ రుంధే మధ్యతస్తమగ్నే బృహత్క్షద
 చత్వారిశత్ ||
 వివా ఏతస్య ప్రియాసః ||

తృతీయకాణ్డే పంచమః ప్రశ్నః x

౧ పూర్ణా పశ్చాదుత పూర్ణా పురస్తాదున్మధ్యతః పౌర్ణమాసీ జిగాయ |
 తస్యాం దేవా అధి సంవసస్త ఉత్తమే నాక ఇహ మాదయన్తామ్ || యత్తే దేవా
 అదధుర్భాగధేయమమావాస్యే సంవసన్తో మహిత్యా | సా నో యజ్ఞం పిపృహి
 విశ్వవారే రయిం నో ధేహి సుభగే సువీరమ్ || నివేశనీ సక్లమనీ వసూనాం
 విశ్వా రూపాణి వసూన్యావేశయన్తి | సహస్రపోషః సుభగా రరాణా
 సా న ఆ గన్వర్చసా
 ౨ సంవిదానా || అగ్నిషోమా ప్రథమా వీర్యేణ వసూన్రుద్రానాదిత్యానిహ

జన్వతమ్ | మాధ్యః హి పౌర్ణమాసం జషేథాం బ్రహ్మణా వృద్ధౌ
 సుకృతేన సాతావథాస్మభ్యః సహవీరాః రయిం ని యచ్ఛతమ్
 || ఆదిత్యాశ్చాంగిరసశ్చాగ్నినాదధత తే దర్శపూర్ణమాసౌ
 ప్రైప్సన్తేషామంగిరసాం నిరుప్తః హవిరాసీదథాదిత్యా ఏతౌ
 హోమావపశ్యంతావజహవుస్తతో వై తే దర్శపూర్ణమాసౌ

3 పూర్వ ఆలభన్త దర్శపూర్ణమాసావాలభమాన ఏతౌ హోమా

పురస్తాజ్జహుయాథాక్షాదేవ దర్శపూర్ణమాసావా లభతే బ్రహ్మవాదినో వదన్తి
 స త్వై దర్శపూర్ణమాసావా లభేత య ఏనయోరనులోమం చ ప్రతిలోమం చ
 విద్యాదిత్యమావాస్యా ఊర్ధ్వం తదనులోమం పౌర్ణమాస్యై ప్రతీచీనం
 తత్ప్రతిలోమం యత్పౌర్ణమాసీం పూర్వామాలభేత ప్రతిలోమమేనావా
 లభేతాముమపక్షీయమాణమన్యప

౪ క్షీయేత సారస్వతౌ హోమా పురస్తాజ్జహుయాదమావాస్యై వై

సరస్వత్యనులోమమేవైనావా లభతేఽముమాప్యాయమానమన్వా ప్యాయత
 ఆగ్నావైష్టవమేకాదశకపాలం పురస్తాన్నిర్వపేథస్సరస్వత్యై చరుః
 సరస్వతే ద్వాదశకపాలం యదాగ్నేయో భవత్యగ్నిర్వై యజ్ఞముఖం
 యజ్ఞముఖమేవర్ధిం పురస్తాద్ధతే యద్వైష్టవో భవతి యజ్ఞో వై
 విష్టవ్యజ్ఞమేవారభ్య ప్ర తనుతే సరస్వత్యై చరుర్భవతి సరస్వతే
 ద్వాదశకపాలోఽమావాస్యై వై సరస్వతి పూర్ణమాసః సరస్వాంతావేవ సాక్షాదా
 రభత ఋధ్నోత్యాభ్యాం ద్వాదశకపాలః సరస్వతే భవతి మిథునత్వాయ
 ప్రజాత్యై మిథునౌ గావౌ దక్షిణా సమృద్ధ్యై || 31 X1 ౧ || వర్చసా వై తే
 దర్శపూర్ణమాసావప తనుతే సరస్వత్యై పంచవిః శతిశ్చ || 31 X1 ౧ ||

X ఋషయో వా ఇన్ద్రం ప్రత్యక్షం నాపశ్యన్తం వసిష్ఠః ప్రత్యక్షం

పశ్యథోఽబ్రవీద్ బ్రాహ్మణం తే వక్ష్యామి యథా త్వత్పురోహితాః ప్రజాః
 ప్రజనిష్కన్తేఽథ మేతరేభ్య ఋషిభ్యో మా ప్ర వోచ ఇతి తస్మా
 ఏతాన్ఠోనుభాగానబ్రవీత్తతో వసిష్ఠపురోహితాః ప్రజాః ప్రాజాయన్త

తస్మాద్వాసిష్టో బ్రహ్మ కార్యః ప్రైవ జాయతే రశ్మిరసి క్షయాయ త్వా
క్షయం జిన్వే

౯ త్యాహ దేవా వై క్షయో దేవేభ్య ఏవ యజ్ఞం ప్రాహ ప్రేతిరసి ధర్మాయ
త్వా ధర్మం జిన్వేత్యాహ మనుష్యా వై ధర్మో మనుష్యేభ్య ఏవ యజ్ఞం
ప్రాహన్వీతిరసి దివే త్వా దివం జిన్వేత్యాహైభ్య ఏవ లోకేభ్యో యజ్ఞం ప్రాహ
విష్టంభోఽసి వృష్ట్యై త్వా వృష్టిం జిన్వేత్యాహ వృష్టిమేవ

౧౦ రుంధే ప్రవాన్యనువాసీత్యాహ మిథునత్వాయోశిగసి వసుభ్యస్త్యా
వసూంజిన్వేత్యాహౌష్టా వసవ ఏకాదశ రుద్రా ద్వాదశాదిత్యా ఏతావన్తో
వై దేవాస్తేభ్య ఏవ యజ్ఞం ప్రాహౌజోఽసి పితృభ్యస్త్యా పితౄంజిన్వేత్యాహ
దేవానేవ పితౄనను సం తనోతి తన్తురసి ప్రజాభ్యస్త్యా ప్రజా జిన్వే

౧౧ త్యాహ పితౄనేవ ప్రజా అను సం తనోతి పృతనాపాదసి
పశుభ్యస్త్యా పశూంజిన్వేత్యాహ ప్రజా ఏవ పశూనను సం తనోతి
రేవదస్యోషధీభ్యస్త్యాషధీర్ణిన్వేత్యాహౌషధీష్వేవ పశూన్ప్రతి
ష్టాపయత్యభిజిదసి యుక్తగ్రావేన్ద్రాయ త్వేన్ద్రం జిన్వేత్యాహౌభిజిత్వా
అధిపతిరసి ప్రాణాయ త్వా ప్రాణం

౧౨ జిన్వేత్యాహ ప్రజాన్వేవ ప్రాణాన్ధాతి త్రివృదసి ప్రవృదసీత్యాహ
మిథునత్వాయ సఽరోహోఽసి నీరోహోఽసీత్యాహ ప్రజాత్వై వసుకోఽసి
వేషశ్రిరసి వస్యస్థిరసీత్యాహ ప్రతిష్ఠిత్వై || 31 x1 ౨|| జిన్వేత్యవ
ప్రజా జిన్వ ప్రాణం త్రిశచ్ఛ || 31 x1 ౨||

౧౩ అగ్నినా దేవేన పృతనా జయామి గాయత్రేణ ఛందసా త్రివృతా స్తోమేన
రథన్తరేణ సామ్నా వషట్కారేణ వజ్రేణ పూర్వజాన్ భ్రాతృవ్యానధర్వాన్
పాదయామ్నవైనాన్ బాధే ప్రత్యేనాన్నుదేఽస్మిన్ క్షయేఽస్మిన్ భూమిలోకే
యోఽస్మాన్వేష్టి యం చ వయం ద్విషోః విష్ణోః క్రమేణాత్యేనాన్ క్రామామిన్ద్రేణ
దేవేన పృతనా జయామి త్రైష్ఠుభేన ఛందసా పఞ్చదశేన స్తోమేన
బృహతా సామ్నా వషట్కారేణ వజ్రేణ

౧౧ సహజాన్విశ్వేభిర్దేవేభిః పృతనా జయామి జాగతేన ఛందసా సప్తదశేన
స్తామేన వామదేవ్యేన సామ్నా వషట్కారేణ వజ్రేణాపరజానిస్థ్రోణ సయుజో
వయః సాసహ్యమ పృతన్యతః | ఘ్నున్తో వృత్రాణ్యప్రతి | యత్రే అగ్నీ
తేజస్తేనాహం తేజస్వీ భూయాసం యత్రే అగ్నీ వర్చస్తేనాహం వర్చస్వీ
భూయాసం యత్రే అగ్నీ హరస్తేనాహః హరస్వీ భూయాసమ్ || ౩౧ x ౩ ||

బృహతా

సామ్నా వషట్కారేణ వజ్రేణ షట్ చత్వారిః శచ్చ || ౩౧ x ౩ ||

౧౨ యే దేవా యజ్ఞహనో యజ్ఞముషః పృథివ్యామధ్యాసతే | అగ్నిర్మా తేభ్యో
రక్షతు గచ్ఛేమ సుకృతో వయమ్ || ఆగన్మ మిత్రావరుణా వరేణ్యా రాత్రీణాం భాగో
యువయోఠ్యో అస్తి | నాకం గృహ్ణానాః సుకృతస్య లోకే తృతీయే పృష్ఠే
అధి రోచనే దివః || యే దేవా యజ్ఞహనో యజ్ఞముషోఽన్తరిక్షేఽధ్యాసతే
| వాయుర్మా తేభ్యో రక్షతు గచ్ఛేమ సుకృతో వయమ్ || యాస్తే రాత్రీః సవిత

౧౩ ర్దేవయాసీరన్తరా ద్యావాపృథివీ వియన్తి | గృహైశ్చ సర్వైః

ప్రజయాన్వగే సువో రుహాణాస్తరతా రజాః || యే దేవా యజ్ఞహనో
యజ్ఞముషో దివ్యధ్యాసతే | సూఠ్యో మా తేభ్యో రక్షతు గచ్ఛేమ సుకృతో
వయమ్ || యేనేన్ద్రాయ సమభరః పయాగ్న్యస్త్రమే న హవిషా జాతవేదః |
తేనాగ్నీ త్వముత వర్షయేమః సజాతానాగ్ శ్రేష్ఠ్య ఆ ధేహ్యేనమ్ ||

యజ్ఞహనో వై దేవా యజ్ఞముషః

౧౪ సన్తి త ఏషు లోకేవ్యాసత ఆదదానా విమథ్నానా యో దదాతి యో యజతే
తస్య | యే దేవా యజ్ఞహనః పృథివ్యామధ్యాసతే యే అన్తరిక్షే యే
దివీత్యాహేమానేవ లోక్సాగ్నీర్వా సగృహః సపశుః సువర్గం లోకమేత్యప వై
సోమేనేజానాద్దేవతాశ్చ యజ్ఞశ్చ క్రామన్త్యాగ్నీయం పశ్చాకపాలముదవసాసీయం
నిర్వపేదగ్నిః సర్వా దేవతాః

౧౫ పాజ్ఞో యజ్ఞో దేవతాశ్చైవ యజ్ఞం చావ రుంధే గాయత్రో వా
అగ్నిర్గాయత్రఫన్దాస్తం ఛందసా వ్యర్థయతి యత్పశ్చాకపాలం

కరోత్యష్టాకపాలః కాఠ్యోఽష్టాక్షరా గాయత్రీ గాయత్రోఽగ్నిర్గాయత్ర
 ఛన్దాః స్వేనైవైనం ఛందసా సమర్థయతి పక్ష్యో యాజ్ఞానువాక్యే భవతః
 పాక్ష్యో యజ్ఞస్త్వైవ యజ్ఞాన్వైతి || 31 X1 ౪|| సవిత్తర్ధేవా యజ్ఞముషః
 సర్వా దేవతాస్త్రిచత్వారిశచ్చ || 31 X1 ౪||

౧౬ సూత్యో మా దేవో దేవేభ్యః పాతు వాయురన్తరిక్షాద్యజమానోఽగ్నిర్మా
 పాతు చక్షుషః । సక్ష తూష సవిత్తర్విశ్వవర్షణ ఏతేభిః
 సోమ నామభిర్విధేమ తే తేభిః సోమ నామభిర్విధేమ తే । అహం
 పరస్తాదహమవస్తాదహం జ్యోతిషా వి తమో వవార । యదన్తరిక్షం తదు
 మే పితాభూదహః సూర్యముభయతో దదర్భాహం భూయాసముత్తమః సమానానా

౧౭ మా సముద్రాదాన్తరిక్షాత్ ప్రజాపతిరుదధిం చ్యావయాతీన్ద్రః ప్ర స్నౌతు
 మరుతో వర్షయన్తూన్నంభయ పృథివీం భిన్ధీదం దివ్యం నభః । ఉదోన్
 దివ్యస్య నో దేహిశానో వి సృజా దృతిమ్ || పశవో వా ఏతే యదాదిత్య
 ఏష రుద్రో యదగ్నిరోషధీః ప్రాస్యాగ్నావాదిత్యం జహోతి రుద్రాదేవ
 పశూనన్తర్ధాత్యథో ఓషధీష్యేవ పశూన్

౧౮ ప్రతిష్ఠాపయతి కవిర్యజ్ఞస్య వి తనోతి పన్థాం నాకస్య పృష్ఠే అధి
 రోచనే దివః । యేన హవ్యం వహసి యాసి దూత ఇతః ప్రచేతా అముతః
 ససీయాన్ || యాస్తే విశ్వాః సమిధః సన్త్యగ్నో యాః పృథివ్యాం బర్హిషి
 సూర్యే యాః । తాస్తే గచ్ఛన్తాస్వహుతిం ఘృతస్య దేవాయతే యజమానాయ శర్మ
 || ఆశాసానః సువీర్యోఽరాయస్సోషగ్న్ స్వశ్వియమ్ । బృహస్పతినా రాయా
 స్వగాకృతో మహ్యం యజమానాయ తిష్ఠ || 31 X1 X|| సమానానామోషధీష్యేవ
 పశూన్మహ్యం యజమానాయైకం చ || 31 X1 X||

౧౯ సం త్వా నహ్యమి పయసా ఘృతేన సం త్వా నహ్యమ్యప ఓషధీభిః ।
 సం త్వా నహ్యమి ప్రజయాహమద్య సా దీక్షితా సనవో వాజమన్మే ||
 పైతు బ్రహ్మణస్పత్నీ వేదిం వర్ణేన సీదతు । అథాహమనుకామిసి స్వే
 లోకే విశా ఇహ । సుప్రజసన్తాస్వ వయః సుపత్నీరుప సేదిమ్ । అగ్నే

సపత్నదంభనమదభాసో అదాభ్యమ్ || ఇమం విష్యామి వరుణస్య పాశం
 ౨౦ యమబద్ధీత సవితా సుకేతః | ధాతుశ్చ యోనో సుకృతస్య తోకే
 స్యోనం మే సహ పత్యా కరోమి || ప్రేహ్యుదేహ్యృతస్య వామీరన్వగ్నిన్దైగ్రం
 నయత్వదితిర్మధ్యం దదతాః రుద్రావసృష్టాసి యువా నామ మా మా
 హిః సీర్వసుభ్యో రుద్రేభ్య ఆదిత్యేభ్యో విశ్వేభ్యో వో దేవేభ్యః
 పన్నేజనీర్గుప్తామి యజ్ఞాయ వః పన్నేజనీః సాదయామి విశ్వస్య తే విశ్వావతో
 వృష్టియావత

౨౧ స్తవాగ్నో వామీరను సందృశి విశ్వా రేతాసీ ధిషియాగన్ధేవాన్,
 యజ్ఞో ని దేవీర్దేవేభ్యో యజ్ఞమశిషన్నస్మిన్సున్వతి యజమాన ఆశిషః
 స్వాహాకృతాః సముద్రేష్టా గర్భర్వమా తిష్ఠతాను | వాతస్య పత్యన్నిడ
 ఈడితాః || ౩ | x | ౬ || పాశం వృష్టియావతస్మి శవచ || ౩ | x | ౬ ||

౨౨ వషట్కారో వై గాయత్రియై శిరోఽచ్చినత్ తస్యై రసః పరాపతథ్న
 పృథివీం ప్రావిశథ్న ఖదిరోఽభవద్యస్య ఖాదిరః స్రువో భవతి
 ఛందసామేవ రసేనావ ద్యతి సరసా అస్యాహుతయో భవన్తి తృతీయస్యామితో
 దివి సోమ ఆసీత్తం గాయత్ర్యాహరత్తస్య పర్ణమచ్ఛిద్యత
 తత్పర్ణోఽభవత్తత్పర్ణస్య పర్ణత్వం యస్య పర్ణమయీ జహూర్

౨౩ భవతి సామ్యా అస్యాహుతయో భవన్తి జషన్తేఽస్య దేవా ఆహుతీర్దేవా
 వై బ్రహ్మాన్నవదన్త తత్పర్ణ ఉపాశ్శోణోఽభుశ్రవా వై నామ యస్య
 పర్ణమయీ జహూర్భవతి న పాపాః శ్లోకశ్శోణోతి బ్రహ్మ
 వై పర్ణో విణ్మరుతోఽన్నం విణ్మారుతోఽశ్వత్థో యస్య పర్ణమయీ
 జహూర్భవత్యాశ్వత్థస్యపభృద్బ్రహ్మజైవాన్నమవ రుంధేఽథో బ్రహ్మై

౨౪ వ విశ్వధ్యూహతి రాష్ట్రం వై పర్ణో విడశ్వత్థో యత్పర్ణమయీ
 జహూర్భవత్యాశ్వత్థస్యపభృద్దాష్ట్రమేవ విశ్వధ్యూహతి
 ప్రజాపతిర్వా అజహోథ్నా యత్రాహుతిః ప్రత్యతిష్ఠత్తో వికక్రత
 ఉదతిష్ఠత్తతః ప్రజా అసృజత యస్య వైకక్రతీ ధ్రువా భవతి

ప్రత్యేవాస్యాహుతయస్తిష్ఠన్వ్యథో పైవ జాయత ఏతద్వై స్రుచాః రూపం
 యస్యైవః రూపాః స్రుచో భవన్తి సర్వాణ్యేవైనః రూపాణి
 పశూనాముప తిష్ఠన్తే నాస్యాపరూపమాత్మజ్ఞాయతే || 31 X1 ౭ || జహూరథో బ్రహ్మ
 స్రుచాః సప్తదశ చ || 31 X1 ౭ ||

౨౫ ఉపయామగృహీతోఽసి ప్రజాపతయే త్వా జ్యోతిష్మతే జ్యోతిష్మన్తం గృహ్ణామి
 దక్షాయ దక్షవృధే రాతం దేవేభ్యోఽగ్నిజిహ్వేభ్యస్త్యర్తాయుభ్య
 ఇన్ద్రజ్యేష్ఠేభ్యో వరుణరాజభ్యో వాతాపిభ్యః పర్జన్యాత్మభ్యో దివే
 త్వాన్తరిక్షాయ త్వా పృథివ్యై త్వాపేన్ద్ర ద్విషతో మనోఽప జిజ్యాసతో జహ్వప
 యో నోఽరాతీయతి తం జహి ప్రాణాయ త్వాపానాయ త్వా వ్యానాయ త్వా సతే
 త్వాసతే

త్వాదభ్యస్తావిషధీభ్యో విశ్వేభ్యస్తావి భూతేభ్యో యతః ప్రజా ఆక్ష్విద్రా
 అజాయన్త తస్మై త్వా ప్రజాపతయే విభూదావ్షే జ్యోతిష్మతే జ్యోతిష్మన్తం
 జహోమి || 31 X1 ౮ || ఓషధీభ్యశ్చతుర్దశ చ || 31 X1 ౮ ||

౨౬ యాం వా అధ్వర్యుశ్చ యజమానశ్చ దేవతామన్తరితస్తస్యా ఆ వృశ్యేతే
 ప్రాజాపత్యం దధిగ్రహం గృహ్ణీయాత్ప్రజాపతిః సర్వా దేవతా దేవతాభ్య
 ఏవ ని హ్నువాతే జ్యేష్ఠో వా ఏష గ్రహాణాం యస్యైష గృహ్యతే జ్యేష్ఠ్యమేవ
 గచ్ఛతి సర్వాసాం వా ఏతద్దేవతానాః రూపం యదేష గ్రహో యస్యైష
 గృహ్యతే సర్వాణ్యేవైనః రూపాణి పశూనాముప తిష్ఠన్త ఉపయామగృహీతో

౨౭ ఽసి ప్రజాపతయే త్వా జ్యోతిష్మతే జ్యోతిష్మన్తం గృహ్ణామి త్వాహ
 జ్యోతిరేవైనః సమానానాం కరోత్యగ్నిజిహ్వేభ్యస్త్యర్తాయుభ్య
 ఇత్యాహేతావత్తిర్వై దేవతాస్తాభ్య ఏవైనః సర్వాభ్యో గృహ్ణాత్యపేన్ద్ర
 ద్విషతో మన ఇత్యాహ బ్రాతృవ్యాపనుత్త్యై ప్రాణాయ త్వాపానాయ త్వేత్యాహ
 ప్రాణానేవ యజమానే దధాతి తస్మై త్వా ప్రజాపతయే విభూదావ్షే జ్యోతిష్మతే
 జ్యోతిష్మన్తం జహోమి

౨౮ త్యాహ ప్రజాపతిః సర్వా దేవతాః సర్వాభ్య ఏవైనం దేవతాభ్యో

జుహోత్యాజ్యగ్రహం గృహ్ణీయాత్తేజస్కామస్య తేజో వా ఆజ్యం తేజస్వ్యవ
 భవతి సోమగ్రహం గృహ్ణీయాద్ బ్రహ్మవర్చసకామస్య బ్రహ్మవర్చసం వై
 సోమో బ్రహ్మవర్చస్యేవ భవతి దధిగ్రహం గృహ్ణీయాత్ పశుకామస్యోర్దైవ
 దధూర్కృష్ణవ ఊర్జైవాస్మా ఊర్జం పశూనవ రుంధే || 31 x1 ౯ || ఉపయామ
 గృహ్ణీతో జుహోమి త్రి చత్వారిశచ్చ || 31 x1 ౯ ||

౨౯ త్వే క్రతుమపి వృజ్ఞాన్తి విశ్వే ద్విర్యదేతే త్రిర్భవన్త్యామాః | స్వాదోః
 స్వాదీయః స్వాదునా సృజా సమత ఊషు మధు మధునాభి యోధి ||
 ఉపయామగృహ్ణీతోఽసి ప్రజాపతయే త్వా జష్టం గృహ్ణోమ్యేష తే యోనిః
 ప్రజాపతయే త్వా | ప్రాణగ్రహన్ గృహ్ణోత్యేతావద్వా అస్తి యావదేతే గ్రహాః
 స్తోమాశ్చన్దాశ్చ పృష్ఠాన్తి దిశో యావదేవాస్తి త

30 దవ రుంధే జ్యేష్ఠా వా ఏతాన్ప్రాహ్మణాః పురా విదామక్రన్తస్మాత్తేషాః
 సర్వా దిశోఽభిజితా అభూవన్. యస్యైతే గృహ్మ్యన్తే జ్యేష్ఠ్యమేవ
 గచ్ఛత్యభి దిశో జయతి పఞ్చ గృహ్మ్యన్తే పఞ్చ దిశః సర్వాస్వేవ
 దిక్ష్యుంతువన్తి నవనవ గృహ్మ్యన్తే నవ వై పురుషే ప్రాణాః ప్రాణానేవ
 యజమానేషు దధతి ప్రాయణీయే చోదయసీయే చ గృహ్మ్యన్తే ప్రాణా వై ప్రాణగ్రహాః

3౧ ప్రాణైరేవ ప్ర యన్తి ప్రాణైరుద్యన్తి దశమేఽహన్ గృహ్మ్యన్తే ప్రాణా
 వై ప్రాణగ్రహాః ప్రాణేభ్యః ఖలు వా ఏతత్ప్రజా యన్తి యద్వామదేవ్యం
 యోనేశ్చ్యవతే దశమేఽహన్వామదేవ్యం యోనేశ్చ్యవతే యద్దశమేఽహన్
 గృహ్మ్యన్తే ప్రాణేభ్య ఏవ తత్ప్రజా న యన్తి || 31 x1 ౧౦ || తత్ప్రాణ గ్రహస్పష్ట
 త్రిశచ్చ || 31 x1 ౧౦ ||

3౨ ప్ర దేవం దేవ్యా ధియా భరతా జాతవేదసమ్ | హవ్యా నో వక్షదానుషక్ ||
 ఆయముష్య ప్ర దేవయుర్లోతా యజ్ఞాయ నీయతే | రథో న యోరభివృతో
 ఘృణీవాఞ్చైతతి త్మనా || ఆయమగ్నిరురుష్యత్యమృతాదివ జన్మనః |
 సహసశ్చిధ్నహియాన్తేవో జీవాతవే కృతః || ఇడాయాస్తావ పదే వయం నాభా
 పృథివ్యా అధి | జాతవేదో ని ధీమహ్యగ్నే హవ్యాయ వోధవే ||

33 అగ్నే విశ్వేభిః స్వనీక దేవైరూర్ణావస్తం ప్రథమః సీద యోనిమ్ । కులాయినం
 ఘృతవన్తః సవిత్రే యజ్ఞం నయ యజమానాయ సాధు ॥ సీద హోతః స్వ ఉ
 లోకే చిక్తిత్వాస్థాదయా యజ్ఞః సుకృతస్య యోనౌ । దేవావీర్ణేవాన్
 హవిషా యజాస్యగ్నే బృహద్యజమానే వయో ధాః ॥ ని హోతా హోతృషదనే
 విదాన్స్వేషో దీదివాః అసదభృదక్షః । అదబ్ధవ్రతప్రమతిర్వసిష్ఠః

సహస్రం భరః శుచిజిహ్వో ఆగ్నిః ॥ త్వం దూతస్త్య

34 ము నః పరసాస్త్యం వస్య ఆ వృషభ ప్రణేతా । అగ్నే తోకస్య నస్తనే
 తనూనామప్రయుచ్చస్తీద్యద్భోధి గోపాః ॥ అభి త్వా దేవ సవితరీశానం
 వార్యాణామ్ । సదావన్భాగమీమ హే ॥ మహీ ద్యౌః పృథివీ చ న ఇమం యజ్ఞం
 మిమిక్షతామ్ । పిప్రతాం నో భరీమభిః ॥ త్వామగ్నే పుష్కరాదధ్యథర్వా
 నిరమన్తత । మూర్ధ్నో విశ్వస్య వాఘతః ॥ త ము

3x త్వా దధ్యజ్ఞృషిః పుత్ర ఈధే అథర్వణః । వృత్రహణం పురందరమ్ ॥
 త ము త్వా పాథ్యో వృషా సమీధే దస్యహస్తమమ్ । ధనంజయః రణేరణే
 ॥ ఉత బ్రువన్తు జన్తవ ఉదగ్నిర్వృత్రహాజని । ధనంజయో రణేరణే ॥
 ఆ యః హస్తే న ఖాదినః శిశుం జాతం న బిభ్రతి । విశామగ్నిౌః
 స్వధ్వరమ్ ॥ ప్ర దేవం దేవవీతయే భరతా వసువిత్తమమ్ । ఆ స్వే యోనౌ
 నిషీదతు ॥ ఆ

3౬ జాతం జాతవేదసి ప్రియః శిశీతాతిథిమ్ । స్వోన ఆ గృహపతిమ్ ॥
 అగ్నినాగ్నిః సమిధ్యతే కవిర్భృహపతిర్యువా । హవ్యవాడ్డుహ్వస్యః ॥
 త్వౌః హ్యగ్నే అగ్నినా విప్రో విప్రేణ సన్ధతా । సఖా సఖ్యా సమిధ్యసే
 ॥ తం మర్ణయన్త సుక్రతుం పురో యావానమాజిషు । స్వేషు క్షయేషు వాజినమ్
 ॥ యజ్ఞేన యజ్ఞమయజన్త దేవాస్తాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసన్ । తే హ
 నాకం మహిమానః సచన్తే యత్ర పూర్వే సాధ్యాః సన్తి దేవాః ॥ 31 x1 ౧౧॥
 వోధవే దూతస్త్యం తముసీదత్వా యత్ర చత్వారి చ ॥ 31 x1 ౧౧॥

పూర్ణర్షయోఽగ్నినా యే దేవాస్సూతోః మా సం త్వా నహ్యమి వషట్కారస్స ఖదీర

ఉపయామ గృహీతోసి యాం వై త్వే క్రతుం ప్ర దేవమేకాదశ ॥

పూర్ణా సహజాస్తవాఽగ్నే ప్రాణైరేవ పట్రిశత్ ॥

పూర్ణా సంతి దేవాః ॥

ఇతి తృతీయం కాణ్డం సంపూర్ణమ్ ౩ ॥

॥ తైత్తిరీయ-సంహితా ॥

తైత్తిరీయ-సంహితా

॥ చతుర్థం కాణ్డమ్ ॥

॥ శ్రీ గురుభ్యో నమః ॥ హరిః ఓ(౪)మ్ ॥

చతుర్థకాణ్డే ప్రథమః ప్రశ్నః ౧

౧ యుజ్జానః ప్రథమం మనస్తత్వాయ సవితా ధియః । అగ్నిం జ్యోతిర్పితాయ్య
 పృథివ్యా అధ్యాభరత్ ॥ యుక్తాయ మనసా దేవాన్సువర్యతో ధియా దివమ్ ।
 బృహజ్జ్యోతిః కరిష్యతః సవితా ప్ర సువాతి తాన్ ॥ యుక్తేన మనసా వయం
 దేవస్య సవితః సవే । సువర్గేయాయ శక్త్యై ॥ యుజ్జాతే మన ఉత
 యుజ్జాతే ధియో విస్తా విప్రస్య బృహతో విపశ్చితః । వి హోత్రా దధే
 వయునావిదేక ఇన్

౨ మహీ దేవస్య సవితః పరిష్టుతిః ॥ యుజే వాం బ్రహ్మ పూర్వ్యం నమోభిర్వి
 శ్లోకా యన్తి పథ్యేవ సూరాః । శృణ్వన్తి విశ్వే ఆమృతస్య పుత్రా ఆ యే
 ధామాని దివ్యాని తస్మః ॥ యస్య ప్రయాణమన్వన్య ఇద్యయుర్దేవా దేవస్య
 మహిమానమర్చతః । యః పార్థివాని విమమే స ఏతశో రజాస్వి దేవః
 సవితా మహిత్వనా ॥ దేవ సవితః ప్ర సువ యజ్ఞం ప్ర సువ

౩ యజ్ఞపతిం భగాయ దివ్యో గర్భర్వః । కేతపూః కేతం నః పునాతు
 వాచస్పతిర్వాచమద్య స్వదాతి నః ॥ ఇమం నో దేవ సవితర్వజ్ఞం ప్ర సువ
 దేవాయువక్సఖివిదక్సత్రాజితం ధనజితక్సువర్జితమ్ ॥
 ఋచా స్తోమః సమర్థయ గాయత్రేణ రథంతరమ్ । బృహద్గాయత్రవర్తని
 ॥ దేవస్య త్వా సవితః ప్రసవేఽశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యాం
 గాయత్రేణ ఛందసాఽదదేఽఙ్గిరస్వదభిరసి నారి

- ౪ రసి పృథివ్యాః సధస్థాదగ్నిం పురీష్యమగ్గిరస్వదా భర
 త్రైష్ఠుభేన త్వా ఛందసాఽదదేఽగ్గిరస్వదృభిరసి నారిరసి త్వయా
 వయః సధస్థ ఆగ్నిః శకేమ ఖనితుం పురీష్యం జాగతేన
 త్వా ఛందసాఽదదేఽగ్గిరస్వధస్థ ఆధాయ సవితా బిభ్రదభిః
 హిరణ్యయామ్ । తయా జ్యోతిరజస్రమిదగ్నిం ఖాత్విన ఆ భరానుష్ఠుభేన త్వా
 ఛందసా దదేఽగ్గిరస్వత్ ॥ ౪। ౧। ౧॥ ఇద్యజ్ఞం ప్ర సువ నారిరానుష్ఠుభేన
 త్వా ఛందసా త్రిణి చ ॥ ౪। ౧। ౧॥
- ౫ ఇమామగృభ్ణవ్రశనామృతస్య పూర్వ ఆయుషి విదధేషు కవ్యా । తయా
 దేవాః సుతమా బభూవుర్పృతస్య సామన్స్థరమారపన్తి ॥ ప్రతూర్తం వాజినా
 ద్రవ వరిష్ఠామను సంవతమ్ । దివి తే జన్మ పరమమన్తరిక్షే
 నాభిః పృథివ్యామథి యోనిః ॥ యుజ్జాథాః రాసభం యువమస్మిన్ యామే
 వృషణ్యసూ । అగ్నిం భరన్తమస్మయుమ్ ॥ యోగేయోగే తవన్తరం వాజేవాజే
 హవామహే ।
 సఖాయ ఇన్ద్రామూతయే ॥ ప్రతూర్వ
- ౬ నే హ్యవక్రామన్నశస్తీ రుద్రస్య గాణపత్యాన్మయోభూరేహి ।
 ఉర్వన్తరిక్షమన్విహి స్వస్తిగవ్యాతిరభయాని కృణ్వన్ ॥ పూష్ణా సయుజా
 సహ । పృథివ్యాః సధస్థాదగ్నిం పురీష్యమగ్గిరస్వదచ్ఛేహ్యగ్నిం
 పురీష్యమగ్గిరస్వదచ్ఛేమోఽగ్నిం పురీష్యమగ్గిరస్వదృభిరష్యామోఽగ్నిం
 పురీష్యమగ్గిరస్వధృరామః ॥ అన్వగ్నిరుషసామగ్రమఖ్యదన్వహాని
 ప్రథమో జాతవేదాః । అను సూర్యస్య
- ౭ పురుత్రా చ రశ్మీనను ద్యావాపృథివీ ఆ తతాన ॥ ఆగత్య వాజ్యధ్వనః
 సర్వా మృధో వి ధూను తే । అగ్నిః సధస్థే మహతి చక్షుషా
 ని చికిపతే ॥ ఆక్రమ్య వాజస్పృథివీమగ్నిమిచ్ఛ రుచా త్వమ్ । భూమ్యా
 వృత్వాయ నో బ్రూహి యతః ఖనామ తం వయమ్ ॥ ద్యౌస్తే పృష్ఠం పృథివీ
 సధస్థమాత్మాన్తరిక్షః సముద్రస్తే యోనిః । విఖాయ చక్షుషా

త్వమభి తిష్ఠ

౮ పృతన్వతః || ఉత్కామ మహతే సౌభగాయాస్మాదాస్థానాద్ ద్రవిణోదా వాజిన్ |

వయః స్యామ సుమతౌ పృథివ్యా అగ్నిం ఖనిష్యన్త ఉపస్థే ఆస్యాః

|| ఉదక్రమీద్ద్రవిణోదా వాఙ్యర్వాకః స లోకః సుకృతం పృథివ్యాః | తతః

ఖనేమ సుప్రతీకమగ్నిః సువో రుహాణా అధి నాక ఉత్తమే || అపో దేవీరుప

స్సృజ మధుమతీరయఙ్మాయ ప్రజాభ్యః | తాసాగ్ స్థానాదుజ్జహతామోషధయః

సుపిప్పలాః || జిఘర్త్య

౯ గ్నిం మనసా ఘృతేన ప్రతిక్ష్యన్తం భువనాని విత్వా |

పృథుం తిరశ్చా వయసా బృహన్తం వ్యచిష్టమన్నః

రభసం విదానమ్ || ఆ త్వా జిఘర్మి వచసా ఘృతేనారక్షసా

మనసా తజ్జషస్వ | మర్యశ్రీః స్సృహయద్వర్ణో అగ్నిర్నాభిమృతే

తనువా జర్మషాణః || పరి వాజపతిః కవిరగ్నిర్లవ్యాన్యక్రమీత్

| దధద్రత్నాని దాశుషే || పరి త్వాగ్నే పురం వయం విప్రః

సహస్య ధీమహి | ధృషద్వర్ణం దివేదివే భేత్తారం భజ్గురావతః ||

త్వమగ్నే ద్యుభిస్త్యమాశుశుక్షణిస్త్యమద్భ్యస్త్యమశ్మనస్పరి | త్వం

వనేభ్యస్త్యమోషధీభ్యస్త్యం నృణాం నృపతే జాయసే శుచిః || ౪| ౧| ౨||

ప్రతూర్వస్థూర్యస్య తిష్ఠ జిఘర్మి భేత్తారం విశతిశ్చ || ౪| ౧| ౨||

౧౦ దేవస్య త్వా సవితః ప్రసవేఽశివోర్పాహుభ్యాం పూష్టో హస్తాభ్యాం

పృథివ్యాః సధస్థేఽగ్నిం పురీష్యమగ్నిరస్వత్థనామి || జ్యోతిష్మన్తం త్వాగ్నే

సుప్రతీకమజస్రేణ భానునా దీద్యానమ్ | శివం ప్రజాభ్యోఽహిస్త్యం

పృథివ్యాః సధస్థేఽగ్నిం పురీష్యమగ్నిరస్వత్థనామి || అపాం

పృష్టమసి సప్రథా ఉర్వగ్నిం భరిష్యదపరావపిష్ఠమ్ | వర్ధమానం

మహ ఆ చ పుష్కరం దివో మాత్రయా వరిణా ప్రథస్వ || శర్మ చ స్థో

౧౧ వర్మ చ స్థో అచ్ఛిద్రే బహులే ఉభే | వ్యచస్వతీ సం వసాథాం

భర్తమగ్నిం పురీష్యమ్ || సం వసాథాః సువర్విదా సమీచీ

ఉరసా త్మనా । అగ్నిమస్తర్భరిష్యస్తీ జ్యోతిష్మస్తమజస్రమత్ ॥
 పురీష్యోఽసి విశ్వభరాః । అథర్వా త్వా ప్రథమో నిరమన్థదగ్నే ॥ త్వామగ్నే
 పుష్కరాదధ్యథర్వా నిరమన్థత । మూర్ధ్నో విశ్వస్య వాఘతః ॥ తము
 త్వా దధ్యజ్ఞుషిః పుత్ర ఈధే
 ౧౨ అథర్వణః । వృత్రహణం పురందరమ్ ॥ తము త్వా పాఠ్యో వృషా సమీ
 థే దస్యహస్తమమ్ । ధనంజయః రణేరణే ॥ సీద హోతః స్వ ఉ లోకే
 చికిత్వాన్ధాదయా యజ్ఞః సుకృతస్య యోనో । దేవావీర్థివాన్
 హవిషా యజాస్యగ్నే బృహద్యజమానే వయో ధాః ॥ ని హోతా హోతృషదనే
 విదానస్వేషో దీదివాః అసదభృదక్షః । అదబ్ధవ్రతప్రమతిర్వసిష్ఠః
 సహస్రం భరః శుచిజహ్వో అగ్నిః ॥ సః సీదస్వ మహాః అసి శోచస్వ
 ౧౩ దేవవీతమః । వి ధూమమగ్నే అరుషం మియేధ్య సృజ ప్రశస్త దర్మతమ్ ॥
 జనిష్యా హి జేన్యో అగ్రే అహ్నోఽహితో హితేష్యరుషో వనేషు । దమేదమే
 సప్త రత్నా దధానోఽగ్నిర్లోతా నిషసాదా యజీయాన్ ॥ ౪। ౧। ౩ ॥ స్థ ఈధే
 శోచస్వ సప్తవిశతిశ్చ ॥ ౪। ౧। ౩ ॥
 ౧౪ సం తే వాయుర్మాతరిశ్వా దధాతూత్తానాయై హృదయం యద్విలిప్తమ్ । దేవానాం
 యశ్చరతి ప్రాణధేన తస్మై చ దేవి వషడస్తు తుభ్యమ్ ॥ సుజాతో
 జ్యోతిషా సహ శర్మ వరూథమాసదః సువః । వాసో అగ్నే విశ్వరూపః
 సం వ్యయస్వ విభావసో ॥ ఉదు తిష్ఠ స్వధ్వరావా నో దేవ్యా కృపా । దృశే చ
 భాసా బృహతా సుశుక్వనిరాగ్నే యాహి సుశస్తిభిః ॥
 ౧౫ ఊర్ధ్వ ఊ షుణ ఊతయే తిష్ఠా దేవో న సవితా । ఊర్ధ్వో వాజస్య సనితా
 యద్రజ్ఞోభిర్వాఘుద్భిర్విహ్వాయామహే ॥ స జాతో గరోభ అసి రోదస్యోరగ్నే
 చారుర్విభృత ఓషధీషు । చిత్రః శిశుః పరి తమాగ్న్యక్తః ప్ర
 మాతృభ్యో అధి కనిక్రదధాః ॥ స్థిరో భవ వీడ్యజ్గ ఆశుర్భవ
 వాజ్యర్వన్ । పృథుర్భవ సుషదస్త్యమగ్నేః పురీషహాహనః ॥ శివో భవ
 ౧౬ ప్రజాభ్యో మానుషీభ్యస్త్యమగ్గిరః । మా ద్యావాపృథివీ అభి శూశువో

మాన్తరిక్షం మా వనస్పతీన్ || పైతు వాజీ కనిక్రదన్నానదద్రాసభః
 పత్వా | భరన్నగ్నిం పురీష్యం మా పాద్యాయుషః పురా || రాసభో వాం
 కనిక్రదధ్నుయక్తో వృషణా రథే | స వామగ్నిం పురీష్యమాశుర్దూతో
 వహాదితః || వృషాగ్నిం వృషణం భరన్నపాం గర్భాసముద్రియమ్ |
 అగ్న ఆ యాహి

౧౭ వీతయ ఋతః సత్యమ్ || ఓషధయః ప్రతి గృహ్ణితాగ్నిమేతః
 శివమాయస్తమభ్యత్ర యుష్యాన్ | వ్యస్యన్విశ్వా అమతీరరాతీర్షిషీదన్నో
 అప దుర్మతిః హనత్ || ఓషధయః ప్రతి మోదధ్వమేనం పుషావతీః
 సుపిప్పలాః | అయం వో గర్భ ఋత్వియః ప్రత్నః సధస్మాసదత్ || ౪ | ౧ | ౪ ||
 సుశస్తిభిః శివో భవ యాహి షట్టిశచ్చ || ౪ | ౧ | ౪ ||

౧౮ వి పాజసా పృథునా శోశుచానో బాధస్వ ద్విషో రక్షసో అమీవాః |
 సుశర్మణో బృహతః శర్మణి స్వామగ్నేరహః సుహవస్వ ప్రణీతో || ఆపో
 హి ష్టా మయోభువస్తా న ఉర్జే దధాతన | మహే రణాయ చక్షసే || యో వః
 శివతమో రసస్తస్య భాజయతేహ నః | ఉశతీరివ మాతరః || తస్మా
 అరం గమామ వో యస్య క్షయాయ జన్యథ | ఆపో జనయథా చ నః || మిత్రః

౧౯ సః సృజ్య పృథీవీం భూమిం చ జ్యోతిషా సహ | సుజాతం
 జాతవేదసమగ్నిం వైశ్వానరం విభుమ్ || అయశ్చాయ త్వా సః సృజామి
 ప్రజాభ్యః | విశ్వే త్వా దేవా వైశ్వానరాః సః సృజన్వాసనుష్టుభేన
 ఛందసాఙ్గిరస్వత్ || రుద్రాః సంభృత్య పృథీవీం బృహజ్జ్యోతిః సమీధిరే |
 తేషాం భానురజస్త ఇమ్భుక్రో దేవేషు రోచతే || సః సృష్టాం వసుభీ
 రుద్రిర్ధిరైః కర్మణ్యాం మృదమ్ | హస్తాభ్యాం మృద్వీం కృత్వా సినీవాలీ
 కరోతు

౨౦ తామ్ || సినీవాలీ సుకపర్దా సుకురీరా స్వాపశా | సా తుభ్యమదితే మహా
 ఓఖాం దధాతు హస్తయోః || ఉఖాం కరోతు శక్త్యా బాహుభ్యామదిత్థిరీయా | మాతా
 పుత్రం యథోపస్థే సాగ్నిం బిభర్తు గర్భ ఆ || మఖస్య శిరోఽసి యజ్ఞస్య

పదే స్థః । వసవస్తాస్వ కృణ్వన్తు గాయత్రేణ ఛందసాఙ్గిరస్వత్ పృథివ్యసి
 రుద్రాస్తాస్వ కృణ్వన్తు త్రైష్ఠుభేన ఛందసాఙ్గిరస్వదన్తరిక్షమస్యా
 ౨౧ ౬దిత్యాస్తాస్వ కృణ్వన్తు జాగతేన ఛందసాఙ్గిరస్వద్వైరసి విశ్వే
 త్వా దేవా వైశ్వానరాః కృణ్వన్తానుష్ఠుభేన ఛందసాఙ్గిరస్వద్దిశోఽసి
 ధ్రువాసి ధారయా మయి ప్రజాః రాయస్పోషం గౌపత్యః సువీర్యః
 సజాతాన్ యజమానాయాదిత్యై రాస్నాస్యదితిస్తే బిలం గృహ్ణాతు పాక్ష్యేన
 ఛందసాఙ్గిరస్వత్ । కృత్వాయ సా మహీముఖాం మృన్మయీం యోనిమగ్నయే
 । తాం పుత్రేభ్యః సంప్రాయచ్చదదితిః శ్రవయానితి ॥ ౪। ౧। ౫॥ మిత్రః
 కరోత్వన్తరిక్షమసి ప్ర చత్వారి చ ॥ ౪। ౧। ౫॥

౨౨ వసవస్తాస్వ ధూపయన్తు గాయత్రేణ ఛందసాఙ్గిరస్వరుద్రాస్తాస్వ ధూపయన్తు
 త్రైష్ఠుభేన ఛందసాఙ్గిరస్వదాదిత్యాస్తాస్వ ధూపయన్తు జాగతేన
 ఛందసాఙ్గిరస్వద్విశ్వే త్వా దేవా వైశ్వానరా ధూపయన్తానుష్ఠుభేన
 ఛందసాఙ్గిరస్వదిన్ద్రాస్తాస్వ ధూపయత్వఙ్గిరస్వద్విష్ణుస్తాస్వ
 ధూపయత్వఙ్గిరస్వద్వరుణాస్తాస్వ ధూపయత్వఙ్గిరస్వదదితిస్తాస్వ దేవీ చిశ్వదేవ్యావతీ
 పృథివ్యాః సధస్థేఙ్గిరస్వత్తనత్వవట దేవానాం త్వా పత్నీ

౨౩ దేవీర్విశ్వదేవ్యావతీః పృథివ్యాః సధస్థేఙ్గిరస్వద్దధతూఖే
 ధిషణాస్తాస్వ దేవీర్విశ్వదేవ్యావతీః పృథివ్యాః
 సధస్థేఙ్గిరస్వద్భీనతాముఖే గ్నాస్తాస్వ దేవీర్విశ్వదేవ్యావతీః
 పృథివ్యాః సధస్థేఙ్గిరస్వచ్చృపయన్తూఖే వరూత్రయో జనయన్తాస్వ
 దేవీర్విశ్వదేవ్యావతీః పృథివ్యాః సధస్థేఙ్గిరస్వత్పచన్తూఖే ।
 మిత్రైతాముఖాం పచైషా మా భేది । ఏతాం తే పరి దదామ్యభిత్వై । ఆభీమాం

౨౪ మహీనా దివం మిత్రో బభూవ సప్రథాః । ఉత శ్రవసా పృథివీమ్
 ॥ మిత్రస్య చర్షణీధృతః శ్రవో దేవస్య సానసిమ్ । ద్యుమ్నం
 చిత్రశ్రవస్తమమ్ ॥ దేవస్తాస్వ సవితోద్వపతు సుపాణిః స్వజ్ఞురిః ।
 సుబ్రాహురుత శక్త్యా ॥ అపద్యమానా పృథివ్యాశా దిశ ఆ పృణ । ఉత్తిష్ట

బృహతి భవోర్వా తిష్ఠ ద్రువా త్వమ్ || వసవస్తావచ్ఛున్దన్తు
 గాయత్రేణ ఛందసాఙ్గిరస్వద్రుద్రాస్తావచ్ఛున్దన్తు త్రైష్ఠుభేన
 ఛందసాఙ్గిరస్వదాదిత్యాస్తావచ్ఛున్దన్తు జాగతేన ఛందసాఙ్గిరస్వద్విశ్వే
 త్వా దేవా వైశ్వానరా ఆ చ్ఛున్దన్తానుష్ఠుభేన ఛందసాఙ్గిరస్వత్ || ౪ | ౧ | ౬ ||

పత్నిరిమాఁ రుద్రాస్తావచ్ఛున్దన్త్యేకాన్న విశతిశ్చ || ౪ | ౧ | ౬ ||

౨౫ సమాస్తావగ్న ఋతవో వర్ధయన్తు సంవథ్పరా ఋషయో యాని సత్యా |

సం దివ్యేన దీదిహి రోచనేన విశ్వా ఆ భాహి ప్రదిశః పృథివ్యాః || సం
 చేధ్యస్వాగ్నై ప్ర చ బోధయైనముచ్చ తిష్ఠ మహతే సౌభగాయ | మా చ
 రిషదుపసత్తా తే అగ్నై బ్రహ్మణస్తే యశసః సన్తు మాన్యే || త్వామగ్నై వృణతే
 బ్రాహ్మణా ఇమే శివో అగ్నై

౨౬ సం వరణే భవా నః | సప్తహా నో అభిమాతి జిచ్చ స్వే గయే
 జాగృహ్యప్రయుచ్చన్ || ఇహైవాగ్నై అధి ధారయా రయిం మా త్వా ని క్రన్సూర్వచితో
 నికారిణః | క్షత్రమగ్నై సుయమమస్తు తుభ్యముపసత్తా వర్ధతాం తే
 అనిష్ఠతః || క్షత్రేణాగ్నై స్వాయుః సఁ రభస్వ మిత్రేణాగ్నై మిత్రధేయే
 యతస్వ | సజాతానాం మధ్యమస్థా ఏధి రాజ్ఞామగ్నై విహవో దీదిహీహ || అతి

౨౭ నిహో అతి స్రీధోఽత్యచిత్తిమత్యరాతిమగ్నై | విశ్వా హ్యగ్నై దురితా
 సహస్వాథాన్మభ్యఁ సహవీరాఁ రయిం దాః || అనాధృషోః
 జాతవేదా అనిష్ఠతో విరాడగ్నై క్షత్రభృద్దీదిహీహ | విశ్వా ఆశాః
 ప్రముఞ్చన్మానుషీర్భియః శివాభిరద్య పరి పాహి నో వృధే || బృహస్పతే
 సవితరోధయైనఁ సఁ శితం చిఢ్నంతరాఁ సఁ శిశాధి |
 వర్ధయైనం మహతే సౌభగాయ

౨౮ విశ్వ ఏనమను మదన్తు దేవాః || అముత్రభూయాదధ యద్యమస్య బృహస్పతే
 అభిశస్తేరముఞ్చః | ప్రత్యోహతామశ్వినా మృత్యుమస్మాద్దేవానామగ్నై
 భిషజా శచీభిః || ఉద్వయం తమసస్పరి పశ్యన్తో జ్యోతిరుత్తరమ్ |
 దేవం దేవత్రా సూర్యమగన్మ జ్యోతిరుత్తమమ్ || ౪ | ౧ | ౭ || ఇమే శివో అగ్నైఽతి

సౌభగాయ చతుస్త్రిశచ్ఛ ॥ ౪ | ౧ | ౭ ॥

౨౯ ఊర్ధ్వ అస్య సమధో భవన్త్యూర్ధ్వ శుక్రా శోచీగ్న్యగ్నైః । ద్యుమత్తమా
 సుప్రతీకస్య సూనోః ॥ తనూనపాదసురో విశ్వవేదా దేవో దేవేషు దేవః
 । పథ ఆనక్తి మధ్యా ఘృతేన ॥ మధ్యా యజ్ఞం నక్షనే ప్రీణానో
 నరాశశో అగ్నై । సుకృద్దేవః సవితా విశ్వవారః ॥ అచ్చాయమేతి
 శవసా ఘృతేనేడానో వహ్నిర్నమసా । అగ్ని౨౯ స్రువో అధ్వరేషు
 ప్రయథ్యు ॥ స యక్షదస్య మహిమానమగ్నైః స

30 ఈ మన్యాను ప్రయసః । వసుశ్చేతిప్తో వసుధాతమశ్చ ॥ ద్వారో
 దేవీరన్వస్య విశ్వే వ్రతా దదన్తే అగ్నైః । ఉరువ్యచసో ధామ్నా పత్యమానాః
 ॥ తే అస్య యోషణే దివ్యే న యోనావుషాసానక్తా । ఇమం యజ్ఞమవతామధ్వరం
 నః ॥ దైవ్యా హోతారావూర్ధ్వమధ్వరం నోఽగ్నోర్నిహోమభి గృణీతమ్ ।

కృణుతం నః స్విష్టిమ్ ॥ తిస్రో దేవీర్భర్హిరేద౯ సదన్విడా సరస్వతీ
 3౧ భారతీ । మహీ గృణానా ॥ తన్నస్తురీపమద్భుతం పురుక్షు త్వష్టా
 సువీరమ్ । రాయస్పౌషం విష్యతు నాభిమన్మే ॥ వనస్పతేఽవ సృజా
 రరాణస్తనా దేవేషు । అగ్నిర్హవ్య౯ శమితా సూదయాతి ॥ అగ్నై
 స్వాహా కృణుహి జాతవేద ఇన్ద్రాయ హవ్యమ్ । విశ్వే దేవా హవిరిదం జషన్తామ్
 ॥ హిరణ్యగర్భః సమవర్తతాగ్రే భూతస్య జాతః పతిరేక ఆసీత్ । స
 దాధార పృథీవీం ద్యా

3౨ ముతేమాం కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥ యః ప్రాణతో నిమిషతో
 మహిత్యైక ఇద్రాజా జగతో బభూవ । య ఈశే అస్య ద్విపదశ్చతుష్పదః
 కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥ య ఆత్మదా బలదా యస్య విశ్వ ఉపాసతే
 ప్రశిషం యస్య దేవాః । యస్య ఛాయామృతం యస్య మృత్యుః కస్మై దేవాయ
 హవిషా విధేమ ॥ యస్యే మే హిమవన్తో మహిత్యా యస్య సముద్ర౯ రసయా సహా

33 ౭హుః । యస్యేమాః ప్రదిశో యస్య బాహూ కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥
 యం క్రస్తి అవసా తస్తభానే అభ్యైక్షితాం మనసా రేజమానే । యత్రాధి

సూర ఉదితౌ వ్యేతి కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥ యేన ద్యౌరుగ్రా
 పృథివీ చ దృఢే యేన సువః స్తభితం యేన నాకః । యో అన్తరిక్షే
 రజసో విమానః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥ ఆపో హ యన్మహాతీర్విశ్వ

3౪ మాయన్దక్షం దధానా జనయన్తీరగ్నిమ్ । తతో దేవానాం

నిరవర్తతాసురేకః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥ యశ్చిదాపో మహీనా
 పర్యపశ్యద్దక్షం దధానా జనయన్తీరగ్నిమ్ । యో దేవేష్యధి దేవ ఏక
 ఆసీత్ కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥ ౪1 ౧1 ౨॥ అగ్నేస్స సరస్వతీ ద్యాః
 సహ విశ్వం చతుస్త్రిశచ్ఛ ॥ ౪1 ౧1 ౨॥ ఊర్ధ్వాయః ప్రాణతో య ఆత్మదా
 యన్యేమే యం క్రందసీ యేన ద్యౌరాపో హ యత్తతో దేవానాం యశ్చిదాపో యో
 దేవేషు నవ ॥

3౫ ఆకూతిమగ్నిం ప్రయుజగ్గ్ స్వాహా మనో మేధామగ్నిం ప్రయుజగ్గ్ స్వాహా చిత్తం
 విజ్ఞాతమగ్నిం ప్రయుజగ్గ్ స్వాహా వాచో విధృతిమగ్నిం ప్రయుజగ్గ్ స్వాహా
 ప్రజాపతయే మనవే స్వాహాగ్నయే వైశ్వానరాయ స్వాహా విశ్వే దేవస్య
 నేతుర్మర్తో వృణీత సఖ్యం విశ్వే రాయ ఇషుధ్యసి ద్యుమ్నం వృణీత పుష్యసే
 స్వాహా మాసుభిత్థా మాసురిషో దృః హస్వ వీడయస్వ సు । అంబ ధృష్ణు
 పీరయస్వా

3౬ గ్నిశ్చేదం కరిష్యథః ॥ దృః హస్వ దేవి పృథివి స్వస్తయ ఆసురీ
 మాయా స్వధయా కృతాసి । జప్తం దేవానామిదమస్తు హవ్యమరిష్టా
 త్వముదిహి యజ్ఞే అస్మిన్ ॥ మిత్రైతాముఖాం తపైషా మా భేది । ఏతాం తే పరి
 దదామ్యభిత్త్యై । ద్రవన్నః సర్పిరాసుతిః ప్రతో హోతా వరేణ్యః । సహసస్పృతో
 అద్భుతః ॥ పరస్యా అధి సంవతోఽవరాః అభ్యా

3౭ తర । యత్రాహమస్మి తాః అవ ॥ పరమస్యాః పరావతో రోహిదశ్వ
 ఇహోఽగహి । పురీష్యః పురుప్రియోఽగ్నే త్వం తరా మృధః ॥ సీద
 త్వం మాతురస్యా ఉపస్థే విశ్వాన్యగ్నే వయునాని విద్వాన్ । మైనామర్చిషా
 మా తపసాభి శూశుచోఽన్తరస్యాః శుక్రజ్యోతిర్వి భాహి ॥ అన్తరగ్నే

రుచా త్వముఖాయై సదనే స్వే । తస్యాస్త్యః హరసా తపజ్ఞాతవేదః శివో
భవ ॥ శివో భూత్వా మహ్యమగ్నేఽథో సీద శివస్తవమ్ । శివాః కృత్వా దిశః
సర్వాః స్వాం యోనిమిహాసదః ॥ ౪। ౧। ౯ ॥ వీరయస్వాఽతపన్విః శతిశ్చ ॥
౪। ౧। ౯ ॥

౩౮ యదగ్నే యాని కాని చాఽతే దారూణీ దధృసి । తదస్తు తుభ్యమిద్భృతం
తజ్జషస్వ యవిప్య ॥ యదత్స్యపజిహ్వికా యద్వమ్రా అతిసర్పతి । సర్వం
తదస్తు తే పుతం తజ్జషస్వ యవిప్య ॥ రాత్రిః రాత్రిమప్రయావం
భరన్తోఽశ్వాయేవ తిష్ఠతే ఘాసమస్మై । రాయస్పోషేణ సమిషా
మదన్తోఽగ్నే మా తే ప్రతివేశా రిషామ ॥ నాభా

౩౯ పృథివ్యాః సమిధానమగ్నిః రాయస్పోషాయ బృహతే హవామహే ।
ఞరంమదం బృహదుక్థం యజత్రం జేతారమగ్నిం పృతనాసు సాసహిమ్ ॥
యాః సేనా అభీత్వరీరావ్యాధిసీరుగణా ఉత । యే సేనా యే చ తస్కరాస్తార్గే
అగ్నేఽపి దధామ్యాస్యే ॥ ద౨ః ప్లాభ్యాం మలిమ్ముఞ్చంభ్యైస్తస్కరాః
ఉత । హనూభ్యాగ్ సేనాస్ఫగవస్తార్గస్వం ఖాద సుఖాదితాన్ ॥ యే జనేషు
మలిష్టవః సేనాస్తస్కరా వనే । యే

౪౦ కక్షేష్యఘాయవస్తార్గే దధామి జంభయోః ॥ యో అస్మభ్యమరాతీయాద్యశ్చ
నో ద్వేష తే జనః । నిన్దాద్యో అస్మాన్దిప్సాచ్చ సర్వం తం మస్మసా కురు ॥
సః శితం మే బ్రహ్మ సః శితం వీర్యం బలమ్ । సః శితం క్షత్రం
జిష్ఠు యస్యాహమస్మి పురోహితః ॥ ఉదేషాం బాహూ అతిరముద్వర్చ ఉదూ బలమ్
।

క్షీణోమి బ్రహ్మణాఽమిత్రానున్నయామి

౪౧ స్వాః అహమ్ । దృశానో రుక్మ ఉర్వాస్య వ్యద్యోద్ధుర్మర్షమాయుః శ్రియే
రుచానః । అగ్నిరమృతో అభవద్వయోభిర్యదేనం ద్యౌరజనయథ్పురేతాః ॥
విశ్వా రూపాణి ప్రతి ముఞ్చతే కవిః ప్రాసావీద్భద్రం ద్విపదే చతుష్పదే ।
వి నాకమఖ్యథ్యవితా వరేణ్యోఽను ప్రయాణముషసో వి రాజతి ॥ నక్రోషాసా

సమనసా విరూపే ధాపయేతే శిశుమేకః సమీచి । ద్యావా జామా రుక్ష్మో
 ౪౨ అస్తర్వి భాతి దేవా అగ్నిం ధారయన్ ద్రవిణోదాః ॥ సుపర్ణోఽసి గరుత్మాన్
 త్రివృత్తే శిరో గాయత్రం చక్షు స్తోమ ఆత్మా సామ తే తనూర్వామదేవ్యం
 బృహద్రథస్తరే పక్షో యజ్ఞాయజ్ఞయం పుచ్చం ఛన్దాగ్స్యజ్ఞాని
 ధిష్ణియాః శఫా యజాఃషి నామ । సుపర్ణోఽసి గరుత్మాన్ దివం గచ్చ
 సువః పత ॥ ౪। ౧। ౧౦॥ నాభా వనే యే నయామి జామా రుక్ష్మోష్టాత్రిశచ్చ
 ॥ ౪। ౧। ౧౦॥

౪౩ అగ్నే యం యజ్ఞమధ్వరం విశ్వతః పరిభూరసి । స ఇద్ధివేషు గచ్చతి
 ॥ స్తోమ యాస్తే మయోభువ ఊతయః సన్ని దాశుషే । తాభిర్నోఽవితా భవ ॥
 అగ్నిర్మూర్ధా భువః ॥ త్వం నః స్తోమ యా తే ధామాని ॥ తథ్వితుర్వరేణ్యం
 భర్గో దేవస్య ధీమహి । ధియో యో నః ప్రచోదయాత్ ॥ అచిత్తి యచ్చక్రమా
 దైవ్యే జనే దీనైర్దక్షైః ప్రభూతీ పూరుషత్వతా ।

౪౪ దేవేషు చ సవితర్మానుషేషు చ త్వం నో అత్ర సువతాదనాగసః
 ॥ చోదయిత్రి సూనృతానాం చేతన్తి సుమతీనామ్ । యజ్ఞం దధే
 సరస్వతీ ॥ పావీరవీ కన్యా చిత్రాయుః సరస్వతీ వీరపత్నీ ధియం ధాత్ ।
 గ్నాభిరచ్చిద్రః శరణః సజోషా దురాధర్షం గృణతే శర్మ
 యః సత్ ॥ పూషా గా అన్వేతు నః పూషా రక్షత్వర్వతః । పూషా వాజః
 సనోతు నః ॥ శుక్రం తే అన్యద్యజతం తే అన్యద్

౪౫ విషురూపే అహానీ ద్యౌరివాసి । విశ్వా హి మాయా అవసి స్వధావో భద్రా తే
 పూషన్నిహ రాతిరస్తు ॥ తేఽవర్ధన్త స్వతవసో మహిత్వనాఽనాకం తస్థురురు
 చక్రీరే సదః । విష్ణుర్వధ్ధావద్యృషణం మదమ్యతం వయో న సిదన్నధి
 బర్హిషి ప్రియే । ప్ర చిత్రమర్కం గృణతే తురాయ మారుతాయ స్వతవసే
 భరధ్వమ్ । యే సహాఃషి సహసా సహన్తే

౪౬ రేజితే అగ్నే పృథివీ మఖేభ్యః ॥ విశ్వే దేవా విశ్వే దేవాః ॥ ద్యావా
 నః పృథివీ ఇమః సిధ్రమద్య దివిస్పృశమ్ । యజ్ఞం దేవేషు

యచ్చతామ్ ॥ ప్ర పూర్వజే పితరా నవ్యసీభిర్గీర్భిః కృణుధ్వః సదనే
 ఋతస్య । ఆ నో ద్యావాపుథివీ దైవేన జనేన యాతం మహి వాం వరూథమ్ ॥
 అగ్నిః స్తోమేన బోధయ సమిధానో అమర్త్యమ్ । హవ్యా దేవేషు నో దధత్ ॥ స
 హవ్యవాడమర్త్య ఉశిగూతశ్చనోహితః । అగ్నిర్థియా సమృణ్యతి ॥ శం నో
 భవన్తు వాజేవాజే ॥ ౪। ౧। ౧౧॥ పూరుషత్వతా యజతం తే అన్యథహవే
 చ నోహితోఽష్టా చ ॥ ౪। ౧। ౧౧॥
 యుంజాన ఇమామగృభ్ణన్దేవస్య సం తే వి పాజసా వసవస్త్వా సమాస్తోర్ధ్వా
 అస్యాకూతిం యదగ్నే యాన్యగ్నే యం యజ్ఞమేకాదశ ॥
 యుంజానో వర్మ చ స్థ ఆదిత్యాస్త్యా భారతి స్వాః అహః
 షటృత్వారిశత్ ॥
 యుంజానో వాజేవాజే ॥

చతుర్థకాణ్డే ద్వితీయః ప్రశ్నః ౨

౧ విష్ణోః క్రమోఽస్యభిమాతిహా గాయత్రం ఛంద ఆ రోహ పృథివీమను
 వి క్రమస్య నిర్భక్తః స యం ద్విష్ణో విష్ణోః క్రమోఽస్యభిశస్తిహా
 త్రైష్ఠుభం ఛంద ఆ రోహన్తరిక్షమను వి క్రమస్య నిర్భక్తః
 స యం ద్విష్ణో విష్ణోః క్రమోఽస్యరాతీయతో హన్తా జాగతం ఛంద ఆ రోహ
 దివమను వి క్రమస్య నిర్భక్తః స యం ద్విష్ణో విష్ణోః
 ౨ క్రమోఽసి శత్రూయతో హన్తానుష్ఠుభం ఛంద ఆ రోహ దిశోఽను వి క్రమస్య
 నిర్భక్తః స యం ద్విష్ణుః । అక్రన్దగ్ని స్తనయన్నివ ద్యోః ఙామా
 రేరిహద్విరుధః సమజ్ఞన్ । సద్యో జజ్ఞానో వి హిమిద్ధో అభ్యుదా రోదసీ
 భానునా భాత్యన్తః ॥ అగ్నేఽభ్యావర్తిన్నభిన ఆ వర్తస్వాయుషా వర్చసా
 సన్యా మేధయా ప్రజయా ధనేన ॥ అగ్నే
 ౩ అగ్గిరః శతం తే సన్త్వావృతః సహస్రం త ఉపావృతః । తాసాం
 షోషస్య షోషేణ పునరోన్ సప్తమా కృధి పునరోన్ రయిమా కృధి ॥

పునరుర్జా నివర్తస్య పునరగ్న ఇషాయుషా । పునర్మః పాహి విశ్వతః ॥
 సహ రయ్యానివర్తస్వాగ్నౌ పిన్వస్య ధారయా । విశ్వస్నుయా విశ్వతస్పరి
 ॥ ఉదుత్తమం వరుణ పాశమస్మదవాధమం

౪ వి మధ్యమ౨౪ శ్రథాయ । అథా వయమాదిత్య వ్రతే తవానాగసో అదితయే
 స్యామ ॥ ఆ త్వాహోర్షమన్తరభూర్భువస్త్రిషావిచాచలిః । విశస్త్యా
 సర్వా వాఙ్మన్వస్మిన్రాష్ట్రమధి శ్రయ ॥ అగ్రే బృహన్నుషసామూర్ధోవ
 అస్థాన్నిర్జగ్మివాన్తమసో జ్యోతిషాగాత్ । అగ్నిర్భానునా రుశతా స్వజ్ఞ
 ఆ జాతో విశ్వా సదాన్యప్రాః ॥ సీద త్వం మాతురస్యా

౫ ఉపస్థే విశ్వాన్యగ్నౌ వయునాని విద్వాన్ । మైనామర్చిషా మా తపసాభి
 శూశువోఽన్తరస్యా౪ శుక్రజ్యోతిర్వి భాహి ॥ అన్తరగ్నౌ రుచా
 త్వముఖాయై సదనే స్వే । తస్యాస్త్య౪ హరసా తపజ్ఞాతవేదః శివో భవ
 ॥ శివో భూత్వా మహ్యమగ్నౌఽథో సీద శివస్త్యమ్ । శివాః కృత్వా దిశః
 సర్వాః స్వాం యోనిమిహాసదః ॥ హ౪సః శుచిషద్వసురన్తరిక్షసద్ధోతా
 వేదిషదతిథిర్దురోణసత్ । నృషద్వరసదృతసద్వోమసదబ్జా
 గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతం బృహత్ ॥ ౪। ౨। ౧॥ దివమను వి క్రమస్య
 నిర్భక్తస్య యన్విషోమ్ విష్టోర్ధనేనాగ్నౌఽధమమస్యాః శుచిషథోడశ
 చ ॥ ౪। ౨। ౧॥

౬ దివస్పరి ప్రథమం జజ్ఞే అగ్నిరస్మద్ద్వితీయం పరి జాతవేదాః ।
 తృతీయమపు నృమణా అజస్రమిన్ధాన ఏనం జరతే స్వాధీః ॥ విద్మా తే
 అగ్నే త్రేధా త్రయాణి విద్మా తే సద్మ విభృతం పురుత్రా । విద్మా తే నామ
 పరమం గుహో యద్విద్మా తముఖం యత ఆజగన్థ ॥ సముద్రే త్వా నృమణా
 అప్స్వన్తర్నృచక్షా ఈధే దివో అగ్న ఉధన్ । తృతీయే త్వా

౭ రజసి తస్థివా౪ సమృతస్య యోనౌ మహిషా అహిన్వన్ ॥ అక్రన్తదగ్నిః
 స్తనయన్నివ ద్యౌః, ఙామా రేరిహద్వీరుధః సమజ్ఞాన్ । సద్యో జజ్ఞానో
 వి హిమిద్ధో అఖ్యదా రోదసీ భానునా భాత్యన్తః ॥ ఉశిక్వావకో అరతిః

సుమేధా మరైష్యగ్నిరమృతో నిధాయి । ఇయర్తి ధూమమరుషం
భరిభ్రదుచ్చక్రేణ శోచిషా ద్యామినక్షత్ ॥ విశ్వస్య కేతుర్భవనస్య
గర్భ ఆ

౮ రోదసీ అపృణాజ్ఞాయమానః । వీడుం చిదద్రమభినత్పరాయజ్ఞానా
యద్రగ్నిమయజన్త పఞ్చ ॥ శ్రీణాముదారో ధరుణో రయీణాం మనీషాణాం
ప్రార్పణః సోమగోపాః । వసోః సూనుః సహసో అప్పు రాజా వి భాత్యగ్ర
ఉషసామిధానః ॥ యస్తే అద్య కృణవద్భద్రశోచేఽపూపం దేవ
ఘృతవన్తమగ్నే । ప్ర తం నయ ప్రతరాం వసోః అచ్ఛాభి ద్యుమ్నం దేవభక్తం
యవిష్ట ॥ ఆ

౯ తం భజ సౌశ్రవసేష్యగ్న ఉక్థ ఉక్థ ఆ భజ శస్యమానే ।
ప్రియః సూర్యో ప్రియో అగ్నా భవాత్యుజ్ఞాతేన భినదదుజ్జనిత్యైః ॥
త్వామగ్నే యజమానా అను ద్యూన్, విశ్వా వసూని దధిరే వార్యాణి । త్వయా
సహ ద్రవిణమిచ్చమానా వ్రజం గోమన్తముశిజో వివవ్రుః ॥ దృశానో
రుక్మ ఉర్వాస్య వ్యద్యౌద్ధుర్మర్మమాయః శ్రియే రుచానః । అగ్నిరమృతో
అభవద్వయోభిర్యదేనం ద్యౌరజనయధురేతాః ॥ ౪। ౨। ౨॥ తృతీయే త్వా
గర్భ ఆ యవిష్టాఽయచ్ఛత్వారి చ ॥ ౪। ౨। ౨॥

౧౦ అన్నప్రతేఽన్నస్య నో దేహ్యానమివస్య శుష్పిణః । ప్ర ప్రదాతారం తారిష
ఊర్జం నో ధేహి ద్విపదే చతుష్పదే ॥ ఉదు త్వా విశ్వే దేవా అగ్నే భరన్తు
చిత్తిభిః । స నో భవ శివతమః సుప్రతీకో విభావసుః ॥ ప్రేదగ్నే
జ్యోతిష్మాన్, యాహి శివేభిరర్చిభిస్త్యమ్ । బృహద్భిరాభానుభిరాభాసన్మా
హిసీస్తనువా ప్రజాః ॥ సమిధాగ్నిం దువస్యత ఘృతైర్బోధయతాతిథిమ్
। ఆ

౧౧ ఽస్మిన్ హవ్యా జహోతన ॥ ప్రప్రాయమగ్నిర్భరతస్య శృణ్వే వి
యథ్సాఠ్యో న రోచతే బృహదాభః । అభి యః పూరుం పృతనాసు తస్థౌ దీదాయ
దైవ్యో అతిథిః శివో నః ॥ ఆపో దేవీః ప్రతి గృహ్ణీత భస్మైతథోన్వనే
కృణుధ్యః సురభావు లోకే । తస్మై నమంతాం జనయః సుపతీర్మాతేవ

పుత్రం బిభృతా స్వేనమ్ || అప్స్వగ్నే సధిష్టవ
 ౧౨ సౌషధీరను రుధ్యనే | గర్భే సజ్ఞాయనే పునః || గర్భో అస్యోషధీనాం
 గర్భో వనస్పతీనామ్ | గర్భో విశ్వస్య భూతస్యాగ్నే గర్భో అపామసి ||
 ప్రసద్య భస్మనా యోనిమపశ్య పృథివీమగ్నే | సస్పృజ్య
 మాతృభిస్త్యం జ్యోతిష్మాన్ పునరాసదః || పునరాసద్య సదనమపశ్య
 పృథివీమగ్నే | శేషే మాతుర్యథోపస్థేన్తరస్యాః శివతమః ||
 పునరూర్ణా

౧౩ నివర్తస్య పునరగ్నే ఇషాయుషా | పునర్నః పాహి విశ్వతః || సహ
 రయ్యానివర్తస్యాగ్నే పిన్వస్య ధారయా | విశ్వస్నియా విశ్వతస్పరి ||
 పునస్త్యాదిత్యా రుద్రా వసవః సమిన్ధతాం పునర్బ్రహ్మణో వసునీథ యజ్ఞైః |
 ఘృతేన త్వం తనువో వర్ధయస్య సత్యాః సన్తు యజమానస్య కామాః || బోధా
 నో అస్య వవసో యవిష్ట మహిష్టస్య ప్రభృతస్య స్వధావః | పీయతి
 త్వో అను త్వో గృణాతి వందారుస్తే తనువం వనే అగ్నే || స బోధి సూరిర్మఘవా
 వసుదావా వసుపతిః | యుయోధ్యస్మద్దేషాః || ౪ | ౨ | ౩ || ఆ తవోర్ణాను
 షోడశ చ || ౪ | ౨ | ౩ ||

౧౪ అపేత వీత వి చ సర్పతాతో యేత్ర స్థ పురాణాయే చ నూతనాః |
 అదాదిదం యమోఽవసానం పృథివ్యా అక్రన్నిమం పితరో లోకమస్మై
 || అగ్నేర్భస్మాస్యగ్నేః పురీషమసి సంజ్ఞానమసి కామధరణం మయి తే
 కామధరణం భూయాత్ || సం యా వః ప్రియాస్తనువః సం ప్రియా హృదయాని వః |
 ఆత్మా వో అస్తు

౧౫ సం ప్రియః సం ప్రియాస్తనువో మమ || అయః సో అగ్నిర్యస్మిన్తోమమిన్దః
 సుతం దధే జరరే వావశానః | సహస్రియం వాజమత్యం న సప్తిః
 సనవాన్ఘస్త్తాయనే జాతవేదః || అగ్నే దివో అర్ణమచ్ఛా జిగాస్యచ్ఛా
 దేవాః ఊచిషే ధిష్ణియా యే | యాః పరస్తాద్రోచనే సూర్యస్య
 యాశ్చావస్తాదుపతిష్ఠన్త ఆపః || అగ్నే యత్తే దివి వర్చః పృథివ్యాం

యదోషధీష్య

౧౬ పు వా యజత్ర । యేనాన్తరిక్షముర్వాతతస్థ త్వేషః స భానురర్ణవో
 నృచక్షాః ॥ పురీష్యాసో అగ్నయః ప్రావణేభిః సజోషసః ।
 జషన్తాఽహవ్యమాహుతమనమీవా ఇషో మహీః ॥ ఇడామగ్నో పురుదః సః
 సని గోః శశ్వత్తమః హవమానాయ సాధ । స్యాన్నః నూనుస్తనయో విజావాగ్నో
 సా తే సుమతిర్భూత్వస్మే ॥ అయం తే యోనిఋర్త్వియో యతో జాతో అరోచథాః
 ।

తం జాన

౧౭ న్నగ్న ఆ రోహాథా నో వర్ధయా రయిమ్ ॥ చిదసి తయా
 దేవతయాజ్గిరవద్భ్రువా సీద పరిచిదసి తయా దేవతయాజ్గిరస్వద్భ్రువా
 సీద లోకం పృణ ఛిద్రం పృణాథో సీద శివా త్వమ్ । ఇన్ద్రాగ్నీ త్వా
 బృహస్పతిరస్మిన్, యోనావసీషదన్ ॥ తా ఆస్య నూదదోహసః సోమగ్గ శ్రీణన్తి
 పృశ్నయః । జన్మన్దేవానాం విశస్త్రిష్యా రోచనే దివః ॥ ౪। ౨। ౪ ॥
 అస్త్రోషధీషు జానన్నష్టా చత్వారిః శచ్య ॥ ౪। ౨। ౪ ॥

౧౮ సమితః సం కల్పేథాః సంప్రియో రోచిష్ఠా సుమనస్యమానౌ
 । ఇషమూర్ణమభి సంవసానౌ సం వాం మనాస్తి సం వ్రతా స ము
 చిత్తాన్యాకరమ్ ॥ అగ్నో పురీష్యాధిపా భవా త్వం నః । ఇషమూర్జం యజమానాయ
 ధేహి ॥ పురీష్యస్త్యమగ్నో రయిమానుష్ఠిమాః అసి । శివాః కృత్వా దిశః
 సర్వాః స్వాం యోనిమిహాసదః ॥ భవతం నః సమనసౌ సమోకసా

౧౯ వరేపసౌ । మా యజ్ఞః హిసిష్టం మా యజ్ఞపతిం
 జాతవేదసౌ శివో భవతమద్య నః ॥ మాతేవ పుత్రం పృథివీ
 పురీష్యమగ్నోఽస్వే యోనావభారుఖా । తాం విశ్వేర్దేవైర్వ్రతుభిః
 సంవిదానః ప్రజాపతిర్విశ్వకర్మా వి ముఞ్చతు ॥ యదస్య పారే రజసః
 శుక్రం జ్యోతిరజాయత । తన్నః పర్దదతి ద్విషోఽగ్నో వైశ్వానర స్వాహా ॥
 నమః సు తే నిర్వతే విశ్వరూపే

౨౦ యస్మయం వి చృతా బన్ధమేతమ్ | యమేన త్వం యమ్యా
 సంవిదానోత్తమం నాకమధి రోహయేమమ్ || యత్తే దేవీ నిర్మతిరాబబన్ధ
 దామ గ్రివాస్వవిచర్త్యమ్ | ఇదం తే తద్విష్యామ్యాయుషో న మధ్యాదథా
 జీవః పితృమద్ధి ప్రముక్తః || యస్యాస్తే అస్యాః క్రూర ఆసంజ్ఞుహోమ్యేషాం
 బన్ధానామవసర్జనాయ | భూమిరితి త్వా జనా విదుర్నిర్మతి
 ౨౧ రితి త్వాహం పరి వేద విశ్వతః || అసున్వన్వమయజమానమిచ్చ స్తేనస్యేత్వాం
 తస్కరస్యాన్వేషి | అన్యమస్మదిచ్చ సాత ఇత్యా నమో దేవి నిర్మతే
 తుభ్యమస్తు || దేవీమహం నిర్మతిం వన్తమానః పితేవ పుత్రం దసయే
 వచోభిః | విశ్వస్య యా జాయమానస్య వేద శిరః శిరః ప్రతి సూరీ వి
 చష్టే || నివేశనః సంగమనో వసూనాం విశ్వా రూపాభి చష్టే
 ౨౨ శచీభిః | దేవ ఇవ సవితా సత్యధర్మేన్ద్రో న తస్థా సమరే పథీనామ్
 || సం వరత్రా దధాతన నిరాహావాన్ కృణోతన | సింహామహా అవటముద్రిణం
 వయం విశ్వాహదస్తమక్షితమ్ || నిష్కృతాహావమవటః సువరత్రః
 సుషేచనమ్ | ఉద్రిణః సింహో అక్షితమ్ || సీరా యుజ్ఞున్తి కవయో యుగా వి
 తన్వతే పృథక్ | ధీరా దేవేషు సుమ్నయా | యునక్త సీరా వి యుగా తనోత
 కృతే యోనౌ వపతేహ
 ౨౩ బీజమ్ | గిరా చ శ్రుష్టిః సభరా అసన్నో నేదీయ ఇథ్సుణ్యా
 పక్వమాయత్ || లాఙ్గలం పవీరవః సుశేవః సుమతిథ్యరు |
 ఉదిత్కృషతి గామవిం ప్రఫర్వ్యం చ పీవరీమ్ | ప్రస్థావద్రథవాహనమ్
 || శునం నః ఫాలా వి తుదన్తు భూమిః శునం కీనాశా అభి యన్తు
 వాహన్ | శునం పర్జన్వో మధునా పయోభిః శునాసీరా శునమస్మా సు
 ధత్తమ్ || కామం కామదుఘే ధుక్ష్య మిత్రాయ వరుణాయ చ | ఇన్ద్రాయాగ్నయే
 పూష్ట ఓషధీభ్యః ప్రజాభ్యః || పుతేన సీతా మధునా సమక్తా
 విత్వైర్దేవైరనుమతా మరుద్భిః | ఊర్జస్వతి పయసా పిన్వమానాస్మాన్స్తీతే
 పయసాఽభ్యావవృథ్య || ౪| ౨| x || సమోకసౌ విశ్వరూపే విదుర్నిర్మతిరభి

చష్ట ఇహ మిత్రాయ ద్వావిశతిశ్చ || ౪| ౨| x ||

౨౪ యా జాతా ఓషధయో దేవేభ్యస్త్రీయుగం పురా | మన్దామి బభ్రూణామహః
శతం ధామాని సప్త చ || శతం వో అంబ ధామాని సహస్రముత వో రుహాః
| అథా శతక్రతో యూయమిమం మే అగదం కృత || పుష్పావతీః ప్రసూవతీః
ఫలినిరఫలా ఉత | అశ్వా ఇవ సజిత్వరీర్వీరుధః పారయిష్టవః ||
ఓషధీరితి మాతరస్తద్వో దేవీరుప బ్రువే | రషాః సి విష్ణుతీరిత రప

౨x శ్చాతయమానాః || అశ్వత్థే వో నిషదనం పర్ణే వో వసతిః కృతా |

గోభాజ ఇక్కిలాసథ యథునవథ పూరుషమ్ || యదహం వాజయన్నిమా
ఓషధీర్హస్త ఆదధే | ఆత్మా యక్షుస్య నశ్యతి పురా జీవగృభో
యథా || యదోషధయః సంగచ్ఛన్తే రాజానః సమితావివ | విప్రః స ఉచ్యతే
భిషగ్గోహమీవచాతనః || నిష్కృతిర్నామ వో మాతాథా యూయ౨ః
స్థ సంకృతీః | సరాః పతత్రణీః

౨౬ స్థన యదామయతి నిష్కృత || అన్యా వో అన్యామవత్సన్యాన్యస్యా ఉపావత
| తాః సర్వా ఓషధయః సంవిదానా ఇదం మే ప్రావతా వచః || ఉచ్చుష్మా
ఓషధీనాం గావో గోష్ఠాదివేరతే | ధనః సనిష్కస్తీనామాత్మానం తవ
పూరుష || అతి విశ్వాః పరిష్ఠా సైన ఇవ వ్రజమక్రముః | ఓషధయః
ప్రాచుచ్యవుర్యత్కిం చ తనువా రపః || యా

౨౭ స్త ఆతస్థురాత్మానం యా ఆవివిశుః పరుఃపరుః | తాస్తే యక్షం వి
బాధనాముగ్రో మధ్యమశీరివ || సాకం యక్ష ప్ర పత శ్యేనేన
కికిదీవినా | సాకం వాతస్య ధ్రాజ్య సాకం నశ్య నిహాకయా ||
అశ్వావతీః సోమవతిమూర్ణయన్తీముదోజనమ్ | ఆ విభి సర్వా
ఓషధీరస్మా అరిష్టతాతయే || యాః ఫలినిర్యా అఫలా అపుష్పా యాశ్చ
పుష్పిణీః | బృహస్పతి ప్రసూతాస్తా నో ముఞ్చన్త్యహాసః || యా

౨౮ ఓషధయః సోమరాజ్ఞిః ప్రవిష్టాః పృథివీమను | తాసాం త్వమస్మృత్తమా
ప్రణో జీవాతవే సువ || అవపతన్తీరవదన్తివ ఓషధయః పరి | యం

జీవమశ్చ వామహై న స రిష్యాతి పూరుషః ॥ యాశ్చేదముపశ్చన్యన్తి
 యాశ్చ దూరం పరాగతాః । ఇహ సంగత్య తాః సర్వా అస్మై సందత్త భేషజమ్ ॥
 మా వో రిషత్థనితా యస్మై చాఽహం ఖనామి వః । ద్విపచ్చతుష్పదస్మాక క
 సర్వమస్త్యనాతురమ్ ॥ ఓషధయః సం వదన్తే సోమేన సహ రాజ్ఞా । యస్మై
 కరోతి బ్రాహ్మణస్తః రాజన్ పారయామసి ॥ ౪। ౨। ౬॥ రపః పతత్రిణీర్వా
 అహసో యాః ఖనామి వోష్ఠాదశ చ ॥ ౪। ౨। ౬॥

౨౯ మా నో హిః సీజ్జనితా యః పృథివ్యా యో వా దివః సత్యధర్మా జ్జాన
 । యశ్చాపశ్చన్యా బృహతీర్జ్జాన కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥
 అభ్యావర్తస్వ పృథివి యజ్ఞేన పయసా సహ । వపాం తే అగ్నిరిషితోఽవ
 సర్పతు ॥ అగ్నే యత్తే శుక్రం యచ్ఛన్యాం యత్పూతం యద్యజ్ఞయమ్ । తద్దేవేభ్యో
 భరామసి ॥ ఇషమూర్జ్జమహమిత ఆ

30 దద ఋతస్య ధామ్నో అమృతస్య యోనేః । ఆ నో గోషు విశత్వోషధీషు
 జహామి సేదిమనిరామమివామ్ ॥ అగ్నే తవ శ్రవో వయో మహి భ్రాజన్త్యర్చయో
 విభావసోః । బృహద్భానో శవసా వాజముక్థ్యం దధాసి దాశుషే కవే ॥
 ఇరజ్యన్నగ్నే ప్రథయస్వ జన్తుభిరస్మై రాయో అమర్త్య । స దర్శతస్య
 వపుషో వి రాజసి పృణక్షి సానసిః రయిమ్ ॥ ఊర్జ్జో నపాజ్ఞాతవేదః
 సుశస్తిభిర్మనస్వ

3౧ ధీతిభిర్జ్జితః । త్వే ఇషః సం దధుర్భూరి రేతసశ్చిత్రోతయో వామజాతాః
 ॥ పావకవర్చాః శుక్రవర్చా అనూనవర్చా ఉదియర్షి భానునా । పుత్రః
 పితరా విచరన్నుపావస్యభే పృణక్షి రోదసీ ॥ ఋతావానం మహిషం
 విశ్వవర్షణిమగ్నిః సుమ్నాయ దధిరే పురో జనాః । శ్రుత్కర్ణః
 సప్రథస్తమం త్వా గిరా దైవ్యం మానుషాయుగా ॥ నిష్కర్తారమధ్వరస్య
 ప్రచేతసం క్షయన్తః రాధసే మహే । రాతిం భృగూణాముశిజం
 కవిక్రతుం పృణక్షి సానసిః

3౨ రయిమ్ ॥ చితః స్థ పరిచిత ఊర్జ్జవితః శ్రయధ్వం తయా

దేవతయాఙ్గిరస్వద్భ్రువాః సీదత ॥ ఆ ప్షాయస్వ సమేతు తే విశ్వతః సోమ
 వృష్టియమ్ । భవా వాజస్య సంగథే ॥ సం తే పయాసి సము యన్తు వాజాః
 సం వృష్టియాన్యభిమాతిషాహః । ఆప్షాయమానో అమృతాయ సోమ దివి శ్రవగ్
 స్యుత్తమాని ధిష్వ ॥ ౪1 ౨1 ౭1 ॥ ఆ మన్దస్వ సానసీమేకాన్న చత్వారిశవృ
 ॥ ౪1 ౨1 ౭1 ॥

33 అభ్యస్థాద్విశ్వాః పుతనా అరాతీస్తదగ్నిరాహ తదు సోమ ఆహ ।
 బృహస్పతిః సవితా తన్మ ఆహ పూషా మాధాఢ్యుకృతస్య లోకే ॥ యదక్రన్దః
 ప్రథమం జాయమాన ఉద్యస్థముద్రాదుత వా పురిషాత్ । శ్యేనస్య పక్షా
 హరిణస్య బాహూ ఉపస్తుతం జనిమ తత్రే అర్వన్ ॥ అపాం పృష్ఠమసి
 యోనిరగ్నేః సముద్రమభితః పిన్వమానమ్ । వర్ధమానం మహ

3౪ ఆ చ పుష్కరం దివో మాత్రయా వరిణా ప్రథస్వ ॥ బ్రహ్మ జజ్ఞానం ప్రథమం
 పురస్తాద్వి సీమతః సురుచో వేన ఆవః । స బుద్ధియా ఉపమా అస్య విష్వాః
 సతశ్చ యోనిమసతశ్చ వివః ॥ హిరణ్యగర్భః సమవర్తతాగ్రే
 భూతస్య జాతః పతిరేక ఆసీత్ । స దాధార పృథివీం ద్యాముతేమాం కస్మై
 దేవాయ హవిషా విధేమ ॥ ద్రప్సశ్చస్కన్త పృథివీమను

3౫ ద్యామిమం చ యోనిమను యశ్చ పూర్వః । తృతీయం యోనిమను
 సంచరన్తం ద్రప్సం జహోమ్యను సప్త హోత్రాః ॥ నమో అస్తు సర్వేభ్యో
 యే కే చ పృథివీమను । యే అన్తరిక్షే యే దివి తేభ్యః సర్వేభ్యో
 నమః ॥ యేఽదో రోచనే దివో యే వా సూర్యస్య రశ్మిషు । యేషామపు
 సదః కృతం తేభ్యః సర్వేభ్యో నమః ॥ యా ఇషవో యాతుధానానాం యే వా
 వనస్పత్తిరను । యే వా వటిషు శేరతే తేభ్యః సర్వేభ్యో నమః
 ॥ ౪1 ౨1 ౮1 ॥ మహోఽను యాతుధానానామేకాదశ చ ॥ ౪1 ౨1 ౮1 ॥

3౬ ధ్రువాసి ధరుణాస్తుతా విశ్వకర్మణా సుకృతా । మా త్వా సముద్ర
 ఉద్యధీన్మా సుపర్ణోఽవ్యథమానా పృథివీం దృహ ॥ ప్రజాపతిస్త్యా సాదయతు
 పృథివ్యాః పృష్ఠే వ్యచస్వతీం ప్రథస్వతీం ప్రథోఽసి పృథివ్యసి

భూరసి భూమిరస్యదితిరసి విశ్వధాయా విశ్వస్య భువనస్య ధర్మీ
 పృథివీం యచ్ఛ పృథివీం దృహ పృథివీం మా హిశీర్విశ్వస్మై
 ప్రాణాయాపానాయ వ్యానాయోదానాయ ప్రతిష్ఠాయై

32 చరిత్రాయాగ్నిస్త్వాభి పాతు మహ్యో స్వస్త్వా ఛర్దిషా శంతమేన తయా
 దేవతయాజ్గిరస్వద్భ్రువా సీద || కాణ్డాత్కాణ్డాత్ ప్రరోహన్తి పరుషఃపరుషః
 పరి | ఏవా నో దూర్వే ప్ర తను సహస్రేణ శతేన చ || యా శతేన
 ప్రతనోషి సహస్రేణ విరోహసి | తస్యాన్తే దేవీష్టకే విధేమ హవిషా
 వయమ్ || అషాధాసి సహమానా సహస్వారాతిః సహస్వారాతీయతః సహస్వ
 పృతనాః సహస్వ పృతన్యతః | సహస్రవీర్యా

33 ౨సి సా మా జిన్వ || మధు వాతా ఋతాయతే మధు క్షరన్తి సిన్ధవః |
 మాధ్వీర్నః సన్వోషధీః || మధు నక్తముతోషసి మధుమత్పార్థివః
 రజః | మధు ద్యౌరస్తు నః పితా || మధుమాన్నో వనస్పతిర్మధుమా అస్తు
 సూర్యః | మాధ్వీర్గావో భవన్తు నః || మహీ ద్యౌః పృథివీ చ న ఇమం యజ్ఞం
 మిమిక్షతామ్ | పిప్పతాం నో భరీమభిః || తద్విష్టోః పరమం

34 పదః సదా పశ్యన్తి సూరయః | దివీవ చక్షురాతతమ్ || ధ్రువాసి
 పృథివి సహస్వ పృతన్యతః | స్యూతా దేవేభిరమృతేనాగాః || యాన్తే
 అగ్నే సూర్యే రుచ ఉద్యతో దివమాతన్వన్తి రశ్మిభిః | తాభిః సర్వాభీ
 రుచే జనాయ నస్కృధి || యా వో దేవాః సూర్యే రువో గోష్వశ్వేషు యా రుచః
 | ఇన్ద్రాగ్ని తాభిః సర్వాభీ రుచం నో ధత్త బృహస్పతే || విరాడ్

40 జ్యోతిరధారయత్ సమ్రాడ్ జ్యోతిరధారయత్ స్వరాడ్ జ్యోతిరధారయత్ || అగ్నే
 యుక్ష్యా హి యే తవాశ్వాసో దేవ సాధవః | అరం వహన్త్యాశవః || యుక్ష్యా హి
 దేవపూతమా అశ్వా అగ్నే రథీరివ | ని హోతా పూర్వ్యః సదః ||

ధ్రువస్కన్ధ పృథివీమను ద్యామిమం చ యోనిమను యశ్చ పూర్వః |
 తృతీయం యోనిమను సంచరన్తం ధ్రువం జుహోమ్యను సప్త

49 హోత్రాః || అభూదిదం విశ్వస్య భువనస్య వాజినమగ్నైర్వైశ్వానరస్య

చ | అగ్నిర్జ్యోతిషా జ్యోతిష్మాన్ రుక్మో వర్చసా వర్చస్వాన్ || ఋచే త్వా
 రుచే త్వా సమిథ్యవన్తి సరితో న ధేనాః | అన్తర్వదా మనసా పూయమానాః
 || పుతస్య ధారా అభి చాకశిమి | హిరణ్యయో వేతసో మధ్య ఆసామ్ ||
 తస్మిన్పుష్పర్ణో మధుకృత్కులాయీ భజన్నాస్తే మధు దేవతాభ్యః |
 తస్యాసతే హరయః సప్త తీరే స్వధాం దుహానా అమృతస్య ధారామ్ || ౪| ౨| ౯||
 ప్రతిష్ఠాయై సహస్రవీర్యా పరమం విరాట్పుష్త తీరే చత్వారి చ ||
 ౪| ౨| ౯||

౪౨ ఆదిత్యం గర్భం పయసా సమజ్జాన్మహస్రస్య ప్రతిమాం విశ్వరూపమ్ |
 పరి వృజ్ఞి హరసా మాభి మృక్షః శతాయుషం కృణుహి చీయమానః ||
 ఇమం మా హిశీర్షిపాదం పశూనాః సహస్రాక్ష మేధ ఆ చీయమానః |
 మయుమారణ్యమను తే దిశామి తేన చిన్వానస్తనువో ని షీద || వాతస్య
 ధ్రాజిం వరుణస్య నాభిమత్సం జజ్ఞానః సరిరస్య మధ్యే | శిశుం
 నదీనాః హరిమద్రిబుద్ధమగ్నో మా హిశీః

౪౩ పరమే వ్యోమన్ || ఇమం మా హిశీరేకశఫం పశూనాం కనిక్రదం వాజినం
 వాజినేషు | గౌరమారణ్యమను తే దిశామి తేన చిన్వానస్తనువో ని షీద
 || అజస్రమిన్దమరుషం భురణ్యమగ్నిమీడే పూర్వచిత్తై నమోభిః | స
 పర్వభిర్పతుశః కల్పమానో గాం మా హిశీరదితిం విరాజమ్ || ఇమః
 సముద్రః శతధారముద్ధం వ్యచ్యమానం భువనస్య మధ్యే |
 పుతం దుహానామదితిం జనాయాగ్నో మా

౪౪ హిశీః పరమే వ్యోమన్ | గవయమారణ్యమను తే దిశామి తేన
 చిన్వానస్తనువో ని షీద || వరూత్రిం త్వష్టర్వరుణస్య నాభిమవిం
 జజ్ఞానాః రజసః పరస్మాత్ | మహీః సాహస్రీమసురస్య మాయామగ్నో మా
 హిశీః పరమే వ్యోమన్ || ఇమామూర్ఠాయుం వరుణస్య మాయాం త్వచం పశూనాం
 ద్విపదాం చతుష్పదామ్ | త్వష్టః ప్రజానాం ప్రథమం జనిత్రమగ్నో మా
 హిశీః పరమే వ్యోమన్ | ఉష్ట్రమారణ్యమను

౪౫ తే దిశామి తేన చిన్వానస్తనువో ని షీద || యో అగ్నిరగ్నేస్తపసోఽధి
 జాతః శోచాత్పుథివ్యా ఉత వా దివస్పరి | యేన ప్రజా విశ్వకర్మా
 వ్యానట్టమగ్నే హేడః పరి తే వృణక్తు || అజా హ్యగ్నేరజనిష్ఠ గర్భాథాన్
 వా అపశ్యజ్జనితారమగ్రే | తయా రోహమాయన్నుప మేధ్యానస్తయా దేవా
 దేవతామగ్ర ఆయన్ | శరభమారణ్యమను తే దిశామి తేన చిన్వానస్తనువో
 ని షీద || ౪1 ౨1 ౧౦|| అగ్నే మా హిసీరగ్నే మోష్ఠ్యమారణ్యమను శరభన్నవ
 చ || ౪1 ౨1 ౧౦||

౪౬ ఇన్యాగ్నీ రోచనా దివః పరి వాజేషు భూషథః | తద్వాం చేతి ప్రవీర్యమ్
 || శ్నధద్వృత్రముత సనోతి వాజమిన్యా యో అగ్నీ సహురీ సప్రయాత్ |
 ఇరజ్యన్తా వసవ్యస్య భూరేః సహస్తమా సహసా వాజయన్తా || ప్ర
 చర్షణీభ్యః పృతనా హవేషు ప్ర పృథివ్యా రిరిచాథే దివశ్చ |
 ప్ర సిన్ధుభ్యః ప్ర గిరిభ్యో మహిత్యా ప్రేన్యాగ్నీ విశ్వా భువనాత్యన్యా ||
 మరుతో యస్య హి

౪౭ క్షయే పాథా దివో విమహసః | స సుగోపాతమో జనః || యజ్ఞైర్వా
 యజ్ఞవాహసో విప్రస్య వా మతీనామ్ | మరుతః శృణుతా హవమ్ || శ్రియసే
 కం భానుభిః సం మిమిక్షిరే తే రశ్మిభిస్త ఋక్వభిః సుఖాదయః | తే
 వాశిమస్త ఇష్మిణో అభిరవో విద్రే ప్రియస్య మారుతస్య ధామ్నుః || అవ తే
 హేడ ఉదుత్తమమ్ | కయా నశ్చిత్ర ఆ భువదూతీ సదావృథః సఖా | కయా
 శచిష్ఠయా వృతా ||

౪౮ కో అద్య యుజ్ఞే ధురిగా ఋతస్య శిమీవతో భామినో దుర్వృణాయూన్ |
 ఆసన్నిషూన్, హృథ్స్వసో మయోభూన్, య ఏషాం భృత్యామృణధధ్న జీవాత్ ||
 అగ్నే నయాదేవానాః శం నో భవన్తు వాజేవాజే | అప్స్వగ్నే సధిష్ఠవ
 సౌషధీరను రుధ్యనే | గర్భే సజ్ఞాయసే పునః || వృషా సోమ ద్యుమాః
 అసి వృషా దేవ వృషవ్రతః | వృషా ధర్మాణి దధిషే || ఇమం మే
 వరుణ తత్త్వా యామి త్వం నో అగ్నే స త్వం నో అగ్నే || ౪1 ౨1 ౧౧|| హి
 వృతా మ

ఏకాదశ చ || ౪| ౨| ౧౧||

విష్ణోః క్రమోసి దివస్పర్యన్నపతేపేత సమితం యా జాతా మా నో
హిః సీదభ్యస్థాద్ధ్యువాసి ధరుణాదిత్యం గర్భమింద్రాగ్ని రోచవైకాదశ ||
విష్ణోః రస్మిన్ హవ్యేతి త్వాహం ధీతిభిర్ హోత్రా అష్టావత్వారిశత్ ||
విష్ణోః క్రమోసి త్వన్నో అగ్నే స త్వన్నో అగ్నే ||

చతుర్థకాణ్డే తృతీయః ప్రశ్నః 3

౧ అపాం త్వేమన్ ధాన్దయామ్యపాం త్వోద్మన్ ధాన్దయామ్యపాం త్వా భస్మన్ ధాన్దయామ్యపాం
త్వా జ్యోతిషి సాదయామ్యపాం త్వాయనే సాదయామ్యర్ణవే సదనే సీద సముద్రే సదనే
సీద సలితే సదనే సీదాపాం క్షయే సీదాపాః సధిషి సీదాపాం త్వా సదనే
సాదయామ్యపాం త్వా సధస్థే సాదయామ్యపాం త్వా పురీషే సాదయామ్యపాం త్వా
యోనౌ
సాదయామ్యపాం త్వా పాథసి సాదయామి గాయత్రీ ఛందస్త్రిష్టుప్పన్దో జగతీ
ఛన్దోఽనుష్టుప్పచందః పక్షిశ్చందః || ౪| 3| ౧|| యోనౌ పంచదశ చ ||
౪| 3| ౧||

౨ అయం పురో భువస్తస్య ప్రాణో భౌవాయనో వస్తస్యః
ప్రాణాయనో గాయత్రీ వాస్తస్మి గాయతియై గాయత్రం గాయత్రా
దుపాః శురుపాః శోస్త్రీవృత్ త్రివృతో రథంతరః
రథంతరాదస్యసిష్ట ఋషిః ప్రజాపతిగృహీతయా త్వయా
ప్రాణం గృహ్ణామి ప్రజాభ్యోఽయం దక్షిణా విశ్వకర్మా తస్య
మనో వైశ్వకర్మణం గ్రీష్మో మానసస్త్రిష్టుగ్నేషీ త్రిష్టుభ
ఐడమైడాదస్తర్యామోఽస్తర్యామాత్పఞ్చదశః పఞ్చదశాద్భూహద్భూహతో
భ్రరద్వాజు ఋషిః ప్రజాపతిగృహీతయా త్వయా మనో

3 గృహ్ణామి ప్రజాభ్యోయం పశ్చాద్విశ్వవ్యచాస్తస్య
చక్షుర్వైశ్వవ్యచసం వర్షాణి చాక్షుషాణి జగతీ వార్షీ జగత్వా

ఋక్షమృక్షమాచ్ఛుక్రః శుక్రాధస్తదశః సప్తదశాద్వైరూపం
 వైరూపాద్విశ్వామిత్ర ఋషిః ప్రజాపతిగృహీతయా త్వయా
 చక్షుర్గృహ్ణామి ప్రజాభ్య ఇదముత్తరాఘ్నువస్తస్య శ్రోత్రః
 సౌవః శరచ్చౌత్ర్యనుష్ఠుపార్ద్యనుష్ఠుభః స్వారః
 స్వారాన్మస్థీ మన్థిన ఏకవిశ ఏకవిశాద్వైరాజం
 వైరాజాఙ్గమదగ్నిర్ఋషిః ప్రజాపతిగృహీతయా
 ఓ త్వయా శ్రోత్రం గృహ్ణామి ప్రజాభ్య ఇయముపరి మతిస్తస్యై వాఙ్మాతీ
 హేమన్తో వాచ్యాయనః పఙ్క్తిరైమన్తీ పఙ్క్తిస్య నిధనవన్నిధనవత
 ఆగ్రయణ ఆగ్రయణాత్రిణవత్రయస్త్రిశౌ త్రిణవత్రయస్త్రిశాభ్యః
 శాక్వరరైవతే శాక్వరరైవతాభ్యం విశ్వకర్మరిః ప్రజాపతిగృహీతయా
 త్వయా వాచం గృహ్ణామి ప్రజాభ్యః || ౪| 3| ౨|| త్వయా మనో ఙ్గమదగ్నిర్
 ఋషిః ప్రజాపతిగృహీతయా త్రిశచ్చ || ౪| 3| ౨||

X ప్రాచీ దిశాం వస్తన్త ఋతూనామగ్నిర్దైవతా బ్రహ్మ
 ద్రవిణం త్రివృక్షోమః స ఉ పఞ్చదశవర్తనిస్త్యవిర్వయః
 కృతమయానాం పురోవాతో వాతః సానగ ఋషిర్దక్షిణా దిశాం గ్రీష్మ
 ఋతూనామిన్ద్రో దేవతా క్షత్రం ద్రవిణం పఞ్చదశః స్తోమః స ఉ
 సప్తదశవర్తనిర్దిత్యవాడ్వయస్తేతాయానాం దక్షిణాద్వాతో వాతః సనాతన
 ఋషిః ప్రతీచీ దిశాం వర్షా ఋతూనాం విశ్వే దేవా దేవతా విడ్

౬ ద్రవిణః సప్తదశః స్తోమః స ఉ ఏకవిశవర్తనిస్త్యవభో
 వయో ద్వాపరోఽయానాం పశ్చాద్వాతో వాతోఽహభూన ఋషిరుదీచీ దిశాః
 శరదృతూనాం మిత్రావరుణౌ దేవతా పుష్టం ద్రవిణమేకవిశః స్తోమః
 స ఉ త్రిణవవర్తనిస్త్యుర్వవాడ్వయ ఆస్కన్తోఽయానాముత్తరాద్వాతో వాతః ప్రత్న
 ఋషిరూర్ధ్వా దిశాః హేమన్తశిశిరావృతూనాం బృహస్పతిర్దైవతా
 వర్షో ద్రవిణం త్రిణవః స్తోమః స ఉ త్రయస్త్రిశవర్తనిః
 పష్టవాద్వయోఽభిభూరయానాం విష్వగ్వాతో వాతః సుప్తర్ణ ఋషిః పితరః

పితామహాః పరేఽవరే తే నః పాస్తు తే నోఽవన్తస్మిన్ బ్రహ్మన్నస్మిన్
క్షత్రేఽస్యామాశిష్యస్యాం పురోధాయామస్మిన్కర్మన్నస్యాం దేవహూత్యామ్ ॥

౪| 3| 3॥ విట్పష్టవాద్యయోఽష్టా విశతిశ్చ ॥ ౪| 3| 3॥

౯ ధ్రువక్షతిర్ధ్రువయోనిర్ధ్రువాసి ధ్రువాం యోనిమా సీద సాధ్యా | ఉఖ్యస్య
కేతుం ప్రథమం పురస్తాదశ్వినాధ్వర్యూ సాదయతామిహ త్వా ॥ స్వే దక్షే
దక్షపితేహ సీద దేవత్రా పృథివీ బృహతీ రరాణా | స్వాస్తస్థా తనువా
సం విశస్వ పితేవైధి సూనవ ఆసుశేవాశ్వినాధ్వర్యూ సాదయతామిహ త్వా
॥ కులాయినీ వసుమతీ వయోధా రయిం నో వర్ధ బహులః సువీరమ్ |

౧౦ అపామతిం దుర్మతిం బాధమానా రాయస్పోషే యజ్ఞపతిమాభజన్తి సువర్ధేహీ
యజమానాయ పోషమశ్వినాధ్వర్యూ సాదయతామిహ త్వా ॥ అగ్నేః పురీషమసి
దేవయాసీ తాం త్వా విశ్వే అభి గృణన్తు దేవాః | స్తోమపృష్ఠా ఘృతవతీహ
సీద ప్రజావదన్మే ద్రవిణాయజస్వాశ్వినాధ్వర్యూ సాదయతామిహ త్వా ॥
దివో మూర్ధాసి పృథివ్యా నాభిర్విష్టంభనీ దిశామధిపతీ భువనానామ్ ॥

౧౧ ఊర్మిర్ద్రపో అపామసి విశ్వకర్మా త ఋషిరశ్వినాధ్వర్యూ
సాదయతామిహ త్వా ॥ సజూర్పతుభిః సజూర్విధాభిః సజూర్వసుభిః
సజూ రుద్వైః సజూరాదిత్యైః సజూర్విశ్వైర్దేవైః సజూర్దేవైః
సజూర్దేవైర్వయోనాధైరగ్నయే త్వా వైశ్వానరాయాశ్వినాధ్వర్యూ సాదయతామిహ
త్వా ॥ ప్రాణం మే పాహ్యపానం మే పాహి వ్యానం మే పాహి చక్షుర్మ ఉర్వ్యా వి
భాహి శ్రోత్రం మే శ్లోకయాపస్పిన్వోషధీర్జిన్వ ద్విపాత్పాహి చతుష్పాదవ
దివో వృష్టిమేరయ ॥ ౪| 3| ౪॥ సువీరం భువనాముర్వ్యా సప్రదశ చ ॥ ౪| 3| ౪॥

౧౨ త్ర్యవిర్యయస్త్రిష్ఠపృన్తో దిత్యవాడ్యయో విరాటఛందః పఞ్చావిర్యయో
గాయత్రీ ఛందస్త్రివభో వయ ఉష్ణిహో ఛందస్తుర్వవాడ్యయోఽనుష్ఠపృందః
పష్టవాడ్యయో బృహతీ ఛంద ఉజో వయః సతో బృహతీ ఛంద
ఋషభో వయః కకుచ్చన్తో ధేనుర్వయో జగతీ ఛన్తోఽనడాన్, వయః
పఞ్కీశ్చన్తో బస్తో వయో వివలం ఛన్తో వృష్టిర్వయో విశాలం ఛందః

పురుషో వయస్తన్యం ఛన్తో వ్యాసౌ వయోఽనాధృష్టం ఛందః సి హా
 వయశ్చదిశ్చన్తో విష్టంభో వయోఽధిపతిశ్చందః క్షత్రం వయో
 మయస్తం ఛన్తో విశ్వకర్మా వయః పరమేష్ఠీ ఛన్తో మూర్ధా వయః
 ప్రజాపతిశ్చందః || ౪| 3| x || పురుషో వయష్షడ్విశతిశ్చ || ౪| 3| x ||

౧౧ ఇన్ద్రాగ్నీ అవ్యథమానామిష్టకాం దృహతం యువమ్ | పృష్ఠేన
 ద్యావాపృథివీ అన్తరిక్షం చ వి బాధతామ్ || విశ్వకర్మా త్వా
 సాదయత్సన్తరిక్షస్య పృష్ఠే వ్యవస్వతీం ప్రథస్వతీం భాస్వతీః
 సూరిమతీమా యా ద్యాం భాస్యా పృథివీమోర్వన్తరిక్షమన్తరిక్షం
 యచ్ఛాన్తరిక్షం దృహన్తరిక్షం మా హిసీర్విశ్వస్యై
 ప్రాణాయాపానాయ వ్యానాయోదానాయ ప్రతిష్ఠాయై చరిత్రాయ వాయుస్త్యాభి
 పాతు మహ్యో స్వస్త్యాః ఛర్దిషా

౧౨ శన్తమేన తయా దేవతయాఙ్గిరస్వద్భువా సీద | రాఙ్ఘ్విసి ప్రాచీ
 దిగ్విరాడసి దక్షిణా దిక్పూరాడసి ప్రతీచీ దిక్స్వరాడస్యదీచీ
 దిగధిపత్స్యసి బృహతీ దిగాయుర్మే పాహి ప్రాణం మే పాహ్యపానం మే పాహి వ్యానం
 మే
 పాహి చక్షుర్మే పాహి శ్రోత్రం మే పాహి మనో మే జిన్వ వాచం మే పిన్వాత్మానం
 మే పాహి జ్యోతిర్మే యచ్ఛ || ౪| 3| ౬ || ఛర్దిషా పిన్వ షట్చ || ౪| 3| ౬ ||

౧౩ మా ఛందః ప్రమా ఛందః ప్రతిమా ఛన్తోఽసీవిశ్చందః పఙ్క్తిశ్చంద
 ఉష్ఠిహో ఛన్తో బృహతీ ఛన్తోఽనుష్ఠుపఛన్తో విరాటఛన్తో గాయత్రీ
 ఛందస్త్రిష్ఠుపఛన్తో జగతీ ఛందః పృథివీ ఛన్తోఽన్తరిక్షం ఛన్తో
 ద్యౌశ్చందః సమాశ్చన్తో నక్షత్రాణి ఛన్తో మనశ్చన్తో వాకఛందః
 కృషిశ్చన్తో హిరణ్యం ఛన్తో గౌశ్చన్తోఽజా ఛన్తోఽశ్వశ్చందః ||
 అగ్నిరేవతా

౧౪ వాతో దేవతా సూఠ్యో దేవతా చన్దమా దేవతా వసవో దేవతా
 రుద్రా దేవతాదిత్యా దేవతా విశ్వే దేవా దేవతా మరుతో దేవతా

బృహస్పతిర్దేవతేన్దో దేవతా వరుణో దేవతా మూర్ధాసి రాఢ్యువాసి
 ధరుణా యన్త్రసి యమిత్రిషే త్వోర్జే త్వా కృష్యై త్వా కేమాయ త్వా
 యన్త్రి రాఢ్యువాసి ధరణీ ధర్మసి ధరిత్ర్యాయషే త్వా వరచనే
 త్వాజినే త్వా బలాయ త్వా || ౪| 3| ౭|| దేవతాఽయుషే త్వా పట్వ || ౪| 3|
 ౭||

౧౫ ఆశున్త్రీవృద్ధాన్తః పఞ్చదశో వ్యోమ సప్తదశః
 ప్రతూర్తిరష్టాదశస్తపో నవదశోఽభివర్తః సవిశో ధరుణ
 ఏకవిశో వరోచ్చ ద్వావిశః సంభరణస్త్రయోవిశో
 యోనిశ్చతుర్విశో గరాభః పఞ్చవిశ శ ఓజస్త్రిణవః
 క్రతురేకత్రిశః ప్రతిష్ఠా త్రయన్త్రీశో బర్హస్య విష్టవం
 చతున్త్రీశో నాకః షట్రిశో ఏవర్తోఽష్టాచత్వారిశో
 ధర్మశ్చతుష్టోమః || ౪| 3| ౮|| ఆశుస్పృష్ట త్రిశత్ || ౪| 3| ౮||

౧౬ అగ్నేర్భాగోఽసి దీక్షాయా ఆధిపత్యం బ్రహ్మ స్పృతం త్రివృక్షోమ
 ఇన్ద్రస్య భాగోఽసి విష్ణోరాధిపత్యం క్షత్త్రోఽ స్పృతం పఞ్చదశః
 స్తోమో నృచక్షసాం భాగోఽసి ధాతురాధిపత్యం జనిత్రగ్ స్పృతః
 సప్తదశః స్తోమో మిత్రస్య భాగోఽసి వరుణస్యాధిపత్యం దివో
 వృష్టిర్వాతాః స్పృతా ఏకవిశః స్తోమోఽదిత్యై భాగోఽసి పూష్ట
 ఆధిపత్యమోజః స్పృతం త్రిణవః స్తోమో వసూనాం భాగోఽసి

౧౭ రుద్రాణామాధిపత్యం చతుష్పాథస్పృతం చతుర్విశః
 స్తోమ ఆదిత్యానాం భాగోఽసి మరుతామాధిపత్యం గరాభః
 స్పృతాః పఞ్చవిశః స్తోమో దేవస్య సవితుర్భాగోఽసి
 బృహస్పతేరాధిపత్యః సమీచీర్దిశః స్పృతాశ్చతుష్టోమః స్తోమో
 యావానాం భాగోఽస్యయావానామాధిపత్యం ప్రజాః స్పృతాశ్చతుశ్చత్వారిశః
 స్తోమ ఋభూణాం భాగోఽసి విశ్వేషాం దేవానామాధిపత్యం భూతం నిశాన్త్రోఽ
 స్పృతం త్రయన్త్రీశః స్తోమః || ౪| 3| ౯|| వసూనాం భాగోసి

షట్పత్వారిశచ ॥ ౪1 31 ౯ ॥

౧౮ ఏకయాస్తువత ప్రజా అధీయంత ప్రజాపతిరధిపతిరాసీత్తిస్పభిరస్తువత
 బ్రహ్మీసృజ్యత బ్రహ్మణస్పతిరధి పతిరాసీత్
 పంచభిరస్తువత భూతాన్యసృజ్యంత భూతానాం
 పతిరధిపతిరాసీథ్వుభిరస్తువత సప్తర్షయోఽసృజ్యంత
 ధాతాధిపతిరాసీన్మవభిరస్తువత పితరోఽసృజ్యంతాదితిరధి
 పత్నాసీదేకాదశభిరస్తువతర్షవోఽసృజ్యంతార్షవోఽధిపతిరాసీత్త్రయోదశభిరస్తువత
 మాసా అసృజ్యంత సంవధ్వరోఽధిపతి

౧౯ రాసీత్పంచుదశభిరస్తువత
 క్షత్రమసృజ్యతేన్ద్రోఽధిపతిరాసీథ్వుదశభిరస్తువత పశవోఽసృజ్యంత
 బృహస్పతిరధిపతిరాసీన్మవదశభిరస్తువత శూద్రార్యావసృజ్యేతామహోరాత్రే
 అధిపత్ని ఆస్తామేకవిశత్యాస్తువతైకశపాః పశవోఽసృజ్యంత
 వరుణోఽధిపతిరాసీత్త్రయోవిశత్యాస్తువత క్షుద్రాః పశవోఽసృజ్యంత
 పూషాధి పతిరాసీత్ పంచవిశత్యాస్తువతారణ్యాః పశవోఽసృజ్యంత
 వాయురధిపతిరాసీథ్వుపిశత్యాస్తువత ద్యావాపృథివీ వ్యై

౨౦ తాం వసవో రుద్రా ఆదిత్యా అను
 వ్యాయనేషామాధిపత్యమాసీన్నవవిశత్యాస్తువత వనస్పతయోఽసృజ్యంత
 సోమోఽధిపతిరాసీదేకత్రిశతాస్తువత ప్రజా అసృజ్యంత యావానాం
 చాయావానాం చాధిపత్యమాసీత్త్రయస్త్రిశతాస్తువత భూతాన్యశామ్యన్
 ప్రజాపతిః పరమేష్వ్యధిపతిరాసీత్ ॥ ౪1 31 ౧౦ ॥ సంవధ్వరోఽధిపతిర్వి
 పంచత్రిశచ ॥ ౪1 31 ౧౦ ॥

౨౧ ఇయమేవ సా యా ప్రథమా వ్యోచ్ఛదంతరస్యాం చరతి ప్రవిష్టా ।
 వధూర్జజాన నవగజ్జనిత్రి త్రయ ఏనాం మహిమానః సచన్తే ॥ ఛందస్వతి
 ఉషసా పేపిశానే సమానం యోనిమను సంచరన్తి । సూర్యపత్ని వి చరతః
 ప్రజాపతి కేతుం కృణ్వానే అజరే భూరిరేతసా ॥ ఋతస్య పథ్నామను
 తిస ఆగుస్త్రయో ఘర్మాసో అను జ్యోతిషాగుః । ప్రజామేకా రక్షత్యూర్జమేకా

౨౨ వ్రతమేకా రక్షతి దేవయానామ్ ॥ చతుష్టోమో అభవద్యా తురీయా యజ్ఞస్య
 పక్షావృషయో భవన్తి । గాయత్రీం త్రిష్టుభం జగతీమనుష్టుభం
 బృహదర్కం యుజ్ఞానాః సువరాభరన్నిదమ్ ॥ పంచభిర్ధాతా వి దధావిదం
 యత్తాసాగ్ స్యస్వారజనయత్పంచాపంచ । తాసాము యన్తి ప్రయవేణ పంచ నానా
 రూపాణి క్రతవో వసానాః ॥ త్రిశథస్వసార ఉప యన్తి నిష్కృతః
 సమానం కేతుం ప్రతిముచ్చమానాః ।

౨౩ ఋతూగ్ న్తస్వతే కవయః ప్రజానతీర్మధ్యే ఛందసః పరి యన్తి భాస్వతీః
 ॥ జ్యోతిషృతీ ప్రతి ముచ్చతే నభో రాత్రీ దేవీ సూర్యస్య వ్రతాని । వి
 పశ్యన్తి పశవో జాయమానా నానారూపా మాతురస్యా ఉపస్థే ॥ ఏకాష్టకా
 తపసా తప్యమానా జజాన గర్భం మహిమానమిన్ద్రమ్ । తేన దన్యూన్వస్యసహన్త
 దేవా హన్తాసురాణామభవచ్ఛచీభిః ॥ అనానుజామనుజాం మామకర్త సత్యం
 వదన్త్యన్విచ్ఛ ఏతత్ । భూయాస

౨౪ మస్య సుమతౌ యథా యూయమన్యా వో అన్యామతి మా ప్ర యుక్త ॥ అభూన్మమ
 సుమతౌ విశ్వవేదా ఆప్త ప్రతిష్ఠామవిదద్ధి గాధమ్ । భూయాసమస్య
 సుమతౌ యథా యూయమన్యా వో అన్యామతి మా ప్ర యుక్త ॥ పంచ వ్యష్టిరను
 పంచ దోహా గాం పంచనామ్నీమృతవోఽను పంచ । పంచ దిశః
 పంచదశేన క్లప్తాః సమానమూర్ధ్నిరభి లోకమేకమ్ ॥

౨౫ ఋతస్య గర్భః ప్రథమా వ్యూషుష్యపామేకా మహిమానం బిభర్తి
 । సూర్యవైకా చరతి నిష్కృతేషు ఘర్మస్యైకా సవిత్రైకాం
 నియచ్ఛతి ॥ యా ప్రథమా వ్యోచ్ఛ్వాన్యా ధేనురభవద్యమే । సా నః
 పయస్వతీ ధుక్షోత్తరాముత్తరా సమామ్ ॥ శుక్రర్షభా నభసా
 జ్యోతిషాగాద్విశ్వరూపా శబలీరగ్నికేతుః । సమానమర్థగ్ స్వప్రస్యమానా
 బిభ్రతీ జరామజర ఉష ఆగాః ॥ ఋతూనాం పత్నీ ప్రథమేయమాగాదహ్నాం
 నేత్రీ జనిత్రీ ప్రజానామ్ । ఏకా సతీ బహుధోషో వ్యుచ్ఛస్యజీర్ణా త్వం
 జరయసి సర్వమన్యత్ ॥ ౪। ౩। ౧౧॥ ఊర్ణమేకా ప్రతిముంచమానా భూయాసమేకం

పత్స్యేకాన్న విశతిశ్చ || ౪| 3| ౧౧||

౨౬ అగ్నే జాతాన్ ప్రణుదా నః సపత్నాన్ ప్రత్యజాతాజ్ఞాతవేదోనుదస్వ | అన్మే దీదిహి
సుమనా అహేడన్తవ స్యాః శర్మన్ త్రివరూథ ఉద్భిత్ || సహసా జాతాన్
ప్రణుదా నః సపత్నాన్ ప్రత్యజాతాజ్ఞాతవేదోనుదస్వ | అధి నో బ్రూహి సుమనస్యమానో
వయః స్యామ ప్రణుదా నః సపత్నాన్ || చతుశ్చత్వారిశః స్తోమో
వర్షో ద్రవిణః షోడశః స్తోమ ఓజో ద్రవిణం పృథివ్యాః పురీషమస్య

౨౭ పో నామ | ఏవశ్చన్దో వరివశ్చందః శంభూశ్చందః పరిభూశ్చంద
ఆచుచ్చన్దో మనశ్చన్దో వ్యచశ్చందః సిన్ధుశ్చందః సముద్రం ఛందః
సలిలం ఛందః సంయచ్చన్దో వియచ్చన్దో బృహచ్చన్దో రథంతరం
ఛన్దో నికాయశ్చన్దో వివధశ్చన్దో గిరశ్చన్దో భ్రజశ్చందః
సప్థుపచ్చన్దోఽనుప్థుపచ్చందః కకుచ్చందస్త్రికకుచ్చందః కావ్యం
ఛన్దోఽఙ్కూపం ఛందః

౨౮ పదపక్షిశ్చన్దోఽక్షరపక్షిశ్చన్దో విష్టారపక్షిశ్చందః,
క్షురో భృజ్వాఙ్మందః ప్రచుచ్చందః పక్షశ్చంద ఏవశ్చన్దో
వరివశ్చన్దో వయశ్చన్దో వయస్కృచ్చన్దో విశాలం ఛన్దో
విష్పర్ధాశ్చందశ్చదిశ్చన్దో దూరోహణం ఛందస్తన్ద్రం ఛన్దోఽఙ్కూఙ్కం
ఛందః || ౪| 3| ౧౨|| అస్యంకుపం ఛందస్త్రయస్త్రిశ్చ || ౪| 3| ౧౨||

౨౯ అగ్నిర్వృత్రాణి జఙ్ఘనద్ధవిణస్యర్విపస్యయా | సమిద్ధః శుక్ర ఆహుతః
|| త్వః సోమాసి సతత్త్రిష్టవః రాజోత వృత్రహా | త్వం భద్రో అసి
క్రతుః || భద్రా తే అగ్నే స్వనీక సంద్యగ్లోరస్య సతో విషణస్య చారుః
| న యత్యే శోచిస్తమసా వరన్త న ధ్వస్మానస్తను వి రేవ ఆధుః ||
భద్రం తే అగ్నే సహసిన్ననీకముపాక ఆ రోవతే సూర్యస్య |

౩౦ రుశద్ధృశే దదృశే నక్తయా చిదరూక్షితం దృశ ఆ రూపే అన్నమ్ ||
వైనానీకేన సువిదత్రో అన్మే యష్టా దేవాః ఆయజిష్ఠః స్వస్తి | అదభ్యో
గోపా ఉత నః పరస్వా అగ్నే ద్యుమదుత రేవద్దీదిహి || స్వస్తి నో దివో అగ్నే

పృథ్వివ్యా విశ్వాయుర్ధేహి యజఘాయ దేవ । యథీమహి దివిజాత ప్రశస్తం
తదస్మాసు ద్రవిణం ధేహి చిత్రమ్ ॥ యథా హోతృనుషో

3౧ దేవతా తా యజ్ఞేభిః సూనో సహసో యజాసి । ఏవా నో అద్య సమనా
సమానానుశన్నగ్న ఉశతో యక్షి దేవాన్ ॥ అగ్నిమీడే పురోహితం యజ్ఞస్య
దేవమృత్విజమ్ । హోతారః రత్నధాతమమ్ ॥ వృషా సోమ ద్యుమాః ఆసి
వృషా దేవ వృషవ్రతః । వృషా ధర్మాణి దధిషే ॥ సాంతపనా ఇదః
హవిర్మరుతస్తజ్జజ్జప్తన । యుష్మాకోతీ రిశాదసః ॥ యో నో మర్తో వసవో
దుర్బణాయుస్తిరః సత్యాని మరుతో

3౨ జిఘాసాత్ । ద్రుహః పాశం ప్రతి స ముచీష్ట తపిష్ఠేన తపసా హస్తనా
తమ్ ॥ సంవధ్పరీణా మరుతః స్వర్కా ఉరుక్షయాః సగణా మానుషేషు ।
తేఽస్మత్పాశాన్ ప్ర ముఞ్చన్త్యహసః సాంతపనా మదిరా మాదయిష్టవః ॥
పిప్రీహి దేవాః ఉశతో యవిష్ఠ విద్వాః ఋతూః రృతుపతే యజేహ
। యే దైవ్యా ఋత్విజస్తేభిరగ్నో త్వః హోతృణామస్యాయజిష్ఠః ॥ అగ్నో
యదద్య విశో అధ్వరస్య హోతః పావక

33 శోచే వేష్ట్య హి యజ్వా । ఋతా యజాసి మహినా వి యద్భూర్ణవ్యా వహ
యవిష్ఠ యా తే అద్య ॥ అగ్నినా రయిమశ్నవతోష్షమేవ దివేదివే ।
యశసం వీరవత్తమమ్ ॥ గయస్సానో అమీవహా వసువిత్సుష్టివర్ధనః
। సుమిత్రః సోమ నో భవ ॥ గృహమేధాస ఆ గత మరుతో మా ప భూతన ।
ప్రముఞ్చన్తో నో అహసః ॥ పూర్వీభిర్ద్వి దదాశిమ శరద్భిర్మరుతో
వయమ్ । మహోభి

3౪ శ్చవర్షణీనామ్ ॥ ప్ర బుద్ధియా ఈరతే వో మహాః ప్రణామాని
ప్రయజ్యవస్తరధ్వమ్ । సహస్రియం దమ్యం భాగమేతం గృహమేధీయం మరుతో
జషధ్వమ్ ॥ ఉప యమేతి యువతిః సుదక్షం దోషా వస్తోర్ హవిష్మతి
ఘృతాపీ । ఉప వైసనమరమతిర్వసూయః ॥ ఇమో అగ్నో వీతతమాని
హవ్యాజస్తో వక్షి దేవతాతిమచ్ఛ । ప్రతి న ఈః సురభీణి వియన్తు ।

క్రీడం వః శర్ధో మారుతమనర్వాణః రథే శుభమ్ ।

3X కణ్వా అభి ప్ర గాయత ॥ అత్యాసో న యే మరుతః స్వశ్చో యక్షదృశో
 న శుభయన్త మర్యాః । తే హర్వ్యేష్టాః శిశవో న శుభ్రా వధ్వాసో న
 ప్రక్రీడినః పయోధాః ॥ ప్రైషామజ్యేషు విధురేవ రేజతే భూమిర్యామేషు
 యద్ధ యుజ్జితే శుభే । తే క్రీడయో ధునయో భ్రాజదృష్టయః స్వయం
 మహిత్యం పనయన్త ధూతయః ॥ ఉపహ్వారేషు యదచిధ్యం యయిం వయ
 ఇవ మరుతః కేన

3౬ చిత్పథా । శ్చోతన్తి కోశా ఉప వో రథేష్వా ఘృతముక్షతా
 మధువర్ణమర్చతే ॥ అగ్నిమగ్ని హవీమభిః సదా హవన్త విశ్వతిమ్
 । హవ్యవాహం పురుప్రియమ్ ॥ త హి శశ్వన్త ఈడతే స్రుచా దేవం
 ఘృతశుచతా । అగ్ని హవ్యాయ వోధవే ॥ ఇన్ద్రాగ్ని రోచనా దివః
 శ్శుభదష్టత్రమిన్ద్రం వో విశ్వతస్పరీన్ద్రం నరో విశ్వకర్మన్ హవిషా
 వావృధానో విశ్వకర్మన్ హవిషా వర్ధనేన ॥ ౪। 3। ౧3॥ సూర్యస్య మనుషో
 మరుతః పావక మహోభి రథే శుభం కేన షటచత్వారిశచ్చ ॥ ౪। 3। ౧3॥
 అపాంత్యేమన్నయం పురః ప్రాచీ ధ్రువక్షిత్స్యవిరింద్రాగ్ని మా భంద
 ఆశుస్త్రివృదగ్నేర్భాగోన్యేకయేయమేవ సా యాగ్నే జాతానగ్నిర్వృత్రాణి
 త్రయోదశ ॥

అపాం త్యేంద్రాగ్ని ఇయమేవ సా దేవతాతా షట్త్రీశత్ ॥
 అపాం త్యేమన్ హవిషా వర్ధనేన ॥

చతుర్థకాణ్డే చతుర్థః ప్రశ్నః ౪

౧ రశ్మిరసి క్షయాయ త్వా క్షయం జన్వ ప్రేతిరసి ధర్మాయ త్వా ధర్మం
 జిన్వాన్వితిరసి దివే త్వా దివం జన్వ సంధిరస్యన్తరిక్షాయ త్వాన్తరిక్షం
 జన్వ ప్రతిధిరసి పృథివ్యై త్వా పృథివీం జన్వ విష్టంభోఽసి
 వృష్ట్యై త్వా వృష్టిం జన్వ ప్రవాస్యహ్నే త్వాహర్జిన్వానువాసి రాత్రియై త్వా

రాత్రిం జన్వోశిగసి

౨ వసుభ్యస్తావ వసూజ్ఞోన్వ ప్రకేతోఽసి రుద్రేభ్యస్తావ రుద్రాజ్ఞోన్వ
 సుదీరన్యాదిత్యేభ్యస్తావదిత్యాంజన్వోజోఽసి పితృభ్యస్తావ పితృజ్ఞోన్వ
 తన్నరసి ప్రజాభ్యస్తావ ప్రజా జన్వ పృతనాషాడసి పశుభ్యస్తావ
 పశూజ్ఞోన్వ రేవదస్యోషధీభ్యస్తావషధీర్జ్జిన్వాభిజదసి
 యుక్తగ్రావేన్ద్రాయ త్వేన్ద్రం జన్వాధిపతిరసి ప్రాణాయ

౩ త్వా ప్రాణం జన్వ యన్తాస్యపానాయ త్వాపానం జన్వ సః సరోఽఽసి
 చక్షుషే త్వా చక్షుర్జ్జిన్వ వయోధా అసి శ్రోత్రాయ త్వా శ్రోత్రం జన్వ
 త్రివృదసి ప్రవృదసి సంవృదసి వివృదసి సః రోహోఽసి నీరోహోఽసి
 ప్రరోహోఽస్యనురోహోఽసి వసుకోఽసి వేషశ్చిరసి వస్యష్టిరసి || ౪| ౪| ౧|| ఉశిగసి
 ప్రాణాయ త్రి చత్వారిః శచ్చ || ౪| ౪| ౧||

౪ రాజ్ఞ్యసి ప్రాచీ దిగ్వసవస్తే దేవా అధిపతయోఽగ్నిర్వేత్తీనాం ప్రతిధర్తా
 త్రివృత్తావ స్తోమః పృథివ్యాగ్ శ్రయత్వాజ్యముక్తమవ్యథయథ్నభ్నాతు
 రథంతరః సామ ప్రతిష్ఠిత్యై విరాడసి దక్షిణా దిగ్బ్రుద్రాస్తే దేవా
 అధిపతయ ఇన్ద్రో హేతీనాం ప్రతిధర్తా పంచదశస్తావ స్తోమః పృథివ్యాగ్
 శ్రయతు ప్రాగముక్తమవ్యథయథ్నభ్నాతు బృహథ్నామ ప్రతిష్ఠిత్యై
 సమ్రాడసి ప్రతిచీ ది

౫ గాదిత్యాస్తే దేవా అధిపతయః సోమో హేతీనాం ప్రతిధర్తా సప్తదశస్తావ
 స్తోమః పృథివ్యాగ్ శ్రయతు మరుత్వతీయముక్తమవ్యథయథ్నభ్నాతు వైరూపః
 సామ ప్రతిష్ఠిత్యై స్వరాడస్యూదీచీ దిగ్విశ్వే తే దేవా అధిపతయో వరుణో
 హేతీనాం ప్రతిధర్తైకవిః శస్తావ స్తోమః పృథివ్యాగ్ శ్రయతు
 నిష్కేవల్యముక్తమవ్యథయథ్నభ్నాతు వైరాజః సామ ప్రతిష్ఠిత్యా
 అధిపత్స్యసి బృహతీ దిజ్మరుతస్తే దేవా అధిపతయో

౬ బృహస్పతిర్వేత్తీనాం ప్రతిధర్తా త్రిణవత్రయస్త్రిశౌ త్వా స్తోమో
 పృథివ్యాగ్ శ్రయతాం వైశ్వదేవాగ్నిమూరుతే ఉక్తే అవ్యథయన్తి ప్తభ్నీతాః

శాక్వరరైవతే సామసీ ప్రతిష్ఠిత్యా అన్తరిజ్ఞాయర్షయస్త్యా ప్రథమజా
 దేవేషు దివో మాత్రయా వరిణా ప్రథన్తు విధర్తా చాయమధిపతిశ్చ తే త్యా
 సర్వే సంవిదానా నాకస్య పృష్ఠే సువర్గే లోకే యజమానం చ సాదయన్తు || ౪| ౪| ౨||

ప్రతీచి దిజ్ఞురుత్తన్నే దేవా అధిపతయశ్చత్వారిశ్చ || ౪| ౪| ౨||

౭ అయం పురో హరికేశః సూర్యరశ్మిస్తస్య రథగృథ్నశ్చ రథోజాశ్చ
 నేనానిగ్రామణ్యో పుణ్ణికన్ఠలా చ కృతన్ఠలా చాప్సరసౌ యాతుధానా
 హేతి రజ్ఞాసి ప్రహేతిరయం దక్షిణా విశ్వకర్మా తస్య
 రథస్యనశ్చ రథేచిత్రశ్చ నేనానిగ్రామణ్యో మేనకా చ సహజన్యా
 చాప్సరసౌ దక్షిణః పశవో హేతిః పౌరుషేయో వధః ప్రహేతిరయం
 పశ్చాద్విశ్వవ్యచాస్తస్య రథ ప్రోతశ్చాసమరథశ్చ నేనాని గ్రామణ్యో
 ప్రమ్లొచస్తీ చా

౮ ౭నుమ్లొచస్తీ చాప్సరసౌ సర్వా హేతిర్వాప్యపూః ప్రహేతిరయముత్తరాథన్
 యద్వసుస్తస్య నేనజిచ్చ సుషేణశ్చ నేనానిగ్రామణ్యో విశ్వాచీ చ
 ఘృతాచీ చాప్సరసావాపో హేతిర్వాతః ప్రహేతిరయముపర్వర్వాగ్వసుస్తస్య
 తార్క్ష్యాశ్చారిష్ఠనేమిశ్చ నేనానిగ్రామణ్యాపుర్వశీ చ
 పూర్వచిత్తిశ్చాప్సరసౌ విద్యుద్ధేతిరవస్సూర్జనప్ర హేతిస్తేభ్యో
 నమస్తే నో మృడయన్తు తే యం

౯ ద్విష్యో యశ్చ నో ద్వేష్ఠి తం వో జంభే దధామ్యాయోస్త్యా సదనే
 సాదయామ్యవతశ్చాయాయాం నమః సముద్రాయ నమః సముద్రస్య చక్షనే
 పరమేష్ఠి త్వా సాదయతు దివః పృష్ఠే వ్యచస్వతీం ప్రథస్వతీం విభూమతీం
 ప్రభూమతీం పరిభూమతీం దివం యచ్చ దివం దృహ దివం మా
 హిసీర్విశ్వస్మై ప్రాణాయాపానాయ వ్యానాయోదానాయ ప్రతిష్ఠాయై
 చరిత్రాయ సూర్యస్త్యాభి పాతు మహ్యో స్వస్త్యా ఛర్దిషా శం తమేన
 తయా దేవతయాఙ్గిరస్సద్భ్రువా నీద | ప్రోథదశ్వో న యవసే అవిష్యన్,
 యదా మహాః సం వరణాద్వస్థాత్ | ఆదస్య వాతో అను వాతి శోచిరధ

స్మ తే వ్రజనం కృష్ణమస్తి ॥ ౪1 ౪1 3॥ ప్రమ్లొచన్తి చ యగ్గ్ స్వస్యాఽష్టా
విశతిశ్చ ॥ ౪1 ౪1 3॥

౧౦ అగ్నిర్మూర్ధా దివః కకుత్పతిః పృథివ్యా ఆయమ్ । అపాః రేతాః జిన్వతి
॥ త్వామగ్నే పుష్కరాదధ్యథర్వా నిరమన్థత । మూర్ధ్నో విశ్వస్య వాఘతః
॥ అయమగ్నిః సహస్రిణో వాజస్య శతినస్పతిః । మూర్ధా కవీ రయీణామ్
॥ భువో యజ్ఞస్య రజసశ్చ నేతా యత్రా నియుద్భిః సచసే శివాభిః
। దివి మూర్ధానం దధిషే సువర్షాం జిహ్వోమగ్నే చకృషే హవ్యవాహమ్ ॥
అబోధ్యగ్నిః సమిధా జనానాం

౧౧ ప్రతి ధేనుమివాయతీముషాసమ్ । యహ్యో ఇవ ప్ర వయాముజ్జిహానాః
ప్ర భానవః సిన్రతే నాకమచ్ఛ ॥ అవోచామ కవయే మేధ్యాయ వవో
వన్దారు వృషభాయ వృష్టే । గవిష్ఠిరో నమసా స్తోమమగ్నో దివివ
రుక్మముర్వ్యుఞ్చమశ్రేత్ ॥ జనస్య గోపా అజనిష్ట జాగృవిరగ్నిః సుదక్షః
సువితాయ నవ్యసే । ఘృతప్రతికో బృహతా దివి స్పృశా ద్యుమద్వి భాతి
భరతేభ్యః శుచిః ॥ త్వామగ్నే అంగిరసో

౧౨ గుహా హితమన్వవిన్దజ్ఞిశ్రియాణం వనేవనే । స జాయసే మధ్యమానః
సహో మహత్వామాహుః సహసస్పృతమక్లరః ॥ యజ్ఞస్య కేతుం ప్రథమం
పురోహితమగ్నిం నరస్త్రిషధస్థే సమిన్ధతే । ఇన్ద్రేణ దేవైః సరథః
స బర్హిషీ సీదన్ని హోతా యజథాయ సుక్రతుః ॥ త్వాం చిత్రవస్తమ
హవన్తే విక్షు జన్తవః । శోచిష్కేశం పురుప్రియాగ్నే హవ్యాయ వోధవే ॥
సఖాయః సం వః సమ్యఞ్చమిషగ్గ్

౧3 స్తోమం చాగ్నయే । వర్షిష్ఠాయ క్షితీనామూర్జ్ఞో నప్తే సహస్వ తే ॥
సః సమిద్యువసే వృషన్నగ్నే విశ్వాన్యర్య ఆ । ఇడస్పదే సమిద్యుసే
స నో వసూన్యా భర ॥ ఏనా వో అగ్నిం నమసోర్జ్ఞో నపాతమా హువే । ప్రియం
చేతిష్ఠమరతిః స్వధ్వరం విశ్వస్య దూతమమృతమ్ ॥ స యోజితే
అరుషో విశ్వభోజినా స దుద్రవధ్వాహుతః । సుబ్రహ్మో యజ్ఞః సుశమీ

౧౪ వనూనాం దేవః రాధో జనానామ్ || ఉదస్య శోచిరస్థాదాజహ్వనస్య
 మీఢుషః | ఉద్ధూమాసో అరుషాసో దివిస్పుశః సమగ్నిమిన్దతే నరః
 || అగ్నే వాజస్య గోమత ఈశానః సహసో యహో | అస్మే ధేహి జాతవేదో మహి

శ్రవః || స ఇధానో వసుష్కవిరగ్నిరీడేనోఽగిరా | రేవదస్మభ్యం

పుర్వణీక దీదిహి || క్షపో రాజన్నుత త్మనాగ్నే వస్తోరుతోషసః | స తిగ్మజంభ

౧౫ రక్షసో దహ ప్రతి || ఆ తే అగ్న ఇధీమహి ద్యుమన్తం దేవాజరమ్ | యద్ధ

స్యా తే పనీయసి సమిద్ధీదయతి ద్యవీషగ్గ్ స్తోతృభ్య ఆ భర || ఆ తే

అగ్న ఋచా హవిః శుక్రస్య జ్యోతిషస్వతే | సుశ్చన్త్ర దస్మ విశ్వతే

హవ్యవాట్టుభ్యః హూయత ఇషగ్గ్ స్తోతృభ్య ఆ భర || ఉ భే సుశ్చన్త్ర

సర్పిషో దర్వీ శ్రీణీష ఆసని | ఉతోన ఉత్పుపూర్యా

౧౬ ఉక్లేషు శవసస్పత ఇషగ్గ్ స్తోతృభ్య ఆ భర || అగ్నే తమద్యాశ్వం

న స్తోమైః క్రతుం న భద్రః హృదిస్పృశమ్ | ఋధ్యామా త ఓహైః ||

అధా హ్యగ్నే క్రతోర్భద్రస్య దక్షస్య సాధోః | రఘీర్భతస్య బృహతో

బభూథ || ఆభిష్టే అద్య గీర్భిర్భణస్తోఽగ్నే దాశేమ | ప్ర తే దివో

న స్తనయన్తి శుష్మాః || ఏభిరోఽ అర్చైర్భవా నో అర్వాజ్

౧౭ సువర్న జ్యోతిః | అగ్నే విశ్వేభిః సుమనా అనీకైః || అగ్నిః హోతారం మన్యే

దాస్వన్తం వసోః సూనుః సహసో జాతవేదసమ్ | విప్రం న జాతవేదసమ్ ||

య ఉర్ధ్వయా స్వధ్వరో దేవో దేవాచ్యా కృపా | ఘృతస్య విభ్రాష్టిమను

శుక్రశోచిష ఆజహ్వనస్య సర్పిషః || అగ్నే త్వమ్నా అన్తమః | ఉత త్రాతా

శివో భవ వరూఢ్యః || తం త్వా శోచిష్ఠ దీదివః | సుమ్నాయ నూనమీమహే

సఖిభ్యః || వసురగ్నిర్వసుశ్రవాః | అచ్ఛా నక్షి ద్యుమత్తమో రయిం దాః

|| ౪| ౪| ౪|| జనానామంగిరస ఇషః సుశమీ తిగ్మజంభ పుపూర్యా అర్వాజ్

వసుశ్రవాః పంచ చ || ౪| ౪| ౪||

౧౮ ఇన్ద్రాగ్నిభ్యాం త్వా సయుజా యుజా యునజ్యోఘూరాభ్యాం

తేజసా వర్చసోక్లేభిః స్తోమేభిశ్చన్తోభీ రయ్యైః పోషాయ

సజాతానాం మధ్యమస్థేయామయ మయా త్వా సయుజా యుజా యునజ్ఞ్యంబా
 దులానితత్తిరభయన్తి మేఘయన్తి వర్షయన్తి చుపుణీకా నామాసి
 ప్రజాపతినా త్వా విశ్వాభిర్భిరుప దధామి పృథివ్యదపురమన్నేన
 విష్టా మనుష్యాస్తే గోప్తారోఽగ్నిర్వియతోఽస్యాం తామహం ప్ర పద్యే సా
 ౧౯ మే శర్మ చ వర్మ చాస్త్యధిద్యౌరన్తరిక్షం బ్రహ్మణా విష్టా
 మరుతస్తే గోప్తారో వాయుర్వియతోఽస్యాం తామహం ప్ర పద్యే సా మే శర్మ
 చ వర్మ చాస్తు ద్యౌరపరాజితామృతేన విష్టాదిత్యాస్తే గోప్తారః సూఱ్యో
 వియతోఽస్యాం తామహం ప్ర పద్యే సా మే శర్మ చ వర్మ చాస్తు || ౪| ౪| x ||
 సాష్టా చత్వారిశవప్ || ౪| ౪| x ||

౨౦ బృహస్పతిస్తాస్వా సాదయతు పృథివ్యాః పృష్ఠే జ్యోతిష్మతీం విశ్వస్మై
 ప్రాణాయాపానాయ విశ్వం జ్యోతిర్యచ్ఛాగ్నిస్తేఽధిపత్విశ్వకర్మా త్వా
 సాదయత్వన్తరిక్షస్య పృష్ఠే జ్యోతిష్మతీం విశ్వస్మై ప్రాణాయాపానాయ
 విశ్వం జ్యోతిర్యచ్ఛ వాయుస్తేఽధిపతిః ప్రజాపతిస్తాస్వా సాదయతు దివః పృష్ఠే
 జ్యోతిష్మతీం విశ్వస్మై ప్రాణాయాపానాయ విశ్వం జ్యోతిర్యచ్ఛ పరమేష్ఠీ
 తేఽధిపతిః పురోవత సనిరస్యభ్రసనిరసి విద్యుథ్సని

౨౧ రసి స్తనయిత్సుసనిరసి వృష్టిసనిరస్యగ్నేర్యాన్యసి దేవానామగ్నేయాన్యసి
 వాయోర్యాన్యసి దేవానాం వాయోయాన్యస్యన్తరిక్షస్య యాన్యసి
 దేవానామన్తరిక్షయాన్యస్యన్తరిక్షమస్యన్తరిక్షాయ త్వా సఖిలాయ త్వా
 సర్ణీకాయ త్వా సతీకాయ త్వా కేతాయ త్వా ప్రచేతనే త్వా వివస్వతే త్వా దివస్తాస్వా
 జ్యోతిష ఆదిత్యేభ్యస్త్యర్వే త్వా రుచే త్వా ద్యుతే త్వా భాసే త్వా జ్యోతిషే
 త్వా యశోదాం త్వా యశసి తేజోదాం త్వా తేజసి పయోదాం త్వా పయసి వరోదాం
 త్వా వర్చసి ద్రవిణోదాం త్వా ద్రవిణే సాదయామి తేనర్షణా తేన బ్రహ్మణా
 తయా దేవతయాఙ్గిరస్వద్ ద్రువా సీద || ౪| ౪| ౬ || విద్యుథ్సనిర్ద్యుతే త్వైకాన్న
 త్రిశవప్ || ౪| ౪| ౬ ||

౨౨ భూయస్కృదసి వరివస్కృదసి

ప్రాచ్యస్వార్థాస్వస్వరిక్షనదస్వస్వరిక్షే సీదాప్పుషదసి శ్యేననదసి
 గృధ్రనదసి సుపర్ణనదసి నాకనదసి పృథివ్యాస్త్యా ద్రవిణే
 సాదయామ్యస్వరిక్షస్య త్వా ద్రవిణే సాదయామి దివస్త్యా ద్రవిణే సాదయామి దిశాం
 త్వా ద్రవిణే సాదయామి ద్రవిణోదాం త్వా ద్రవిణే సాదయామి ప్రాణం మే పాహ్యాపానం
 మే

పాహి వ్యానం మే

౨౩ పాహ్యాయుర్మే పాహి విశ్వాయుర్మే పాహి సర్వాయుర్మే పాహ్యగ్నే యత్తే పరః
 హృన్నామ తావేహి సః రభావహ్నా పాఞ్చజన్యేష్యప్యేధ్యగ్నే యావా అయావా
 ఏవా ఊమాః సబ్దః సగరః సుమేకః ॥ ౪౧ ౪౧ ౭ ॥ వ్యానం మే ద్వాత్రిశచ్ఛ ॥

౪౧ ౪౧ ౭ ॥

౨౪ అగ్నినా విశ్వాషాట్ సూర్యేణ స్వరాట్రాత్వా శచీపతిర్పృషభేణ త్వష్టా
 యజ్ఞేన మఘవాన్తక్షిణయా సువర్ధో మన్యునా వృత్రహా సాహార్ద్యేన తనూధా
 అన్నేన గయః పృథివ్యాసనోద్భృగ్భిరన్నాదో వషట్రారేణర్ధః సామ్నా
 తనూపా విరాజా జ్యోతిష్మాన్బృహ్మణా సోమపా గోభిర్వజ్జం దాధార క్షత్రేణ
 మనుష్యానశ్యేన చ రథేన చ వజ్ర్యతుభిః ప్రభుః సంవధృరేణ
 పరిభూస్తపసానాధృష్టః సూర్యః సన్తనూభిః ॥ ౪౧ ౪౧ ౮ ॥ అగ్నివైకాన్న
 పంచాశత్ ॥ ౪౧ ౪౧ ౮ ॥

౨౫ ప్రజాపతిర్మనసాన్ధోఽచ్యేతో ధాతా దీక్షాయాఽసవితా భృత్యాం
 పూషా సోమక్రయణ్యాం వరుణ ఉపనద్ధోఽసురః క్రీయమాణో మిత్రః
 క్రీతః శిపివిష్ట ఆసాదితో నరం ధిషః ప్రోహ్యమాణోఽధిపతిరాగతః
 ప్రజాపతిః ప్రణీయమానోఽగ్నిరాగ్నిధ్రే బృహస్పతిరాగ్నిధ్రాత్ప్రణీయమాన
 ఇన్ద్రో హవిర్ధానేఽదితిరాసాదితో విష్ణురుపావహ్నియమాణోఽధర్వోషోత్తో
 యమోఽభిషతోఽపూతపా ఆధూయమానో వాయుః పూయమానో మిత్రః
 క్షీరశ్రీర్మనీ సక్తుశ్చిరైశ్వదేవ ఉన్నితో రుద్ర ఆహుతో వాయురావృత్తో
 నృచక్షాః ప్రతిఖ్యాతో భక్ష ఆగతః పితృణాం నారాశఽసోఽసురాత్తః

సిన్ధురవభృథమవప్రయన్ధముద్రోఽవగతః సలిలః ప్రప్లుతః
 సువరుదృచం గతః ॥ ౪| ౪| ౯ ॥ రుద్ర ఏకవిశతిశ్చ ॥ ౪| ౪| ౯ ॥
 ౨౬ కృత్తికా నక్షత్రమగ్నిరేవతాగ్నే రుచః స్థ ప్రజాపతేర్ధాతుః
 సోమస్యర్చే త్వా రుచే త్వా ద్యుతే త్వా భాసే త్వా జ్యోతిషే త్వా రోహిణీ
 నక్షత్రం ప్రజాపతిరేవతా మృగశిర్షం నక్షత్రం సోమో దేవతార్ధా
 నక్షత్రం రుద్రో దేవతా పునర్వసూ నక్షత్రమదిత్తిరేవతా త్విష్యో
 నక్షత్రం బృహస్పతిరేవతాశేషా నక్షత్రం సర్వా దేవతా మఘా
 నక్షత్రం పితరో దేవతా ఫల్గునీ నక్షత్రం
 ౨౭ మర్కమా దేవతా ఫల్గునీ నక్షత్రం భగో దేవతా హస్తో నక్షత్రం
 సవితా దేవతా చిత్రా నక్షత్రమిన్ద్రో దేవతా స్వాతీ నక్షత్రం
 వాయుర్దేవతా విశాఖే నక్షత్రమిన్ద్రాగ్ని దేవతానూరాధా నక్షత్రం మిత్రో
 దేవతా రోహిణీ నక్షత్రమిన్ద్రో దేవతా విచృతౌ నక్షత్రం పితరో
 దేవతాషాఢా నక్షత్రమాపో దేవతాషాఢా నక్షత్రం విశ్వే దేవా
 దేవతా శ్రోణా నక్షత్రం విష్ణురేవతా శ్రవిష్టా నక్షత్రం వసవో
 ౨౮ దేవతా శతభిషజ్నక్షత్రమిన్ద్రో దేవతా ప్రోష్ఠపదా నక్షత్రమజ
 ఏకపాద్దేవతా ప్రోష్ఠపదా నక్షత్రమహిర్బుధ్నియో దేవతా రేవతీ
 నక్షత్రం పూషా దేవతాశ్వయుజౌ నక్షత్రమశ్వినౌ దేవతాప
 భరణీర్నక్షత్రం యమో దేవతా పూర్ణా పశ్చాద్యక్షే దేవా అదధుః ॥ ౪| ౪| ౧౦ ॥
 ఫల్గునీ నక్షత్రం వసవస్త్రయస్త్రిశచ్ఛ ॥ ౪| ౪| ౧౦ ॥
 ౨౯ మధుశ్చ మాధవశ్చ వాసన్తికావృతూ శుక్రశ్చ శుచిశ్చ
 గ్రైష్మావృతూ నభశ్చ నభస్యశ్చ వార్షికావృతూ ఇషశ్చోర్ణశ్చ
 శారదావృతూ సహశ్చ సహస్యశ్చ హైమన్తికావృతూ తపశ్చ తపస్యశ్చ
 తైశిరావృతూ అగ్నేరన్తః శ్లేషోఽసి కల్పేతాం ద్యావాప్రుథివీ
 కల్పన్తామాప ఓషధీః కల్పన్తామగ్నయః పృథజ్మమ జ్యైష్ఠ్యాఽయ
 సవతా

30 యే॒గ్నయః॑ స॒మన॑సో॒ఽన్తరా॑ ద్యా॒వాపృ॑థి॒వీ శై॑శి॒రావృ॑తూ॒ అభి॑
 కల్ప॑మా॒నా ఇ॒న్ద్రమి॑వ దే॒వా అ॒భి సం వి॑శ॒న్తు సం య॑చ్చ ప్రచే॒తాశ్చా॑గ్నోః
 సోమ॑స్య సూ॒ర్యస్యో॑గ్రా చ భీ॒మా చ పి॑తృ॒ణాం య॑మ॒న్యేన్ద్రస్య॑ ధ్రు॒వా చ
 పృథి॑వీ చ దే॒వస్య॑ స॒వితు॑ర్మరు॒తాం వరు॑ణస్య ధ॒ర్మీ చ ధ॑రీతీ చ
 మి॒త్రావరు॑ణయోర్మొత్త॒స్య ధా॑తుః ప్రాచీ చ ప్రతీచీ చ వసూ॒నాః రు॒ద్రాణా॑

31 మా॒దిత్యా॑నాం తే తే॒ఽధి॑పతయ॒న్దేభ్యో॑ నమ॒న్తే నో మృ॑డయ॒న్తు తే యం ద్వి॑షోః
 యశ్చ నో ద్వే॒ష్టి తం వో జంభే॑ దధామి స॒హస్రస్య॑ ప్రమా అసి స॒హస్రస్య॑
 ప్రతి॑మా అసి స॒హస్రస్య॑ విమా అసి స॒హస్రస్యో॑న్మా అసి సా॒హస్రో॑ఽసి
 సహస్రా॑య త్వే॒మా మే అగ్న॑ ఇష్ట॒కా ధే॑నవః స॒న్వేకా చ శ॑తం చ
 సహస్రం॑ చా॒యుతం॑ చ

32 ని॒యుతం॑ చ ప్ర॒యుతం॑ చారు॒ద్బదం॑ చ న్య॒ర్బుదం॑ చ స॒ముద్ర॑శ్చ మధ్యం
 చా॒న్తశ్చ పరా॑ర్థశ్చే॒మా మే అగ్న॑ ఇష్ట॒కా ధే॑నవః స॒న్తు ష॒ష్టిః
 సహస్ర॑మ॒యుతమక్షి॑యమాణా బు॒తస్థాః స్థ॒ర్తావృ॑ధో ఘృ॒తశ్చుతో॑
 మధు॑శ్చు॒త ఊర్జ॑స్యతీః స్వ॒ధావి॑నీస్తా మే అగ్న॑ ఇష్ట॒కా ధే॑నవః స॒న్తు
 వి॒రాజో॑ నామ కామదు॒ఘా అ॒ముత్రా॑ముష్మి॒3 ళ్లోకే॑ ॥ ౪1 ౪1 ౧౧॥ స॒వ్రతా॑
 రు॒ద్రాణా॑మ॒యుతం॑ చ పంచ చ॒త్వారి॑శ్శచ్చ ॥ ౪1 ౪1 ౧౧॥

33 స॒మిద్ది॑శామా॒శయా॑ నః సు॒వర్వి॑న్మధో॒రతో॑ మాధ॒వః పా॑త్వస్మాన్ ।
 అగ్ని॑ర్దే॒వో దు॒ష్టరీ॑తురదా॒భ్య ఇ॒దం క్ష॒త్ర రక్ష॑తు పాత్వస్మాన్
 ॥ ర॒థం॒తరః॑ సామ॒భిః పా॑త్వస్మాన్గా॒యత్రీ॑ ఛం॒దసాం॑ వి॒శ్వరూ॑పా ।
 త్రి॒వృన్నో॑ వి॒ష్ణయా॑ స్తో॒మో అహ్నో॑ స॒ముద్రో॑ వాత ఇ॒దమో॑జః పిపర్షు ॥
 ఉ॒గ్రా ది॑శామ॒భిభూ॑తిర్వయో॒ధాః శు॒చిః శు॒క్రే అహ॑న్యోజ॒సీనా॑ । ఇ॒న్ద్రాధి॑పతిః
 పిపృ॒తాదతో॑ నో మహి

34 క్ష॒త్రం వి॒శ్వతో॑ ధా॒రయే॑దమ్ ॥ బృ॒హథ్వా॑మ క్ష॒త్రభృ॑ద్వృద్ధవృష్టి॒యం
 త్రి॒ష్టభౌ॑జః శు॒భిత॑ముగ్రవీ॒రమ్ । ఇ॒న్ద్ర స్తో॒మేన॑ ప॒ఇచ్చ॑దశే॒న
 మధ్య॑మి॒దం వాతే॑న సగ॒రేణ॑ రక్ష ॥ ప్రాచీ ది॒శాః స॒హయ॑శా

యశస్వతీ విశ్వే దేవాః ప్రావృషాహ్నోః సువర్వతీ । ఇదం క్షత్రం
 దుష్టరమస్తోజోఽనాధృష్టోః సహస్రియోః సహస్వత్ ॥ వైరూపే
 సామన్నిహ తచ్ఛకేమ జగత్స్వినం విక్షావేశయామః । విశ్వే దేవాః
 సప్తదశేన

3x వర్చ ఇదం క్షత్రోః సలిలవాతముగ్రమ్ ॥ ధర్మీ దిశాం
 క్షత్రమిదం దాధారోపస్థాశానాం మిత్రవదస్తోజః । మిత్రావరుణా
 శరదాహ్నోః చికిత్సూ అస్మై రాష్ట్రాయ మహి శర్మ యచ్ఛతమ్ ॥ వైరాజే
 సామన్నధి మే మనీషానుష్టుభా సం భృతం వీర్యోసహః । ఇదం క్షత్రం
 మిత్రవదార్ధ్రదాను మిత్రావరుణా రక్షతమాధిపత్వైః ॥ సన్మాడ్డిశాః
 సహసామ్నీ సహస్వత్స్పృతుర్దేమన్తో విష్టయా నః పిపర్తు । అవస్యవాతా

3౬ బృహతీర్ను శక్వరీరిమం యజ్ఞమవస్తు నో ఘృతాచీః ॥ సువర్వతీ
 సుదుఘానః పయస్వతీ దిశాం దేవ్యవతు నో ఘృతాచీ । త్వం గోపాః పుర
 ఏతోత పశ్చాద్బృహస్పతే యామ్యాం యుజ్ఞి వాచమ్ ॥ ఊర్ధ్వా దిశాః
 రన్విరాశౌషధీనాః సంవధ్నరేణ సవితా నో అహ్నమ్ । రేవథానుమాతిచ్ఛన్దా
 ఉ ఛన్దోజాతశత్రుః స్యోనా నో అస్తు ॥ స్తోమత్రయస్త్రిశే భువనస్య పత్ని
 వివస్వద్వాతే అభి నో

3౭ గృణాహి । ఘృతవతీ సవితరాధిపత్వైః పయస్వతీ రన్విరాశా నో
 అస్తు ॥ ధ్రువా దిశాం విష్ణుపత్స్వమోరాస్యేశానా సహసో యా మనోతా ।
 బృహస్పతిర్మాతరిశ్వేత వాయుః సం ధువానా వాతా అభి నో గృణన్తు ॥
 విష్టంభో దివో ధరుణః పృథివ్యా అస్యేశానా జగతో విష్ణుపత్నీ
 । విశ్వవ్యచా ఇషయన్తీ సుభూతిః శివా నో అస్త్వదితిరుపస్థే ॥
 వైశ్వానరో న ఊత్యా పృష్టో దివ్యనునోఽద్యాను మతిరన్విదనుమతే
 త్వం కయా నశ్చిత్ర ఆ భువతోఽద్య యుజ్జే ॥ ౪1 ౪1 ౧౨ ॥ మహి
 సప్తదశేనాఽవస్యవాతా అభి నోను నశ్చతుర్దశ వ ॥ ౪1 ౪1 ౧౨ ॥
 రశ్మిరసి రాజ్ఞ్యస్యయం పురోహరికేశోఽగ్నిర్మూర్ధేంద్రాగ్నిభ్యాం

బృహస్పతిర్భూయస్కృదస్యగ్నినా విశ్వాషాట్ ప్రజాపతిర్మనసా కృత్తికా
మధుః సమిద్ధిశాం ద్వాదశ ॥

రశ్మిరసి ప్రతిధేనుమసి స్తనయిత్సు సనిరస్యాదిత్యానాః
సప్తత్రిశత్ ॥

రశ్మిరసి కో అద్యయుక్తే ॥

చతుర్థకాణ్డే పంచమః ప్రశ్నః ౫

౧ నమస్తే రుద్ర మన్యవ ఉతోత ఇష వే నమః । నమస్తే అస్తు ధన్వనే
బాహుభ్యాముత తే నమః ॥ యాత ఇషుః శివతమా శివం బభూవ
తే ధనుః । శివా శరవ్యా యా తవ తయా నో రుద్ర మృడయ ॥ యా తే రుద్ర
శివా తనూరఘోరాపాపకాశిని । తయా నస్తనువా శంతమయా గిరిశన్తాభి
చాకశీహి ॥ యామిషుం గిరిశన్త హస్తే

౨ బిభర్ష్యస్తవే । శివాం గిరిత్ర తాం కురు మా హిఃః పురుషం
జగత్ ॥ శివేన వచసా త్వా గిరిశాచాచ వదామసి । యథా నః
సర్వమిజ్జగదయక్ష్యః సుమనా అసత్ ॥ అధ్యవోచదధివక్తా ప్రథమో
దైవ్యో బిషక్ । అహీగశ్చ సర్వాజ్ఞాంభయస్థస్యైశ్చ యాతుధాన్యః
॥ అసౌ యస్తామ్రో అరుణ ఉత బభ్రుః సుమగ్గలః । యే చేమాః రుద్రా
అభితో దిక్షు

౩ శ్రితాః సహస్రశోఽవైషాః హేడ ఈమహే ॥ అసౌ యోఽవసర్వతి
సీలగ్రీవో విలోహితః । ఉతైనం గోపా అదృశన్నదృశన్నదహార్యః ।
ఉతైనం విశ్వా భూతాని స దృష్టో మృడయాతి నః ॥ నమో అస్తు సీలగ్రీవాయ
సహస్రాక్షాయ మీడుషే । అథో యే అస్య సత్వానోఽహం తేభ్యోఽకరం
నమః ॥ ప్ర ముజ్ఞచ్చ ధన్వనస్త్యముభయోరార్షియోర్జ్యామ్ । యాశ్చ తే
హస్త ఇషవః

౪ పరా తా భగవో వప ॥ అవతత్య ధనుస్త్యః సహస్రాక్ష
శతేషుధే । నిశిర్య శల్యానాం ముఖా శివో నః సుమనా భవ ॥

విజ్యం ధనుః కపర్దిన్ విశల్వో బాణవా ఉత । అనేశన్నస్యేషవ
 ఆభురస్య నిషక్ఠిః ॥ యా తే హేతిర్మీధుష్టమ హస్తే బభూవ
 తే ధనుః । తయాస్మాన్ విశ్వతస్త్యమయక్షమయా పరి బుభుజ ॥ నమస్తే
 అస్త్రాయుధాయానాతతాయ ధృష్టవే । ఉభాభ్యాముత తే నమో బాహుభ్యాం
 తవ ధన్వనే ॥ పరి తే ధన్వనో హేతిరస్మాన్వృణక్తు విశ్వతః । అథో య
 ఇషుధిస్తవారే అస్మన్ని ధేహి తమ్ ॥ ౪। ౫। ౧॥ హస్తే దిక్ష్యిషవ ఉభాభ్యాం
 ద్వా విశతిశ్చ ॥ ౪। ౫। ౧॥

౫ నమో హిరణ్యబాహవే సేనాన్యే దిశాం చ పతయే నమో నమో వృక్షేభ్యో
 హరికేశేభ్యః పశూనాం పతయే నమో నమః సస్పిజ్జరాయ త్విషీమతే
 పథీనాం పతయే నమో నమో బభుశాయ వివ్యాధినేన్నానాం పతయే నమో
 నమో హరికేశాయోపవీతినే పుష్టానాం పతయే నమో నమో భవస్య హేత్వై
 జగతాం పతయే నమో నమో రుద్రాయాతతావినే క్షేత్రాణాం పతయే నమో
 నమః సూతాయాహన్తాయ వనానాం పతయే నమో నమో

౬ రోహితాయ స్థపతయే వృక్షాణాం పతయే నమో నమో మన్త్రిణే వాణిజాయ
 కక్షాణాం పతయే నమో నమో భువన్తయే వారివస్కృతాయోషధీనాం
 పతయే నమో నమ ఉచ్చైర్హోషాయాక్రన్దయతే పత్తీనాం పతయే నమో
 నమః కృథ్నువీతాయ ధావతే సత్వనాం పతయే నమః ॥ ౪। ౫। ౨॥ వనానాం
 పతయే నమో నమ ఏకాన్న త్రిశ్చ ॥ ౪। ౫। ౨॥

౭ నమః సహమానాయ నివ్యాధిన ఆవ్యాధినాం పతయే నమో నమః కకుభాయ
 నిషక్ఠిణే స్తేనానాం పతయే నమో నమో నిషక్ఠిణ ఇషుధిమతే
 తస్కరాణాం పతయే నమో నమో వజ్రుతే పరివజ్రుతే స్తాయూనాం పతయే
 నమో నమో నిచేరవే పరిచరాయారణ్యానాం పతయే నమో నమః సృకావిభ్యో
 జిఘానదోభ్య ముష్ణతాం పతయే నమో నమో సమిదోభ్య నక్తం చరదభ్యః
 ప్రకృన్తానాం పతయే నమో నమ ఉష్ఠిషిణే గిరిచరాయ కులుజ్ఞానాం
 పతయే నమో నమ

౮ ఇమమదోభ్యో ధన్వావిభ్యశ్చ వో నమో నమ ఆతన్వానేభ్యః
 ప్రతిదధానేభ్యశ్చ వో నమో నమ ఆయచ్చదోభ్యో విసృజద్యభ్యశ్చ వో నమో
 నమోఽస్యదోభ్యో విధ్యద్యభ్యశ్చ వో నమో నమ ఆసీనేభ్యః శయానేభ్యశ్చ
 వో నమో నమః స్వపదోభ్యో జాగ్రద్యభ్యశ్చ వో నమో నమస్తిష్ఠదోభ్యో
 ధావద్యభ్యశ్చ వో నమో నమః సభాభ్యః సభాపతిభ్యశ్చ వో నమో నమో
 అశ్వేభ్యోఽశ్వపతిభ్యశ్చ వో నమః ॥ ౪ | ౫ | ౩ ॥ కులుజ్చానాం పతయే నమో
 నమోశ్వపతిభ్యస్త్రీణి చ ॥ ౪ | ౫ | ౩ ॥

౯ నమ ఆవ్యాధిసీభ్యో వివిధ్యస్త్రీభ్యశ్చ వో నమో నమ
 ఉగణాభ్యస్తు హతిభ్యశ్చ వో నమో నమో గృథ్నేభ్యో
 గృథస్పతిభ్యశ్చ వో నమో నమో వ్రాతేభ్యో వ్రాతపతిభ్యశ్చ
 వో నమో నమో గణేభ్యో గణపతిభ్యశ్చ వో నమో నమో విరూపేభ్యో
 విశ్వరూపేభ్యశ్చ వో నమో నమో మహద్యభ్యః క్షుల్లకేభ్యశ్చ వో నమో
 నమో రథిభ్యోఽరథేభ్యశ్చ వో నమో నమో రథేభ్యో

౧౦ రథపతిభ్యశ్చ వో నమో నమః సేనాభ్యః సేనానిభ్యశ్చ వో నమో
 నమః క్షత్తుభ్యః సంగ్రహీతృభ్యశ్చ వో నమో నమస్తక్షభ్యో
 రథకారేభ్యశ్చ వో నమో నమః కులాలేభ్యః కర్మారేభ్యశ్చ వో నమో
 నమః పుణ్ణేభ్యో నిషాదేభ్యశ్చ వో నమో నమ ఇషుకృదోభ్యో
 ధన్వకృద్యభ్యశ్చ వో నమో నమో మృగయుభ్యః శ్వనిభ్యశ్చ వో
 నమో నమః శ్వభ్యః శ్వపతిభ్యశ్చ వో నమః ॥ ౪ | ౫ | ౪ ॥ రథేభ్యః
 శ్వపతిభ్యశ్చ ద్వే చ ॥ ౪ | ౫ | ౪ ॥

౧౧ నమో భవాయ చ రుద్రాయ చ నమః శర్వాయ చ పశుపతయే చ నమో
 సీలగ్రీవాయ చ శితికణ్ఠాయ చ నమః కపర్దినే చ వ్యుష్టకేశాయ చ
 నమః సహస్రాక్షాయ చ శతధన్వనే చ నమో గిరిశాయ చ శిపివిష్టాయ
 చ నమో మీథుష్టమాయ చేషుమతే చ నమో హ్రాస్వాయ చ వామనాయ చ
 నమో బృహతే చ వర్షీయసే చ నమో వృద్ధాయ చ సంవృధ్వనే చ

౧౨ నమో అగ్రియాయ చ ప్రథమాయ చ నమ ఆశవే చాజిరాయ చ

నమః శీఘ్రీయా య చ శీభ్యా య చ నమః ఊర్వాయ చావస్వన్యాయ చ
 నమః స్రోతస్యాయ చ ద్వీప్యాయ చ || ౪ | ౫ | ౫ || సంవృద్ధ్యనే చ పఞ్చ
 విశతిశ్చ || ౪ | ౫ | ౫ ||

౧౩ నమో జ్యేష్ఠాయ చ కనిష్ఠాయ చ నమః పూర్వజాయ చాపరజాయ చ
 నమో మధ్యమాయ చాపగల్భాయ చ నమో జఘన్యాయ చ బుద్ధియాయ చ
 నమః సోభ్యాయ చ ప్రతిసర్వాయ చ నమో యామ్యాయ చ క్షేమ్యాయ చ
 నమః ఉర్వర్యాయ చ ఖల్యాయ చ నమః శ్లోక్యాయ చావసాన్యాయ చ నమో
 వన్యాయ చ కణ్యాయ చ నమః శ్రవాయ చ ప్రతిశ్రవాయ చ

౧౪ నమ ఆశుషేణాయ చాశురథాయ చ నమః శూరాయ చావభిన్తే చ
 నమో వర్మిణే చ వరూఢినే చ నమో బిల్మినే చ కవచినే చ నమః
 శ్రుతాయ చ శ్రుతసేనాయ చ || ౪ | ౫ | ౬ || ప్రతిశ్రవాయ చ పఞ్చ
 విశతిశ్చ || ౪ | ౫ | ౬ ||

౧౫ నమో దుస్తుభ్యాయ చాహనన్యాయ చ నమో ధృష్టవే చ ప్రమృశాయ
 చ నమో దూతాయ చ ప్రహితాయ చ నమో నిష్కణిణే చేషుధిమతే చ
 నమస్తీక్షణిషవే చాయుధినే చ నమః స్వాయుధాయ చ సుధన్వనే చ
 నమః స్రుత్యాయ చ పథ్యాయ చ నమః క్రాట్యాయ చ నీప్యాయ చ నమః
 సూద్యాయ చ సరస్యాయ చ నమో నాద్యాయ చ వైశంతాయ చ

౧౬ నమః కూప్యాయ చావట్యాయ చ నమో వర్షాయ చావర్ష్యాయ చ నమో
 మేఘ్యాయ చ విద్యుత్యాయ చ నమః ఈధ్రియాయ చాతప్యాయ చ నమో
 వాత్యాయ చ రేష్మియాయ చ నమో వాస్తవ్యాయ చ వాస్తుపాయ చ || ౪ | ౫ | ౭ ||
 వైశంతాయ చ త్రిశచ్చ || ౪ | ౫ | ౭ ||

౧౭ నమః సోమాయ చ రుద్రాయ చ నమస్తామ్రాయ చారుణాయ చ నమః
 శక్ణాయ చ పశుపతయే చ నమః ఉగ్రాయ చ భీమాయ చ నమో
 ఆగ్రేవధాయ చ దూరేవధాయ చ నమో హస్త్రే చ హసీయనే చ నమో
 వృక్షేభ్యో హరికేశేభ్యో నమస్తారాయ నమః శంభవే చ మయోభవే చ
 నమః శంకరాయ చ మయస్కరాయ చ నమః శివాయ చ శివతరాయ చ

౧౮ నమస్తీర్థాయ చ కూల్యాయ చ నమః పార్థాయ చావార్థాయ చ నమః
 ప్రతరణాయ చోత్తరణాయ చ నమః ఆతార్థాయ చాలార్థాయ చ నమః
 శష్యాయ చ ఫేన్యాయ చ నమః సికత్యాయ చ ప్రవాహ్యాయ చ || ౪ | x | ౮ ||
 శివతరాయ చ త్రిశచ్ఛ || ౪ | x | ౮ ||

౧౯ నమ ఇరిణ్యాయ చ ప్రపథ్యాయ చ నమః కిశిలాయ చ క్షయణాయ
 చ నమః కపర్దినే చ పులస్తయే చ నమో గోష్ఠ్యాయ చ గృహ్యాయ చ
 నమస్తల్యాయ చ గేహ్యాయ చ నమః క్రాట్యాయ చ గహ్వరేష్ఠాయ చ నమో
 ప్రాద్యాయ చ నివేష్యాయ చ నమః పాశవ్యాయ చ రజస్యాయ చ
 నమః శుష్యాయ చ హరిత్యాయ చ నమో లోప్యాయ చోల్యాయ చ
 ౨౦ నమ ఊర్వ్యాయ చ సూర్మ్యాయ చ నమః పర్ణ్యాయ చ పర్ణశద్యాయ చ
 నమోఽపగురమాణాయ చాభిఘ్నే చ నమ ఆక్లిదతే చ ప్రక్లిదతే చ
 నమో వః కిరికేభ్యో దేవానాం హృదయేభ్యో నమో విక్షీణకేభ్యో నమో
 విచిన్వత్కేభ్యో నమ ఆనిర్ణతేభ్యో నమ ఆమీవత్కేభ్యః || ౪ | x | ౯ || ఉల్యాయ
 చ త్రయస్త్రిశచ్ఛ || ౪ | x | ౯ ||

౨౧ ద్రాపే అన్ధసస్పతే దరిద్రస్నీలతోహిత | ఏషాం పురుషాణామేషాం
 పశూనాం మా భేర్మారో మో ఏషాం కిం చనామమత్ || యా తే రుద్ర శివా తనూః
 శివా విశ్వాహభేషజీ | శివా రుద్రస్య భేషజీ తయా నో మృడ జీవసే ||
 ఇమాం రుద్రాయ తవసే కపర్దినే క్షయద్వీరాయ ప్ర భరామహే మతిమ్ |
 యథా నః శమసద్విపదే చతుష్పదే విశ్వం పుష్టం గ్రామే అస్మి

౨౨ న్ననాతురమ్ || మృడా నో రుద్రోత నో మయస్కృధి క్షయద్వీరాయ నమసా
 విధేమ తే | యచ్ఛం చ యోశ్చ మనురాయజే పితా తదశ్యామ తవ రుద్ర
 ప్రణీతౌ || మా నో మహాస్తముత మా నో అర్భకం మా న ఉక్షస్తముత మా న
 ఉక్షీతమ్ | మా నో వధీః పితరం మోత మాతరం ప్రియా మా నస్తనువో

౨౩ రుద్ర రీరిషః || మా నస్తోకే తనయే మా న ఆయుషి మా నో గోఘ మా నో

అశ్వేషు రీరిషః । వీరాన్మా నో రుద్ర భామితో వధీర్ణవిష్మన్తో నమసా విధేమ తే
 ॥ ఆరాత్తే గోఘ్ను ఉత పూరుషఘ్నే క్షయద్వీరాయ సుమ్నమస్మే తే అస్తు । రజా
 చ నో అధి చ దేవ బ్రూహ్యధా చ నః శర్మ యచ్చ ద్విబర్హాః ॥ స్తుహి
 ౨౪ శ్రుతం గర్వనదం యువానం మృగం న భీమముపహతుముగ్రమ్ ।
 మృడా జరిత్రే రుద్ర స్తవానో అన్యం తే అస్మన్ని వపస్తు నేనాః ॥
 పరిణో రుద్రస్య హేతిర్వృణక్తు పరి త్వేషస్య దుర్మతిరఘాయోః । అవ
 స్థిరా మఘవదభ్యస్తనుష్వ మీఢ్వస్తోకాయ తనయాయ మృడయ ॥ మీఢుష్టమ
 శివతమ శివో నః సుమనా భవ । పరమే వృక్ష ఆయుధం నిధాయ
 కృత్తిం వసాన ఆ చర పినాకం
 ౨౫ బిభృదా గహి ॥ వికిరిద విలోహిత నమస్తే అస్తు భగవః । యాస్తే
 సహస్రోహేతయోన్యమస్మన్ని వపస్తు తాః ॥ సహస్రాణి సహస్రధా
 బాహువోస్తవ హేతయః । తాసామీశానో భగవః పరాచీనా ముఖా కృధి ॥ ౪ । ౫ ।
 ౧౦ ॥
 అస్మిగ్గ్ స్తనువః స్తుహి పినాకమేకాన్న త్రిశచ్చ ॥ ౪ । ౫ । ౧౦ ॥
 ౨౬ సహస్రాణి సహస్రశో యే రుద్రా అధి భూమ్యామ్ । తేషాన్సహస్రయోజనేఽవ
 ధన్వాని తన్మసి ॥ అస్మిన్మహాత్వర్ణవేఽన్తరిక్షే భవా అధి । నీలగ్రీవాః
 శితకణ్ఠాః శర్వా అధః క్షమాచరాః ॥ నీలగ్రీవాః శితకణ్ఠా దివః
 రుద్రా ఉపశ్రితాః । యే వృక్షేషు సస్పిజ్జారా నీలగ్రీవా విలోహితాః ।
 యే భూతానామధిపతయో విశిఖాసః కపర్దినః । యే అన్నేషు వివిధ్యన్తి
 పాత్రేషు పిబతో జనాన్ । యే పథాం పథిరక్షయ ఐలబృదా యవ్యుధః
 । యే త్తిర్థాని
 ౨౭ ప్రచరన్తి స్పృకావన్తో నిషక్లిణః । య ఏతావన్తశ్చ
 భూయాన్సశ్చ దిశో రుద్రా వితస్థిరే । తేషాన్సహస్రయోజనేఽవ
 ధన్వాని తన్మసి ॥ నమో రుద్రేభ్యో యే పృథివ్యాం యేఽన్తరిక్షే యే దివి
 యేషామన్నం వాతో వర్షమిషవస్తేభ్యో దశ ప్రాచీర్దశ దక్షిణా

దశ ప్రతిచిర్దశోదీచిర్దశోర్ధావస్తేభ్యో నమస్తే నో మృడయస్తు తే
 యం ద్విషోమ్ యశ్చ నో ద్వేష్టి తం వో జమ్భే దధామి || ౪| ౫| ౧౧|| తీర్థాని
 యశ్చ షట్చ || ౪| ౫| ౧౧||

నమస్తే రుద్ర నమో హిరణ్యబాహవే నమః సహమానాయ నమ ఆవ్యాధిసీభ్యో
 నమో భవాయ నమో జ్యేష్ఠాయ నమో దున్దుభ్యాయ నమః సోమాయ నమ
 ఇరిణ్యాయ ద్రాపే సహస్రాణ్యేకాదశ ||
 నమస్తే రుద్ర నమో భవాయ ద్రాపే సప్తవిశతిః ||
 నమస్తే రుద్ర తం వో జంభే దధామి ||

చతుర్థకాణ్డే షష్ఠః ప్రశ్నః ౬

౧ అశ్మన్నూర్జం పర్వతే శిశ్రియాణాం వాతే పర్జన్యే వరుణస్య శుష్మే |
 ఆదభ్య ఓషధీభ్యో వనస్పతిభ్యోఽధి సంభృతాం తాం న ఇషమూర్జం
 ధత్త మరుతః సః రరాణాః || అశ్మగ్నే క్షుద్రముం తే శుగృచ్ఛతు
 యం ద్విష్యః || సముద్రస్య త్వాఽవాకయాగ్నే పరి వ్యయామసి | పావకో
 ఆస్మభ్యశ్శివో భవ || హిమస్య త్వా జరాయుణాగ్నే పరి వ్యయామసి |
 పావకో ఆస్మభ్యశ్శివో భవ || ఉప

౨ జ్మన్నుప వేతనేవత్తరం నదీష్యా | అగ్నే పితృమపామసి || మణ్ణాకి
 తాభిరా గహి నేమం నో యజ్ఞమ్ | పావకవర్షశ్శివం కృధి ||
 పావక ఆ చితయన్త్యా కృపా | జ్మమస్రురుచ ఉషసో న భానునా ||
 తూర్వన్న యామన్నేతశస్య నూ రణ ఆ యో ఘృణే | న తతృషాణో అజరః
 || అగ్నే పావక రోచిషా మన్త్రయా దేవ జిహ్వాయా | ఆ దేవాన్

౩ వక్షి యక్షి చ || స నః పావక దీదివోఽగ్నే దేవాః ఇహోఽవహా | ఉప
 యజ్ఞః హవిశ్చ నః || ఆపామిదం న్యయనః సముద్రస్య నివేశనమ్
 | అన్యం తే అస్మత్తపన్తు హేతయః పావకో ఆస్మభ్యశ్శివో భవ ||
 నమస్తే హరనే శోచిషే నమస్తే అస్త్యర్చిషే | అన్యం తే అస్మత్తపన్తు

హేతయః పావకో అస్మభ్యశివో భవ ॥ నృషదే వడ
 ౪ పృషదే వడ్వననదే వడ్వర్షిషదే వట్సువర్షదే వట్ ॥ యే దేవా
 దేవానాం యజ్ఞయా యజ్ఞయానాః సంవధ్వరీణముప భాగమాసతే ।
 అహుతాదో హవిషో యజ్ఞే అస్మిన్స్వయం జహుధ్వం మధునో ఘృతస్య
 ॥ యే దేవా దేవేష్యధి దేవత్వమాయన్ యే బ్రహ్మణః పుర ఏతారో అస్య ।
 యేభ్యో నర్తే పవతే ధామ కిం చన న తే దివో న పృథివ్యా అధి స్సుషు
 ॥ ప్రాణదా

× అపానదా వ్యానదాశ్చక్షుర్దా వర్చదా వరివోదాః । అన్యం తే
 అస్మత్తపస్తు హేతయః పావకో అస్మభ్యశివో భవ ॥ అగ్నిస్తిగ్మేన
 శోచిషా యః సద్విశ్వం న్యత్రిణమ్ । అగ్నిర్నో వః సతే రయిమ్ ॥
 వైనానీకేన సువిదత్రో అస్మే యష్టా దేవాః ఆయజిషః స్వస్తి । అదభ్యో
 గోపా ఉత నః పరస్నా అగ్నే ద్యుమదుత రేవద్దీహి ॥ ౪। ౬। ౧॥ ఉప దేవాన్,
 వట్సుణదాశ్చతుశ్చత్వారిశచ్చ ॥ ౪। ౬। ౧॥

౬ య ఇమా విశ్వా భువనాని జహ్వాదృషిర్హోతా నిషసాదా పితా నః । స
 ఆశిషా ద్రవిణమిచ్చమానః పరమచ్చదో వర ఆ వివేశ ॥ విశ్వకర్మా
 మనసా యద్విహాయా ధాతా విధాతా పరమోత సన్ధక్ । తేషామిష్టాని
 సమిషా మదన్తి యత్ర సప్తర్షీన్పర ఏకమాహుః ॥ యో నః పితా జనితా
 యో విధాతా యో నః సతో అభ్యా సజ్జజాన ।

౭ యో దేవానాం నామధా ఏక ఏవ తః సం ప్రశ్నం భువనా యన్వన్యా ॥ త
 ఆయజన్త ద్రవిణః సమస్మా ఋషయః పూర్వే జరితారో న భూనా ।
 అసూర్తా సూర్తా రజినో విమానే యే భూతాని సమకృణ్యన్తిమాని ॥ న తం
 విదాథ య ఇదం జజానాన్యద్యుష్మాకమన్తరం భవాతి । నీహరోణ ప్రావృతా
 జల్ప్యా చాసుతృప ఉక్తశాసశ్చరన్తి ॥ పరో దివా పర ఏనా

౮ పృథివ్యా పరో దేవేభిరసురైర్గుహో యత్ । కౌః స్విధగ్ధర్భం
 ప్రథమం దధ్ర ఆపో యత్ర దేవాః సమగచ్ఛన్త విశ్వే ॥ తమధగ్ధర్భం

ప్రథమం దధ్ర ఆపో యత్ర దేవాః సమగచ్ఛన్త విశ్వే | అజస్య
 నాభావధ్యేకమర్చితం యస్మిన్నిదం విశ్వం భువనమధి శ్రితమ్ ||
 విశ్వకర్మా హ్యజనిష్ఠ దేవ ఆదిగ్గన్ఠ్రోఽభవద్ద్విత్తీయః | తృత్తీయః
 పితా జనితౌషధీనా

౯ మపాం గర్భం వ్యదధాతుర్పుత్రా || చక్షుషః పితా మనసా
 హి ధీరో ఘృతమేనే అజనన్నన్నమానే | యదేదన్తా అదద్యృ
 హస్త పూర్వ ఆదిధ్యావాపుథివీ అప్రథేతామ్ || విశ్వతశ్చక్షురుత
 విశ్వతోముఖో విశ్వతోహస్త ఉత విశ్వతస్పాత్ | సం బాహుభ్యాం
 నమతి సం పతత్రైర్ద్యావాపుథివీ జనయన్దేవ ఏకః || కీ౨౯
 స్విదాసీదధిష్ఠానమూరంభణం కతమభిస్త్విత్కిమాసీత్ | యదీ భూమిం జనయ
 ౧౦ న్విశ్వకర్మా వి ద్యామార్ణోన్మహినా విశ్వచక్షాః || కీ౩౦ స్విద్వనం
 క ఉ స వృక్ష ఆసీద్యతో ద్యావాపుథివీ నిష్ఠతక్షుః | మసీషిణో
 మనసా పృచ్ఛతేదు తద్యదధ్యతిష్ఠద్భువనాని ధారయన్ || యా తే ధామాని
 పరమాణి యావమా యా మధ్యమా విశ్వకర్మస్సుతేమా | శిక్షా సఖిభ్యో హవిషి
 స్వధావః స్వయం యజస్వ తనువం జషాణః || వాచస్పతిం విశ్వకర్మాణమూతయే
 ౧౧ మనోయుజం వాజే అద్యా హువేమ | స నో నేదిష్ఠా హవనాని జోషతే
 విశ్వశంభూరవనే సాధుకర్మా || విశ్వకర్మన్ హవిషా వావృధానః
 స్వయం యజస్వ తనువం జషాణః | ముహ్యన్త్వన్యే ఆభితః సపత్నా
 ఇహాస్మాకం మఘవా సూరిరస్తు || విశ్వకర్మన్ హవిషా వర్ధనేన
 త్రాతారమిన్ద్రమకృణోరవధ్యమ్ | తస్మై విశః సమనమస్త పూర్విరయముగ్రో
 విహవ్యో యథాసత్ || సముద్రాయ వయునాయ సిన్ధూనాం పతయే నమః
 ంఅదీనా సర్వాసాం పిత్రే జహుతా విశ్వకర్మణే విశ్వాహామర్త్య
 హవిః || ౪| ౬| ౨|| జజానౌనౌషధీనాం భూమిం జనయన్నూతయే నమో నవ
 చ || ౪| ౬| ౨||

౧౨ ఉదేనముత్తరాం నయాగ్నే పుత్రేనాహుత | రాయసోషిషేణ సృజ ప్రజయా

చ ధనేన చ ॥ ఇన్ద్రేమం ప్రతరాం కృధీ సజాతానామసద్వశీ । సమేనం
వర్చసా సృజ దేవేభ్యో భాగధా అసత్ ॥ యస్య కుర్మో హవిర్బహే తమగ్నై
వర్ధయా త్వమ్ । తస్మై దేవా అధి బ్రవన్నయం చ బ్రహ్మణస్పతిః ॥ ఉదు
త్వా విశ్వే దేవా

౧౩ అగ్నై భరన్తు చిత్తిభిః । స నో భవ శివతమః సుప్రతీకో
విభావసుః ॥ పఞ్చ దిశో దైవీర్యజ్ఞమవన్తు దేవీరపామతిం దుర్మతిం
బాధమానాః । రాయస్పోషే యజ్ఞపతిమాభజన్తిః ॥ రాయస్పోషే అధి యజ్ఞో
అస్థాధ్యమిద్ధే అగ్నావధి మామహానః । ఉక్తపత్ర ఈడ్యో గృభీతస్తప్తం
ఘర్మం పరిగృహ్యాయజన్త ॥ ఊర్ణా యద్యజ్ఞమశమన్త దేవా దైవ్యాయ ధర్త్రే
జ్యోష్ఠ్యే । దేవశ్చిః శ్రీమణాః శతపయాః

౧౪ పరిగృహ్య దేవా యజ్ఞమాయన్ ॥ సూర్యరశ్మిర్హరికేశః పురస్తాభ్యవితా
జ్యోతిరుదయాః అజస్రమ్ । తస్య పూషా ప్రసవం యాతి దేవః సం
పశ్యన్విశ్వా భువనాని గోపాః ॥ దేవా దేవేభ్యో అధ్వర్యన్తో అస్థుర్వీతః
శమిత్రే శమితా యజద్వై । తురీయో యజ్ఞో యత్ర హవ్యమేతి తతః
పావకా ఆశిషో నో జషన్తామ్ ॥ విమాన ఏష దివో మధ్య ఆస్త ఆపప్రివాన్రోదసీ
అన్తరిక్షమ్ । స విశ్వాచీరభి

౧౫ చష్టే ఘృతాచీరన్తరా పూర్వమపరం చ కేతుమ్ ॥ ఉక్షా సముద్రో
అరుణః సుప్రర్ణః పూర్వస్య యోనిం పితురా వివేశ । మధ్యే దివో
నిహితః పృశ్చిరశ్మా వి చక్రమే రజసః పాత్యన్తో ॥ ఇన్ద్రం విశ్వా
అవీవృధన్మద్రవ్యచ సం గిరః । రథీతమః రథీనాం వాజానాః
సత్పతిం పతిమ్ ॥ సుమ్నూహూర్యజ్ఞో దేవాః ఆ చ వక్షద్యక్షదగ్నిర్దేవో
దేవాః ఆ చ వక్షత్ । వాజస్య మా ప్రసవేనోద్ గ్రాభేణోదగ్రభీత్ । అథా
సపత్నాః ఇన్ద్రో మే నిగ్రాభేణాధరాః అకః ॥ ఉద్ధ్రాభం చ నిగ్రాభం
చ బ్రహ్మ దేవా అవీవృధన్ । అథా సపత్నానిన్ద్రాగ్ని మే విషూచీనాన్
వ్యస్యతామ్ ॥ ౪। ౬। ౩॥ విశ్వేదేవాః శతపయా అభి వాజస్య ఏష్యశతిశ్చ

॥ ౪ | ౬ | ౩ ॥

౧౬ ఆతుః శిశానో వృషభో న యుధోః ఘనాఘనః క్షోభణశ్చర్షణీనామ్
 | సంక్రందనోఽనిమిష ఏకవీరః శతః సేనా అజయథ్నాకమిన్ద్రః ॥
 సంక్రందనేనానిమిషేణ జిష్ణునా యుత్కారేణ దుశ్శ్చవనేన ధృష్టునా
 | తదిన్ద్రేణ జయత తథహధ్వం యుధో నర ఇషహస్తేన వృష్టా ॥ స
 ఇషహస్తైః స నిషణ్ణిభిర్వశీ సౌః ప్రష్టా స యుధ ఇన్ద్రో గణేన
 | సఃస్పృష్టజ్ఞథోమపా బాహుశర్ధూర్ధ్వధన్వా ప్రతిహితాభిరస్తా
 ॥ బృహస్పతే పరి దీయా

౧౭ రథేన రక్షోహమిత్రాః అపబాధమానః | ప్రభ్రజ్జాన్ధేనాః ప్రమృణో
 యుధా జయన్మస్మాకమేధ్యవితా రథానామ్ ॥ గోత్రభిదం గోవిదం
 వజ్రబాహుం జయన్తమజ్మ ప్రమృణన్తమోజసా | ఇమః సజాతా అను
 వీరయధ్వమిన్ద్రః సఖాయోఽను సః రభధ్వమ్ ॥ బలవిజ్ఞాయః
 స్థవిరః ప్రవీరః సహస్వాన్ వాజీ సహమాన ఉగ్రః | అభివీరో అభిసత్వా
 సహోజా జైత్రమిన్ద్ర రథమా తిష్ఠ గోవిత ॥ అభి గోత్రాణి సహసా
 గాహమానోఽదాయో

౧౮ వీరః శతమన్యూరిన్ద్రః | దుశ్శ్చవనః
 పృతనాషాడయుధ్యోఽస్మాకః సేనా అవతు ప్ర యుధు ॥ ఇన్ద్ర ఆసాం
 నేతా బృహస్పతిర్క్షిణా యజ్ఞః పుర ఏతు సోమః | దేవసేనానామభి
 భజ్జాతీనాం జయన్తీనాం మరుతో యన్త్యగే ॥ ఇన్ద్రస్య వృష్టో
 వరుణస్య రాజ్ఞ ఆదిత్యానాం మరుతాః శర్ధ ఉగ్రమ్ | మహామనసాం
 భువనవ్యవానాం ఘోషో దేవానాం జయతాముదస్థాత్ ॥ అస్మాకమిన్ద్రః
 సమృతేషు ధ్వజేష్వస్మాకం యా ఇషవస్తా జయన్తు |

౧౯ అస్మాకం వీరా ఉత్తరే భవన్త్యస్మాను దేవా అవతా హవేషు ॥ ఉద్ధర్షయ
 మఘవన్నాయుధాన్యథృత్వనాం మామకానాం మహాః | ఉద్యుత్తహన్వాజినాం
 వాజినాన్యధ్రథానాం జయతామేతు ఘోషః ॥ ఉప ప్రేత జయతా నరః స్థిరా

వః సన్తు బాహవః । ఇన్ద్రో వః శర్మ యచ్ఛత్యనాధృష్యా యథాసథ ॥
 అవస్పృష్టా పరా పత శరవ్యే బ్రహ్మ సః శితా । గచ్ఛామిత్రాన్ ప్ర
 ౨౦ విశ మైషాం కం చనోచ్ఛిషః ॥ మర్మాణీ తే వర్మభిశ్చాదయామి
 సోమస్త్వా రాజామృతేనాభిఽవస్తామ్ । ఉరోర్వరీయో వరివస్తే అస్తు జయన్తం
 త్వామను మదస్తు దేవాః ॥ యత్ర బాణాః సంపతన్తి కుమారా విశిఖా ఇవ ।
 ఇన్ద్రో నస్తత్ర వృత్రహా విశ్వాహా శర్మ యచ్ఛతు ॥ ౪। ౬। ౪॥ దీయాదాయో
 జయన్త్యమిత్రాన్ప్ర చత్వారిః శచ్చ ॥ ౪। ౬। ౪॥

౨౧ ప్రాచీమను ప్రదిశం ప్రేహి విద్వానగ్నేరగ్నే పురో అగ్నిర్భవేహ ।
 విశ్వా ఆశా దీద్యానో వి భాహ్యార్ణం నో ధేహి ద్విపదే చతుష్పదే ॥
 క్రమధ్యమగ్నినా నాకముఖ్యః హస్తేషు బిభృతః । దివః
 పృష్ఠః సువర్గత్వా మిశ్రా దేవేభిరాధ్వమ్ ॥ పృథివ్యా
 అహముదన్తరిక్షమారుహమన్తరిక్షాద్దివమారుహమ్ । దివో నాకస్య
 పృష్ఠాఘ్నవర్జ్యోతిరగా

౨౨ మహమ్ ॥ సువర్యన్తో నావేక్షన్త ఆ ద్యాః రోహన్తి రోదసీ । యజ్ఞం యే
 విశ్వతోధారః సువిద్వాసో వితేనిరే ॥ అగ్నే ప్రేహి ప్రథమో దేవయతాం
 చక్షుర్ధేవానాముత మర్త్యానామ్ । ఇయక్షమాణా భృగుభిః సజోషాః సువర్యన్తు
 యజమానాః స్వస్తి ॥ నక్రోషాసా సమనసా విరూపే ధాపయేతే శిశుమేకః
 సమీచీ । ద్యావా ఙామా రుక్మో అన్తర్వి భాతి దేవా అగ్నిం ధారయన్ప్రవిణోదాః ॥
 అగ్నే సహస్రాక్ష

౨౩ శతమూర్ధజ్ఞతం తే ప్రాణాః సహస్రమపానాః । త్వః సాహస్రస్య
 రాయ ఈశిషే తస్మై తే విధేమ వాజాయ స్వాహా ॥ సుపర్ణోఽసి
 గరుత్మాన్ప్రృథివ్యాః సీద పృష్ఠే పృథివ్యాః సీద భాసాన్తరిక్షమా
 పృణ జ్యోతిషా దివముత్తభాన తేజసా దిశ ఉద్భృహ ॥ ఆజుహ్వనః
 సుప్రతికః పురస్తాదగ్నో స్వాం యోనిమా సీద సాధ్యా । అస్మిన్మధస్థే
 అధ్యుత్తరస్మిన్విశేష్ దేవా

౨౪ యజమానశ్చ సీదత || ప్రేద్ధో అగ్నే దీదిహి పురో నోఽజస్రయా సూర్యామవిష్ట
 | త్వాఽ శశ్వస్త ఉప యన్తి వాజాః || విధేమ తే పరమే జన్మన్నగ్నే
 విధేమ స్తోమైరవరే సధస్థే | యస్మాద్యోనేరుదారిథా యజే తం ప్ర త్వే
 హవీఽషి జపూరే సమిధే || తాఽ సవితుర్వరేణ్యస్య చిత్రామాహం వృణో
 సుమతిం విశ్వజన్యామ్ | యామస్య కణ్వో అదుహత్ప్రపీనాఽ సహస్రధారాం
 ౨౫ పయసా మహిం గామ్ || సప్త తే అగ్నే సమిధః సప్త జిహ్వాః సప్తర్షయః
 సప్త ధామ ప్రియాణి | సప్త హోత్రాః సప్తధా త్వా యజన్తి సప్త యోసీరా
 పృణస్వా పుతేన || ఈదృజ్వాన్యాదృజ్జైతాదృజు ప్రతిదృజు
 మితశ్చ సంమితశ్చ సభరాః | శుక్రజ్యోతిశ్చ చిత్రజ్యోతిశ్చ
 సత్యజ్యోతిశ్చ జ్యోతిష్మాగ్గుచ సత్యశ్చర్షపాశ్చాత్యహాః ||
 ౨౬ ఋతజిచ్చ సత్యజిచ్చ సేనజిచ్చ సుషేణశ్చాన్యమిత్రశ్చ
 దూరే అమిత్రశ్చ గణః | ఋతశ్చ సత్యశ్చ ధ్రువశ్చ ధరుణశ్చ
 ధర్తా చ విధర్తా చ విధార్తయః | ఈదృజ్వాన ఏతాదృజ్వాన ఊ ఘణః
 సదృజ్వానః ప్రతినదృజ్వాన ఏతన | మితాసశ్చ సంమితాసశ్చ న
 ఊతయే సభరసో మరుతో యజ్జే అస్మిన్నింద్రం దైవీర్విశో మరుతోఽనువర్తానో
 యథేంద్రం దైవీర్విశో మరుతోఽనువర్తాన ఏవమిమం యజమానం దైవీశ్చ
 విశో మానుషీశ్చానువర్తానో భవన్తు || ౪| ౬| ౫|| అగాఽ సహస్రాక్ష
 దేవాః సహస్రధారామత్యహా అనువర్తానః షోడశ చ || ౪| ౬| ౫||
 ౨౭ జీమూతన్యేవ భవతి ప్రతికం యద్వర్మి యాతి సమదాముపస్థే |
 అనావిధయా తనువా జయ త్వఽ స త్వా వర్మణో మహిమా పిపర్తు || ధన్వనా గా
 ధన్వనాజిం జయేమ ధన్వనా తీవ్రాః సమదో జయేమ | ధనుః శత్రోరపకామం
 కృణోతి ధన్వనా సర్వాః ప్రదిశో జయేమ || వక్ష్యన్తివేదా గనీగన్తి
 కర్ణం ప్రియఽ సఖాయం పరిషస్వజానా | యోషేవ శిజ్జే వితతాధి ధన్వన్
 ౨౮ జ్యా ఇయఽ సమనే పారయన్తి || తే ఆచరన్తి సమనేవ యోషా మాతేవ
 పుత్రం బిభృతాముపస్థే | అప శత్రూన్, విధ్యతాఽ సంవిదానే ఆర్షీ

ఇమే విష్ణురస్త్రీ అమిత్రాన్ ॥ బహ్వీనాం పితా బహురస్య పుత్రశ్చిశ్చా
 కృణోతి సమనావగత్య । ఇషుధిః సజ్కాః పృతనాశ్చ సర్వాః పృష్ఠే
 నిసద్ధో జయతి ప్రసూతః ॥ రథే తిష్ఠన్నయతి వాజినః పురో యత్రయత్ర
 క్రామయతే సుషారథిః । అభీశూనాం మహిమానం

౨౯ పనాయత మనః పశ్చాదను యచ్ఛన్తి రశ్మయః ॥ తీవ్రాన్ ఘోషాన్
 కృణ్వతే వృషపాణయోఽశ్వా రథేభిః సహ వాజయన్తః । అవక్రామన్తః
 ప్రపదైరమిత్రాన్ క్షిణన్తి శత్రూన్ రసపవ్యయన్తః ॥ రథవాహనః
 హవిరస్య నామ యత్రాయుధం నిహితమస్య వర్మ । తత్రా రథముప
 శగ్మన్ సదేమ విశ్వాహా వయన్ సుమనస్యమానాః ॥ స్వాదుషన్
 సదః పితరో వయోధాః కృచ్ఛేశ్రితః శక్తివన్తో గభీరాః । చిత్రసేనా
 ఇషుబలా అమృధ్రాః సతోపీరా ఉరవో వ్రాతసాహాః ॥ బ్రాహ్మణాసః

౩౦ పితరః సోమ్యాసః శివే నో ద్యావాపృథివీ అనేహసా । పూషా నః పాతు
 దురితాదృతావృథో రక్షా మాకిర్నో అఘశన్ ఈశత ॥ సుపర్ణం వస్తే
 మృగో అస్యా దన్తో గోభిః సన్నద్ధా పతతి ప్రసూతా । యత్రా నరః సం చ
 వి చ ద్రవన్తి తత్రాస్మభ్యమిషవః శర్మ యన్ ॥ ఋజితే పరి
 వృణ్ణి నోఽశ్మా భవతు నస్తనూః । సోమో అధి బ్రవీతు నోఽదితిః

౩౧ శర్మ యచ్ఛతు ॥ ఆ జఙ్ఘన్తి సాన్వేషాం జఘనాన్ ఉప జిఘ్ను తే ।
 అశ్వాజన్తి ప్రచేతసోఽశ్వాన్స్థమధున్ చోదయ ॥ అహిరివ భోగైః పర్యేతి
 బాహుం జ్యాయా హేతిం పరిబాధమానః । హస్తఘ్నా విశ్వా వయునాని విద్వాన్
 పుమాన్ పుమాన్సం పరి పాతు విశ్వతః ॥ వనస్పతే వీడ్వజ్ఞో హి భూయా
 అస్మథ్సఖా ప్రతరణః సుపీరః । గోభిః సన్నద్ధో అసి వీడయస్వాస్తాతా తే
 జయతు జేత్వాని ॥ దివః పృథివ్యాః పఠ్యో

౩౨ జ ఉద్భృతం వనస్పతిభ్యః పర్యాభృతన్ సహః । అపామోజ్మానం
 పరి గోభిరావృతమిన్ద్రస్య వజ్రన్ హవిషా రథం యజ ॥ ఇన్ద్రస్య
 వజ్రో మరుతామనీకం మిత్రస్య గర్భో వరుణస్య నాభిః । సేమాం నో

హవ్యదాతిం జషాణో దేవ రథ ప్రతి హవ్యా గృభాయ || ఉప శ్వాసయ
 పృథివీముత ద్యాం పురుత్రా తే మనుతాం విష్ణితం జగత్ | స దున్దుభే
 సజారిన్యేణ దేవైర్ధూరాద్

33 దవీయో అప సేధ శత్రూన్ || ఆ క్రన్దయ బలమోజోస ఆ ధా నిష్ఠనిహి
 దురితా బాధమానః | అప ప్రోథ దున్దుభే దుచ్చునాః ఇత ఇన్ద్రస్య ముష్టిరసి
 వీడయస్వ || ఆమూరజ ప్రత్యావర్తయేఽమాః కేతుమద్దున్దుభిర్వావదీతి
 | సమశ్వపర్ణాశ్చరన్తి నో నరోఽస్మాకమిన్ద్ర రథినో జయన్తు || ౪| ౬| ౬||
 ధన్వన్మహిమానం బ్రాహ్మణాసోదితిః పృథివ్యాః పరి దూరాదేక
 చత్వారిః శవ్ప || ౪| ౬| ౬||

3౪ యదక్రన్దః ప్రథమం జాయమాన ఉద్యన్తముద్రాదుత వా పురీషాత్ | శ్వేనస్య
 పక్షా హరిణస్య బాహూ ఉపస్తుత్యం మహి జాతం తే అర్వన్ || యమేన
 దత్తం త్రిత ఏనమాయునగిన్ద్ర ఏణం ప్రథమో అధ్యతిష్ఠత్ | గన్ధర్వో అస్య
 రశనామగృభ్ణాఘ్నారాదశ్వం వసవో నిరతష్ఠ || అసి యమో అస్యాదిత్యో
 అర్వన్నసి త్రితో గుహ్యేన వతేన | అసి సోమేన సమయా విపృక్త

3౫ ఆహుస్తే త్రిణీ దివి బన్ధనాని || త్రిణీ త ఆహుర్ధివి బన్ధనాని
 త్రిణ్యుపు త్రిణ్యన్తః సముద్రే | ఉతేవ మే వరుణశ్చన్ధన్యర్వన్ యత్రా
 త ఆహుః పరమం జనిత్రమ్ || ఇమా తే వాజిన్నవమార్జ్జనానీమా శఫానాః
 సనితుర్నిధానా | అత్రా తే భద్రా రశనా అపశ్యమృతస్యయా అభిరక్షన్తి
 గోపాః || ఆత్మానం తే మనసారాదజానామవో దివా

3౬ పతయన్తం పతజ్గమ్ | శిరో అపశ్యం ప్రథిభిః
 సుగేభిరరేణుభిర్జేహమానం పతత్రి || అత్రా తే రూపముత్తమమపశ్యం
 జిగీషమాణమిష ఆ పదే గోః | యదా తే మర్తో అను భోగమానడాదిధ్రసిష్ఠ
 ఓషధీరజిగః || అను త్వా రథో అను మఱ్యో అర్వన్నను గావోఽను భగః
 కనీనామ్ | అను వ్రాతాసస్తవ సఖ్యమీయురను దేవా మమిరే వీర్యం

3౭ తే || హిరణ్యశ్చ్యజ్ఞోఽయో అస్య పాదా మనోజవా అవర ఇన్ద్ర ఆసీత్ | దేవా

ఇదస్య హవిరద్యమాయన్, యో అర్వంతం ప్రథమో అధ్యతిష్ఠత్ ॥ ఈర్వాస్తాసః
 సిలికమధ్యమాసః సః శూరణాసో దివ్యాసో అత్యాః । హస్తా ఇవ శ్రేణీశో
 యతన్తే యదాక్షిష్ఠ్ఠివ్యమజ్ఞమశ్వాః ॥ తవ శరీరం పతయిష్ట్యర్వనవ
 చిత్తం వాత ఇవ ద్రజీమాన్ । తవ శక్ష్ణోణీ విష్ఠితా పురుత్రారణ్యేషు
 జర్భురాణా చరన్తి ॥ ఉప

౩౮ ప్రాగాచ్ఛసనం వాజ్యర్వా దేవద్రీచా మనసా దీధ్యానః । అజః
 పురో నీయతే నాభిరస్యాను పశ్చాత్కవయో యన్తి రేభాః ॥ ఉప
 ప్రాగాత్పరమం యథ్పథస్థమర్వాః అచ్ఛా పితరం మాతరం చ ।
 అద్యా దేవాజ్ఞుష్ఠతమో హి గమ్యా అథాశాన్తే దాశుషే వార్యాణి ॥ ౪। ౬। ౭॥
 విపృక్తో దివా వీర్యముపైకాన్ను చత్వారిశచ్చ ॥ ౪। ౬। ౭॥

౩౯ మా నో మిత్రో వరుణో అర్యమాయురిన్ద్ర బుభుక్షా మరుతః పరి ఖ్యన్ ।
 యద్వాజినో దేవజాతస్య సప్తేః ప్రవక్ష్యామో విదథే వీర్యాణి ॥
 యన్నిర్ణిజా రేక్లసా ప్రావృతస్య రాతిం గృభీతాం ముఖతో నయన్తి
 । సుప్రాజిణో మేమ్యద్విశ్వరూప ఇన్ద్రాపూష్టోః ప్రియమవ్యేతి పాథః ॥
 ఏష చాగః పురో అశ్వేన వాజినా పూష్టో భాగో నీయతే విశ్వదేవ్యః ।
 అభిప్రియం యత్పురోడాశమర్వతా త్వష్టే

౪౦ దేనః సౌశ్రవసాయ జన్వతి ॥ యద్ధవిష్యమృతుశో దేవయానం
 త్రిరానుషాః పర్యశ్వం నయన్తి । అత్రా పూష్టః ప్రథమో భాగ ఏతి యజ్ఞం
 దేవేభ్యః ప్రతివేదయన్నుజః ॥ హోతాధ్వర్యురావయా అగ్నిమిన్దో గ్రావగ్రాభ
 ఉత శౌస్తా సువిప్రః । తేన యజ్ఞేన స్వరం కృతేన స్విష్టేన
 వక్షణా ఆ పృణధ్వమ్ ॥ యూపప్రస్కా ఉత యే యూపహాశ్చషాలం యే
 అశ్వయూపాయ తక్షతి । యే చార్వతే పచనః సం భరన్త్యతో

౪౧ తేషామభిగూర్తిర్న ఇన్వతు ॥ ఉప ప్రాగాథ్పుమన్యేఽధాయ మన్య
 దేవానామాశా ఉప వీతపృష్ఠః । అన్వేనం విప్రా బుషయో మదన్తి దేవానాం
 పుష్టే చకృమా సుబన్ధమ్ ॥ యద్వాజినో దామ సం దానమర్వతో యా

శీ॒రణ్ణా॑ ర॒శనా॑ ర॒జ్జుర॑స్య | య॒ద్వా ఘా॑స్య ప్రభృ॒తమా॑స్యే తృణ॒ః
స॒ర్వా తా తే॑ అపి దే॒వేష్య॑స్తు || యదశ్వస్య క్రవిషో

౪౨ మ॒క్షికా॑శ యద్వా స్వ॒రౌ స్వధి॑తో రిప్తమస్తి |
యద్ధస్తయోః శమి॒తుర్య॑న్నభేషు స॒ర్వా తా తే॑ అపి దే॒వేష్య॑స్తు ||
యదూ॒వధ్య॑ముదరస్యాపవతి య ఆమస్య క్రవిషో గ॒న్ధో అస్తి॑ | సు॒కృతా॑
తచ్చమి॒తారః॑ కృణ్యన్తూత మేధశ్శతపాకం పచన్తు || యత్రే
గాత్రాదగ్నినా పచ్యమానాదభి శూలం నిహతస్యావధావతి | మా తద్భూమ్భ్యామా
శ్రిషన్మా తృణేషు దేవేభ్యస్తదుశదోభ్యి రాతమస్తు || ౪| ౬| ౮|| ఇదుతో
క్రవిషః శ్రిషభ్యప్త చ || ౪| ౬| ౮||

౪౩ యే వా॒జినం॑ పరిపశ్యన్తి ప॒క్వం య ఈ॒మాహుః॑ సు॒రభి॑ర్నిర్హరేతి | యే
చార్వతో మా॑స భి॒క్షాము॑పాసత ఉతో తేషామభిగూర్తిర్న ఇన్వతు || యస్మిక్షణం
మాగ్స్పచన్యా ఉఖాయా యా పాత్రాణి యూష్ణ ఆసేచనాని | ఊష్మణ్యాపిధానా
చరూణామజ్ఞాః సూనాః పరి భూషన్త్యశ్వమ్ || నిక్రమణం నిషదనం
వివర్తనం యచ్చ పఢ్విశమర్వతః | యచ్చ పౌ యచ్చ ఘాసిం

౪౪ జ॒ఘాస॑ స॒ర్వా తా తే॑ అపి దే॒వేష్య॑స్తు || మా
త్వాగ్నిర్ధ్వనయిద్ధూమగ్నిర్మోఖా భ్రాజన్త్యభి విక్త జప్తిః | ఇష్టం
వీతమభిగూర్తం వషట్కృతం తం దేవాసః ప్రతి గృభ్ణన్త్యశ్వమ్ ||
యదశ్వా॒య వాస॑ ఉపస్పృణన్త్యధీవాసం యా హిరణ్యాన్యస్మై | స॒న్ధాన॑మర్వన్తం
పఢ్విశం ప్రియా దేవేష్వై యామయన్తి || యత్రే సాదే మహాసా శూకృతస్య
పా॒రియా వా కశయా

౪౫ వా తుతోద | స్రుచేవ తా హవిషో అధ్వరేషు స॒ర్వా తా తే॑ బ్రహ్మణా
సూదయామి || చతుస్త్రిశద్వాజినో దేవబన్ధోర్వక్ష్మీరశ్వస్య స్వధితః
సమేతి | అచ్చిద్ద్రా గాత్రా వయునా కృణోత పరుష్యురరనుఘుష్యా వి శస్త
|| ఏకస్త్యష్టరశ్వస్యా విశస్తా ద్వా యన్తారా భవతస్తథర్తుః | యా తే
గాత్రాణామృతుథా కృణోమి తాతా పిణ్ణానాం ప్ర జహోమ్యుగ్నౌ || మా త్వా తపత్

౪౬ ప్రియ ఆత్మాపియన్తం మా స్వధిత్తిస్తనువ ఆ తిష్ఠిపత్తే । మా తే
 గృధ్నురవిశస్తాతిహాయ చిద్రా గాత్రాణ్యసినా మిథూ కః ॥ న వా
 ఉవేతన్మ్రీయనే న రిష్యసి దేవా ఇదేషి పథిభిః సుగేభిః । హరీ
 తే యుజ్ఞా పృషతీ అభూతాముపాస్థాద్వాజీ ధురి రాసభస్య ॥ సుగవ్యం
 నో వాజీ స్వశ్వియం పుసః పుత్రా ఉత విశ్వాపుషరయమ్ ।
 అనాగాస్త్యం నో అదితిః కృణోతు క్షత్రం నో ఆశో వనతా హవిష్మాన్ ॥
 ౪౭ ౬౧ ౯ ॥ ఘాసిం కశయా తపద్రయం నవ చ ॥ ౪౭ ౬౧ ౯ ॥
 అశ్మన్ య ఇమోదేనమాశుః ప్రాచీం జిమూతస్య యదక్రందో మా నో మిత్రో యే
 వాజినం నవ ॥
 అశ్మన్ మనోయుజం ప్రాచీమను శర్మ యచ్ఛతు తేషామభిగూర్తిః
 షట్చత్వారిశత్ ॥
 అశ్మన్ హవిష్మాన్ ॥

చతుర్థకాణ్డే సప్తమః ప్రశ్నః ౭

౧ అగావిష్ఠూ సజోషనేమా వర్ధన్తు వాం గిరః । ద్యుమ్నైర్వాజేభిరా గతమ్ ॥
 వాజశ్చ మే ప్రసవశ్చ మే ప్రయతిశ్చ మే ప్రసతిశ్చ మే ధీతిశ్చ మే
 క్రతుశ్చ మే స్వరశ్చ మే శ్లోకశ్చ మే శ్రావశ్చ మే శ్రుతిశ్చ మే
 జ్యోతిశ్చ మే సువశ్చ మే ప్రాణశ్చ మేఽపాన
 ౨ శ్చ మే వ్యానశ్చ మేఽసుశ్చ మే చిత్తం చ మ ఆఢీతం చ మే వాక్చ
 మే మనశ్చ మే చక్షుశ్చ మే శ్రోత్రం చ మే దక్షశ్చ మే బలం చ మ
 ఓజశ్చ మే సహశ్చ మ ఆయుశ్చ మే జరా చ మ ఆత్మా చ మే తనూశ్చ
 మే శర్మ చ మే వర్మ చ మేఽఙ్గాని చ మేఽస్థాని చ మే పరూష చ
 మే శరీరాణి చ మే ॥ ౪౭ ౭౧ ౧ ॥ అపానస్తనూశ్చ మేఽష్టాదశ చ ॥ ౪౭ ౭౧ ౧ ॥
 ౩ జ్యైష్ఠ్యం చ మ ఆధిపత్యం చ మే మన్యశ్చ మే భామశ్చ మేఽమశ్చ
 మేఽంభశ్చ మే జేమా చ మే మహిమా చ మే వరిమా చ మే ప్రథిమా చ మే

వర్షా చ మే ద్రాఘుయా చ మే వృద్ధం చ మే వృద్ధిశ్చ మే సత్యం చ
మే శ్రద్ధా చ మే జగచ్ఛ

౪ మే ధనం చ మే వశశ్చ మే త్విషిశ్చ మే క్రీడా చ మే మోదశ్చ మే
జ్ఞాతం చ మే జనిష్యమాణం చ మే సూక్తం చ మే సుకృతం చ మే చిత్తం చ
మే వేద్యం చ మే భూతం చ మే భవిష్యచ్ఛ మే సుగం చ మే సుచథం
చ మ ఋద్ధం చ మ ఋద్ధిశ్చ మే క్షుప్తం చ మే క్షుప్తిశ్చ మే

మతిశ్చ మే సుమతిశ్చ మే || ౪| ౭| ౨|| జగచ్ఛర్ధిశ్చతుర్దశ చ || ౪| ౭| ౨||

౫ శం చ మే మయశ్చ మే ప్రియం చ మే నుకామశ్చ మే కామశ్చ మే
సౌమనసశ్చ మే భద్రం చ మే శ్రేయశ్చ మే వస్యశ్చ మే యశశ్చ
మే భగశ్చ మే ద్రవిణం చ మే యన్తా చ మే ధర్తా చ మే క్షేమశ్చ మే
ధృతిశ్చ మే విశ్వం చ

౬ మే మహశ్చ మే సంవిచ్ఛ మే జ్ఞాత్రం చ మే సూశ్చ మే ప్రసూశ్చ
మే సీరం చ మే లయశ్చ మ ఋతం చ మే నమృతం చ మే నయక్ష్యం చ
మే నామయచ్ఛ మే జీవాతుశ్చ మే దీర్ఘాయుత్వం చ మే నమిత్రం చ మే నభయం
చ మే సుగం చ మే శయనం చ మే సూషా చ మే సుదినం చ మే || ౪| ౭| ౩||

విశ్వం చ శయనమష్టౌ చ || ౪| ౭| ౩||

౭ ఊర్కశ్చ మే సూనృతా చ మే పయశ్చ మే రసశ్చ మే ఘృతం చ మే
మధు చ మే సగ్ధిశ్చ మే సపీతిశ్చ మే కృషిశ్చ మే వృష్టిశ్చ మే
జైత్రం చ మ ఔద్భిద్యం చ మే రయిశ్చ మే రాయశ్చ మే పుష్టం చ మే
పుష్టిశ్చ మే విభు చ

౮ మే ప్రభు చ మే బహు చ మే భూయశ్చ మే పూర్ణం చ మే పూర్ణతరం చ
మే నక్షితిశ్చ మే కూయవాశ్చ మే నన్నం చ మే నక్షుచ్ఛ మే వ్రీహయశ్చ
మే యవాశ్చ మే మాషాశ్చ మే తిలాశ్చ మే ముద్గాశ్చ మే ఖల్వాశ్చ మే
గోధూమాశ్చ మే మసురాశ్చ మే ప్రియజ్ఞవశ్చ మే నణవశ్చ మే శ్యామాకాశ్చ
మే నీవారాశ్చ మే || ౪| ౭| ౪|| విభు చ మసురాశ్చతుర్దశ చ || ౪| ౭| ౪||

౯ అశ్వా చ మే మృత్తికా చ మే గిరయశ్చ మే పర్వతాశ్చ మే సికతాశ్చ
 మే వనస్పతయశ్చ మే హిరణ్యం చ మే యశ్చ మే నీనం చ మే త్రపుశ్చ
 మే శ్యామం చ మే లోహం చ మే గ్నిశ్చ ము ఆపశ్చ మే వీరుధశ్చ ము
 ఓషధయశ్చ మే కృష్ణపచ్యం చ

౧౦ మే కృష్ణపచ్యం చ మే గ్రామ్యాశ్చ మే పశవ ఆరణ్యాశ్చ యజ్ఞేన
 కల్పంతాం చిత్తం చ మే విత్తిశ్చ మే భూతం చ మే భూతిశ్చ మే
 వసు చ మే వసతిశ్చ మే కర్మ చ మే శక్తిశ్చ మే ర్థశ్చ ము
 ఏమశ్చ ము ఇతిశ్చ మే గతిశ్చ మే || ౪ | ౭ | x || కృష్ణపచ్యశ్చాంచా
 చత్వారిశ్చ || ౪ | ౭ | x ||

౧౧ ఆగ్నిశ్చ ము ఇన్ద్రశ్చ మే సోమశ్చ ము ఇన్ద్రశ్చ మే సవితా చ ము
 ఇన్ద్రశ్చ మే సరస్వతి చ ము ఇన్ద్రశ్చ మే పూషా చ ము ఇన్ద్రశ్చ మే
 బృహస్పతిశ్చ ము ఇన్ద్రశ్చ మే మిత్రశ్చ ము ఇన్ద్రశ్చ మే వరుణశ్చ
 ము ఇన్ద్రశ్చ మే త్వష్టా చ

౧౨ ము ఇన్ద్రశ్చ మే ధాతా చ ము ఇన్ద్రశ్చ మే విష్ణుశ్చ ము ఇన్ద్రశ్చ
 మే శ్వినౌ చ ము ఇన్ద్రశ్చ మే మరుతశ్చ ము ఇన్ద్రశ్చ మే విశ్వే
 చ మే దేవా ఇన్ద్రశ్చ మే పృథివీ చ ము ఇన్ద్రశ్చ మే న్తరిక్షం చ ము
 ఇన్ద్రశ్చ మే ద్యౌశ్చ ము ఇన్ద్రశ్చ మే దిశశ్చ ము ఇన్ద్రశ్చ మే మూర్ధా
 చ ము ఇన్ద్రశ్చ మే ప్రజాపతిశ్చ ము ఇన్ద్రశ్చ మే || ౪ | ౭ | ౬ || త్వష్టా
 చ ద్యౌశ్చ ము ఏక విశ్చతిశ్చ || ౪ | ౭ | ౬ ||

౧౩ అశ్చ మే రశ్మిశ్చ మే దాభ్యశ్చ మే ధిపతిశ్చ ము
 ఉపాశ్చ మే న్తర్యామశ్చ ము ఇన్ద్రవాయవశ్చ మే మైత్రావరుణశ్చ
 ము ఆశ్వినశ్చ మే ప్రతిప్రస్థానశ్చ మే శుక్రశ్చ మే మన్థీ చ ము
 ఆగ్రయణశ్చ మే వైశ్వదేవశ్చ మే ధ్రువశ్చ మే వైశ్వానరశ్చ ము
 ఋతుగ్రహశ్చ

౧౪ మే తిగ్రాహ్యశ్చ ము ఇన్ద్రాగ్నిశ్చ మే వైశ్వదేవశ్చ మే మరుత్వతీయాశ్చ మే

మాహేన్ద్రశ్చ మ ఆదిత్యశ్చ మే సావిత్రశ్చ మే సారస్వతశ్చ మే ప్రాష్ఠశ్చ
 మే పాత్నివతశ్చ మే హరియోజనశ్చ మే || ౪| ౭| ౭|| ఋతుగ్రహశ్చ
 చతుస్త్రిశవచ్చ || ౪| ౭| ౭||

౧౫ ఇధృశ్చ మే బర్హిశ్చ మే వేదిశ్చ మే ధిష్టియాశ్చ మే
 స్రువశ్చ మే చమసాశ్చ మే గ్రావాణశ్చ మే స్వరవశ్చ మ ఉపరవాశ్చ
 మేఽధిషవణే చ మే ద్రోణకలశశ్చ మే వాయవ్యాని చ మే పూతభృచ్చ
 మ ఆధవనీయశ్చ మ ఆగ్నిధ్రం చ మే హవిర్ధానం చ మే గృహశ్చ
 మే సదశ్చ మే పురోడాశాశ్చ మే పవతాశ్చ మేఽవభృథశ్చ మే
 స్యగాకారశ్చ మే || ౪| ౭| ౮|| గృహశ్చ షోడశ చ || ౪| ౭| ౮||

౧౬ అగ్నిశ్చ మే ఘర్ముశ్చ మేఽర్కశ్చ మే సూర్యశ్చ మే ప్రాణశ్చ
 మేఽశ్వమేధశ్చ మే పృథివీ చ మేఽదితిశ్చ మే దితిశ్చ మే ద్యౌశ్చ
 మే శకర్పిరగ్గజలయో దిశశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పంతామృకచ్చ మే సామ
 చ మే స్తోమశ్చ మే యజుశ్చ మే దీక్షా చ మే తపశ్చ మ ఋతుశ్చ
 మే వ్రతం చ మేఽహోరాత్రయోర్వృష్ట్యా బృహద్రథస్తరే చ మే యజ్ఞేన
 కల్పేతామ్ || ౪| ౭| ౯|| దీక్షాఽష్టాదశ చ || ౪| ౭| ౯||

౧౭ గర్భాశ్చ మే వథాశ్చ మే త్ర్యపిశ్చ మే త్ర్యపీ చ మే దిత్యవాట్ చ మే
 దిత్వాహీ చ మే పఞ్చావిశ్చ మే పఞ్చావీ చ మే త్రివధ్శ్చ మే త్రివథ్నా
 చ మే తుర్యవాట్ చ మే తుర్యోహీ చ మే పష్ఠవాట్ చ మే పష్ఠాహీ చ
 మ ఉక్షా చ మే వశా చ మ ఋషభశ్చ

౧౮ మే వేహవచ్చ మేఽనడాస్థాశ్చ మే ధేనుశ్చ మ ఆయుర్మజ్జేన కల్పతాం
 ప్రాణో యజ్ఞేన కల్పతామపానో యజ్ఞేన కల్పతాం వ్యానో యజ్ఞేన కల్పతాం
 చక్షుర్మజ్జేన కల్పతాగ్ శ్రోత్రం యజ్ఞేన కల్పతాం మనో యజ్ఞేన
 కల్పతాం వాగ్యజ్ఞేన కల్పతామాత్మా యజ్ఞేన కల్పతాం యజ్ఞో యజ్ఞేన కల్పతామ్
 || ౪| ౭| ౧౦|| ఋషభశ్చ చత్వారిశవచ్చ || ౪| ౭| ౧౦||

౧౯ ఏకా చ మే త్రిస్రశ్చ మే పఞ్చా చ మే సప్త చ మే నవ చ మ ఏకాదశ

చ మే త్రయోదశ చ మే పంచదశ చ మే సప్తదశ చ మే నవదశ చ
 మ ఏకవింశతిశ్చ మే త్రయోవింశతిశ్చ మే పంచవింశతిశ్చ
 మే సప్తవింశతిశ్చ మే నవవింశతిశ్చ మ ఏకత్రింశచ్ఛ మే
 త్రయస్త్రింశచ్ఛ

౨౦ మే చతస్రశ్చ మేఽష్టా చ మే ద్వాదశ చ మే షోడశ చ మే
 వింశతిశ్చ మే చతుర్వింశతిశ్చ మేఽష్టావింశతిశ్చ మే
 ద్వాత్రింశచ్ఛ మే షట్త్రింశచ్ఛ మే చత్వారింశచ్ఛ
 మే చతుశ్చత్వారింశచ్ఛ మేఽష్టాచత్వారింశచ్ఛ మే
 వాజశ్చ ప్రసవశ్చాపిజశ్చ క్రతుశ్చ సువశ్చ మూర్ధా చ
 వ్యశ్నియశ్చాన్తాయనశ్చాన్త్యశ్చ భౌవనశ్చ భువనశ్చాధిపతిశ్చ ॥

౪| ౭| ౧౧|| త్రయస్త్రింశచ్ఛ వ్యశ్నియ ఏకాదశ చ ॥ ౪| ౭| ౧౧||

౨౧ వాజో నః సప్త ప్రదిశ్చతస్రో వా పరావతః | వాజో నో
 విశ్వేర్ణైర్ధనసాతావిహావతు ॥ విశ్వే ఆద్య మరుతో విశ్వ ఊతీ విశ్వే
 భవన్త్యగ్నయః సమిధాః | విశ్వే నో దేవా అవసాగమన్తు విశ్వమన్తు
 ద్రవిణం వాజో ఆస్మే ॥ వాజస్య ప్రసవం దేవా రథైర్యాతా హిరణ్యయైః |
 అగ్నిరిన్ద్రో బృహస్పతిర్మరుతః సోమపీతయే ॥ వాజేవాజేఽవత వాజినో నో ధనేషు

౨౨ విప్రా అమృతా ఋతజ్ఞాః | ఆస్య మధ్వః పిబత మాదయధ్వం తృప్తా
 యాత పథిభిర్దేవయానైః ॥ వాజః పురస్తాదుత మధ్వతో నో వాజో
 దేవాః ఋతుభిః కల్పయాతి | వాజస్య హి ప్రసవో నన్నమీతి విశ్వా ఆశా
 వాజపతిర్భవేయమ్ ॥ పయః పృథివ్యాం పయ ఓషధీషు పయో దివ్యన్తరిక్షే
 పయో ధామ్ | పయస్వతీః ప్రదిశః సన్తు మహ్యామ్ ॥ సంమా సృజామి పయసా
 ఘృతేన సం మా సృజామ్యప

౨౩ ఓషధీభిః | సోఽహం వాజశ్చననేయమగ్నే ॥ నక్రోషాసా సమనసా
 విరూపే ధాపయేతే శిశుమేకశ్చసమీచీ | ద్యావా ఙామా రుక్మో
 అన్తర్వి భాతి దేవా అగ్నిం ధారయన్ప్రవిణోదాః ॥ సముద్రోఽసి

నభస్వానార్ద్రదానుః శంభూర్మయోభూరభి మా వాహి స్వాహా మారుతోసి
 మరుతాం గణః శంభూర్మయోభూరభి మా వాహి స్వాహావస్సురసి
 దువస్వాఙ్ఘంభూర్మయోభూరభి మా వాహి స్వాహా || ౪| ౭| ౧౨|| ధనేష్వపో
 దువస్వాఙ్ఘంభూర్మయోభూరభి మా ద్వే చ || ౪| ౭| ౧౨||

౨౪ అగ్నిం యునజ్మి శవసా పుతేన దివ్యః సుప్రర్ణం వయసా
 బృహన్తమ్ | తేన వయం పతేమ బ్రధ్నస్య విష్టపః సువో రుహాణా
 అధి నాక ఉత్తమే || ఇమా తే పక్షావజరౌ పతత్రిణో యాభ్యాః
 రక్షాగ్స్యపహ౨ః స్యగ్నై | తాభ్యాం పతేమ సుకృతాము లోకం యత్తర్ణయః
 ప్రథమజా యే పురాణాః || విదసి సముద్రయోనిర్స్తుర్దక్షః శ్వేన ఋతావా
 | హిరణ్యపక్షః శకునో భురణ్యుర్మహాన్స్థధన్ధే ద్రువ

౨౫ ఆ నిషత్తః || నమస్తే అస్తు మా మా హిః సీర్విశ్వస్య మూర్ధన్నధి తిష్ఠసి
 శ్రితః | సముద్రే తే హృదయమస్తరాయుర్ద్యావాపృథివీ భువనేష్వర్పితే
 || ఉద్దో దత్తోదధిం భిన్న దివః పర్జన్యాదన్తరిణాత్ పృథివ్యాస్తతో నో
 వృష్ట్యావత | దివో మూర్ధాసి పృథివ్యా నాభిరూర్ధపామోషధీనామ్ | విశ్వాయుః
 శర్మ సప్రథా నమస్పథే || యేనర్షయస్తపసా సత్త

౨౬ మాసతేనానా అగ్నిః సువరాభరన్తః | తస్మిన్నహం ని దధే
 నాకే అగ్నిమేతం యమాహుర్మనవః స్తీర్ణబర్హిషమ్ || తం పత్నిభిరను
 గచ్ఛేమ దేవాః పుత్రైర్భ్రాతృభిరుత వా హిరణ్యైః | నాకం గృహ్ణానాః
 సుకృతస్య లోకే తృతీయే పృష్ఠే అధి రోచనే దివః || ఆ వాచో
 మధ్యమరుహదుభ్రణ్యురయమగ్నిః సత్పత్తిశ్చేకితానః | పృష్ఠే పృథివ్యా
 నిహితో దవిద్యుతదధస్పదం కృణుతే

౨౭ యే పృతన్యవః || అయమగ్నిర్వీరతమో వయోధాః సహస్రియో
 దీప్యతామప్రయుచ్ఛన్ | విభ్రాజమానః సరిరస్య మధ్య ఉప ప్ర యాత దివ్యాని
 ధామ || సం ప్ర చ్యవధ్యమను సం ప్ర యాతాగ్నై పథో దేవయానాన్ కృణుధ్యమ్
 | అస్మిన్స్థధన్ధే అధ్యుత్తరస్మిన్విశ్వే దేవా యజమానశ్చ సీదత || యేనా

సహస్రం వహసి యేనాగ్నే సర్వవేదసమ్ । తేనేమం యజ్ఞం నో వహ దేవయానో య
 ౨౮ ఉత్తమః ॥ ఉద్భుధ్యస్వాగ్నే ప్రతి జాగృహ్యేనమిష్టాపూర్తే సః సృజేథామయం
 చ । పునః కృణ్వంతస్త్వా పితరం యువానమన్వాతాఃసీత్త్వయి
 తస్తుమేతమ్ ॥ అయం తే యోనిర్పత్వియో యతో జాతో అరోచథాః । తం
 జానన్నగ్న ఆ రోహాథా నో వర్ధయా రయిమ్ ॥ ౪1 ౭1 ౧3॥ ధృవస్పత్రం కృణుతే
 యస్పత్రిశచ్చ ॥ ౪1 ౭1 ౧3॥

౨౯ మమాగ్నే వరోఽ విహవేష్వస్తు వయం త్వేన్ధానాస్తనువం పుషేమ । మహ్యం
 నమంతాం ప్రదిశశ్చతస్త్వయాధ్యక్షేణ పృతనా జయేమ ॥ మమ దేవా
 విహవే సస్మ సర్వ ఇన్ధ్రావనో మరుతో విష్ణురగ్నిః । మమాన్తరిక్షమురు
 గోపమస్తు మహ్యం వాతః పవతాం కామే అస్మిన్ ॥ మయి దేవా ద్రవిణమా
 యజంతాం మయ్యాశీరస్తు మయి దేవహూతిః । దైవ్యా హోతారా వనిషన్త
 30 పూర్వేరిష్టాః స్యామ తనువా సువీరాః ॥ మహ్యం యజన్తు మమ యాని
 హవ్యాకూతిః

సత్యా మనసో మే అస్తు । ఏనో మా ని గాం కతమచ్చనాఽహం విశ్వే దేవాసో అధి
 వోవతా మే ॥ దేవీః షడుర్వీరురుణః కృణోత విశ్వే దేవాస ఇహ వీరయధ్యమ్ । మా
 హాస్మహి ప్రజయా మా తనూభిర్భా రథామ ద్విషతే సోమ రాజన్ ॥ అగ్నిర్మన్యం
 ప్రతిసుదన్పురస్తా

3౧ దదధ్ధో గోపాః పరి పాహినస్తవమ్ । ప్రత్యఞోఽ యస్తు నిగుతః
 పునస్తేఽమైషాం చిత్తం ప్రబుధా వి నేశత్ ॥ ధాతా ధాతృణాం భువనస్య
 యస్పత్రివః సవితారమభిమాతిషాహమ్ । ఇమం యజ్ఞమృశ్వినోభా
 బృహస్పత్రివేః పాస్తు యజమానం న్యర్ధాత్ ॥ ఉరువ్యచా నో మహిషః
 శర్మ యః సదస్మిన్ హవే పురుహూతః పురుక్షు । స నః ప్రజాయై హర్యశ్వ
 మృడయేన్ద్ర మా

3౨ నో రీరిషో మా పరాదాః ॥ యే నః సపత్నా అప తే భవన్తిన్ద్రాగ్నిభ్యామవ
 బాధామ హే తాన్ । వసవో రుద్రా ఆదిత్యా ఉపరిస్పృశం మోగ్రం
 చేత్తారమధిరాజమక్రన్ ॥ అర్వాఞ్చమిన్ద్రమముతో హవామహే యో

గోజిద్ధనజిదశ్యజిద్యః । ఇమం నో యజ్ఞం విహవే జషస్వాస్య కుర్వో
హరివో మే దినం త్వా ॥ ౪1 ౭1 ౧౪॥ వనిషస్త పురస్తాన్మా త్రిచత్వారిశచ
॥ ౪1 ౭1 ౧౪॥

33 అగ్నేర్మన్వే ప్రథమస్య ప్రచేతసో యం పాఞ్చజన్యం బహవః సమిన్ధతే
। విశ్వస్యాం విశి ప్రవివిశివాః సమీమహే స నో ముఞ్చత్వః హసః ॥
యన్వేదం ప్రాణనిమిషద్యదేజతి యస్య జాతం జనమానం చ కేవలమ్ ।
స్తామ్యగ్నిం నాథితో జోహవీమి స నో ముఞ్చత్వః హసః ॥ ఇన్ద్రస్య మన్వే
ప్రథమస్య ప్రచేతసో వృత్రఘ్నః స్తోమా ఉప మాముపాగుః । యో దాశుషః
సుకృతో హవముప గన్తా

3౪ స నో ముఞ్చత్వః హసః ॥ యః సంగ్రామం నయతి సం వశీ యుధే
యః పుష్టాని సఃస్సజతి త్రయాణి । స్తోమిన్ద్రం నాథితో జోహవీమి
స నో ముఞ్చత్వః హసః ॥ మన్వే వాం మిత్రావరుణా తస్య విత్తః
సత్యోజసా దృః హణా యం నుదేథే । యా రాజానః సరథం యాథ ఉగ్రా
తా నో ముఞ్చత్వమాగసః ॥ యో వా రథ ఋజురశ్మిః సత్యధర్మా
మిథుశ్చరన్తముపయాతి దూషయన్ । స్తోమి

3౫ మిత్రావరుణా నాథితో జోహవీమి తౌ నో ముఞ్చత్వమాగసః ॥ వాయోః
సవితుర్విదథాని మన్మహే యావాత్పన్వద్విభృతో యౌ చ రక్షతః । యౌ
విశ్వస్య పరి భూ బభూవతుస్తౌ నో ముఞ్చత్వమాగసః ॥ ఉప శ్రేష్ఠా
న ఆశిషో దేవయోర్ధర్మే అస్థిరన్ । స్తోమి వాయుః సవితారం నాథితో
జోహవీమి తౌ నో ముఞ్చత్వమాగసః ॥ రథీతమౌ రథీనామహ్వా ఊతయే
శుభం గమిషౌ సుయమేభిరశ్వైః । యయో

3౬ ర్వాం దేవౌ దేవేష్యనిశితమోజస్తౌ నో ముఞ్చత్వమాగసః ॥ యదయాతం
వహతుః సూర్యాయాస్త్రిచక్రేణ సః సదమిచ్ఛమానౌ । స్తోమి
దేవావశ్వినౌ నాథితో జోహవీమి తౌ నో ముఞ్చత్వమాగసః ॥ మరుతాం
మన్వే అథి నో బ్రువన్తు ప్రేమాం వాచం విశ్వామవన్తు విశ్వే । ఆశూన్ హువే
సుయమానూతయే తే నో ముఞ్చన్వేనసః ॥ త్రిగ్మమాయుధం వీడితః

సహస్వద్వివ్యః శర్ధః

32 పృతనాసు జిష్ణు । స్త్రామి దేవాన్మరుతో నాథితో జోహవీమి తే నో
ముఞ్చన్వేనసః ॥ దేవానాం మన్వే అధి నో బ్రువన్తు ప్రేమాం వాచం విశ్వామవన్తు
విశ్వే । ఆశూన్ హువే సుయమానూతయే తే నో ముఞ్చన్వేనసః ॥ యదిదం
మాభిశోచతి పారుషేయేణ దైవ్యేన । స్త్రామి విశ్వాన్దేవాన్నాథితో
జోహవీమి తే నో ముఞ్చన్వేనసః ॥ అను నోఽద్యానుమతిర

3౩ నివిదనుమతే త్వం వైశ్వానరో న ఊత్యా పృష్టో దివి । యే
అప్రథేతామమితేభిరోజోభిర్యే ప్రతిష్ఠే అభవతాం వసూనామ్ । స్త్రామి
ద్యావాపృథివీ నాథితో జోహవీమి తే నో ముఞ్చతమః హసః ॥ ఉర్వీరోదసీ
వరివః కృణోతం క్షేత్రస్య పత్నీ అధి నో బ్రూయాతమ్ । స్త్రామి ద్యావాపృథివీ
నాథితో జోహవీమి తే నో ముఞ్చతమః హసః ॥ యత్తే వయం పురుషత్రా
యవిష్టావిద్వాః సశ్చకృమా కచ్చనా

3౪ ౭గః । కృధీ స్వస్మాః అదితేరనాగావ్యేనాః శిశ్రథో
విష్యగగ్నే ॥ యథాహ తద్వసవో గౌర్యం చిత్పది పితామముఞ్చతా
యజత్రాః । ఏవా త్వమస్మత్ ప్ర ముఞ్చా వ్యః హః ప్రాతార్యగ్నే ప్రతరాన్
ఆయుః ॥ ౪। ౭। ౧౫ ॥ గన్తా దూషయన్ఘ్నామి యయోః శర్ధోఽనుమతిరను
చన చతుస్త్రిశచ్చ ॥ ౪। ౭। ౧౫ ॥ ఆగ్నేర్మన్వే యస్యేదమింద్రస్య
యస్సంగ్రామః సనో ముంచత్వః హసః । మన్వే వా తా నో ముంచతమాగసః
॥ యో వాం వాయోరుప రథీతమౌ యదయాతమశ్వినౌ తౌ నో ముంచతమాగసః ।
మరుతాం తిగ్మం మరుతో దేవానాం యదిదం విశ్వాన్దే నో ముంచన్వేనసః । అను
న ఉర్వీ ద్యావాపృథివీ తే నో ముంచతమః హసో యత్తే ॥ చతురః హసః
షడాగసశ్చతురేనసో ద్విరః హసః ॥

అగ్నావిష్టా జ్యేష్ఠ్యః శం చోర్కాఽశ్వా
చాగ్నిశ్వాఽఽశుశ్చేధృశ్చాగ్నిశ్చ గర్భాశ్చైకా చ వాజో నోగ్నిం
యునజ్మి మమాగ్నేఽగ్నేర్మన్వే పంచదశ ॥

అగ్నావిష్ఠా అగ్నిశ్చ వాజో నో అదభో గోపా నవత్రిశత్ ॥

అగ్నావిష్ఠా ప్రతరాం న ఆయుః ॥

ఇతి చతుర్థం కాణ్డం సంపూర్ణమ్ ౪॥

॥ తైత్తిరీయ-సంహితా ॥

తైత్తిరీయ-సంహితా

॥ పంచమం కాణ్డమ్ ॥

॥ శ్రీ గురుభ్యో నమః ॥ హరిః ఓ(౪)మ్ ॥

పంచమకాణ్డే ప్రథమః ప్రశ్నః ౧

౧ సావిత్రాణి జహోతి ప్రనూత్యై చతుర్గుహితేన జహోతి చతుష్పాదః
 పశవః పశునేవావ రుంధే చతస్రో దిశో దిక్షేవ ప్రతి తిష్ఠతి
 ఛన్దాశి దేవేభ్యోఽపాక్రామన్న వోఽభాగాని హవ్యం వక్ష్యామ ఇతి
 తేభ్య ఏతచ్ఛతుర్గుహితమధారయన్ పురోఽనువాక్యాయై యాజ్ఞాయై దేవతాయై
 వషట్కారాయ యచ్ఛతుర్గుహితం జహోతి ఛన్దాగ్నేశ్యవ తత్ప్రిణాతి తాన్యస్య
 ప్రితాని దేవేభ్యో హవ్యం వహన్తి యం కామయేత

౨ పాపీయాన్ధ్యాదిత్యేకైకం తస్య జహుయాదాహుతీభిరేవైనమప
 గృహోతి పాపీయాన్భవతి యం కామయేత వసీయాన్ధ్యాదితి సర్వాణి
 తస్యానుద్రుత్య జహుయాదాహుత్యైవైనమభి క్రమయతి వసీయాన్భవత్యభో
 యజ్ఞస్యైవైషాభిక్రాన్తిరేతి వా ఏష యజ్ఞముఖాదృద్ధ్యా
 యోఽగ్నేర్దేవతాయా ఏత్యష్టావేతాని సావిత్రాణి భవన్త్యష్టాక్షరా గాయత్రీ
 గాయత్రో

౩ ఽగ్నిస్సేవ యజ్ఞముఖాదృద్ధ్యా అగ్నేర్దేవతాయై వైత్యష్టా సావిత్రాణి
 భవన్త్యాహుతిర్నవమీ త్రివృతమేవ యజ్ఞముఖే వి యాతయతి యది
 కామయేత ఛన్దాశి యజ్ఞయశేనార్యయేయమిత్యుపమన్తమాం
 కుర్యాచ్ఛన్దాగ్నేశ్యవ యజ్ఞయశేనార్యయతి యది కామయేత
 యజమానం యజ్ఞయశేనార్యయేయమితి యజరన్తమం కుర్యాద్యజమానమేవ

యజ్ఞయశసేనార్పయత్సృచా స్తోమః సమర్థయేత్యా
 ౪ ౭హ సమృద్ధ్యై చతుర్భిరభిమా దత్తే చత్వారి ఛన్దాసః
 ఛన్దోభిరేవ దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవ ఇత్యాహ ప్రనూత్యా
 అగ్నిర్దేవేభ్యో నిలాయత స వేణుం ప్రావిశథ్న ఏతామూతిమను
 సమచరద్యద్వేణోః సుషిరః సుషిరాభిర్భవతి సయోనిత్వాయ స
 యత్రయత్రావసత్తత్కృష్ణమభవత్కల్మాషీ భవతి రూపసమృద్ధ్యా
 ఉభయతః క్షూర్భవతీతశ్చాముతశ్చార్కస్యావరుద్ధ్యై వ్యామమాత్రీ
 భవత్యేతావద్వై పురుషే వీర్యం వీర్యసంమితా౭పరిమితా
 భవత్యపరిమితస్యావరుద్ధ్యై యో వనస్పతీనాం ఫలగ్రహిః స ఏషాం
 వీర్యావాస్ఫలగ్రహిర్వేణుర్వైణవీ భవతి వీర్యస్యావరుద్ధ్యై || ౫| ౧| ౧||
 కామయేత గాయత్రోర్థయేతి చ సప్తవిశతిశ్చ || ౫| ౧| ౧||
 ౫ వ్యుద్ధం వా ఏతద్యజ్ఞస్య యదయజ్జగ్మేణ క్రియత
 ఇమామగృభ్ణన్ రశనామృతస్యేత్యశ్వాభి ధానీమా దత్తే యజష్కృత్యై
 యజ్ఞస్య సమృద్ధ్యై ప్రతూర్తం వాజినాన్ ద్రవేత్యశ్వమభి
 దధాతి రూపమేవాస్యైతన్మహిమానం వ్యాచష్టే యుజ్ఞాథాః
 రాసభం యువమితి గర్భభమసత్యేవ గర్భభం ప్రతి స్థాపయతి
 తస్మాదశ్వాద్గర్భభో౭సత్తరో యోగేయోగే తవస్తరమిత్యాహ
 ౬ యోగేయోగ ఏవైనం యుజ్జే వాజేవాజే హవామహ ఇత్యాహాన్నం వై
 వాజో౭న్నమేవావ
 రుంధే సఖాయ ఇన్ద్రమూతయ ఇత్యాహేన్ద్రియమేవావ రుంధే౭గ్నిర్దేవేభ్యో
 నిలాయత తం ప్రజాపతిరన్వవిన్దత్ప్రాజాపత్యో౭శ్వో౭శ్వేన
 సంభరత్యనువిత్త్యై పాపవస్య సం వా ఏతక్క్రియతే యచ్చేయసా చ పాపీయసా
 చ సమానం కర్మ కుర్వన్తి పాపీయాన్
 ౭ హ్యశ్వాద్గర్భభో౭శ్వం పూర్వం నయన్తి పాపవస్యసస్య వ్యావృత్యై

తస్మాచ్చేయాసం పాపీయాన్పశ్చాదనేతి బహుర్వై భవతో
 భ్రాతృవ్యో భవతీవ ఖలు వా ఏష యోఽగ్నిం చినుతే వజ్ర్యశ్వుః
 ప్రతూర్వన్నేహ్యవక్రామన్నశస్తీరిత్యాహ వజ్రేణైవ పాపానం
 భ్రాతృవ్యమవ క్రామతి రుద్రస్య గాణపత్యాదిత్యాహ రౌద్రా వై పశవో
 రుద్రాదేవ

౮ పశూన్నిర్యాచ్యాత్మనే కర్మ కురుతే పూష్టా సయుజా సహత్యాహ పూషా వా
 అధ్వనాః సన్నేతా సమప్త్యై పురీషాయతనో వా ఏష యదగ్నిరంగిరసో

వా ఏతమగ్రే దేవతానాః సమభరన్పుథివ్యాః సధస్థాదగ్నిం
 పురీష్యమగ్గిరస్వదచ్చేహిత్యాహ సాయతనమేవైనం దేవతాభిః

సంభరత్యగ్నిం పురీష్యమగ్గిరస్వదచ్చేమ ఇత్యాహ యేన

౯ సజ్గచ్ఛతే వాజమేవాస్య వృజ్కే ప్రజాపతయే ప్రతిప్రోచ్యాగ్నిః

సంభృత్య ఇత్యాహురియం వై ప్రజాపతిస్తస్యా ఏతచ్ఛత్రం

యద్వత్మీకోఽగ్నిం పురీష్యమగ్గిరస్వదభిరిష్యామ ఇతి వత్మీకవపాముప

తిష్ఠతే సాణాదేవ ప్రజాపతయే ప్రతిప్రోచ్యాగ్నిః సం భరత్యగ్నిం

పురీష్యమగ్గిరస్వదభరామ ఇత్యాహ యేన సజ్గచ్ఛతే వాజమేవాస్య

వృజ్కేఽన్వగ్నిరుషసామగ్ర

౧౦ మఖ్యదిత్యాహానుఖ్యాత్యా ఆగత్య వాజ్యధ్వన ఆక్రమ్య

వాజిన్పుథివీమిత్యాహేచ్ఛత్యేవైనం పూర్వయా విన్దత్యుత్తరయా ద్వాభ్యామా

క్రమయతి ప్రతిష్ఠిత్యా అనురూపాభ్యాం తస్మాదనురూపాః పశవః ప్ర జాయన్తే

ద్వాన్తే పృష్ఠం పృథివీ సధస్థమిత్యాహైభ్యో వా ఏతం లోకేభ్యః

ప్రజాపతిః సమైరయద్రూపమేవాస్వైతన్మహిమానం వ్యాచష్టే వజ్రీవా

ఏష యదశోఽ దద్భిరన్యతోదదోభ్యి భూయా3ః త్లోమభిరుభయాదదోభ్యి

యం ద్విష్యాత్తమధస్పదం ధ్యాయేద్వజ్రేణైవైనగ్గ్ స్తుణితే || ౫ | ౧ | ౨ || ఆహ

పాపీయాన్పశ్చాదేవ యేనాఽగ్రం వజ్రీ వై సప్తదశ చ || ౫ | ౧ | ౨ ||

౧౧ ఉత్కామోదక్రమీదితి ద్వాభ్యాముత్కమయతి ప్రతిష్ఠిత్యా అనురూపాభ్యాం

తస్మాద్నురూపాః పశవః ప్ర జాయంతేఽప ఉప సృజతి యత్ర వా ఆప
 ఉప గచ్ఛన్తి తదోషధయః ప్రతి తిష్ఠన్తోషధీః ప్రతి తిష్ఠన్తీః
 పశవోఽను ప్రతి తిష్ఠన్తి పశూన్, యజ్ఞో యజ్ఞం యజమానో యజమానం
 ప్రజాస్తస్మాదప ఉప సృజతి ప్రతిష్ఠిత్యై యదధ్వర్యురనగ్నావాహుతిం
 జహుయాదన్తోఽధ్వర్యుః

౧౨ స్వాద్రక్షాసి యజ్ఞః హన్యూర్హిరణ్యముపాస్య జహోత్యగ్నివత్వేవ
 జహోతి నాన్తోఽధ్వర్యుర్భవతి న యజ్ఞః రక్షాసి ఘృత్తి
 జఘర్మ్యగ్నిం మనసా ఘృతేనేత్యాహ మనసా హి పురుషో యజ్ఞమభి
 గచ్ఛతి ప్రతిక్ష్యన్తం భువనాని విశ్వేత్యాహ సర్వగ్ం హ్యేష
 ప్రత్యజ్ఞేతి పృథుం తిరశ్చా వయసా బృహన్తమిత్యాహాల్పో హ్యేష
 జాతో మహాన్

౧౩ భవతి వ్యచిష్టమన్నః రభసం విదానమిత్యాహాన్నమేవాస్మై
 స్వదయతి సర్వమస్మై స్వదతే య ఏవం వేదాత్వా జఘర్మి వచసా ఘృతేనేత్యాహ
 తస్మాద్వ్యత్పురుషో మనసాభి గచ్ఛతి తద్వాచా వదత్యరక్షనేత్యాహ
 రక్షసామపహత్యై మర్యశ్రీః స్పృహయద్వర్ణో అగ్నిరిత్యాహాప చితిమేవాస్మిన్
 దధాత్యప చితిమాన్భవతి య ఏవం

౧౪ వేద మనసా త్యై తామాప్తమర్హతి యామధ్వర్యురనగ్నా వాహుతిం జహోతి
 మనస్వతీభ్యాం జహోత్యాహుత్యోరాప్త్యై ద్వాభ్యాం ప్రతిష్ఠిత్యై యజ్ఞముఖే
 యజ్ఞముఖే వై క్రియమాణే యజ్ఞః రక్షాసి జఘాః సన్వేత్త్వర్ది ఖలు
 వా ఏతద్యజ్ఞముఖం యర్హేనదాహుతిరశ్చుతే పరి లిఖతి రక్షసామపహత్యై
 తిస్సభిః పరి లిఖతి త్రివృద్వా అగ్నిర్యావనేవాగ్నిస్తస్మాద్రక్షాగ్స్యప హన్తి

౧౫ గాయత్రియా పరి లిఖతి తేజో వై గాయత్రి తేజస్సైవైనం పరి గృహ్ణాతి
 త్రిష్టుభా పరి లిఖతీంద్రియం వై త్రిష్టుగిన్ద్రియేణైవైనం పరి
 గృహ్ణాత్యనుష్టుభా పరి లిఖత్యనుష్టుపస్సర్వాణి ఛన్దాసి పరిభూః
 పర్యాప్త్యై మధ్యతోఽనుష్టుభా వాగ్వా అనుష్టుప్తస్మాన్మధ్యతో వాచా వదామో

గాయత్రియా ప్రథమయా పరి లిఖత్యథానుష్టుభాథ త్రిష్టుభా తేజో
 వై గాయత్రి యజ్ఞోఽనుష్టుగింద్రియం త్రిష్టుప్తేజసా చైవేన్ద్రియేణ
 చోభయతో యజ్ఞం పరి గృహ్లాతి || ౫| ౧| ౩|| అన్తోఽధ్వర్యుర్మహాన్భవతి
 య ఏవ హన్తి త్రిష్టుభా తేజో వై గాయత్రి త్రయోదశ చ || ౫| ౧| ౩||

౧౬ దేవస్య త్వా నవీతుః ప్రసవ ఇతి ఖనతి ప్రసూత్యా అథో ధూమమేవైతేన
 జనయతి జ్యోతిష్మంతం త్వాగ్నే సుప్రతీకమిత్యాహ జ్యోతిరేవైతేన జనయతి
 సోఽగ్నిర్జాతః ప్రజాః శుచార్పయత్యం దేవా అర్థర్చనాశమయశ్చైవం
 ప్రజాభ్యోఽహిసన్తమిత్యాహ ప్రజాభ్య ఏవైనశమయతి ద్వాభ్యాం
 ఖనతి ప్రతిష్ఠిత్యా అపాం పృష్ఠమసీతి పుష్కరపర్ణమా

౧౭ హరత్యపాం వా ఏతత్పుష్టం యత్పుష్కరపర్ణః రూపేణైవైనదా హరతి
 పుష్కరపర్ణేన సంభరతి యోనిర్వా అగ్నేః పుష్కరపర్ణః సయోనిమేవాగ్నిః
 సంభరతి కృష్ణాజినేన సంభరతి యజ్ఞో వై కృష్ణాజినం యజ్ఞేనైవ
 యజ్ఞః సంభరతి యద్ధామ్యాణాం పశూనాం చర్మణా సంభరేద్ గ్రామ్యాన్
 పశూజుచార్పయేత్కృష్ణాజినేన సంభరత్యారణ్యానేవ పశూన్

౧౮ ఛుచార్పయతి తస్మాథ్మమావత్పశూనాం ప్రజాయమానానామారణ్యాః పశవః
 కసీయాః సః శుచా హ్యుతా లోమతః సంభరత్యతో హ్యస్య మేధ్యం
 కృష్ణాజినం చ పుష్కరపర్ణం చ సౌః స్త్రుణాతీయం వై కృష్ణాజినమసౌ
 పుష్కరపర్ణమాభ్యామేవైనముభయతః పరి గృహ్లాత్యగ్నిరేవేభ్యో
 నిలాయత తమథర్వాన్వపశ్యదథర్వా త్వా ప్రథమో నిరమన్థదగ్ను ఇత్యా

౧౯ ఽహ య ఏవైనమన్వపశ్యత్తేనైవైనః సంభరతి త్వామగ్నే
 పుష్కరాదధీత్యాహ పుష్కరపర్ణే హ్యేనముపశ్రితమవిన్తత్తము
 త్వా దధ్యజ్ఞుషిరిత్యాహ దధ్యజ్ వా ఆథర్వణస్తేజస్వాసీత్ తేజ
 ఏవాస్మిన్దధాతి తము త్వా పాథ్యో వృషేత్యాహ పూర్వమేవోదితముత్తరేణాభి
 గృణాతి

౨౦ చక్షస్పభిః సంభరతి చత్వారి ఛన్దాః ఛన్దోభిరేవ

గా॒య॒త్రీ॒భి॒ర్భ్రా॒హ్మ॒ణస్య॑ గా॒య॒త్రో॑ హి బ్రా॒హ్మ॒ణస్త్రి॒ష్ఠగ్ని॑ రా॒జన్య॑స్య
 త్రై॒ష్ఠభో॑ హి రా॒జన్యో॑ యం కా॒మయే॑త వసీ॒యాన్ధ్యాది॑త్యుభయా॒భిస్త॑స్య
 సంభ॑రే॒త్తేజ॒శ్చై॒వాస్మా ఇ॒ంద్రియం॑ చ స॒మీచీ॑ దధా॒త్యష్టా॑భిః
 సంభ॑రత్య॒ష్టాక్ష॒రా గా॒య॒త్రీ గా॒య॒త్రోఽగ్ని॑ర్యావ॒నేవాగ్ని॑స్తః
 సంభ॑రతి సీద హో॒తరి॑త్యాహ దే॒వతా॑ ఏ॒వాస్మై సః సా॑దయతి ని హో॒తేతి॑
 మను॒ష్యాన్యః॑ సీ॒దన్వే॒తి వయా॑ః జని॒ష్యా హి జే॒న్యో అగ్రే॑
 అహ్నా॒మి॒త్యాహ దే॒వమను॒ష్యానే॑వాస్మై సః సన్నాన్ ప్ర జనయతి || ౫ | ౧ | ౪ ||

ఐవ పశూనితి గృణాతి హోతరితి సప్తవిశతిశ్చ || ౫ | ౧ | ౪ ||

౨౧ క్రూ॒రమి॑వ వా అస్యా ఏ॒తత్క॒రోతి॑ యత్థనత్యప ఉప సృజత్యాపో వై
 శా॒న్తాః శా॒న్తాభి॑రే॒వాస్యై శుచః॑ శమయతి సం తే వాయుర్మాతరిశ్వా
 దధా॒త్వి॒త్యాహ ప్రా॒ణో వై వాయుః ప్రా॒ణేనై॑వాస్యై ప్రా॒ణః సం దధా॒తి సం
 తే వాయు॑రిత్యాహ తస్మాద్వాయుప్రచ్యుతా ది॒వో వృ॒ష్టిరీ॒ర్థే తస్మై చ దే॒వి
 వష॑డస్తు

౨౨ తుభ్య॑మి॒త్యాహ॑ షడ్వా బు॒తవ॑ బు॒తుష్వే॑వ వృష్టిం దధాతి
 తస్మాద్ధ॒ర్వాన్వ॒తూన్, వర్ష॑తి యద్వషట్ కు॒ర్యాద్వ్యా॒తయా॑మాస్య వషట్కూ॒రః
 స్యా॒ద్యన్న వ॑షట్ కు॒ర్యాద్ర॒క్షాసి॑ య॒జ్ఞః హ॒న్యర్వ॑డిత్యాహ
 ప॒రోఽక్ష॑మే॒వ వష॑ట్క॒రోతి॑ నాస్య యా॒తయా॑మా వషట్కూ॒రో భ॑వతి న
 య॒జ్ఞః ర॒క్షాసి॑ ఘ్నున్తి సు॒జాతో॑ జ్యోతిషా సహే॒త్యను॑ష్ఠభోప
 నహ్య॑త్యనుష్ఠవ్

౨౩ సర్వాణి॑ ఛన్దా॒సి ఛన్దా॑సి ఖలు॒ వా అగ్నేః॑ ప్రియా తనూః
 ప్రియయై॒వైనం॑ తను॒వా పరి॑ దధాతి వేదుకో॒ వాసో॑ భవతి య ఏ॒వం వేద॑
 వారు॒ణో వా అగ్ని॑రుపనద్ధ ఉదు తిష్ఠ స్వధ్వరో॒ర్ధ్వ ఊ॒షుణ ఊ॒తయ॑ ఇతి
 సా॒వి॒త్రీభ్యా॑ముత్తిష్ఠతి స॒వి॒తృప్ర॑నూత ఏ॒వాస్యో॒ర్ధ్వాం వ॑రుణమే॒నిము॑ధ్నృజతి
 ద్వాభ్యాం ప్రతిష్ఠి॒త్యై స జా॑తో గరో॒భి అసి॑

౨౪ రోదస్యోరిత్యాహేమే వై రోదసి తయోరేష గరోభి

యదగ్నిస్తస్మాదేవమాహాగ్నీ చారుర్విభృత ఓషధీష్యిత్యాహ యదా హ్యేతం
 విభరన్యథ చారుతరో భవతి ప్ర మాతృభ్యో ఆధి కనిక్రదధ్ధా
 ఇత్యాహౌషధయో వా అస్య మాతరస్తాభ్య ఏవైనం ప్ర చ్యావయతి స్థిరో
 భవ వీడ్వజ్జ ఇతి గర్భభ ఆ సాదయతి

౨౫ సం నహ్యత్యేవైనమేతయా స్థేమ్న గర్భణేన సం భరతి
 తస్మాద్గర్భభః పశూనాం భారభారితమో గర్భణేన సం భరతి
 తస్మాద్గర్భభోపస్యనాలేశేత్యన్యాన్వశూన్మేద్యత్యన్మగ్న హ్యేనేనార్కః
 సం భరన్తి గర్భణేన సం భరతి తస్మాద్గర్భభో ద్విరేతాః సన్కనిష్ఠం
 పశూనాం ప్ర జాయతేఽగ్నిర్వ్యస్య యోనిం నిర్దహతి ప్రజాసు వా ఏష
 ఏతర్హ్యారూఢః

౨౬ స ఈశ్వరః ప్రజాః శుచా ప్రదహః శివో భవ ప్రజాభ్య ఇత్యాహ
 ప్రజాభ్య ఏవైన్శమయతి మానుషీభ్యస్తవమగ్గీర ఇత్యాహ
 మానవ్యో హి ప్రజా మా ద్యావాపృథివీ ఆభి శూశుచో మాన్తరిక్షం
 మా వనస్పతీనిత్యాహైభ్య ఏవైనం లోకేభ్యః శమయతి ప్రైతు వాజీ
 కనిక్రదదిత్యాహ వాజీ హ్యేష నానదద్రాసభః పత్యేత్యా

౨౭ ౭హ రాసభ ఇతి హ్యేతమృషయో౭వదన్ భరన్మగ్నిం
 పురీష్యమిత్యాహాగ్నిః౨౯ హ్యేష భరతి మా పాద్యాయుషః
 పురేత్యాహాయురేవాస్మిన్దధాతి తస్మాద్గర్భభః సర్వమాయురేతి తస్మాద్గర్భభే
 పురాయుషః ప్రమితే బిభ్యతి వృషాగ్నిం వృషణం భరన్మిత్యాహ వృషా
 హ్యేష వృషాగ్నిరపాం గర్భః

౨౮ సముద్రియమిత్యాహాపాగ్ హ్యేష గరోభి యదగ్నిరగ్న ఆ యాహి వీతయ ఇతి
 వా
 ఇమా లోకౌ వ్యైతామగ్న ఆ యాహి వీతయ ఇతి యదాహానయోర్లోకయోరీవ్యైత్యై
 ప్రచ్యుతో వా ఏష ఆయతనాదగతః ప్రతిష్ఠాః స ఏతర్వృధ్వర్యం చ
 యజమానం చ ధ్యాయత్యృతః సత్యమిత్యాహేయం వా ఋతమసౌ

౨౯ సత్యమనయోరైవైనం ప్రతి ప్లాపయతి నార్తిమార్చుత్యధ్వర్యుర్మ
 యజమానో వరుణో వా ఏష యజమానమభ్యైతి యదగ్నిరుపనద్ధ
 ఓషధయః ప్రతి గృహ్ణీతాగ్నిమేతమిత్యాహ శాన్వై వ్యస్యన్విశ్వా
 అమతీరరాతీరిత్యాహ రక్షసామప హత్యై నిషీదన్నో అప దుర్మతిః
 హనదిత్యాహ ప్రతిష్ఠిత్యా ఓషధయః ప్రతి మోదధ్వ

౩౦ మేనమిత్యాహోషధయో వా అగ్నేర్భగధేయం తాభిరైవైనః
 సమర్థయతి పుష్పావతీః సుపిప్పలా ఇత్యాహ తస్మాదోషధయః ఫలం
 గృహ్ణాన్వయం వో గర్భ ఋత్వియః ప్రత్నః సధస్థమాసదదిత్యాహ
 యాభ్య ఏవైనం ప్రచ్ఛావయతి తాస్వేవైనం ప్రతి ప్లాపయతి ద్వాభ్యాముపావ
 హరతి ప్రతిష్ఠిత్యై || ౫ | ౧ | ౫ || అస్త్యనుష్టుబసి సాదయత్యారూఢః పత్యైతి
 గర్భమసౌ మోదధ్వం ద్విచత్వారిః శచ్చ || ౫ | ౧ | ౫ ||

౩౧ వారుణో వా అగ్నిరుపనద్ధో వి పాజసేతి వి స్రస్యతి సవిత్పుప్రసూత
 ఏవాస్య విషూచీ వరుణమేని వి సృజత్యప ఉప సృజత్యాపో వై శాన్తాః
 శాన్తాభిరేవాస్య శుచఃశమయతి తిస్సృభిరుప సృజతి త్రివృద్వా
 అగ్నిర్యావనేవాగ్నిస్తస్య శుచఃశమయతి మిత్రః స సృజ్య
 పృథివీమిత్యాహ మిత్రో వై శివో దేవానాం తేనైవై

౩౨ స సృజతి శాన్వై యద్ధ్రామ్యాణాం పాత్రాణాం కపాలైః
 స సృజేద్ధ్రామ్యాణి పాత్రాణి శుచార్పయేదర్మకపాలైః స సృజత్యేతాని
 వా అనుపజీవనీయాని తాన్వేవ శుచార్పయతి శర్కరాభిః స సృజతి
 ధృత్వా అథో శన్త్యాయాజలోమైః స సృజత్యేషా వా అగ్నేః ప్రియా
 తనూర్యదజా ప్రియయైవైనం తనువా స సృజత్యథో తేజసా
 కృష్ణాజినస్య లోమభిః స

౩౩ సృజతి యజ్ఞో వై కృష్ణాజినం యజ్ఞేనైవ యజ్ఞః స
 సృజతి రుద్రాః సంభృత్య పృథివీమిత్యాహైతా వా ఏతం దేవతా అగ్రే
 సమభరంతాభిరైవైనం సం భరతి మఖస్య శిరోఽసీత్యాహ యజ్ఞో

వై మఖస్త్వైతచ్చిరో యదుఖా తస్మాదేవమాహ యజ్ఞస్య పదే స్థ

ఇత్యాహ యజ్ఞస్య హ్యేతే

3౪ పదే అథో ప్రతిష్ఠిత్యై ప్రాన్యాభిర్యచ్చత్యన్యవ్యైర్మన్త్రయతే

మిథునత్వాయ త్ర్యుద్ధిం కరోతి త్రయ ఇమే లోకా ఏషాం లోకానామాప్యై

ఛన్దోభిః కరోతి వీర్యం వై ఛన్దాసీ వీర్యేణైవైనాం కరోతి యజుషా

బిలం కరోతి వ్యావృత్త్యా ఇయతీం కరోతి ప్రజాపతినా యజ్ఞముఖేన సంమితాం

ద్విస్తనాం కరోతి ద్యావాపృథివ్యోర్దోహాయ చతుఃస్తనాం కరోతి పశూనాం

దోహయాష్టాస్తనాం కరోతి ఛందసాం దోహాయ నవాశ్రిమభి చరతః

కుర్యాత్ప్రవృతమేవ వజ్రః సంభృత్య భ్రాతృవ్యాయ ప్ర హరతి

స్తుత్యై కృత్వాయ సా మహీముఖామితి ని దధాతి దేవతాస్వేవైనాం ప్రతి

ష్ఠాపయతి || ౫ | ౧ | ౬ || తేనైవ లోమభిస్సమేతే అభిచరత ఏకవిశతిశ్చ

|| ౫ | ౧ | ౬ ||

3౫ సప్తభిర్ధూపయతి సప్త వై శీర్షణ్యాః ప్రాణాః శిర

ఏతద్యజ్ఞస్య యదుఖా శీర్షన్నేవ యజ్ఞస్య ప్రాణాన్దధాతి

తస్మాత్సప్త శీర్షన్నాణా అశ్వ శకేన ధూపయతి ప్రాజాపత్యో వా అశ్వః

సయోనిత్వాయాదితిస్త్యైత్యాహేయం వా అదితిరదిత్యైవాదిత్యాం ఖనత్యస్యా

అక్రూరఙ్కారాయ న హి స్వః స్వః హినస్త దేవానాం త్వా పత్నీరిత్యాహ దేవానాం

3౬ వా ఏతాం పత్నయోఽగ్రేఽకుర్వంతాభిరేవైనాం దధాతి ధిషణాస్త్యైత్యాహ విద్యా

వై ధిషణా విద్యాభిరేవైనామభీనే గ్నాస్త్యైత్యాహ ఛన్దాసీ వై

గ్నాశ్చన్దోభిరేవైనాగ్ శ్రపయతి వరూత్రయస్త్యైత్యాహ హోత్రా వై వరూత్రయో

హోత్రాభిరేవైనాం పచతి జనయస్త్యైత్యాహ దేవానాం వై పత్నీ

3౭ ర్జనయస్తాభిరేవైనాం పచతి షడ్భిః పచతి షడ్వా ఋతవ

ఋతుభిరేవైనాం పచతి దివిః పచన్విత్యాహ తస్మాద్దివిః

సంవధ్నరస్య సస్యం పచ్యతే వారుణ్యుఖాభీద్ధా మైత్రియోపైతి

శాస్త్యై దేవస్తాస్వ సవితోద్వపత్విత్యాహ సవిత్ప్రసూత ఏవైనాం బ్రహ్మణా

దేవతాభిరుద్యపత్యపద్యమానా పృథివ్యాశా దిశ ఆ పృథే
 ౩౮ త్యాహ తస్మాదగ్నిః సర్వా దిశోఽను వి భాతుఃత్తిష్ఠ బృహతీ భవోర్ధ్వా
 తిష్ఠ ధ్రువా త్వమిత్యాహ ప్రతిష్ఠిత్యా అసుర్యం పాత్రమనాచ్ఛుణ్ణమా
 చ్ఛుణ్ణతి దేవత్రాకరజ క్షీరేణాఽ చ్ఛుణ్ణతి పరమం వా ఏతత్పయో
 యదజక్షీరం పరమేణైవైనాం పయసాఽచ్ఛుణ్ణతి యజుషా వ్యావృత్త్యై
 ఛన్దోభిరా చ్ఛుణ్ణతి ఛన్దోభిర్వా ఏషా క్రియతే ఛన్దోభిరేవ
 ఛన్దాగ్న్యా చ్ఛుణ్ణతి || ౫ | ౧ | ౭ || ఆహ దేవానాం వై పత్నీః పృణైషా
 షట్ప || ౫ | ౧ | ౭ ||

౩౯ ఏకవిశత్యా మాషైః పురుషశీర్షమచ్చైత్యమేధ్యా వై మాషా
 అమేధ్యం పురుషశీర్షమచ్చైత్యమేధ్యం నిరవదాయ
 మేధ్యం కృత్వాహారత్యేకవిశతీర్భవన్త్యేకవిశో వై పురుషః
 పురుషస్యాప్త్యై వ్యుద్ధం వా ఏతత్ప్రాణైరమేధ్యం యత్పురుషశీర్ష
 సప్రథా వితృణ్ణాం వల్మీకవపాం ప్రతి ని దధాతి సప్త వై శీర్షణ్యాః
 ప్రాణాః ప్రాణైరేవైనథ్నుమర్థయతి మేధ్యత్వాయ యావన్దో

౪౦ వై మృత్యుబన్ధవస్తేషాం యమ ఆధిపత్యం పరీయాయ యమగాథాభిః
 పరి గాయతి యమాదేవైనద్యుక్త్యై తిసృభిః పరి గాయతి త్రయ ఇమే
 లోకా ఏభ్య ఏవైనల్లోకేభ్యో వృక్త్యై తస్మాద్గాయతే న దేయం గాథా
 హి తద్యుక్త్యైఽగ్నిభ్యః పశూనా లభతే కామా వా అగ్నయః కామానేవావ
 రుంధే యత్ పశూన్నాలభేతానవరుద్ధా అస్య

౪౧ ప్రశవః స్వర్యత్ పర్యగ్నికృతానుధ్నుజేద్యజ్జవేశసం కుర్యాద్యథగ్న్
 స్థాపయేద్వ్యాతయామాని శీర్షషాణి స్వర్యత్పశూనాలభతే తేనైవ
 పశూనవ రుంధే యత్పర్యగ్నికృతానుధ్నుజతి శీర్షష్టామయాతయామత్వాయ
 ప్రాజాపత్యేన స-౨- స్థాపయతి యజ్ఞో వై ప్రజాపతిర్యజ్ఞ ఏవ యజ్ఞం
 ప్రతి స్థాపయతి ప్రజాపతిః ప్రజా అసృజత స రిరిచానోఽమన్యత స
 ఏతా ఆప్రీరపశ్యతాభిర్వై స ముఖత

౪౨ ఆత్మానమాప్రీణీత యదేతా ఆప్రియో భవన్తి యజ్ఞో వై
 ప్రజాపతిర్యజ్ఞమేవైతాభిర్ముఖత ఆ ప్రీణాత్యపరిమితచందసో
 భవన్త్యపరిమితః ప్రజాపతిః ప్రజాపతేరాప్త్యా ఊనాతిరిక్తా మిథునాః
 ప్రజాత్యై లోమశం వై నామైతచ్ఛందః ప్రజాపతేః పశవో లోమశాః
 పశూనేవావ రుంధే సర్వాణి వా ఏతా రూపాణి సర్వాణి రూపాణ్యగ్నో చిత్వే
 క్రియన్తే తస్మాదేతా అగ్నేశ్చిత్వస్య

౪౩ భవన్త్యేకవిశతి సామిధేనీరన్వాహ రుగ్వా
 ఏకవిశో రుచమేవ గచ్ఛత్యథో ప్రతిష్ఠామేవ ప్రతిష్ఠా
 హ్యేకవిశతశ్చతుర్విశతిమన్వాహ చతుర్విశతిరర్థమాసాః
 సంవత్సరః సంవత్సరోఽగ్నిర్వైశ్వానరః సాక్షాదేవ వైశ్వానరమవ
 రుంధే పరాచీరన్వాహ పరాజీవ హి సువర్గో లోకః సమాస్త్యాగ్న ఋతవో
 వర్ధయన్తిత్యాహ సమాభిరేవాగ్నిం వర్ధయ

౪౪ త్పృతుభిః సంవత్సరం విశ్వా ఆ భాహి ప్రదిశః పృథివ్యా
 ఇత్యాహ తస్మాద్గ్నిః సర్వా దిశోఽను వి భాతి ప్రత్యేహతామశ్వినా
 మృత్యుమస్మాదిత్యాహ మృత్యుమేవాస్మాద్ పనుదత్యుద్వయం
 తమస్ససృరీత్యాహ పాప్మా వై తమః పాప్మానమేవాస్మాద్దప హస్త్యగన్మ
 జ్యోతిరుత్తమమిత్యాహసా వా ఆదిత్యో జ్యోతిరుత్తమమాదిత్యస్యైవ సాయుజ్యం
 గచ్ఛతి న సంవత్సరస్తిష్ఠతి నాస్య శ్రీస్తిష్ఠతి యస్యైతాః
 క్రియన్తే జ్యోతిష్మతిముత్తమామన్వాహ జ్యోతిరేవాస్మా ఉపరిష్ఠార్దధాతి
 సువర్గస్య లోకస్యానుఖ్యాత్యై || ౫| ౧| ౮|| యావన్తోస్య ముఖతశ్చిత్వస్య
 వర్ధయత్యాదిత్యోష్ఠావిశతిశ్చ || ౫| ౧| ౮||

౪౫ షడ్భిర్దిక్షయతి షడ్వా ఋతవ ఋతుభిరేవైనం దీక్షయతి
 సప్తభిర్దిక్షయతి సప్త ఛన్దాస్స ఛన్దోభిరేవైనం దీక్షయతి విశ్వే
 దేవస్య నేతురిత్యనుష్ఠుభోత్తమయా జహోతి వాగ్వా అనుష్ఠుప్తస్మాత్ప్రాణానాం
 వాగుత్తమైకస్మాద్దక్షరాదనాప్తం ప్రథమం పదం తస్మాద్వద్వాచోఽనాప్తం

తస్మన్ముష్యా ఉప జీవన్తి పూర్ణయా జహోతి పూర్ణ ఇవ హి ప్రజాపతిః

౪౬ ప్రజాపతేరాప్త్యై న్యూనయా జహోతి న్యూనాద్ధి ప్రజాపతిః ప్రజా

అస్సజత ప్రజానాః సృష్ట్యై యదర్చిషి ప్రవృక్ష్యాద్భూతమవ

రుంధీత యదక్లరేషు భవిష్యదక్లరేషు ప్ర వృణక్తి భవిష్యదేవావ

రుంధే భవిష్యద్ధి భూయో భూతాద్ధ్యాభ్యాం ప్ర వృణక్తి ద్విపాద్యజమానః

ప్రతిష్ఠిత్యై బ్రహ్మణా వా ఏషా యజషా సంభృతా యదుఖా సా

యద్భిద్యేతార్చిమార్చిషు

౪౭ ద్యజమానో హన్యేతాస్య యజ్ఞో మిత్రైతాముఖాం తపేత్యాహ బ్రహ్మ వై మిత్రో

బ్రహ్మన్నేవైనాం ప్రతిష్ఠాపయతి నార్చిమార్చిషి యజమానో నాస్య యజ్ఞో

హన్యతే యది భిద్యేత తైరేవ కపాలైః సః సృజేత్సైవ తతః

ప్రాయశ్చిత్తోగ్యో గతశ్చిః స్యాన్మథిత్యా తస్యావ దధ్యాద్భూతో వా ఏష స స్వాం

౪౮ దేవతాముపైతి యో భూతికామః స్యాద్య ఉఖాయై సంభవేథ్న ఏవ

తస్య స్వాదతో హ్యేష సంభవత్యేష వై స్వయంభూర్నామ భవత్యేవ

యం కామయేత భ్రాతృవ్యమస్మై జనయేయమిత్యన్యతస్తస్యాహృత్యావ

దధ్యాథ్నాజాదేవాస్మై భ్రాతృవ్యం జనయత్యంబరీషాదన్న కామస్యావ

దధ్యాదంబరీషే వా అన్నం భ్రియతే సయోన్యేవాన్న

౪౯ మవ రుంధే ముజ్ఞానవ దధాత్యూర్వై ముజ్ఞా ఉర్ణమేవాస్మా అపి

దధాత్యగ్నిరేవేభ్యో నిలాయత స క్రుముకం ప్రావిశత్క్రముకమవ దధాతి

యదేవాస్య తత్ర న్యక్తం తదేవావ రుంధ ఆజ్యేన సం యోత్యేతద్వా అగ్నేః

ప్రియం ధామ యదాజ్యం ప్రియేణైవైనం ధామ్నా సమర్థయత్యథో తేజసా

౫౦ వైకక్కుతీమా దధాతి భా ఏవావ రుంధే శమీమయీమా దధాతి శాన్త్యై

సీద త్వం మాతురస్యా ఉపస్థ ఇతి తిస్సభిర్జాతముప తిష్ఠతే త్రయ

జ్షమే లోకా ఏష్యవ లోకేష్యావిదం గచ్ఛత్యథో ప్రాణానేవాత్మన్దత్తే || ౫ | ౧ | ౯ ||

ప్రజాపతిర్ ఋచ్చేథ్నాస్వమేవాన్నం తేజసా చతుస్త్రిశచ్ఛ || ౫ | ౧ | ౯ ||

౫౧ న హ స్మ వై పురాగ్నిరపరశువృక్షం దహతి తదస్మై

ప్రయోగ ఏవర్షిరస్వదయద్యదగ్నే యాని కాని చేతి సమిధమా
 దధాత్యపరశువృష్ణమేవాస్మై స్వదయతి సర్వమస్మై స్వదతే య ఏవం
 వేదోదుంబరీమా దధాత్యూర్గా ఉదుంబర ఊర్ణమేవాస్మా అపి దధాతి
 ప్రజాపతిరగ్నిమస్పజత తః సృష్టః రక్షాగ్న్య

×౨ జిహ్వా సస్థ ఏతద్రాక్షోఘ్నుమపశ్యతేన వై స రక్షాగ్న్యపాహత
 యద్రాక్షోఘ్నుం భవత్యగ్నేరేవ తేన జాతాద్రక్షాగ్న్యప హస్త్యాశ్వతీమా
 దధాత్యశ్వతో వై వనస్పతీనాః సపత్నసాహా విజిత్యై వైకఙ్కతీమా
 దధాతి భా ఏవావ రుంధే శమీమయీమా దధాతి శాన్వై సః శితం మే
 బ్రహ్మాదేషాం బాహూ అతిరమిత్సుత్తమే ఔదుంబరీ

×౩ వాయతి బ్రహ్మజైవ క్షత్రః స౨ః శ్యతి క్షత్రేణ బ్రహ్మ
 తస్మాద్బ్రాహ్మణో రాజన్యవానత్యన్యం బ్రాహ్మణం తస్మాద్రాజన్యో
 బ్రాహ్మణవానత్యన్యః రాజన్యం మృత్యుర్వా ఏష యదగ్నిరమృతః
 హిరణ్యః రుక్మమన్తరం ప్రతి ముఞ్చతేఽమృతమేవ మృత్యోరన్తర్ధత్త
 ఏకవిః శతినిర్బాధో భవత్యేకవిః శతిర్వై దేవలోకా ద్వాదశ మాసాః
 పఞ్చరవస్త్రయ ఇమే లోకా అసావాదిత్య

×౪ ఏకవిః శ ఏతావన్తో వై దేవలోకాస్తేభ్య ఏవ భ్రాతృవ్యమన్తరేతి
 నిర్బాధైర్వై దేవా అసురాన్నిర్బాధేఽకుర్వత తన్నిర్బాధానాం నిర్బాధత్వం
 నిర్బాధీ భవతి భ్రాతృవ్యానేవ నిర్బాధే కురుతే సావిత్రియా ప్రతి
 ముఞ్చతే ప్రసూత్యై నక్రోషాసేత్సుత్తరయాహోరాత్రాభ్యామేవైనముద్యచ్ఛతే
 దేవా అగ్నిం ధారయన్ప్రవిణోదా ఇత్యాహ ప్రాణా వై దేవా ద్రవిణోదా
 అహోరాత్రాభ్యామేవైనముద్యత్య

×౫ ప్రాణైర్దాధారాసీనః ప్రతి ముఞ్చతే తస్మాదాసీనాః ప్రజాః ప్ర జాయన్తే
 కృష్ణాజినముత్తరం తేజో వై హిరణ్యం బ్రహ్మ కృష్ణాజినం తేజసా
 చైవైనం బ్రహ్మణా చోభయతః పరి గృహ్ణాతి షడుద్యామః శిక్యం
 భవతి షడ్వా ఋతవ ఋతుభిరేవైనముద్యచ్ఛతే యద్వాదశోద్యామః

- సంవధ్గురేణైవ మాఙ్గాం భవత్యూర్వై ముఙ్గా ఊరైవైనఁ సమర్థయతి
 సుప్రర్థోఽని గరుత్మానిత్యవేక్షతే రూపమేవాస్యైతన్మహిమానం వ్యాచష్టే
 దివం గచ్ఛ సువః పతేత్యాహ సువర్గమేవైనం లోకం గమయతి || ౫ | ౧ | ౧౦ ||
- రక్షాగ్నస్యోదుంబరీ ఆదిత్య ఉద్యత్య సం చతుర్విఁ శతిశ్చ || ౫ | ౧ | ౧౦ ||
- ౫౬ సమిధో అఙ్గాస్కృదరం మతీనాం ఘృతమగ్నో మధుమత్పిన్వమానః | వాజీ
 వహన్వాజినం జాతవేదో దేవానాం వక్షి ప్రియమా సధస్థమ్ || ఘృతేనాఙ్గాస్థం
 పథో దేవయానాన్ ప్రజానన్వాజ్యప్యేతు దేవాన్ | అను త్వా సప్తే ప్రదిశః సచన్తాగ్
 స్వధామస్త్రై యజమానాయ ధేహి || ఈడ్యశాఽసి వన్యశ్చ వాజిన్నాశుశాఽసి
 మేధ్యశ్చ సప్తే | అగ్నిష్టాస్వ
- ౫౭ దేవైర్వసుభిః సజోషాః ప్రితం వహ్నిం వహతు జాతవేదాః || స్తీర్ణం బర్హిః
 సుష్ఠరీమా జషాణోరు పృథు ప్రథమానం పృథివ్యామ్ | దేవేభిర్వక్తమదితిః
 సజోషాః స్యోనం కృణ్వానా సువితే దధాతు || ఏతా ఉ వః సుభగా
 విశ్వరూపా వి పక్షోభిః శ్రయమాణా ఉదాతైః | ఋష్యాః సతీః కవషః
 శుంభమానా ద్వారో దేవీః సుప్రాయణా భవన్తు || అన్తరా మిత్రావరుణా
 చరన్తీ ముఖం యజ్ఞానామభి సంవిదానే | ఉషాసా వాః
- ౫౮ సుహిరణ్యే సుశిలేృ ఋతస్య యోనావిహ సాదయామి || ప్రథమా వాః
 సరథినా సువర్ణా దేవౌ పశ్యన్తా భువనాని విశ్వా | అపిప్రయం
 చోదనా వాం మిమానా హోతారా జ్యోతిః ప్రదిశా దిశన్తా || ఆదిత్యైర్నో
 భారతీ వష్టు యజ్ఞః సరస్వతీ సహ రుద్రైర్న ఆవీత్ | ఇడోపహూతా వసుభిః
 సజోషా యజ్ఞం నో దేవీరమృతేషు ధత్త || త్వష్టా వీరం దేవకామం జజాన
 త్వష్టరర్వా జాయత ఆశురశ్వః |
- ౫౯ త్వష్టేదం విశ్వం భువనం జజాన బహోః కర్తారమిహ యక్షి హోతః ||
 అశ్వో ఘృతేన త్మన్యా సమక్త ఉప దేవాః ఋతుశః పాథ ఏతు |
 వనస్సప్తిర్దేవలోకం ప్రజానన్నగ్నినా హవ్యా స్వదితాని వక్షత్ ||
 ప్రజాపతేస్తపసా వావృధానః సద్యో జాతో దధిషే యజ్ఞమగ్నో |

స్వాహాకృతేన హవిషా పురోగా యాహి సాధ్యా హవిరదస్తు దేవాః ॥ ౫ | ౧ | ౧౧ ॥

అగ్నిష్టావ వామశోష్ దివ చత్వారిశచ్ఛ ॥ ౫ | ౧ | ౧౧ ॥

సావిత్రాణి వ్యుద్ధముత్క్రామ దేవస్య ఖనతి క్రూరం వారుణః

సప్తభిరేకవిశత్యాష షడ్భిర్న హ స్మ సమిద్ధో అజ్ఞన్నేకాదశ ॥

సావిత్రాణ్యుత్క్రామ క్రూరం వారుణః పశవః స్యుర్న హ స్మ నవ
పంచాశత్ ॥

సావిత్రాణి హవిరదస్తు దేవాః ॥

పంచమకాణ్డే ద్వితీయః ప్రశ్నః ౨

౧ విష్ణుముఖా వై దేవాశ్చన్దోభిరిమా౩ల్లోకాననప

జయ్యమభ్యజయన్ యద్విష్ణుక్రమాన్కామతే విష్ణురేవ భూత్వా

యజమానశ్చన్దోభిరిమా౩ల్లోకాననపజయ్యమభి జయతి విష్ణోః

క్రమోఽస్యభిమాతిహేత్యాహ గాయత్రీ వై పృథివీ త్రైష్ఠుభమన్తరిక్షం

జాగతీ ద్యౌరానుష్ఠభీర్దిశ్చన్దోభిరేవేమా౩ల్లోకాన్, యథాపూర్వమభి

జయతి ప్రజాపతిరగ్నిమసృజత సోఽస్మాథస్సృష్టః

౨ పరాజైత్తమేతయాన్వైదక్రన్ధదితి తయా వై సోఽగ్నేః ప్రియం ధామావారుంధ

యదేతామన్వాహోగ్నైరేవైతయా ప్రియం ధామావ రుంధ ఈశ్వరో వా ఏష

పరాజ్ఞుదఘా యో విష్ణుక్రమాన్కామతే చతసృభిరా వర్తతే చత్వారి

ఛన్దాఃఃఃః ఛన్దాఃఃఃః ఖలు వా అగ్నేః ప్రియా తనూః ప్రియామేవాస్య

తనువమభి

౩ పర్యావర్తతే దక్షిణా పర్యావర్తతే స్వమేవ వీర్యమను

పర్యావర్తతే తస్మాద్దక్షిణోఽర్ధ ఆత్మనో వీర్యావత్తరోఽథో

ఆదిత్యస్యైవావృతమను పర్యావర్తతే శునఃశేపమాజిగర్తిం

వరుణోఽగృహ్లాధృ ఏతాం వారుణీమపశ్యత్తయా వై స ఆత్మానం

వరుణపాశాదముచ్చద్వరుణో వా ఏతం గృహ్లాతి య ఉఖాం ప్రతిముచ్చత

ఉదుత్తమం వరుణపాశమస్మదిత్యాహాత్మానమేవైతయా
 ౪ వరుణపాశాన్మృచ్ఛత్యా త్వాహార్మిత్వాహాహ్యనః హరతి
 ధ్రువస్తిష్ఠావిచాచలిరిత్యాహ ప్రతిష్ఠిత్యై విశస్త్యా
 సర్వావాఙ్మన్విత్వాహ విశైవైనః సమర్థయత్వస్మిన్రాష్ట్రమధి
 శ్రయేత్యాహ రాష్ట్రమేవాస్మిన్మృవమకర్యం కామయేత రాష్ట్రం
 స్వాదితి తం మనసా ధ్యాయేద్రాష్ట్రమేవ భవ
 ౫ త్యగ్రే బృహన్నుషసామూర్ధ్వో అస్థాదిత్యాహాగ్రమేవైనః
 సమానానాం కరోతి నిర్జగ్నివాన్తమస ఇత్యాహ తమ ఏవాస్మాదప హన్తి
 జ్యోతిషాగాదిత్యాహ జ్యోతిరేవాస్మిన్దధాతి చతస్పభిః సాదయతి చత్వారి
 ఛన్దాశ్చ ఛన్దోభిరేవాతిచ్ఛందసోత్తమయా వర్ష వా ఏషా ఛందసాం
 యదతిచ్ఛన్దా వర్షైవైనః సమానానాం కరోతి సదవతీ
 ౬ భవతి సత్త్వమేవైనం గమయతి వాఙ్మప్రేణోప తిష్ఠత ఏతేన వై
 వఙ్మప్రీర్భాలన్తనోఽగ్నేః ప్రియం ధామావారుంధాగ్నోరైవైతేన ప్రియం
 ధామావ రుంధ ఏకాదశం భవత్యేకదైవ యజమానే వీర్యం దధాతి స్తోమేన
 వై దేవా అస్మిత్లోక ఆర్ధ్వవజ్ఞునోభిరముష్మిన్ఘోనుస్యేవ ఖలు
 వా ఏతద్రూపం యద్వాఙ్మప్రం యద్వాఙ్మప్రేణోప తిష్ఠత
 ౭ ఇమమేవ తేన లోకమభి జయతి యద్విష్ణుక్రమాన్కృమతేఽముమేవ
 తైర్లోకమభి జయతి పూర్వేద్యుః ప్ర క్రామత్వత్తరేద్యురుప తిష్ఠతే
 తస్మాద్వ్యోగేఽన్యాసాం ప్రజానాం మనః, క్షేమేఽన్యాసాం తస్మాద్వ్యాయావరః,
 క్షేమ్యస్యేతే తస్మాద్వ్యాయావరః, క్షేమ్యమధ్యవస్యతి ముష్టి కరోతి
 వాచం యచ్ఛతి యజ్ఞస్య ధృత్యై || ౫ | ౨ | ౧ || స్పష్టో(౧)భ్యేతయా
 భవతి సదవత్వప తిష్ఠతే ద్విచత్వారిశచ్చ || ౫ | ౨ | ౧ ||
 ౮ అన్నపతేఽన్నస్య నో దేహిత్యాహాగ్నిర్వా అన్నపతిః స ఏవాస్మా అన్నం
 ప్రయచ్ఛత్యనమీవస్య శుష్మిణ ఇత్యాహాయక్షుస్యేతి వావైతదాహ
 ప్ర ప్రదాతారం తారిష ఊర్ణం నో ధేహి ద్విపదే చతుష్పద

ఇత్యాహాశిషమేవైతామా శాస్త్ర ఉదు త్వా విశ్వే దేవా ఇత్యాహ ప్రాణా వై
విశ్వే దేవాః

౯ ప్రాణైరేవైనముద్యచ్ఛతేఽగ్నే భరన్తు చిత్తిభిరిత్యాహ యస్మా
ఏవైనం చిత్తాయోద్యచ్ఛతే తేనైవైనః సమర్థయతి చతస్సుభిరా
సాదయతి చత్వారి ఛన్దాస్స ఛన్దోభిరేవాతిచ్ఛందసోత్తమయా వర్ష
వా ఏషా ఛందసాం యదతిచ్ఛన్దా వర్షైవైనః సమానానాం కరోతి
సద్యతీ భవతి సత్త్వమేవైనం గమయతి ప్రేదగ్నే జ్యోతిష్మాన్

౧౦ యాహిత్యాహ జ్యోతిరేవాస్మిన్దధాతి తనువా వా ఏష హినస్తి
యః హినస్తి మా హిసీస్తనువా ప్రజా ఇత్యాహ ప్రజాభ్య
ఏవైనః శమయతి రక్షాస్స వా ఏతద్యజ్ఞః సచన్తే
యదన ఉభ్యురత్సక్రన్దిత్యన్వాహ రక్షసామపహత్యా
అనసా వహన్త్యపచితిమేవాస్మిన్దధాతి తస్మాదనస్వి చ రథీ
చాతిథీనామపచితతమా

౧౧ వపచితిమాన్భవతి య ఏవం వేద సమిధాగ్నిం దువస్యతేతి
ఘృతానుషిక్తామవసితే సమిధమా దధాతి యథాతిథయ ఆగతాయ
సర్విష్యదాతిథ్యం క్రియతే తాదృగేవ తద్ధాయత్రియా బ్రాహ్మణస్య గాయత్రో
హి బ్రాహ్మణస్త్రిష్టుభా రాజన్యస్య త్రిష్టుభో హి రాజన్యోఽపు భస్మ
ప్రవేశయత్యపుయోనిర్వా అగ్నిః స్యామేవైనం యోని గమయతి తిస్సభిః
ప్రవేశయతి త్రివృద్వా

౧౨ అగ్నిర్వావనేవాగ్నిస్తం ప్రతిష్ఠాం గమయతి పరా వా ఏషోఽగ్నిం
వపతి యోఽపు భస్మ ప్రవేశయతి జ్యోతిష్మతీభ్యామవ దధాతి
జ్యోతిరేవాస్మిన్దధాతి ద్వాభ్యాం ప్రతిష్ఠిత్యై పరా వా ఏష ప్రజాం
పశూన్, వపతి యోఽపు భస్మ ప్రవేశయతి పునరూర్జా సహ రయ్యేతి
పునరుదైతి ప్రజామేవ పశూనాత్మన్తే పునస్తాదిత్యా

౧౩ రుద్రా వనవః సమిన్దతామిత్యాహైతా వా ఏతం దేవతా అగ్రే

సమైన్ధత తాభిరైవైనఁ సమిన్ధే బోధా స బోధీత్యుప తిష్ఠతే
 బోధయత్యేవైనం తస్మాద్భుప్త్యా ప్రజాః ప్ర బుధ్యంతే యథాస్థానముప
 తిష్ఠతే తస్మాద్భుధాస్థానం ప్రశవః పునరేతోప తిష్ఠంతే || ౫| ౨| ౨|| వై
 విశ్వే దేవా జ్యోతిష్యానపచితతమౌ త్రివృద్వా ఆదిత్యా ద్విచత్వారిఁ శచప్ప
 || ౫| ౨| ౨||

౧౪ యావతీ వై పృథివీ తస్యై యమ ఆధిపత్యం పరీయాయ యో వై
 యమం దేవయజనమస్యా అనిర్యాచ్యాగ్నిం చినుతే యమామైనఁ
 స చినుతేఽపేతేత్యధ్యవసాయయతి యమమేవ దేవయజనమస్యై
 నిర్యాచ్యాత్మనేఽగ్నిం చినుత ఇష్వగ్రేణ వా ఆస్యా అనామృతమిచ్ఛన్తో
 నావిన్ధన్తే దేవా ఏతద్యజరపశ్యన్నపేతేతి యదేతేనాధ్యవసాయయత్య

౧౫ నామృత ఏవాగ్నిం చినుత ఉద్ధన్తి యదేవాస్యా ఆమేధ్యం తదప
 హస్త్యపోఽవోక్షతి శాన్త్యై సికతాని వపత్యేతద్వా అగ్నైర్వైశ్వానరస్య
 రూపఁ రూపేణైవ వైశ్వానరమవ రుంధ ఊషాన్ని వపతి పృష్టిర్వా
 ఏషా ప్రజననం యదూషాః పుష్ట్యామేవ ప్రజననేఽగ్నిం చినుతేఽథో
 సంజ్ఞాన ఏవ సంజ్ఞానగ్గ్ హ్యేతత్

౧౬ పశూనాం యదూషా ద్యావాపృథివీ సహస్తాం తే వియతీ అబ్రూతామస్త్యేవ
 నౌ సహ యజ్ఞయమితి యదముష్యా యజ్ఞయమాసీత్తదస్యామదధాత్త ఊషా
 అభవన్ యదస్యా యజ్ఞయమాసీత్తదముష్యామదధాత్తదదశ్చన్ద్రమసి
 కృష్ణమూషాన్ని వపన్నదో ధ్యాయేద్ధ్యావాపృథివ్యోరేవ యజ్ఞయేఽగ్నిం
 చినుతేఽయఁ సో అగ్నిరితి విశ్వామిత్రస్య

౧౭ సూక్తం భవత్యేతేన వై విశ్వామిత్రోఽగ్నేః ప్రియం
 ధామావారుంధాగ్నైరైవేతేన ప్రియం ధామావ రుంధే ఛన్దోభిర్వై దేవాః
 సువర్గృఁ లోకమాయఞ్చతస్రః ప్రాచీరుప దధాతి చత్వారి
 ఛన్దాఃఽఞ్చ ఛన్దోభిరేవ తద్యజమానః సువర్గృఁ లోకమేతి తేషాఁ
 సువర్గృఁ లోకం యతాం దిశః సమప్తీయన్త తే ద్వే పురస్తాథృమీచీ

ఉపాదధత

౧౮ ద్వే పశ్చాథ్నుమీచీ తాభిరైవే తే దిశోఽదృహన్ యద్ద్యే
 పురస్తాథ్నుమీచీ ఉపదధాతి ద్వే పశ్చాథ్నుమీచీ దిశాం విధృత్యా
 అథో పశవో వై ఛన్దాసి పశునేవాస్మై సమీచో దధాత్యష్టాపుప
 దధాత్యష్టాక్షరా గాయత్రీ గాయత్రోఽగ్నిర్యావానేవాగ్నిస్తం చినుతేఽష్టాపుప
 దధాత్యష్టాక్షరా గాయత్రీ గాయత్రీ సువర్గకః లోకమజ్ఞుసా వేద సువర్గస్య
 లోకస్య

౧౯ ప్రజ్ఞాత్యై త్రయోదశ లోకం పృణా ఉప దధాత్యేకవిశతిః సం పద్యవే
 ప్రతిష్ఠా వా ఏకవిశతిః ప్రతిష్ఠా గార్హపత్య ఏకవిశత్యవ
 ప్రతిష్ఠాం గార్హపత్యమను ప్రతి తిష్ఠతి ప్రత్యగ్నిం చిక్వానస్తిష్ఠతి
 య ఏవం వేద పఞ్చ చిత్రికం చిన్విత ప్రథమం చిన్వానః పాక్ష్యో యజ్ఞః
 పాక్ష్యః పశవో యజ్ఞమేవ పశునవ రుంధే త్రి చిత్రికం చిన్విత ద్వితీయం
 చిన్వానస్త్రయ ఇమే లోకా ఏష్యేవ లోకేషు

౨౦ ప్రతి తిష్ఠత్యేక చిత్రికం చిన్విత తృతీయం చిన్వాన ఏకధా వై
 సువర్గో లోక ఏకవృత్రేవ సువర్గకః లోకమేతి పురీషేణాభ్యూహతి
 తస్మాన్నాసేనాస్థి ఛన్నం న దుశ్చర్మా భవతి య ఏవం వేద పఞ్చ
 చితయో భవన్తి పఞ్చభిః పురీషైరభ్యూహతి దశ సం పద్యవే
 దశాక్షరా విరాడన్నం విరాడ్విరాజ్యేవాన్నాద్యే ప్రతి తిష్ఠతి || ౫| ౨| ౩||

అధ్యవసాయయతి హ్యేతద్విశ్వామిత్రస్యాఽదధత ద్వే లోకస్య లోకేషు
 సప్తవత్వారిశచ్చ || ౫| ౨| ౩||

౨౧ ఏ వా ఏతౌ ద్విషాతే యశ్చ పురాగ్నిర్యశ్చోఖాయా సమితమితి
 చతస్పభిః సం ని వపతి చత్వారి ఛన్దాసి ఛన్దాసి ఖలు వా
 అగ్నేః ప్రియా తనూః ప్రియయైవైనౌ తనువా స శాస్తి సమితమిత్యాహ
 తస్మాద్బృహ్మణా క్షత్ర సమేతి యథ్నం న్యుప్య వి హరతి తస్మాద్బృహ్మణా
 క్షత్రం వ్యేత్యృతుభి

౨౨ రావ ఏతం దీక్షయన్తి స ఋతుభిరేవ విముచ్యో మాతేవ పుత్రం పృథివీ
 పురీష్యమిత్యాహర్తుభిరేవైనం దీక్షయిత్వర్తుభిర్వి ముఞ్చతి వైశ్వానర్యా
 శిక్యమా దత్తే స్వదయత్యేవైనన్నైర్పతిః కృష్ణాస్తిస్త్రుషవక్యా
 భవన్తి నిర్పత్యై వా ఏతద్భాగధేయం యత్తుషా నిర్పత్యై రూపం
 కృష్ణః రూపేణైవ నిర్పతిం నిరవదయత ఇమాం దిశం యన్త్యేషా

౨౩ వై నిర్పత్యై దిక్ష్వియామేవ దిశి నిర్పతిం నిరవదయతే స్వకృత
 ఇరిణ ఉప దధాతి ప్రదరే వైతద్వై నిర్పత్యా ఆయతనగ్గ్ స్వ ఏవాయతనే
 నిర్పతిం నిరవదయతే శిక్యమభ్యుప దధాతి నైర్పతో వై పాశః
 సాక్షాదేవైనం నిర్పతిపాశాన్ముఞ్చతి తిస్త్ర ఉప దధాతి త్రేధావిహితో వై
 పురుషో యావానేవ పురుషస్తస్మాన్నిర్పతిమవ యజతే పరాచీరుప

౨౪ దధాతి పరాచీమేవాస్మాన్నిర్పతిం ప్ర ణుదతేఽప్రతీక్షమా యన్తి
 నిర్పత్యా అన్వర్తిత్యై మార్ణయితోవ తిష్ఠన్తే మేధ్యత్వాయ గార్హపత్యముప
 తిష్ఠన్తే నిర్పతిలోక ఏవ చరిత్వా పూతా దేవలోకముపావర్తన్త ఏకయోప
 తిష్ఠన్త ఏకధైవ యజమానే వీర్యం దధతి నివేశనః సజ్గమనో
 వసూనామిత్యాహ ప్రజా వై పశవో వసు ప్రజయ్యైవైనం పశుభిః
 సమర్థయన్తి || ౫| ౨| ౪|| ఋతుభిరేషా పరాచీరుపాఽష్టా చత్వారిశచ్చ
 || ౫| ౨| ౪||

౨౫ పురుషమాత్రేణ వి మిమీతే యజ్ఞేన వై పురుషః
 సంమితో యజ్ఞపరుషైవైనం వి మిమీతే యావాన్పురుష
 ఊర్ధ్వభాహుస్తావాన్భవత్యేతావద్వై పురుషే వీర్యం వీర్యేణైవైనం
 వి మిమీతే పక్షీ భవతి న హ్యపక్షః పతితుమర్హత్యరత్నినా పక్షో
 ద్రాఘియా సౌ భవతస్తస్మాత్ప్రక్షప్రవయా సి వయాసి వ్యామమాత్రో
 పక్షో చ పుచ్చం చ భవత్యేతావద్వై పురుషే వీర్యం

౨౬ వీర్యసంమితో వేణునా వి మిమీత ఆగ్నేయో వై వేణుః సయోనిత్వాయ యజషా
 యునక్తి యజషా కృషతి వ్యావృత్యై షడ్ధవేన కృషతి షడావ ఋతవ

ఋతుభిరేవైన కృషతి యద్వాదశ గవేన సంవత్సరేణైవేయం వా
అగ్నేరతి దాహాదభిభేత్సైతద్ ద్విగుణమపశ్యత్ కృష్టం చాకృష్టం చ
తతో వా ఇమాం నాత్యదహద్యత్కృష్టం చాకృష్టం చ

౨౭ భవత్యస్యా అనతిదాహాయ ద్విగుణం త్వా అగ్నిముద్యన్తుమర్హతీత్యాహుర్యత్కృష్టం
చాకృష్టం చ భవత్యగ్నేరుద్యత్వా ఏతావన్తో వై పశవో ద్విపాదశ్చ
చతుషాదశ్చ తాన్, యత్ప్రాచ ఉభృజేద్రుద్రాయాపి దధ్యాద్యద్దక్షిణా
పితృభ్యో ని ధువేద్యత్ప్రతివో రక్షాః హన్యరుదీచ ఉభృజత్యేషా
వై దేవమనుష్యాణాశాన్తా దిక్

౨౮ తామేవైనాననూధ్నుజత్యథో ఖల్విమాం దిశముధ్నుజత్యసౌ వా
ఆదిత్యః ప్రాణః ప్రాణమేవైనాననూధ్నుజతి దక్షిణా పర్యావర్తన్తే
స్వమేవ వీర్యమను పర్యావర్తన్తే తస్మాద్దక్షిణోఽర్థ ఆత్మనో
వీర్యావత్తరోఽథో ఆదిత్యస్యైవావృతమను పర్యావర్తన్తే తస్మాత్పరాఞ్చుః
పశవో వి తిష్ఠన్తే ప్రత్యఞ్చ ఆ వర్తన్తే తిస్తస్మిన్ః సీతాః

౨౯ కృషతి త్రివృతమేవ యజ్ఞముఖే వి యాతయతోఽపధీర్వపతి
బ్రహ్మణాన్నమవ రుంధేఽర్కేఽర్కశ్చియతే చతుర్ణశభిర్వపతి సప్త
గ్రామ్యా ఓషధయః సప్తారణ్యా ఉభయాషామవరుద్ధ్యా అన్నస్యాన్నస్య
వపత్యన్నస్యాన్నస్యావరుద్ధ్యై కృష్టే వపతి కృష్టే హ్యోషధయః ప్రతి
తిష్ఠన్త్యను సీతం వపతి ప్రజాత్యై ద్వాదశసు సీతాసు వపతి ద్వాదశ
మాసాః సంవత్సరః సంవత్సరేణైవాస్మా అన్నం పచతి యదగ్నిచి

౩౦ దనవరుద్ధస్యాశ్చియాదవరుద్ధేన వ్యుధ్యేత యే వనస్పతీనాం
ఫలగ్రహయస్తానిధౌఽపి ప్రోక్షేదనవరుద్ధస్యావరుద్ధ్యై దిగ్భి
లోష్టాస్థమస్యతి దిశామేవ వీర్యమవరుధ్య దిశాం వీర్యేఽగ్నిం చినుతే
యం ద్విష్యాద్యత్ర స స్యాత్తస్యై దిశో లోష్టమా హరేదిషమూర్ణమహమిత ఆ
దద ఇతిషమేవోర్జం తస్యై దిశోఽవ రుంధే ఙ్గోధుకో భవతి యస్తస్యాం
దిశి భవతుస్త్రవేదిముప వపతుస్త్రవేద్యాగ్ హ్యగ్నిశ్చియతేఽథో పశవో

వా ఉత్తరవేదిః పశునేవావ రుంధేఽథో యజ్ఞపరుషోఽనస్తరిత్యై || ౫| ౨| ౫|| చ

భవత్యేతావద్యై పురుషే వీర్యం యత్కృష్టం చాఽకృష్టం చ
దిక్షీతా అగ్ని చిదవ పంచ విశతిశ్చ || ౫| ౨| ౫||

3౧ అగ్నే తవ శ్రవో వయ ఇతి సికతా ని వపత్యేతద్వా అగ్నైర్వైశ్వానరస్య
సూక్తః సూక్తేనైవ వైశ్వానరమవ రుంధే షడ్భిర్ని వపతి
షడ్వా ఋతవః సంవథ్వరః సంవథ్వరోఽగ్నిర్వైశ్వానరః సాక్షాదేవ
వైశ్వానరమవ రుంధే సముద్రం వై నామైతచ్ఛందః సముద్రమను ప్రజాః ప్ర
జాయన్తే యదేతేన సికతాని వపతి ప్రజానాం ప్రజననాయేన్ద్రో

3౨ వృత్రాయ వజ్రం ప్రాహరథస్ త్రేధా వ్యభవత్ స్ఫుస్తుతీయః
రథస్తుతీయం యూపస్తుతీయం యేఽన్తః శరా అశీర్యన్త

తాః శర్కరా అభవన్తచ్ఛర్కరాణాః శర్కరత్వం వజ్రో వై శర్కరాః
పశురగ్నిర్యచ్ఛర్కరాభిరగ్నిం పరి మినోతి వజ్రేణైవాస్మై పశున్పరి
గృహ్లాతి తస్మాద్వజ్రేణ పశవః పరి గృహీతాస్తస్మాత్ స్థేయాన్స్థేయసో
నోవ హరతే త్రి సప్తాభిః పశుకామస్య

33 పరి మినుయాథ్వుప్త వై శీర్షణ్యాః ప్రాణాః ప్రాణాః పశవః

ప్రాణైరేవాస్మై పశునవ రుంధే త్రిణవాభిర్భ్రాతృవ్యవతస్త్రివృతమేవ
వజ్రః సంభృత్య భ్రాతృవ్యాయ ప్ర హరతి స్తుత్యా అపరిమితాభిః
పరి మినుయాదపరిమితస్యావరుద్ధ్యై యం కామయేతాపశుః స్వాదిత్యపరిమిత్య
తస్య శర్కరాః సికతా వ్యూహేదపరిగృహీత ఏవాస్య విఘాచీనః
రేతః పరా సిఞ్చత్యపశురేవ భవతి

3౪ యం కామయేత పశుమాన్ధ్యాద్విదితి పరిమిత్య తస్య శర్కరాః సికతా

వ్యూహేత్పరిగృహీత ఏవాస్మై సమీచీనః రేతః సిఞ్చతి పశుమానేవ
భవతి సౌమ్యా వ్యూహతి సోమో వై రేతోధా రేత ఏవ తద్దధాతి గాయత్రియా
బ్రాహ్మణస్య గాయత్రో హి బ్రాహ్మణస్త్రిష్టభా రాజన్యస్య త్రైష్టభో
హి రాజన్యః శంయుం బార్హస్పత్యం మేధో నోపానమథోఽగ్నిం ప్రాచిశ

3X ధో॑ఁగ్నైః కృష్ణో॑ రూ॒పం కృత్వో॑దాయ॒త సో॑ఁశ్వం ప్రా॒విశ॑త్
 సో॑ఁశ్వస్యా॒వాన్తర॑శ॒భోఽభ॑వద్యదశ్వ॒మాక్ర॑మయ॒తి య ఏ॒వ
 మేధో॑ఁశ్వం ప్రా॒విశ॑త్తమే॒వావ రు॑ంధే ప్ర॒జాప॑తినా॒గ్నిశ్చే॒తవ్య
 ఇ॒త్యా॒పః ప్రా॒జాప॑త్యోఽశ్వో॒ యద॑శ్వ॒మాక్ర॑మయ॒తి ప్ర॒జాప॑తినై॒వార్గ్నిం
 చి॒నుతే॑ పు॒ష్కర॑ప॒ర్ణము॒ప ద॑ధా॒తి యో॒నిర్వా ఆ॒గ్నైః పు॒ష్కర॑ప॒ర్ణః
 సయో॒నిమే॑వార్గ్నిం చి॒నుతే॑ఽపాం పృ॒ష్ఠమ॒సీత్యు॑ప దధా॒త్యపాం వా ఏ॒తత్పృ॑ష్ఠం
 యత్పు॒ష్కర॑ప॒ర్ణః రూ॒పేణై॒వైన॑దు॒ప ద॑ధా॒తి || X | ౨ | ౬ || ఇంద్రః పశుకామస్య
 భవ॑త్యవిశ॒భ్యయో॒నిం విశ॑తిశ్చ || X | ౨ | ౬ ||

3౬ బ్ర॒హ్మ జ॒జ్ఞాన॑మి॒తి రు॒క్మము॑ప దధా॒తి బ్ర॒హ్మము॑ఖా వై ప్ర॒జాప॑తిః ప్ర॒జా
 అ॒స్సృజ॑త బ్ర॒హ్మము॑ఖా ఏ॒వ త॑త్ప్ర॒జా య॒జమా॑నః సృ॒జతే॑ బ్ర॒హ్మ జ॒జ్ఞాన॑మి॒త్యాహా
 తస్మా॑ద్బ్రా॒హ్మణో॑ ముఖ్యో॒ ముఖ్యో॑ భవ॒తి య ఏ॒వం వేద॑ బ్ర॒హ్మవా॑దినో॒ వద॑న్తి
 న పృ॒థివ్యాం నాంత॑రిక్షే॒ న ది॒వ్యగ్ని॑శ్చే॒తవ్య ఇ॒తి య॑త్పృ॒థివ్యాం
 చి॒న్వీత॑ పృ॒థివీః శు॒చార్ప॑యే॒న్నౌష॑ధయో॒ న వ॑నస్ప॒తయః॑

3౭ ప్ర జా॒యేర॑న్ యద॒న్తరి॑క్షే చిన్వీ॒తాన్త॑రిక్షః శు॒చార్ప॑యే॒న్న
 వయా॑శ్చ ప్ర జా॒యేర॑న్ యద్ది॒వి చిన్వీ॒త ది॒వః శు॒చార్ప॑యే॒న్న
 ప॒ర్ణస్యో వ॑రే॒ద్దుక్మ॑ము॒ప ద॑ధా॒త్యమృ॑తం వై హి॒రణ్య॑మ॒మృత॑ ఏ॒వార్గ్నిం
 చి॒నుతే॑ ప్ర॒జాత్యై హి॒రణ్మయం॑ పు॒రుష॑ము॒ప ద॑ధా॒తి య॒జమా॑నలో॒కస్య
 విధృ॑త్యై యది॒ష్టకా॑యా ఆ॒తృణ్ణ॑మనూపద॒ధ్యాత్ప॑శూ॒నాం చ య॒జమా॑నస్య
 చ ప్రా॑ణమపి దధ్యాదక్షి॒ణతః॑

3౮ ప్రా॒శ్నము॑ప దధా॒తి దా॒ధార॑ య॒జమా॑నలో॒కం న ప॑శూ॒నాం చ య॒జమా॑నస్య
 చ ప్రా॑ణమపి దధా॒త్యథో ఖ॒ల్విష్ట॑కా॒యా ఆ॒తృణ్ణ॑మనూప దధా॒తి
 ప్రా॒ణానా॑ము॒ధ్స్పృష్టైః ద్ర॑ప॒శ్చస్క॑న్దే॒త్యభి॑ మృ॒శతి॑ హో॒త్రాన్వే॒వైనం॑
 ప్రతి॒ష్ఠాప॑య॒తి స్రు॒చావు॑ప దధా॒త్యాజ్య॑స్య పూ॒ర్ణాం కార్ష॑ర్యమ॒యాం ద॒ధ్నుః
 పూ॒ర్ణామౌ॒దుంబ॑రీమి॒యం వై కార్ష॑ర్యమ॒య్యసా॑వౌదుంబ॒రీమే ఏ॒వోప॑ ధ॒త్తే

3౯ తూ॒ష్ఠిము॑ప దధా॒తి న హి॑ మే య॒జషా॑పు॒మర్హ॑తి దక్షి॒ణాం

కార్పూర్వమయీముత్తరామాదుంబరీం తస్మాదస్యా ఆసాపుత్తరాజ్యస్య పూర్ణాం
 కార్పూర్వమయీం వజ్రో వా ఆజ్యం వజ్రః కార్పూర్వో వజ్రేణైవ యజ్ఞస్య
 దక్షిణతో రక్షాగ్స్యప హన్తి దధ్నుః పూర్ణామాదుంబరీం పశవో వై
 దధ్యార్గుదుంబరః పశుష్యేవోర్ణం దధాతి పూర్ణే ఉప దధాతి పూర్ణే ఏవైన
 ౪౦ మముష్మి౩ లోక ఉప తిష్ఠేతే విరాజ్యగ్నిశ్చేతవ్య ఇత్యాహుః స్రుగ్వై
 విరాడ్యధుచావుప దధాతి విరాజ్యేవార్గ్నిం చినుతే యజ్ఞముఖే యజ్ఞముఖే వై
 క్రియమాణే యజ్ఞః రక్షాః జిఘాః సన్తి యజ్ఞముఖః రుక్మో యద్రుక్మం
 వ్యాఘ్రాయతి యజ్ఞముఖాదేవ రక్షాగ్స్యప హన్తి పశ్చుభిర్వ్యాఘ్రాయతి
 పాక్ష్యో యజ్ఞో యావానేవ యజ్ఞస్తస్మాద్రక్షాగ్స్యప హన్త్యక్షయా
 వ్యాఘ్రాయతి తస్మాదక్షయా పశవోఽఙ్గాని ప్ర హరన్తి ప్రతిష్ఠిత్యై || ౫1 ౨1 ౭1
 వనస్పతయో దక్షిణతో ధత్త ఏనం తస్మాదక్షయా పంచ చ || ౫1 ౨1 ౭1

౪౧ స్వయమాత్పణ్ణాముప దధాతీయం వై స్వయమాత్పణ్ణేమామేవోప
 ధత్తేఽశ్వముప పూపయతి ప్రాణమేవాస్యాం దధాత్యథో ప్రాజాపత్యో వా
 అశ్వః ప్రజాపతినైవార్గ్నిం చినుతే ప్రథమేష్ఠకోపధీయమానా పశూనాం చ
 యజమానస్య చ ప్రాణమపి దధాతి స్వయమాత్పణ్ణా భవతి ప్రాణానాముఘ్నష్ట్యా
 అథో సువర్గస్య లోకస్యానుఖ్యాత్యా అగ్నావగ్నిశ్చేతవ్య ఇత్యాహురేష వా
 ౪౨ అగ్నిర్వైశ్వానరో యద్బ్రాహ్మణస్తస్మై ప్రథమామిష్ఠకాం యజుష్కృతాం
 ప్ర యచ్ఛేత్తాం బ్రాహ్మణశోఽప దధ్యాతామగ్నావేవ తదగ్నిం చినుత ఈశ్వరో
 వా ఏష ఆర్తిమార్తోఽహోఽవిద్వానిష్ఠకాముప దధాతి త్రీన్, వరాన్దద్యాత్తయో
 వై ప్రాణాః ప్రాణానాగ్ స్తుత్యై ద్వావేవ దేయౌ ద్వౌ హి ప్రాణావేక ఏవ దేయ
 ఏకో హి ప్రాణః పశు

౪౩ ర్వా ఏష యదగ్నిర్న ఖలు వై పశవ ఆయవనే రమన్తే దూర్వేష్ఠకాముప దధాతి
 పశూనాం ధృత్యై ద్వాభ్యాం ప్రతిష్ఠిత్యై కాణ్ణాత్కాణ్ణాత్పూరోహన్తీత్యాహ
 కాణ్ణేన కాణ్ణేన హ్యేషా ప్రతిష్ఠిత్యైవా నో దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ
 శతేన చేత్యాహ సాహస్రః ప్రజాపతిః ప్రజాపతేరాప్యై దేవలక్ష్మం వై

త్ర్యా॑లిఖితా॑ తాము॑త్తర॑లఙ్కా॑ణం దే॒వా ఉపా॑దధ॒తాధ॑రలఙ్కా॑ణమసు॒రా యం
 ౪౪ కా॒మయే॑త వసీ॒యాన్ధ్యా॑దిత్యుత్త॒రలఙ్కా॑ణం తస్యో॑ప దధ్యా॒ద్వసీ॒యానే॑వ
 భవ॑తి యం కా॒మయే॑త పాపీ॒యాన్ధ్యా॑దిత్యధ॒రలఙ్కా॑ణం
 తస్యో॑ప దధ్యా॒దసురయో॑నిమే॒వైనమను॑ పరా భావ॑యతి పాపీ॒యాన్భవ॑తి
 త్ర్యా॑లిఖితా భవ॑తిమే వై లోకా॑స్త్రియా॒లిఖితై॑భ్య ఏవ లోకే॑భ్యో
 భ్రాతృ॑వ్యమ॒న్తరే॑త్యం గిరసః సువ॑ర్గం లోకం య॒తః పు॒రోడా॑శః కూ॒ర్మో
 భూ॒త్వాను॒ ప్రాస॑ర్ప

౪౫ ద్యత్కూ॒ర్మము॑పదధా॒తి యథా॑ క్షే॒త్రవిద॑జ్ఞాసా నయ॑త్యేవమే॒వైనం
 కూ॒ర్మః సువ॑ర్గం లోకమ॑జ్ఞాసా నయ॑తి మేధో॑ వా ఏష పశూ॑నాం యత్కూ॒ర్మో
 యత్కూ॒ర్మము॑పదధా॒తి స్వమే॑వ మేధం పశ్య॑ంతః పశవ॑ ఉప తిష్ఠ॑న్తే
 శ్మశా॑నం వా ఏతత్క్రి॒యతే॑ యన్ప్రృ॒తానాం పశూ॑నా శీ॒రషా॑ణ్యపథీ॒యన్తే
 యజ్ఞి॑వన్తం కూ॒ర్మము॑పదధా॒తి తేనా॑శ్మశానచిదాస్వ॒స్తవ్యో వా ఏష యత్

౪౬ కూ॒ర్మో మధు॑ వాతా ఋతా॒యత ఇతి॑ దధ్నా॒మధుమి॑శ్రేణాభ్యనక్తి
 స్వద॑యత్యేవైనం గ్రా॒మ్యం వా ఏతద॑న్నం యద్దధ్యా॒రణ్యం మధు॑ యద్దధ్నా
 మధుమి॑శ్రేణాభ్యనక్తు॒భయ॑స్యావరుద్ధ్యే మహీ ద్యోః పృథి॑వీ చ
 న ఇత్యా॑హాభ్యామే॒వైనము॑భయతః పరి గృ॒హ్ణాతి ప్రా॑ఞ్చముప దధాతి
 సువ॑ర్గస్య లోకస్య సమ॒ప్త్యై పు॒రస్తా॑త్పృత్యఞ్చముప దధాతి తస్మాత్

౪౭ పు॒రస్తా॑త్పృత్యఞ్చః పశవో॑ మేధముప తిష్ఠ॑న్తే యో
 వా అప॑నాభిమగ్నిం చిను॒తే యజ॑మానస్య నాభిమను ప్ర విశతి స
 ఏనమీ॑శ్వరో హి సితో॒రులూ॑ఖలముప దధాత్యేషా వా అగ్నే॒ర్నాభిః
 సనాభి॑మేవగ్నిం చిను॒తే హి సౌయా॑ ఔదుంబరం భవ॑త్యూర్గా ఉదుంబర
 ఊర్ణమే॒వావ రుంధే॑ మధ్యత ఉప దధాతి మధ్యత ఏవాస్మా ఊర్ణం దధాతి
 తస్మా॑న్మధ్యత ఊర్ణా భు॒జ్జాత ఇ॑యద్భవతి ప్రజాపతినా యజ్ఞముఖే॑న
 సంమి॑తమవ హ॒న్త్యన్నమే॒వాకర్తే॑ష్టవ్యర్షోప దధాతి విష్ణు॒ర్వై యజ్ఞో
 వైష్ట॒వా వన॑స్పతయో యజ్ఞ ఏవ యజ్ఞం ప్రతి॒ష్ఠాప॑యతి || ౫ | ౨ | ౮ || ఏష

వై పశుర్యమసర్పదేష యత్తస్మాత్తస్మాద్భవప్రవిశతిశ్చ || ౫ | ౨ | ౮ ||

౪౮ ఏషాం వా ఏతత్తోకానాం జ్యోతిః సంభృతం యదుఖా
 యదుఖాముపదధాత్యేభ్య ఏవ లోకేభ్యో జ్యోతిరవ రుంధే మధ్యత ఉప దధాతి
 మధ్యత ఏవాస్మై జ్యోతిర్దధాతి తస్మాన్మధ్యతో జ్యోతిరుపాస్మహే సికతాభిః
 పూరయత్యేతద్వా అగ్నైర్వైశ్వానరస్య రూపః రూపేణైవ వైశ్వానరమవ
 రుంధే యం కామయేత క్షోధుకః స్యాదిత్యూనాం తస్యోప

౪౯ దధ్యాత్క్షోధుక ఏవ భవతి యం కామయేతానుపదస్యదన్నమద్యాదితి
 పూర్ణాం తస్యోప దధ్యాదనుపదస్యదేవాన్నమతి సహస్రం వై ప్రతి పురుషః
 పశూనాం యచ్ఛతి సహస్రమన్యే పశవో మధ్యే పురుషశీర్షముప దధాతి
 సవీర్యత్వాయోఖాయామపి దధాతి ప్రతిష్ఠామేవైనద్గమయతి వ్యుద్ధం వా
 ఏతత్ప్రాణైరమేధ్యం యత్పురుషశీర్షమమృతం ఖలు వై ప్రాణా

౫౦ అమృతః హిరణ్యం ప్రాణేషు హిరణ్యశక్లాన్ప్రత్యస్యతి
 ప్రతిష్ఠామేవైనద్గమయిత్వా ప్రాణైః సమర్థయతి దధ్నా మధుమిశ్రేణ
 పూరయతి మధవ్యోఽసానీతి శ్చతాతక్యేన మేధ్యత్వాయ గ్రామ్యం వా ఏతదన్నం
 యద్దధ్యారణ్యం మధు యద్దధ్నా మధుమిశ్రేణ పూరయత్సుభయస్యావరుద్ధ్యై
 పశుశీర్షాణ్యుప దధాతి పశవో వై పశుశీర్షాణి పశూనేవాప
 రుంధే యం కామయేతాపశుః స్యాదితి

౫౧ విషూచినాని తస్యోప దధ్యాద్విషూచ ఏవాస్మాత్పశున్దధాత్యపశురేవ
 భవతి యం కామయేత పశుమాన్ధ్యాదితి సమీచినాని తస్యోప
 దధ్యాథమీచ ఏవాస్మై పశున్దధాతి పశుమానేవ భవతి
 పురస్తాత్ప్రతీచినమశ్వస్యోప దధాతి పశ్చాత్ప్రాచీనమృషభస్యాపశవో
 వా అన్యే గో అశ్వేభ్యః పశవో గో అశ్వానేవాస్మై సమీచో దధాత్యేతావన్తో
 వై పశవో

౫౨ ద్విపాదశ్చ చతుష్పాదశ్చ తాన్, వా ఏతదగ్నో ప్ర దధాతి
 యత్పశుశీర్షాణ్యుపదధాత్యముమారణ్యమను తే దిశామీత్యహ గ్రామ్యేభ్య

ఏవ పశుభ్య ఆరణ్యాన్పశూజుచమనూధస్సజతి తస్మాథ్సమావత్పశూనాం
 ప్రజాయమానానామారణ్యాః పశవః కసీయాః సః శువా హ్యుతాః
 సర్పశీర్షముప దధాతి యైవ సర్పే త్విషిస్తామేవావ రుంధే

×3 యథస్మీచినం పశుశీర్షైరుప దధ్యాధ్యామ్యాన్పశూన్ః శుకాః
 స్యుర్యద్విషూచినమారణ్యాన్, యజురేవ వదేదవ తాన్త్విషిః రుంధే
 యా సర్పే న గ్రామ్యాన్పశూన్ హినస్తి నారణ్యానథో ఖలూపధేయమేవ
 యదుపదధాతి తేన తాం త్విషిమవ రుంధే యా సర్పే యద్యజుర్వదతి
 తేన శాన్తమ్ || ×1 ౧౯ || ఊనాన్తస్యోప ప్రాణాః స్వాదితి వై పశవో రుంధే
 చతుశ్చత్వారిః శవ్స || ×1 ౧౯ ||

×౪ పశుర్వా ఏష యదగ్నితోనిః ఖలు వా ఏషా పశోర్వి క్రియతే
 యత్ప్రాచీనమైష్టకాద్యజుః క్రియతే రేతోఽపస్యా అపస్యా ఉప దధాతి
 యోనావేవ రేతో దధాతి పశ్చోప దధాతి పాఙ్క్తిః పశవః పశూనేవాస్మై
 ప్ర జనయతి పశ్చ దక్షిణతో వజ్రో వా అపస్యా వజ్రేణైవ యజ్ఞస్య
 దక్షిణతో రక్షాగ్స్యప హన్తి పశ్చ పశ్చాత్

×౫ ప్రాచీరుప దధాతి పశ్చద్వై ప్రాచీనః రేతో ధీయతే పశ్చదేవాస్మై
 ప్రాచీనః రేతో దధాతి పశ్చ పురస్తాత్ప్రతీచీరుప దధాతి
 పశ్చ పశ్చాత్ప్రాచీస్తస్మాత్ప్రాచీనః రేతో ధీయతే ప్రతీచీః ప్రజా
 జాయన్తే పశ్చోత్తరతశ్చందస్యాః పశవో వై ఛందస్యాః పశూనేవ
 ప్రజాత్వాన్స్వమాయతనమభి పర్యూహత ఇయం వా అగ్నే రతిదాహాదభిభేత్సైతా

×౬ అపస్యా అపశ్యతా ఉపాధత్త తతో వా ఇమాం నాత్యదహద్యదపస్యా
 ఉపదధాత్యస్యా అనతిదాహాయోవాచ హేయమదదిథ్స బ్రహ్మణాన్మం యస్యైతా
 ఉపధీయాన్తై య ఉ చైనా ఏవం వేదదితి ప్రాణభృత ఉప దధాతి
 రేతస్యేవ ప్రాణాన్దధాతి తస్మాద్వదన్ ప్రాణన్ పశ్యజ్ఞుణ్యన్
 పశుర్జాయతేఽయం పురో

×౭ భువ ఇతి పురస్తాదుప దధాతి ప్రాణమేవైతాభిర్దాధారాయం
 దక్షిణా ఏశ్వకర్మేతి దక్షిణతో మన ఏవైతాభిర్దాధారాయం

పశ్చాద్విశ్వశ్యచా ఇతి పశ్చాచ్ఛక్షురేవైతాభిర్దాధారేదముత్తరాథ
 సువరతుశ్చరతః శ్రోత్రమేవైతాభిర్దాధారేయముపరి
 మతిరిత్యుపరిష్టాద్వాచమేవైతాభిర్దాధార దశ దశోప దధాతి
 సవీర్యత్వాయాక్షయో

౫౮ ౭ప దధాతి తస్మాదక్షయా పశవోఽక్లాని ప్ర హరన్తి ప్రతిష్ఠిత్యై
 యాః ప్రాచీస్తాభిర్వసిష్ఠ ఆర్ధోద్యా దక్షిణా తాభిర్భరద్వాజో
 యాః ప్రతీచీస్తాభిర్విశ్వామిత్రో యా ఉదీచీస్తాభిర్ణమదగ్నిర్యా
 ఊర్ధ్వాస్తాభిర్విశ్వకర్మా య ఏవమేతాసామృద్ధిం వేదర్ధోత్త్యేవ య
 ఆసామేవం బన్ధతాం వేద బన్ధమాన్భవతి య ఆసామేవం క్లుప్తం వేద
 కల్పతే

౫౯ ౭స్త్యై య ఆసామేవమాయతనం వేదాయతనవాన్భవతి య ఆసామేవం
 ప్రతిష్ఠాం వేద ప్రత్యేవ తిష్ఠతి ప్రాణభృత ఉపధాయ సంయత ఉప
 దధాతి ప్రాణానేవాస్మిన్ధిత్యా సంయద్భిః సం యచ్ఛతి తథ్సంయతాః
 సంయత్త్వమథో ప్రాణ ఏవాపానం దధాతి తస్మాత్ప్రాణాపానౌ సం చరతో
 విషూచీరుప దధాతి తస్మాద్విష్వశ్చౌ ప్రాణాపానౌ యద్వా అగ్నేరసంయత
 ౬౦ మనువర్గ్యమస్య తథ్సువర్గ్యోఽగ్నిర్యథ్సంయత ఉప దధాతి
 సమేవైసం యచ్ఛతి సువర్గ్యమేవాకస్త్వవిర్వయః కృతమయానామిత్యాహ
 వయోభిరేవాయానవ రుంధేఽయైర్వయాశ్చ సర్వతో వాయుమతీర్భవన్తి
 తస్మాద్దయః సర్వతః పవతే || ౫| ౨| ౧౦|| పశ్చాదేతాః పురోఽక్షయా
 కల్పతేఽసంయతం పంచ త్రిశచ్ఛ || ౫| ౨| ౧౦||

౬౧ గాయత్రీ త్రిష్టుబ్జగత్యనుష్టుకృజ్జ్యై సహ | బృహతుష్ఠిహా
 కకుఢూచీభిః శిమ్యన్తు త్వా || ద్విపదా యా చతుష్పదా త్రిపదా యా చ
 షట్పదా | సఛన్దా యా చ విచ్ఛన్దాః సూచీభిః శిమ్యన్తు త్వా || మహానామ్నీ
 రేవతయో విశ్వా ఆశాః ప్రసూవరీః | మేఘ్య విద్యుతో వాచః సూచీభిః
 శిమ్యన్తు త్వా || రజతా హరిణీః సీసా యుజో యుజ్యన్తే కర్మభిః | అశ్వస్య

వాజినస్త్వచి సూచీభిః శిమ్యన్తు త్వా || నారీ
 ౬౨ స్తే పత్నయో లోమ వి చిన్వన్తు మనీషయా | దేవానాం పత్నిర్దిశః
 సూచీభిః శిమ్యన్తు త్వా || కువిదగ్గ యవమన్తో యవం చిద్యథా
 దాన్వ్యనుపూర్వం వియుయ | ఇహేహైషాం కృణుత భోజనాని యే బర్హిషో
 నమోవృక్తిం న జగ్ముః || ౫ | ౨ | ౧౦ || నారీస్త్రిశచ || ౫ | ౨ | ౧౦ ||
 ౬౩ కస్త్యా ఛ్యతి కస్త్యా వి శాస్తి కస్తే గాత్రాణి శిమ్యతి | క ఉ తే శమితా
 కవిః || ఋతవస్త ఋతుధా పరుః శమితారో వి శాసతు | సంవధ్పరస్య
 ధాయసా శిమీభిః శిమ్యన్తు త్వా || దైవ్యా అధ్వర్యవస్త్యా ఛ్యన్తు వి చ
 శాసతు | గాత్రాణి పర్వశస్తే శిమాః కృణ్వన్తు శిమ్యన్తః || అర్థమాసాః
 పరూష తే మాసాశ్చ్యన్తు శిమ్యన్తః | అహోరాత్రాణి మరుతో విలిప్తః
 ౬౪ సూదయన్తు తే || పృథివీ తేఽన్తరిక్షేణ వాయుశ్చిద్రం భిషజ్యతు | ద్యౌస్తే
 నక్షత్రైః సహ రూపం కృణోతు సాధుయా || శం తే పరేభ్యో గాత్రేభ్యః
 శమస్త్యవరేభ్యః | శమస్థభ్యో మజ్జభ్యః శము తే తనువే భువత్ || ౫ | ౨ | ౧౨ ||
 విలిప్తం త్రిశచ || ౫ | ౨ | ౧౨ ||
 విష్ణుముఖా అన్నపతే యావతీ వి వై పురుషమాత్రేణాగ్నే తవ శ్రవో వయో
 బ్రహ్మ జజ్ఞానగ్ స్వయమాత్మణ్ణామేషాం వై పశుర్గాయత్రీ కస్త్యా ద్వాదశ ||
 విష్ణుముఖా అపచితిమాన్వి వా ఏతావగ్నే తవ స్వయమాత్మణ్ణాం విషూచీనాని
 గాయత్రీ చతుష్షష్టిః ||
 విష్ణుముఖాస్తనువే భువత్ ||

పంచమకాణ్డే తృతీయః ప్రశ్నః 3

౧ ఉథ్పన్నయజ్ఞో వా ఏష యదగ్నిః కిం వాహైతస్య క్రియతే కిం వా న యదై
 యజ్ఞస్య క్రియమాణస్యాన్తర్యన్తి పూయతి వా అస్య తదాశ్విసీరుప
 దధాత్యశ్విసౌ వై దేవానాం భిషజౌ తాభ్యామేవాస్మై భేషజం కరోతి
 పశ్చోప దధాతి పాక్ష్యో యజ్ఞో యావానేవ యజ్ఞస్మై భేషజం

కరోత్యతవ్యా ఉప దధాత్యతునాం క్షప్త్యై

౨ పఞ్చోచ్చ దధాతి పఞ్చ వా ఋతవో యావన్త ఏవర్తవస్తాన్కల్పయతి
 సమానప్రభృతయో భవన్తి సమానోదర్కాస్తస్మాథ్సమానా ఋతవ ఏకేన
 పదేన వ్యావర్తన్తే తస్మాద్భృతవో వ్యావర్తన్తే ప్రాణభృత ఉప
 దధాత్యతుష్వేవ ప్రాణాన్దధాతి తస్మాథ్సమానాః సన్త ఋతవో న
 జీర్వన్త్యథో ప్ర జనయన్త్యేవైనానేష వై వాయుర్వత్ప్రాణో యద్భృతవ్యా
 ఉపధాయ ప్రాణభృత

౩ ఉపదధాతి తస్మాథ్సర్వాన్వతునను వాయురా వరీవర్తి వృష్టిసనీరుప
 దధాతి వృష్టిమేవావ రుంధే యదేకథోపదధ్యాదేకమృతుం
 వర్షదనుపరిహారసాదయతి తస్మాథ్సర్వాన్వతున్, వర్షతి
 యత్ప్రాణభృత ఉపధాయ వృష్టిసనీరుపదధాతి తస్మాద్వాయుప్రమ్యతా
 దివో వృష్టిరీరే పశవో వై వయస్యా నానామనసః ఖలు వై పశవో
 నానా వ్రతాన్తేఽప ఏవాభి సమనసో

౪ యం కామయేతాపశుః స్వాదితి వయస్యాస్తస్యాపధాయాపస్యా ఉప
 దధ్యాదసంజ్ఞానమేవాస్మై పశుభిః కరోత్యపశురేవ భవతి యం
 కామయేత పశుమాన్స్వాదిత్యపస్యాస్తస్యాపధాయ వయస్యా ఉప
 దధ్యాథ్సం జ్ఞానమేవాస్మై పశుభిః కరోతి పశుమానేవ భవతి
 చతస్రః పురస్తాదుప దధాతి తస్మాచ్ఛత్వారి చక్షుషో రూపాణి ద్వే
 శుక్లే ద్వే కృష్ణే

× మూర్ధన్వతీర్భవన్తి తస్మాత్పురస్తాన్మూర్ధా పఞ్చ దక్షిణాయాగ్
 శ్రోణ్యాముప దధాతి పఞ్చోచ్చరస్యాం తస్మాత్ప్రశ్చాద్వర్షీయాన్పురస్తాత్ప్రవణః
 పశుర్భస్తో వయ ఇతి దక్షిణేఽస ఉప దధాతి వృష్టిర్వయం
 ఇత్యుత్తరేఽసావేవ ప్రతి దధాతి వ్యాస్రో వయ ఇతి దక్షిణే పక్ష ఉప
 దధాతి సిఽహో వయ ఇత్యుత్తరే పక్షయోరేవ వీర్యం దధాతి పురుషో
 వయ ఇతి మధ్యే తస్మాత్పురుషః పశూనామధిపతిః || ౫ | ౩ | ౧ || క్షప్త్యా

ఉపదాయ ప్రాణభృతః సమనసః కృష్ణే పురుషో వయ ఇతి పంచ చ ॥

×I 31 ౧॥

౯ ఇన్ద్రాగ్నీ అవ్యథమానామితి స్వయమాత్పణ్ణాముప దధాతీన్ద్రాగ్నిభ్యాం వా
ఇమా లోకౌ విధృతావనయోర్లోకయోర్విధృత్యా అధృతేవ వా ఏషా
యన్మధ్యమా చితిరన్తరిక్షమివ వా ఏషేన్ద్రాగ్నీ ఇత్యాహేన్ద్రాగ్నీ
వై దేవానామోజోభృతావోజస్వైవేనామన్తరిక్షే చినుతే ధృత్యై
స్వయమాత్పణ్ణాముప దధాత్వన్తరిక్షం వై స్వయమాత్పణ్ణాన్తరిక్షమేవ
ధత్తేశ్వముప

౧౦ పూపయతి ప్రాణమేవాస్యాం దధాత్వథో ప్రాజాపత్యో వా అశ్వః ప్రజాపతినైవాగ్నిం
చినుతే స్వయమాత్పణ్ణా భవతి ప్రాణానాముధ్స్పృష్ట్యా అథో సువర్గస్య
లోకస్యానుఖ్యాత్యై దేవానాం వై సువర్గం లోకం యతాం దిశః సమప్లియన్త త
ఏతా దిశ్యా అపశ్యన్తా ఉపాదధత తాభిర్వై తే దిశోఽద్యుహన్ యద్దిశ్యా
ఉపదధాతి దిశాం విధృత్యై దశ ప్రాణభృతః పురస్తాదుప

౧౧ దధాతి నవ వై పురుషే ప్రాణా నాభిర్దశమీ ప్రాణానేవ పురస్తాద్ధత్తే
తస్మాత్పురస్తాత్ప్రాణా జ్యోతిష్మతీముత్తమాముప దధాతి తస్మాత్ప్రాణానాం
వాగ్జ్యోతిరుత్తమా దశోప దధాతి దశాక్షరా విరాడ్విరాటఘండనాం
జ్యోతిర్జ్యోతిరేవ పురస్తాద్ధత్తే తస్మాత్పురస్తాజ్యోతిరుపాస్మాహే
ఛన్దాసి పశుష్యాజిమయుస్తాన్ బృహత్యుదజయత్ తస్మాద్బర్హతాః

౧౨ పశవ ఉచ్యన్తే మా ఛంద ఇతి దక్షిణత ఉప దధాతి
తస్మాద్దక్షిణావృతో మాసాః పృథివీ ఛంద ఇతి పశ్చాత్పృతిష్ఠిత్యా
అగ్నిర్దేవతేతుశ్చత్తరత ఓజో వా అగ్నిరోజ ఏవోత్తరతో ధత్తే
తస్మాదుత్తరతోఽభిప్రయాయీ జయతి షట్కశధ్నం పద్యన్తే
షట్కశదక్షరా బృహతీ బార్హతాః పశవో బృహత్యైవాస్మై పశూనవ
రుంధే బృహతీ ఛందసాగ్ స్వారాజ్యం పరీయాయ యస్యైతా

౧౩ ఉపధీయన్తే గచ్ఛతి స్వారాజ్యం సప్త వాలఖిల్యాః పురస్తాదుప దధాతి

సప్త పశ్చాథ్నప్త వై శీర్షణ్యాః ప్రాణా ద్వావహౌ ప్రాణానాః
 సవీర్యత్వాయ మూర్ధాసి రాడితి పురస్తాదుప దధాతి యస్త్రీ రాడితి
 పశ్చాత్ప్రాణానేవాస్మై సమీచో దధాతి || ౫| 31 | ౨|| అశ్వముప పురస్తాదుప
 భార్గతా ఏతాశ్చతుస్త్రీ శచచ || ౫| 31 | ౨||

౧౧ దేవా వై యద్యజ్ఞేఽకుర్వత తదసురా అకుర్వత తే దేవా ఏతా అక్షయాస్తోమీయా
 అపశ్యంతా అన్యథానూచ్యాన్యథోపాదధత తదసురా నాన్యవాయంతతో దేవా
 అభవన్సూసురా యదక్షయాస్తోమీయా అన్యథానూచ్యాన్యథోపదధాతి
 భ్రాతృవ్యాభిభూత్వై భవత్యాత్మనా పరాన్య భ్రాతృవ్యో
 భవత్యాశుస్త్రివృదితి పురస్తాదుప దధాతి యజ్ఞముఖం వై త్రివృ

౧౨ ద్యజ్ఞముఖమేవ పురస్తాద్వి యాతయతి వ్యోమ సప్తదశ ఇతి
 దక్షిణతోఽన్నం వై వ్యోమాన్నం సప్తదశోఽన్నమేవ దక్షిణతో ధత్తే
 తస్మాద్దక్షిణేనాన్నమద్యతే ధరుణ ఏకవిశ ఇతి పశ్చాత్ప్రతిష్ఠా
 వా ఏకవిశః ప్రతిష్ఠిత్యై భాన్తః పఞ్చదశ ఇత్యుత్తరత ఓజో వై
 భాన్త ఓజః పఞ్చదశ ఓజ ఏవోత్తరతో ధత్తే తస్మాదుత్తరతోఽభిప్రయాయీ
 జయతి ప్రతూర్తిరష్టాదశ ఇతి పురస్తా

౧౩ దుప దధాతి ద్వౌ త్రివృతావభిపూర్వం యజ్ఞముఖే వి యాతయత్యభివర్తః
 సవిశ ఇతి దక్షిణతోఽన్నం వా అభివర్తోఽన్నం
 సవిశోఽన్నమేవ దక్షిణతో ధత్తే తస్మాద్దక్షిణేనాన్నమద్యతే
 వరోచ ద్వావిశ ఇతి పశ్చాద్యద్విశతిర్ద్యే తేన విరాజౌ యద్ద్యే
 ప్రతిష్ఠా తేన విరాజోరేవాభిపూర్వమన్నాద్యే ప్రతి తిష్ఠతి తపో
 నవదశ ఇత్యుత్తరతస్తస్మాథ్నవ్యో

౧౪ హస్తమోస్తపస్వితరో యోనిశ్చతుర్విశ ఇతి పురస్తాదుప
 దధాతి చతుర్విశత్యక్షరా గాయత్రీ గాయత్రీ యజ్ఞముఖం
 యజ్ఞముఖమేవ పురస్తాద్వి యాతయతి గరాభః పఞ్చవిశ ఇతి
 దక్షిణతోఽన్నం వై గరాభ అన్నం పఞ్చవిశోన్నమేవ దక్షిణతో

ధత్తే తస్మాద్దక్షిణేనాన్నమద్యత ఓజస్త్రిణవ ఇతి పశ్చాదిమే వై
 లోకాస్త్రిణవ ఏషేవ లోకేషు ప్రతి తిష్ఠతి సం భరణస్త్రయోవిశశ ఇ
 ౧౫ త్యుత్తరతస్తస్మాద్భవో హస్తయోః సం భార్యతరః క్రతురేకత్రిశ
 ఇతి పురస్తాదుప దధాతి వాగైవ క్రతుర్యజ్ఞముఖం వాగ్యజ్ఞముఖమేవ
 పురస్తాద్వి యాతయతి బ్రహ్మస్య విష్టపం చతుస్త్రిశ ఇతి
 దక్షిణతోఽసౌ వా ఆదిత్యో బ్రహ్మస్య విష్టపం బ్రహ్మవర్చసమేవ
 దక్షిణతో ధత్తే తస్మాద్దక్షిణోఽర్థో బ్రహ్మవర్చసితరః ప్రతిష్ఠా
 త్రయస్త్రిశ ఇతి పశ్చాత్పుతిష్ఠిత్వై నాకః షట్త్రిశ
 ఇత్యుత్తరతః సువర్గో వై లోకో నాకః సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై || ౫| 3| 3 || వై
 త్రివృదితి పురస్తాభ్యవ్యస్త్రయోవిశశ ఇతి సువర్గో వై పంచ
 చ || ౫| 3| 3 || ఆశురోవ్యమ ధరుణో భాన్తః ప్రతూర్తిరభివర్తో వర్చస్తపో
 యోనిర్గర్భా ఓజస్సంభరణః క్రతుర్బ్రహ్మస్య ప్రతిష్ఠా నాకష్టోడశ ||
 ౧౬ అగ్నేర్భాగోఽసీతి పురస్తాదుప దధాతి యజ్ఞముఖం వా అగ్నిర్యజ్ఞముఖం
 దీక్షా యజ్ఞముఖం బ్రహ్మ యజ్ఞముఖం త్రివృద్యజ్ఞముఖమేవ పురస్తాద్వి
 యాతయతి నృచక్షసాం భాగోఽసీతి దక్షిణతః శుశ్రువాసో
 వై నృచక్షసోఽన్నం ధాతా జాతాయైవాస్మా అన్నమపి దధాతి
 తస్మాజ్ఞాతోఽన్నమత్తి జనిత్రగ్ సృతః సప్తదశః స్తోమ ఇత్యాహాన్నం
 వై జనిత్ర
 ౧౭ మన్నః సప్తదశోఽన్నమేవ దక్షిణతో ధత్తే
 తస్మాద్దక్షిణేనాన్నమద్యతే మిత్రస్య భాగోఽసీతి పశ్చాత్పూణో వై
 మిత్రోఽపానో వరుణః ప్రాణాపానావేవాస్మిన్దధాతి దివో వృష్టిర్వాతాః స్పృతా
 ఏకవిశశః స్తోమ ఇత్యాహ ప్రతిష్ఠా వా ఏకవిశశః ప్రతిష్ఠిత్వై
 ఇన్ద్రస్య భాగోఽసీత్యుత్తరత ఓజో వా ఇన్ద్ర ఓజో విష్ణురోజః క్షత్రమోజః
 పంచదశ
 ౧౮ ఓజ ఏవోత్తరతో ధత్తే తస్మాదుత్తరతోఽభిప్రయాయీ జయతి వసూనాం

భాగోఽసీతి పురస్తాదుప దధాతి యజ్ఞముఖం వై వసవో యజ్ఞముఖః
 రుద్రా యజ్ఞముఖం చతుర్విశో యజ్ఞముఖమేవ పురస్తాద్వి
 యాతయత్యాదిత్యానాం భాగోఽసీతి దక్షిణతోఽన్నం వా ఆదిత్యా అన్నం
 మరుతోఽన్నం గర్భా అన్నం పంచవిశోఽన్నమేవ దక్షిణతో ధత్తే
 తస్మాద్దక్షిణేనాన్నమద్యతేఽదిత్యై భాగో

౧౯ ఽసీతి పశ్చాత్పుతిష్ఠా వా ఆదితిః ప్రతిష్ఠా పూషా ప్రతిష్ఠా త్రిణవః
 ప్రతిష్ఠిత్యై దేవస్య సచితుర్భాగోఽసీత్యుత్తరతో బ్రహ్మ వై దేవః సచితా
 బ్రహ్మ బృహస్పతిర్బృహ్మ చతుష్టోమో బ్రహ్మవర్చనమేవోత్తరతో ధత్తే
 తస్మాదుత్తరోఽర్ధో బ్రహ్మవర్చసితరః సావిత్రవతీ భవతి ప్రసూత్యై
 తస్మాద్బ్రాహ్మణానాముదీచీ సనిః ప్రసూతా ధర్తృశ్చతుష్టోమ ఇతి
 పురస్తాదుప దధాతి యజ్ఞముఖం వై ధర్త్రో

౨౦ యజ్ఞముఖం చతుష్టోమో యజ్ఞముఖమేవ పురస్తాద్వి
 యాతయతి యావానాం భాగోఽసీతి దక్షిణతో మాసా వై యావా ఆర్థమాసా
 అయావాస్తస్మాద్దక్షిణావృతో మాసా అన్నం వై యావా అన్నం ప్రజా
 అన్నమేవ దక్షిణతో ధత్తే తస్మాద్దక్షిణేనాన్నమద్యత ఋభూణాం
 భాగోఽసీతి పశ్చాత్పుతిష్ఠిత్యై వివర్తోఽష్టాచత్వారిశ
 ఇత్యుత్తరతోఽనయోర్లోకయోః సవీర్యత్యాయ తస్మాదిమా లోకౌ సమావదీర్వ్యా

౨౧ యస్య ముఖ్యవతీః పురస్తాదుపధీయన్తే ముఖ్య ఏవ భవత్యాస్య
 ముఖ్యో జాయతే యస్యాన్వవతీర్దక్షిణతోఽత్త్యన్నమాస్యాన్నాదో జాయతే
 యస్య ప్రతిష్ఠావతీః పశ్చాత్పుత్యేవ తిష్ఠతి యస్యాజస్వతీరుత్తరత
 ఓజస్వేవ భవత్యాస్యాజస్వీ జాయతేఽర్కో వా ఏష యదగ్నిస్సస్యేతదేవ
 స్తోత్రమేతచ్ఛ్రం యదేషా విధా

౨౨ విధీయతేఽర్క ఏవ తదర్క్యమను వి ధీయతేఽత్యన్నమాస్యాన్నాదో
 జాయతే యస్యైషా విధా విధీయతే య ఉ చైనామేవం వేద సృష్టిరుప
 దధాతి యథాస్పష్టమేవావ రుంధే న వా ఇదం దివా న నక్తమాసీదవ్యావృత్తం

తే దే॒వా ఏ॒తా వ్యుష్టి॑రపశ్య॒న్తా ఉ॒పా॒దధ॑త తతో॒ వా ఇ॒దం వ్యోచ్ఛ॑ద్య॒న్యైతా
ఉ॒పధీ॑య॒న్తే వే॒వాసా॑ ఉ॒చ్ఛత్య॑థో తమ ఏ॒వాప హ॑తే ॥ ౫१ 31 ౪ ॥

వై॒జ॒నిత్రం॑ పంచ॒దశో॑ది॒త్యై భా॒గో వై ధ॒ర్మః స॒మావ॑దీ॒స్వర్యో వి॒ధా
తతో॒ వా ఇ॒దం చతు॑ర్దశ చ ॥ ౫१ 31 ౪ ॥ అగ్నే॒ర్ఘృ॒చక్ష॑సాం జ॒నిత్రం॑
మి॒త్రస్యే॑ద్ర॒స్య వ॒సూనా॑మాది॒త్యానా॑మది॒త్యై దే॒వస్య॑ స॒వితుః॑ సా॒వి॒త్రవ॑తీ
ధ॒ర్మో యా॑వానామృ॒భూణాం॑ వి॒వర్త॑శ్చతు॒ర్దశ ॥

౨౩ అగ్నే॒ జా॒తాన్ ప్ర॒ణుదా॑ నః స॒పత్నా॑నితి పు॒రస్తాదు॑ప దధాతి జా॒తానే॒వ
భ్రా॒తృవ్యాన్ ప్ర॒ణుద॑తే సహసా జా॒తాని॑తి ప॒శ్వాజ్జని॑ష్యమా॒ణానే॒వ
ప్రతి॑ నుదతే చతుశ్చ॒త్వారిశః॑ స్తోమ ఇతి దక్షిణతో బ్రహ్మ॒వర్చ॑సం
వై చతు॑శ్చ॒త్వారిశో॑ బ్రహ్మ॒వర్చ॑సమే॒వ దక్షిణ॑తో ధ॒త్వే
తస్మాద్దక్షిణో॒ర్ధో బ్రహ్మ॑వర్చ॒సితరః॑ షోడశ స్తోమ ఇ॒త్కుత్త॑రత ఓజో
వై షోడ॑శ ఓజ ఏ॒వోత్త॑రతో ధ॒త్వే తస్మా

౨౪ దు॒త్తర॑తో॒ఽభిప్ర॑యా॒యీ జ॒యతి॑ వజ్రో వై చతుశ్చ॒త్వారిశో॑ వజ్రః
షోడ॑శో॒ యదే॑తే ఇష్టకే ఉప దధాతి జా॒తాగ్నై॒వ జ॒నిష్య॑మా॒ణాగ్నౄ
భ్రా॒తృవ్యాన్ప్ర॑ణుద్య వజ్రమను ప్ర హరతి స్తు॒త్యై పురీ॑షవతీం మధ్య
ఉప దధాతి పురీ॑షం వై మధ్యమా॒త్మనః॑ సాత్మానమే॒వాగ్నిం చి॒నుతే
సాత్మా॑ముష్మి॒త్తోకే॑ భవతి య ఏ॒వం వేదై॑తా వా ఆసపత్నా నామేష్టకా
యస్యైతా ఉపధీ॑య॒న్తే

౨౫ నాస్య॑ సపత్నో భవతి పశు॒ర్వా ఏ॒ష యద॑గ్నిర్వి॒రాజ ఉత్త॑మాయాం చి॒త్యాము॑ప
దధాతి వి॒రాజ॑మే॒వోత్త॑మాం పశుషు దధాతి తస్మాత్పశు॒మాను॑త్తమాం వాచం
వదతి దశదశోప దధాతి సవీ॒ర్యత్వా॑యాక్షయోప దధాతి తస్మాద్క్షయా
పశవో॒ఽఙ్గాని॑ ప్ర హరన్తి ప్రతిష్ఠి॒త్యై యాని॑ వై ఛన్దాః
సు॒వర్గా॑ణ్యాస॒నైర్దే॒వాః సు॒వర్గం లో॒కమాయ॑న్తేనర్షయో

౨౬ ౭శ్రా॒మ్యన్తే॑ తపో॒ఽత॑ప్యన్త తాని తపసాపశ్య॒నేభ్య॑ ఏ॒తా ఇష్ట॑కా
ని॒రమ॑మతే॒వశ్చ॑న్దో వరి॒వశ్చ॑ంద ఇతి తా ఉపా॒దధ॑త తాభి॒ర్వై తే

సువర్గం లోకమాయన్ యదేతా ఇష్టకా ఉపదధాతి యాన్యేవ భన్దాసి
 సువర్గాణి తైరేవ యజమానః సువర్గం లోకమేతి యజ్ఞేన వై ప్రజాపతిః
 ప్రజా అస్సృజత తాః స్తోమభాగైరేవాస్సృజత యథ్

౨౭ స్తోమభాగా ఉపదధాతి ప్రజా ఏవ తద్యజమానః స్సృజతే బృహస్పతిర్వా
 ఏతద్యజ్ఞస్య తేజః సమభరద్యక్షోమభాగా యక్షోమభాగా
 ఉపదధాతి సతేజసమేవాగ్నిం చినుతే బృహస్పతిర్వా ఏతాం యజ్ఞస్య
 ప్రతిష్ఠామపశ్యద్యక్షోమభాగా యక్షోమభాగా ఉపదధాతి యజ్ఞస్య
 ప్రతిష్ఠిత్యై సప్తసప్తాప దధాతి సవీర్యత్వాయ తిస్రో మధ్యే ప్రతిష్ఠిత్యై
 || ౫ | ౩ | ౫ || ఉత్తరతో ధత్తే తస్మాదుపధీయన్త ఋషయోఽస్సృజత
 యత్ప్రవత్వారిశచ్చ || ౫ | ౩ | ౫ ||

౨౮ రశ్మిరిత్యేవాదిత్యమస్సృజత ప్రేతిరితి ధర్మమన్వీతిరితి
 దివఃసన్ధిరిత్యన్తరిక్షం ప్రతిధిరితి పృథివీం విష్టంభ
 ఇతి వృష్టిం ప్రవేత్యహరనువేతి రాత్రిముశిగితి వసూన్పుకేత
 ఇతి రుద్రాస్సుదీతిరిత్యాదిత్యానోజ ఇతి పితౄగ్ సన్తరితి ప్రజాః
 పృతనాషాడితి పశూనేవదితోషధీరభిజదసి యుక్తగ్రావే

౨౯ న్యాయ త్వేన్ద్రం జిన్వేత్వేవ దక్షిణతో వజ్రం
 పర్యోహదభిజిత్వై తాః ప్రజా అపప్రాణా అస్సృజత తాస్వధిపతిరసీత్యేవ
 ప్రాణమదధాద్యన్తేత్యపానః స సర్ప ఇతి చక్షుర్వయోధా ఇతి
 శ్రోత్రం తాః ప్రజాః ప్రాణతీరపానతీః పశ్యన్తీః శృణ్వతీర్న మిథునీ
 అభవన్తాసు త్రివృదసీత్యేవ మిథునమదధాత్తాః ప్రజా మిథునీ

౩౦ భవన్తీర్న ప్రాజాయన్త తాః సరోహోఽసి నీ రోహోఽసీత్యేవ
 ప్రాజనయత్తాః ప్రజాః ప్రజాతా న ప్రత్యతిష్ఠన్తా వసుకోఽసి
 వేషశ్చిరసి వస్యష్ఠిరసీత్యేవైషు లోకేషు ప్రత్యస్థాపయద్యదాహ
 వసుకోఽసి వేషశ్చిరసి వస్యష్ఠిరసీతి ప్రజా ఏవ
 ప్రజాతా ఏషు లోకేషు ప్రతి స్థాపయతి సాత్మాన్తరిక్ష రోహతి

సప్రాణోఽముష్మి३ల్లోకే ప్రతి తిష్ఠత్యవ్యర్థుకః ప్రాణాపానాభ్యాం భవతి
 య ఏవం వేద ॥ ౫१ 31 ౬॥ యుక్తగ్రావా ప్రజా మిథున్యంతరిక్షం ద్వాదశ
 చ ॥ ౫१ 31 ౬॥

3౧ నాకసద్భిర్వై దేవాః సువర్గం లోకమాయన్తన్నాకసదాం నాకసత్త్వం
 యన్నాకసద ఉపదధాతి నాకసద్భిరేవ తద్యజమానః సువర్గం లోకమేతి
 సువర్గో వై లోకో నాకో యస్యైతా ఉపధీయన్తే నాస్మా అకం భవతి యజమానాయతనం
 వై నాకసదో యన్నాకసద ఉపదధాత్యాయతనమేవ తద్యజమానః కురుతే
 పృష్ఠానాం వా ఏతత్రేజః సంభృతం యన్నాకసదో యన్నాకసద

3౨ ఉపదధాతి పృష్ఠానామేవ తేజోఽవ రుంధే పఞ్చచోడా ఉప
 దధాత్యప్పరస ఏవైనమేతా భూతా అముష్మి३ల్లోక ఉప శేరేఽథో
 తనూపాసీరేవైతా యజమానస్య యం ద్విష్యాత్తముపదధధ్యాయేదేతాభ్య
 ఏవైనం దేవతాభ్య ఆ వృశ్చతి తాజగార్తిమార్చ్ఛితుశ్చత్రా నాకసదభ్య
 ఉప దధాతి యథా జాయామాసీయ గృహేషు నిషాదయతి తాదృగేవ తత్

33 పశ్చాత్ప్రాచీముత్తమాముప దధాతి తస్మాత్పశ్చాత్ప్రాచీ
 పత్స్యనావస్తే స్వయమాత్పణ్ణాం చ వికర్ణీం చోత్తమే ఉప దధాతి ప్రాణో వై
 స్వయమాత్పణ్ణాయుర్వికర్ణీ ప్రాణం చైవాయుశ్చ ప్రాణానాముత్తమో ధత్తే
 తస్మాత్ప్రాణశ్చాయుశ్చ ప్రాణానాముత్తమో నాన్యాముత్తరామిష్టకాముప
 దధ్యాద్యదన్యాముత్తరామిష్టకాముపదధ్యాత్పశూనాం

3౪ చ యజమానస్య చ ప్రాణం చాయుశ్చాచీ
 దధ్యాత్తస్మాన్నాన్యోత్తరేష్టకోపధేయా స్వయమాత్పణ్ణాముప దధాత్యసా
 వై స్వయమాత్పణ్ణామూమేవోప ధత్తేఽశ్వముప స్థూపయతి ప్రాణమేవాన్యాం
 దధాత్యథో ప్రాజాపత్యో వా అశ్వః ప్రజాపతినైవాగ్నిం చినుతే స్వయమాత్పణ్ణా
 భవతి ప్రాణానాముద్బుష్ట్యా అథో సువర్గస్య లోకస్యానుఖ్యాత్యా ఏషా వై
 దేవానాం విక్రాన్తిర్యద్యిక్వర్ణీ యద్యిక్వర్ణీముపదధాతి దేవానామేవ
 విక్రాన్తిమను వి క్రమత ఉత్తరత ఉప దధాతి తస్మాదుత్తరత

ఉపచారోఽగ్నిర్వాయుమతీ భవతి సమిద్ధ్యై || ౫| ౩| ౭|| సంభృతం

యన్నాకనదో యన్నాకనదస్తత్పశూనామేషా వై ద్వా విశతిశ్చ || ౫| ౩| ౭||

3౫ ఛన్దాగ్న్యస్య ప దధాతి పశవో వై ఛన్దాశ్చ పశూనేవావ రుంధే
 ఛన్దాశ్చ వై దేవానాం వామం పశవో వామమేవ పశూనవ రుంధ
 ఏతా హ వై యజ్ఞసేనశ్చైత్రియాయణశ్చితిం విదాం చకార తయా
 వై స పశూనవారుంధ యదేతాముపదధాతి పశూనేవావ రుంధే గాయత్రీః
 పురస్తాదుప దధాతి తేజో వై గాయత్రీ తేజ ఏవ

3౬ ముఖతో ధత్తే మూర్ధన్వతీర్భవన్తి మూర్ధానమేవై నసమానానాం కరోతి
 త్రిష్టుభ ఉప దధాతింద్రియం వై త్రిష్టుగిన్ద్రియమేవ మధ్యతో ధత్తే
 జగతీరుప దధాతి జాగతా వై పశవః పశూనేవావ రుంధేఽన్తష్టుభ
 ఉప దధాతి ప్రాణా వా అనుష్టుప్ప్రాణానాముథస్సృష్ట్యై బృహతీరుష్టిహః
 పంక్తిరక్షరపంక్తిరితి విషురూపాణి ఛన్దాగ్న్యస్య ప దధాతి విషురూపా
 వై పశవః పశవ

3౭ శ్చన్దాశ్చ విషురూపానేవ పశూనవ రుంధే విషురూపమస్య గృహే
 దృశ్యతే యస్యైతా ఉపధీయన్తే య ఉ వైనా ఏవం వేదాతిచ్ఛందసముప
 దధాత్యతిచ్ఛన్దా వై సర్వాణి ఛన్దాశ్చ సర్వేభిరేవైనం
 ఛన్దోభిశ్చినుతే వర్ష వా ఏషా ఛందసాం యదతిచ్ఛన్దా
 యదతిచ్ఛందసముపదధాతి వర్షైవై నసమానానాం కరోతి ద్విపదా
 ఉప దధాతి ద్విపాద్యజమానః ప్రతిష్ఠిత్యై || ౫| ౩| ౮|| తేజ ఏవ పశవః
 పశవో యజమాన ఏకం చ || ౫| ౩| ౮||

3౮ సర్వాభ్యో వై దేవతాభ్యోఽగ్నిశ్చీయతే యథ్పుయుజో నోపదధ్యాద్దేవతా
 అస్యాగ్నిం వృజ్ఞోరన్ యథ్పుయుజ ఉపదధాత్యాత్మనైవై నసయుజం
 చినుతే నాగ్నినా వ్యృధ్యతేఽథో యథా పురుషః స్నావభిః సస్తత
 ఏవమేవైతాభిరగ్నిః సస్తతోఽగ్నినా వై దేవాః సువర్గం లోకమాయన్తా
 అమూః కృత్తికా అభవన్ యస్యైతా ఉపధీయన్తే సువర్గమేవ

౩౯ లోకమేతి గచ్ఛతి ప్రకాశం చిత్రమేవ భవతి మణ్డలేష్టకా ఉప
 దధాతీమే వై లోకా మణ్డలేష్టకా ఇమే ఖలు వై లోకా దేవపురా దేవపురా
 ఏవ ప్ర విశతి నార్తిమారచ్ఛత్యగ్నిం చిక్వానో విశ్వజ్యోతిష ఉప
 దధాతీమానేవైతాభిరోకాజ్ఞోతిషృతః కురుతేఽథో ప్రాణానేవైతా యజమానస్య
 దాధ్రత్యేతా వై దేవతాః సువర్గాస్తా ఏవాన్వారభ్య సువర్గం లోకమేతి ||

×1 31 ౯|| సువర్గమేవ తా ఏవ చత్వారి చ || ×1 31 ౯||

౪౦ వృష్టిసనీరుప దధాతి వృష్టిమేవావ రుంధే
 యదేకథోపదధ్యాదేకమృతుం వర్షదనుపరిహారోసాదయతి
 తస్మాథ్వర్వాన్వతూన్ వర్షతి పురోవాత సనిరసీత్యాహైతద్వై
 వృష్ట్యై రూపః రూపేణైవ వృష్టిమవ రుంధే సంయాసీభిర్వై దేవా
 ఇమా౩ః శ్లోకాన్ఘమయుస్తథన్యాసీనాః సంయానిత్వం యథన్యాసీరుప
 దధాతి యథాపు నావా సంయాత్యేవ

౪౧ మేవైతాభిర్యజమాన ఇమా౩ః శ్లోకాన్ఘం యాతి ప్లవో వా
 ఏషోఽగ్నేర్యథన్యాసీర్యథన్యాసీరుప దధాతి ప్లవమేవైతమగ్నయ
 ఉప దధాత్యుత యస్యైతాసూపహితాస్వాపోఽగ్నిః హరన్వహృత
 ఏవాస్యాగ్నిరాదిత్యేష్టకా ఉప దధాత్యాదిత్యా వా ఏతం భూత్యై ప్రతి నుదన్తే
 యోఽలం భూత్యై సనూభితిం న ప్రాప్నోత్యాదిత్యా

౪౨ ఏవైనం భూతిం గమయన్వసౌ వా ఏతస్యాదిత్యో రుచమా దత్తే యోఽగ్నిం
 చిత్వా న రోచతే యదాదిత్యేష్టకా ఉపదధాత్యసావేవాస్మిన్నాదిత్యో రుచం
 దధాతి యథాసౌ దేవానాః రోచత ఏవమేవైష మనుష్యాణాః రోచతే
 ఘృతేష్టకా ఉప దధాత్యేతద్వా ఆగ్నేః ప్రియం ధామ యద్భృతం ప్రియేణైవైనం
 ధామనా సమర్థయ

౪౩ త్యథో తేజసాఽనుపరిహారోసాదయత్యపరివర్గమేవాస్మిన్నేజో దధాతి
 ప్రజాపతిరగ్నిమచినుత స యశసా వ్యార్ధ్యత స ఏతా యశోదా

అపశ్యత్తా ఉపాధత్త తాభిర్వై స యశ ఆత్మన్నధత్త యద్యశోదా
 ఉప దధాతి యశ ఏవ తాభిర్యజమాన ఆత్మనత్తే పశ్యోచప దధాతి
 పాఙ్క్తిః పురుషో యావానేవ పురుషస్తస్మిన్ యశో దధాతి || ౫1 31 ౧౦||

ఏవం ప్రాప్నోత్యాదిత్యా అర్థయత్యేకాన్న పంచాశచ్చ || ౫1 31 ౧౦||

౪౪ దేవాసురాః సంయత్యా ఆసన్కనీయాః సో దేవా ఆసన్భూయాః సోఽసురాస్తే
 దేవా ఏతా ఇష్టకా అపశ్యంతా ఉపాదధత భూయస్కృదసీత్యేవ భూయాః సోఽ
 భవన్వనస్పతిభి రోషధీభిర్వరివ స్కృదసీతీమామజయన్ ప్రాచ్యసీతి
 ప్రాచీం దిశమజయన్పూర్వాసీత్య మూమజయన్నన్తరిక్ష సదస్యన్తరిక్షే
 సీదేత్యన్తరిక్షమజయన్తతో దేవా అభవన్

౪౫ పరాసురా యస్యైతా ఉపధీయన్తే భూయానేవ
 భవత్యభీమాః లోకాఙ్గాయతి భవత్యాత్మనా పరాస్య భ్రాతృవ్యో
 భవత్యప్పుషదసి శ్యేననదసీత్యాహైతద్వా అగ్నే రూపః రూపేణైవాగ్నిమవ
 రుంధే పృథివ్యాస్త్వా ద్రవిణే సాదయామిత్యాహేమానేవైతాభిర్లోకాన్ ద్రవిణావతః
 కురుత ఆయుష్యా ఉప దధాత్యాయురేవా

౪౬ ఽస్మిన్స్థధాత్యగ్నే యత్యే పరః హృన్నామేత్యాహైతద్వా అగ్నేః ప్రియం ధామ
 ప్రియమేవాస్య ధామోపాప్నోతి తావేహి సః రభావహా ఇత్యాహ వ్యేవైనన
 పరి ధత్తే పాఙ్కుజన్యేష్యవ్యేధ్యగ్న ఇత్యాహైష వా అగ్నిః పాఙ్కుజన్యో
 యః పాఙ్కుచిత్తికస్తస్మాదేవమాహర్తవ్యా ఉప దధాత్యేతద్వా ఋతూనాం
 ప్రియం ధామ యదృతవ్యా ఋతూనామేవ ప్రియం ధామావ రుంధే సుమేక
 ఇత్యాహ సంవభృరో వై సుమేకః సంవభృరస్యైవ ప్రియం ధామోపాప్నోతి || ౫1 31

౧౧|| అభవన్నాయురేవర్తవ్యా ఉప షడ్విశతిశచ్చ || ౫1 31 ౧౧||

౪౭ ప్రజాపతేరక్ష్యశ్వయత్ తత్ పరాపతత్ తదశ్వోఽభవద్యదశ్వయత్
 తదశ్వస్యాశ్వత్వం తద్దేవా అశ్వమేధేనైవ ప్రత్యదధురేష వై
 ప్రజాపతిః సర్వం కరోతి యోఽశ్వమేధేన యజతే సర్వ ఏవ
 భవతి సర్వస్య వా ఏషా ప్రాయశ్చిత్తిః సర్వస్య భేషజః సర్వం వా

ఏతేన పాపానం దేవా అతరన్నపి వా ఏతేన బ్రహ్మహత్యామతరస్సర్వం
పాపానం

౪౮ తరతి తరతి బ్రహ్మహత్యాం యోశ్వమేధేన యజతే య ఉ వైనమేవం
వేదోత్తరం వై తత్ ప్రజాపతేరక్ష్యశ్వయత్ తస్మాదశ్వస్యోత్తరతోఽవ
ద్యన్తి దక్షిణతోఽన్యేషాం పశూనాం వైతసః కటో భవత్యప్పుయోనిర్వా
అశ్వోఽప్పుజో వేతసః స్వ ఏవైనం యోనౌ ప్రతిష్ఠాపయతి చతుష్టోమః స్తోమో
భవతి సరథ వా అశ్వస్య సక్యావృహత్తదేవాశ్చతుష్టోమేనైవ
ప్రత్యదధుర్మచ్చతుష్టోమః స్తోమో భవత్యశ్వస్య సర్వత్వాయ || ౫| 31 ౧౨||
సర్వం పాపానమవృహద్వాదశ చ || ౫| 31 ౧౨||

ఉధ్మన్న యజ్ఞ ఇంద్రాగ్ని దేవా వా అక్షయా స్తోమీయా అగ్నేర్భాగోఽస్యగ్నే
జాతాన్ రశ్మిరితి నాకసద్భిశ్చందాస్తి సర్వాభ్యో వృష్టిసనీర్దేవాసురాః
కనీయాః సః ప్రజాపతేరక్షి ద్వాదశ ||

ఉధ్మన్న యజ్ఞో దేవా వై యస్య ముఖ్యవతీర్నాక సద్భిరేవైతాభిరష్టా
చత్వారిశత్ ||

ఉధ్మన్న యజ్ఞః సర్వత్వాయ ||

పంచమకాణ్డే చతుర్థః ప్రశ్నః ౪

౧ దేవాసురాః సంయత్యా ఆసన్నేన వ్యజయన్త స ఏతా ఇన్ద్రస్సనూరపశ్యత్తా
ఉపాధత్త తాభిర్వై స తనువమింద్రియం వీర్యమాత్మన్నధత్త తతో దేవా
అభవన్పరాసురా యదిన్ద్రతనూరుపదధాతి తనువమేవ తాభిరింద్రియం
వీర్యం యజమాన ఆత్మన్లతేఽథో సేన్ద్రమేవాగ్నిః సతనుం చినుతే
భవత్యాత్మనా పరాస్య భ్రాతృవ్యో

౨ భవతి యజ్ఞో దేవేభ్యోఽపాక్రామత్తమవరుధం నాశక్నువన్త ఏతా
యజ్ఞతనూరపశ్యన్తా ఉపాదధత్త తాభిర్వై తే యజ్ఞమవారుంధత్
యద్యజ్ఞతనూరుపదధాతి యజ్ఞమేవ తాభిర్యజమానోఽవ రుంధే

త్రయస్త్రిశతముప దధాతి త్రయస్త్రిశద్వై దేవతా దేవతా

ఏవావ రుంధేఽథో సాత్మానమేవాగ్నిశతనుం చినుతే సాత్మాముష్మితోకే

3 భవతి య ఏవం వేద జ్యోతిష్మతీరుప దధాతి

జ్యోతిరేవాస్మిన్దాత్యేతాభిర్వా అగ్నిశ్చితో జ్వలతి తాభిరేవైనః

సమిన్ద ఉభయోర్నై లోకయోర్జ్యోతిర్భవతి నక్షత్రేష్టకా ఉప దధాత్యేతాని

వై దివో జ్యోతీషి తాన్యేవావ రుంధే సుకృతాం వా ఏతాని జ్యోతీషి

యన్నక్షత్రాణి తాన్యేవాప్నోత్యథో అనూకాశమేవైతాని

4 జ్యోతీషి కురుతే సువర్గస్య లోకస్యానుఖ్యాత్యై యథ్నుశ్చస్పృష్టా

ఉపదధ్యాద్యుష్ట్యై లోకమపి దధ్యాదవర్షుకః పర్జన్యః స్వాదనగ్గ్

స్పృష్టా ఉప దధాతి వృష్ట్యా ఏవ లోకం కరోతి వర్షుకః పర్జన్యో భవతి

పురస్తాదన్యాః ప్రతీచీరుప దధాతి పశ్చాదన్యాః ప్రాచీస్తస్మాత్ప్రాచీనాని

చ ప్రతీచీనాని చ నక్షత్రాణ్యా వర్షవే || ౫ | ౪ | ౧ || భ్రాతృవ్యో లోక

ఏవైతాన్యేక చత్వారిశచ్ఛ || ౫ | ౪ | ౧ ||

౫ ఋతవ్యా ఉప దధాత్యుతూనాం క్షుప్త్యై ద్వన్దవముప దధాతి

తస్మాద్ద్వన్దవమృతవేఽధృతేవ వా ఏషా యన్మధ్యమా చితిరన్తరిక్షమివ

వా ఏషా ద్వన్దవమన్యాసు చితిషూప దధాతి చతస్రో మధ్యే ధృత్యా అన్తః

శ్లేషణం వా ఏతాశ్చితీనాం యదృతవ్యా యదృతవ్యా ఉప దధాతి

చితీనాం విధృత్యా అవకామనూప దధాత్యేషా వా అగ్నేఞ్శ్యనిః సయోని

౬ మేవాగ్నిం చినుత ఉవాచ హ విశ్వామిత్రోఽదదిభ్య బ్రహ్మణాన్నం

యస్యైతా ఉపధీయాన్వై య ఉ వైనా ఏవం వేదదితి సంవర్షరో వా ఏతం

ప్రతిష్ఠాయై నుదతే యోఽగ్నిం చిత్వా న ప్రతితిష్ఠతి పశ్చా

పూర్వాశ్చిత్తయో భవన్త్యథిష్ఠీం చితిం చినుతే షడ్వా ఋతవః

సంవర్షర ఋతుష్వేవ సంవర్షరే ప్రతి తిష్ఠత్యేతా వా

౭ అధిపత్నిర్నామేష్టకా యస్యైతా ఉపధీయన్తేఽధిపతిరేవ

సమానానాం భవతి యం ద్విష్యాత్తముపదధద్ధ్యాయేదేతాభ్య
 పవైసం దేవతాభ్య ఆ వృశ్చతి తాజగార్తిమార్చుత్యంగిరసః
 సువర్గం లోకం యన్తో యా యజ్ఞస్య నిష్కృతిరాసీతామృషిభ్యః
 ప్రత్యోహన్తద్ధిరణ్యమభవద్యద్ధిరణ్యశల్తైః ప్రోక్షతి యజ్ఞస్య
 నిష్కృత్యా అథో భేషజమేవాస్మై కరో

౮ ౭త్యథో రూపేణైవైనః సమర్థయత్యథో హిరణ్యజ్యోతిషైవ సువర్గం
 లోకమేతి సాహస్రవతా ప్రోక్షతి సాహస్రః ప్రజాపతిః ప్రజాపతేరాప్త్యా
 ఇమా మే అగ్న ఇష్టకా ధేనవః సన్విత్యాహ ధేనూరేవైనాః కురుతే తా ఏనం
 కామదుఘా అముత్రాముషి౩౪ ల్లోక ఉప తిష్ఠన్తే || ౫| ౪| ౨|| సయోనిమేతా
 వై కరోత్యేకాన్న చత్వారిశచ || ౫| ౪| ౨||

౯ రుద్రో వా ఏష యదగ్నిః స ఏతర్హి జాతో యర్హి సర్వశ్చిత్తః స యథా
 వథో జాతః స్తనం ప్రేప్సత్యేవం వా ఏష ఏతర్హి భాగధేయం ప్రేప్సతి
 తస్మై యదాహుతిం న జహుయాదధ్వర్యుం చ యజమానం చ ధ్యాయేచ్ఛతరుద్రీయం
 జహోతి భాగధేయేనైవైనఃశమయతి నార్తిమార్చుత్యధ్వర్యుర్న యజమానో
 యధ్రామ్యాణాం పశూనాం

౧౦ పయసా జహుయాద్ గ్రామ్యాన్ పశూజ్జువార్పయేద్యదారణ్యానామారణ్యాజ్జుర్తి
 లయవాగ్వా వా జహుయాధవీధుకయవాగ్వా వా న గ్రామ్యాన్పశూన్
 హినస్తి నారణ్యానథో ఖల్వాహురనాహుతిర్వై జర్తిలాశ్చ
 గవీధుకాశ్చేత్యజక్షీరేణ జహోత్యాగ్నేయా వా ఏషా యదజాహుత్యైవ జహోతి
 న గ్రామ్యాన్పశూన్ హినస్తి నారణ్యానంగిరసః సువర్గం లోకం యన్తో

౧౧ ౭జాయాం ఘుర్మం ప్రాసిజ్చన్తా శోచన్తి పర్ణం పరాజిహిత
 సో౨౭రో౨భవత్తదర్కస్యార్కత్వమర్కపర్ణేన జహోతి
 సయోనిత్వాయోదజ్జిష్టజ్జుహోత్యేషా వై రుద్రస్య దిక్వాయామేవ దిశి
 రుద్రం నిరవదయతే చరమాయామిష్టకాయాం జహోత్యన్తత ఏవ రుద్రం
 నిరవదయతే త్రేధావిభక్తం జహోతి త్రయ ఇమే లోకా ఇమానేవ

లోకాన్తమావద్యీర్యాన్కరోతీయత్యగ్రే జహో

౧౨ ౭త్యథేయత్యథేయతి త్రయ ఇమే లోకా ఏభ్య ఏవైనం
 లోకేభ్యః శమయతి తిస్ర ఉత్తరా ఆహుతిర్జుహోతి షట్సం పద్యన్తే
 షడ్వా ఋతవ ఋతుభిరేవైనశమయతి యదనుపరిక్రామం
 జహుయాదన్తరవచారిణః రుద్రం కుర్వాదథో ఖల్వాహుః కస్యాం వాహ
 ద్దిశి రుద్రః కస్యాం వేత్యనుపరిక్రామమేవ హోతవ్యమపరివర్గమేవైనశ
 శమయ

౧౩ త్యేతా వై దేవతాః సువర్గ్యా యా ఉత్తమాస్తా యజమానం వాచయతి
 తాభిరేవైనశువర్గం లోకం గమయతి యం ద్విష్వాత్తస్య సజ్చారే
 పశూనాం న్యన్యేద్యః ప్రథమః పశురభితిష్ఠతి స ఆర్తిమార్చుతి
 || ౫ | ౪ | ౩ || పశూనాం యన్తో౭గ్రే జహోత్యపరివర్గమేవైనశమయతి
 త్రిశవ్చ || ౫ | ౪ | ౩ ||

౧౪ అశ్చన్నూర్జమితి పరి షిజ్చుతి మార్జయత్యేవైనమథో తర్చయత్యేవ
 స ఏనం తృప్తో౭క్షుధ్యన్నశోచన్నముష్మితో౭ల్లోక ఉప తిష్ఠతే
 తృప్యతి ప్రజయా పశుభిర్య ఏవం వేద తాం న ఇషమూర్జం ధత్త మరుతః
 సఃరరాణా ఇత్యాహోన్నం వా ఊర్గన్నం మరుతో౭న్నమేవావ రుంధే౭శ్మగ్గన్తే
 క్షుదముం తే శు

౧౫ గృచ్ఛతు యం ద్విష్మ ఇత్యాహా యమేవ ద్వేష్టి తమస్య క్షుధా చ శుచా
 చార్చయతి త్రిః పరిషిజ్చాన్పర్యేతి త్రివృద్వా అగ్నిర్యావనేవాగ్నిస్తస్య
 శుచశమయతి త్రిః పునః పర్యేతి షట్సం పద్యన్తే షడ్వా ఋతవ
 ఋతుభిరేవాస్య శుచశమయత్యపాం వా ఏతత్పషం యద్వేతసో౭పా

౧౬ శరో౭వకా వేతసశాఖయా చావకాభిశ్చ వి కర్షత్యాపో వై శాన్తాః
 శాన్తాభిరేవాస్య శుచశమయతి యో వా అగ్నిం చితం ప్రథమః
 పశురధిక్రామతిశ్వరో వై త శుచా ప్రదహో మణ్ణాకేన వి
 కర్షత్యేష వై పశూనామనుపజీవనీయో న వా ఏష గ్రామ్యేషు పశుషు

హితో నారణ్యేషు తమేవ శుచార్పయత్యష్టాభిర్వి కర్ష
 ౧౭ త్యష్టాక్షరా గాయత్రీ గాయత్రోఽగ్నిర్యావనేవాగ్నిస్తస్య
 శుచశ్శమయతి పావకవతీభిరన్నం వై పావకోఽన్నేన్నెవాస్య
 శుచశ్శమయతి మృత్యుర్వా ఏష యదగ్నిర్బ్రహ్మణ ఏతద్రూపం
 యత్యష్టాజ్ఞనం కార్ణి ఉపానహోవుప ముఞ్చతే బ్రహ్మణైవ
 మృత్యోరస్తర్థతేఽస్తర్థృత్యోర్థతేఽస్తరన్నాద్యాదిత్యాహురన్యాముపముఞ్చతేఽన్యాన్నాస్త
 ౧౮ రేవ మృత్యోర్థతేఽవాన్నాద్యోరుంధే నమస్తే హరసే శోచిష
 ఇత్యాహ నమస్కృత్య హి వసీయాశ్శముపచరన్తస్యం తే ఆస్మత్తపస్తు
 హేతయ ఇత్యాహ యమేవ ద్వేష్టి తమస్య శుచార్పయతి పావకో
 ఆస్మభ్యోశివో భవేత్యాహన్నం వై పావకోఽన్నమేవావరుంధే
 ద్వాభ్యామధి క్రామతి ప్రతిష్ఠిత్యా అపస్యవతీభ్యాశ్శాస్త్యైః || ౫ | ౪ | ౪ ||
 శుగ్వేతసోఽపామష్టాభిర్వి కర్షతి నాస్తరేకాన్న పంచాశచ్చ || ౫ | ౪ | ౪ ||
 ౧౯ నృషదే వడితి వ్యాఘారయతి పక్ష్యోహుత్యా యజ్ఞముఖమా రభతేఽక్షయా
 వ్యాఘారయతి తస్మాదక్షయా పశవోఽక్ష్ణాని ప్ర హరన్తి ప్రతిష్ఠిత్యై
 యద్వషట్కూర్యాద్యాతయామాస్య వషట్కూరః స్యాద్యన్న వషట్కూర్యాద్రక్షాశ్శి
 యజ్ఞో హన్యూర్వడిత్యాహ పరోఽక్షమేవ వషట్ కరోతి నాస్య యాతయామా
 వషట్కూరో భవతి న యజ్ఞో రక్షాశ్శి ఘ్నున్తి హుతాదో వా అన్యే దేవా
 ౨౦ అహుతాదోఽన్యే తాన్నిచిదేవోభయాన్స్పిణాతి యే దేవా దేవానామితి
 దధ్నా మధుమిశ్రేణావోక్షతి హుతాదశ్చైవ దేవానహుతాదశ్చ
 యజమానః ప్రీణాతి తే యజమానం ప్రీణన్తి దధ్నైవ హుతాదః ప్రీణాతి
 మధుషాఽహుతాదో గ్రామ్యం వా ఏతదన్నం యద్ధధ్యారణ్యం మధు యద్దధ్నా
 మధుమిశ్రేణావోక్షత్యుభయస్యావరుద్ధ్యై గ్రుముష్టినావోక్షతి ప్రాజాపత్యో
 ౨౧ వై గ్రుముష్టిః సయోనిత్యాయ ద్వాభ్యాం ప్రతిష్ఠిత్యా
 అనుపరిచారమవోక్షత్యపరివర్గమేవైనాన్స్పిణాతి వి వా ఏష ప్రాణైః ప్రజయా
 పశుభిర్పథ్యతే యోఽగ్నిం చిన్వన్నధి క్రామతి ప్రాణదా అపానదా ఇత్యాహ

ప్రాణానేవాత్మస్థతే వర్షదా వరివోదా ఇత్యాహ ప్రజా వై వర్చః పశవో
 వరివః ప్రజామేవ పశూనాత్మస్థత ఇన్ద్రో వృత్రమహన్దం వృత్రో
 ౨౨ హతః షోడశభిర్భగైరసినాథ్న ఏతామగ్నయేనీకవత
 ఆహుతిమపశ్యత్తామజహోత్తస్యాగ్నిరసీకవాన్వేషన భాగధేయేన
 ప్రితః షోడశధా వృత్రస్య భోగానప్యదహద్వైశ్వకర్మణేన పాపమనో
 నిరముచ్యత యదగ్నయేనీకవత ఆహుతిం జహోత్స్యాగ్నిరేవాస్యాసీకవాన్వేషన
 భాగధేయేన ప్రితః పాప్మానమపి దహతి వైశ్వకర్మణేన పాపమనో
 నిర్ముచ్యతే యం కామయేత చిరం పాపమనో
 ౨౩ నిర్ముచ్యేతేత్వైకైకం తస్య జహుయాచ్ఛిరమేవ పాపమనో నిర్ముచ్యతే
 యం కామయేత తాజక్వాపమనో నిర్ముచ్యేతేతి సర్వాణి తస్యానుద్రుత్య
 జహుయాత్తాజగేవ పాపమనో నిర్ముచ్యతేఽథో ఖలు నానైవ సూక్తాభ్యాం
 జహోతి నానైవ సూక్తయోర్వీర్యం దధాత్యథో ప్రతిష్ఠిత్యై || ౫ | ౪ | ౫ ||
 దేవాః ప్రాజాపత్యో వృత్రశ్చిరం పాపమనశ్చత్వారిశచ్చ || ౫ | ౪ | ౫ ||
 ౨౪ ఉదేనముత్తరాం నయేతి సమిధ ఆ దధాతి యథా జనం యతేఽవ సం
 కరోతి తాదృగేవ తత్తిస్ర ఆ దధాతి త్రివృద్వా అగ్నిర్యావానేవాగ్నిస్తస్మై
 భాగధేయం కరోత్యేదుంబరీర్భవన్న్యూర్గా ఉదుంబర ఊర్జమేవాస్మా అపి
 దధాత్యుదు త్వా విశ్వే దేవా ఇత్యాహ ప్రాణా వై విశ్వే దేవాః ప్రాణై
 ౨౫ రేవైనముద్యచ్ఛతేగ్నై భరన్తు చిత్తిభిరిత్యాహ యస్మా
 ఏవైనం చిత్తాయోద్యచ్ఛతే తేనైవైన సమర్థయతి
 పశ్చా దిశో దైవీర్యజ్ఞమవన్తు దేవీరిత్యాహ దిశో హ్యేషోఽను
 ప్రచ్యవతేఽపామతిం దుర్మతిం బాధమానా ఇత్యాహ రక్షసామపహత్యై
 రాయస్పోషే యజ్ఞపతిమాభజన్తిరిత్యాహ పశవో వై రాయస్పోషః
 ౨౬ పశూనేవావ రుంధే షడ్భిర్హరతి షడా బుతవ బుతుభిరేవైన
 హరతి ద్వే పరిగృహ్యవతీ భవతో రక్షసామపహత్యై
 సూర్యరశ్మిర్హరికేశః పురస్తాదిత్యాహ ప్రసూత్యై తతః పావకా ఆశిషో

నో జషన్తామిత్యాహాన్నం వై పావకోఽన్నమేవావ రుంధే దేవాసురాః సంయత్తా
ఆసన్నే దేవా ఏతదప్రతిరథమపశ్యన్నేన వై తే ప్రత్య

౨౭ సురానజయన్తదప్రతిరథస్యాప్రతిరథత్వం యదప్రతిరథం ద్వితీయో
హోతాన్వాహాప్రత్యేవ తేన యజమానో భ్రాతృవ్యాజ్ఞాయత్యథో
అనభిజితమేవాభి జయతి దశర్చం భవతి దశాక్షరా విరాడ్విరాజేమా
లోకా విధృతావనయోర్లోకయోర్విధృత్యా అథో దశాక్షరా
విరాడన్నం విరాడ్విరాజ్యేవాన్నాద్యే ప్రతి తిష్ఠత్యసదివ వా
అన్తరిక్షమన్తరిక్షమివాగ్నిధమాగ్నిధే

౨౮ ౭శ్మానం ని దధాతి సత్త్వాయ ద్వాభ్యాం ప్రతిష్ఠిత్యై విమాన ఏష
దివో మధ్య ఆస్త ఇత్యాహ వ్యేవైతయా మిమీతే మధ్యే దివో నిహితః
పుష్పిరశ్మేత్యాహాన్నం వై పుష్పిన్నమేవావ రుంధే చతస్సభిరా పుచ్ఛాదేతి
చత్వారి ఛన్దాస్ ఛన్దోభిరేవేన్ద్రం విశ్వా అవీవృధన్నిత్యాహ
వృద్ధిమేవోపావర్తతే వాజానాః సత్పతిం పతి

౨౯ మిత్యాహాన్నం వై వాజోఽన్నమేవావ రుంధే సుమ్నహూర్యజ్ఞో దేవాః ఆ చ
వక్షదిత్యాహ ప్రజా వై పశవః సుమ్నం ప్రజామేవ పశూనాత్మస్థతే
యక్షదగ్నిర్దేవో దేవాః ఆ చ వక్షదిత్యాహ స్వగాకృత్యై వాజస్య మా
ప్రసవేనోద్ధాభేణోదగ్రభీదిత్యాహాసౌ వా ఆదిత్య ఉద్యన్నుద్ధాభ ఏష
నిమ్రోచన్నిగ్రాభో బ్రహ్మణైవాత్మానముద్భృష్టోతి బ్రహ్మణా భ్రాతృవ్యం
ని గృష్టోతి || ౫ | ౪ | ౬ || ప్రాణైః పోషోఽప్రత్యాగ్నిధ్యే పతిమేష దశ
చ || ౫ | ౪ | ౬ ||

౩౦ ప్రాచీమను ప్రదిశం ప్రేహి విద్వానిత్యాహ దేవలోకమేవైతయోపావర్తతే
క్రమధ్యమగ్నినా నాకమిత్యాహేమానేవైతయా లోకాస్కృమతే పృథివ్యా
అహముదన్తరిక్షమారుహమిత్యాహేమానేవైతయా లోకాస్థమారోహతి
సువర్యన్తో నాపేక్షన్త ఇత్యాహ సువర్గమేవైతయా లోకమేత్యగ్నే ప్రేహి

౩౧ ప్రథమో దేవయతామిత్యాహోభయేష్వైవైతయా దేవమనుష్యేషు చక్షుర్దధాతి

ప॒జ్జు॒భి॒రధి॑ క్రా॒మతి॑ పా॒జ్క్తో॑ య॒జ్ఞో యా॒వానే॑వ య॒జ్ఞస్తే॑న స॒హ
 సు॒వర్గం లో॑కమే॒తి నక్తో॑షానేతి పు॒రోఽను॒వాక్యా॑మన్వాహ ప్ర॒త్యై అగ్నే॑
 సహ॒స్రాక్షే॑త్యాహ సాహస్రః ప్ర॒జాపతిః॑ ప్ర॒జాపతే॑రా॒ప్యై తస్మై॑ తే విధే॒మ
 వా॒జాయ॑ స్వాహే॒త్యాహా॑న్నం వై వాజోఽన్నమే॒వావ

32 రుంధే దధ్నుః పూ॒ర్ణామా॑దుంబరీగ్ స్వ॒యమా॑త్ప॒ణ్ణాయాం॑ జుహో॒త్యూర్వై
 దధ్ను॑ర్గుదుంబరోఽసౌ స్వ॒యమా॑త్ప॒ణ్ణాము॒ష్యామే॑వోర్ణం దధా॒తి
 తస్మా॑దముతోఽర్వాచీ॒మూర్జము॑ప జీ॒వామస్తీ॑స్సృభిః సాదయతి త్రి॒వృద్వా
 అగ్ని॑ర్యా॒వానే॑వాగ్నిస్తం ప్ర॒తిష్ఠాం గమ॑యతి ప్రే॒ద్ధో అగ్నే॑ దీదిహి పు॒రో న
 ఇత్యో॒దుంబరీ॑మా దధాత్యేషా వై సూ॒రీ కర్ణ॑కావత్యేతయా హ స్మ

33 వై దే॒వా అసు॑రాణాః శతతర్హగ్నృహ॒న్తి యదే॑తయా
 స॒మిధ॑మాదధా॒తి వజ్ర॑మే॒వైతచ్ఛత॑ఘ్నిం యజమా॒నో భ్రాతృ॑వ్యాయ
 ప్ర హ॒రతి॑ ప్ర॒త్యా అ॒ఫంబ॑ట్కారం విధే॒మ తే ప॒రమే॑ జన్మన్నగ్న ఇతి
 వైక॒జ్ఞతీ॑మా దధా॒తి భా ఏ॒వావ రుంధే॑ తాః స॒వితు॑ర్వరేణ్యస్య
 చి॒త్రామి॑తి శమీ॒మయాః॑ శాన్త్యా అగ్ని॒ర్యా హ వా అగ్ని॑చితం
 దు॒హేఽగ్ని॑చిద్వాగ్నిం దు॒హే తాః

34 స॒వితు॑ర్వరేణ్యస్య చి॒త్రామి॑త్యాహైష వా అగ్నే॒ర్దోహ॑స్తమస్య కణ్య
 ఏ॒వ శ్రా॒యసోఽవే॑తేన హ స్మై॒నః స దు॒హే యదే॑తయా స॒మిధ॑మా
 దధా॑త్యగ్నిచిదేవ తదగ్నిం దు॒హే సప్త॑ తే అగ్నే స॒మిధః॑ సప్త జిహ్వో
 ఇత్యా॑హ స॒ప్తైవా॑స్య సాప్తాని ప్రీ॒ణాతి॑ పూ॒ర్ణయా॑ జుహోతి పూ॒ర్ణ ఇ॒వ హి ప్ర॒జాప॑తిః
 ప్ర॒జాప॑తే

35 రా॒ప్యై న్యూ॑నయా జుహోతి న్యూ॒నాద్ధి ప్ర॒జాప॑తిః ప్ర॒జా అస్ప॑జత
 ప్ర॒జానాః॑ సృష్ట్యా అగ్ని॒రైవేభ్యో॑ నిలా॒యత॑ స దిశోఽను
 ప్రా॒విశ॑జ్జహ్వన్మనసా దిశో ధ్యా॒యేద్ది॑గ్భ్య ఏ॒వై నమ॑వ రుంధే దధ్నా
 పు॒రస్తా॑జ్జుహోత్యాజ్యేనోపరిష్టాత్యేజ్జై॒వాస్మా ఇంద్రి॑యం చ సమీచీ
 దధా॒తి ద్వాద॑శకపాలో వైశ్వా॒నరో భవ॑తి ద్వాద॑శ మాసాః సంవత్స॒రః

సంవత్సరోఽగ్నిరైశ్వానరః సాఙ్గా

3౬ దేవ వైశ్వానరమవ రుంధే యత్ప్రయాజానూయాజాన్కుర్యాద్వికప్తిః సా
 యజ్ఞస్య దర్శిహోమం కరోతి యజ్ఞస్య ప్రతిష్ఠిత్యై రాష్ట్రం వై వైశ్వానరో
 విణ్ణురుతో వైశ్వానరః పుత్ర్యా మారుతాఙ్గుహోతి రాష్ట్రే ఏవ విశమను
 బధ్నాత్సుచైరైశ్వానరస్యా శ్రావయత్యుపాశు మారుతాఙ్గుహోతి
 తస్మాద్రాష్ట్రం విశమతి వదతి మారుతా భవన్తి మరుతో వై దేవానాం విశో
 దేవవిశేనైవాస్మై మనుష్యవిశమవ రుంధే సప్త భవన్తి సప్తగణా వై
 మరుతో గణశ ఏవ విశమవ రుంధే గణేన గణమనుద్రుత్య జహోతి
 విశమేవాస్మా అనువర్తానం కరోతి || ౫1 ౪1 ౭|| అగ్ని ప్రేహ్యవ స్మ దుహే తాం
 ప్రజాపతేః సాఙ్గాన్మనుష్యవిశమేక విశతిశ్చ || ౫1 ౪1 ౭||

3౭ వసోర్ధారాం జహోతి వసోర్మే ధారాసదితి వా ఏషా హూయతే ఘృతస్య
 వా ఏనమేషా ధారాముష్మిత్లోకే పిన్వమానోప తిష్ఠత ఆజ్యేన జహోతి
 తేజో వా ఆజ్యం తేజో వసోర్ధారా తేజసైవాస్మై తేజోఽవ రుంధేఽథో కామా
 వై వసోర్ధారా కామానేవావ రుంధే యం కామయేత ప్రాణానస్యాన్నాద్యం వి

3౮ చిచ్ఛ్వామితి విగ్రాహం తస్య జహుయాత్ప్రాణానేవాస్యాన్నాద్యం వి చిచ్ఛన్తి
 యం కామయేత ప్రాణానస్యాన్నాద్యః సం తనుయామితి సంతతాం తస్య
 జహుయాత్ప్రాణానేవాస్యాన్నాద్యః సం తనోతి ద్వాదశ ద్వాదశాని జహోతి
 ద్వాదశ మాసాః సంవత్సరః సంవత్సరేణైవాస్మా అన్నమవ రుంధేఽన్నం
 చ మేఽక్షుచ్ఛమ ఇత్యాహైతద్వా

3౯ అన్నస్య రూపః రూపేణైవాన్నమవ రుంధేఽగ్నిశ్చ మ ఆపశ్చ మ
 ఇత్యాహైషా వా అన్నస్య యోనిః సయోన్యేవాన్నమవ రుంధేఽర్థేన్యాణి
 జహోతి దేవతా ఏవావ రుంధే యథ్సర్వేషామర్థమిన్ద్రః
 ప్రతి తస్మాద్ద్విత్యో దేవతానాం భూయిష్ఠభాక్తమ
 ఇంద్రముత్తరమాహేన్ద్రియమేవాస్మిన్నుపరిష్ఠార్థధాతి యజ్ఞాయుధాని జహోతి యజ్ఞో
 ౪౦ వై యజ్ఞాయుధాని యజ్ఞమేవావ రుంధేఽథో ఏతద్వై యజ్ఞస్య రూపః

రూపేణైవ యజ్ఞమవ రుంధేవభృథశ్చ మే స్వగాకారశ్చ మ ఇత్యాహ
 స్వగాకృత్యా అగ్నిశ్చ మే ఘర్మశ్చ మ ఇత్యాహైతద్వై బ్రహ్మవర్చసస్య
 రూపః రూపేణైవ బ్రహ్మవర్చసమవ రుంధ ఋకృ మే సామ చ మ
 ఇత్యాహై

౪౧ తద్వై ఛందసాః రూపః రూపేణైవ ఛన్దాగ్న్యవ రుంధే గర్భాశ్చ
 మే వధ్వాశ్చ మ ఇత్యాహైతద్వై పశూనాః రూపః రూపేణైవ
 పశూనవ రుంధే కల్పాజ్ఞుహోత్యక్తుప్తస్య క్లుప్తైస్య యుగ్మదయుజే జహోతి
 మిథునత్వాయోత్తరావతీ భవతోఽభిక్రాన్త్యా ఏకా చ మే తిస్రశ్చ మ
 ఇత్యాహ దేవఛందసం వా ఏకా చ తిస్రశ్చ

౪౨ మనుష్యఛందసం చతస్రశ్చాష్టౌ చ దేవఛందసం చైవ మనుష్యఛందసం
 చావ రుంధ ఆ త్రయస్త్రిశతో జహోతి త్రయస్త్రిశద్వై దేవతా దేవతా
 ఏవావ రుంధ ఆష్టావత్వారిశతో జహోత్యష్టావత్వారిశదక్షరా జగతీ
 జాగతాః పశవో జగత్త్యైవాస్మై పశూనవ రుంధే వాజశ్చ ప్రసవశ్చేతి
 ద్వాదశం జహోతి ద్వాదశ మాసాః సంవత్సరః సంవత్సర ఏవ ప్రతి
 తిష్ఠతి || ౫ | ౪ | ౧ || వి వై యజ్ఞః సామ చ మ ఇత్యాహ చ తిస్రశ్చైకాన్న
 పంచాశచ్ఛ || ౫ | ౪ | ౧ ||

౪౩ అగ్నిరేవేభ్యోఽపాక్రామద్భాగధేయమిచ్ఛమానస్తం దేవా అబ్రువన్నుప
 న ఆ వర్తస్య హవ్యం నో వహేతి సోఽబ్రవీద్వరం వృణే మహ్యమేవ
 వాజప్రసవీయం జహవన్నితి తస్మాదగ్నయే వాజప్రసవీయం జహ్యతి
 యద్వాజప్రసవీయం జహోత్యగ్నిమేవ తద్భాగధేయేన సమర్థయత్యథో
 అభిషేక ఏవాస్య న చతుర్థశభిరుహోతి సప్త గ్రామ్యా ఓషధయః సప్తా

౪౪ ౭రణ్యా ఉభయీషామవరుద్ధ్యా అన్నస్యాన్నస్య జహోత్యన్నస్యాన్నస్యావరుద్ధ్యా
 ఔదుంబరేణ స్రువేణ జహోత్యూర్ధ్వా ఉదుంబర ఉర్గన్నమూర్జైవాస్మా
 ఉర్ణమన్నమవ రుంధేఽగ్నిర్వై దేవానామభిషిక్తోఽగ్ని చిన్మనుష్యాణాం
 తస్మాదగ్ని చిద్వర్షతి న ధావేదవరుద్ధగ్గ్ హ్యస్యాన్నమన్నమివ

ఖలు వై వర్షం యద్ధావేదన్నాద్యాద్ధావేదుపావరైతాన్నాద్యమేవాభ్యు
 ౪౫ పావర్తతే నక్తోషాసేతి కృష్ణాయై శ్వేతవధ్నాయై పయసా
 జహోత్యహ్నైవాస్మై రాత్రిం ప్ర దాపయతి రాత్రియాహరహోరాత్రే ఏవాస్మై
 ప్రత్యే కామమన్నాద్యం దుహతే రాష్ట్రభృతో జహోతి రాష్ట్రమేవావ రుంధే
 షడ్భిర్జుహోతి షడ్వా ఋతవ ఋతుష్యేవ ప్రతి తిష్ఠతి భువనస్య పత
 ఇతి రథముఖే పశ్చాదుపతీరుహోతి వజ్రో వై రథో వజ్రేణైవ దిశో
 ౪౬ ౭భి జయత్యగ్నిచితః హ వా అముష్మిత్ లోకే వాతో ౭భి పవతే
 వాతనామాని జహోత్యభ్యేవైనముష్మిత్ లోకే వాతః పవతే త్రిణి జహోతి
 త్రయ ఇమే లోకా ఏభ్య ఏవ లోకేభ్యో వాతమవ రుంధే సముద్రో ౭సి
 నభస్వానిత్యాహైతద్వై వాతస్య రూపః రూపేణైవ వాతమవ
 రుంధే ౭జ్ఞాలినా జహోతి న హ్యేతేషామన్యథాహుతిరవకల్పతే || ౫ | ౪ | ౯ ||
 ఓషధయః సప్తాభి దిశో ౭న్యథా ద్వే చ || ౫ | ౪ | ౯ ||
 ౪౭ సువర్గాయ వై లోకాయ దేవరథో యుజ్యతే యత్రాకూతాయ మనుష్యరథ
 ఏష ఖలు వై దేవరథో యదగ్నిరగ్నిం యునజ్ఞు శవసా ఘృతేనేత్యాహ
 యునక్త్యేవై స స ఏనం యుక్తః సువర్గం లోకమభి వహతి
 యథస్వాభిః పశ్చాభిర్యజ్ఞాద్యుక్తో ౭స్వాగ్నిః ప్రమ్యతః స్వాదప్రతిష్ఠితా
 ఆహుతయః స్యురప్రతిష్ఠితాః స్తోమా అప్రతిష్ఠితాన్యథాని తిస్సభిః
 ప్రాతఃసవనే ౭భి మృశతి త్రివృ
 ౪౮ ద్వా అగ్నిర్యావానేవాగ్నిస్తం యునక్తి యథానసి యుక్త ఆధీయత ఏవమేవ
 తత్ప్రత్యాహుతయస్తిష్ఠన్తి ప్రతి స్తోమాః ప్రత్యుక్తాని యజ్ఞాయజ్ఞయస్య
 స్తోత్రే ద్వాభ్యామభి మృశత్యేతావాన్, వై యజ్ఞో యావానగ్నిష్టోమో భూమా
 త్వా అస్యాత ఊర్ధ్వః క్రియతే యావానేవ యజ్ఞస్తమంతతో ౭న్వారోహతి
 ద్వాభ్యాం ప్రతిష్ఠిత్యా ఏకయా ౭ప్రస్తుతం భవత్యథా
 ౪౯ ౭భి మృశత్యుపైనముత్తరో యజ్ఞో నమత్యథో సంతత్యై ప్ర వా
 ఏషో ౭స్మాత్ లోకాచస్యవతే యో ౭గ్నిం చినుతే న వా ఏతస్యానిష్ఠక

ఆహుతిరవ కల్పతే యాం వా ఏషోఽనిష్ఠక ఆహుతిం జుహోతి స్రవతి వై
సా తాగ్ స్రవస్తిం యజ్ఞోఽను పరా భవతి యజ్ఞం యజమానో యత్పునశ్చితిం
చినుత ఆహుతీనాం ప్రతిష్ఠిత్యై ప్రత్యాహుతయస్తిష్ఠన్తి

౫౦ న యజ్ఞః పరాభవతి న యజమానోఽష్టాపుప దధాత్యష్టాక్షరా గాయత్రీ
గాయత్రేణైవైనం ఛందసా చినుతే యదేకాదశ త్రైపుభేన యద్వాదశ
జాగతేన ఛన్దోభిరేవైనం చినుతే నపాతో వై నామైషోఽగ్నిర్యతునశ్చితిర్య
ఏవం విద్వాన్పునశ్చితిం చినుత ఆ తృతీయాత్పురుషాదన్నమత్తి యథా
వై పునరాధేయ ఏవం పునశ్చితిఃక్వోఽగ్న్యాధేయేన న

౫౧ ర్థోతి స పునరాధేయమా ధత్తే యోఽగ్నిం చిత్వా నర్థోతి స
పునశ్చితిం చినుతే యత్పునశ్చితిం చినుత ఋద్ధ్యా అథో ఖల్వాహుర్ను
చేతవ్యేతి రుద్రో వా ఏష యదగ్నిర్యథా వ్యాప్నుః సుప్తం బోధయతి
తాదృగేవ తదథో ఖల్వాహుశ్చేతవ్యేతి యథా వసీయాః సం భాగధేయేన
బోధయతి తాదృగేవ తన్మనురగ్నిమచినుత తేన నార్థోధృ ఏతాం
పునశ్చితిమపశ్యంతామచినుత తయా వై స ఆర్థోద్యతునశ్చితిం
చినుత ఋద్ధ్యై || ౫ | ౪ | ౧౦ || త్రివృదధ తిష్ఠన్త్యగ్న్యాధేయేన
నాఽచినుత సప్తదశ చ || ౫ | ౪ | ౧౦ ||

౫౨ ఛందశ్చింతం చిన్విత పశుకామః పశవో వై ఛన్దాశు పశుమానేవ
భవతి శ్యేనచితం చిన్విత సువర్గకామః శ్యేనో వై వయసాం పతిష్ఠః
శ్యేన ఏవ భూత్వా సువర్గం లోకం పతతి కఙ్కచితం చిన్విత యః కామయేత
శీర్షణ్వానముష్మి౩ః లోకే న్యామితి శీర్షణ్వానేవాముష్మి౩ః లోకే
భవత్యలజ్జచితం చిన్విత చతుః సీతం ప్రతిష్ఠాకామశ్చతస్రో దిశో
దిక్షేవ ప్రతి తిష్ఠతి ప్ర ఉగచితం చిన్విత భ్రాతృవ్యవాన్మై

౫౩ వ భ్రాతృవ్యాన్నుదత ఉభయతః ప్రాగం చిన్విత యః కామయేత
ప్రజాతాన్భ్రాతృవ్యాన్నుదేయ ప్రతి జనిష్యమాణానితి ప్రైవ
జాతాన్భ్రాతృవ్యాన్నుదతే ప్రతి జనిష్యమాణానధచక్రచితం చిన్విత

భ్రాతృవ్యవాన్ వజ్రో వై రథో వజ్రమేవ భ్రాతృవ్యేభ్యః ప్ర హారతి
 ద్రోణచితం చిన్వితాన్నకామో ద్రోణే వా అన్నం భియతే సయోన్యేవాన్నమవ
 రుంధే సమూహ్యం చిన్విత పశుకామః పశుమానేవ భవతి

౫౪ పరిచాయ్యం చిన్విత గ్రామకామో గ్రామ్యేవ భవతి శ్మశానచితం
 చిన్విత యః కామయేత పితృలోక ఋధ్నుయామితి పితృలోక ఏవర్ధ్నోతి
 విశ్వామిత్రజమదగ్ని వసిష్ఠేనాస్పర్ధేతా స ఏతా జమదగ్నిర్విహవ్యా
 అపశ్యతా ఉపాధత్త తాభిర్వై స వసిష్ఠస్యేన్ద్రియం వీర్యమవృజ్ఞ
 యద్విహవ్యా ఉప దధాతీన్ద్రియమేవ తాభిర్వీర్యం యజమానో భ్రాతృవ్యస్య
 వృజ్ఞే హోతుర్ధిష్ఠియ ఉప దధాతి యజమానాయతనం వై

౫౫ హోతా స్వ ఏవాస్మా ఆయతన ఇంద్రియం వీర్యమవ రుంధే ద్వాదశోప
 దధాతి ద్వాదశాక్షరా జగతీ జాగతాః పశవో జగత్యైవాస్మై పశూనవ
 రుంధేఽష్టావష్టావన్యేషు ధిష్ఠియేషూప దధాత్యష్టాశఫాః పశవః
 పశూనేవావ రుంధే షణ్మార్జ్జాలీయే షడ్వా ఋతవ ఋతవః ఖలు
 వై దేవాః పితర ఋతునేవ దేవాన్పితృన్ప్రీణాతి || ౫ | ౪ | ౧౧ || ప్ర భవతి
 యజమానాయతనం వా అష్టా చత్వారి శచ్చ || ౫ | ౪ | ౧౧ ||

౫౬ పవస్వ వాజసాతయ ఇత్యనుష్ఠుకృత్తిపద్భవతి
 తిస్రోఽనుష్ఠుభశ్చతస్రో గాయత్రియో యత్ తిస్రోఽనుష్ఠుభ
 స్తస్మాదశ్వస్త్రిభి స్త్రిష్ఠగ్స్త్రిష్ఠతి యచ్చతస్రో
 గాయత్రియస్తస్మాథ్వర్వాగ్శ్చతురః పదః ప్రతిదధత్వలాయతే
 పరమా వా ఏషా ఛందసాం యదనుష్ఠుకృరమశ్చతుష్టోమః స్తోమానాం
 పరమస్త్రాతో యజ్ఞానాం పరమోఽశ్వః పశూనాం పరమేణైవైనం
 పరమతాం గమయత్యేకవి శమహర్భవతి

౫౭ యస్మిన్నశ్వ ఆలభ్యతే ద్వాదశ మాసాః పశ్చుర్దవస్త్రయ ఇమే లోకా
 అసావాదిత్య ఏకవి శ ఏష ప్రజాపతిః ప్రాజాపత్యోఽశ్వస్తమేవ
 సాక్షాదృధ్నోతి శక్వరయః పృష్ఠం భవన్త్యన్యదన్యచ్చన్దోఽన్యేన్యే

వా ఏతే పశవ ఆ లభ్యస్త ఉతేవ గ్రామ్యా ఉతేవారణ్యా యచ్ఛక్వరయః
 పృష్ఠం భవన్యశ్వస్య సర్వత్వాయ పార్థురశ్మం బ్రహ్మసామం భవతి
 రశ్మినా వా అశోష్

౫౦ యత ఈశ్వరో వా అశోష్ఽయతోఽప్రతిష్ఠితః పరాం పరావతం

గన్తోర్యత్పార్థురశ్మం బ్రహ్మసామం భవత్యశ్వస్య యత్యై
 ధృత్యై సంకృత్యచ్ఛాచాకసామం భవత్యుభన్నయజ్ఞో వా ఏష
 యదశ్వమేధః కస్తద్వేదేత్యాహుర్యది సర్వో వా క్రియతే న వా సర్వ ఇతి
 యథస్సంకృత్యచ్ఛాచాకసామం భవత్యశ్వస్య సర్వత్వాయ పర్యాప్త్యా అనన్తరాయాయ
 సర్వస్తోమోఽతిరాత్ర ఉత్తమమహర్భవతి సర్వస్యాప్త్యై సర్వస్య జిత్యై
 సర్వమేవ తేనాప్నోతి సర్వం జయతి || ౫| ౪| ౧౨|| అహర్భవతి వా

అశోష్ఽహర్భవతి

దశ చ || ౫| ౪| ౧౨||

దేవాసురాస్తేనర్వ్యా రుద్రోఽశ్మన్నృషదే వడుదేనం ప్రాచీమితి
 వసోర్ధారామగ్నిరేవేభ్యః సువర్గాయ యత్రాకూతాయ ఛందశ్చితం పవస్వ
 ద్వాదశ ||

దేవాసురా ఆజాయాం ఘర్మం వై గ్రుముష్టిః ప్రథమో దేవయతామేతద్వై
 ఛస్థసామృధ్నోత్వజ్ఞౌ పంచాశత్ ||

దేవాసురాః సర్వం జయతి ||

పంచమకాణ్డే పంచమః ప్రశ్నః ౫

౧ యదేకేన సౌస్థాపయతి యజ్ఞస్య సంతత్యా అవిచ్ఛేదాయైన్ద్రాః పశవో
 యే ముష్కరా యదైన్ద్రాః సన్తోఽగ్నిభ్య ఆ లభ్యన్తే దేవతాభ్యః సమదం
 దధాత్యాగ్నేయీస్త్రిష్టభో యాజ్యానువాక్యాః కుర్యాద్యదాగ్నేయీస్తేనాగ్నేయా
 యత్త్రిష్టభస్తేనైన్ద్రాః సమృద్ధ్యై న దేవతాభ్యః సమదం దధాతి
 వాయవే నియుత్వతే తూపరమా లభతే తేజోఽగ్నేర్వాయస్తేజస ఏష ఆ

లభ్యతే తస్మాద్వ్యద్రియజ్ వాయు

౨ ర్వాతి తద్రియజ్గుర్ధపాతి స్వమేవ తత్తేజోఽన్వేతి యన్న నియుత్వతే
 స్యాదున్మాద్యేద్యజమానో నియుత్వతే భవతి యజమానస్యానున్మాదాయ
 వాయుమతీ శ్వేతవతీ యాజ్ఞ్యానువాక్యే భవతః సతేజస్త్వాయ హిరణ్యగర్భః
 సమవర్తతాగ్ర ఇత్యాఘోరమాఘోరయతి ప్రజాపతిర్వై హిరణ్యగర్భః
 ప్రజాపతేరనురూపత్వాయ సర్వాణి వా ఏష రూపాణి పశూనాం ప్రత్యా లభ్యతే
 యచ్ఛ్రుశ్రుణస్తత్

౩ పురుషాణాః రూపం యత్పాపరస్తదశ్వానాం యదన్యతోదన్నద్గవాం
 యదవ్యా ఇవ శఫాస్తదవీనాం యదజస్తదజానాం వాయుర్వై పశూనాం ప్రియం
 ధామ యద్వాయవ్యో భవత్యేతమేవైనమభి సంజానానాః పశవ
 ఉప తిష్ఠన్తే వాయవ్యః కార్య(౩)ః ప్రాజాపత్యా(౩) ఇత్యాపచుర్యద్వాయవ్యం
 కుర్యాత్ప్రజాపతేరియాద్యత్ప్రాజాపత్యం కుర్యాద్వాయో

౪ రియాద్యద్వాయవ్యః పశుర్భవతి తేన వాయోర్నైతి
 యత్ప్రాజాపత్యః పురోడాశో భవతి తేన ప్రజాపతేర్నైతి
 యద్వాదశకపాలనైన వైశ్వానరాన్నైత్యాగ్నావైష్ణవమేకాదశకపాలం
 నిర్వపతి దీక్షిష్యమాణోఽగ్నిః సర్వా దేవతా విష్ణుర్వజ్ఞో
 దేవతాశ్చైవ యజ్ఞం చాఽరభతేఽగ్నిరవమో దేవతానాం విష్ణుః
 పరమో యదాగ్నావైష్ణవమేకాదశకపాలం నిర్వపతి దేవతా

× ఏవోభయతః పరిగృహ్య యజమానోఽవ రుంధే పురోడాశేన వై దేవా
 అముష్మి౩౯ త్లోక ఆర్ఘ్నవఞ్చరుణాస్మిన్, యః కామయేతాముష్మి౩౯ త్లోక
 ఋఘ్నయామితి స పురోడాశం కుర్వీతాముష్మిన్నేవ తోక ఋధోఽతి
 యదష్టాకపాలనైనాగ్నేయో యత్రికపాలనైన వైష్ణవః సమృద్ధ్యై
 యః కామయేతాస్మి౩౯ త్లోక ఋఘ్నయామితి స చరుం కుర్వీతాగ్నేర్ఘృతం
 విష్ణోస్తణ్ణలాస్తస్యా

౬ చ్చరుః కాఠ్యోస్మిన్నేవ తోక ఋధోఽత్యాదితోః భవతీయం వా అదితిరస్యామేవ

ప్రతి తిష్ఠత్యథో అస్యామేవాధి యజ్ఞం తనుతే యో వై సంవథ్సర
ముఖ్యమభృత్వాగ్నిం చినుతే యథా సామి గరోభైవ పద్యతే తాదృగేవ
తదార్తిమార్చేచ్ఛద్వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం పురస్తాన్నిర్వపేథస్సంవథ్సరో
వా అగ్నిర్వైశ్వానరో యథా సంవథ్సరమాప్త్యా

౭ కాల ఆగతే విజాయత ఏవమేవ సంవథ్సరమాప్త్యా కాల ఆగతేఽగ్నిం
చినుతే నార్తిమార్చుత్యేషా వా అగ్నేః ప్రియా తనూర్మద్వైశ్వానరః
ప్రియామేవాస్య తనువమవ రుంధే త్రిణ్యేతాని హవీఃషి భవన్తి
త్రయ ఇమే లోకా ఏషాం లోకానాః రోహాయ || ౫ | ౫ | ౧ || యద్రియజ్ఞే
వాయుర్యచ్చుశ్రుణస్తద్వాయోర్నిర్వపతి దేవతాస్తస్మాదాప్త్యాష్టా
త్రిశచ్చ || ౫ | ౫ | ౧ ||

౮ ప్రజాపతిః ప్రజాః సృష్ట్యా ప్రేణాను ప్రావిశతాభ్యః పునః సంభవతుం
నాశక్నోథోఽబ్రవీద్భవద్భవద్భవ యో మేఽతః పునః సంచినవదితి తం
దేవాః సమచిన్వంతో వై త ఆర్ధువన్ యథ్సమచిన్వంతచిత్స్యస్య
చిత్స్యత్సం య ఏవం విద్వానగ్నిం చినుత ఋధోఽత్యేవ కస్మై
కమగ్నిశ్చియత ఇత్యాహురగ్నివా

౯ నసాసీతి వా అగ్నిశ్చియతేఽగ్నివానేవ భవతి కస్మై కమగ్నిశ్చియత
ఇత్యాహుర్లెవా మా వేదన్నితి వా అగ్నిశ్చియతే విదురేనం దేవాః కస్మై
కమగ్నిశ్చియత ఇత్యాహుర్గృహ్యసాసీతి వా అగ్నిశ్చియతే గృహ్యేవ
భవతి కస్మై కమగ్నిశ్చియత ఇత్యాహుః పశుమానసాసీతి వా అగ్ని

౧౦ శ్చియతే పశుమానేవ భవతి కస్మై కమగ్నిశ్చియత ఇత్యాహుః సప్త
మా పురుషా ఉప జీవానితి వా అగ్నిశ్చియతే త్రయః ప్రాజ్ఞాస్త్రయః
ప్రత్యశ్చ ఆత్మా సప్తమ ఏతావన్త ఏవైనమముష్మితోక ఉప
జీవన్తి ప్రజాపతిరగ్నిమచికిషత తం పృథివ్యబ్రవీన్న మయ్యగ్నిం
చేష్యసేతి మా ధక్ష్యతి సా త్వాతి దహ్యమానా వి ధవిష్యే

౧౧ స పాపీయాన్భవిష్యసీతి సోఽబ్రవీత్తథా వా అహం కరిష్యామి యథా
త్వా నాతిధక్ష్యతీతి స ఇమామభ్యమృశత్స్పృజాపతిస్తా సాదయతు తయా

దేవతయాజ్గిరస్వధ్యువా సీదేతిమామేవేష్టకాం కృతోష్పాధత్తానతిదాహాయ
యత్పుత్యగ్నిం చిన్వీత తదభి మృశేత్పుజాపతిస్తాస్వా సాదయతు తయా
దేవతయాజ్గిరస్వధ్యువాసీదే

౧౨ తీమామేవేష్టకాం కృతోష్ప ధత్తేనతిదాహాయ ప్రజాపతిరకామయత ప్ర
జాయేయేతి స ఏతముఖ్యమపశ్యత్తః సంవధ్సరమభిభ్రవతో వై స
ప్రాజాయత తస్మాధ్సంవధ్సరం భార్యః ప్రైవ జాయతే తం వసవోబ్రువన్
ప్ర త్వమజనిష్ఠా వయం ప్ర జాయామహో ఇతి తం వసుభ్యః ప్రాయచ్ఛతం
త్రీణ్యహోన్యభిభరుస్తేన

౧౩ త్రీణి చ శతాన్యస్సృజన్త త్రయస్త్రిశతం చ తస్మాత్త్వహం భార్యః
ప్రైవ జాయతే తాన్రుద్రా అబ్రువన్ ప్ర యూయమజనిధ్యం వయం ప్ర జాయామహో
ఇతి తః రుద్రేభ్యః ప్రాయచ్ఛన్తః షడహోన్యభిభరుస్తేన త్రీణి చ
శతాన్యస్సృజన్త త్రయస్త్రిశతం చ తస్మాత్త్వహం భార్యః ప్రైవ
జాయతే తానాదిత్యా అబ్రువన్ ప్ర యూయమజనిధ్యం వయం

౧౪ ప్ర జాయామహో ఇతి తమాదిత్యేభ్యః ప్రాయచ్ఛన్తం
ద్వాదశాహోన్యభిభరుస్తేన త్రీణి చ శతాన్యస్సృజన్త త్రయస్త్రిశతం చ
తస్మాద్ద్వాదశాహం భార్యః ప్రైవ జాయతే తేన వై తే సహస్రమస్సృజన్తోఽఖాః
సహస్రతమీం య ఏవముఖ్యః సాహస్రం వేద ప్ర సహస్రం పశూనాప్సోతి ॥

×1 ×1 ౨॥ అగ్నివాన్పశుమానసానీతి వా అగ్నిర్ధవిష్యే మృశేత్పుజాపతిస్తాస్వా
సాదయతు తయా దేవతయాజ్గిరస్వధ్యువా సీద తానాదిత్యా అబ్రువన్పు
యూయమజనిధ్యం వయం చత్వారిశచ్ఛ ॥ ×1 ×1 ౨॥

౧× యజషా వా ఏషా క్రియతే యజషా పచ్యతే యజషా వి ముచ్యతే యదుఖా
సా వా ఏషైతర్హి యాతయామ్ని సా న పునః ప్రయుజ్యేత్యాహురగ్నే యుక్షా హి
యే తవ యుక్షా హి దేవహూతమా ఇత్యుఖాయాం జహోతి తేనైవైనాం
పునః ప్ర యుక్షే తేనాయాతయామ్ని యో వా అగ్నిం యోగ ఆగతే యునక్తి
యుక్షే

యుజ్ఞానేష్యగ్నే

౧౬ యుజ్ఞా హి యే తవ యుజ్ఞా హి దేవహూతమా ఇత్యాహౌష వా
 అగ్నేతోగస్తేనవైనం యునక్తి యుజ్ఞే యుజ్ఞానేషు బ్రహ్మవాదినో
 వదన్తి న్యజ్ఞగ్నిశ్చేతవ్యా(౩) ఉత్తానా(౩) ఇతి వయసాం వా
 ఏష ప్రతిమయా చీయతే యదగ్నిర్యన్యస్య ఇచ్చం చినుయాత్పుష్టిత
 ఏనమాహుతయ ఋచ్చేయుర్యదుత్తానం న పతితుః శక్నుయాదనువర్గోఽస్య
 స్యాత్ప్రాచీనముత్తానం

౧౭ పురుషశీరీషముప దధాతి ముఖత ఏవైనమాహుతయ ఋచ్చన్తి నోత్తానం
 చినుతే సువర్గోఽస్య భవతి సౌర్యా జుహోతి చక్షురేవాస్మిన్ప్రతి
 దధాతి ద్విర్బువహోతి ద్వే హి చక్షుషీ సమాన్యా జుహోతి సమానః హి చక్షుః
 సమృద్ధ్యే దేవాసురాః సంయత్యా ఆసన్తే వామం వసు సం న్యదధత తద్దేవా
 వామభృతావృజ్ఞత తద్వామభృతో వామభృత్త్వం యద్వామభృతముప
 దధాతి వామమేవ తయా వసు యజమానో భ్రాతృవ్యస్య వృజ్ఞే హిరణ్యమూర్ధ్ని
 భవతి జ్యోతిర్వై హిరణ్యం జ్యోతిర్వామం జ్యోతిష్షైవాస్య జ్యోతిర్వామం
 వృజ్ఞే ద్వియజుర్భవతి ప్రతిష్ఠిత్యై || ౫ | ౫ | ౩ || యుజ్ఞానేష్యగ్నే
 ప్రాచీనముత్తానం వామభృతఇచ్చతుర్విః శతిశ్చ || ౫ | ౫ | ౩ ||

౧౮ ఆపో వరుణస్య పత్నయ ఆసన్తా అగ్నిరభ్యధ్యాయతాః సమభవత్తస్య రేతః
 పరాపతత్తదియమభవద్యద్వితీయం పరాపతత్తదసావభవదియం వై
 విరాడసౌ స్వరాడ్యద్విరాజావుపదధాతిమే ఏవోప ధత్తే యద్వా అసౌ రేతః
 సిఞ్చతి తదస్యాం ప్రతి తిష్ఠతి తత్ప్రజాయతే తా ఓషధయో

౧౯ వీరుధో భవన్తి తా అగ్నిరత్తి య ఏవం వేద ప్రైవ జాయతేఽన్నాదో
 భవతి యో రేతస్వీ స్యాత్ప్రథమాయాం తస్య చిత్వాముభే ఉప దధ్యాదిమే
 ఏవాస్మై సమీచీ రేతః సిఞ్చతో యః సిక్తరేతాః స్యాత్ప్రథమాయాం
 తస్య చిత్వామన్యాముప దధ్యాదుత్తమాయామన్యాః రేత ఏవాస్య
 సిక్తమాభ్యాముభయతః పరి గృహ్ణాతి సంవభృరం న క

౨౦ ఇన్ ప్రత్యవరోహేన్న హిమే కం చన ప్రత్యవరోహతస్తదేనయోర్వృతం
 యో వా అపశీర్షాణమగ్నిం చినుతేఽపశీర్షాముష్మితృల్లోకే భవతి
 యః సశీర్షాణం చినుతే సశీర్షాముష్మితృల్లోకే భవతి చిత్తిం జుహోమి
 మనసా ఘృతేన యథా దేవా ఇహోగమస్వీతిహోత్రా ఋతావృధః సముద్రస్య
 వయునస్య పత్మజ్ఞుహోమి విశ్వకర్మణే విశ్వాహోమర్త్య హవిరితి
 స్వయమాత్మజ్ఞాముపధాయ జుహోత్యే

౨౧ తద్వా ఆగ్నేః శిరః సశీర్షాణమేవాగ్నిం చినుతే సశీర్షాముష్మితృల్లోకే
 భవతి య ఏవం వేద సువర్గాయ వా ఏష లోకాయ చియతే యదగ్నిస్తస్య
 యదయథాపూర్వం క్రియతేఽసువర్గమస్య తథుస్సవర్గ్యోఽగ్నిశ్చితిముపధాయాభి
 మృశేచ్ఛిత్తిమచిత్తిం చినవద్వి విద్వాన్ప్రవేవ వీతా వృజినా
 చ మర్తానాయే చ నః స్వపత్యాయ దేవ దితిం చ రాస్వాదితిమురుష్యేతి
 యథాపూర్వమేవైనాముప ధత్తే ప్రాశ్చామేనం చినుతే సువర్గ్యోఽస్య భవతి ॥

×1 ×1 ౪॥ ఓషధయః కజ్ఞుహోతి స్వపత్యాయాఽష్టాదశ చ ॥ ×1 ×1 ౪॥

౨౨ విశ్వకర్మా దిశాం పతిః స నః పశూనావతు సోఽస్మానావతు
 తస్మై నమః ప్రజాపతీ రుద్రో వరుణోఽగ్నిరిశాం పతిః స
 నః పశూనావతు సోఽస్మానావతు తస్మై నమ ఏతా వై దేవతా
 ఏతేషాం పశూనామధిపతయస్తాభ్యో వా ఏష ఆ వృశ్శ్యతే యః
 పశుశీర్షాణ్యుపదధాతి హిరణ్యేష్టకా ఉప దధాత్యేతాభ్య ఏవ
 దేవతాభ్యో నమస్కరోతి బ్రహ్మవాదినో

౨౩ వదస్యగ్నో గ్రామ్యాన్పశూన్ ప్ర దధాతి శుచారణ్యానర్పయతి కిం
 తత ఉచ్ఛిష్ఠీతి యద్ధిరణ్యేష్టకా ఉపదధాత్యమృతం వై
 హిరణ్యమమృతేనైవ గ్రామ్యేభ్యః పశుభ్యో భేషజం కరోతి వైనాన్,
 హినస్తి ప్రాణో వై ప్రథమా స్వయమాత్మజ్ఞా వ్యానో ద్వితీయాపానస్త్వతీయాను
 ప్రాణ్యాత్ప్రథమాగ్ స్యయమాత్మజ్ఞాముపధాయ ప్రాణేనైవ ప్రాణ
 సమర్థయతి వ్యన్యాద్

౨౪ ద్వితీయాముపదాయ వ్యానేనైవ వ్యానః సమర్థయత్యపాన్యాత్
 తృతీయాముపదాయాపానేనైవాపానః సమర్థయత్యథో
 ప్రాణైరేవైనః సమిన్నే భూర్భువః సువరితి స్వయమాత్పణ్ణా ఉప
 దధాతీమే వై లోకాః స్వయమాత్పణ్ణా ఏతాభిః ఖలు వై వ్యాహృతీభిః
 ప్రజాపతిః ప్రాజాయత యదేతాభిర్వాహృతీభిః స్వయమాత్పణ్ణా
 ఉపదధాతీమానేవ లోకానుపదాయైషు

౨౫ లోకేష్వధి ప్ర జాయతే ప్రాణాయ వ్యానాయాపానాయ వాచే త్వా చక్షుషే
 త్వా తయా దేవతయాశ్చిరస్వధ్యువా సీదాగ్నినా వై దేవాః సువర్గం
 లోకమజిగాః సన్నేన పతితుం నాశక్నువన్త ఏతాశ్చతస్రః స్వయమాత్పణ్ణా
 అపశ్యన్తా దిక్షాపాదధత తేన సర్వతశ్చక్షుషా సువర్గం లోకమాయన్
 యచ్ఛతస్రః స్వయమాత్పణ్ణా దిక్షాపదధాతి సర్వతశ్చక్షుషైవ
 తదగ్నినా యజమానః సువర్గం లోకమేతి || ౫ | ౫ | ౫ || బ్రహ్మవాదిన్
 వ్యన్యాదేషు యజమాన్స్త్రీణీ చ || ౫ | ౫ | ౫ ||

౨౬ అగ్న ఆ యాహి వీతయ ఇత్యాహోహాష్వత్సైవైనమగ్నిం దూతం వృణీమహ
 ఇత్యాహ హుత్సైవైనం వృణీతేగ్నినాగ్నిః సమిధ్యత ఇత్యాహ సమిన్ద
 ఏవైనమగ్నిర్వృత్రాణీ జఙ్ఘనదిత్యాహ సమిధ ఏవాస్మిన్నిందియం
 దధాత్యగ్నేః స్తోమం మనామహ ఇత్యాహ మనుత ఏవైనమేతాని వా అహ్నః
 రూపాణ్య

౨౭ న్వహమేవైనం చినుతేఽవాహ్నః రూపాణీ రుంధే బ్రహ్మవాదిన్
 వదన్తి కస్మాథ్పత్యాద్యాతయామ్నిరన్యా ఇష్టకా అయాతయామ్ని లోకం
 పృణేత్సైన్యాగ్ని హి బార్హస్పత్యేతి బ్రూయాదిన్యాగ్ని చ హి దేవానాం
 బృహస్పతిశ్చాయాతయామానోఽనుచరవతి భవత్యజామిత్యాయానుష్టుభాను
 చరత్యాత్మా వై లోకం పృణా ప్రాణోఽనుష్టుప్తస్మాత్ప్రాణః సర్వాణ్యజ్ఞాన్యను
 చరతి తా అస్య సూదదోహస

౨౮ ఇత్యాహ తస్మాత్పరుషిపరుషి రసః సోమగ్గ శ్రీణన్తి పృశ్నయ

ప్రణో జీవాతవే సువ || ఆపం త్వాగ్నో మనసాపం త్వాగ్నో తపసాపం
 త్వాగ్నో దీక్షయాపం త్వాగ్నో ఉపనద్భిరాపం త్వాగ్నో సుత్యయాపం త్వాగ్నో
 దక్షిణాభిరాపం త్వాగ్నోఽవభృథేనాపం త్వాగ్నో వశయాపం త్వాగ్నో
 స్వగాకారేణేత్యాహైషా వా అగ్నేరాప్తిస్తయైవైనమాపోతి || ౫| ౫| ౭|| ఐంద్రియా
 పుర ఉత్తరాధనుస్తదగ్నయ ఆహాష్టా చ || ౫| ౫| ౭||

3౪ గాయత్రేణ పురస్తాదుప తిష్ఠతే ప్రాణమేవాస్మిన్దధాతి
 బృహద్రథంతరాభ్యాం పక్షావోజ ఏవాస్మిన్దధాత్యుత్సా యజ్ఞాయజ్ఞయేన
 పుచ్చమృతుష్యేవ ప్రతి తిష్ఠతి పృష్ఠైరుప తిష్ఠతే తేజో
 వై పృష్ఠాని తేజ ఏవాస్మిన్దధాతి ప్రజాపతిరగ్నిమస్సృజత
 సోఽస్మాభ్యుష్టః పరాశ్రేతం వారవస్తీయేనావారయత తద్వారవస్తీయస్య
 వారవస్తీయత్సౌఽ త్యైతేన శ్యేతీ అకురుత తచ్చైస్యతస్య త్యైతతత్వం

3౫ యద్వారవస్తీయేనోపతిష్ఠతే వారయత ఏవైనగ్గ త్యైతేన శ్యేతీ
 కురుతే ప్రజాపతేర్ హృదయేనాపి పక్షం ప్రత్యుప తిష్ఠతే ప్రేమాణమేవాస్య
 గచ్ఛతి ప్రాచ్యా త్వా దిశా సాదయామి గాయత్రేణ ఛందసాగ్నినా దేవతయాగ్నోః
 శీర్ష్ణాగ్నోః శిర ఉప దధామి దక్షిణయా త్వా దిశా సాదయామి త్రైష్ఠుభేన
 ఛందసేన్ద్రేణ దేవతయాగ్నోః పక్షేణాగ్నోః పక్షముప దధామి ప్రతిచ్యా
 త్వా దిశా సాదయామి

3౬ జాగతేన చ్చందసా సవిత్రా దేవతయాగ్నోః పుచ్చేనాగ్నోః పుచ్చముప
 దధామ్యుదీచ్యా త్వా దిశా సాదయామ్యానుష్ఠుభేన ఛందసా మిత్రావరుణాభ్యాం
 దేవతయాగ్నోః పక్షేణాగ్నోః పక్షముప దధామ్యూర్ధ్వయా త్వా దిశా
 సాదయామి పాక్ష్యేన ఛందసా బృహస్పతినా దేవతయాగ్నోః పృష్ఠేనాగ్నోః
 పృష్ఠముప దధామి యో వా అపాత్మానమగ్నిం చినుతేఽపాత్మాఽముష్మి3౫ త్లోకే
 భవతి యః సాత్మానం చినుతే సాత్మాముష్మి3౫ త్లోకే భవత్యాత్మేష్టకా ఉప
 దధాత్యేష వా అగ్నేరాత్మా సాత్మానమేవాగ్నిం చినుతే సాత్మాముష్మి3౫ త్లోకే
 భవతి య ఏవం వేద || ౫| ౫| ౮|| త్యైతతత్వం ప్రతిచ్యా త్వా దిశా సాదయామి

యస్మాత్మానఞ్చనుతే ద్వావిశతిశ్చ || ౫ | ౫ | ౮ ||

32 అగ్న ఉదధే యాత ఇషుర్యువా నామ తయా నో మృడ తస్యాస్తే నమస్తస్యాస్త
ఉప జీవన్తో భూయాస్మాగ్నై దుధ గహ్య కిశిల వన్య యాత ఇషుర్యువా నామ
తయా నో మృడ తస్యాస్తే నమస్తస్యాస్త ఉప జీవన్తో భూయాస్మ పఞ్చ
వా ఏతేఽగ్నయో యచ్ఛితయ ఉదధిరేవ నామ ప్రథమో దుధ్రో

3౩ ద్వితీయో గహ్యస్తుతీయః కిశిలశ్చతుర్థో వన్యః పఞ్చమస్తేభ్యో
యదాహుతీర్న జహుయాదధ్వర్యుం చ యజమానం చ ప్ర దహేయుర్యదేతా
ఆహుతీర్ణహోతి భాగధేయేనైవైనాఞ్చమయతి నార్తిమార్చుత్సధ్వర్యుర్న
యజమానో వాఙ్మ ఆసన్నసోః ప్రాణోఽక్షోశ్చక్షుః కర్ణయోః శ్రోత్రం
బాహువోర్బలమూరువోరోజోఽరిష్టా విశ్వాన్యజ్ఞాని తనూ

3౪ స్తనువా మే సహ నమస్తే అస్తు మా మా హిసీరప వా ఏతస్మాత్ప్రాణాః
క్రామన్తి యోఽగ్నిం చిన్వన్నధిక్రామతి వాఙ్మ ఆసన్నసోః ప్రాణ ఇత్యాహ
ప్రాణానేవాత్మనధే యో రుద్రో అగ్నో యో అపు య ఓషధీషు యో రుద్రో విశ్వా
భువనావివేశ తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తాహుతిభాగా వా అన్యే రుద్రా
హవిర్భాగా

౪౦ అన్యే శతరుద్రీయహుత్వా గాపీధుకం చరుమేతేన యజషా
చరమాయామిష్టకాయాం ని దధ్యాద్భాగధేయేనైవైనశమయతి తస్య త్వై
శతరుద్రీయహుతమిత్యాహుర్యస్యైతదగ్నో క్రియత ఇతి వసనస్తా
రుద్రైః పురస్తాత్పాన్తు పితరస్తా యమరాజానః పితృభిర్దక్షిణతః
పాన్వాదిత్యాస్తా విత్వైర్దేవైః పశ్చాత్పాన్తు ద్యుతానస్తా మారుతో
మరుద్భిరుత్తరతః పాతు

౪౧ దేవాస్త్యేన్యజ్యేష్ఠా వరుణరాజానోఽధస్తాచ్ఛోపరిష్టాచ్ఛ పాన్తు న వా
ఏతేన పూతో న మేధ్యో న ప్రోక్షితో యదేనమతః ప్రాచీనం ప్రోక్షతి
యథంఽచితమాజ్యేన ప్రోక్షతి తేన పూతస్తేన మేధ్యస్తేన ప్రోక్షితః ||

౫ | ౫ | ౯ || దుధ్రస్తనూర్ హవిర్భాగాః పాతు ద్వాత్రిశచ్ఛ || ౫ | ౫ | ౯ ||

౪౨ సమీచీ నామాసి ప్రాచీ దిక్తస్యాస్తైఽగ్నిరధిపతిరసితో రక్షితా
 యశ్చాధిపతిర్యశ్చ గోప్తా తాభ్యాం నమస్తా నో మృడయతాం తే యం
 ద్విష్మో యశ్చ నో ద్వేష్టి తం వాం జమ్భే దధామ్యోజుస్విసీ నామాసి దక్షిణా
 దిక్తస్యాస్త ఇన్ద్రోఽధిపతిః పృథాకుః ప్రాచీ నామాసి ప్రతీచీ దిక్తస్యాస్తై

౪౩ సోమోఽధిపతిః స్వజోఽవస్థావా నామాస్యదీచీ దిక్తస్యాస్తై
 వరుణోఽధిపతిస్తిరశ్చరాజిరధిపత్ని నామాసి బృహతీ దిక్తస్యాస్తై
 బృహస్పతిరధిపతిః శ్విత్రో వశినీ నామాసీయం దిక్తస్యాస్తై యమోఽధిపతిః
 కల్మాషగ్రీవో రక్షితా యశ్చాధిపతిర్యశ్చ గోప్తా తాభ్యాం నమస్తా నో
 మృడయతాం తే యం ద్విష్మో యశ్చ

౪౪ నో ద్వేష్టి తం వాం జమ్భే దధామ్యేతా వై దేవతా అగ్నిం చితః
 రక్షన్తి తాభ్యో యదాహుతీర్ను జహుయాదధ్వర్యుం చ యజమానం
 చ ధ్యాయేయుర్యదేతా ఆహుతీర్బహోతి భాగధేయేనైవైనాజ్యమయతి
 నార్తిమార్చుత్యధ్వర్యుర్న యజమానో హేతయో నామ స్థ తేషాం వః పురో
 గృహో అగ్నిర్వ ఇషవః సలిలో నిలింపా నామ

౪౫ స్థ తేషాం వో దక్షిణా గృహాః పితరో వ ఇషవః సగరో వజ్రణో నామ
 స్థ తేషాం వః పశ్చాద్గృహాః స్వప్నో వ ఇషవో గహ్వరోఽవస్థావానో
 నామ స్థ తేషాం వ ఉత్తరాద్గృహో ఆపో వ ఇషవః సముద్రోఽధిపతయో నామ
 స్థ తేషాం వ ఉపరి గృహో వర్షం వ ఇషవోఽవస్వాన్కృవ్యా నామ స్థ
 పార్థివాస్తేషాం వ ఇహ గృహో

౪౬ అన్నం వ ఇషవోఽనిమిషో వాతనామం తేభ్యో వో నమస్తై నో మృడయత
 తే యం ద్విష్మో యశ్చ నో ద్వేష్టి తం వో జమ్భే దధామి హుతాదో వా అన్యే
 దేవా అహుతాదోఽన్యే తానగ్నిచిదేవోభయాన్ప్రిణాతి దధ్నా మధుమిశ్రేణైతా
 ఆహుతీర్బహోతి భాగధేయేనైవైనాన్ప్రిణాత్యథో ఖల్వాహురిష్టకా వై దేవా
 అహుతాద ఇత్య

౪౭ నుపరిక్రామం జహోత్యపరివర్గమేవైనాన్ప్రిణాతీమ౨ః స్తనమూర్జస్వనం

ధయాపాం ప్రప్యాతమగ్నే సరిరస్య మధ్యే | ఉభం జషస్య మధుమన్తమూర్వ
 సముద్రియః సదనమా విశస్య || యో వా అగ్నిం ప్రయుజ్య న విముఞ్చతి
 యథాశ్వా యుక్తోఽవిముచ్యమానః, క్షుధ్యన్పరాభవత్యేవమస్యాగ్నిః పరా
 భవతి తం పరాభవన్తం యజమానోఽను పరా భవతి సోఽగ్నిం చిత్వా
 లూఙ్షో

౪౮ భవతీమ౨ః స్తనమూర్జస్యన్తం ధయాపామిత్యాజ్యస్య పూర్ణాగ్
 స్రవం జహోత్యేష వా అగ్నేర్విమోకో విముచ్యైవాస్మా అన్నమపి దధాతి
 తస్మాదాహచర్మజ్యైవం వేద యశ్చ న సుధాయహ వై వాజీ సుహితో
 దధాతీత్యగ్నిర్వావ వాజీ తమేవ తత్ప్రణాతి స ఏనం ప్రీతః ప్రీణాతి
 వసీయాన్భవతి || ౫ | ౫ | ౧౦ || ప్రతీచీ దిక్తస్యాస్తే ద్విష్టో యశ్చ నిలింపా నామేహ
 గృహో ఇతి లూఙ్షో వసీయాన్భవతి || ౫ | ౫ | ౧౦ ||

౪౯ ఇన్ద్రాయ రాజ్ఞే సూకరో వరుణాయ రాజ్ఞే కృష్ణో యమాయ రాజ్ఞ బుశ్య
 ఋషభాయ రాజ్ఞే గవయః శార్దూలాయ రాజ్ఞే గౌరః పురుషరాజాయ
 మర్కటః, క్షిప్రశ్యేనస్య వర్తికా నీలజ్గోః క్రిమిః సోమస్య రాజ్ఞః
 కులుజ్గః సిన్ధోః శిశుమారో హిమవతో హస్తీ || ౫ | ౫ | ౧౧ || ఇంద్రాయ
 రాజ్ఞేఽష్టా విశతిః || ౫ | ౫ | ౧౧ ||

౫౦ మయః ప్రాజాపత్య ఉలో హలీఙ్గో వృషదశస్తే ధాతుః సరస్వత్యై
 శారిః శ్యేతా పురుషవాక్పరస్వతే శుకః శ్యేతః పురుషవాగారణోఽజో
 నకులః శకా తే పౌష్ఠా వాచే క్రౌఞ్చః || ౫ | ౫ | ౧౨ || మయుస్త్రయోవిశతిః
 || ౫ | ౫ | ౧౨ ||

౫౧ అపాం నప్త్రే జషో నాక్రో మకరః కులీకయస్తేఽకూపారస్య వాచే పైఙ్గరాజో
 భగాయ కుషీతక ఆతీహాసో దర్విదాతే వాయవ్యా దిగ్భ్యశ్చక్రవాకః
 || ౫ | ౫ | ౧౩ || అపామేకాన్న విశతిః || ౫ | ౫ | ౧౩ ||

౫౨ బలాయాజగర ఆఖుః సృజయా శయణ్ణకస్తే మైత్రా మృత్యవేఽసితో
 మన్యవే స్వజః కుంభీనసః పుష్కరసాదో లోహితాహిస్తే త్వాష్టాః
 ప్రతిశ్రుత్కాయై వాహసః || ౫ | ౫ | ౧౪ ||

౫౩ పురుషమృగశ్చన్ద్రమసే గోధా కాలకా దార్వాఘాటస్తే

వనస్పతీనామేణ్యహ్నా కృష్ణో రాత్రియై పికః క్షిప్కా నీలశీరీ

తేఽర్యమే ధాతుః కత్కటః || ౫ | ౫ | ౧౫ ||

౫౪ సౌరీ బలాకర్ష్యో మయూరః శ్యేనస్తే గన్ధర్వాణాం వసూనాం కపిజ్ఞాలో

రుద్రాణాం తిత్తిరీ రోహితుః శ్చృణాపీ గోలత్తికా తా అప్పరసామరణ్యాయ

స్యమరః || ౫ | ౫ | ౧౬ ||

౫౫ పృషతో వైశ్వదేవః పితోవ్య న్యజుః కశస్తేఽనుమత్యా

అన్యవాపోఽర్ధమాసానాం మాసాం కశ్యపః క్వయిః కుటరుర్దాత్యోహస్తే

సినీవాల్యై బృహస్పతయే శితుటః || ౫ | ౫ | ౧౭ ||

౫౬ శకా భౌమీ పాన్త్రః కశో మాన్థీలవస్తే పితృణామృతూనాం

జహకా సంవభృరాయ లోపా కపోత ఉలూకః శశస్తే నైరీఋతాః

కృకవాకుః సాచిత్రః || ౫ | ౫ | ౧౮ || బలాయ పురుషమృగః సౌరీ పృషతః

శకాష్టాదశాష్టాదశ || ౫ | ౫ | ౧౮ ||

౫౭ రురూ రౌద్రః కృకలాసః శకునిః పిప్పకా తే శరవ్యాయై హరిణో

మారుతో బ్రహ్మణే శార్గస్తరః కృష్ణః శ్వా చతురక్షో గర్భభస్త

ఇతర జనానామగ్నయే ధూజ్ఞా || ౫ | ౫ | ౧౯ || రురుర్విశతిః || ౫ | ౫ | ౧౯ ||

౫౮ అలజ ఆన్తరిక్ష ఉద్రో మధుః ప్లవస్తేఽపామదీత్యై

హససాచిరిన్ద్రాజ్యై కీర్వా గృధ్రః శితికక్షీ వార్గాణస్తే దివ్యా

ద్యావాపృథీవ్యా శ్వావిత || ౫ | ౫ | ౨౦ ||

౫౯ సుప్రః పార్జన్యో హసో వృకో వృషదశస్త్రబన్ద్రా

అపాముద్రోఽర్యమే లోపాశః సిహో నకులో వ్యాఘ్రస్తే మహేన్ద్రాయ

కామాయ పరస్వాన్ || ౫ | ౫ | ౨౧ || అలజః సుప్రః ష్టాదశాష్టాదశ ||

౫ | ౫ | ౨౧ ||

౬౦ ఆగ్నేయః కృష్ణగ్రీవః సారస్వతీ మేషీ బభ్రుః సౌమ్యః పౌష్ఠః శ్వామః

శితిపృష్టో బార్హస్పత్యః శిల్పో వైశ్వదేవ బన్ద్రోఽరుణో మారుతః

కల్యాష బన్ధాగ్నుః సహితోఽధోరామః సావిత్రో వారుణః పేత్యః ॥ ౫ ౫ ౨౨ ॥
ఆగ్నేయో ద్వావిశతిః ॥ ౫ ౫ ౨౨ ॥

౬౦ అశ్వస్తూపరో గోమృగస్తే ప్రాజాపత్యా ఆగ్నేయా కృష్ణగ్రీవౌ త్వాష్ట్రౌ
లోమశస్కా శితిపృష్ఠౌ బార్హస్పత్యౌ ధాత్రే పృషోదరః సాఙ్ఘ్యో
బలక్షః పేత్యః ॥ ౫ ౫ ౨౩ ॥ అశ్వష్టోడశ ॥ ౫ ౫ ౨౩ ॥

౬౨ అగ్నయేఽనీకవతే రోహితాఙ్ఘరనద్వానధోరామా సావిత్రౌ ప్రాష్ఠౌ
రజతనాభీ వైశ్వదేవౌ పితౄణౌ తూపరో మారుతః కల్యాష ఆగ్నేయః
కృష్ణోఽజః సారస్వతీ మేషీ వారుణః కృష్ణ ఏకశితిపాత్యేత్యః ॥ ౫ ౫ ౨౪ ॥
అగ్నయేఽనీకవతే ద్వావిశతిః ॥ ౫ ౫ ౨౪ ॥

యదేకేన ప్రజాపతిః ప్రేణాఽను యజ్ఞషాఽపో విశ్వకర్మాఽగ్న ఆ
యాహి సువర్గాయ వజ్రో గాయత్రేణాఽగ్న ఉదధే సమీచింద్రాయ మయురపాం
బలాయ పురుషమృగః సారీ పృషతః శకా రురురలజః సుపర్ణ
ఆగ్నేయోఽశ్వోఽగ్నయేఽనీకవతే చతుర్విశతిః ॥

యదేకేన స పాపీయానేతద్వా ఆగ్నేర్ధనుస్తద్దేవాస్త్యేంద్రజ్యేష్ఠా
అపాన్నప్తైః శ్వస్తూపరో ద్విషష్టిః ॥
యదేకేనైకశితిపాత్యేత్యః ॥

పంచమకాణ్డే షష్ఠః ప్రశ్నః ౬

౧ హిరణ్యవర్ణాః శుచయః పావకా యాసు జాతః కశ్యపో యాస్విన్యః ।
ఆగ్నిం యా గర్భం దధిరే విరూపాస్తాన ఆపః శ౨ః స్యోనా భవన్తు ॥
యాసాః రాజా వరుణో యాతి మధ్యే సత్యాన్పతే అవపశ్యజ్ఞానానామ్ ।
మధుశ్చుతః శుచయో యాః పావకాస్తాన ఆపః శ౨ః స్యోనా భవన్తు
॥ యాసాం దేవా దివి కృణ్వన్తి భక్షం యా అన్తరిక్షే బహుధా భవన్తి ।
యాః పృథివీం పయసోఽన్తన్తి
౨ శుక్రాస్తా న ఆపః శ౨ః స్యోనా భవన్తు ॥ శివేన మా చక్షుషా

పశ్యతాపః శివయా తనువోఽప స్పృశత త్వచమ్ మే । నర్వాఁ
 అగ్నిఁ రప్పుషదో హువే వో మయి వర్షో బలమోజో ని ధత్త ॥ యదదః
 సం ప్రయతీరహావనదతాహా తే । తస్మాదా నద్యో నామ స్థ తా వో నామాని
 సిన్ధవః ॥ యత్ప్రేషితా వరుణేన తాః శిభఁ సమవల్లత ।

౩ తదాప్నోద్ధిన్దో వో యతీస్తస్మాదాపో అను స్థన ॥ ఆపకామ౨ఁ స్యన్దమానా
 అవీవరత వో హికమ్ । ఇన్దో వః శక్తిభిర్దేవీస్తస్మాద్వాష్టరామ వో హితమ్
 ॥ ఏకో దేవో అప్యతిష్ఠథ్యన్దమానా యథావశమ్ । ఉదానిషుర్మహీరితి
 తస్మాదుదకముచ్యతే ॥ ఆపో భద్రా ఘృతమిదాప ఆసురగ్నిషోమా బిభృత్యాప
 ఇతాః । తీవో రసో మధుపృచా

౪ మరంగమ ఆ మా ప్రాణేన సహ వర్చసాగన్ ॥ ఆదిత్పశ్యాముత్ర వా
 శ్చణోమ్యా మా ఘోషో గచ్ఛతి వాజ్ను ఆసామ్ । మన్యే భేజానో అమృతస్య
 తర్హి హిరణ్యవర్ణా అతృపం యదా వః ॥ ఆపో హిష్ణా మయోభువస్తా న
 ఊరే దధాతన । మహే రణాయ చక్షనే ॥ యో వః శివతమో రసస్తస్య
 భాజయతేహ నః । ఉశతీరివ మాతరః ॥ తస్మా అరం గమామ వో యస్య
 క్షయాయ జిన్వథ । ఆపో జనయథా చ నః ॥ దివి శ్రయస్వాన్తరిక్షే
 యతస్య పృథివ్యా సంభవ బ్రహ్మవర్చసమసి బ్రహ్మవర్చసాయ త్వా ॥ ౫ । ౬ । ౧ ॥
 ఉన్దన్తి సమవల్లత మధుపృచాం మాతరో ద్వావిశతిశ్చ ॥ ౫ । ౬ । ౧ ॥

౫ అపాం గ్రహస్సృష్టాత్వేతద్వావ రాజసూయం యదేతే గ్రహాః
 సవోఽగ్నిర్వరుణసవో రాజసూయమగ్నిసవశ్చిత్వస్తాభ్యామేవ సూయతేఽథో
 ఉభావేవ లోకావభి జయతి యశ్చ రాజసూయేనేజానస్య యశ్చాగ్నిచిత
 ఆపో భవన్త్యాపో వా అగ్నేర్భ్రాతృవ్యా యదపోఽగ్నేరధస్తాదుపదధాతి
 భ్రాతృవ్యాభిభూత్యై భవత్యాత్మనా పరాస్య భ్రాతృవ్యో భవత్యమృతం

౬ వా ఆపస్తస్మాదద్భిరవతాన్తమభి షిచ్ఛన్తి నార్తిమార్చ్ఛతి
 సర్వమాయురేతి యస్యైతా ఉపధీయన్తే య ఉ చైనా ఏవం వేదాన్నం వా
 ఆపః పశవ ఆపోఽన్నం పశవోఽన్నాదః పశుమాన్భవతి యస్యైతా

ఉపధీయన్తే య ఉ చైనా ఏవం వేద ద్వాదశ భవన్తి ద్వాదశ మాసాః
సంవత్సరః సంవత్సరేణైవాస్మా

౭ అన్నమవ రుంధే పాత్రాణి భవన్తి పాత్రే వా అన్నమద్యతే సయోన్యేవాన్నమవ
రుంధ ఆ ద్వాదశాత్పురుషాదన్నమత్యథో పాత్రాన్న ఛిద్యతే యస్యైతా
ఉపధీయన్తే య ఉ చైనా ఏవం వేద కుంభాశ్చ కుంభీశ్చ మిథునాని
భవన్తి మిథునస్య ప్రజాత్యై ప్ర ప్రజయా పశుభిర్మిథునైర్జాయతే
యస్యైతా ఉపధీయన్తే య ఉ

౮ చైనా ఏవం వేద శుగ్వా అగ్నిః సోఽధ్వరుణం యజమానం ప్రజాః శుచార్పయతి
యదప ఉపదధాతి శుచమేవాస్య శమయతి నార్తిమార్చ్ఛత్యధ్వరుణ్యర్ష
యజమానః శామ్యన్తి ప్రజా యత్రైతా ఉపధీయన్తేఽపాం వా ఏతాని హృదయాని
యదేతా ఆపో యదేతా అప ఉపదధాతి దివ్యాభిరేవైనాః సః సృజతి
వర్షకః పర్ణనోః

౯ భవతి యో వా ఏతాసామాయతనం క్షుప్తిం వేదాయతనవాన్భవతి
కల్పతేఽస్మా అనుసీతముప దధాత్యేతద్వా ఆసామాయతనమేషా క్షుప్తిర్య ఏవం
వేదాయతనవాన్భవతి కల్పతేఽస్మై ద్వంద్వమన్యా ఉప దధాతి చతస్రో మధ్యే
ధృత్యా అన్నం వా ఇష్టకా ఏతత్థలు వై సాక్షాదన్నం యదేష చరుర్యదేతం
చరుముపదధాతి సాక్షా

౧౦ దేవాస్మా అన్నమవ రుంధే మధ్యత ఉప దధాతి మధ్యత ఏవాస్మా
అన్నం దధాతి తస్మాన్మధ్యతోఽన్నమద్యతే బార్హస్పత్యో భవతి బ్రహ్మ వై
దేవానాం బృహస్పతిర్బృహ్మణైవాస్మా అన్నమవ రుంధే బ్రహ్మవర్చసమసి
బ్రహ్మవర్చసాయ త్వేత్యాహ తేజస్వీ బ్రహ్మవర్చసీ భవతి యస్యైష
ఉపధీయతే య ఉ చైనమేవం వేద || ౫| ౬| ౨|| అమృతమస్మై జాయతే యస్యైతా
ఉపధీయన్తే య ఉ పర్ణస్య ఉపదధాతి సాక్షాత్పవ్త చత్వారిశచ్చ
|| ౫| ౬| ౨||

౧౧ భూతేష్టకా ఉప దధాత్యత్రాత్ర వై మృత్యుర్జాయతే యత్రయత్రైవ
మృత్యుర్జాయతే తత ఏవైనమవ యజతే తస్మాదగ్నిచిథ్యర్వమాయురేతి

సర్వే హ్యస్య మృత్యవోఽవేష్టాస్తస్మాదగ్నిచిన్నాభివరిత వై
 ప్రత్యగేనమభిచారః స్త్రుణుతే సూయతే వా ఏష యోఽగ్నిం చినుతే
 దేవసువామేతాని హవీః పి భవన్వ్యేతావన్తో వై దేవానాః సవాస్త ఏవా

౧౨ ఽస్మై సవాన్ ప్ర యచ్ఛన్తి త ఏనః సువస్తే సవోఽగ్నిర్వరుణసవో
 రాజసూయం బ్రహ్మసవశ్చిత్యో దేవస్య త్వా సచితుః ప్రసవ ఇత్యాహ
 సచిత్ప్రసూత ఏవైనం బ్రహ్మణా దేవతాభిరభి పిఞ్చత్యన్నస్యాన్నస్యాభి
 పిఞ్చత్యన్నస్యాన్నస్యావరుద్ధ్యే పురస్తాత్పుత్యఞ్చమభి పిఞ్చతి
 పురస్తాద్ధి ప్రతీచినమన్నమద్యతే శీర్షతోఽభి పిఞ్చతి శీర్షతో
 హ్యన్నమద్యత ఆ ముఖాదన్వవస్త్రావయతి

౧౩ ముఖత ఏవాస్మా అన్నాద్యం దధాత్యగ్నేస్తావ
 సామ్రాజ్యేనాభిపిఞ్చామీత్యాహేష వా అగ్నేః సవస్తేనైవైనమభి
 పిఞ్చతి బృహస్పతేస్తావ సామ్రాజ్యేనాభిపిఞ్చామీత్యాహ బ్రహ్మ
 వై దేవానాం బృహస్పతిర్బృహణైవైనమభి పిఞ్చతీన్ద్రస్య త్వా
 సామ్రాజ్యేనాభి పిఞ్చామీత్యాహేన్ద్రియమేవాస్మిన్నుపరిష్టాద్దధాత్యేత

౧౪ ద్వై రాజసూయస్య రూపం య ఏవం విద్వానగ్నిం చినుత ఉభావేవ లోకావభి
 జయతి యశ్చ రాజసూయేనేజానస్య యశ్చాగ్నిచిత ఇన్ద్రస్య సుషువాణస్య
 దశధేంద్రియం వీర్యం పరాపతత్తద్దేవాః సౌత్రామణ్యా సమభరన్మూయతే
 వా ఏష యోఽగ్నిం చినుతేఽగ్నిం చిత్వా సౌత్రామణ్యా యజేతేన్ద్రియమేవ
 వీర్యః సంభృత్యాత్మన్దతే || ౫ | ౬ | ౩ || త ఏవాఽన్వవస్త్రావయత్యేతద్దష్టా
 చత్వారిశచ్ఛ || ౫ | ౬ | ౩ ||

౧౫ సజూరభ్తోఽయావభిః సజూరుషా అరుణీభిః సజూః సూర్య ఏతశేన
 సజోషావశ్వినా దః సోభిః సజూరగ్నిర్వైశ్వానర ఇడాభిర్భృతేన
 స్వాహా సంవథ్సరో వా అభ్తో మాసా అయావా ఉషా అరుణీః సూర్య ఏతశ ఇమే
 అశ్వినా సంవథ్సరోఽగ్నిర్వైశ్వానరః పశవ ఇడా పశవో ఘృతః
 సంవథ్సరం పశవోఽను ప్ర జాయన్తే సంవథ్సరేణైవాస్మై పశూన్ ప్ర జనయతి

దర్శస్తమ్బే జహోతి యద్

౧౬ వా అస్య అమృతం యద్వీర్యం తద్దర్శస్తస్మిజ్జులహోతి ప్రైవ జాయతేన్నాదో
భవతి యస్యైవం జహ్వత్వేతా వై దేవతా అగ్నేః పురస్తాద్భాగాస్తా ఏవ
ప్రీణాత్యథో చక్షురేవాగ్నేః పురస్తాత్పుతి దధాత్యనస్థో భవతి య
ఏవం వేదాపో వా ఇదమగ్రే సలిలమాసీథ్న ప్రజాపతిః పుష్కరపరే వాతో
భూతోఽలేలాయథ్నః

౧౭ ప్రతిష్ఠాం నావిన్దత స ఏతదపాం

కులాయమపశ్యత్సస్మిన్నగ్నిమచినుత తదియమభవత్తతో వై స
ప్రత్యతిష్ఠద్యం పురస్తాదుపాదధాత్తచ్ఛిరోఽభవథ్నా ప్రాచీ
దిగ్యాం దక్షిణత ఉపాదధాథ్న దక్షిణః పక్షోఽభవథ్నా దక్షిణా
దిగ్యాం పశ్చాదుపాదధాత్తత్సుచ్చమభవథ్నా ప్రతీచీ దిగ్యాముత్తరత
ఉపాదధాథ్

౧౮ స ఉత్తరః పక్షోఽభవథ్నోదీచీ దిగ్యాముపరిష్ఠాదుపాదధాత్ తత్
పుష్టమభవథ్ సోర్ధా దిగ్రియం వా అగ్నిః పశ్చోష్ఠకస్తస్మాద్యదస్యాం
ఖనస్యభీష్టకాం త్పన్దస్యభి శర్కరాః సర్వా వా ఇయం వయోభ్యో
నక్తం దృశే దీప్యతే తస్మాదిమాం వయాః నక్తం నాధ్యసతే య ఏవం
విద్వానగ్నిం చినుతే ప్రత్యేవ

౧౯ తిష్ఠత్యభి దిశో జయత్యాగ్నేయో వై బ్రాహ్మణస్తస్మాద్బ్రాహ్మణాయ
సర్వాసు దిక్ష్యర్థకర్గ్ స్వామేవ తద్దిశమన్వేత్యపాం వా అగ్నిః కులాయం
తస్మాదాపోఽగ్నిః హారుకాః స్వామేవ తద్యోనిం ప్ర విశవై || ౫ | ౬ | ౪ ||

యదలేలాయథ్న ఉత్తరత ఉపాదధాదేవ ద్వా త్రిశచ్చ || ౫ | ౬ | ౪ ||

౨౦ సంవథ్సరముఖ్యం భృత్వా ద్వితీయే సంవథ్సర ఆగ్నేయమష్టాకపాలం
నిర్వపేదైస్థమేకాదశకపాలం వైశ్వదేవం ద్వాదశకపాలం బార్హస్పత్యం
చరుం వైష్ణవం త్రికపాలం తృతీయే సంవథ్సరేఽభిజితా
యజేత యదష్టాకపాలో భవత్యష్టాక్షరా గాయత్ర్యాగ్నేయం గాయత్రం

ప్రాతఃసవనం ప్రాతఃసవనమేవ తేన దాధార గాయత్రీం ఛన్దో యదేకాదశకపాలో
 భవత్యేకాదశాక్షరా త్రిష్టుగైస్త్రం త్రైష్టుభం మాధ్యందినః సవనం
 మాధ్యందినమేవ సవనం తేన దాధార త్రిష్టుభం

౨౧ ఛన్దో యద్ధ్వాదశకపాలో భవతి ద్వాదశాక్షరా జగతి వైశ్వదేవం
 జాగతం తృతీయసవనం తృతీయసవనమేవ తేన దాధార జగతిం ఛన్దో
 యద్భర్తస్పత్యశ్చరుభవతి బ్రహ్మ వై దేవానాం బృహస్పతిరబ్రహ్మైవ
 తేన దాధార యద్వైష్ణవప్రకపాలో భవతి యజ్ఞో వై విష్ణుర్వజ్ఞమేవ
 తేన దాధార యత్తృతీయే సంవధ్నరేఽభిజితా యజతేఽభిజిత్యై
 యథ్సంవధ్నరముఖ్యం బిభర్తీమమేవ

౨౨ తేన లోక౨ః స్పృణోతి యద్ద్వితీయే సంవధ్నరేఽగ్నిం
 చినుతేఽన్తరిక్షమేవ తేన స్పృణోతి యత్తృతీయే సంవధ్నరే
 యజతేఽముమేవ తేన లోక౨ః స్పృణోత్యేతం వై పర ఆట్టారః కక్షీవాః
 ఔశిజో ఏతహవ్యః శ్రాయస్త్రసదస్యః పౌరుకుభ్యః ప్రజాకామా అచిన్వత
 తతో వై తే సహస్రః సహస్రం పుత్రానవిన్దన్త ప్రథతే ప్రజయా
 పశుభిస్తాం మాత్రామాప్నోతి యాం తేఽగచ్ఛన్, య ఏవం విద్వానేతమగ్నిం
 చినుతే || ౫ | ౬ | ౫ || దాధార త్రిష్టుభమిమమేవైవం చత్వారి చ || ౫ | ౬ | ౫ ||

౨౩ ప్రజాపతిరగ్నిమచినుత స క్షరపవిర్భూత్వాతిష్ఠతం దేవా బిభ్యతో
 నోపాయస్తే ఛన్దోభిరాత్మానం ఛాదయిత్వోపాయన్తచ్ఛందసాం ఛందస్త్వం బ్రహ్మ
 వై ఛన్దాః బ్రహ్మణ ఏతద్రూపం యత్కృష్ణాజినం కార్ణీ ఉపానహవుప
 ముఖ్యతే ఛన్దోభిరేవాత్మానం ఛాదయిత్వాగ్నిముప చరత్యాత్మనోఽహిసాయై
 దేవనిధిర్వా ఏష ని ధీయతే యదగ్ని

౨౪ రన్యే వా వై నిధిమగుప్తం విన్దన్తి న వా ప్రతి ప్ర జానాత్యుఖామా
 క్రామత్యాత్మానమేవాధిపాం కురుతే గుప్త్యా అథో ఖల్వాహుర్నాక్రమ్యేతి
 నైర్పత్యుఖా యదాక్రామేన్నిర్పత్యా ఆత్మానమపి దధ్యాత్తస్మాన్నాక్రమ్యా
 పురుషశీరీషముప దధాతి గుప్త్యా అథో యథా బ్రూయాదేతన్మే గోపాయేతి

తాదృగేవ తత్

- ౨౫ ప్రజాపతిర్వా అథర్వాగ్నిరేవ దధ్యజ్ఞాథర్వణస్తస్యేష్టకా
 అస్థాన్యేతః హ వావ తదృషిరభ్యనూవాచేన్దో దధీచో అస్థభిరితి
 యదిష్టకాభిరగ్నిం చినోతి సాత్మానమేవాగ్నిం చినుతే సాత్మాముష్పి౩ఁ త్లోకే
 భవతి య ఏవం వేద శరీరం వా ఏతదగ్నేర్యచిత్స ఆత్మా వైశ్వానరో
 యచిత్తే వైశ్వానరం జుహోతి శరీరమేవ సగ్గస్కృత్యా
- ౨౬ ౭భ్యారోహతి శరీరం వా ఏతద్యజమానః స౨ఁ స్కరుతే యదగ్నిం చినుతే
 యచిత్తే వైశ్వానరం జుహోతి శరీరమేవ సగ్గస్కృత్యాత్మనాభ్యారోహతి
 తస్మాత్తస్య నావ ద్యవ్వి జివన్నేవ దేవానవ్యేతి వైశ్వానర్యం పురీషముప
 దధాతీయం వా అగ్నిర్వైశ్వానరస్తస్యేషా చితిర్యత్పురీషమగ్నిమేవ
 వైశ్వానరం చినుత ఏషా వా అగ్నేః ప్రియా తనూర్యద్వైశ్వానరః ప్రియామేవాస్య
 తనువమవ రుంధే || ౫ | ౬ | ౬ || అగ్నిస్తథ్పగ్గస్కృత్యా౭గ్నేర్దశ చ || ౫ | ౬ | ౬ ||
- ౨౭ అగ్నేర్వై దీక్షయా దేవా విరాజమాప్పువన్తిస్రో రాత్రీర్దీక్షితః స్వాత్మిపదా
 విరాడ్విరాజమాప్నోతి షడ్రాత్రీర్దీక్షితః స్వాత్ షడ్వా ఋతవః సంవత్సరః
 సంవత్సరో విరాడ్విరాజమాప్నోతి దశ రాత్రీర్దీక్షితః స్వాద్దశాక్షరా
 విరాడ్విరాజమాప్నోతి ద్వాదశ రాత్రీర్దీక్షితః స్వాద్ద్వాదశ మాసాః
 సంవత్సరః సంవత్సరో విరాడ్విరాజమాప్నోతి త్రయోదశ రాత్రీర్దీక్షితః
 స్వాత్త్రయోదశ
- ౨౮ మాసాః సంవత్సరః సంవత్సరో విరాడ్విరాజమాప్నోతి పంచదశ
 రాత్రీర్దీక్షితః స్వాత్పంచదశ వా అర్థమాసస్య రాత్రయో౭ర్థమాసశః
 సంవత్సర ఆప్యతే సంవత్సరో విరాడ్విరాజమాప్నోతి సప్తదశ
 రాత్రీర్దీక్షితః స్వాద్ద్వాదశ మాసాః పంచర్షవః స సంవత్సరః
 సంవత్సరో విరాడ్విరాజమాప్నోతి చతుర్విశతిః రాత్రీర్దీక్షితః
 స్వాచ్ఛతుర్విశతిరర్థమాసాః సంవత్సరః సంవత్సరో విరాడ్విరాజమాప్నోతి
 త్రిశత రాత్రీర్దీక్షితః స్వాత్

౨౯ త్రిశదక్షరా విరాడ్విరాజమాప్నోతి మాసం దీక్షితః స్వాద్యో మాసః
 స సంవత్సరః సంవత్సరో విరాడ్విరాజమాప్నోతి చతురో మాసో దీక్షితః
 స్యాచ్ఛతురో వా ఏతం మాసో వసవోఽభిభరుస్తే పృథివీమాజయన్గాయత్రీం
 ఛన్దోఽష్టౌ రుద్రాస్తేఽన్తరిక్షమాజయన్త్రిష్టుభం ఛన్దో ద్వాదశాదిత్యాస్తే
 దివమాజయన్జుగతీం ఛందస్తతో వై తే వ్యావృతమగచ్ఛజ్ఞౌఘ్యం
 దేవానాం తస్మాద్ద్వాదశ మాసో భృత్యాగ్నిం చిన్విత ద్వాదశ మాసాః
 సంవత్సరః సంవత్సరోఽగ్నిశ్చిత్వస్తస్యాహోరాత్రాణీష్టకా ఆప్తేష్టకమేనం
 చినుతేఽథో వ్యావృతమేవ గచ్ఛతి త్రైప్యోఽసమానానామ్ ॥

౫౧ ౬౧ ౭॥ స్వాత్త్రయోదశ త్రిశతః రాత్రిరీక్షితః స్వాద్వై
 తేఽష్టావిశతిశ్చ ॥ ౫౧ ౬౧ ౭॥

౩౦ సువర్గాయ వా ఏష లోకాయ చీయతే యదగ్నిస్తం
 యన్నాన్వారోహేఘ్నువర్గాల్లోకాద్యజమానో హీయేత పృథివీమాక్రమిషం ప్రాణో మా
 మా హాసీదన్తరిక్షమాక్రమిషం ప్రజా మా మా హాసీద్దివమాక్రమిషః
 సువరగన్మేత్వాహైష వా అగ్నోరన్వారోహస్తేనైవేనమన్వారోహతి సువర్గస్య
 లోకస్య సమష్ట్యై యత్పక్షసంమితాం మినుయాత్

౩౧ కసీయాసం యజ్ఞక్రతుముపేయాత్పాపీయస్యస్యాత్మనః ప్రజా స్వాద్వేదినంమితాం
 మినోతి జ్యాయాఽమేవ యజ్ఞక్రతుముపైతి నాస్యాత్మనః పాపీయసీ ప్రజా
 భవతి సాహస్రం చిన్విత ప్రథమం చిన్వానః సహస్రసంమితో వా ఆయం
 లోక ఇమమేవ లోకమభి జయతి ద్విషాహస్రం చిన్విత ద్విత్తీయం చిన్వానో
 ద్విషాహస్రం వా అన్తరిక్షమన్తరిక్షమేవాభి జయతి త్రిషాహస్రం చిన్విత
 తృత్తీయం చిన్వాన

౩౨ స్త్రిషాహస్రో వా ఆసౌ లోకోఽముమేవ లోకమభి జయతి జానుదఘ్నుం
 చిన్విత ప్రథమం చిన్వానో గాయత్రియైవేమం లోకమభ్యారోహతి నాభిదఘ్నుం
 చిన్విత ద్విత్తీయం చిన్వానన్త్రిష్టుభైవాన్తరిక్షమభ్యారోహతి గ్రీవదఘ్నుం
 చిన్విత తృత్తీయం చిన్వానో జగత్త్వైవాముం లోకమభ్యారోహతి నాగ్నిం చిత్వా

రామాముపేయాదయోనౌ రేతో ధాస్యామీతి న ద్వితీయం చిత్వాన్యస్య స్త్రియ
 33 ముపేయాన్న తృతీయం చిత్వా కాం చ నోపేయాద్రేతో వా ఏతన్ని ధత్తే
 యదగ్నిం చినుతే యదుపేయాద్రేతసా వ్యుధ్యేతాథో ఖల్యాహురప్రజస్యం
 తద్యనోపేయాదితి యద్రేతఃసించావుప దధాతి తే ఏవ యజమానస్య రేతో
 బిభృతస్తస్మాదుపేయాద్రేతసోఽస్కన్దాయ త్రీణి వావ రేతాః పితా పుత్రః
 పౌత్రో

34 యద్ద్యే రేతఃసించావుపదధ్యాద్రేతోఽస్య వి చ్చిన్ద్యాత్తిస్త ఉప దధాతి
 రేతసః సంతత్యా ఇయం వావ ప్రథమా రేతఃసిగ్వాగ్యా ఇయం తస్మాత్పశ్యన్తీమాం
 పశ్యన్తి వాచం వదన్తిమన్తరిక్షం ద్వితీయా ప్రాణో వా అన్తరిక్షం
 తస్మాన్నాన్తరిక్షం పశ్యన్తి న ప్రాణమసౌ తృతీయా చక్షుర్వా అసౌ
 తస్మాత్పశ్యన్త్యముం పశ్యన్తి చక్షుర్యజషేమాం చా

35 ౭మూం చోప దధాతి మనసా మధ్యమామేషాం లోకానాం క్షప్త్యా అథో
 ప్రాణానామిష్టో యజ్ఞో భృగుభిరాశీర్దా వసుభిస్తస్య త ఇష్టస్య
 వీతస్య ద్రవిణేహ భక్షీయేత్యాహ స్తుతశస్త్రే ఏవైతేన దుహే పితా
 మాతరిత్వాచ్చిద్రా పదా ధా అచ్చిద్రా ఉశిజః పదాను తక్షుః సోమో
 విశ్వవిన్నేతా నేషద్భుహస్పతిరుక్థామదాని శః సిషదిత్యాహైతద్వా
 అగ్నేరుక్థం తేనైవైనమను శః సతి || ౫ | ౬ | ౮ || మినుయాత్ప్రతీయం
 చిన్వానస్త్రీయం పౌత్రశ్చ వై సప్త చ || ౫ | ౬ | ౮ ||

36 సూయతే వా ఏషోఽగ్నీనాం య ఉఖాయాం భియతే యదధః సాదయేద్గరాభః
 ప్రపాదుకాః స్వరథో యథా సవాత్ప్రత్యవరోహతి తాద్భగేవ తదాసన్తి
 సాదయతి గరాభణాం ధృత్యా అప్రపాదాయాథో సవమేవైనం కరోతి గరోభి
 వా ఏష యదుఖ్యో యోనిః శిక్యం యచ్చిక్యాదుఖాం నిరూహేద్యోనేర్గర్భం
 నిర్వణ్యాత్షడుద్యామః శిక్యం భవతి షోఢావిహితో వై

37 పురుష ఆత్మా చ శిరశ్చ చత్వార్యజ్ఞాన్యాత్మన్నేవైనం బిభర్తి
 ప్రజాపతిర్వా ఏష యదగ్నిస్తస్యోఖా చోలూఖలం చ న్తనౌ తావస్య

ప్రజా ఉప జీవన్తి యదుఖాం చోలూఖలం చోపదధాతి తాభ్యామేవ
 యజమానోఽముష్మి ౩౯ ల్లోకేఽగ్నిం దుహే సంవథ్పరో వా ఏష యదగ్నిస్తస్య
 త్రేధావిహితా ఇష్టకాః ప్రాజాపత్యా వైష్ణవీ

౩౮ రైశ్వకర్మణీరహోరాత్రాణ్యేవాస్య ప్రాజాపత్యా యదుఖ్యం బిభర్తి
 ప్రాజాపత్యా ఏవ తదుప ధత్తే యథ్పమిధ ఆదధాతి వైష్ణవా వై వనస్పతయో
 వైష్ణవీరేవ తదుప ధత్తే యదిష్టకాభిరగ్నిం చినోతీయం వై విశ్వకర్మా
 వైశ్వకర్మణీరేవ తదుప ధత్తే తస్మాదాహుస్త్రివృదగ్నిరితి తం వా ఏతం
 యజమాన ఏవ చిన్విత యదస్యాస్యశ్చినుయాద్యత్తం దక్షిణాభిర్ను
 రాధయేదగ్నిమస్య వృజ్ఞోత యోఽస్యాగ్నిం చినుయాత్తం దక్షిణాభి
 రాధయేదగ్నిమేవ తథ్స్పృణోతి || ౫ | ౬ | ౯ || షోఢావిహితో వై వైష్ణవీరన్వో
 విశతశ్చ || ౫ | ౬ | ౯ ||

౩౯ ప్రజాపతిరగ్నిమచినుతర్తుభిః సంవథ్పరం వసన్తేనైవాస్య
 పూర్వార్ధమచినుత గ్రీష్మేణ దక్షిణం పక్షం వర్షాభిః పుచ్చం
 శరదోత్తరం పక్షం హేమన్తేన మధ్యం బ్రహ్మణా వా అస్య
 తత్పూర్వార్ధమచినుత క్షత్రేణ దక్షిణం పక్షం పశుభిః పుచ్చం
 విశోత్తరం పక్షమాశయా మధ్యం య ఏవం విద్వానగ్నిం చినుత
 ఋతుభిరేవైనం చినుతేఽథో ఏతదేవ సర్వమవ

౪౦ రుంధే శ్శృణ్వన్వ్యేనమగ్నిం చిక్వానమత్త్యన్నం రోచత ఇయం వావ
 ప్రథమా చిత్రోషధయో వనస్పతయః పురీషమన్తరిక్షం ద్వితీయా
 వయాః పురీషమసౌ తృతీయా నక్షత్రాణి పురీషం యజ్ఞశ్చతుర్థీ
 దక్షిణా పురీషం యజమానః పఞ్చమీ ప్రజా పురీషం యత్రిపితీకం చిన్విత
 యజ్ఞం దక్షిణామాత్మానం ప్రజామన్తరియాత్తస్మాత్పఞ్చ చిత్రికశ్చేతవ్య
 ఏతదేవ సర్వగ్గ్ స్పృణోతి యత్రిసశ్చితయ

౪౧ స్త్రివృద్ధ్యగ్నిర్వద్ ద్వే ద్విపాద్యజమానః ప్రతిష్ఠిత్యై పఞ్చ చితయో
 భవన్తి పాఙ్క్తుః పురుష ఆత్మానమేవ స్పృణోతి పఞ్చ చితయో భవన్తి

పంచుభిః పురీషైరభూహతి దశ సం పద్యస్తే దశాక్షరో వై
 పురుషో యావానేవ పురుషస్తౌః సృణోత్యథో దశాక్షరా విరాడన్నం
 విరాడ్విరాజ్యేవాన్నాద్యే ప్రతి తిష్ఠతి సంవత్సరో వై పప్తీ చితిర్వృతవః
 పురీషః పటిష్ఠతయో భవన్తి షట్పురీషాణి ద్వాదశ సం పద్యస్తే
 ద్వాదశ మాసాః సంవత్సరః సంవత్సర ఏవ ప్రతి తిష్ఠతి || ౫| ౬| ౧౦||

అవ చితయః పురీషం పంచుదశ చ || ౫| ౬| ౧౦||

౪౨ రోహితో ధూమ్రరోహితః కర్కశురోహితస్తే ప్రాజాపత్యా
 బభురుణబభుః శుకబభుస్తే రౌద్రాః శ్యేతః శ్యేతాక్షః
 శ్యేతగ్రీవస్తే పితృదేవత్యాస్తీనః కృష్ణా వశా వారుణ్యాస్తీనః
 శ్యేతా వశాః సౌత్యో మైత్రాబార్హస్పత్యా ధూమ్రలలామాస్తూపరాః || ౫| ౬| ౧౦||
 రోహితః షడ్విశతిః || ౫| ౬| ౧౦||

౪౩ పృశ్నిస్తీరశ్చినపృశ్నిరూర్ధ్వపృశ్నిస్తే మారుతాః ఫల్గూర్దోహితోర్ణి
 బలక్షీ తాః సారస్వత్యః పృషతీ స్థూలపృషతీ క్షుద్రపృషతీ
 తా వైశ్వదేవ్యాస్తీనః శ్వామా వశాః పౌష్టియస్తీనో రోహిణీర్వశా
 మైత్రియ ఐన్ద్రాబార్హస్పత్యా అరుణలలామాస్తూపరాః || ౫| ౬| ౧౧|| పృశ్నిః
 షడ్విశతిః || ౫| ౬| ౧౧||

౪౪ శితిబాహురన్యతః శితిబాహుః సమన్తశితిబాహుస్త ఇన్ద్రవాయవాః
 శితిరన్ధ్రోఽన్యతః శితిరన్ధ్రః సమన్తశితిరన్ధ్రస్తే మైత్రావరుణాః
 శుద్ధవాలః సర్వశుద్ధవాలో మణివాలస్త ఆశ్వినాస్తీనః శిల్వా వశా
 వైశ్వదేవ్యాస్తీనః శ్యేనీః పరమేష్ఠినే సోమాపౌష్ణాః శ్వామలలామాస్తూపరాః
 || ౫| ౬| ౧౨||

౪౫ ఉన్మత ఋషభో వామన్త ఇన్ద్రావరుణాః శితికకుచ్చితిపృష్ఠః
 శితిభసత్త ఇన్ద్రాబార్హస్పత్యాః శితిపాచ్చిత్యోష్ఠః శితిభ్రుస్త
 ఇన్ద్రావైష్ణవాస్తీనః సిద్ధా వశా వైశ్వకర్మణ్యాస్తీనో
 ధాత్రే పృషోదరా ఇన్ద్రాపౌష్ణాః శ్యేతలలామాస్తూపరాః || ౫| ౬| ౧౪||

శితిబాహురున్నతః పంచవిశతిః పంచవిశతిః ॥ ౫౧ ౬౧ ౧౪ ॥

౪౬ కర్ణాస్త్రయో యామాః సౌమ్యాస్త్రయః శివతిక్ష్ణో అగ్నయే యవిష్ఠాయ త్రయో
నకులాస్తిసో రోహిణీస్త్వవ్యస్తా వసూనాం తిస్రోఽరుణా దీత్యోహ్యస్తా
రుద్రాణాః సోమైన్యా బభ్రులలామాస్తూపరాః ॥ ౫౧ ౬౧ ౧౫ ॥ కర్ణాస్త్రయోవిశతిః
॥ ౫౧ ౬౧ ౧౫ ॥

౪౭ శుక్లాస్త్రయో వైష్ణవా అధీరోధకర్ణాస్త్రయో విష్ణవ ఉరుక్రమాయ
లప్పుదినస్త్రయో విష్ణవ ఉరుగాయాయ పంచావీస్తిస్త్ర ఆదిత్యానాం
త్రివధ్వాస్తిస్రోఽంగిరసామైన్యావైష్ణవా గౌరలలామాస్తూపరాః ॥ ౫౧ ౬౧ ౧౬ ॥
శుక్లా విశతిః ॥ ౫౧ ౬౧ ౧౬ ॥

౪౮ ఇన్ద్రాయ రాజ్ఞే త్రయః శితిప్పృష్ఠా ఇన్ద్రాయాధిరాజాయ త్రయః శితికకుద
ఇన్ద్రాయ స్వరాజ్ఞే త్రయః శితిభసదస్తిస్త్రస్త్ర్యోహ్యః సాధ్యానాం తిస్రః
పష్టాహ్యో విశ్వేషాం దేవానామాగ్నేన్యాః కృష్ణలలామాస్తూపరాః ॥ ౫౧ ౬౧ ౧౭ ॥
ఇన్ద్రాయ రాజ్ఞే ద్వావిశతిః ॥ ౫౧ ౬౧ ౧౭ ॥

౪౯ అదిత్యై త్రయో రోహితైతా ఇన్ద్రాణ్యై త్రయః కృష్ణైతాః కుహ్లావ
త్రయోఽరుణైతాస్తిసో ధీనవో రాకాయై త్రయోఽనడావహః సినివాల్యా
ఆగ్నావైష్ణవా రోహితలలామాస్తూపరాః ॥ ౫౧ ౬౧ ౧౮ ॥ అదిత్యా అష్టాదశ ॥ ౫౧ ౬౧
౧౮ ॥

౫౦ సౌమ్యాస్త్రయః పిశంగాః సోమాయ రాజ్ఞే త్రయః సారజ్ఞాః
పార్జన్యా నభోరూపాస్తిసోఽజా మల్హా ఇన్ద్రాణ్యై తిస్రో మేష్య ఆదిత్యా
ద్యావపుథివ్యా మాలక్ష్ణాస్తూపరాః ॥ ౫౧ ౬౧ ౧౯ ॥ సౌమ్యా ఏకాన్న విశతిః ॥
౫౧ ౬౧ ౧౯ ॥

౫౧ వారుణాస్త్రయః కృష్ణలలామా వరుణాయ రాజ్ఞే త్రయో రోహితలలామా
వరుణాయ రిశాదసే త్రయోఽరుణలలామాః శిల్పాస్త్రయో వైశ్వదేవాస్త్రయః
పుశ్నయః సర్వదేవత్యా ఐన్ద్రానూరాః శ్యేతలలామాస్తూపరాః ॥ ౫౧ ౬౧ ౨౦ ॥
వారుణా

విశతిః ॥ ౫౧ ౬౧ ౨౦ ॥

౫౨ సోమాయ స్వరాజ్ఞేనోవాహవనడాహవిన్ద్యాగ్నిభ్యామోజో
 దాభ్యాముష్టారావిన్ద్యాగ్నిభ్యాం బలదాభ్యాః సీరవాహవవీ ద్వే ధేనూ భౌమీ
 దిగ్భ్యో వడబే ద్వే ధేనూ భౌమీ వైరాజీ పురుషీ ద్వే ధేనూ భౌమీ వాయవ
 ఆరోహణవాహవనడాహౌ వారుణీ కృష్ణే వశే ఆరాడ్యో దివ్యావృషభౌ
 పరిమరౌ ॥ ౫౧ ౬౧ ౨౦ ॥ సోమాయ స్వరాజ్ఞే చతుస్త్రిశత్ ॥ ౫౧ ౬౧ ౨౦ ॥

౫౩ ఏకాదశ ప్రాతర్లవ్యాః పశవ ఆ లభ్యన్తే భగలః కల్మాషః
 కికిదీవిర్విదీగయస్తే త్వాష్ట్రాః సౌరీర్నువ శ్వేతా వశా అనూబధ్నాః
 భవన్త్యాగ్నయ ఇన్ద్యాగ్న ఆశ్విన్తే విశాలయూప ఆ లభ్యన్తే ॥ ౫౧ ౬౧ ౨౧ ॥
 ఏకాదశ ప్రాతః పంచ విశతిః ॥ ౫౧ ౬౧ ౨౧ ॥

౫౪ పిశక్ణాస్త్రయో వాసన్తాః సారక్ణాస్త్రయో గ్రౌష్మాః పృషన్త్రస్త్రయో
 వార్షికాః పృశ్నయస్త్రయః శారదాః పృశ్నిసక్ణాస్త్రయో హైమన్తికా
 అవలిప్తాస్త్రయః శైశిరాః సంవధ్నరాయ నివక్షసః ॥ ౫౧ ౬౧ ౨౩ ॥ పిశక్ణౌ
 విశతిః ॥ ౫౧ ౬౧ ౨౩ ॥

రోహితః కృష్ణా ధూమ్రులలామాః పృశ్నిః శ్వామా అరుణలలామాః శితిబాహుః
 శిల్వాః శ్వేనీః శ్వామలలామా ఉన్నతః సిద్ధా ధాత్రే పౌష్టాః శ్వేతలలామాః
 కర్ణా బభ్రులలామాః శుక్లా గౌరలలామా ఇంద్రాయ కృష్ణలలామా అదిత్యై
 రోహితలలామాః సౌమ్యా మాలక్గా వారుణాః సూరాః శ్వేతలలామా దశ ॥
 హిరణ్యవర్ణా అపాం గ్రహాన్భూతేష్టకాః సజాః సంవధ్నరం ప్రజాపతిః
 స క్షురపవిరగ్నైర్వై దీక్షయా సువర్ణాయ తం యన్వసూయతే ప్రజాపతిర్
 ఋతుభీ రోహితః పృశ్నిః శితిబాహురున్నతః కర్ణాః శుక్లా ఇంద్రాయాదిత్యై
 సౌమ్యావారుణాః సోమాయైకాదశ పిశక్ణాస్త్రయోవిశతిః ॥
 హిరణ్యవర్ణా భూతేష్టకాశ్చందో యత్కనీయాంసం
 త్రివృద్ధ్యగ్నిర్వాసునాశ్చతుః పంచాశత్ ॥
 హిరణ్యవర్ణా ని వక్షసః ॥

పంచమకాణ్డే సప్తమః ప్రశ్నః ౭

౧ యో వా అయథాదేవతమగ్నిం చినుత ఆ దేవతాభ్యో వృశ్చ్యతే పాపీయాన్భవతి
 యో యథాదేవతం న దేవతాభ్య ఆ వృశ్చ్యతే వసీయాన్భవత్యాగ్నేయా
 గాయత్రియా ప్రథమాం చితిమభి మృశేత్త్రిష్టుభా ద్వితీయాం జగత్యా
 తృతీయామనుష్టుభా చతుర్థీం పక్ష్యైవ పంచమీం యథాదేవతమేవాగ్నిం
 చినుతే న దేవతాభ్య ఆ వృశ్చ్యతే వసీయాన్భవతిడామై వా ఏషా
 విభక్తిః పశవ ఇడా పశుభిరేనం

౨ చినుతే యో వై ప్రజాపతయే ప్రతిప్రోచ్యాగ్నిం చినోతి
 నార్తిమార్చుత్యశ్వావభివస్తిషేతాం కృష్ణ ఉత్తరతః శ్వేతో
 దక్షిణస్తావాలభ్యేష్టకా ఉప దధ్యాదేతద్వై ప్రజాపతే రూపం
 ప్రాజాపత్యోఽశ్వః సాక్షాదేవ ప్రజాపతయే ప్రతిప్రోచ్యాగ్నిం చినోతి
 నార్తిమార్చుత్యేతద్వా అహో రూపం యచ్ఛ్వేతోఽశ్వో రాత్రియై కృష్ణ
 ఏతదహో

౩ రూపం యదిష్టకా రాత్రియై పురీషమిష్టకా ఉపధాస్యజ్ఞేష్టతమశ్వమభి
 మృశేత్ పురీషముపధాస్యన్ కృష్ణమహోరాత్రాభ్యామేవైనం
 చినుతే హిరణ్యపాత్రం మధోః పూర్ణం దదాతి మధవ్యోఽసానీతి సార్యా
 చిత్రవత్యావేక్షతే చిత్రమేవ భవతి మధ్యందినేఽశ్వమవ పూపయత్యసౌ
 వా ఆదిత్య ఇన్ద్ర ఏష ప్రజాపతిః ప్రాజాపత్యోఽశ్వస్తమేవ సాక్షాదృధోఽతి
 || ౫ | ౭ | ౧ || ఏనమేతదహోఽష్టా చత్వారిశచ్చ || ౫ | ౭ | ౧ ||

౪ త్వామగ్నే వృషభం చేకితానం పునర్యువానం జనయన్నుపాగామ్ |
 అస్థూరిణో గార్హపత్యాని సన్తు తిగ్మేన నో బ్రహ్మణా సశిశాధి
 || పశవో వా ఏతే యదిష్టకాశ్చిత్వాం చిత్వామృషభముప దదాతి
 మిథునమేవాస్య తద్వ్యజ్ఞే కరోతి ప్రజననాయ తస్మాద్వ్యాధేయూథ ఋషభః
 || సంవత్సరస్య ప్రతిమాం యాం త్వా రాత్ర్యుపాసతే | ప్రజాః సువీరా ||

కృత్వా విశ్వమాయుర్వ్యశ్నవత్ || ప్రాజాపత్యా
 x మేతాముప దధాతీయం వావైషైకాష్టకా యదేవైకాష్టకాయామన్నం
 క్రియతే తదేవైతయావ రుంధ ఏషా వై ప్రజాపతేః కామదుఘా తయైవ
 యజమానోఽముష్పి౩౫ లోకేఽగ్నిం దుహే యేన దేవా జ్యోతిషోర్ధ్వా ఉదాయన్
 యేనాదిత్యా వసవో యేన రుద్రాః | యేనాంగిరసో మహిమానమానశున్నైతు
 యజమానః స్వస్తి || సువర్గాయ వా ఏష లోకాయ

౯ చీయతే యదగ్నిర్వేన దేవా జ్యోతిషోర్ధ్వా ఉదాయన్నిత్యుఖ్యః సమిన్ధ
 ఇష్టకా ఏవైతా ఉప ధత్తే వానస్పత్యాః సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై
 శతాయుధాయ శతవీర్యాయ శతోతయేఽభిమాతిషాహే | శతం యో నః శరదో
 అజితానిస్థో నేషదతి దురితాని విశ్వా || యే చత్యారః పథయో దేవయానా
 అన్తరా ద్యావాపృథివీ వియన్తి | తేషాం యో అజ్యానిమజితీమావహాత్స్మై
 నో దేవాః

౧౦ పరి దత్తేహ సర్వే || గ్రిషోహేమన్త ఉత నో వసన్తః శరద్వర్షాః
 సువితం నో అస్తు | తేషామృతూనా శతశారదానాం నివాత ఏషామభయే
 స్యామ || ఇదువథ్సరాయ పరివథ్సరాయ సంవథ్సరాయ కృణుతా బృహన్నమః |
 తేషాం వయః సుమతౌ యజ్ఞయానాం జ్యోగజితా అహతాః స్యామ || భద్రాన్నః
 శ్రేయః సమవైష్ట దేవాస్త్యయావసేన సమశిమహి త్వా | స నో మయోభూః పితో

౧౧ ఆ విశస్వ శం తోకాయ తనువే స్యోనః || అజ్యానిరేతా ఉప దధాత్యేతా
 వై దేవతా అపరాజితాస్తా ఏవ ప్ర విశతి నైవ జీయతే బ్రహ్మవాదినో
 వదన్తి యదర్థమాసా మాసా ఋతవః సంవథ్సర ఓషధీః పవన్వ్యథ
 కస్మాదన్యాభ్యో దేవతాభ్య ఆగ్రయణం నిరుప్యత ఇత్యేతా హి తద్దేవతా
 ఉదజయన్ యదృతుభ్యో నిర్వపేదేవతాభ్యః సమదం దధ్యాదాగ్రయణం
 నిరుప్యేతా ఆహుతీర్షుహోత్యర్థమాసానేవ మాసాన్పృతూన్సంవథ్సరం ప్రీణాతి
 న దేవతాభ్యః సమదం దధాతి భద్రాన్నః శ్రేయః సమవైష్ట దేవా ఇత్యాహ

ప॒తుతా॑ద్యా॒య॒ య॑జ॒మాన॑స్యా॒పరా॑భావాయ ॥ ౫ | ౭ | ౨ ॥ ప్రా॒జాప॑త్యాం తో॒కాయ॑
దే॒వాః

పితో దధ్యాదాగ్రయణం పంచ విశతిశ్చ ॥ ౫ | ౭ | ౨ ॥

౯ ఇన్ద్రస్య వజ్రోఽసి వార్తస్సుస్తనూపా నః ప్రతిస్పశః | యో నః

పురస్తాద్ధక్షిణతః పశ్చాదుత్తరతోఽఘాయురభిదాసత్యేతః

సోఽశ్మానమృచ్ఛతు ॥ దే॒వాసు॑రాః సం॒యతా॑ ఆస॒న్నేఽసు॑రా దిగ్భ్య ఆబాధ॑న్త

తాస్తే॒వా ఇషా॑ చ వజ్రేణ చాపానుదన్త యద్వజ్రేణీరుపదధాతీష్యా

వైవ తద్వజ్రేణ చ యజమానో భ్రాతృవ్యానప నుదతే దిక్షూప

౧౦ దధతి దేవపురా ఏవైతాస్తనూపానీః పర్యూహతేఽగ్నావిష్ణు సజోషనేమా

వర్ధన్తు వాం గిరః | ద్యుమ్నైర్వాజేభిరా గతమ్ ॥ బ్రహ్మవాదినో వదన్తి

యన్న దేవతాయై జహ్వత్యథ కిందేవత్యా వసోర్ధారేత్యగ్నిర్వసుస్తస్యేషా

ధారా విష్ణుర్వసుస్తస్యేషా ధారాగ్నావైష్ణవ్యరాచ వసోర్ధారాం జహోతి

భాగధేయేనైవైనా సమర్థయత్యథో ఏతా

౧౧ మే॒వాప॑తి॒మాయ॑తనవతీం కరోతి యత్కామ ఏనాం జహోతి తదే॒వాప॑ రుంధే రుద్రో

వా ఏష యదగ్నిస్తస్యేతే తనువో ఘోరాన్యా శివాన్యా యచ్ఛతరుద్రీయం

జహోతి యైవాస్య ఘోరా తనూస్తాం తేన శమయతి యద్వసోర్ధారాం జహోతి

యైవాస్య శివా తనూస్తానైన ప్రిణాతి యో వై వసోర్ధారాయై

౧౨ ప్రతిష్ఠాం వేద ప్రత్యేవ తిష్ఠతియదాజ్యముచ్చిష్యేత

తస్మిన్బ్రహ్మోదనం పచేత్తం బ్రాహ్మణాశ్చత్వారః ప్రాశ్నియురేష

వా అగ్నిర్వైశ్వానరో యద్బ్రాహ్మణ ఏషా ఖలు వా అగ్నేః ప్రియా

తనూర్భద్యైశ్వానరః ప్రియాయామేవైనాం తనువాం ప్రతి స్థాపయతి చతస్రో

ధేనూర్ధద్యాత్తాభిరేవ యజమానోఽముష్మిత్ ॥ త్లోకేఽగ్నిం దుహే ॥ ౫ | ౭ | ౩ ॥ ఉపైతాం

ధారాయై షట్పత్వారిశ్చ ॥ ౫ | ౭ | ౩ ॥

౧౩ చిత్తిం జహోమి మనసా ఘృతేనేత్యాహాదాభ్యా వై నామైషాపతిర్వైశ్వకర్మణీ

వైనం చిక్వానం భ్రాతృవ్యో దభ్నోత్త్యథో దేవతా ఏవాప

రుంధేఽగ్నై తమద్యేతి పఙ్క్త్యై జహోతి పఙ్క్త్యై హుత్యా యజ్ఞముఖమా
 రభతే సప్త తే అగ్నై సమిధః సప్త జహ్వో ఇత్యాహ హోత్రా ఏవావ
 రుంధేఽగ్నిరేవేభ్యోఽపాక్రామద్భాగధేయ

౧౪ మిచ్చమానస్తస్మా ఏతద్భాగధేయం ప్రాయచ్చన్నేతద్వా
 అగ్నేరగ్నిహోత్రమేతర్హి ఖలు వా ఏష జాతో యర్హి సర్వశ్చితో
 జాతాయైవాస్మా అన్నమపి దధాతి స ఏనం ప్రీతః ప్రీణాతి వసీయాన్భవతి
 బ్రహ్మవాదినో వదన్తి యదేష గార్హపత్యశ్చీయతేఽథ క్వాస్యాహవసీయ
 ఇత్యసావాదిత్య ఇతి బ్రూయాదేతస్మిన్ హి సర్వాభ్యో దేవతాభ్యో జహ్వతి

౧౫ య ఏవం విద్వానగ్నిం చినుతే సాక్షాదేవ దేవతా ఋధోత్త్యగ్నై
 యశస్విన్ యశసేమమర్చయేన్ద్రావతీమపచితిమిహా వహా | ఆయం మూర్ధా
 పరమేష్ఠీ సువర్చాః సమానానాముత్తమశ్లోకో అస్తు || భద్రం పశ్యన్త ఉప
 నేదురగ్రే తపో దీక్షామృషయః సువర్విదః | తతః క్షత్రం బలమోజశ్చ
 జాతన్తదస్మై దేవా అభి సం నమన్తు || ధాతా విధాతా పరమో

౧౬ త సందృక్ష్వాజాపతిః పరమేష్ఠీ విరాజా | స్తోమాశ్చన్దాఃఽనివిదో
 మ ఆహురేతస్మై రాష్ట్రమభి సం నమామ || ఆభ్యావర్తధ్వముపమేత
 సాకమయః శాస్తాధిపతిర్వో అస్తు | ఆస్య విజ్ఞానమను సః రభధ్వమిమం
 పశ్చాదను జీవాథ సర్వే || రాష్ట్రభృత ఏతా ఉప దధాత్యేషా వా
 అగ్నేశ్చితి రాష్ట్రభృతయైవాస్మిన్రాష్ట్రం దధాతి రాష్ట్రమేవ భవతి
 నాస్మాద్రాష్ట్రం భ్రశతే || ౫ | ౭ | ౪ || భాగధేయం జహ్వతి పరమా రాష్ట్రం
 దధాతి సప్త చ || ౫ | ౭ | ౪ ||

౧౭ యథా వై పుత్రో జాతో మ్రియత ఏవం వా ఏష మ్రియతే యస్యాగ్నిరుఖ్య
 ఉద్వాయతి యన్నిర్మన్యం కుర్యాది చ్చిన్ద్యాదాభాతృవ్యమస్మై జనయేథు
 ఏవ పునః పరీధ్యః స్వాదేవైనం యోనేర్జనయతి నాస్మై బ్రాతృవ్యం జనయతి
 తమో వా ఏతం గృహ్లాతి యస్యాగ్నిరుఖ్య ఉద్వాయతి మృత్యుస్తమః కృష్ణం
 వాసః కృష్ణా ధేనుర్దక్షిణా తమసై

౧౮ వ తమో మృత్యుమప హతే హిరణ్యం దదాతి జ్యోతిర్వై హిరణ్యం జ్యోతిషైవ
 తమోఽప హతేఽథో తేజో వై హిరణ్యం తేజ ఏవాత్మన్దత్తే సువర్న ఘర్మః
 స్వాహా సువర్నార్కః స్వాహా సువర్న శుక్రః స్వాహా సువర్న జ్యోతిః స్వాహా సువర్న
 సూర్యః స్వాహోర్కా వా ఏష యదగ్నిరసావాదితోఽ

౧౯ ౭ శ్వమేధో యదేతా ఆహుతిర్బుహోత్యర్కాశ్వమేధయోరేవ జ్యోతిషు సం
 దధాత్యేష హ త్వా ఆర్కాశ్వమేధీ యస్యైతదగ్నో క్రియత ఆపో వా ఇదమగ్రే
 సలిలమాసీథ్న ఏతాం ప్రజాపతిః ప్రథమాం చితిమపశ్యత్తాముపాధత్త
 తదియమభవత్తం విశ్వకర్మాబ్రవీదుప త్వాయాసీతి నేహ లోకోఽస్తీత్య

౨౦ బ్రవీథ్న ఏతాం ద్వితీయాం చితిమపశ్యత్తాముపాధత్త
 తదన్తరిక్షమభవథ్న యజ్ఞః ప్రజాపతిమబ్రవీదుప త్వాయాసీతి

నేహ లోకోఽస్తీత్యబ్రవీథ్న విశ్వకర్మాణమబ్రవీదుప త్వాయాసీతి కేన
 మోపైష్యసీతి దిశ్యాభిరిత్యబ్రవీత్తం దిశ్యాభిరుపైత్తా ఉపాధత్త తా దిశో

౨౧ ౭ భవన్థ్న పరమేష్ఠీ ప్రజాపతిమబ్రవీదుప త్వాయాసీతి నేహ
 లోకోఽస్తీత్యబ్రవీథ్న విశ్వకర్మాణం చ యజ్ఞం చాబ్రవీదుప వామాయాసీతి
 నేహ లోకోఽస్తీత్యబ్రూతాః స ఏతాం తృతీయాం చితిమపశ్యత్తాముపాధత్త
 తదసావభవథ్న ఆదిత్యః ప్రజాపతిమబ్రవీదుప త్వా

౨౨ ౭ యాసీతి నేహ లోకోఽస్తీత్యబ్రవీథ్న విశ్వకర్మాణం చ యజ్ఞం
 చాబ్రవీదుప వామాయాసీతి నేహ లోకోఽస్తీత్యబ్రూతాః స
 పరమేష్ఠినమబ్రవీదుప త్వాయాసీతి కేన మోపైష్యసీతి లోకం
 పృణయేత్యబ్రవీత్తం లోకం పృణయోపైత్తస్మాదయాతయామ్ని లోకం
 పృణాయాతయామా హ్యసా

౨౩ వాదిత్యస్తాన్పృషయోఽబ్రువన్సుప వ ఆయామేతి కేన న ఉపైష్యథేతి
 భూమేత్త్యబ్రువన్తాన్వాభ్యాం చితిభ్యాముపాయన్థ్న పశ్చాచితికః సమపద్యత
 య ఏవం విద్వానగ్నిం చినుతే భూయానేవ భవత్యభీమా3 ల్లోకాజ్జాయతి

విదురేనం దేవా అథో ఏతాసామేవ దేవతానాః సాయుజ్యం గచ్ఛతి || ౫ | ౭ | ౫ ||
 తమసాఽదితోఽస్తి దిశ ఆదిత్యః ప్రజాపతిమబ్రవీదుప త్వాసౌ
 పఞ్చ చత్వారిశచ్చ || ౫ | ౭ | ౫ ||

౨౪ వయో వా అగ్నిర్యదగ్నిచిత్ పక్షిణోఽశ్నీయాత్
 తమేవాగ్నిమద్యాదార్తిమార్చేచ్ఛథ్సంవథ్సరం వ్రతం చరేథ్సంవథ్సరః
 హి వ్రతం నాతి పశుర్వా ఏష యదగ్నిర్హిన్స్తి ఖలు వై తం పశుర్య
 ఏనం పురస్తాత్ప్రత్యఞ్చముప చరతి తస్మాత్ప్రశ్చాత్పాజుపచర్య
 ఆత్మనోఽహిసాయై తేజోఽసి తేజో మే యచ్చ పృథివీం యచ్చ

౨౫ పృథివ్యై మా పాహి జ్యోతిరసి జ్యోతిర్మే యచ్ఛాన్తరిక్షం
 యచ్ఛాన్తరిక్షాన్మా పాహి సువరసి సువర్మే యచ్చ దివం యచ్చ దివో
 మా పాహిత్యాహైతాభిర్వా ఇమే లోకా విధృతా యదేతా ఉపదధాత్యేషాం
 లోకానాం విధృత్యై స్వయమాత్పణ్ణా ఉపధాయ హిరణ్యేష్టకా ఉప దధాతీమే
 వై లోకాః స్వయమాత్పణ్ణా జ్యోతిర్హిరణ్యం యథ్స్వయమాత్పణ్ణా ఉపధాయ

౨౬ హిరణ్యేష్టకా ఉపదధాతీమానేవైతాభిర్లోకాఞ్జ్యోతిష్మతః కురుతేఽథో
 ఏతాభిరేవాస్మా ఇమే లోకాః ప్ర భాన్తి యాస్తే అగ్నే సూర్యే రుచ ఉద్యతో
 దివమాతనస్త్వి రశ్మిభిః | తాభిః సర్వాభీ రుచే జనాయ నస్కృధి || యా
 వో దేవాః సూర్యే రుచో గోష్వశ్యేషు యా రుచః | ఇన్ద్రాగ్ని తాభిః సర్వాభీ
 రుచం నో ధత్త బృహస్పతే || రుచం నో ధేహి

౨౭ బ్రాహ్మణేషు రుచః రాజసు నస్కృధి | రుచం విశ్యేషు శూద్రేషు
 మయి ధేహి రుచా రుచమ్ || ద్వేధా వా అగ్నిం చిక్వానస్య యశ ఇంద్రియం
 గచ్ఛత్యగ్నిం వా చితమీజానం వా యదేతా ఆహుతీర్లుహోత్యాత్మన్నేవ యశ
 ఇంద్రియం ధత్త ఈశ్వరో వా ఏష ఆర్తిమార్తోఽగ్నిం చిన్వన్నధి క్రామతి
 తత్త్వా యామి బ్రహ్మణా వన్దమాన ఇతి వారుణ్యర్పా

౨౮ జహుయాచ్ఛాన్తిరేవైషాగ్నేర్గుప్తిరాత్మనో హవిష్కృతో
 వా ఏష యోఽగ్నిం చిన్వతే యథా వై హవిః స్కన్దత్యేవం వా ఏష

స్కన్ధతి యోఽగ్నిం చిత్వా స్త్రియముపైతి మైత్రావరుణ్యామిక్షయా యజేత
 మైత్రావరుణతామేవోపైత్వాత్మనోఽస్కన్ధాయ యో వా ఆగ్నిమృతుస్థాం
 వేదర్తుర్పతురస్మై కల్పమాన ఏతి ప్రత్యేవ తిష్ఠతి సంవత్సరో వా ఆగ్నిర్
 ౨౯ ఋతుస్థాస్తస్య వసన్తః శిరో గ్రీష్మో దక్షిణః పక్షో
 వర్షాః పుచ్ఛశరదుత్తరః పక్షో హేమన్తో మధ్యం
 పూర్వపక్షాశ్చిత్తయోఽపరపక్షాః పురీషమహోరాత్రాణిష్ఠకా ఏష వా
 ఆగ్నిర్పతుస్థా య ఏవం వేదర్తుర్పతురస్మై కల్పమాన ఏతి ప్రత్యేవ
 తిష్ఠతి ప్రజాపతిర్వా ఏతం జ్యైష్ఠ్యకామో న్యధత్త తతో వై
 స జ్యైష్ఠ్యమగచ్ఛద్య ఏవం విద్వానగ్నిం చినుతే జ్యైష్ఠ్యమేవ
 గచ్ఛతి || ౫| ౭| ౬|| పృథివీం యచ్ఛ యధ్వయమాత్పణ్ణా ఉపధాయ
 ధేహ్యుచాఽగ్నిశ్చినుతే త్రిణి వ || ౫| ౭| ౬||

30 యదాకూతాథమసుస్రోద్ధృదో వా మనసో వా సంభృతం చక్షుషో వా |
 తమను ప్రేహి సుకృతస్య లోకం యత్రర్షయః ప్రథమజా యే పురాణాః || ఏతః
 సధస్థ పరి తే దదామి యమావహాచ్ఛేవధిం జాతవేదాః | అన్వాగన్తా
 యజ్ఞపతిర్వో అత్ర త౨ః స్మ జానీత పరమే వ్యోమన్ || జానీతాదేనం పరమే
 వ్యోమనేవాః సధస్థా విద రూపమస్య | యదాగచ్ఛాత్

3౧ పథిభిర్దేవయానైరిష్టాపూరై కృణుతాదావిరస్మై || సం ప్ర
 చ్యవధ్వమను సం ప్ర యాతాగ్నే పథో దేవయానాన్ కృణుధ్వమ్ |
 ఆస్మిన్స్థధస్థే అధ్యుత్తరస్మిన్విశ్వే దేవా యజమానశ్చ సీదత ||
 ప్రస్తరేణ పరిధినా స్తుచా వేద్యా చ బర్హిషా | ఋచేమం యజ్ఞం నో
 వహా సువర్ణవేషు గన్తవే || యదిష్టం యత్పరాదానం యద్ధత్తం యా చ
 దక్షిణా | త

3౨ దగ్నిర్వైశ్వకర్మణః సువర్ణవేషు నో దధత్ || యేనా సహస్రం వహాసి
 యేనాగ్నే సర్వవేదసమ్ | తేనేమం యజ్ఞం నో వహా సువర్ణవేషు గన్తవే ||

యేనాగ్నే దక్షిణా యుక్తా యజ్ఞం వహన్స్సృత్విజః । తేనేమం యజ్ఞం నో వహ
 సువర్ణవేషు గన్తవే ॥ యేనాగ్నే సుకృతః పథా మధోర్ధారా వ్యానశుః ।
 తేనేమం యజ్ఞం నో వహ సువర్ణవేషు గన్తవే ॥ యత్ర ధారా అనపేతా
 మధోర్ధ్వతస్య చ యాః । తదగ్నిరైశ్వకర్మణః సువర్ణవేషు నో దధత్
 ॥ ౫1 ౭1 ౭2 ॥ ఆగచ్ఛాత్తద్వాస్యనశున్తేనేమం యజ్ఞం నో వహ సువర్ణవేషు
 గన్తవే చతుర్దశ చ ॥ ౫1 ౭1 ౭2 ॥

33 యాస్తే అగ్నే సమిధో యాని ధామ యా జిహ్వో జాతవేదో యో ఆర్చిః
 । యే తే అగ్నే మేడయో య ఇన్దవన్తేభిరాత్మానం చినుహి ప్రజానన్ ॥
 ఉధ్వన్నయజ్ఞో వా ఏష యదగ్నిః కిం వాహైతస్య క్రియతే కిం వా న యద్వా
 అధ్వర్యురగ్నేశ్చిన్వన్నన్తరేత్వాత్మనో వై తదన్తరేతి యాస్తే అగ్నే
 సమిధో యాని

34 ధామేత్యాహైషా వా అగ్నేః స్వయం చితిరగ్నిరేవ తదగ్నిం చినోతి
 నాధ్వర్యురాత్మనోఽన్తరేతి చతస్ర ఆశాః ప్ర చరన్త్వగ్నయ ఇమం
 నో యజ్ఞం నయతు ప్రజానన్ । ఘృతం పిన్వన్నజరః సువీరం
 బ్రహ్మ సమిద్భవత్యాహుతీనామ్ ॥ సువర్గాయ వా ఏష లోకాయోప ధీయతే
 యత్కూర్మశ్చతస్ర ఆశాః ప్ర చరన్త్వగ్నయ ఇత్యాహ

35 దిశ ఏవైతేన ప్ర జానాతీమం నో యజ్ఞం నయతు ప్రజానన్నిత్యాహ
 సువర్గస్య లోకస్యాభినిత్యై బ్రహ్మ సమిద్భవత్యాహుతీనామిత్యాహ
 బ్రహ్మణా వై దేవాః సువర్గం లోకమాయన్ యద్భ్రాహ్మణ్యతోపదధాతి
 బ్రహ్మణైవ తద్యజమానః సువర్గం లోకమేతి ప్రజాపతిర్వా ఏష యదగ్నిస్తస్య
 ప్రజాః పశవశ్చన్దాసి రూపః సర్వాన్ వర్ణానిష్టకానాం
 కుర్యాద్రూపేణైవ ప్రజాం పశూజ్ఞన్దాగ్స్యవ రుంధేఽథో ప్రజాభ్య
 ఏవైనం పశుభ్యశ్చన్దోభ్యోఽవరుద్ధ్య చినుతే ॥ ౫1 ౭1 ౮ ॥ యాన్యగ్నయ
 ఇత్యాహేష్టకానాః షోడశ చ ॥ ౫1 ౭1 ౮ ॥

36 మయి గృహ్ణామ్యగ్నే అగ్నిః రాయస్పోషాయ సుప్రజాస్త్వాయ సువీర్యాయ

1 మయి ప్రజాం మయి వరోచ్చ దధామ్యురిష్టాః స్యామ తనువా సువీరాః ॥
 యో నో అగ్నిః పితరో హృథస్సవరమర్వో మర్త్యాః ఆ వివేశ |
 తమాత్మన్పరి గృహ్ణీమహే వయం మా సో అస్మాః అవహాయ పరా గాత్ ॥
 యదధ్యర్యురాత్మన్నగ్నిమగృహీత్వాగ్నిం చినుయాద్యోఽస్య స్యోఽగ్నిప్తమపి
 32 యజమానాయ చినుయాదగ్నిం ఖలు వై పశవోఽనూప తిష్ఠన్వైఽపక్రాముకా
 అస్మాత్పశవః స్యుర్మయి గృహ్ణామ్యగ్రే అగ్నిమిత్యాహాత్మన్నేవ
 స్వమగ్నిం దాధార నాస్మాత్పశవోఽప క్రామన్తి బ్రహ్మవాదినో వదన్తి
 యన్మృచ్ఛాపశ్చాగ్నేరనాద్యమథ కస్మాన్మృదా చాద్భిశ్చాగ్నిశ్చియత
 ఇతి యదద్భిః సంయా

33 త్యాపో వై సర్వా దేవతా దేవతాభిరేవైనః సః సృజతి యన్మృదా
 చినోతీయం వా అగ్నిర్వైశ్వానరోఽగ్నినైవ తదగ్నిం చినోతి బ్రహ్మవాదినో
 వదన్తి యన్మృదా చాద్భిశ్చాగ్నిశ్చియతేథ కస్మాదగ్నిరుచ్యత ఇతి
 యచ్ఛున్దోభిశ్చినోత్యగ్నయో వై ఛన్దాః స తస్మాదగ్నిరుచ్యతేఽథో
 ఇయం వా అగ్నిర్వైశ్వానరో యన్

34 మృదా చినోతి తస్మాదగ్నిరుచ్యతే హిరణ్యేష్టకా ఉప దధాతి జ్యోతిర్వై
 హిరణ్యం జ్యోతిరేవాస్మిన్దధాత్యథో తేజో వై హిరణ్యం తేజ ఏవాత్మన్దత్తే
 యో వా అగ్నిః సర్వతోముఖం చినుతే సర్వా సు ప్రజాస్వన్నమత్తి సర్వా
 దిశోఽభి జయతి గాయత్రీం పురస్తాదుప దధాతి త్రిష్టుభం దక్షిణతో
 జగతీం పశ్చాదనుష్టుభముత్తరతః పక్షిం మధ్య ఏష వా అగ్నిః
 సర్వతోముఖస్తం య ఏవం చిద్వాగ్నించుతే సర్వాసు ప్రజాస్వన్నమత్తి సర్వా
 దిశోఽభి జయత్యథో దిశ్యేవ దిశం ప్ర వయతి తస్మాద్దిశి దికోవృతా ॥

×1 | 1 | ౯ || అపి సంయాతి వైశ్వానరో యదేష వై పశ్చువిః శతిశ్చ ॥ ×1 | 1 | ౯ ||

40 ప్రజాపతిరగ్నిమసృజత సోఽస్మాథ్సృష్టః ప్రాజ్ఞాద్వత్తస్మా
 అశ్వం ప్రత్యాస్యథన్ దక్షిణావర్తత తస్మై వృష్ణిం ప్రత్యాస్యథన్
 ప్రత్యజ్ఞావర్తత తస్మా ఋషభం ప్రత్యాస్యథన్ ఉదజ్ఞావర్తత

తస్మై బ్రువం ప్రత్యాస్యథన్ ఊర్ధ్వోఽద్రవత్తస్మై పురుషం
 ప్రత్యాస్యద్యత్పశుశీర్షాణ్యుపదధాతి సర్వత ఏవైన
 ౪౧ మవరుధ్య చినుత ఏతా వై ప్రాణభృతశ్చక్షుష్మతీరిష్టకా
 యత్పశుశీర్షాణి యత్పశుశీర్షాణ్యుపదధాతి తాభిరేవ
 యజమానోఽముష్మితోఽప్రోకే ప్రాణిత్యథో తాభిరేవాస్మా ఇమే లోకాః ప్ర భాన్తి
 మృదాభిలిపోప దధాతి మేధ్యత్వాయ పశుర్వా ఏష యదగ్నిరన్నం పశవ
 ఏష ఖలు వా అగ్నిర్యత్పశుశీర్షాణి యం కామయేత కనీయోఽస్యాన్నగ్
 ౪౨ స్వాదితి సంతరాం తస్య పశుశీర్షాణ్యుప దధ్యాత్కనీయ ఏవాస్యాన్నం
 భవతి యం కామయేత సమావదస్యాన్నగ్ స్వాదితి మధ్యతస్తస్యోప
 దధ్యాత్పమావదేవాస్యాన్నం భవతి యం కామయేత భూయోఽస్యాన్నగ్
 స్వాదిత్యస్తేషు తస్య వ్యూహోహ్యోప దధ్యాదస్తత ఏవాస్మా అన్నమవ రుంధే
 భూయోఽస్యాన్నం భవతి || ౫1 ౭1 ౧౦|| ఏవమస్యాఽన్నం భూయోఽస్యాఽన్నం
 భవతి ||

౫1 ౭1 ౧౦||

౪౩ స్త్రేగాన్త౨ఽప్ర్యాభ్యాం మణ్ణూకాజ్ఞాంభ్యేభిరాదకాం
 ఖాదేనోర్ణఽసఽసూదేనారణ్యం జాంబీలేన మృదం బర్హస్వేభిః
 శర్కరాభిరవకామవకాభిః శర్కరాముథ్వాదేన జిహ్వోమవక్రనేన
 తాలుఽ సరస్వతీం జిహ్వోగ్రేణ || ౫1 ౭1 ౧౧|| స్త్రేగాన్ద్వావిశతిః || ౫1 ౭1 ౧౧||

౪౪ వాజ్ హనూభ్యామప ఆస్యేనాదిత్యాం
 ఛృశ్రుభిరుపయామమధరేణోష్ఠేన సదుత్తరేణాన్తరేణానూకాశం
 ప్రకాశేన బాహ్యగ్ స్తనయిత్నుం నిర్భాధేన సూర్యాగ్ని చక్షుర్భ్యాం విద్యుతో
 కనానకాభ్యామశని మస్మిష్కేణ బలం మజ్జిభిః || ౫1 ౭1 ౧౨|| వాజ్
 పఞ్చవిశతిః || ౫1 ౭1 ౧౨||

౪౫ కూర్మాజ్ఞుఫైరచ్చలాభిః కపిష్ఠ్లాన్ధానమ కుష్ఠికాభిర్ణవం
 జుష్ఠాభిరగదం జానుభ్యాం వీర్యం కుహోభ్యాం భయం ప్రచాలాభ్యాం

గుహోపపక్షాభ్యామశ్వినావసాభ్యామదితిః శీర్షా నిర్మతిం
నిర్జాల్యకేన శీర్షా || ౫ | ౭ | ౧౩ || కూర్మాస్త్రయోవిశతిః || ౫ | ౭ | ౧౩ ||

౪౬ యోక్తం గృధ్రాభిర్మృగమానతేన చిత్తం మన్యాభిః సంక్రోశాన్పూజైః
ప్రకాశేన త్వవం పరాకాశేనాన్తరాం మశకాన్కేశైర్నిర్ద్వగ్గ్ సప్ససా
వహేన బృహస్పతిశకునిసాదేన రథముష్ణిహాభిః || ౫ | ౭ | ౧౪ ||
యోక్తమేకవిశతిః || ౫ | ౭ | ౧౪ ||

౪౭ మిత్రావరుణౌ శ్రోణీభ్యామిన్ద్రాగ్నీ శిఖణ్ణాభ్యామిన్ద్రాబృహస్పతీ
ఊరుభ్యామిన్ద్రావిష్ణూ అష్టేవదాభ్యోనవితారం పుచ్చేన
గన్ధర్వాజ్ఞేపేనాప్పరసో ముష్కాభ్యాం పవమానం పాయునా పవిత్రం
పోత్రాభ్యామాక్రమణౌ స్థూరాభ్యాం ప్రతిక్రమణం కుష్ఠాభ్యామ్ || ౫ | ౭ | ౧౫ ||

౪౮ ఇన్ద్రస్య క్రోడోదిత్యై పాజస్యం దిశాం జత్రవో
జీమూతాన్స్త్రదయాపశాభ్యామన్తరిక్షం పురితతా నభ ఉదరేశ్శేన్ద్రాణీం
ష్ఠీహ్నా వత్సీకాన్లోమా గిరీన్ద్రాశిభిః సముద్రముదరేణ వైశ్వానరం
భస్మనా || ౫ | ౭ | ౧౬ || మిత్రావరుణావింద్రస్య ద్వావిశతిర్ద్యావిశతిః
|| ౫ | ౭ | ౧౬ ||

౪౯ పూష్ణో వనిష్ఠరన్ధాహేస్థూరగుదా సర్పాన్గుదాభిర్ ఋతుాన్
పృష్ఠీభిర్దివం పృష్ఠేన వసూనాం ప్రథమా కీకసా రుద్రాణాం
ద్విత్వీయాదిత్యానాం తృత్వీయాంగిరసాం చతుర్థీ సాధ్యానాం పంచమీ విశ్వేషాం
దేవానాం షష్ఠీ || ౫ | ౭ | ౧౭ || పూష్ణశ్చతుర్విశతిః || ౫ | ౭ | ౧౭ ||

౫౦ ఓజో గ్రీవాభిర్నిరృతిమస్థభిర్నిర్ద్వగ్గ్ సప్ససా వహేన రుద్రస్య
విచలః స్కన్ధోఽహోరాత్రయోర్ద్విత్వీయోఽర్థమాసానాం తృత్వీయో మాసాం
చతుర్థ ఋతుానాం పంచమః సంవత్సరస్య షష్ఠః || ౫ | ౭ | ౧౮ ||
ఓజోవిశతిః || ౫ | ౭ | ౧౮ ||

౫౧ ఆనన్దం నన్దథునా కామం ప్రత్యాసాభ్యాం భయశ్శిత్తిమభ్యాం
ప్రశిషం ప్రశాసాభ్యాం సూర్యాచన్ద్రమసౌ వృక్కాభ్యాగ్ శ్యామశబ్దౌ

మతస్నాభ్యాం వ్యష్టిః రూపేణ నిస్తుక్తిమరూపేణ ॥ ౫ ౭ ౧౯ ॥ ఆనన్దః
షోడశ ॥ ౫ ౭ ౧౯ ॥

౫౨ అహర్మానైన రాత్రిం పీవసాపో యూషేణ ఘృతః రసేన
శ్యాం వసయా దూషికాభిర్వాదునిమశ్రుభిః పృష్యాం దివః రూపేణ
నక్షత్రాణి ప్రతిరూపేణ పృథివీం చర్మణా ఛవీం ఛవ్యోపాకృతాయ
స్వాహాలభాయ స్వాహా హుతాయ స్వాహా ॥ ౫ ౭ ౨౦ ॥ అహర్రష్టా విశతిః ॥
౫ ౭ ౨౦ ॥

౫౩ అగ్నేః పక్షతిః సరస్వత్యై నిపక్షతిః సోమస్య తృతీయాపాం
చతుర్థ్యోషధీనాం పంచమీ సంవధృరస్య షష్ఠీ మరుతాః సప్తమీ
బృహస్పతేరష్టమీ మిత్రస్య నవమీ వరుణస్య దశమీన్ద్రస్యైకాదశీ
విశ్వేషాం దేవానాం ద్వాదశీ ద్యావాపృథివ్యోః పార్శ్వం యమస్య పాటూరః ॥
౫ ౭ ౨౧ ॥ అగ్నేరేకాన్న త్రిశత్ ॥ ౫ ౭ ౨౧ ॥

౫౪ వాయోః పక్షతిః సరస్వతో నిపక్షతిశ్చచన్ద్రమసప్తతీయా
నక్షత్రాణాం చతుర్థీ సవితుః పంచమీ రుద్రస్య షష్ఠీ సర్వాణాః
సప్తమ్యర్కమైష్టమీ త్వష్టర్షవమీ ధాతుర్దశమీన్ద్రాణ్యా
ఏకాదశ్యదిత్యై ద్వాదశీ ద్యావాపృథివ్యోః పార్శ్వం యమ్యై పాటూరః ॥ ౫ ౭ ౨౨ ॥
వాయోరష్టా విశతిః ॥ ౫ ౭ ౨౨ ॥

౫౫ పన్థామనూవృగ్భ్యా సంతతి౨ః స్నావన్యాభ్యాః శుకాన్వితేన
హరిమాణం యక్నా హలీష్ణానాపవతేన కూశ్మాఙ్చకభిః శవర్తానూవధ్యేన
శునో విశననేన సర్పా౩ః త్లోహితగన్ధేన వయాశ్చ పక్షగన్ధేన
పిపీలికాః ప్రశాదేన ॥ ౫ ౭ ౨౩ ॥ పన్థాం ద్వావిశతిః ॥ ౫ ౭ ౨౩ ॥

౫౬ క్రమైరత్యక్రమీద్వాజీ విత్వైర్వైర్వైర్వజ్జయైః సంవిదానః । స నో
నయ సుకృతస్య లోకం తస్య తే వయ౨ః స్వధయా మదేమ ॥ ౫ ౭ ౨౪ ॥
క్రమైరష్టాదశ ॥ ౫ ౭ ౨౪ ॥

౫౭ ద్యౌస్తే పృష్ఠం పృథివీ సధస్థమాత్మాన్తరిక్షః సముద్రో యోనిః

సూర్యస్తే చక్షుర్వాతః ప్రాణశ్చంద్రమాః శ్రోత్రం మాసాశ్చార్ధమాసాశ్చ
 పర్వాణ్శ్చైతవోఙ్గాని సంవత్సరో మహిమా ॥ ౫౧ ౭౧ ౨౫॥ ద్యౌః పఞ్చ విశతిః
 ॥ ౫౧ ౭౧ ౨౫॥

౫౨ అగ్నిః పశురాసీత్తేనాయజన్త స ఏతం లోకమజయద్యస్మిన్నగ్నిః
 స తే లోకన్తం జేష్యస్యథావ జిప్సు వాయుః పశురాసీత్తేనాయజన్త
 స ఏతం లోకమజయద్యస్మిన్వాయుః స తే లోకన్తస్మాత్త్వాన్తరేష్యామి
 యది నావజిప్సుస్యాదిత్యః పశురాసీత్తేనాయజన్త స ఏతం
 లోకమజయద్యస్మిన్నాదిత్యః స తే లోకన్తం జేష్యసి యద్యవజిప్సుసి ॥
 ౫౧ ౭౧ ౨౬॥ యస్మిన్నష్టౌ చ ॥ ౫౧ ౭౧ ౨౬॥

యో వా అయథా దేవతం త్వామగ్న ఇన్ద్రస్య చిత్తిం యథా వై వయో వై
 యదాకూతాద్వాస్తే అగ్నే మయి గృహ్ణామి ప్రజాపతిః సోఽస్మాథ్ స్తేగాన్, వాజం
 కూర్మాన్, యోక్త్రం మిత్రావరుణావిన్ద్రస్య పూష్ట ఓజ ఆనన్దమహారగ్నైర్వాయోః
 పన్థాం క్రమైర్ద్యౌస్తేఽగ్నిః పశురాసీథ్షడ్విశతిః ॥
 యో వా ఏవాహుతిమభవన్పథిభిరవరుధ్యన్దమష్టౌ పఞ్చాశత ॥
 యో వా అయథా దేవతం యద్యవ జిప్సుసి ॥
 ఇతి పఞ్చమం కాణ్డం సంపూర్ణమ్ ౫॥

॥ తైత్తిరీయ-సంహితా ॥

తైత్తిరీయ-సంహితా

॥ షష్ఠం కాణ్డమ్ ॥

॥ శ్రీ గురుభ్యో నమః ॥ హరిః ఓ(౪)మ్ ॥

షష్ఠకాణ్డే ప్రథమః ప్రశ్నః ౧

౧ ప్రాచీనవశం కరోతి దేవమనుష్యా దిశో వ్యభజన్త ప్రాచీం దేవా
 దక్షిణా పితరః ప్రతీచీం మనుష్యా ఉదీచీం రుద్రా యత్ప్రాచీనవశం
 శం కరోతి దేవలోకమేవ తద్యజమాన ఉపావర్తతే పరి శ్రయత్యన్తర్హితో
 హి దేవలోకో మనుష్యలోకాన్నాస్మాల్లోకాధ్యేవ్యమివేత్యాహుః కో హి తద్వేద
 యద్యముష్మి ౩ ల్లోకేఽస్తి వా న వేతి దిక్ష్యతీకాశాన్కరో

౨ త్యుభయోర్లోకయోరభిజిత్వై కేశశ్మశ్రు వపతే నఖాని ని
 కృన్తతే మృతా వా ఏషా త్వగమేధ్యా యత్కేశశ్మశ్రు మృతామేవ
 త్వచమమేధ్యామపహత్య యజ్ఞయో భూత్వా మేధముపైత్యంగిరసః
 సువర్గం లోకం యన్తోఽపు దీక్షాతపసీ ప్రావేశయన్మపు స్నాతి సాక్షాదేవ
 దీక్షాతపసీ అవ రుంధే తీర్థే స్నాతి తీర్థే హి తే తాం ప్రావేశయన్తీర్థే
 స్నాతి

౩ తీర్థమేవ సమానానాం భవత్యపోఽశ్నాత్యన్తరత ఏవ మేధ్యో
 భవతి వాససా దీక్షయతి సౌమ్యం వై క్షేమం దేవతయా సోమమేష
 దేవతాముపైతి యో దీక్షతే సోమస్య తనూరసి తనువం మే పాహిత్యాహ
 స్వామేవ దేవతాముపైత్యథో ఆశిషమేవైతామా శాస్తేఽగ్నేస్తూషాధానం
 వాయోర్వాతపానం పితృణాం నీవిరోషధీనాం ప్రఘాత

౪ ఆదిత్యానాం ప్రాచీనతానో విశ్వేషాం దేవానామోతుర్నక్షత్రాణామతీకాశాస్తద్వా

- ఏతథ్సర్వదేవత్యం యద్వాసో యద్వాససా దీక్షయతి సర్వాభిరేవైనం
 దేవతాభిర్దీక్షయతి బహిఃప్రాణో వై మనుష్యస్తస్యాశనం ప్రాణోఽశ్నాతి
 సప్రాణ ఏవ దీక్షత ఆశితో భవతి యావానేవాస్య ప్రాణవైవ సహ
 మేధముపైతి ఘృతం దేవానాం మస్తు పితృణాం నిప్పక్వం మనుష్యాణాం తద్వా
 X ఏతథ్సర్వదేవత్యం యన్నవనీతం యన్నవనీతేనాభ్యక్ష్యే సర్వా ఏవ
 దేవతాః ప్రిణాతి ప్రమ్యతో వా ఏషోఽస్మాల్లోకాదగతో దేవలోకం యో
 దీక్షితోఽన్తరేవ నవనీతం తస్మాన్నవనీతేనాభ్యక్ష్యేఽనులోమం
 యజషా వ్యావృత్త్యా ఇన్ద్రో వృత్రమహస్తస్య కనీనికా
 పరాఽపతత్రదాఙ్ఞానమభవద్యదాక్ష్యే చక్షురేవ భ్రాతృవ్యస్య వృక్ష్యే
 దక్షిణం పూర్వమాఽక్ష్యే
 ౬ సవ్యో హి పూర్వం మనుష్యా ఆఙ్ఞాతే న ని ధావతే నీవ హి మనుష్యా
 ధావస్తే పఞ్చ కృత్వ ఆఽక్ష్యే పఞ్చాక్షరా పక్ష్యేః పాక్ష్యో యజ్ఞో
 యజ్ఞమేవావ రుంధే పరిమితమాఽక్ష్యేఽపరిమితో హి మనుష్యా
 ఆఙ్ఞాతే సతూలయాఽఽక్ష్యేఽపతూలయా హి మనుష్యా ఆఙ్ఞాతే వ్యావృత్త్యా
 యదపతూలయాంజీత వజ్ర ఇవ స్వాధ్నతూలయాక్ష్యే మిత్రత్వాయే
 ౭ న్ద్రో వృత్రమహస్థోఽఽపోఽఽభ్యమియత తాసాం యన్మేధ్యం
 యజ్ఞయో సదేవమాసీత్తదపోదక్రామత్తే దర్భా అభవన్ యద్దర్భ
 పుంజీలైః పవయతి యా ఏవ మేధ్యా యజ్ఞయాః సదేవా ఆపస్తాభిరేవైనం
 పవయతి ద్వాభ్యాం పవయత్యహోరాత్రాభ్యామేవైనం పవయతి త్రిభిః పవయతి
 త్రయ ఇమే లోకా ఏభిరేవైనం లోకైః పవయతి పఞ్చభిః
 ౮ పవయతి పఞ్చాక్షరా పక్ష్యేః పాక్ష్యో యజ్ఞో యజ్ఞాయైవైనం పవయతి
 షడ్భిః పవయతి షడ్వా ఋతవ ఋతుభిరేవైనం పవయతి సప్తభిః
 పవయతి సప్త ఛన్దాసి ఛన్దోభిరేవైనం పవయతి నవభిః పవయతి
 నవ వై పురుషే ప్రాణాః సప్రాణమేవైనం పవయత్యేకవిశత్యా పవయతి
 దశ హస్త్యా అఙ్గలయో దశ పద్యా ఆత్మైకవిశో యావానేవ

పురుషస్తమపరివర్గం

౯ పవయతి చిత్పతిస్తాస్వ పునాత్విత్వాహ మనో వై చిత్పతిర్మనస్తవైనం
 పవయతి వాకపతిస్తాస్వ పునాత్విత్వాహ వాచైవైనం పవయతి దేవస్తాస్వ సవితా
 పునాత్విత్వాహ సవితృప్రసూత ఏవైనం పవయతి తస్య తే పవిత్రపతే
 పవిత్రేణ యస్మై కం పునే తచ్ఛకేయమిత్వాహాశిషమేవైతామా శాస్తే ॥

౬। ౧। ౧॥ అతీకాశాన్ కరోత్యవేశయన్తీధే స్నాతి ప్రఘాతో మనుష్యాణాం
 తద్వా ఆక్షే మిత్రత్వాయ పంచభిరపరివర్గమష్టా చత్వారిశచ్చ ॥

౬। ౧। ౧॥

౧౦ యావన్తో వై దేవా యజ్ఞాయాపునత త ఏవాభవన్ య ఏవం విద్వాన్,
 యజ్ఞాయ పునీతే భవత్యేవ బహిః పవయిత్వాన్తః ప్ర పాదయతి మనుష్యలోక
 ఏవైనం పవయిత్వా పూతం దేవలోకం ప్రణయత్యదీక్షిత ఏకయాహుత్యేత్వాహుః
 స్రువేణ చతస్రో జహోతి దీక్షితత్వాయ స్రుచా పఞ్చమీం పఞ్చాక్షరా
 పఞ్చీః పాక్షో యజ్ఞో యజ్ఞమేవావ రుంధ ఆకూత్స్యై ప్రయుజేఽగ్నయే

౧౧ స్వాహేత్వాహకూత్స్యా హి పురుషో యజ్ఞమభి ప్రయుక్త్యే యజేయేతి
 మేధాయై మనసేఽగ్నయే స్వాహేత్వాహ మేధయా హి మనసా పురుషో
 యజ్ఞమభిగచ్ఛతి సరస్వత్యై పూష్టేఽగ్నయే స్వాహేత్వాహ వాగ్వై
 సరస్వతీ పృథివీ పూషా వాచైవ పృథివ్యా యజ్ఞం ప్ర యుక్తు ఆపో
 దేవీర్బృహతీర్విశ్వశంభువ ఇత్యాహ యా వై వర్ష్యాస్తా

౧౨ ఆపో దేవీర్బృహతీర్విశ్వశంభువో యదేతద్యజుర్న బ్రూయాద్ధివ్యా
 ఆపోఽశాంతా ఇమం లోకమా గచ్ఛేయురాపో దేవీర్బృహతీర్విశ్వశంభువ
 ఇత్యాహస్మా ఏవైనా లోకాయ శమయతి తస్మాచ్ఛాన్తా ఇమం లోకమా
 గచ్ఛన్తి ద్యావాపృథివీ ఇత్యాహ ద్యావాపృథివ్యోర్హియజ్ఞ
 ఉర్వన్తరీక్షమిత్వాహన్తరీక్షే హి యజ్ఞో బృహస్పతిర్నో హవిషా
 వృధా

౧౩ త్విత్వాహ బ్రహ్మ వై దేవానాం బృహస్పతిర్బృహ్మణైవాస్మై యజ్ఞమవ

రుంధే యద్బ్రూయాద్విధేరితి యజ్ఞస్థాణుమృచ్ఛేదవృధాత్విత్వాహ
 యజ్ఞస్థాణుమేవ పరి వృణక్తి ప్రజాపతిర్యజ్ఞమసృజత సోఽస్మాథస్పష్టః
 పరాజైథన్ ప్ర యజరస్త్రినాత్ప్ర సామ తమృగుదయచ్ఛద్యదృగుదయచ్ఛత్
 తదౌద్ గ్రహణస్యౌద్ గ్రహణత్వమ్మచా

౧౪ జహోతి యజ్ఞస్యోద్యత్వ్యా

అనుష్టుప్చందసాముదయచ్ఛదిత్యాహస్తస్మాదనుష్టుభా
 జహోతి యజ్ఞస్యోద్యత్వ్యా ద్వాదశ

వాథ్నబన్ధాన్యదయచ్ఛన్నిత్యాహస్తస్మాద్ద్వాదశభిర్వాథ్నబన్ధవిదో
 దీక్షయన్తి సా వా ఏషర్గనుష్టుగ్వాగనుష్టుగ్యదేతయర్చా దీక్షయతి
 వావైవైన సర్వయా దీక్షయతి విశ్వే దేవస్య నేతురిత్యాహ
 సావిత్వేతేన మర్తో వృణీత సఖ్య

౧౫ మిత్యాహ పితృదేవత్వేతేన విశ్వే రాయ ఇమధ్యసీత్యాహ వైశ్వదేవ్యేతేన
 ద్యుమ్నం వృణీత పుష్యస ఇత్యాహ పౌష్ఠ్యేతేన సా వా ఏషర్కర్వదేవత్యా
 యదేతయర్చా దీక్షయతి సర్వాభిరేవైనం దేవతాభిర్దీక్షయతి సప్తాక్షరం
 ప్రథమం పదమష్టాక్షరాణి త్రిణి యాని త్రిణి తాన్యష్టావుపయన్తి యాని
 చత్వారి తాన్యష్టా యదష్టాక్షరా తేన

౧౬ గాయత్రీ యదేకాదశాక్షరా తేన త్రిష్టుగ్యద్వాదశాక్షరా తేన జగతి సా వా
 ఏషర్కర్వాణి ఛన్దాస్యి యదేతయర్చా దీక్షయతి సర్వేభిరేవైనం
 ఛన్దోభిర్దీక్షయతి సప్తాక్షరం ప్రథమం పద సప్తపదా శక్వరీ
 పశవః శక్వరీ పశూనేవావ రుంధ ఏకస్మాదక్షరాదనాప్తం ప్రథమం
 పదం తస్మాద్ద్వాదావోఽనాప్తం తన్మనుష్యా ఉప జివన్తి పూర్ణయా జహోతి
 పూర్ణ ఇవ హి ప్రజాపతిః ప్రజాపతేరాప్యై న్యూనయా జహోతి న్యూనాద్ధి
 ప్రజాపతిః ప్రజా అసృజత ప్రజానా స్పృష్టైః || ౬ | ౧ | ౨ || అగ్నయే
 తా వృధాత్వంచా సఖ్యనేన జహోతి పఞ్చదశ చ || ౬ | ౧ | ౨ ||

౧౭ ఋక్నామే వై దేవేభ్యో యజ్ఞాయాతిష్ఠమానే కృష్ణో రూపం

కృత్వాపక్రమ్యాతిష్ఠతాం తేమన్యస్త్రయం వా ఇమే ఉపావర్ణ్యతః స ఇదం
 భవిష్యతి తే ఉపామన్తయస్త్రతే అహోరాత్రయోర్మహిమానమపనిధాయ
 దేవానుపావర్తేతామేష వా ఋచో వర్ణో యచ్చుక్లం కృష్ణాజినస్యైష సామ్నో
 యత్కృష్ణమృక్వామయోః శిల్పే స్థ ఇత్యాహర్కామే ఏవవ రుంధ ఏష
 ౧౦ వా అహ్నో వర్ణో యచ్చుక్లం కృష్ణాజినస్యైష రాత్రియా యత్కృష్ణం
 యదేవైనయోస్త్రత్ర న్యక్తం తదేవవ రుంధే కృష్ణాజినేన దీక్షయతి
 బ్రహ్మణో వా ఏతద్రూపం యత్కృష్ణాజినం బ్రహ్మణైవైనం దీక్షయతీమాం
 ధియః శిక్షమాణస్య దేవేత్యాహ యథాయజురేవైతద్గర్భో వా ఏష
 యద్దీక్షిత ఉల్బం వాసః ప్రోర్లుతే తస్మాద్

౧౧ గర్భాః ప్రావృతా జాయన్తే న పురా సోమస్య క్రయాదపోర్ద్విత యత్పురా సోమస్య
 క్రయాదపోర్ద్విత గర్భాః ప్రజానాం పరాపాతుకాః స్యుః కీతే సోమేఽపోర్లుతే
 జాయత ఏవ తదథో యథా వసీయాః సం ప్రత్యపోర్లుతే తాద్గుగేవ తదంగిరసః
 సువర్గం లోకం యస్త్ర ఊర్జం వ్యభజస్త్ర తతో యదత్యశిష్యత తే శరా
 అభవన్నూర్వై శరా యచ్ఛరమయా

౧౨ మేఖలా భవత్యూర్ణవేవావ రుంధే మధ్యతః సం నహ్యాతి మధ్యత ఏవాస్మా
 ఊర్జం దధాతి తస్మాన్మధ్యత ఊర్ణా భుజ్జత ఊర్ధ్వం వై పురుషస్య
 నాభ్యై మేధ్యమవాచీనమమేధ్యం యన్మధ్యతః సంనహ్యాతి మేధ్యం
 చైవాస్మామేధ్యం చ వ్యావర్తయతీన్తో వృత్రాయ వజ్రం ప్రాహరథ్య
 త్రేధా వ్యభవథస్సప్తతీయః రథస్త్పతీయం యూపస్త్పతీయం

౧౩ యేఽన్తఃశరా అశీర్శస్త్ర తే శరా అభవస్తచ్చరాణాః శరత్వం
 వజ్రో వై శరాః క్షుత్థలు వై మనుష్యస్య భ్రాతృవ్యో యచ్ఛరమయా
 మేఖలా భవతి వజ్రేణైవ సాక్షాత్తుధం భ్రాతృవ్యం మధ్యతోఽప
 హతే త్రివృద్భవతి త్రివృద్వై ప్రాణస్త్రివృతమేవ ప్రాణం మధ్యతో
 యజమానే దధాతి పృథ్వీ భవతి రజ్జానాం వ్యావృత్త్యై మేఖలయా యజమానం
 దీక్షయతి యోక్తేణ పత్నీం మిథునత్వాయ

౨౨ యజ్ఞో దక్షిణామభ్యధ్యాయతాః

సమభవత్తదన్తోఽచాయథోఽమన్యత యో వా ఇతో జనిష్యతే స ఇదం
భవిష్యతీతి తాం ప్రావిశత్తస్యా ఇన్ద్ర ఏవాజాయత సోఽమన్యత యో
వై మదితోఽపరో జనిష్యతే స ఇదం భవిష్యతీతి తస్యా ఆనుమృశ్య
యోనిమాచ్ఛినథ్వా సూతవశాభవత్తధూతవశాయై జన్మ

౨౩ తాః హస్తే న్యవేష్టయత తాం మృగేషు న్యదధాథ్వా

కృష్ణవిషాణాభవదన్ద్రస్య యోనిరసి మా మా హిఃసీరితి
కృష్ణవిషాణాం ప్రయచ్ఛతి సయోనిమేవ యజ్ఞం కరోతి సయోనిం
దక్షిణాః సయోనిమిన్ద్రః సయోనిత్వాయ కృష్ణై త్వా సుసన్యాయా
ఇత్యాహ తస్మాదకృష్ణవచ్యా ఓషధయః పచ్యన్తే సుపిపలూభ్యస్తౌష్ఠిషధీభ్య
ఇత్యాహ తస్మాదోషధయః ఫలం గృహ్లాన్తి యద్ధన్తేన

౨౪ కణ్ణాయేత పామనం భావుకాః ప్రజాః స్వర్యధ్నుయేత నగ్నం భావుకాః

కృష్ణవిషాణయా కణ్ణాయతేఽపిగృహ్య స్మయతే ప్రజానాం గోపిథాయ న పురా
దక్షిణాభ్యో నేతోః కృష్ణవిషాణామవ చృతేద్యత్పురా దక్షిణాభ్యో
నేతోః కృష్ణవిషాణామవచృతేద్యోనిః ప్రజానాం పరాపాతుకా న్యాన్నితాసు
దక్షిణాసు చాత్వాలే కృష్ణవిషాణాం ప్రాస్యతి యోనిర్వై యజ్ఞస్య చాత్వాలం
యోనిః కృష్ణవిషాణా యోనావేవ యోనిం దధాతి యజ్ఞస్య సయోనిత్వాయ ॥ ౬ ॥

౧ ॥ ౩ ॥ రున్ధ ఏష తస్మాచ్ఛరమయా యూపస్తృతీయం మిథునత్వాయ జన్మ
హస్తేనాఽష్టా చత్వారిః శచ్చ ॥ ౬ ॥ ౧ ॥ ౩ ॥

౨౫ వాగ్వై దేవేభ్యోఽపాక్రామద్యజ్ఞాయాతిష్ఠమానా సా వనస్పతీన్ప్రావిశద్వైషా
వాగ్వనస్పతిషు వదతి యా దున్ధుభౌ యా తూణవే యా వీణాయాం యద్దీక్షితదణ్ణం
ప్రయచ్ఛతి వాచమేవావ రుంధ జౌదుంబరో భవత్యూర్వా ఉదుంబర
ఊర్ణమేవావ రుంధే ముఖేన సం మితో భవతి ముఖత ఏవాస్మా ఊర్ణం దధాతి
తస్మాన్ముఖత ఊర్ణా భుజ్జతే

౨౬ క్రీతే సోమే మైత్రావరుణాయ దణ్ణం ప్ర యచ్ఛతి మైత్రావరుణో హి
పురస్తాదృత్విగోభ్యో వాచం విభజతి తామృత్విజో యజమానే
ప్రతి ప్లాపయన్తి స్వాహా యజ్ఞం మనసేత్యాహ మనసా హి పురుషో
యజ్ఞమభిగచ్ఛతి స్వాహా ద్యావాపృథివీభ్యామిత్యాహ ద్యావాపృథివ్యోర్ధ్వ
యజ్ఞః స్వాహారోరన్తరిణాదిత్యాహాన్తరిక్షే హి యజ్ఞః స్వాహా యజ్ఞం
వాతాదారభ ఇత్యాహాయం

౨౭ వావ యః పవతే స యజ్ఞస్తమేవ సాణాదా రభతే ముష్టి కరోతి వాచం
యచ్ఛతి యజ్ఞస్య ధృత్యా అదీక్షిష్టాయం బ్రాహ్మణ ఇతి త్రిరుపాగ్శ్వాహ
దేవేభ్య ఏవైనం ప్రాహ త్రిరుచ్చైరుభయేభ్య ఏవైనం దేవమనుష్యేభ్యః
ప్రాహ న పురా నక్షత్రేభ్యో వాచం వి సృజేద్యత్పురా నక్షత్రేభ్యో వాచం
విసృజేద్యజ్ఞం విచ్ఛిన్వ్యా

౨౮ దుదితేషు నక్షత్రేషు వ్రతం కృణుతేతి వాచం వి సృజతి
యజ్ఞవ్రతో వై దీక్షితో యజ్ఞమేవాభి వాచం వి సృజతి యది
విసృజేద్వైష్ణవిమృవమను బ్రూయాద్యజ్ఞో వై విష్ణుర్యజ్ఞేనైవ యజ్ఞః
సం తనోతి దైవీం ధియం మనామహ ఇత్యాహ యజ్ఞమేవ తన్మృదయతి సుపారా నో
ఆసద్వశ ఇత్యాహ వ్యుష్టిమేవావ రుంధే

౨౯ బ్రహ్మవాదినో వదన్తి హోతవ్యం దీక్షితస్య గృహో3 ఇన హోతవ్యా3మితి
హవిర్వై దీక్షితో యజ్ఞహుయాద్యజమానస్యావదాయ జహుయాద్యన్న
జహుయాద్యజ్ఞపరురన్తరియాద్యే దేవా మనోజాతా మనోయుజ ఇత్యాహ ప్రాణా
వై దేవా మనోజాతా మనోయుజస్తేష్వేవ పరోఽక్షం జహోతి తన్నేవ హుతం
నేవాహుతగ్గ్ స్వపన్తం వై దీక్షితః రక్షాసి జిఘాః సన్వ్యగ్నిః

౩౦ ఖలు వై రక్షోహగ్నౌ త్వః సు జాగృహి వయః సు
మన్దిషీమహిత్యాహగ్నిమేవాధిపాం కృత్వా స్వపితి రక్షసామపహత్యా
అవ్రత్యమివ వా ఏష కరోతి యో దీక్షితః స్వపితి త్వమగ్నౌ వ్రతపా
అసీత్యాహగ్నిర్వై దేవానాం వ్రతపతిః స ఏవైనం వ్రతమా లంభయతి దేవ

ఆ మర్త్యేష్వేత్యాహ దేవో

30 హ్యేష సన్మర్త్యేషు త్వం యజ్ఞేష్విడ్య ఇత్యాహైతః హి యజ్ఞేష్విడతేప
 వై దీక్షితాఘృషుషుష ఇంద్రియం దేవతాః క్రామన్తి విశ్వే దేవా
 ఆభి మామాఽవవృత్తన్తిత్యాహేన్ద్రియేణైవేనం దేవతాభిః సం నయతి
 యదేతద్యజుర్న బ్రూయాద్యావత ఏవ పశూనభి దీక్షేత తావన్తోఽస్య పశవః
 సూ్యా రాస్వయథ్

32 సోమా భూయో భరేత్యాహోపరిమితానేవ పశూనవ రుంధే చన్ద్రమసి
 మమ భోగాయ భవేత్యాహ యథాదేవతమేవైనాః ప్రతి గృహ్లాతి వాయవే త్వా
 వరుణాయ త్యేతి యదేవమేతా నానుదిశేదయథాదేవతం దక్షిణా గమయేదా
 దేవతాభ్యో వృశ్యేత యదేవమేతా అనుదిశతి యథాదేవతమేవ దక్షిణా
 గమయతి న దేవతాభ్య ఆ

33 వృశ్యతే దేవీరాపో అపాం నపాదిత్యాహ యద్వో మేధ్యం యజ్ఞయః
 సదేవం తద్వో మావ క్రమిషమితి వావైతదాహోచ్ఛిన్నం తన్తుం పృథీవ్యా
 అను గేషమిత్యాహ సేతుమేవ కృత్వాత్యేతి || ౬ | ౧ | ౪ || భుజ్జితేయం
 ఛిన్యాద్రుంధేఽగ్నిరాహ దేవ ఇయద్దేవతాభ్య ఆ త్రయస్త్రి శవచ్చ || ౬ | ౧ | ౪ ||

34 దేవా వై దేవయజనమధ్యవసాయ దిశో న
 ప్రాజానన్తేఽన్యోఽన్యముపాధావన్వయా ప్ర జానామ త్వయేతి తేఽదిత్యాః
 సమధ్రియన్త త్వయా ప్ర జానామేతి సాఽబ్రవీద్వరం వృణై మత్ప్రాయణా ఏవ
 వో యజ్ఞా మదుదయాన అసన్నితి తస్మాదాదిత్యః ప్రాయణీయో యజ్ఞానామాదిత్య
 ఉదయనీయః పఞ్చ దేవతా యజతి పఞ్చ దిశో దిశాం ప్రజ్ఞాత్వా

35 అథో పఞ్చాక్షరా పక్షిః పాక్ష్యో యజ్ఞో యజ్ఞమేవావ రుంధే
 పథ్యాగ్ స్వస్తిమయజన్ప్రాచీమేవ తయా దిశం ప్రాజానన్మగ్నినా దక్షిణా
 సోమేన ప్రతిచిః సవిత్రోదీచీమదిత్యోర్ధ్వాం పథ్యాగ్ స్వస్తిం యజతి
 ప్రాచీమేవ తయా దిశం ప్రజానాతి పథ్యాగ్ స్వస్తిమిష్ట్యాగ్నీషోమో యజతి
 చక్షుషీ వా ఏతే యజ్ఞస్య యదగ్నీషోమో తాభ్యామేవాను పశ్య

3౬ త్యగ్నీషోమావిష్టా సవితారం యజతి సవిత్ప్రసూత ఏవాను పశ్యతి
 సవితారమిష్టాదితిం యజతీయం వా అదితిరస్యామేవ ప్రతిష్ఠాయాను
 పశ్యత్యదితిమిష్టా మారుతీమృచమన్వాహ మరుతో వై దేవానాం
 విశో దేవవిశం ఖలు వై కల్పమానం మనుష్యవిశమను కల్పతే
 యన్మారుతీమృచమన్వాహ విశాం క్లప్త్యై బ్రహ్మవాదినో వదన్తి
 ప్రయాజవదననూయాజం ప్రాయణీయం కార్యమనూయాజవ

3౭ దప్రయాజముదయనీయమితిమే వై ప్రయాజా ఆమీ అనూయాజాః సైవ సా
 యజ్ఞస్య సన్తతిస్తత్తథా న కార్యమాత్మా వై ప్రయాజాః ప్రజానూయాజా
 యత్ప్రయాజానన్తరియాదాత్మానమన్తరియాద్యదనూయాజానన్తరియాత్ప్రయాజామన్తరియాద్యతః
 ఖలు వై యజ్ఞస్య వితతస్య న క్రియతే తదను యజ్ఞః పరా భవతి
 యజ్ఞం పరాభవన్తం యజమానోఽను

3౮ పరా భవతి ప్రయాజవదేవానూయాజవత్ప్రాయణీయం కార్యం
 ప్రయాజవదనూయాజవదుదయనీయం నాత్మానమన్తరేతి న ప్రజాం న యజ్ఞః
 పరాభవతి న యజమానః ప్రాయణీయస్య నిష్కాస ఉదయనీయమభి
 నిర్వపతి సైవ సా యజ్ఞస్య సన్తతిర్యాః ప్రాయణీయస్య యాజ్యా యతా
 ఉదయనీయస్య యాజ్యాః కుర్యాత్పరాజముం లోకమా రోహేత్ప్రమాయుకః స్వాధ్యాః
 ప్రాయణీయస్య పురోఽనువాక్యాస్తా ఉదయనీయస్య యాజ్యాః కరోత్యస్మిన్నేవ
 లోకే ప్రతి తిష్ఠతి || ౬ | ౧ | x || ప్రజ్ఞాత్వై పశ్యత్యనూయాజవద్యజమానోఽను
 పురోనువాక్యాస్తా అష్టా చ || ౬ | ౧ | x ||

3౯ కద్రూశ్చ వై సుప్రరీ చాత్మరూపయోరస్పర్ధేతా సా కద్రూః
 సుప్రరీమజయథ్నాబ్రవీత్ప్రతీయస్యామితో దివి సోమస్తమాహర
 తేనాత్మానం నిష్క్రిణీష్యేతీయం వై కద్రూరసౌ సుప్రరీ ఛన్దాసీ
 సౌపర్ధేయాః సాబ్రవీదస్మై వై పితరో పుత్రాన్భిభృతస్తుతీయస్యామితో
 దివి సోమస్తమాహర తేనాత్మానం నిష్క్రిణీష్యే

౪౦ తి మా కద్రూరవోచదితి జగత్సుదపతచ్చతుర్దశాక్షరా సతీ సాప్రాప్య

న్యవర్తత తస్యై ద్వే అక్షరే అమీయేతాః సా పశుభిశ్చ దీక్షయా
 చాగచ్ఛత్రస్మాజ్జగతీ ఛందసాం పశవ్యతమా తస్మాత్పశుమన్తం
 దీక్షోప నమతి త్రిష్టుగుదపతత్రయోదశాకరా సతీ సాప్రాప్య న్యవర్తత
 తస్యై ద్వే అక్షరే అమీయేతాః సా దక్షిణాభిశ్చ

౪౧ తపసా చాగచ్ఛత్రస్మాత్త్రిష్టుభో లోకే మాధ్యన్దినే
 సవనే దక్షిణా నీయన్త ఏతత్థలు వావ తప ఇత్యాహుర్యః స్వం దదాతీతి
 గాయత్ర్యుదపతచ్ఛతురకరా సత్యజయా జ్యోతిషా తమస్యా అజాభ్యరుంధ
 తదజాయా అజత్వః సా సోమం చాహరచ్ఛత్వారి చాక్షరాణి సాష్టాక్షరా
 సమపద్యత బ్రహ్మవాదినో వదన్తి

౪౨ కస్మాథ్పత్యాధాయత్రీ కనిష్ఠా ఛందసాః సతీ
 యజ్ఞముఖం పరీయామేతి యదేవాదః సోమమాహరత్రస్మాద్ద్యజ్ఞముఖం
 పర్యైత్రస్మాత్తేజస్విసీతమా పద్యాం ద్వే సవనే సమగృహ్లాన్ముఖేనైకం
 యన్ముఖేన సమగృహ్లాత్తదధయత్రస్మాద్ ద్వే సవనే శుక్రవతీ
 ప్రాతఃసవనం చ మాధ్యన్దినం చ తస్మాత్ప్రతీయసవన బుజీషమభి
 షుణ్యన్తి ధీతమివ హి మన్యన్త

౪౩ ఆశిరమవ నయతి సశుక్రత్వాయాథో సం భరత్వేవైనత్తః
 సోమమాహీయమాణం గన్ధర్వో విశ్వావసుః పర్యముష్ణాథ్ప తిస్రో రాత్రీః
 పరిముషితోఽవసత్తస్మాత్తిస్రో రాత్రీః క్రీతః సోమో వసతి తే దేవా
 అబ్రువన్ప్రీకామా వై గన్ధర్వాః స్త్రియా నిష్క్రిణామేతి తే వాచగ్గ్
 స్త్రియమేకహాయసీం కృత్వా తయా నిరక్రీణన్థా రోహిద్రూపం కృత్వా
 గన్ధర్వేభ్యో

౪౪ ౭పక్రమ్యతిష్ఠత్తద్రోహితో జన్మ తే దేవా అబ్రువన్సవ
 యుష్మదక్రమీన్నాస్మానుపావర్తతే వి హ్వయామహా ఇతి బ్రహ్మ గన్ధర్వా
 అవదన్నగాయన్ఠేవాః సా దేవాన్గాయత ఉపావర్తత తస్మాద్గాయన్తగ్గ్ స్త్రియః
 కామయన్తే కాముకా ఏనగ్గ్ స్త్రియో భవన్తి య ఏవం వేదాథో య ఏవం విద్వానపి

జన్యేషు భవతి తేభ్య ఏవ దదత్సుత యద్భవతుతయా

౪౫ భవన్యైకహాయన్యా క్రీణాతి వావైవైనః సర్వయా క్రీణాతి
 తస్మాదేకహాయనా మనుష్యా వాచం వదన్త్యకూటయా ఒకర్ణయా ఒకాణయా
 ఒశ్లోణయా ఒసప్తశఫయా క్రీణాతి సర్వయైవైనం క్రీణాతి యచ్ఛేతయా
 క్రీణీయాద్దుశ్చర్మా యజమానః స్యాద్యత్కృష్ణయాసుస్తరణీ స్యాత్ప్రమాయుకో
 యజమానః స్యాద్యద్విరూపయా వార్త్రఘ్ని స్యాథ్న వాన్యం జినీయాత్తం వాన్యో
 జినీయాదరుణయా పిక్లాష్యా క్రీణాత్యేతద్వై సోమస్య రూపగ్ స్యయైవైనం
 దేవతయా క్రీణాతి || ౬ | ౧ | ౬ || నిష్క్రిణీష్య దక్షిణాభిశ్చ వదన్తి మన్యస్తే
 గన్ధర్వభ్యో బహుతయాః పింగాష్యా దశ చ || ౬ | ౧ | ౬ ||

౪౬ తద్ధిరణ్యమభవత్తస్మాదదోభ్య హిరణ్యం పునన్తి బ్రహ్మవాదినో వదన్తి
 కస్మాథ్నత్యాదనస్థితేన ప్రజాః ప్రవీయన్తేఒసన్వతీర్ణాయన్త ఇతి
 యద్ధిరణ్యం పుతేఒవధాయ జహోతి తస్మాదనస్థితేన ప్రజాః ప్ర
 వీయన్తేఒసన్వతీర్ణాయన్త ఏతద్వా ఆగ్నేః ప్రియం ధామ యద్భుతం తేజో
 హిరణ్యమియం తే శుక్ర తనూరిదం వర్చ ఇత్యాహ సతేజసమేవైనః
 సతనుం

౪౭ కరోత్యథో సం భరత్యేవైనం యదబద్ధమవదధ్యాధ్రాభాః ప్రజానాం
 పరాపాతుకాః స్యుర్బద్ధమవ దధాతి గరాభాణాం ధృత్యై నిష్ఠర్క్యం బధాతి
 ప్రజానాం ప్రజననాయ వాగ్వా ఏషా యథోమక్రయణీ జూరసీత్యాహ యద్ధి
 మనసా జవతే తద్వాచా వదతి ధృతా మనసేత్యాహ మనసా హి వాగ్ధృతా
 జష్టా విష్టవ ఇత్యాహ

౪౮ యజ్ఞో వై విష్ణుర్వజ్ఞాయైవైనాం జష్టాం కరోతి తస్మాస్తే సత్యసవసః
 ప్రసవ ఇత్యాహ సవిత్ప్రసూతామేవ వాచమవ రుంధే కాణ్డేకాణ్డే వై
 క్రియమాణే యజ్ఞః రజ్ఞాసే జిఘాః సన్వేష ఖలు వా ఆరక్షోహతః
 పన్థా యోఒగ్నేశ్చ సూర్యస్య చ సూర్యస్య చక్షురారుహమగ్నేరక్షః

కనీసకామిత్యాహ య ఏవారణోహతః పన్నాస్త్య సమారోహతి
 ౪౯ వాగ్వా ఏషా యథోమక్రయణీ చిదసి మనాసీత్యాహ
 శాస్త్యేవైనామేతత్తస్మాద్విష్టాః ప్రజా జాయంతే చిదసీత్యాహ యద్ధి
 మనసా చేతయతే తద్వాచా వదతి మనాసీత్యాహ యద్ధి మనసాభిగచ్ఛతి
 తత్కరోతి ధీరసీత్యాహ యద్ధి మనసా ధ్యాయతి తద్వాచా
 x౦ వదతి దక్షిణాసీత్యాహ దక్షిణా హ్యేషా యజ్ఞయాసీత్యాహ
 యజ్ఞయామేవైనాం కరోతి క్షత్రియాసీత్యాహ క్షత్రియా హ్యేషా
 ౭దితిరస్యభయతః శీర్షీత్యాహ యదేవాదిత్యః ప్రాయణీయో
 యజ్ఞానామాదిత్య ఉదయనీయస్తస్మాదేవమాహ యదబధ్ధా స్యాదయతా
 స్యాద్యత్పదిబధ్ధానుస్తరణీ స్యాత్ప్రమాయుకో యజమానః స్యాద్
 x౧ యత్కర్ణగృహీతా వార్త్రఘ్ని స్యాథన్ వాన్యం జనీయాత్తం వాన్యో
 జనీయాన్మిత్రస్త్వా పది బధ్నాత్విత్యాహ మిత్రో వై శివో దేవానాం తేనైవైనాం
 పది బధ్నాతి పూషాధ్వనః పాత్విత్యాహేయం వై పూషేమామేవాస్యా అధిపామకః
 సమష్ట్యా ఇన్ద్రాయాధ్యక్షాయేత్యాహేన్ద్రమేవాస్యా అధ్యక్షం కరో
 x౨ త్యను త్వా మాతా మన్యతామను పితేత్యాహానుమతయైవైనయా క్రీణాతి సా దేవి
 దేవమచ్చేహీత్యాహ దేవి హ్యేషా దేవః సోమ ఇన్ద్రాయ సోమమిత్యాహేన్ద్రాయ హి
 సోమ ఆహీయతే యదేతద్యజుర్న బ్రూయాత్పరాచ్యేవ సోమక్రయణీయాద్రుద్రస్తాః
 వర్తయత్విత్యాహ రుద్రో వై క్రూరో
 x౩ దేవానాం తమేవాస్యై పరస్తాద్ధధాత్యావృత్త్యై క్రూరమివ వా
 ఏతత్కరోతి యద్రుద్రస్య కీర్తయతి మిత్రస్య పథేత్యాహ శాస్త్యై
 వాచా వా ఏష వి క్రీణీతే యః సోమక్రయణ్యా స్వస్తి సోమసఖా పునరేహి
 సహ రయ్యేత్యాహ వాచైవ విక్రీయ పునరాత్మన్వాచం ధత్తేనుపదాసుకాస్య
 వాగ్భవతి య ఏవం వేద || ౬ | ౧ | ౭ ||
 సతనుం విష్ణవ ఇత్యాహ సమారోహతి ధ్యాయతి తద్వాచా యజమానః స్యాత్కరోతి
 క్రూరో వేద || ౬ | ౧ | ౭ ||

౫౪ షట్పదాన్యను ని క్రామతి షడహం వాజ్ఞాతి వదత్స్యత సంవధ్పరస్యాయనే
 యావత్త్యేవ వాక్తామవ రుంధే సప్తమే పదే జహోతి సప్తపదా శక్వరీ
 పశవః శక్వరీ పశూనేవావ రుంధే సప్త గ్రామ్యాః పశవః సప్తారణ్యాః
 సప్త ఛన్దాగ్న్యభయస్యావరుద్ధ్యై వస్వ్యసి రుద్రాసీత్యాహ రూపమేవాస్యా
 ఏతన్మహిమానం

౫౫ వ్యాచష్టే బృహస్పతిస్తాస్వ సుమ్నో రణ్యత్విత్యాహ బ్రహ్మ వై దేవానాం
 బృహస్పతిర్బృహస్మణైవాస్మై పశూనవ రుంధే రుద్రో వసుభిరా
 చికేత్విత్యాహావృత్త్యై పృథివ్యాస్తాస్వ మూర్ధన్నా జఘర్మి దేవయజన
 ఇత్యాహ పృథివ్యా హ్యేష మూర్ధా యద్దేవయజనమిడాయాః పద ఇత్యాహేడామై
 హ్యేతత్పదం యథోన్మక్రయజ్ఞైః ఘృతవతి స్వాహా

౫౬ త్యాహ యదేవాస్యై పదార్ఘ్యతమపీడ్యత తస్మాదేవమాహ
 యదధ్వర్యురనగ్నావాహుతిం జహుయాదన్తోఽధ్వర్యుః స్వాద్రక్షాః
 యజ్ఞః హన్యర్హిరణ్యముపాస్య జహోత్యగ్నివత్సేవ జహోతి
 నాన్తోఽధ్వర్యుర్భవతి న యజ్ఞః రక్షాః ఘ్నున్తి కాణ్ణికాణ్ణే
 వై క్రియమాణే యజ్ఞః రక్షాః జఘాః సన్తి పరిలిఖితః
 రక్షః పరిలిఖితా అరాతయ ఇత్యాహ రక్షసామపహత్యా

౫౭ ఇదమహః రక్షసో గ్రీవా ఆపి కృంతామి యోఽస్మాన్దేవస్థి యం వ
 వయం ద్విష్ట ఇత్యాహ ద్వో వావ పురుషౌ యం చైవ ద్వేష్టి యత్సైవం
 ద్వేష్టి తయోరేవానస్తరాయం గ్రీవాః కృంతతి పశవో వై సోమక్రయజ్ఞై
 పదం యావత్త్మాతః సం వపతి పశూనేవావ రుంధేఽన్మే రాయ ఇతి సం
 వపత్యాత్మానమేవాధ్వర్యుః

౫౮ పశుభ్యో నాస్తరేతి త్వే రాయ ఇతి యజమానాయ ప్ర యచ్ఛతి యజమాన
 ఏవ రయిం దధాతి తోతే రాయ ఇతి పత్నియా ఆర్ధో వా ఏష ఆత్మనో యత్పత్ని
 యథా గృహేషు నిధతే తాదృగేవ తత్త్వస్థీమతి తే సమేయేత్యాహ త్వష్టా
 వై పశూనాం మిథునానాః రూపకృద్రూపమేవ పశుషు దధాత్వస్మై

వై లోకాయ గార్హపత్య ఆ ధీయతేఽముష్యా ఆహవనీయో యద్గార్హపత్య
 ఉపవపేదస్మి३ఁ త్లోకే పశుమాన్ధ్యాద్యదాహవనీయేఽముష్మి३ఁ
 త్లోకే పశుమాన్ధ్యాదుభయోరుప వపత్యభయోరేవైనం లోకయోః
 పశుమన్తం కరోతి ॥ ౬౧ ౧౧ ౮ ॥ మహిమానగ్న్ స్వాహాఽపహత్యా అధ్వర్యుర్ధీయతే
 చతుర్విఁ శతిశ్చ ॥ ౬౧ ౧౧ ౮ ॥

౫౯ బ్రహ్మవాదినో వదన్తి విచిత్వః సోమా३ న విచిత్వా३ ఇతి సోమో
 వా ఓషధీనాఁ రాజా తస్మిన్. యదాపన్నం గ్రసితమేవాస్య
 తద్యద్విచినుయాద్యథాస్యాద్ గ్రసితం నిష్ఠిదతి తాదృగేవ తద్యన్న
 విచినుయాద్యథాక్షన్నాపన్నం విధావతి తాదృగేవ తత్తోధుకోఽధ్వర్యుః
 స్యాత్తోధుకో యజమానః సోమవిక్రయిన్తోనుమఁ శోధయేత్వేవ
 బ్రూయాద్యదీతరం

౬౦ యదీతరముభయేనైవ సోమవిక్రయిణమర్చయతి తస్మాఞ్సోమవిక్రయీ
 ఙ్కోధుకోఽరుణో హ స్మాహౌపవేశిః సోమక్రయణ ఏవాహం తృతీయసవనమవ
 రుంధ ఇతి పశునాం చర్మన్మిమితే పశునేవావ రుంధే పశవో హి
 తృతీయఁ సవనం యం కామయేతాపశుః స్వాదిత్యృక్షతస్తస్య
 మిమీతర్షం వా అపశవ్యమపశురేవ భవతి యం కామయేత పశుమాన్ధ్యా

౬౧ దితి లోమతస్తస్య మిమీతైతద్వై పశునాఁ రూపఁ రూపేణైవాస్మై
 పశునవ రుంధే పశుమానేవ భవత్యపామన్తే క్రీణాతి సరసమేవైనం
 క్రీణాత్యమాత్యోఽసీత్యాహౌమైవైనం కురుతే శుక్రస్తే గ్రహ ఇత్యాహ శుక్రో
 హ్యస్య గ్రహోఽనసాచ్చ యాతి మహిమానమేవాస్యాచ్చ యాత్యనసా

౬౨ ఽచ్చ యాతి తస్మాదనోవాహ్యాఁసమే జీవనం యత్ర ఖలు వా
 ఏతఁ శీర్షా హరన్తి తస్మాచ్ఛీర్షహార్యం గిరౌ జీవనమభిత్వం
 దేవఁ సవితారమిత్యతిచ్చందసరాచ్చ మిమీతేఽతిచ్చన్దా వై సర్వాణీ
 ఛన్దాః సర్వేభిరేవైనం ఛన్దోభిర్మిమితే వర్ష వా ఏషా ఛందసాం
 యదతిచ్చన్దా యదతిచ్చందసరాచ్చ మిమీతే వర్షైవైన్ఁసమానానాం

కరోత్యకయైకయోధ్వర్గం

౬౩ మిమీతేఽయాతయామ్నియాయాతయామ్నియైవైనం మిమీతే తస్మాన్నానావీర్యా
అఙ్గులయః సర్వాస్వఙ్గుప్థముప ని గృహ్లాతి
తస్మాథ్వమావద్య్తోఽన్యాభిరఙ్గులిభిస్తస్మాథ్వస్యా అను
సం చరతి యథుహ సర్వాభిర్మిమీత సౌశ్రిష్టా అఙ్గులయో
జాయేరన్నేకయైకయోధ్వర్గం మిమీతే తస్మాద్విభక్తా జాయన్తే పఞ్చ కృత్వో
యజషా మిమీతే పఞ్చాక్షరా పక్షిః పాక్షిః యజ్ఞో యజ్ఞమేవావ రుంధే
పఞ్చ కృత్వస్తూష్టిం

౬౪ దశ సం పద్యన్తే దశాక్షరా విరాడన్నం విరాడ్విరాజైవాన్నాద్యమవ
రుంధే యద్యజషా మిమీతే భూతమేవావ రుంధే యత్తూష్టిం భవిష్యద్యద్యై
తావానేవ సోమః స్యాద్యావన్తం మిమీతే యజమాన్స్యైవ స్యాన్నాపి సదస్యానాం
ప్రజాభ్యన్తేవ్యత్సుప సమూహతి సదస్యానేవాన్వాభజతి వాససోప నహ్యతి
సర్వదేవత్యం వై

౬౫ వాసః సర్వాభిరైవైనం దేవతాభిః సమర్థయతి పశవో వై సోమః
ప్రాణాయ త్వేత్సుప నహ్యతి ప్రాణమేవ పశుషు దధాతి వ్యానాయ త్వేత్యను
శ్చైన్ధతి వ్యానమేవ పశుషు దధాతి తస్మాథ్వస్వపన్తం ప్రాణా న జహతి ||
౬౬ ౧౧ ౯ || ఇతరం పశుమాన్ధ్యాద్యాత్యససోధ్వర్గం తూష్టిః సర్వదేవత్యం
వై త్రయస్త్రిశచ్చ || ౬౬ ౧౧ ౯ ||

౬౬ యత్కులయా తే శఫేన తే క్రీణానీతి పణేతాగో అర్ఘ్య సోమం
కుర్యాదగో అర్ఘం యజమానమగో అర్ఘమధ్వర్యుం గోస్తు మహిమానం నావ
తిరేధవా తే క్రీణానీత్యైవ బ్రూయాద్గో అర్ఘమేవ సోమం కరోతి గో అర్ఘం
యజమానం గో అర్ఘమధ్వర్యుం న గోర్మహిమానమవ తిరత్యజయా క్రీణాతి
సతపసమేవైనం క్రీణాతి హిరణ్యేన క్రీణాతి సశుక్రమేవై

౬౭ నం క్రీణాతి ధేన్వా క్రీణాతి సాశిరమేవైనం క్రీణాత్యుషభేణ క్రీణాతి
సేన్ద్రమేవైనం క్రీణాత్యనడుహో క్రీణాతి వహ్నిర్వా అనడావన్, వహ్నివైవ వహ్ని

యజ్ఞస్య క్రీణాతి మిథునాభ్యాం క్రీణాతి మిథునస్యావరుద్ధ్యై వాససా క్రీణాతి
 సర్వదేవత్యం వై వాసః సర్వాభ్య ఏవైనం దేవతాభ్యః క్రీణాతి దశ సం
 పద్యన్తే దశాక్షరా విరాడన్నం విరాడ్విరాజైవాన్నాద్యమవ రుంధే

౬౮ తపస్వనూరసి ప్రజాపతేర్వర్ణ ఇత్యాహ పశుభ్య ఏవ
 తదధ్వర్యుర్నిహ్నుత ఆత్మనోఽనావ్రస్కాయ గచ్ఛతి శ్రియం ప్ర పశూనాప్నోతి
 య ఏవం వేద శుక్రం తే శుక్రేణ క్రీణామిత్యాహ యథాయజురేవైతద్దేవా వై
 యేన హిరణ్యేన సోమమక్రీణన్తదభీషహా పునరాదదత కో హి తేజసా
 వి క్రేష్యత ఇతి యేన హిరణ్యేన

౬౯ సోమం క్రీణీయాత్తదభీషహా పునరా దదీత తేజ ఏవాత్మన్తేఽన్యే
 జ్యోతిః సోమవిక్రయిణి తమ ఇత్యాహ జ్యోతిరేవ యజమానే దధాతి
 తమసా సోమవిక్రయిణమర్పయతి యదనుపగ్రభ్య హన్యాద్దన్తశూకాస్తాః
 సమాఃసర్వాః స్యురిదమహాః సర్వాణాం దన్తశూకానాం గ్రీవా ఉప
 గ్రథ్వామిత్యాహాదన్తశూకాస్తాః సమాఃసర్వా భవన్తి తమసా
 సోమవిక్రయిణం విధ్యతి స్వాన

౭౦ భ్రాజేత్యాహైతే వా అముష్మితౌః త్లోకే సోమమరక్షన్తేభ్యోఽధి
 సోమమాహరన్ యదేతేభ్యః సోమక్రయణాన్నానుదిశేదక్రీతోఽస్య
 సోమః స్వాన్నాస్యైతేఽముష్మితౌః త్లోకే సోమఃరక్షేయ్యుర్యదేతేభ్యః
 సోమక్రయణానుదిశతి క్రీతోఽస్య సోమో భవత్యేతేఽస్వాముష్మితౌః త్లోకే
 సోమఃరక్షన్తి || ౬౧ ౧౧ ౧౦|| సశుక్రమేవ రుంధ ఇతి యేన హిరణ్యేన
 స్వాన చతుశ్చత్వారిశవ్ప || ౬౧ ౧౧ ౧౦||

౭౧ వారుణో వై క్రీతః సోమ ఉపనధో మిత్రో న ఏహి సుమిత్రధా
 ఇత్యాహ శాన్త్యా ఇన్యస్యోరుమా విశ దక్షిణమిత్యాహ దేవా వై యః
 సోమమక్రీణన్తమిన్యస్యోరౌ దక్షిణ ఆసాదయన్నేష ఖలు వా ఏతర్హిన్స్తౌ
 యో యజతే తస్మాదేవమాహోదాయుషా స్వాయుషేత్యాహ దేవతా ఏవాన్వారభ్యోత్

౭౨ తిష్ఠత్పూర్వన్తరిక్షమన్విహిత్యాహాన్తరిక్షదేవతోః ౨ హ్యేతర్హి

సోమోఽదిత్యాః సదోఽస్యదిత్యాః సద ఆ సీదేత్యాహ యథాయజురేవైతద్వి వా
 ఏనమేతదర్ధయతి యద్వారుణః సస్తం మైత్రం కరోతి వారుణ్యర్చ
 సాదయతి స్వయైవైనం దేవతయా సమర్ధయతి వాససా పర్యానహ్యతి
 సర్వదేవత్యం వై వాసః సర్వాభిరేవై

౭౩ నం దేవతాభిః సమర్ధయత్యథో రక్షసామపహత్యై వనేషు

వ్యస్తరిక్షం తతానేత్యాహ వనేషు హి వ్యస్తరిక్షం తతాన
 వాజమర్వశ్చిస్వత్యాహ వాజగ్ హ్యర్వశ్చు పయో అమ్నియాస్విత్యాహ
 పయో హ్యమ్నియాసు హృథ్ను క్రతుమిత్యాహ హృథ్ను హి క్రతుం వరుణో
 విక్ష్యగ్నిమిత్యాహ వరుణో హి విక్ష్యగ్నిం దివి సూర్య

౭౪ మిత్యాహ దివి హి సూర్యః సోమమద్రావిత్యాహ గ్రావాణో వా అద్రయస్తేషు

వా ఏష సోమం దధాతి యో యజతే తస్మాదేవమాహోదుత్యం జాతవేదసమితి
 సౌర్యర్చా కృష్ణాజినం ప్రత్యానహ్యతి రక్షసామపహత్యా ఉస్రావేతం
 ధూర్షాహావిత్యాహ యథాయజురేవైతద్వృ చ్యవస్వ భువస్పత ఇత్యాహ భూతానాగ్
 హ్యే

౭౫ ష పతిర్విశ్వాన్వభి ధామాసీత్యాహ విశ్వాని హ్యే ౨ షోఽభి ధామాని
 ప్రచ్యవతే మా త్వా పరిపరీ విదదిత్యాహ యదేవాదః సోమమాహ్రియమాణం
 గన్ధర్వో విశ్వావసుః పర్యముష్ణాత్తస్మాదేవమాహాపరిమోషాయ యజమానస్య
 స్వస్త్వయన్వసీత్యాహ యజమానస్త్వైష యజ్ఞస్యాన్వారంభోఽనవచ్ఛిత్వై
 వరుణో వా ఏష యజమానమభ్యైతి యత్

౭౬ క్రీతః సోమ ఉపనధో నమో మిత్రస్య వరుణస్య చక్షస

ఇత్యాహ శాన్త్యా ఆ సోమం వహన్స్యగ్నినా ప్రతి తిష్ఠతే తా సంభవన్తౌ
 యజమానమభి సంభవతః పురా ఖలు వావైష మేథాయాత్మానమారభ్య చరతి
 యో దీక్షితో యదగ్నిషోమీయం పశుమాలభత ఆత్మనిష్కృయణ ఏవాస్య స
 తస్మాత్తస్య నాశ్యం పురుష నిష్కృయణ ఇవ హ్యథో ఖల్వాహురగ్నిషోమాభ్యాం
 వా ఇన్దో వృత్రమహన్నితి యదగ్నిషోమీయం పశుమాలభతే వార్త్రషు

ఏ॒వా॒స్య॒ స॒ త॒స్మా॒ద్వా॒శ్యం॑ వా॒రు॒ణ్య॒రా॒చ్చ ప॑రి చ॒రతి॑ స్వ॒యై॒వై॒నం॑ దే॒వత॑యా
 ప॑రి చ॒రతి॑ ॥ ౬॥ ౧॥ ౧౧॥ అ॒వ్సా॒రభో॑భ్యధ్వ॒రాభి॑రే॒ప సూ॒ర్యం॑ భూ॒తానా॑గ్ హే॒య॒తి
 యదా॑ప॒చుః స॒ప్తవి॑శతిశ్చ ॥ ౬॥ ౧॥ ౧౧॥

ప్రాచీ॑నవ॒శం॑ యావ॒న్త ఋ॒ఖ్నామో॑ వాగ్వై దే॒వేభ్యో॑ దే॒వా వై దే॒వయ॑జ్ఞ॒నం
 క॒ద్రూశ్చ॑ తద్ధి॒రణ్యం॑ షట్ప॒దాని॑ బ్ర॒హ్మవా॒దినో॑ వి॒చిత్యో॑ యత్క॒లయా॑
 తే వా॒రుణో॑ వై క్రీ॒తః సోమ॑ ఏ॒కాద॑శ ॥

ప్రాచీ॑నవ॒శగ్గ్ సా॒హేత్యా॑హ యో॒న్తః శ॒రా హే॑ష స॒న్తప॑సా చ
 యత్క॒ర్ణగృ॑హీతేతి లో॒మతో॑ వా॒రుణః॑ షట్ప॒స్తతిః॑ ॥
 ప్రాచీ॑నవ॒శం॑ ప॑రి చ॒రతి॑ ॥

షష్ఠకాణ్డే ద్వితీయః ప్రశ్నః ౨

౧ యదు॒భౌ వి॒ముచ్యా॑తి॒థ్యం॑ గృ॒హ్ణీయా॑ద్యజ్ఞం వి చ్చి॒న్ద్యాద్యదు॒భావ
 వి॒ముచ్య॑ యథానాగతా॒యాతి॒థ్యం॑ క్రి॒యతే॑ తా॒దృగే॑వ తద్వి॒ముక్తో॑ఽన్యోఽన॒న్దావన్
 భవ॑త్యవి॒ముక్తో॑ఽన్యోఽథా॒తిథ్యం॑ గృ॒హ్ణాతి॑ య॒జ్ఞస్య॑ సంత॒త్యై
 ప॒త్స్విన్వార॑భతే ప॒త్ని హి పా॑రీ॒ణహ్యస్యే॑శే ప॒త్నియై॑వాను॒మతం॑ ని॒ర్యప॑తి
 యదై॒ పత్ని॑ య॒జ్ఞస్య॑ క॒రోతి॑ మిథు॒నం తద॑భో ప॒త్నియా॑ ఏ॒వై

౨ ష య॒జ్ఞస్యా॑న్వారం॒భోఽన॑వచ్ఛి॒త్యై యా॑వద్వి॒ద్వి
 రాజా॑ను॒చరై॑రాగచ్ఛ॒తి స॒ర్వేభ్యో॑ వై తే॒భ్య ఆతి॒థ్యం॑ క్రి॒యతే॑
 ఛన్దా॑ః ఖ॒లు వై సోమ॑స్య రా॒జ్ఞోఽను॑చ॒రాణ్యగ్నై॑రా॒తిథ్య॑మ॒సి
 విష్ణ॑వే త్వే॒త్యాహ॑ గాయ॒త్రియా॑ ఏ॒వైతే॑న క॒రోతి॑ సోమ॒స్యాతి॒థ్యమ॑సి
 విష్ణ॑వే త్వే॒త్యాహ॑ త్రిష్ట॒భ ఏ॒వైతే॑న క॒రోత్య॑తిథే॒రాతి॒థ్యమ॑సి
 విష్ణ॑వే త్వే॒త్యాహ॑ జగ॒త్యా

౩ ఏ॒వైతే॑న క॒రోత్య॑గ్నయే॒ త్వా రాయ॑సో॒షదా॑వ్నే॒ విష్ణ॑వే త్వే॒త్యాహా॑ను॒ష్టభ
 ఏ॒వైతే॑న క॒రోతి॑ త్వే॒నాయ॑ త్వా సోమ॒భృతే॑ విష్ణ॑వే త్వే॒త్యాహ॑ గాయ॒త్రియా
 ఏ॒వైతే॑న క॒రోతి॑ ప॒ఞ్చ కృ॑తో॒ష్వి గృ॒హ్ణాతి॑ ప॒ఞ్చాక్ష॑రా ప॒క్షిః పా॑క్షో॒

- యజ్ఞో యజ్ఞమేవావ రుంధే బ్రహ్మవాదినో వదన్తి కస్మాఢ్భృత్యాద్ధాయత్రియా
ఉభయత ఆతిథ్యస్య క్రియత ఇతి యదేవాదః సోమమా
౪ ౭హరత్తస్మాద్ధాయత్రియా ఉభయత ఆతిథ్యస్య క్రియతే
పురస్తావోచ్చపరిష్టాచ్చ శిరో వా ఏతద్యజ్ఞస్య యదాతిథ్యం నవకపాలః
పురోడాశో భవతి తస్మాన్నవధా శిరో విష్యతం నవకపాలః పురోడాశో
భవతి తే త్రయస్త్రికపాలాస్త్రివృతా స్తోమేన సం మితాస్తేజస్త్రివృత్తేజ
ఏవ యజ్ఞస్య శీర్షన్దధాతి నవకపాలః పురోడాశో భవతి తే
త్రయస్త్రికపాలాస్త్రివృతా ప్రాణేన సం మితాస్త్రివృద్వై
x ప్రాణస్త్రివృతమేవ ప్రాణమభిపూర్వం యజ్ఞస్య శీర్షన్దధాతి
ప్రజాపతేర్వా ఏతాని పక్షాణీ యదశ్వవాలా ఐక్షవీ తిరశ్చి
యదాశ్వవాలః ప్రస్తరో భవత్యైక్షవీ తిరశ్చి ప్రజాపతేరేవ తచ్చక్షుః
సంభరతి దేవా వై యా ఆహుతిరజహవుస్తా అసురా నిష్కావమాదనే
దేవాః కార్ష్యమపశ్యన్కర్షణో వై కర్మైనేన కుర్వీతేతి తే
కార్ష్యమయాన్పరిధీన
౬ కుర్వత తైర్వై తే రక్షాగ్స్యపాఘ్నత యత్కార్ష్యమయాః పరిధయో
భవన్తి రక్షసామపహత్యై సగ్ధ స్పర్శయతి రక్షసామనన్వవచారాయ
న పురస్తాత్పరి దధాత్యాదితోఽహ్యోవోద్యన్పురస్తాద్దక్షాగ్స్యపహన్త్యార్ధై
సమిధావా దధాత్సుపరిష్టాదేవ రక్షాగ్స్యపహన్తి యజషాన్యాం
తూష్ణిమన్యాం మిథునత్వాయ ద్వే ఆ దధాతి ద్విపాద్యజమానః ప్రతిష్ఠిత్యై
బ్రహ్మవాదినో వదన్త్య
౭ గ్నిశ్చ వా ఏతౌ సోమశ్చ కథా సోమాయాతిథ్యం క్రియతే నాగ్నయ
ఇతి యదగ్నావగ్నిం మథిత్యా ప్రహరతి తేనైవాగ్నయ ఆతిథ్యం
క్రియతేతేథో ఖల్వాహురగ్నిః సర్వా దేవతా ఇతి యద్ధవిరాసాద్యాగ్నిం
మన్తతి హవ్యాయైవాసన్నాయ సర్వా దేవతా జనయతి || ౬| ౨| ౧|| పత్నియా ఏవ
జగత్వా ఆ త్రివృద్వై పరిధీన, వదన్త్యేక చత్వారిశ్చ || ౬| ౨| ౧||

౮ దే॒వా॒సు॒రాః సం॒య॒తా ఆ॒స॒న్నే దే॒వా మి॒థో వి॒ప్రియా ఆ॒స॒న్నే ౨ ౭నో॒ఽన్య॒స్మై
జ్యైష్ఠ్యా॒యాతి॒ష్ఠమా॒నాః ప॒ఞ్చ॒ధా వ్య॒క్రామ॒న్నగ్ని॒ర్వసు॒భిః సోమో రు॒ద్రైరి॒న్దో
మ॒రుద్భి॒ర్వరు॒ణ ఆది॒త్యైర్బృ॒హస్ప॒తిర్వి॒శ్వేర్దే॒వేన్ ౨ మ॒న్య॒న్తాసు॒రేభ్యో
వా ఇ॒దం బ్రా॒తృవ్యే॒భ్యో రధా॒యో య॒న్మిథో వి॒ప్రియాః సో॒యాన ఇ॒మాః
ప్రియా॒స్తను॒వస్తాః స॒మవ॒ద్యామ॒హే తాభ్యః స ని॒ర్భ॒చ్చాద్యో

౯ సః ప్రథ॒మో ౧౭ నో॒ఽన్య॒స్మై ద్రు॒హ్యోది॒తి తస్మా॒ద్యః సతా॒నూన॒ప్రిణాం
ప్రథ॒మో ద్రు॒హ్యతి స ఆర్తి॒మార్చ॒చతి య॒తానూన॒ప్ర స॒మవ॒ద్యతి
బ్రా॒తృవ్యా॒భిభూ॒త్యై భవ॒త్యాత్మ॒నా పరా॒న్య బ్రా॒తృవ్యో భవ॒తి ప॒ఞ్చ
కృత్వో॒వ ద్యతి ప॒ఞ్చ॒ధా హి తే తథ॒మ॒వద్య॒న్తాథో ప॒ఞ్చాక్ష॒రా ప॒క్షిః
పాక్షో॒యజ్ఞో॒యజ్ఞమే॒వావ రుంధ॒ ఆప॒తయే త్వా గృ॒హ్లామి॒త్యాహ ప్రా॒ణో వా

౧౦ ఆప॒తిః ప్రా॒ణమే॒వ ప్రి॒ణాతి పరి॒పత॒య ఇ॒త్యాహ మనో॑ వై
పరి॒పతి॒ర్మన ఏ॒వ ప్రి॒ణాతి తనూ॒నప్ర ఇ॒త్యాహ తన॒వో హి తే తాః
స॒మ॒వాద్య॒న్త శా॒క్య॒రాయే॒త్యాహ శక్యై హి తే తాః స॒మ॒వాద్య॒న్త
శక్మ॒న్నోజి॒ష్టాయే॒త్యాహౌజి॒ష్ట హి తే తదా॒త్మనః
స॒మ॒వాద్య॒న్తానాధృ॒ష్టమ॒స్యనాధృ॒ష్టమి॒త్యాహౌనాధృ॒ష్టగ్గ్
హ్యేతదనాధృష్టం దే॒వానా॒మోజ

౧౧ ఇ॒త్యాహ దే॒వానా॒గ్ హ్యేతదో॒జోభి॒శస్తి॒పా అన॒భిశస్తే॒న్యమి॒త్యాహౌభి॒శస్తి॒పా
హ్యేతదనభిశస్తేన్యమను మే దీ॒క్షాం దీ॒క్షాప॒తిర్మన్య॒తామి॒త్యాహ యథా
య॒జురే॒వైతద్భృ॒తం వై దే॒వా వజ్రం కృ॒త్వా సోమ॒మఘ్న॒న్నన్తి॒కమి॒వ ఖలు
వా అ॒స్యైత॒చ్ఛర॒న్తి య॒తానూన॒ప్రేణ ప్ర॒వర॒న్య శు॒రశు॒న్తే
దే॒వ సో॒మాప్యా॒యతామి॒త్యాహ య

౧౨ దే॒వాస్యా॒పు॒వాయతే॑ య॒స్మీయతే॑ తదే॒వాస్యైతే॒నాప్యా॑ య॒యత్యా॑ తుభ్యమి॒న్ద్రః
ప్యా॒యతా॒మా త్వమి॒న్ద్రాయ॑ ప్యా॒యస్వే॒త్యాహౌభా॒వేవే॒న్ద్రం చ సో॒మం
చాప్యా॒యయ॒త్యా ప్యా॒యయ॒ సఖీ॒న్ద్రన్యా॑ మే॒ధయే॒త్యాహర్వి॒జో వా అ॒స్య
సఖా॒యస్తా॒నే॒వాప్యా॒యయ॒తి స్వ॒స్తి తే దే॒వ సోమ॑ సు॒త్యామ॒శీయే

౧౩ త్యాహాశిషమేవైతామా శాస్తే ప్ర వా ఏతేఽస్మాల్లోకాచ్యవస్తే యే
 సోమమాప్యాయయన్త్యన్తరీక్షదేవతోఽహి సోమ ఆప్యాయిత ఏష్టా రాయః ప్రేషే
 భగాయేత్యాహ ద్యావాపుథివీభ్యామేవ నమస్కృత్యాస్మి౩ ల్లోకే
 ప్రతి తిష్ఠన్తి దేవాసురాః సంయత్యా ఆసన్తే దేవా బిభ్యతోఽగ్నిం
 ప్రావిశన్తస్మాదాహురగ్నిః సర్వా దేవతా ఇతి తే

౧౪ ఽగ్నిమేవ వరూథం కృత్యాసురానభ్యభవన్మగ్నిమివ ఖలు వా ఏష
 ప్ర విశతి యోఽవాన్తరదీక్షాముపైతి భ్రాతృవ్యాభిభూత్యై భవత్యాత్మనా
 పరాస్య భ్రాతృవ్యో భవత్యాత్మానమేవ దీక్షయా పాతి ప్రజామవాన్తరదీక్షయా
 సంతరాం మేఖలాః సమాయచ్యతే ప్రజా హ్యోత్మనోఽన్తరతరా తప్తవ్రతో
 భవతి మదస్తీభిర్నారణ్యతే నిర్వ్యగ్నిః శీతేన వాయతి సమిద్వై యా తే
 అగ్నే రుద్రియా తనూరిత్యాహ స్వయైవైనదేవతయా వ్రతయతి సయోనిత్వాయ
 శాస్త్యై ॥ ౬ ॥ ౨ ॥ ౨ ॥ యో వా ఓజ ఆహ యదశీయేతి తేగ్న ఏకాదశ చ ॥ ౬ ॥
 ౨ ॥ ౨ ॥

౧౫ తేషామసురాణాం తిస్రః పుర ఆసన్నయస్మయ్యవమాథ రజతాథ హరిణీ
 తా దేవా జేతుం నాశక్నువన్తా ఉపసదైవాజగీషన్తస్మాదాహుర్యశ్చైవం
 వేద యశ్చ నోపసదా వై మహాపురం జయన్తితి త ఇషుః
 సమస్కృర్వతాగ్నిమనీకః సోమశల్యం విష్ణుం తేజనం తేఽబ్రువన్క
 ఇమామసిష్యతీతి

౧౬ రుద్ర ఇత్యబ్రువన్సుద్రో వై క్రూరః సోఽస్యత్వితి సోఽబ్రవీద్వరం వృణా
 అహమేవ పశూనామధిపతిరసానీతి తస్మాద్రుద్రః పశూనామధిపతిస్తాః
 రుద్రోఽవాస్పృజధ్న తిస్రః పురో భిత్వైభ్యో లోకేభ్యోఽసురాన్ప్రాణదత
 యదుపసద ఉపసద్యన్తే భ్రాతృవ్యపరాణుత్యై నాన్యామాహుతిం
 పురస్తాజ్జుపయూద్యదన్యామాహుతిం పురస్తాజ్జుపయూ

౧౭ దన్యన్ముఖం కుర్యాఘ్నవేణాఘూరమా ఘూరయతి యజ్ఞస్య ప్రజ్ఞాత్వై
 పరాజతిక్రమ్య జహోతి పరాచ ఏవైభ్యో లోకేభ్యో యజమానో భ్రాతృవ్యాన్

ప్రణుదతే పునరత్వాక్రమ్యోపసదం జహోతి ప్రణుద్యైవైభ్యో లోకేభ్యో
 భ్రాతృవ్యాంజిత్యా భ్రాతృవ్యలోకమభ్యారోహతి దేవా వై యాః ప్రాతరుపసద
 ఉపాసీదన్నహస్తాభిరసురాన్ప్రాణుదన్త యాః సాయః రాత్రియై
 తాభిర్యథ్నాయం ప్రాతరుపసద

౧౮ ఉపసద్యన్తేహోరాత్రాభ్యమేవ తద్యజమానో భ్రాతృవ్యాన్ ప్రణుదతే
 యాః ప్రాతర్యాజ్యాః స్యుస్తాః సాయం పురోనువాక్యాః కుర్యాదయాతయామత్వాయ
 తిస్త

ఉపసద ఉపైతి త్రయ ఇమే లోకా ఇమానేవ లోకాస్పిణాతి షట్ట్రం
 పద్యన్తే షడావ ఋతవ ఋతూనేవ ప్రిణాతి ద్వాదశాహినే సోమ ఉపైతి
 ద్వాదశ మాసాః సంవత్సరః సంవత్సరమేవ ప్రిణాతి చతుర్విశతిః సం

౧౯ పద్యన్తే చతుర్విశతిరర్థమాసా అర్థమాసానేవ
 ప్రిణాత్యారాగ్రామవాన్తరదీక్షాముపేయాద్యః కామయేతాస్మిన్నే
 లోకేఽర్ధకర్గ్ స్వాదిత్యేకమగ్రేఽథ ద్వావథ త్రినథ చతుర
 షషా వా ఆరాగ్రావాన్తరదీక్షాస్మిన్నేవాస్మై లోకేఽర్ధకం భవతి
 పరోవరీయసీమవాన్తరదీక్షాముపేయాద్యః కామయేతాముష్మిన్నే
 లోకేఽర్ధకర్గ్ స్వాదితి చతురోగ్రేఽథ త్రినథ ద్వావథైకమేషా వై
 పరోవరీయస్యవాన్తరదీక్షాముష్మిన్నేవాస్మై లోకేఽర్ధకం భవతి || ౬ | ౨ | ౩ ||

అసిష్యతీతి జహుయాథ్నాయం ప్రాతరుపసదశ్చతుర్విశతిః
 సశ్చతురోగ్నై షోడశ చ || ౬ | ౨ | ౩ ||

౨౦ సువర్గం వా ఏతే లోకం యన్తి య ఉపసద ఉపయన్తి తేషాం య
 ఉన్నయతే హియత ఏవ స నోదనేషీతి సూన్నియమివ యో వై స్వాధేతాం
 యతాగ్ శ్రాన్తో హియత ఉత స నిష్టాయ సహ వసతి తస్మాథ్నకృదున్నీయ
 నాపరమున్నయేత దధ్నోన్నయేతైతద్యై పశూనాః రూపం రూపేజైవ
 పశూనవ రుంధే

౨౧ యజ్ఞో దేవేభ్యో నిలాయత విష్టూ రూపం కృత్వా స పృథీవీం

ప్రావిశత్తం దేవా హస్తాస్థుః రభ్యైః చ్చన్తమిన్ద్ర

ఉపర్యుపర్యత్యక్రామథోఽబ్రవీతోఽ మాయముపర్యుపర్యత్యక్రమీదిత్యహం
దుర్గే హస్తేత్యథ కస్త్యమిత్యహం దుర్గాదాహరేతి సోఽబ్రవీద్దుర్గేవై హస్తావోచథా
వరాహోఽయం వామమోషః

౨౨ సప్తానాం గిరీణాం పరస్తాద్విత్తం వేద్యమసురాణాం బిభర్తి తం జహి
యది దుర్గే హస్తాసీతి స దర్భపుంజీలముద్వృహ్య సప్త గిరీన్నిత్వా
తమహస్తోఽబ్రవీద్దుర్గాద్వా ఆహర్తావోచథా ఏతమా హరేతి తమేభ్యో యజ్ఞ
ఏవ యజ్ఞమాహరద్యత్త్వద్విత్తం వేద్యమసురాణామవిన్దన్త తదేకం వేద్యై
వేదిత్యమసురాణాం

౨౩ వా ఇయమగ్ర ఆసీద్వావదాసీనః పరాపశ్యతి తావద్దేవానాం తే దేవా
అబ్రువన్సప్తేవ నోఽస్యామపీతి కియద్వో దాస్యామ ఇతి యావదియః సలావృకీ
త్రిః పరిక్రామతి తావన్నో దత్తేతి స ఇన్ద్రః సలావృకీ రూపం కృత్వేమాం
త్రిః సర్వతః పర్యక్రామత్తదిమామవిన్దన్త యదిమామవిన్దన్త తద్వేద్యై
వేదిత్యః

౨౪ సా వా ఇయః సర్వైవ వేదిరియతి శఙ్ఖామీతి త్వా అవమాయ యజన్తే
త్రిః శత్పదాని పశ్చాత్తిరశ్చి భవతి షట్త్రిశతాప్రవీ
చతుర్విః శతిః పురస్తాత్తిరశ్చి దశదశ సం పద్యన్తే దశాక్షరా
విరాడన్తం విరాడ్విరాజైవాన్నాద్యమవ రుంధ ఉద్ధన్తి యదేవాస్యా ఆమేధ్యం
తదప హన్యుద్ధన్తి తస్మాదోషధయః పరా భవన్తి బర్హిః స్పృణాతి
తస్మాదోషధయః పునరా భవన్యుత్తరం బర్హిష ఉత్తరబర్హిః స్పృణాతి
ప్రజా వై బర్హిర్యజమాన ఉత్తరబర్హిర్యజమానమేవాయజమానాదుత్తరం
కరోతి తస్మాద్యజమానోఽయజమానాదుత్తరః || ౬ | ౨ | ౪ || రున్తే వామమోషో
వేదిత్యమసురాణాం వేదిత్యం భవన్తి పశ్చావిః శతిశ్చ || ౬ | ౨ | ౪ ||

౨౫ యద్వా అసీశానో భారమాదత్తే వి వై స లిశతే యద్వాదశ సాహ్నస్యోపసదః
స్యస్తిసోఽహీనస్య యజ్ఞస్య విలోమ క్రియేత తిస్ర ఏవ సాహ్నస్యోపసదో

ద్వాదశాహినస్య యజ్ఞస్య సవీర్యత్వాయాథో సతోమ క్రియతే వధస్యైకః
 ప్రనో భాగీ హి సోఽథైకగ్గ్ ప్రనం వ్రతముపైత్యథ ద్వావధ త్రీనధ
 చతుర ఏతద్వై

౨౬ క్షురపవి నామ వ్రతం యేన ప్ర జాతాన్భ్రాతృవ్యాన్నుదతే
 ప్రతి జనిష్యమాణానథో కనీయసైవ భూయ ఉపైతి చతురోఽగ్రే
 స్తనాన్ప్రతముపైత్యథ త్రీనధ ద్వావధైకమేతద్వై సుజఘనం నామ వ్రతం
 తపస్య సువర్గ్యమథో ప్రైవ జాయతే ప్రజయా పశుభిర్యవాగూ
 రాజన్యస్య వ్రతం క్రూరేవ వై యవాగూః క్రూర ఇవ

౨౭ రాజన్యో వజ్రస్య రూపం సమృద్ధ్యా ఆమిషా వైశ్యస్య పాకయజ్ఞస్య
 రూపం పుష్ట్యై పయో బ్రాహ్మణస్య తేజో వై బ్రాహ్మణస్తేజః పయస్తేజస్వైవ
 తేజః పయ ఆత్మనత్తేఽథో పయసా వై గర్భా వర్ధన్వై గర్భ ఇవ ఖలు
 వా ఏష యద్దీక్షితో యదస్య పయో వ్రతం భవత్వాత్మానమేవ తద్వర్ధయతి
 త్రివ్రతో వై మనురాసిద్ధివ్రతా ఆసురా ఏకవ్రతా

౨౮ దేవాః ప్రాతర్మధ్యందినే సాయం తన్మనోర్వృతమాసీత్పాకయజ్ఞస్య రూపం
 పుష్ట్యై ప్రాతశ్చ సాయం చాసురాణాం నిర్మధ్యం క్షుధో రూపం తతస్తే
 పరాభవన్మధ్యందినే మధ్యరాత్రే దేవానాం తతస్తేభవన్మన్వర్గం
 లోకమాయన్, యదస్య మధ్యందినే మధ్యరాత్రే వ్రతం భవతి మధ్యతో
 వా అన్నేన భుజ్జాతే మధ్యత ఏవ తదూర్జం ధత్తే బ్రాతృవ్యాభిభూత్యై
 భవత్వాత్మనా

౨౯ పరాస్య బ్రాతృవ్యో భవతి గర్భో వా ఏష యద్దీక్షితో యోనిర్దీక్షిత
 విమితం యద్దీక్షితో దీక్షితవిమితాత్పువసేద్యథా యోనేర్గర్భః స్కన్ధతి
 తాదృగేవ తన్న ప్రవస్తవ్యమాత్మనో గోపీథాయైష వై వ్యాఘ్రః కులగోపో
 యదగ్నిస్తస్మాద్యద్దీక్షితః ప్రవసేథు ఏనమీశ్వరోఽనూత్థాయ
 హస్తోర్న ప్రవస్తవ్యమాత్మనో గుప్త్యై దక్షిణతః శయ ఏతద్వై

యజమానస్యా యతన్గ్ స్వ ఏవాయతనే శయేఽగ్నిమభ్యావృత్య శయే దేవతా
 ఏవ యజ్ఞమభ్యావృత్య శయే || ౬| ౨| x|| ఏతద్వై క్రూర ఇవైకవ్రతా ఆత్మనా
 యజమానస్య త్రయోదశ చ || ౬| ౨| x||

30 పురోహవిషి దేవయజనే యాజయేద్యం కామయేతోపైనముత్తరో యజ్ఞో
 నమేదభి సువర్గం లోకం జయేదిత్యేతద్వై పురోహవిరేవయజనం
 యస్య హోతా ప్రాతరనువాకమనుబ్రువన్నగ్నిమప ఆదిత్యమభి
 వివశ్యత్యుపైనముత్తరో యజ్ఞో నమత్యభి సువర్గం లోకం జయత్వాప్తే
 దేవయజనే యాజయేద్భ్రాతృవ్యవన్తం పన్థాం వాధిస్పర్శయేత్కర్తం వా
 యావన్నానసే యాత వై

3౧ న రథాయైతద్వా ఆప్తం దేవయజనమాప్నోత్యేవ భ్రాతృవ్యం నైసం
 భ్రాతృవ్య ఆప్నోత్యేకోన్నతే దేవ యజనే యాజయేత్పశుకామమేకోన్నతాద్వై
 దేవయజనాదంగిరసః పశూనస్సృజన్తాన్తరా సదోహవిర్ధానే ఉన్నతగ్
 స్యాదేతద్వా ఏకోన్నతం దేవయజనం పశుమానేవ భవతి త్ర్యన్నతే దేవయజనే
 యాజయేద్భువర్గకామం త్ర్యన్నతాద్వై దేవయజనాదంగిరసః సువర్గం
 లోకమాయన్నస్తరాహవనీయం చ హవిర్ధానం చో

3౨ న్నతగ్ స్యాదన్తరా హవిర్ధానం చ సదశ్చాన్తరా సదశ్చ గార్వాపత్యం
 చైతద్వై త్ర్యన్నతం దేవయజనం సువర్గమేవ లోకమేతి ప్రతిష్ఠితే
 దేవయజనే యాజయేత్ప్రతిష్ఠాకామమేతద్వై ప్రతిష్ఠితం దేవయజనం
 యధ్వర్వతః సమం ప్రత్యేవ తిష్ఠతి యత్రాన్యా అన్యా ఓషధయో
 వ్యతిషక్తాః సుస్తద్యజయేత్పశుకామమేతద్వై పశూనాః రూపః
 రూపేణైవాస్మై పశూ

33 నవ రుంధే పశుమానేవ భవతి నిర్మతిగృహీతే దేవయజనే యాజయేద్యం
 కామయేత నిర్మత్యాస్య యజ్ఞం గ్రాహయేయమిత్యేతద్వై నిర్మతిగృహీతం
 దేవయజనం యధ్వదృత్యై సత్యా ఋక్షం నిర్మత్యైవాస్య యజ్ఞం
 గ్రాహయతి వ్యావృత్తే దేవయజనే యాజయేద్వాప్యవృత్కామం యం పాత్రే వా

తల్పే వా మీమాశ్చరన్నాచీనమాహవనీయాత్ప్రవణ్ణ స్వాత్ప్రతీచీనం
 గార్హపత్యాదేతద్వై వ్యావృత్తం దేవయజనం వి పాప్మనా భ్రాతృవ్యేణా
 వర్తతే నైనం పాత్రే న తల్పే మీమాశ్చ నస్తే కార్యే దేవయజనే
 యాజయేద్భూతికామం కాఠ్యో వై పురుషో భవత్యేవ || ౬౧ ౨౧ ౬|| యాత్వై
 హవిర్ధానం చ పశూన్నాప్మనాష్టాదశ చ || ౬౧ ౨౧ ౬||

3౪ తేభ్య ఉత్తరవేదిః సి హీ రూపం కృత్వోభయానస్తరాపక్రమ్యాతిష్ఠతే
 దేవా అమన్యన్త యతరాన్, వా ఇయముపావర్ధస్యతి త ఇదం
 భవిష్యన్తి తాముపామన్తయన్త సాబ్రవీద్వరం వృణై సర్వాన్మయా
 కామాన్యశ్చవథ పూర్వాంతు మాగ్నేరాహుతిరశ్చవతా ఇతి తస్మాదుత్తరవేదిం
 పూర్వామగ్నేర్వాఘూరయన్తి వారేవృత్గ్ హ్యవ్యై శమ్యయా పరి మిమీతే

3౫ మాత్రైవాస్యై సాథో యుక్తేనైవ యుక్తమవ రుంధే విత్తాయనీ మేఽసీత్యాహ
 విత్తా హ్యేనానావత్తిక్తాయనీ మేఽసీత్యాహ తిక్తాన్ హ్యేనానావదవతాన్మా
 నాథితమిత్యాహ నాథితాన్ హ్యేనానావదవతాన్మా వ్యథితమిత్యాహ వ్యథితాన్
 హ్యేనానావద్విదేరగ్నిర్నభో నామా

3౬ యేగ్నే అజ్గిర ఇతి త్విర్వరతి య ఏవైషు లోకేష్యగ్నయస్తానేవావ
 రుంధే తూష్ణీం చతుర్థం హరత్యనిరుక్తమేవావ రుంధే
 సి హీరసి మహిషీరసీత్యాహ సి హీర్వ్యేషా రూపం
 కృత్వోభయానస్తరాపక్రమ్యాతిష్ఠదురు ప్రథస్వారు తే యజ్ఞపతిః
 ప్రథతామిత్యాహ యజమానమేవ ప్రజయా పశుభిః ప్రథయతి ధ్రువా

3౭ యేనీతి స హన్తి ధృత్యై దేవేభ్యః శున్ధస్య
 దేవేభ్యః శుంభస్యేత్యవ చోక్షతి ప్ర చ కిరతి శుద్ధ్యా
 ఇన్ద్రఘోషస్త్యా వసుభిః పురస్తాత్పాత్విత్యాహ దిగ్భ్యి ఏవైనాం ప్రోక్షతి
 దేవాగ్నేద్బుద్బుత్తరవేదిరుపావవర్షిహావ వి జయామహా ఇత్యసురా వజ్రముద్యత్య
 దేవానభ్యాయన్త తానిన్ద్రఘోషో వసుభిః పురస్తాదపా

3౮ యేనదత మనోజవాః పితృభిర్దక్షిణతః ప్రచేతా రుద్రైః

పశ్చాద్విశ్వకర్మాదిత్యైరుత్తరతో యదేవముత్తరవేదిం ప్రోక్షతి దిగ్భ్యః
 ఏవ తద్యజమానో భ్రాతృవ్యాన్ప్రాణుదత ఇన్తో యతీన్ధ్రాలావృకేభ్యః
 ప్రాయచ్చత్తాన్దక్షిణత ఉత్తరవేద్యా ఆదన్ యతోక్షణీనాముచ్ఛిష్యేత
 తద్దక్షిణత ఉత్తరవేద్యై ని నయేద్యదేవ తత్ర క్రూరం తతేన శమయతి యం
 ద్విష్యాత్తం ధ్యాయేచ్ఛుచైవైనమర్పయతి || ౬౧ ౨౧ ౭|| మిమితే నామ ధ్రువప
 శుచా త్రిణి చ || ౬౧ ౨౧ ౭||

౩౯ సోత్తరవేదిరబ్రహ్మిథ్యుర్వాన్మయా కామాన్స్వశ్మవథేతి తే
 దేవా అకామయన్తాసురాన్భ్రాతృవ్యానభి భవేమేతి తేఽజహవుః
 సి హీరసి సపత్నసాహి స్వాహేతి తేఽసురాన్భ్రాతృవ్యానభ్యభవన్తేఽ
 సురాన్భ్రాతృవ్యానభిభూయా కామయన్త ప్రజాం విన్దేమహేతి తేఽజహవుః
 సి హీరసి సుప్రజావనిః స్వాహేతి తే ప్రజామవిన్దన్త తే ప్రజాం విత్వా

౪౦ ౭కామయన్త పశూన్, విన్దేమహేతి తేఽజహవుః సి హీరసి
 రాయస్పృషవనిః స్వాహేతి తే పశూనవిన్దన్త తే పశూన్, విత్వాకామయన్త
 ప్రతిష్ఠాం విన్దేమహేతి తేఽజహవుః సి హీరస్యాదిత్యవనిః స్వాహేతి త
 ఇమాం ప్రతిష్ఠామవిన్దన్త త ఇమాం ప్రతిష్ఠాం విత్వాకామయన్త దేవతా
 ఆశిష ఉపయామేతి తేఽజహవుః సి హీరస్యా వహ దేవాన్దేవయతే

౪౧ యజమానాయ స్వాహేతి తే దేవతా ఆశిష ఉపాయన్పశ్చ కృతోష్వి
 వ్యాఘరయతి పశ్చాక్షరా పక్షిః పాక్షో యజ్ఞో యజ్ఞమేవావ
 రుంధేక్షయా వ్యాఘరయతి తస్మాదక్షయా పశవేక్షాని ప్ర హరన్తి
 ప్రతిష్ఠిత్యై భూతేభ్యస్త్యైతి స్రుచముద్గుప్తాతి య ఏవ దేవా భూతాన్దేషాం
 తద్భాగధేయం తానేవ తేన ప్రిణాతి పౌతుద్రవాన్పరిధీన్పరి దధాత్యేషాం

౪౨ లోకానాం విధృత్యా అగ్నేస్త్రయో జ్యాయాసో భ్రాతర ఆనన్తే దేవేభ్యో
 హవ్యం వహన్తః ప్రామీయన్త సోఽగ్నిరభిభేదిత్తం వావ స్య ఆర్తిమారిష్యతీతి
 స నిలాయత స యాం వనస్పతిష్యవసత్తాం పూతుద్రౌ యామోషధీషు తా
 సుగన్ధితేజనే యాం పశుషు తాం పేత్యస్యాన్తరా శ్శ్చజ్జే తం దేవతాః

ప్రైషమైచ్చన్తమన్వవిన్దన్తమబ్రువ

౪౩ న్నుప న ఆ వర్తస్వ హవ్యం నో వహతి సోఽబ్రవీద్యరం వృణై
 యదేవ గృహీతస్యాహుతస్య బహిః పరిధి స్కన్ధాత్తన్మే భ్రాతృణాం
 భాగధేయమసదితి తస్మాద్గర్భహీతస్యాహుతస్య బహిః పరిధి స్కన్దతి
 తేషాం తద్భాగధేయం తానేవ తేన ప్రిణాతి సోఽమన్యతాస్థన్వన్తో మే
 పూర్వే భ్రాతరః ప్రామేషతాస్థాని శాతయా ఇతి స యాన్య

౪౪ స్థాన్యశాతయత తత్పూతుద్వభవద్యన్మా సముపమృతం
 తద్గుల్గులు యదేతాస్థంభారాస్థంభరత్వగ్నిమేవ తథ్సంభరత్వగ్నేః
 పురీషమసీత్యాహగ్నోర్వైతత్పురీషం యథ్సంభారా అథో ఖల్వాహురేతే
 వావైనం తే భ్రాతరః పరి శేరే యత్పూతుద్రవాః పరిధయ ఇతి || ౬| ౨| ౮ ||
 విత్వా దేవయత ఏషామబ్రువన్ యాని చతుశ్చత్వారిశ్చప్ || ౬| ౨| ౮ ||

౪౫ బద్ధమవ స్యతి వరుణపాశాదేవైనే ముఞ్చతి ప్రణేనేక్తి మేధ్యే
 ఏవైనే కరోతి సావిత్రియర్చా హుత్వా హవిర్ధానే ప్ర వర్తయతి సవిత్ప్రసూత
 ఏవైనే ప్ర వర్తయతి వరుణో వా ఏష దుర్వాగుభయతో బద్ధో యదక్షః
 స యదుధ్నరేద్యజమానస్య గృహానభ్యుధ్నరేఘ్నవాగ్దేవ దుర్వాః
 ఆ వదేత్యాహ గృహా వై దుర్వాః శాన్వై పత్స్వి

౪౬ పానక్తి పత్ని హి సర్వస్య మిత్రం మిత్రత్వాయ యదైష పత్ని యజ్ఞస్య
 కరోతి మిథునం తదథో పత్నియా ఏవైష యజ్ఞస్యాన్వారంభోనవచ్ఛిత్వై
 వర్తనా వా అన్విత్య యజ్ఞః రక్షాసి జిఘాసన్తి
 వైష్ఠవీభ్యామృగాభ్యం వర్తనోర్జుహోతి యజ్ఞో వై విష్ఠుర్యజ్ఞాదేవ
 రక్షాగ్స్యప హన్తి యదధ్వర్యురనగ్నావాహుతిం జహుయాదన్తోఽధ్వర్యుః
 స్వార్దక్షాసి యజ్ఞః హన్తుర్

౪౭ హిరణ్యముపాస్య జహోత్యగ్నివత్యేవ జహోతి నాన్తోఽధ్వర్యుర్భవతి న
 యజ్ఞః రక్షాసి ఘ్నున్తి ప్రాచీ ప్రేతమధ్వరం కల్పయన్తి ఇత్యాహ

సువర్ణమేవైనే లోకం గమయత్యత్ర రమేథాం వర్షాన్పుథివ్యా ఇత్యాహ
 వర్ష హ్యేతత్పుథివ్యా యద్దేవయజనః శిరో వా ఏతద్యజ్ఞస్య
 యద్ధవిర్ధానం దివో వా విష్ణుత వా పృథివ్యా
 ౪౮ ఇత్యాశీర్షదయర్చా దక్షిణస్య హవిర్ధానస్య మేథీం ని హన్తి
 శీరత ఏవ యజ్ఞస్య యజమాన ఆశిషోఽవ రుంధే దణ్ణో వా
 ఔపరస్తుతీయస్య హవిర్ధానస్య వషట్కారేణాక్షమచ్చినద్యత్తుతీయం
 ఛద్విర్ధానయోరుదాహ్రియతే తృతీయస్య హవిర్ధానస్యావరుద్వై
 శిరో వా ఏతద్యజ్ఞస్య యద్ధవిర్ధానం విష్ణో రరాటమసి విష్ణోః
 పృష్ఠమసీత్యాహ తస్మాదేతావద్ధా శిరో విష్యాతం విష్ణోః న్యూరసి
 విష్ణోర్భువమసీత్యాహ వైష్ణవః హి దేవతయా హవిర్ధానం యం ప్రథమం
 గ్రన్థిం గ్రథీయాద్యత్తం న విస్త్రః సయేదమేహేనాధ్వర్యుః ప్ర మీయేత
 తస్మాథ్న విస్త్రస్యః ॥ ౬౧ ౨౧ ౯ ॥ పత్నీ హన్యూర్వా పృథివ్యా విష్యాతం విష్ణోః
 షడ్విశతిశ్చ ॥ ౬౧ ౨౧ ౯ ॥

౪౯ దేవస్య త్వా సవితః ప్రసవ ఇత్యభిమా దత్తే ప్రసూత్యా
 అశ్వినోర్భావభ్యామిత్యాహాశ్వినౌ హి దేవానామధ్వర్యూ ఆస్తాం పూష్ణో
 హస్తాభ్యామిత్యాహ యత్యై వజ్ర ఇవ వా ఏషా యదభిరభిరసి
 నారిరసీత్యాహ శాన్వై కాణ్ణేకాణ్ణే వై క్రియమాణే యజ్ఞః రక్షాసి
 జిఘాః సన్తి పరిలిఖితః రక్షః పరిలిఖితా ఆరాతయ ఇత్యాహ
 రక్షసామపహత్యా

౫౦ ఇదమహః రక్షసో గ్రీవా అపి కృన్తామి యోఽస్మాన్వేష్టి యం చ వయం
 ద్విష్ట ఇత్యాహ ద్వౌ వావ పురుషౌ యం చైవ ద్వేష్టి యత్యైనం ద్వేష్టి
 తయోరేవానన్తరాయం గ్రీవాః కృన్తతి దివే త్యాన్తరిశ్చాయ త్యా పృథివై
 త్వేత్యాహైభ్య ఏవైనాం లోకేభ్యః ప్రోక్షతి పరస్తాదర్వాచీం ప్రోక్షతి
 తస్మాత్

౫౧ పరస్తాదర్వాచీం మసుష్యాః ఊర్ణముప జీవన్తి క్రూరమివ వా ఏతత్కరోతి

యత్తనత్యపోఽవ నయతి శాస్త్యై యవమతీరవ నయత్యూర్వై యవ
 ఊర్గుదుంబర ఊర్జైవోర్జ సమర్థయతి యజమానేన సం మితౌదుంబరీ
 భవతి యావానేవ యజమానస్తావతీమేవాస్మిన్నూర్ణం దధాతి పితృణాః
 సదనమసీతి బర్హిరవ స్పృణాతి పితృదేవత్యాః ఆర్గ్

౫౨ హ్యేతద్యన్నిఖాతం యద్బర్హిరవనవస్తీర్య మినుయాత్పితృదేవత్యా నిఖాతా
 స్యాద్బర్హిరవస్తీర్య మినోత్యస్యామేవైనాం మినోత్యథో స్వారుహమేవైనాం
 కరోత్యుద్ధివర్గ స్తభానాస్తరిక్షం పృణేత్యాహైషాం లోకానాం విధృత్యై
 ద్యుతానస్తాస్వ మారుతో మినోత్విత్యాహ ద్యుతానో హ స్మ వై మారుతో
 దేవానామూదుంబరీం మినోతి తేనైవై

౫౩ నాం మినోతి బ్రహ్మవనిం త్వా క్షత్రవనిమిత్యాహ యథాయజురేవై తద్భృతేన
 ద్యావాపృథివీ ఆ పృణేథామిత్యేదుంబర్యాం జహోతి ద్యావాపృథివీ ఏవ
 రసేనానక్త్యాన్తమన్వసస్రావయత్యాన్తమేవ యజమానం తేజసానక్త్యైన్ద్రమసీతి
 ఛదిరధి ని దధాత్యైన్ద్ర హి దేవతయా సదో విశ్వజనస్య ఛాయేత్యాహ
 విశ్వజనస్య హ్యేషా ఛాయా యథుదో నవచది

౫౪ తేజస్కామస్య మినుయాత్పితృతా స్తోమేన సం మితం తేజస్త్రివృత్తేజస్వేవ
 భవత్యేకాదశ ఛదీన్ద్రియ కామస్యైకా దశాక్షరా త్రిష్టుగిన్ద్రియం
 త్రిష్టుగిన్ద్రియావ్యేవ భవతి పంచదశ ఛది భ్రాతృవ్యవతః పంచదశో
 వజ్రో భ్రాతృవ్యాభిభూత్యై సప్తదశ ఛది ప్రజాకామస్య సప్తదశః ప్రజాపతిః
 ప్రజాపతేరాప్త్యా ఏకవింశతి ఛది ప్రతిష్ఠాకామస్యైకవింశతః
 స్తోమానాం ప్రతిష్ఠా ప్రతిష్ఠిత్యా ఉదరం వై సద ఊర్గుదుంబరో మధ్యత
 ఔదుంబరీం మినోతి మధ్యత ఏవ ప్రజానామూర్జం దధాతి తస్మా

౫౫ న్మధ్యత ఊర్జా భుజ్జితే యజమానలోకే వై దక్షిణాని
 ఛదీషి భ్రాతృవ్యలోక ఉత్తరాణి దక్షిణాన్యత్తరాణి
 కరోతి యజమానమేవాయజమానాదుత్తరం కరోతి తస్మాద్యజమానోఽ
 యజమానాదుత్తరోఽన్తర్వరాన్కరోతి వ్యావృత్యై తస్మాదరణ్యం ప్రజా

ఉప జీవన్తి పరి త్వా గిర్వణో గిర ఇత్యాహ యథాయజురేవైతదిన్ద్రస్య
 సూరసీన్ద్రస్య ధ్రువమసీత్యాహైన్ద్రః హి దేవతయా సదో యం ప్రథమం
 గ్రన్థిం గ్రక్ష్మీయాద్యత్తం న విస్రః సయేదమేహేనాధ్వర్యుః ప్ర మీయేత
 తస్మాథ్న విస్రస్యః ॥ ౬౧ ౨౧ ౧౦॥ అపహత్వై తస్మాత్ప్రదేవత్యం తేనైవ
 నవచది తస్మాథ్నదః పంచదశ చ ॥ ౬౧ ౨౧ ౧౦॥

౫౬ శిరో వా ఏతద్యజ్ఞస్య యద్ధవిర్ధానం ప్రాణా ఉపరవా హవిర్ధానే
 ఖాయన్తే తస్మాచ్ఛీర్షనాన్పూణా అధస్తాత్థాయన్తే తస్మాద్ధస్తాచ్ఛీర్షః
 ప్రాణా రక్షోహణో వలగహనో వైష్ణవాన్థనామీత్యాహ వైష్ణవా
 హి దేవతయోపరవా అసురా వై నిర్యన్తో దేవానాం ప్రాణేషు
 వలగాన్స్యఖనన్తాన్పాహుమాత్రేన్వవిన్దన్తస్మాద్పాహుమాత్రాః ఖాయన్త ఇదమహం
 తం వలగముద్వపామి

౫౭ యం నః సమానో యమసమానో నిచఖానేత్యాహ ద్వా వావ పురుషౌ యత్సైవ
 సమానో యశ్చసమానో యమేవాస్మై తౌ వలగం నిఖనతస్తమేవోద్వపతి
 సం తృణత్తి తస్మాథ్నంత్పణ్ణా అన్తరతః ప్రాణా న సంభినత్తి
 తస్మాదసంభిన్నాః ప్రాణా అపోఽవ నయతి తస్మాద్దార్ద్రా అన్తరతః ప్రాణా
 యవమతీరవ నయ

౫౮ త్యూర్హ్యై యవః ప్రాణా ఉపరవాః ప్రాణేష్వేవోర్జం దధాతి
 బర్హిరవ స్పృణాతి తస్మాల్లోమశా అన్తరతః ప్రాణా ఆజ్యేన వ్యాఘారయతి
 తేజో వా ఆజ్యం ప్రాణా ఉపరవాః ప్రాణేష్వేవ తేజో దధాతి హనూ వా ఏతే
 యజ్ఞస్య యదధిషవణే న సం తృణత్త్యసంతృణే హి హనూ అథో ఖలు
 దీర్ఘసోమే సంతృద్యై ధృత్వై శిరో వా ఏతద్యజ్ఞస్య యద్ధవిర్ధానం

౫౯ ప్రాణా ఉపరవా హనూ అధిషవణే జిహ్వో చర్మ గ్రావాణో దన్తా
 ముఖమాహవనీయో నాసికోత్తరవేదిరుదరః సదో యదా ఖలు వై జిహ్వాయా
 దధ్వస్థి ఖాదత్యథ ముఖం గచ్ఛతి యదా ముఖం గచ్ఛత్యథోదరం
 గచ్ఛతి తస్మాద్ధవిర్ధానే చర్మన్నధి గ్రావభిరభిషుత్యాహవనీయే

హుత్వా ప్రత్యక్షాః పరేత్య సదసి భక్షయన్తి యో వై విరాజో యజ్ఞముఖే
 దోహం వేద దుహ ఏవైనామియం వై విరాట్ తస్యై త్వక్చర్మోధోఽధిషవణే
 స్తనా ఉపరవా గ్రావాణో వథ్నా ఋత్విజో దుహన్తి సోమః పయో య ఏవం వేద
 దుహ ఏవైనామ్ || ౬| ౨| ౧౧|| వపామి యవమతీరవ నయతి హవిర్ధానమేవ
 త్రయోవిః శతిశ్చ || ౬| ౨| ౧౧||

యదుభౌ దేవాసురా మిథస్తేషాః సువర్గం యద్వా అసిశానః పురో హవిషి
 తేభ్యః సోత్తరవేదిర్బద్ధం దేవస్యాభిః వజ్రః శిరో వా ఏకాదశ ||
 యదుభావిత్యాహ దేవానాం యజ్ఞో దేవేభ్యో న రథాయ యజమానాయ
 పరస్తాదర్వాచీం నవ పంచాశత్ ||
 యదుభౌ దుహ ఏవైనామ్ ||

షష్ఠకాణ్డే తృతీయః ప్రశ్నః 3

౧ చాత్వా లాద్ధిష్టియానుప వపతి యోనిర్వై యజ్ఞస్య చాత్వాలం యజ్ఞస్య
 సయోనిత్వాయ దేవా వై యజ్ఞం పరాజయన్త తమాగ్నిధ్రాతున్వరపాజయన్నేతద్వై
 యజ్ఞస్యాపరాజితం యదాగ్నిధ్రం యదాగ్నిధ్రాద్ధిష్టియాన్, విహరతి
 యదేవ యజ్ఞస్యాపరాజితం తత ఏవైనం పునస్తనుతే పరాజిత్యేవ ఖలు
 వా ఏతే యన్తి యే బహిష్పవమానః సర్వన్తి బహిష్పవమానే స్తుత
 ౨ ఆహాగ్నిదగ్నిన్, విహర బర్హిః స్తుణాహి పురోడాశాః అలం కుర్వితి
 యజ్ఞమేవాపజిత్య పునస్తన్వానా యన్త్యజ్ఞారైర్వై సవనే వి హరతి
 శలాకాభిస్తుతీయః సశుక్రత్వాయాథో సంభరత్యేవైనద్ధిష్టియా వా
 అముష్మి ౩ ల్లోకే సోమమరక్షన్తేభ్యోఽధి సోమమాహరన్తమన్వవాయన్తం
 పర్యవిశన్, య ఏవం వేద విన్దతే
 ౩ పరివేష్టారం తే సోమపీథేన వ్యార్ధ్యన్త తే దేవేషు సోమపీథమైచ్ఛన్త
 తాన్తేవా అబ్రువన్వేద్వే నామనీ కురుధ్వమథ ప్ర వాప్స్యథ న వేత్యగ్నయో

వా అథ ధిష్టియాస్తస్మాద్వివామా బ్రాహ్మణోఽర్ధకన్తేషాం యే నేదిష్టం
 ప్రస్యవిశన్తే సోమపీఠం ప్రాప్నువన్నాహవనీయ ఆగ్నిధీయో హోత్రీయో
 మార్జాతీయస్తస్మాత్తేషు జహ్వత్సత్తిహాయ వషట్ కరోతి విహ్యే

౪ తే సోమపీఠేనార్ధ్యన్త దేవా వై యాః ప్రాచీరాహుతీరజహవుర్యే

పురస్తాదసురా ఆసంతాగ్నాభిః ప్రాణుదన్త యాః ప్రతీచిర్యే పశ్చాదసురా
 ఆసంతాగ్నాభిరపానుదన్త ప్రాచీరన్యా ఆహుతయో హూయన్తే ప్రత్యజ్ఞాసీనో
 ధిష్టియాన్వాఘూరయతి పశ్చాచ్యైవ పురస్తాచ్చ యజమానో
 భ్రాతృవ్యాన్ ప్రణుదతే తస్మాత్పరాచీః ప్రజాః ప్రవీయన్తే ప్రతీచీ

× ర్జాయన్తే ప్రాణా వా ఏతే యధిష్టియా యదధ్వర్యుః ప్రత్యజ్ఞే
 ధిష్టియానతిసర్వేత్పాణాన్ధం కర్షేత్ప్రమాయుకః స్యాన్నాభిర్యా
 ఏషా యజ్ఞస్య యధోతోర్ధ్వః ఖలు వై నాభ్యై ప్రాణోఽవాజపానో
 యదధ్వర్యుః ప్రత్యజ్ఞే హోతారమతిసర్వేదపానే ప్రాణం దధ్యాత్ప్రమాయుకః
 స్యాన్నాధ్వర్యురుప గాయేద్వాగ్వీతో వా అధ్వర్యుర్యదధ్వర్యురుప
 గాయేదుద్ధాత్రే

౬ వాచః సం ప్రయచ్ఛేదుపదాసుకాస్య వాక్యాద్భ్రహ్మవాదినో వదన్తి
 నాసగ్గీష్ఠితే సోమేఽధ్వర్యుః ప్రత్యజ్ఞుదోఽతీయాదథ కథా దాక్షిణాని
 హోతుమేతి యామో హి స తేషాం కస్మా అహ దేవా యామం వాయామం వాను
 జ్ఞాస్యస్తీతుత్తరేణాగ్నిధ్రం పరీత్య జహోతి దాక్షిణాని న ప్రాణాన్ధం
 కర్షతి న్యనే ధిష్టియా ఉప్యన్తే నాన్యే యాన్నివపతి తేన తాస్పీణాతి
 యాన్న నివపతి యదనుదిశతి తేన తాన్ || ౬ | ౩ | ౧ || స్తుతే విన్దతే హి
 వీయన్తే ప్రతీచిరుద్ధాత్ర ఉప్యన్తే చతుర్దశ చ || ౬ | ౩ | ౧ ||

౭ సువర్గాయ వా ఏతాని లోకాయ హూయన్తే యద్వైసర్జనాని ద్వాభ్యాం గార్హపత్యే
 జహోతి ద్విపాద్యజమానః ప్రతిష్ఠిత్యా ఆగ్నిధే జహోత్యన్తరిక్ష ఏవా క్రమత
 ఆహవనీయే జహోతి సువర్గమేవైసం లోకం గమయతి దేవాన్, వై సువర్గం లోకం
 యతో రక్షాగ్స్యజిఘ్రః సన్తే సోమేన రాజ్ఞా రక్షాగ్స్యపహత్యాప్తుమాత్మానం

కృత్వా సువర్గం లోకమాయన్రక్షసామనుపలాభాయాత్తః సోమో భవత్యథ
 ౮ వైసర్జనాని జహోతి రక్షసామపహత్యై త్వః సోమ తనూకృద్భ్య
 ఇత్యాహ తనూకృద్భ్యేష ద్వేషోభ్యోఽన్యకృతేభ్య ఇత్యాహన్యకృతాని హి
 రక్షాగ్న్యరు యంతాసి వరూఘమిత్యాహోరుణస్కృధీతి వావైతదాహ జషాణో
 అస్తురాజ్యన్య వేత్విత్యాహాస్తుమేవ యజమానం కృత్వా సువర్గం లోకం గమయతి
 రక్షసామనుపలాభాయా సోమం దదత

౯ ఆ గ్రావ ఆ వాయవ్యాన్యా ద్రోణకలశముత్పత్తిమా నయన్త్యన్వనాః
 ప్ర వర్తయన్తి యావదేవాస్యాస్తి తేన సహ సువర్గం లోకమేతి
 నయవత్వర్చగ్నీధై జహోతి సువర్గన్య లోకస్యాభినీత్యై గ్రాష్టో
 వాయవ్యాని ద్రోణకలశమాగ్నీధ్ర ఉప వాసయతి వి హ్యేనం తైర్గుప్తాతే
 యథుహోపవాసయేదపువాయేత సౌమ్యర్చా ప్ర పాదయతి స్వయై

౧౦ వైసం దేవతయా ప్ర పాదయత్యదిత్యాః సదోఽన్యదిత్యాః సద ఆ
 సీదేత్యాహ యథాయజురైవైతద్యజమానో వా ఏతస్య పురా గోప్తా భవత్యేష
 వో దేవ సవితః సోమ ఇత్యాహ సవితృప్రసూత ఏవైనం దేవతాభ్యః సం ప్ర
 యచ్ఛత్యేతత్త్వః సోమ దేవో దేవానుపాగా ఇత్యాహ దేవో హ్యేష స

౧౧ న్నేవానుపైతిదమహం మనుష్యో మనుష్యానిత్యాహ మనుష్యో ౨
 హ్యేష సన్మనుష్యానుపైతి యదేతద్యజుర్న బ్రూయాదప్రజా అపశుర్యజమానః
 స్యాథుహ ప్రజయా సహ రాయస్పోషేణేత్యాహ ప్రజయైవ పశుభిః సహేమం
 లోకముపావర్తతే నమో దేవేభ్య ఇత్యాహ నమస్కారో హి దేవానాగ్ స్వధా
 పితృభ్య ఇత్యాహ స్వధాకారో హి

౧౨ పితృణామిదమహం నిర్వరుణస్య పాశాదిత్యాహ వరుణపాశాదేవ
 నిర్మువ్యతేఽగ్నే వ్రతపత ఆత్మనః పూర్వా తనూరాదేయేత్యాహుః కో హి తద్వేద
 యద్వసీయాన్ధ్వేవ వశే భూతే పునర్వా దదాతి న వేతి గ్రావాణో వై సోమస్య
 రాజ్ఞో మలిఘ్నుసేనా య ఏవం విద్వాన్యావ ఆగ్నీధ్ర ఉపవాసయతి వైసం
 మలిఘ్నుసేనా విన్దతి || ౬ | 3 | ౨ || అథ దదతే స్వయా సన్ధ్వధాకారో హి విన్దతి ||

౬ | 31 | ౨ ||

౧౩ వైష్ణవ్యర్నా పుత్యా యూపమచ్చైతి వైష్ణవో వై దేవతయా యూపః
 స్వయైవైనం దేవతయాచ్చైత్యత్యన్యానగాం నాన్యానుపాగామిత్వాహాతి
 హ్యాన్యానేతి నాన్యానుపైత్యర్నాక్వా పరైరవిదం పరోవరైరిత్యాహార్వాగ్యోనం
 పరైర్విన్దతి పరోవరైస్తం త్యా జషే

౧౪ వైష్ణవం దేవయజ్ఞాయా ఇత్యాహ దేవయజ్ఞాయై హ్యేనం జపతే దేవస్తా
 సవితా మధ్యానక్తిత్యాహ తేజస్వైవైనమనక్యోషధే త్రాయస్వైనగ్
 స్వధితే మైనః హిః సీరిత్యాహ వజ్రో వై స్వధితిః శాన్వై
 స్వధితేర్వప్రక్షస్య బిభ్యతః ప్రథమేన శకలేన సహ తేజః పరా పతతి
 యః ప్రథమః శకలః పరాపతేత్తమప్యా హరేభ్యతేజస

౧౫ మేవైనమాహరతీమే వై లోకా యూపాత్ప్రయతో బిభ్యతి దివమగ్రేణ
 మా లేఖీరన్దరిక్షం మధ్యేన మా హిః సీరిత్యాహైభ్య ఏవైనం
 లోకేభ్యః శమయతి వనస్పతే శతవల్బో వి రోహేత్యావశ్చనే జహాతి
 తస్మాదావ్రశ్చనాద్వృక్షాణాం భూయాశు ఉత్తిష్టవై సహస్రవల్బా
 వి వయః రుహేమేత్యాహాశిషమేవైతామా శాస్తేనక్షనగ్గం

౧౬ వృశ్చేద్యదక్షసగ్గం వృశ్చేదధ ఈషం యజమానస్య
 ప్రమాయుకగ్ స్వాద్యం కామయేతాప్రతిష్ఠితః స్వాదిత్యారోహం తస్మై
 వృశ్చేదేష వై వనస్పతీనామప్రతిష్ఠితోప్రతిష్ఠిత ఏవ భవతి
 యం కామయేతాపశుః స్వాదిత్యపర్ణం తస్మై శుష్కగ్గం వృశ్చేదేష వై
 వనస్పతీనామపశవ్యోఽపశురేవ భవతి యం కామయేత పశుమాన్ధ్యాదితి
 బహుపర్ణం తస్మై బహుశాఖం వృశ్చేదేష వై

౧౭ వనస్పతీనాం పశవ్యః పశుమానేవ భవతి ప్రతిష్ఠితం
 వృశ్చేత్ప్రతిష్ఠాకామస్యేష వై వనస్పతీనాం ప్రతిష్ఠితో యః స
 మే భూమ్యై స్వాద్యోనే రూఢః ప్రత్యేవ తిష్ఠతి యః ప్రత్యజ్ఞుపనతస్తం
 వృశ్చేథ్న హి మేధమభ్యుపనతః పణ్చారత్విం తస్మై వృశ్చేద్యం

కామయేతోపైనముత్తరో యజ్ఞో నమేదితి పఞ్చాక్షరా పఞ్జీః పాఞ్జీః
యజ్ఞ ఉపైనముత్తరో యజ్ఞో

౧౦ నమతి షడరత్నిం ప్రతిష్ఠాకామస్య షడా ఋతవ ఋతుష్యేవ ప్రతి
తిష్ఠతి సప్తారత్నిం పశుకామస్య సప్తపదా శక్వరీ పశవః శక్వరీ
పశూనేవావ రుంధే నవారత్నిం తేజస్కామస్య త్రివృతా స్తోమేన సం మితం
తేజస్త్రివృత్తేజస్వ్యవ భవత్యేకాదశారత్నిమిన్ద్రియకామస్యైకాదశాక్షరా
త్రిష్టుగిన్ద్రియం త్రిష్టుగిన్ద్రియావ్యేవ భవతి పఞ్చదశారత్నిం
భ్రాతృవ్యవతః పఞ్చదశో వజ్రో భ్రాతృవ్యాభిభూత్యై సప్తదశారత్నిం
ప్రజాకామస్య సప్తదశః ప్రజాపతిః ప్రజాపతేరాప్త్యా ఏకవిశతస్యరత్నిం
ప్రతిష్ఠాకామస్యైకవిశతః స్తోమానాం ప్రతిష్ఠా ప్రతిష్ఠిత్యా
అష్టాశ్రిర్భవత్యష్టాక్షరా గాయత్రీ తేజో గాయత్రీ గాయత్రీ యజ్ఞముఖం
తేజసైవ గాయత్రీయా యజ్ఞముఖేన సం మితః || ౬| 3| 3|| జషే
సతేజసమనక్షసంగం బహుశాఖం వృశేచదేష వై యజ్ఞ ఉపైనముత్తరో
యజ్ఞ ఆప్త్యా ఏకాన్న విశతిశ్చ || ౬| 3| 3||

౧౯ పృథివ్యై త్వాన్తరిక్షాయ త్వా దివే త్వేత్వాహైభ్య ఏవైనం లోకేభ్యః
ప్రోక్షతి పరాఞ్చం ప్రోక్షతి పరాజీవ హి సువర్గో లోకః క్రూరమివ
వా ఏతత్కరోతి యత్థనత్యపోవ నయతి శాన్త్యై యవమతీరవ నయత్యూర్వై
యవో యజమానేన యూపః సం మితో యావానేవ యజమానస్తావతీమేవాస్మిన్నూర్ణం
దధాతి

౨౦ పితృణాః సదనమసీతి బర్హిరవ స్తుణాతి పితృదేవత్యా ఆగ్నే
హ్యేతద్యన్నిఖాతం యద్భర్హిరనవస్తీర్య మినుయాత్పితృదేవత్యో నిఖాతః
స్యాద్భర్హిరవస్తీర్య మినోత్యస్యామేవైనం మినోతి యూపశకలమవాస్యతి
సతేజసమేవైనం మినోతి దేవస్త్యా సవితా మధ్యాన్తక్విత్యాహ
తేజస్వైవైనమనక్తి సుపిప్పలాభ్యస్తావధీభ్య ఇతి చషాలం ప్రతి

౨౧ ముఞ్చతి తస్మాచ్ఛిర్ఘత ఓషధయః ఫలం గృహ్ణాన్త్యనక్తి తేజో

వా ఆజ్యం యజమానేనాగ్నిష్టాశ్చిః సం మితా యదగ్నిష్టామశ్రిమనక్తి
 యజమానమేవ తేజసానక్త్యాన్తమనక్త్యాన్తమేవ యజమానం తేజసానక్తి సర్వతః
 పరి మృశత్యపరివర్గమేవాస్మిన్నేజో దధాత్సుద్ధివగ్గ్ సభానాన్తరిక్షం
 పృణేత్వాహైషాం లోకానాం విధృత్స్యై వైష్ణవ్యరాచ
 ౨౨ కల్పయతి వైష్ణవో వై దేవతయా యూపః స్వయైవైనం దేవతయా కల్పయతి
 ద్వాభ్యాం కల్పయతి ద్విపాద్యజమానః ప్రతిష్ఠిత్యై యం కామయేత తేజసైనం
 దేవతాభిరిన్ద్రియేణ వ్యర్థయేయమిత్యగ్నిష్టాం తస్యాశ్రిమాహవనీయాదిత్యం
 వేత్థం వాతి నావయేత్తేజసైవైనం దేవతాభిరిన్ద్రియేణ వ్యర్థయతి
 యం కామయేత తేజసైనం దేవతాభిరిన్ద్రియేణ సమర్థయేయమిత్య
 ౨౩ గ్నిష్టాం తస్యాశ్రిమాహవనీయేన సం మినుయాత్తేజసైవైనం
 దేవతాభిరిన్ద్రియేణ సమర్థయతి బ్రహ్మవనిం త్వా క్షత్రవనిమిత్యాహ
 యథాయజురేవైతత్పరి వ్యయత్యూర్ధ్వై రశనా యజమానేన యూపః సం మితో
 యజమానమేవోర్జా సమర్థయతి నాభిదఘ్ను పరి వ్యయతి నాభిదఘ్ను ఏవాస్మా
 ఊర్జం దధాతి తస్మాన్నాభిదఘ్ను ఊర్జా భుజ్జుతే యం కామయేతోర్జైనం
 ౨౪ వ్యర్థయేయమిత్యూర్ధ్వాం వా తస్యావాచీం వావోహేదూర్జైవైనం
 వ్యర్థయతి యది కామయేత వర్షకః పర్జన్యః
 స్వాదిత్యవాచీమవోహేద్వృష్టిమేవ ని యచ్ఛతి యది కామయేతావర్షకః
 స్వాదిత్యూర్ధ్వాముదూహేద్వృష్టిమేవోద్యచ్ఛతి పితృణాం నిఖాతం
 మనుష్యాణామూర్ధ్వం నిఖాతాదా రశనాయా ఓషధీనాః రశనా విశ్వేషాం
 ౨౫ దేవానామూర్ధ్వః రశనాయా ఆ చషాలాదిన్ద్రస్య చషాలః
 సాధ్యానామతిరిక్తః స వా ఏష సర్వదేవతోఽయద్యూపో యద్యూపం
 మినోతి సర్వా ఏవ దేవతాః ప్రీణాతి యజ్ఞేన వై దేవాః సువర్గం
 లోకమాయస్తేఽమన్యస్త మనుష్యా నోఽన్వాభవిష్యన్తీతి తే యూపేన యోపయిత్యా
 సువర్గం లోకమాయస్తమృషయో యూపేనైవాసు ప్రాజానస్తద్యూపస్య యూపత్యం

౨౬ యద్యుపం మినోతి సువర్గస్య లోకస్య ప్రజ్ఞాత్వై పురస్తాన్మినోతి
 పురస్తాద్ధి యజ్ఞస్య ప్రజ్ఞాయతేఽప్రజ్ఞాతః హి తద్యదతిపన్న ఆహురిదం
 కార్యమాసీదితి సాధ్యా వై దేవా యజ్ఞమత్యమన్యన్త తాన్, యజ్ఞో నాస్పుశత్
 తాన్, యద్యజ్ఞస్యాతిరిక్తమాసీత్ తదస్పుశదతిరిక్తం వా ఏతద్యజ్ఞస్య
 యదగ్నావగ్నిం మథిత్యా ప్రహరత్యతిరిక్తమేత

౨౭ ద్యుపస్య యదూర్ధ్వం చషాలాత్తేషాం తద్భాగధేయం తానేవ
 తేన ప్రీణాతి దేవా వై సౌఃస్థితే సోమే ప్ర స్రువోహారన్పు యూపం
 తేఽమన్యన్త యజ్ఞవేశసం వా ఇదం కుర్మ ఇతి తే ప్రస్తరగ్గ్ స్రుచాం
 నిష్క్రయణమపశ్యన్ధ్వరుం యూపస్య సౌఃస్థితే సోమే ప్ర ప్రస్తరః
 హరతి జుహోతి స్వరుమయజ్ఞవేశసాయ || ౬ | ౩ | ౪ || దధాతి ప్రత్యుచా
 సమర్థయేయమిత్యూరైనం విశ్వేషాం యూపత్వమతిరిక్తమేతద్వివత్వారిః శచ్చ
 || ౬ | ౩ | ౪ ||

౨౮ సాధ్యా వై దేవా ఆస్మిత్ లోక ఆసన్నాన్యత్కించన మిషత్తేఽగ్నిమేవాగ్నయే
 మేధాయాలభన్త న హ్యన్యదాలంభ్యమవిన్తన్తతో వా ఇమాః ప్రజాః
 ప్రాజాయన్త యదగ్నావగ్నిం మథిత్యా ప్రహరతి ప్రజానాం ప్రజననాయ
 రుద్రో వా ఏష యదగ్నిర్యజమానః పశుర్యత్పశుమాలభ్యాగ్నిం మన్తేద్రుద్రాయ
 యజమాన

౨౯ మపి దధ్యాత్పుమాయుకః స్వాదథో ఖల్వాహురగ్నిః సర్వా దేవతా
 హవిరేతద్యత్పశురితి యత్పశుమాలభ్యాగ్నిం మన్థతి హవ్యాయైవాసన్నాయ
 సర్వా దేవతా జనయత్సుపాకృత్వైవ మన్థ్యస్తన్నేవాలబ్ధం
 నేవాఽనాలబ్ధమగ్నేర్జనిత్రమసీత్యాహో గ్నేర్వైతజ్జనిత్రం వృషణౌ స్థ
 ఇత్యాహ వృషణౌ

౩౦ హ్యేతాపుర్వశ్యస్యాయురసీత్యాహ మిథునత్వాయ ఘృతేనాక్తే వృషణం
 దధాథామిత్యాహ వృషణగ్గ్ హ్యేతే దధాతే యే అగ్నిం గాయత్రం ఛన్దోఽను
 ప్ర జాయస్వేత్యాహ ఛన్దోభిరేవైనం ప్ర జనయత్యగ్నయే మథ్యమానాయాను

బ్రూహీత్యాహ సావిత్రిమృచమన్వాహ సవిత్ప్రసూత ఏవైనం మన్థతి జాతాయాను
బ్రూహీ

3౧ ప్రహ్రియమాణాయాను బ్రూహీత్యాహ కాణ్డేకాణ్డ ఏవైనం క్రియమాణే
సమర్థయతి గాయత్రీః సర్వా అన్వాహ గాయత్రఘ్నా వా అగ్నిః స్వేనైవైనం
ఛందసా సమర్థయత్యగ్నిః పురా భవత్యగ్నిం మథిత్యా ప్ర హరతి తా
సంభవంతౌ యజమానమభి సంభవతో భవతం నః సమనసావిత్యాహ
శాస్త్యై ప్రహృత్య జహోతి జాతాయైవాస్మా అన్నమపి దధాత్యాజ్యేన జహోత్యేతద్వా
అగ్నేః ప్రియం ధామ యదాజ్యం ప్రియేణైవైనం ధామ్నా సమర్థయత్యథో తేజసా
॥ ౬। 31 X ॥ యజమానమాహ వృషణౌ జాతాయాను బ్రూహ్యప్యష్టాదశ చ ॥ ౬।
31 X ॥

3౨ ఇషే త్వేతి బర్హిరా దత్త ఇచ్చత ఇవ హ్యేష యో యజత
ఉపవీరసీత్యాహోప హ్యేనానాకరోత్యుపో దేవాన్దైర్విశః ప్రాగురిత్యాహ
దైవీర్హ్యేతా విశః సతీర్దేవానుపయన్తి వహ్నిరుశిజ ఇత్యాహర్విజో
వై వహ్నయ ఉశిజస్తస్మాదేవమాహ బృహస్పతే ధారయా వసూసీత్యా
33 హ బ్రహ్మ వై దేవానాం బృహస్పతిర్బ్రహ్మణైవాస్మై పశూనవ రుంధే
హవ్యా తే స్వదన్తామిత్యాహ స్వదయత్యేవైనానేవ త్వష్టర్వసు రణ్యేత్యాహ
త్వష్టా వై పశూనాం మిథునానాం రూపకృద్రూపమేవ పశుషు దధాతి
రేవతీ రమధ్యమిత్యాహ పశవో వై రేవతీః పశూనేవాస్మై రమయతి
దేవస్య త్వా సవీతుః ప్రసవ ఇతి

3౪ రశనామా దత్తే ప్రసూత్యా అశ్వినోర్బాహుభ్యామిత్యాహాశ్వినౌ హి
దేవానామధ్వర్యూ ఆస్తాం పూష్టో హస్తాభ్యామిత్యాహ యత్యా ఋతస్య త్వా
దేవహవిః పాశేనారభ ఇత్యాహ సత్యం వా ఋతః సత్యేనైవైనమృతేనా
రభతేక్షయా పరి హరతి వధ్యః హి ప్రత్యఞ్చం ప్రతిముఞ్చన్తి
వ్యావృత్త్యై ధర్షా మానుషానితి ని యునక్తి ధృత్యా అదభ్య

3౫ స్త్రావషధీభ్యః ప్రోక్షామిత్యాహాద్భ్యో హ్యేష ఓషధీభ్యః సంభవతి

యత్పశురపాం పేరురసీత్యాహైష హ్యపాం పాతా యో మేధాయారభ్యతే
 స్వాత్తం చిధ్నదేవ హవ్యమాపో దేవీః స్వదతైనమిత్యాహ
 స్వదయత్సేవైనముపరిష్టాత్ ప్రోక్షత్సుపరిష్టాదేవైనం మేధ్యం
 కరోతి పాయయత్సన్తరత ఏవైనం మేధ్యం కరోత్యధస్తాదుపోక్షతి సర్వత
 ఏవైనం మేధ్యం కరోతి || ౬ | ౩ | ౬ || వసూనీతి ప్రసవ ఇత్యద్భ్యోఽన్తరత
 ఏవైనం దశ చ || ౬ | ౩ | ౬ ||

3౬ అగ్నినా వై హోత్రా దేవా అసురానభ్యభవన్నగ్నయే సమిధ్యమానాయాను
 బ్రూహీత్యాహ భ్రాతృవ్యాభిభూత్యై సప్తదశ సామిధేనీరన్వాహ సప్తదశః
 ప్రజాపతిః ప్రజాపతేరాప్యై సప్తదశాన్వాహ ద్వాదశ మాసాః
 పశ్చుర్రవః స సంవత్సరః సంవత్సరం ప్రజా అను ప్ర జాయన్తే ప్రజానాం
 ప్రజననాయ దేవా వై సామిధేనీరనూచ్య యజ్ఞం నాన్వపశ్యన్
 ప్రజాపతిస్తూష్టిమాఘార

3౭ మాఘారయత్తతో వై దేవా యజ్ఞమన్వపశ్యన్,
 యత్తూష్టిమాఘారమాఘారయతి యజ్ఞస్యానుఖ్యాత్యా అసురేషు వై యజ్ఞ
 ఆసీత్తం దేవాస్తూష్టి హోమేనావృజ్ఞత యత్తూష్టిమాఘారమాఘారయతి
 భ్రాతృవ్యస్యైవ తద్యజ్ఞం వృక్షే పరిధీన్సం మార్షి
 పునాత్యేవైనాన్త్రిన్తీః సం మార్షి త్ర్యావృద్ధి యజ్ఞోఽథో
 రక్షసామపహత్యై ద్వాదశ సం పద్యన్తే ద్వాదశ

3౮ మాసాః సంవత్సరః సంవత్సరమేవ ప్రీణాత్యథో సంవత్సరమేవాస్మా
 ఉప దధాతి సువర్గస్య లోకస్య సమప్త్యై శిరో వా ఏతద్యజ్ఞస్య
 యదాఘారోఽగ్నిః సర్వా దేవతా యదాఘారమాఘారయతి శీర్షత ఏవ
 యజ్ఞస్య యజమానః సర్వా దేవతా అవ రుంధే శిరో వా ఏతద్యజ్ఞస్య
 యదాఘార ఆత్మా పశురఘారమాఘార్య పశుః సమనక్త్యాత్మన్నేవ
 యజ్ఞస్య

3౯ శిరః ప్రతి దధాతి సం తే ప్రాణో వాయునా గచ్ఛతామిత్యాహ వాయుదేవతో

వై ప్రాణో వాయావేవాస్య ప్రాణం జహోతి సం యజత్తైరణ్ణాని సం
 యజ్ఞపతిరాశిషేత్యాహ యజ్ఞపతిమేవాస్యాశిషం గమయతి విశ్వరూపో
 వై త్యాష్ట్ర ఉపరిష్ఠాత్ పశుమభ్యవమీత్ తస్మాదుపరిష్ఠాత్ పశోర్నావ
 ద్యన్తి యదుపరిష్ఠాత్పశుః సమనక్తిమేధ్యమేవై

౪౦ నం కరోత్స్పృత్విజో వృణీతే ఛన్దాగ్స్యేవ వృణీతే సప్త వృణీతే
 సప్త గ్రామ్యాః పశవః సప్తారణ్యాః సప్త ఛన్దాగ్స్యభయస్యావరుధ్ధ్యా
 ఏకాదశ ప్రయాజాన్, యజతి దశ వై పశోః ప్రాణా ఆత్మైకాదశో యావానేవ
 పశుస్తం ప్ర యజతి వపామేకః పరి శయ ఆత్మైవాత్మానం పరి శయే వజ్రో
 వై స్వధితిర్వజ్రో యూపశకతో ఘృతం ఖలు వై దేవా వజ్రం కృత్వా
 సోమమఘ్నన్ఘతేనాకౌ పశుం త్రాయేథామిత్యాహ వజ్రేణైవైనం వశే
 కృత్వాఽలభతే || ౬| 3| ౭|| ఆధారం పద్యన్తే ద్వాదశాఽత్మన్నేవ యజ్ఞస్య
 మేధ్యమేవ ఖలు వా ఆష్టాదశ చ || ౬| 3| ౭||

౪౧ పర్యగ్ని కరోతి సర్వహుతమేవైనం కరోత్యస్కన్దాయాస్కన్న హి
 తద్యద్ధుతస్య స్కన్దతి త్రిః పర్యగ్ని కరోతి త్ర్యావృద్ధి యజ్ఞోఽథో
 రక్షసామపహత్యై బ్రహ్మవాదినో వదన్త్యన్వారభ్యః పశూ ౩ రాన్వారభ్యా ౩
 ఇతి మృత్యవే వా ఏష నీయతే యత్పశుస్తం యదన్వారభేత ప్రమాయుకో
 యజమానః స్వాదథో ఖల్వాహుః సువర్గాయ వా ఏష లోకాయ నీయతే యత్

౪౨ పశురితి యన్నాన్వారభేత సువర్గాల్లోకాద్యజమానో హీయేత
 వపాశ్రపణీభ్యామన్వారభతే తన్నేవాన్వారబ్ధం నేవానన్వారబ్ధముప
 ప్రేష్య హోతర్హవ్యా దేవేభ్య ఇత్యాహేషిత హి కర్మ క్రియతే
 రేవతీర్యజ్ఞపతిం ప్రియథా విశతేత్యాహ యథాయజరేవైతదగ్నినా
 పురస్తాదేతి రక్షసామపహత్యై పృథివ్యాః సం పృచః పాహీతి బర్హి

౪౩ రుపాస్యత్యస్కన్దాయాస్కన్న హి తద్యద్భర్హిషి స్కన్దత్యథో
 బర్హిషదమేవైనం కరోతి పరాజా వర్తతేఽధ్వర్యుః పశోః
 సంజ్ఞప్యమానాత్పశుభ్య ఏవ తన్నిహ్నుత ఆత్మనోనాప్రస్కాయ గచ్ఛతి

శ్రియం ప్ర పశూనాప్సోతి య ఏవం వేద పశ్చాల్లోకా వా ఏషా
 ప్రామ్యదాసీయతే యత్పత్ని నమస్త ఆతానేత్యాహాదిత్యస్య వై రశ్మయ
 ౪౪ ఆతానస్తేభ్య ఏవ నమస్కరోత్యనర్వా ప్రేహీత్యాహ భ్రాతృవ్యో వా
 అర్వా భ్రాతృవ్యాపనుత్త్యై ఘృతస్య కుల్యామను సహ ప్రజయా సహ
 రాయస్సోషేణేత్యాహాశిషమేవైతామా శాస్త్ర ఆపో దేవీః శుద్ధాయువ ఇత్యాహ
 యథాయజురేవైతత్ || ౬| 31 ౮|| లోకాయ నీయతే యద్భర్తీ రశ్మయః సప్త
 త్రిశచ్ఛ || ౬| 31 ౮||

౪౫ పశోర్వా ఆలభస్య ప్రాణాఙ్గుచ్ఛతి వాక్త ఆ ప్యాయతాం ప్రాణస్త ఆ
 ప్యాయతామిత్యాహ ప్రాణేభ్య ఏవాస్య శుచశమయతి సా ప్రాణేభ్యోఽధి
 పృథివీశ్శుక్చు విశతి శమహోభ్యామితి ని నయత్యహోరాత్రాభ్యామేవ
 పృథివ్యై శుచశమయతోషధే త్రాయస్వైనగ్ స్యధితే మైనః
 హిసీరిత్యాహ వజ్రో వై స్వధితిః

౪౬ శాస్త్యై పార్ష్యత ఆ చ్యుతి మధ్యతో హి మనుష్యా ఆచ్యున్తి
 తిరశ్చినమా చ్యుత్యనూచినః హి మనుష్యా ఆచ్యున్తి వ్యావృత్త్యై
 రక్షసాం భాగోఽసీతి స్థవిమతో బర్హిరక్వాపాస్యత్యస్నైవ రక్షాస
 నిరవదయత ఇదమహః రక్షోఽధమం తమో నయామి యోఽస్మాన్దేష్టి
 యం చ వయం ద్విష్ట ఇత్యాహ ద్వో వాప పురుషౌ యం చైవ

౪౭ దేష్టి యశ్చైనం దేష్టి తావుభావధమం తమో నయతిషే త్యేతి
 వపాముత్థిదతీచ్ఛత ఇవ హ్యేష యో యజతే యదుపత్పన్యాద్రుద్రోఽస్య
 పశూన్హతుకః స్వాద్యన్నోప త్పన్యాదయతా స్వాదన్యయోపత్పణత్వన్యయా
 న ధృత్యై ఘృతేన ద్యావాపృథివీ ప్రోర్ధ్వాథామిత్యాహ ద్యావాపృథివీ
 ఏవ రసేనానక్త్యచ్ఛిన్నో

౪౮ రాయః సువీర ఇత్యాహ యథాయజురేవైతత్కూరమివ వా ఏతత్కరోతి
 యద్వపాముత్థిదత్సర్వస్తరిక్షమన్విహీత్యాహ శాస్త్యై ప్ర వా
 ఏషోఽస్మాల్లోకాచ్యువతే యః పశుం మృత్యవే నీయమానమన్వారభతే

వపాశ్రపణీ పునరన్వారభతేఽస్మిన్నేవ లోకే ప్రతి తిష్ఠత్యగ్నినా
 పురస్తాదేతి రక్షసామపహత్యా అథో దేవతా ఏవ హవ్యేనా
 ౪౯ ఽన్వేతి నాస్తమమక్లారమతి హరేద్యదస్తమమక్లారమతిహరేద్దేవతా
 అతి మన్యేత వాయో వీహి స్తోకానామిత్యాహ తస్మాద్విభక్తాః
 స్తోకా ఆవ పద్యవైఽగ్రం వా ఏతత్పశూనాం యద్యపాగ్రమోషధీనాం
 బర్హిరగ్రేణైవాగ్రః సమర్థయత్యథో ఓషధీష్యేవ పశూన్పుతి
 ప్షాపయతి స్వాహాకృతీభ్యః ప్రేష్యేత్యాహ

౫౦ యజ్ఞస్య సమిష్ట్యై ప్రాణాపానౌ వా ఏతో పశూనాం యత్ పృషదాజ్యమాత్మా
 వపా పృషదాజ్యమభిఘార్య వపామభి ఘారయత్యాత్మన్నేవ పశూనాం
 ప్రాణాపానౌ దధాతి స్వాహోర్ధ్వనభసం మారుతం గచ్ఛతమిత్యాహోర్ధ్వనభా
 హ స్మ వై మారుతో దేవానాం వపాశ్రపణీ ప్ర హరతి తేనైవైనే ప్ర
 హరతి విషూచీ ప్ర హరతి తస్మాద్విష్వశ్చౌ ప్రాణాపానౌ || ౬ | 31 ౯ ||
 స్వధితిశ్చైవాఽచ్చిన్నో హవ్యేనేష్యేత్యాహ షట్ చత్వారిః శచ్చ || ౬ | 31 ౯ ||

౫౧ పశుమాలభ్య పురోడాశం నిర్వపతి సమేధమేవైనమా లభతే వపయా
 ప్రచర్య పురోడాశేన ప్ర చరత్యూర్ధ్వై పురోడాశ ఉర్జమేవ పశూనాం
 మధ్యతో దధాత్యథో పశోరేవ భిద్రమపి దధాతి పృషదాజ్యస్యోపహత్య
 త్రిః పృచ్ఛతి శ్తృతః హవీ ౩ ః శమితరితి త్రిషత్వా హి దేవా
 యోఽశ్తృతః శ్తృతమాహ స ఏనసా ప్రాణాపానౌ వా ఏతో పశూనాం

౫౨ యత్పృషదాజ్యం ప్రశోః ఖలు వా ఆలభస్య హృదయమాత్మాభి
 సమేతి యత్పృషదాజ్యేన హృదయమభిఘారయత్యాత్మన్నేవ పశూనాం
 ప్రాణాపానౌ దధాతి పశునా వై దేవాః సువర్గం లోకమాయన్తేఽమన్యన్త
 మనుష్యా నోఽన్వాభవిష్యన్తీతి తస్య శిరశ్చిత్వా మేధం
 ప్రాజారయన్త ప్రక్షేఽభవత్తత్పుక్షస్య ప్రక్షత్వం
 యత్ప్లక్షశాఖోత్తరబర్హిరభవతి సమేధస్యైవ

౫౩ ప్రశోరవ ద్యతి పశుం వై హ్రాయమాణః రక్షాగ్స్యను సచన్తేఽన్తరా

యూపం చాహవసీయం చ హరతి రక్షసామపహత్యై పశోర్వా ఆలభస్య మనోప
 క్రామతి మనోతాయై హవిషోఽవదీయమానస్యాను బ్రూహిత్యాహ మన ఏవాస్యావ
 రుంధ ఏకాదశావదానాన్యవ ద్యతి దశ వై పశోః ప్రాణా ఆత్మైకాదశో
 యావానేవ పశుస్తస్యావ

౫౪ ద్యతి హృదయస్యాగ్రేఽవ ద్యత్యథ జిహ్వయా అథ వక్షసో
 యద్వై హృదయేనాభి గచ్ఛతి తజ్జిహ్వయా వదతి యజ్జిహ్వయా వదతి
 తదురసోఽధి నిర్వదత్యేతద్వై పశోర్వథాపూర్వం యస్యైవమవదాయ
 యథాకామముత్తరేషామవద్యతి యథాపూర్వమేవాస్య పశోరవత్తం భవతి
 మధ్యతో గుదస్యావ ద్యతి మధ్యతో హి ప్రాణ ఉత్తమస్యావ ద్యత్యు

౫౫ త్తమో హి ప్రాణో యదీతరం యదీతరముభయమేవాజామి జాయమానో వై
 బ్రాహ్మణస్త్రిభిర్పణవా జాయతే బ్రహ్మచర్యేణ ఋషిభ్యో యజ్ఞేన
 దేవేభ్యః ప్రజయా పితృభ్య ఏష వా అన్యణో యః పుత్రీ యజ్ఞా
 బ్రహ్మచారివాసీ తదవదానైరేవావ దయతే తదవదానానామవదానత్వం
 దేవాసురాః సంయత్యా ఆసన్నే దేవా అగ్నిమబ్రువన్త్యయా వీరేణాసురానభి
 భవామేతి

౫౬ సోఽబ్రవీద్వరం వృజై పశోరుద్ధారముద్ధరా ఇతి స
 ఏతముద్ధారముదహరత దోః పూర్వార్ధస్య గుదం మధ్యతః శ్రోణీం
 జఘనార్ధస్య తతో దేవా అభవన్పరాసురా యత్త్వక్ణాణాం సమవద్యతి
 భ్రాతృవ్యాభిభూత్యై భవత్యాత్మనా పరాస్య భ్రాతృవ్యో భవత్యక్షణయావ
 ద్యతి తస్మాదక్షణయా పశవోఽక్ణాని ప్ర హరన్తి ప్రతిష్ఠిత్యై || ౬ | 31 | ౧౦ || ఏతౌ
 పశూనాః సమేధస్యైవ తస్యాఽవోత్తమస్యావ ద్యతీతి పంచ
 చత్వారి శచ్ఛ || ౬ | 31 | ౧౦ ||

౫౭ మేదసా స్రుచౌ ప్రోర్ణోతి మేదోరూపా వై పశవో రూపమేవ పశుషు
 దధాతి యూషన్నవధాయ ప్రోర్ణోతి రసో వా ఏష పశూనాం యద్యూ రసమేవ
 పశుషు దధాతి పార్శ్వేన వసాహోమం ప్ర యౌతి మధ్యం వా ఏతత్పశూనాం

యత్పూర్వశ్చ రస ఏష పశూనాం యద్వసా యత్పూర్వేశ్వన వసాహోమం
ప్రయాతి మధ్యత ఏవ పశూనాః రసం దధాతి ఘ్నున్తి

౫౮ వా ఏతత్పశుం యథ్సంజ్ఞపయన్తైస్సన్యః ఖలు వై దేవతయా ప్రాణ
ఐన్ద్రోఽపాన ఐన్ద్రః ప్రాణో అజ్ఞో అజ్ఞో ని దేధ్యదిత్యాహ ప్రాణాపానావేవ
పశుషు దధాతి దేవ త్వష్టర్భూరి తే సః సమేత్విత్యాహ త్వాష్ట్రా హి
దేవతయా పశవో విషురూపా యథ్సలక్షాణో భవథేత్యాహ విషురూపా
హ్యేతే సన్తః సలక్షాణ ఏతర్హి భవన్తి దేవత్రా యన్త

౫౯ మవసే సఖాయోఽను త్వా మాతా పితరో మదన్విత్వాహానుమతమేవైనం
మాత్రా పిత్రా సువర్గం లోకం గమయత్సర్థరేచి వసాహోమం జహోత్స్యసా వా
అర్థర్చ ఇయమర్థవ ఇమే ఏవ రసేనానక్తి దిశో జహోతి దిశ ఏవ
రసేనానక్త్యథో దిగ్భ్య ఏవోర్జః రసమవ రుంధే ప్రాణాపానా వా ఏతా
పశూనాం యత్పుషదాజ్యం వానస్పత్యాః ఖలు

౬౦ వై దేవతయా పశవో యత్పుషదాజ్యస్యోపహత్యాహ వనస్పతయేఽను
బ్రూహి వనస్పతయే ప్రేష్యేతి ప్రాణాపానావేవ పశుషు దధాత్వస్యస్యస్యస్య
సమవత్తః సమవద్యతి తస్మాన్నానారూపాః పశవో యూష్ణోప సిఞ్చతి
రసో వా ఏష పశూనాం యద్యూ రసమేవ పశుషు దధాతీడాముప హ్వయతే
పశవో వా ఇడా పశూనేవోప హ్వయతే చతురుప హ్వయతే

౬౧ చతుష్పాదో హి పశవో యం కామయేతాపశుః స్వాదిత్యమేదస్కం
తస్మా ఆ దధ్యాన్మేదోరూపా వై పశవో రూపేణైవైనం పశుభ్యో
నిర్భజత్యపశురేవ భవతి యం కామయేత పశుమాన్స్వాదితి
మేదస్వత్తస్మా ఆ దధ్యాన్మేదోరూపా వై పశవో రూపేణైవాస్మై పశూనవ
రుంధే పశుమానేవ భవతి ప్రజాపతిర్వజ్ఞమస్పజత స ఆజ్యం

౬౨ పురస్తాదస్పజత పశుం మధ్యతః పుషదాజ్యం
పశ్చత్తస్మాదాజ్యేన ప్రయాజా ఇజ్యన్తే పశునా మధ్యతః
పుషదాజ్యేనానూయాజాస్తస్మాదేతన్మిశ్రమివ పశ్చాథ్సృష్టగ్గ్

హ్యేకాదశానూయాజాన్, యజతి దశ వై పశోః ప్రాణా ఆత్మైకాదశో యావానేవ
 పశుస్తమను యజతి ఘ్నన్తి వా ఏతత్పశుం యథ్సంజ్ఞపయన్తి ప్రాణాపానౌ
 ఖలు వా ఏతో పశూనాం యత్ప్రషదాజ్యం యత్ప్రషదాజ్యేనానూయాజాన్, యజతి
 ప్రాణాపానావేవ పశుషు దధాతి || ౬1 31 ౧౧|| ఘ్నన్తి యన్తం ఖలు చతురుప
 హ్వయత ఆజ్యం యత్ప్రషదాజ్యేన షట్చ || ౬1 31 ౧౧||
 చాత్వాలాఘ్నవర్గాయ యద్వైసర్జనాని వైష్ణవ్యర్చా పృథివ్యై సాధ్య
 ఇషే త్వేత్యగ్నినా పర్యగ్ని పశోః పశుమాలభ్య మేదసా స్రుచావేకాదశ ||
 చాత్వాలాద్దేవానుపైతి ముంచతి ప్రహ్రియమాణాయ పర్యగ్ని పశుమాలభ్య
 చతుష్పాదో ద్విషష్టిః ||
 చాత్వాలాత్పశుషు దధాతి ||

షష్ఠకాణ్ఠే చతుర్థః ప్రశ్నః ౪

- ౧ యజ్ఞేన వై ప్రజాపతిః ప్రజా అస్సజత తా ఉపయధ్భిరేవాస్సజత
 యదుపయజ ఉపయజతి ప్రజా ఏవ తద్యజమానః స్సజతే జఘనార్ధాదవ
 ద్యతి జఘనార్ధాద్ధి ప్రజాః ప్రజాయన్తే స్థవిమతోఽవ ద్యతి స్థవిమతో
 హి ప్రజాః ప్రజాయన్తేఽనంభిన్తన్నవ ద్యతి ప్రాణానామసంభేదాయ న
 పర్యావర్తయతి యత్పర్యావర్తయేదుదావర్తః ప్రజా గ్రాహుకః స్యాథ్సముద్రం
 గచ్ఛ స్వాహేత్యాహ రేత
 ౨ ఏవ తద్దధాత్యన్తరిక్షం గచ్ఛ స్వాహేత్యాహన్తరిక్షేణైవాస్మై ప్రజాః
 ప్ర జనయత్యన్తరిక్షగ్ హ్యను ప్రజాః ప్రజాయన్తే దేవః సవితారం
 గచ్ఛ స్వాహేత్యాహ సవిత్ప్రసూత ఏవాస్మై ప్రజాః ప్ర జనయత్యహోరాత్రే
 గచ్ఛ స్వాహేత్యాహోహోరాత్రాభ్యామేవాస్మై ప్రజాః ప్ర జనయత్యహోరాత్రే హ్యను
 ప్రజాః ప్రజాయన్తే మిత్రావరుణౌ గచ్ఛ స్వాహే
 ౩ త్యాహ ప్రజాస్వేవ ప్రజాతాసు ప్రాణాపానౌ దధాతి సోమం గచ్ఛ స్వాహేత్యాహ
 సౌమ్యా హి దేవతయా ప్రజా యజ్ఞం గచ్ఛ స్వాహేత్యాహ ప్రజా ఏవ

యజ్ఞయాః కరోతి ఛన్దాఃసి గచ్ఛ స్వాహేత్యాహ ప్రశవో వై ఛన్దాఃసి
 ప్రశునేవావ రుంధే ద్యావాపృథివీ గచ్ఛ స్వాహేత్యాహ ప్రజా ఏవ ప్రజాతా
 ద్యావాపృథివీభ్యాముభయతః పరిగృహ్ణాతి నభో

౪ దివ్యం గచ్ఛ స్వాహేత్యాహ ప్రజాభ్య ఏవ ప్రజాతాభ్యో వృష్టిం ని
 యచ్ఛత్యగ్నిం వైశ్వానరం గచ్ఛ స్వాహేత్యాహ ప్రజా ఏవ ప్రజాతా ఆస్యాం
 ప్రతి ప్థాపయతి ప్రాణానాం వా ఏషోఽవ ద్యతి యోఽవద్యతి గుదస్య
 మనో మే హార్ది యచ్ఛేత్యాహ ప్రాణానేవ యథాస్థానముప హ్వయతే ప్రశోర్వా
 ఆలబ్ధస్య హృదయః శుగృచ్ఛతి సా హృదయశూల

౫ మభి సమేతి యత్పృథివ్యాః హృదయశూలముద్వాసయేత్పృథివీః
 శుచార్పయేద్ద్యదప్స్వపః శుచార్పయేచ్ఛుష్కస్య చార్ద్యస్య
 చ సంధావుద్వాసయత్యుభయస్య శాన్త్యై యం ద్విష్యాత్తం
 ధ్యాయేచ్ఛువైవైనమర్పయతి || ౬ | ౪ | ౧ || రేతో మిత్రావరుణౌ గచ్ఛ స్వాహా
 నభో హృదయశూలం ద్వాత్రిశచ్ఛ || ౬ | ౪ | ౧ ||

౬ దేవా వై యజ్ఞమాగ్నీధ్రే వ్యభజన్త తతో యదత్యశిష్యత
 తదబ్రువన్వసతు ను న ఇదమితి తద్వసతీవరీణాం
 వసతీవరీత్వం తస్మిన్నాప్నోతర్న సమశక్నువన్తదపు
 ప్రావేశయన్తా వసతీవరీరభవన్వసతీవరీర్గృహ్ణాతి యజ్ఞో వై
 వసతీవరీర్వజ్ఞమేవారభ్య గృహీత్వోప వసతి యస్యాగృహీతా ఆభి
 నిమ్రోచేదనారభోఽస్య యజ్ఞః స్యాద్

౭ యజ్ఞం వి చిచ్ఛన్యాజ్ఞోఽతిష్యా వా గృహ్ణీయాద్ధిరణ్యం వావధాయ
 సశుక్రాణామేవ గృహ్ణాతి యో వా బ్రాహ్మణో బహుయాజీ తస్య కుంభ్యానాం
 గృహ్ణీయాథ్న హి గృహీతవసతీవరీకో వసతీవరీర్గృహ్ణాతి ప్రశవో
 వై వసతీవరీః ప్రశునేవారభ్య గృహీత్వోప వసతి యదన్వీపం
 తిష్ఠన్గృహ్ణీయాన్నిర్దార్గుకా ఆస్మాత్ప్రశవః సుః ప్రతీపం తిష్ఠన్గృహ్ణాతి
 ప్రతిరుధ్వేవాన్మై ప్రశున్గృహ్ణాతీన్దో

౮ వృత్తమహాస్థోఽ ౨ ౭పో ౨ ౭భ్యమియత తాసాం యన్వేధ్యం
 యజ్ఞియః సదేవమాసీత్తదత్యముచ్యత తా వహస్త్రిరభవన్వహస్త్రినాం
 గృహ్ణాతి యా ఏవ మేధ్యా యజ్ఞియాః సదేవా ఆపస్తాసామేవ గృహ్ణాతి
 నాన్తమా వహస్త్రిరతియాద్యదన్తమా వహస్త్రిరతియాద్యజ్ఞమతి మన్వేత
 స స్థావరాణాం గృహ్ణీయాద్యరుణగృహీతా వై స్థావరా యథ్స్థావరాణాం
 గృహ్ణీయాద్

౯ వరుణేనాస్య యజ్ఞం గ్రాహయేద్యద్వై దివా భవత్యపో రాత్రిః ప్ర విశతి
 తస్మాత్తామ్రా ఆపో దివా దదృశే యన్నక్తం భవత్యపోఽహః ప్ర విశతి
 తస్మాచ్ఛన్యా ఆపో నక్తం దదృశే ఛాయాయై చాతపతశ్చ సంధౌ
 గృహ్ణాత్యహోరాత్రయోరేవాస్మై వర్ణం గృహ్ణాతి హవిష్మతీరిమా ఆప ఇత్యాహ
 హవిష్కృతానామేవ గృహ్ణాతి హవిష్మాఽఽస్తు

౧౦ సూర్య ఇత్యాహ సశుక్రాణామేవ గృహ్ణాత్యనుష్టుభా గృహ్ణాతి
 వాగ్వా అనుష్టుగ్వావైవైనాః సర్వయా గృహ్ణాతి చతుష్పదయర్చా
 గృహ్ణాతి త్రిః సాదయతి సప్త సం పద్యన్వే సప్తపదా శక్వరీ
 పశవః శక్వరీ పశూనేవావ రుంధేఽస్మై వై లోకాయ గార్హపత్య
 ఆ ధీయతేఽముష్యా ఆహవనీయో యధార్హపత్య ఉపసాదయేదస్మింత్లోకే
 పశుమాన్ధ్యాద్యదాహవనీయేఽముష్కిం

౧౧ ల్లోకే పశుమాన్ధ్యాదుభయోరుప సాదయత్యుభయోరేవైనం
 లోకయోః పశుమన్తం కరోతి సర్వతః పరి హరతి రక్షసామపహత్యా
 ఇన్ద్రాగ్నియోర్భాగధేయీః స్థేత్యాహ యథాయజురేవైతదాగ్నిధ్ర ఉప
 వాసయత్యేతద్వై యజ్ఞస్యాపరాజితం యదాగ్నిధ్రం యదేవ యజ్ఞస్యాపరాజితం
 తదేవైనా ఉప వాసయతి యతః ఖలు వై యజ్ఞస్య వితతస్య న క్రియతే
 తదను యజ్ఞః రక్షగ్స్యవ చరన్తి యద్యహస్త్రినాం గృహ్ణాతి
 క్రియమాణమేవ తద్యజ్ఞస్య శయే రక్షసామనన్వవచారాయ న హ్యేతా
 ఈలయన్త్యా తృతీయసవనాత్పరి శేరే యజ్ఞస్య సంతత్యై || ౬ | ౪ | ౨ || స్వాదిన్వో

గృహ్ణీయాదస్త్యముష్కిన్ క్రియతే షడ్విశతిశ్చ || ౬ | ౪ | ౨ ||

౧౨ బ్రహ్మవాదినో వదన్తి స త్వా అధ్వర్యుః స్వాద్యః
 సోమముపావహరన్ధ్రస్వాభ్యో దేవతాభ్య ఉపావహరేదితి హృదే త్వేత్యాహ
 మనుష్యేభ్య ఏవైతేన కరోతి మనసే త్వేత్యాహ పితృభ్య ఏవైతేన
 కరోతి దివే త్వా సూర్యాయ త్వేత్యాహ దేవేభ్య ఏవైతేన కరోత్యేతావత్తిర్వై
 దేవతాస్తాభ్య ఏవైన సర్వాభ్య ఉపావహరతి పురా వాచః

౧౩ ప్రవదితోః ప్రాతరనువాకముపాకరోతి యావత్యేవ వాక్తామవ
 రుంధేఽపోఽగ్రేఽభివ్యాహరతి యజ్ఞో వా ఆపో యజ్ఞమేవాభి వాచం వి
 సృజతి సర్వాణి ఛన్దాగ్స్యన్వాహ పశవో వై ఛన్దాసి పశూనేవావ
 రుంధే గాయత్రియా తేజస్కామస్య పరి దధ్యాత్రిష్టభస్త్రియకామస్య
 జగత్త్యా పశుకామస్యానుష్టభా ప్రతిష్ఠాకామస్య పక్ష్యా యజ్ఞకామస్య
 విరాజాన్నకామస్య శ్శృణోత్వగ్నిః సమిధా హవం

౧౪ మ ఇత్యాహ సవితృప్రసూత ఏవ దేవతాభ్యో నివేద్యాపోఽచ్చైత్యప
 ఇష్య హోతరిత్యాహేషితః హి కర్మ క్రియతే మైత్రావరుణస్య చమసాధ్వర్యవా
 ద్రవేత్యాహ మిత్రావరుణౌ వా అపాం నేతారౌ తాభ్యామేవైనా అచ్చైతి
 దేవీరాపో అపాం నపాదిత్యాహాహుత్యైవైనా నిష్క్రియ గృహ్ణోత్యథో
 హవిష్కృతానామేవాభిఘృతానాం గృహ్ణోతి

౧౫ కార్షిరసిత్యాహ శమలమేవాసామప స్థావయతి సముద్రస్య వోక్షిత్యా
 ఉన్నయ ఇత్యాహ తస్మాదద్యమానాః పీయమానా ఆపో న క్షీయన్తే యోనిర్వై
 యజ్ఞస్య చాత్వాలం యజ్ఞో వసతీవరీహోతృవమసం చ మైత్రావరుణచమసం
 చ సగ్గ్స్పర్క్య వసతీవరీర్వాసనయతి యజ్ఞస్య సయోనిత్వాయాథో
 స్వాదేవైనా యోనేః ప్ర జనయత్యధ్వతోఽవేరపా ౩ ఇత్యాహోతేమనన్నమురుతేమాః
 పశ్యేతి వావైతదాహ యద్యగ్నిష్టామో జుహోతి యద్యుక్త్యః పరిధౌ ని
 మార్షి యద్యుతిరాత్రో యజుర్వదన్వృ పద్యతే యజ్ఞకృతూనాం వ్యావృత్యై || ౬ | ౪ | ౩ ||
 వాచో హవమభి ఘృతానాం గృహ్ణోత్యత పంచ విశతిశ్చ || ౬ | ౪ | ౩ ||

౧౬ దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవ ఇతి గ్రావాణమా దత్తే ప్రసూత్యా
 ఆశ్వినోర్బాహుభ్యామిత్యాహాశ్వినో హి దేవానామధ్వరూయ ఆస్తాం పూష్టో
 హస్తాభ్యామిత్యాహ యత్యై పశవో వై సోమో వ్యాన ఉపాశుసవనో
 యదుపాశుసవనమభి మిమితే వ్యానమేవ పశుషు దధాతీన్ద్రాయ
 త్వేన్ద్రాయ త్వేతి మిమిత ఇన్ద్రాయ హి సోమ ఆహ్రాయతే పశు కృతోష్ట యజుషా
 మిమితే

౧౭ పశ్చాక్షరా పక్షిః పాక్షో యజ్ఞో యజ్ఞమేవాప రుంధే
 పశు కృత్వస్తూష్టిం దశ సం పద్యన్తే దశాక్షరా విరాడన్నం
 విరాడ్విరాజైవాన్నాద్యమవ రుంధే శ్వాత్రాః స్థ వృత్రతుర ఇత్యాహైష
 వా అపాశోమపీథో య ఏవం వేద నాస్సోర్విమార్చుతి యత్యే సోమ దివి
 జ్యోతిరిత్యాహైభ్య ఏవైనం

౧౮ లోకేభ్యః సంభరతి సోమో వై రాజా దిశోభ్యధ్యాయథ్న దిశోఽను
 ప్రావిశత్ప్రాగపాగుదగధరాగిత్యాహ దిగభ్య ఏవైనం సంభరత్యథో
 దిశ ఏవాస్మా అవ రుంధేఽంబ నిష్వరేత్యాహ కాముకా ఏనగ్ స్త్రీయో
 భవన్తి య ఏవం వేద యత్యే సోమాదాభ్యం నామ జాగృవీత్యా

౧౯ హైష వై సోమస్య సోమపీథో య ఏవం వేద న సామ్యామార్చుతి
 ఘ్నున్తి వా ఏతథోమం యదభిషుణ్విన్త్యశూనప గృహ్ణాతి త్రాయత
 ఏవైనం ప్రాణా వా అశవః పశవః సోమోఽశూన్ పునరపి సృజతి
 ప్రాణానేవ పశుషు దధాతి ద్వోద్వావపి సృజతి తస్మాద్ద్వోద్వో ప్రాణాః ॥

౬। ౪। ౪॥ యజుషా మిమిత ఏనం జాగృవీతి చతుశ్చత్వారిశచ ॥ ౬। ౪। ౪॥

౨౦ ప్రాణో వా ఏష యదుపాశుర్యదుపాగ్శ్వగ్రా గ్రహా గృహ్యాన్తే
 ప్రాణమేవాను ప్ర యన్త్యరుణో హ స్మాహౌపవేశిః ప్రాతఃసవన ఏవా హం
 యజ్ఞస్థాపయామి తేన తతః సస్థితేన చరామిత్యష్టా
 కృతోష్టగ్రేఽభి షుణోత్కష్టాక్షరా గాయత్రీ గాయత్రం ప్రాతఃసవనం
 ప్రాతఃసవనమేవ తేనాప్నోత్యేకాదశ కృతోష్ట ద్వితీయమేకాదశాక్షరా

త్రిష్టువైష్టుభం మాధ్యందినః

- ౨౧ సవనం మాధ్యందినమేవ సవనం తేనాప్నోతి ద్వాదశ
 కృత్వస్తుతీయం ద్వాదశాక్షరా జగతీ జాగతం తృతీయసవనం
 తృతీయసవనమేవ తేనాప్నోత్యేతాః హ వావ స యజ్ఞస్య
 స౨ః స్థితిమువాచాస్కన్దాయాస్కన్నః హి తద్యద్యజ్ఞస్య
 స౨ః స్థితస్య స్కన్దత్యథో ఖల్వాహుర్గాయత్రీ వావ ప్రాతఃసవనే నాతివాద
 ఇత్యనతివాదుక ఏనం భ్రాతృవ్యో భవతి య ఏవం వేద తస్మాదప్థావప్థా
 ౨౨ కృతోఽభిషుత్యం బ్రహ్మవాదినో వదన్తి పవిత్రవన్తోఽన్యే గ్రహా
 గృహ్యాన్తే కిం పవిత్ర ఉపాః శురితి వాకృపిత్ర ఇతి బ్రూయాద్వాచస్పతయే
 పవస్వ వాజిన్తిత్యాహ వాచైవేనం పవయతి వృష్ణో అః శుభ్యామిత్యాహ
 వృష్ణో హ్యేతావః శూ యో సోమస్య గభస్తిపూత ఇత్యాహ గభస్తినా
 హ్యేనం పవయతి దేవో దేవానాం పవిత్రమసీత్యాహ దేవో హ్యేష
 ౨౩ సన్తేవానాం పవిత్రం యేషాం భాగోఽసి తేభ్యస్త్యేత్యాహ యేషాగ్ హ్యేష
 భాగస్తేభ్య ఏనం గృహ్లాతి స్వాంకృతోఽసీత్యాహ ప్రాణమేవ స్వమకృత
 మధుమతీర్న ఇషస్కృధీత్యాహ సర్వమేవాస్మా ఇదగ్గ్ స్వదయతి
 విశ్వేభ్యస్త్యేన్ద్రియేభ్యో దివ్యేభ్యః పార్థివేభ్య ఇత్యాహోభయేష్వేవ
 దేవమనుష్వేషు ప్రాణాన్దాతి మనస్త్యా
 ౨౪ ఽష్టిత్యాహ మన ఏవాశ్చుత ఉర్వన్తరిక్షమన్విహీత్యాహన్తరిక్షదేవతో
 హి ప్రాణః స్వాహా త్వా సుభవః సూర్యాయేత్యాహ ప్రాణా వై స్వభవసో దేవాస్తేష్వేవ
 పరోఽక్షం జహోతి దేవేభ్యస్త్యా మరీచిపేభ్య ఇత్యాహాదిత్యస్య వై రశ్మయో
 దేవా మరీచిపాస్తేషాం తద్భాగధేయం తానేవ తేన ప్రీణాతి యది కామయేత
 వర్షకః పర్జన్యః
 ౨౫ స్వాదితి నీచా హస్తేన ని మృజ్ఞ్యాదస్పృష్టిమేవ ని యచ్ఛతి యది
 కామయేతావర్షకః స్వాదిత్యుత్తానేన ని మృజ్ఞ్యాదస్పృష్టిమేవోద్యచ్ఛతి
 యద్యభివరేదముం జహ్యాథ త్వా హోష్యామితి బ్రూయాదాహుతిమేవైనం

ప్రేపస్ హన్తి యది దూరే స్యాదా తమితోస్తిష్ఠేత్ ప్రాణమేవాస్యానుగత్య హన్తి
యద్యభిచరేదముష్య

౨౬ త్వా ప్రాణే సాదయామీతి సాదయేదసన్నో వై ప్రాణః ప్రాణమేవాస్య సాదయతి
షడ్భిరక్షుభిః పవయతి షడ్వా ఋతవ ఋతుభిరేవైనం
పవయతి త్రిః పవయతి త్రయ ఇమే లోకా ఏభిరేవైనం లోకైః పవయతి
బ్రహ్మవాదినో వదన్తి కస్మాఢ్పుత్యాత్తయః పశూనా హస్తాదానా ఇతి
యత్త్రిరుపాక్షు హస్తేన విగృహ్ణాతి తస్మాత్తయః పశూనా
హస్తాదానాః పురుషో హస్తీ మర్కటః || ౬ | ౪ | x || మాధ్యన్దినమష్టావష్టావేష
మనస్త్యా పర్జన్యోఽముష్య పురుషో ద్వే చ || ౬ | ౪ | x ||

౨౭ దేవా వై యద్యజ్ఞేఽకుర్వత తదసురా ఆకుర్వత తే దేవా
ఉపాశౌ యజ్ఞశ్చ సగ్ధస్థాప్యమపశ్యంతముపాశౌ
సమస్థాపయన్తేఽసురా వజ్రముద్యత్య దేవానభ్యాయన్త తే దేవా బిభ్యత
ఇన్ద్రముపాధావన్తానిన్ద్రోఽన్తర్యామేణాన్తరధత్త తదన్తర్యామస్యాన్తర్యామత్వం
యదన్తర్యామో గృహ్యతే భ్రాతృవ్యానేవ తద్యజమానోఽన్తర్ధత్తేఽన్తన్తే

౨౮ దధామి ద్యావాపృథివీ అన్తరుర్వన్తరిక్షమిత్యాహైభిరేవ
లోకైర్యజమానో భ్రాతృవ్యానన్తర్ధత్తే తే దేవా అమన్యవేన్ద్రో వా
ఇదమభూద్యద్వయగ్ సృ ఇతి తేఽబ్రువన్మఘవన్నను న ఆ భజేతి
సజోషా దేవైరవరైః పరైశ్చేత్యబ్రవీద్యే చైవ దేవాః పరే యే చావరే
తానుభయా

౨౯ నన్వాభజఢ్పజోషా దేవైరవరైః పరైశ్చేత్యాహ యే చైవ దేవాః
పరే యే చావరే తానుభయానన్వాభజత్యన్తర్యామే మఘవన్మాదయన్సేత్యాహ
యజ్ఞాదేవ యజమానం నాన్తరేత్యుపయామగృహీతోఽసీత్యాహాపానస్య ధృత్వై
యదుభావపవిత్రో గృహ్యేయాతాం ప్రాణమపానోఽను న్యుచ్ఛేత్ప్రమాముకః
స్యాత్పవిత్రవానన్తర్యామో గృహ్యతే

౩౦ ప్రాణాపానయోర్విధృత్వై ప్రాణాపానో వా ఏతౌ యదుపాగ్న్వన్తర్యామో వ్యాన

ఉపాశు సవనో యం క్రామయేత ప్రమాయుకః స్వాదిత్యసగ్గస్పృష్టౌ తస్య
 సాదయేద్వాన్వేనైవాస్య ప్రాణాపానౌ వి చ్ఛినత్తి తాజకృపి మీయతే యం క్రామయేత
 సర్వమాయురియాదితి సౌస్పృష్టౌ తస్య సాదయేద్వాన్వేనైవాస్య
 ప్రాణాపానౌ సం తనోతి సర్వమాయురేతి || ౬ | ౪ | ౬ || త ఉభయాన్సృహ్యతే
 చతుశ్చత్వారిశవ్చ || ౬ | ౪ | ౬ ||

3౧ వాగ్వా ఏషా యదైన్ద్రవాయవో యదైన్ద్రవాయవాగ్రా గ్రహో గృహ్యన్తే
 వాచమేవాను ప్ర యన్తి వాయుం దేవా అబ్రువన్థోమః రాజానః
 హనామేతి సోఽబ్రవీద్వరం వృణై మదగ్రా ఏవ వో గ్రహో గృహ్యన్తా ఇతి
 తస్మాదైన్ద్రవాయవాగ్రా గ్రహో గృహ్యన్తే తమఘ్నన్థోసేపూయత్తం దేవా
 నోపాధృష్టువన్తే వాయుమబ్రువన్నిమం నః స్వదయే

3౨ తి సోఽబ్రవీద్వరం వృణై మద్దేవత్యాన్వేవ వః పాత్రాణ్యుచ్యాన్తా ఇతి
 తస్మాన్నానా దేవత్యాని సన్తి వాయువ్యాన్యుచ్యన్తే తమేభ్యో వాయురేవాస్వదయత్
 తస్మాద్యత్పూయతి తత్ప్రవాతే విషజన్తి వాయుర్హి తస్య పవయితా స్వదయితా
 తస్య విగ్రహణం నావిష్టన్థ సాదితిరబ్రవీద్వరం వృణా అథ మయా
 వి గృహ్ణీధ్వం మద్దేవత్యా ఏవ వః సోమాః

33 సన్నా అసన్నిత్యుపయామగృహీతోఽసీత్యాహోదితిదేవత్యాస్తేన యాని
 హి దారుమయాణి పాత్రాణ్యువ్యైతాని యోనేః సంభూతాని యాని మృన్మయాని
 సాక్షాత్తాన్యస్యై తస్మాదేవమాహ వాగ్ వై పరాచ్యవ్యాకృతావదత్తే దేవా
 ఇన్ద్రమబ్రువన్నిమాం నో వాచం వ్యాకుర్వితి సోఽబ్రవీద్వరం వృణై మహ్యం
 చైవైష వాయవే చ సహ గృహ్యతా ఇతి తస్మాదైన్ద్రవాయవః సహ
 గృహ్యతే తామిన్థో మధ్యతోఽవక్రమ్య వ్యాకరోత్తస్మాదియం వ్యాకృతా
 వాగుద్యతే తస్మాద్భక్పదీన్ద్రాయ మధ్యతో గృహ్యతే ద్విర్వాయవే ద్వౌ హి స
 వరావవృణీత || ౬ | ౪ | ౭ || స్వదయ సోమాః సహోష్టావిశతిశ్చ || ౬ | ౪ | ౭ ||

3౪ మిత్రం దేవా అబ్రువన్థోమః రాజానః హనామేతి సోఽబ్రవీన్నాహః
 సర్వస్య వా అహం మిత్రమస్మీతి తమబ్రువన్ హనామైవేతి సోఽబ్రవీద్వరం

వృణై పయసైవ మే సోమగ్గ శ్రీణన్నితి తస్మాన్మైత్రావరుణం పయసా శ్రీణన్ని
 తస్మాత్పశవోఽపాక్రామన్నిత్రః సన్కూరమకరితి క్రూరమివ ఖలు వా ఏష
 ౩౫ కరోతి యః సోమేన యజతే తస్మాత్పశవోఽప క్రామన్ని యన్మైత్రావరుణం
 పయసా శ్రీణాతి పశుభిరేవ తస్మిత్త్రః సమర్థయతి

పశుభిర్వజమానం పురా ఖలు వావైవం మిత్రోఽవేదపమత్కూరం
 చక్రుషః పశవః క్రమిష్యన్తితి తస్మాదేవమవృణీత వరుణం దేవా
 అబ్రువన్స్వయాశభువా సోమః రాజానః హనామేతి సోఽబ్రవీద్యరం
 వృణై మహ్యం బై

౩౬ వైష మిత్రాయ చ సహ గృహ్యతా ఇతి తస్మాన్మైత్రావరుణః సహ
 గృహ్యతే తస్మాద్దాజ్ఞా రాజానమశభువా ఘ్నున్తి వైశ్యేన
 వైశ్యశ్శూద్రేణ శూద్రం న వా ఇదం దివా న నక్తమాసీదవ్యావృత్తం
 తే దేవా మిత్రావరుణావబ్రువన్నిదం నో వి వాసయతమితి తావబ్రూతాం వరం
 వృణావహా ఏక ఏవావత్పూర్వో గ్రహో గృహ్యతా ఇతి తస్మాద్దైన్యవాయవః
 పూర్వో మైత్రావరుణాద్గృహ్యతే ప్రాణాపానౌ హ్యేతౌ యదుపాగ్నవస్త్ర్యామా
 మిత్రోఽహరజనయద్వరుణో రాత్రిం తతో వా ఇదం వ్యోచ్చద్వన్మైత్రావరుణో
 గృహ్యతే వ్యష్టైః || ౬ | ౪ | ౮ || ఏష చైన్యవాయవో ద్వావిశతిశ్చ || ౬ | ౪ | ౮ ||

౩౭ యజ్ఞస్య శిరోఽచ్ఛిద్యత తే దేవా అశ్వినావబ్రువన్భిషజౌ వైస్థ
 ఇదం యజ్ఞస్య శిరః ప్రతి ధత్తమితి తావబ్రూతాం వరం వృణావహౌ
 గ్రహ ఏవ నావత్రాపి గృహ్యతామితి తాభ్యామేతమాశ్వినమగృహ్ణాన్తతో
 వై తౌ యజ్ఞస్య శిరః ప్రత్యధత్తాం యదాశ్వినో గృహ్యతే యజ్ఞస్య
 నిష్కృత్వై తౌ దేవా అబ్రువన్నపూతౌ వా ఇమౌ మనుష్యచరౌ

౩౮ భిషజావితి తస్మాద్భ్రాహ్మణేన భేషజం న కార్యమపూతో
 హ్యే ౨ షోఽమేధోయో భిషక్తౌ బహిష్పవమానేన పవయిత్యా
 తాభ్యామేతమాశ్వినమగృహ్ణాన్తస్మాద్భహిష్పవమానే స్తుత ఆశ్వినో
 గృహ్యతే తస్మాదేవం విదుషా బహిష్పవమాన ఉపసద్యః పవిత్రం

వై బహిష్యవమాన ఆత్మానమేవ పవయతే తయోస్తేధా భైషజ్యం వి
 న్యదధురగ్నో తృతీయమపు తృతీయం బ్రాహ్మణే తృతీయం తస్మాదుదపాత్ర
 ౩౯ ముపనిధాయ బ్రాహ్మణం దక్షిణతో నిషాద్య భేషజం కుర్యాద్యావదేవ
 భేషజం తేన కరోతి సమర్ధుకమస్య కృతం భవతి బ్రహ్మవాదినో
 వదన్తి కస్మాథ్నత్యాదేకపాత్రా ద్విదేవత్యా గృహ్యాన్తే ద్విపాత్రా హూయన్త
 ఇతి యదేకపాత్రా గృహ్యాన్తే తస్మాదేకోఽన్తరతః ప్రాణో ద్విపాత్రా హూయన్తే
 తస్మాద్ద్వైద్వో బహిష్టాత్ప్రాణాః ప్రాణా వా ఏతే యద్ద్విదేవత్యాః పశవ
 ఇడా యదిడాం పూర్వాం ద్విదేవత్యేభ్య ఉపహ్వయేత

౪౦ పశుభిః ప్రాణానన్తర్ధీత ప్రమాయుకః

స్యాద్ద్విదేవత్యాన్భక్షయిత్వేడాముప హ్వయతే ప్రాణానేవాత్మన్భిత్వా పశూనుప
 హ్వయతే వాగ్వా ఐన్ద్రవాయవశ్చక్షుర్మైత్రావరుణః శ్రోత్రమాశ్విసః
 పురస్తాదైన్ద్రవాయవం భక్షయతి తస్మాత్పురస్తాద్వాచా వదతి
 పురస్తాన్మైత్రావరుణం తస్మాత్పురస్తాచ్ఛక్షుషా పశ్యతి సర్వతః
 పరిహారమాశ్విసం తస్మాథ్నర్వతః శ్రోత్రేణ శ్ంణోతి ప్రాణా వా ఏతే
 యద్ద్విదేవత్యా

౪౧ అరిక్తాని పాత్రాణి సాదయతి తస్మాదరిక్తా ఆన్తరతః ప్రాణా యతః ఖలు

వై యజ్ఞస్య వితతస్య న క్రియతే తదను యజ్ఞః రక్షాగ్రస్యవ
 చరన్తి యదరిక్తాని పాత్రాణి సాదయతి క్రియమాణమేవ తద్యజ్ఞస్య శయే
 రక్షసామనస్వవచారాయ దక్షిణస్య హవిర్ధానస్యోత్తరస్యాం వర్తన్యాః
 సాదయతి వాచ్యేవ వాచం దధాత్యా తృతీయసవనాత్పరి శేరే యజ్ఞస్య
 సంత్యై ॥ ౬౧ ౪౧ ౯ ॥ మనుష్య చరావుదపాత్రముపహ్వయేత ద్విదేవత్యాః
 షట్ చత్వారిశచ్చ ॥ ౬౧ ౪౧ ౯ ॥

౪౨ బృహస్పతిర్థేవానాం పురోహిత ఆసీచ్ఛణ్ణామర్కావసురాణాం బ్రహ్మణ్యన్తో
 దేవా ఆసన్బృహ్మణ్యన్తోఽసురాస్తే ౨ ౨నోఽన్యం నాశక్నువన్బుభి భవితుం
 తే దేవాః శణ్ణామకారుస్పామన్తయన్త తావబ్రూతాం వరం వృణావహౌ గ్రహావేవ

నావత్రాపి గృహ్యేతామితి తాభ్యామేతౌ శుక్రామన్థినావగృహ్లాస్తతో
 దేవా అభవన్పరాసురా యస్యైవం విదుషః శుక్రామన్థినౌ గృహ్యేతే
 భవత్యాత్మనా పరా

౪౩ ౭స్య భ్రాతృవ్యో భవతి తౌ దేవా అపనుద్యాత్మన
 ఇన్ధ్రాయాజుహురపనుతౌ శణ్ణామర్కౌ సహామునేతి బ్రూయాద్యం
 ద్విష్యాద్యమేవ ద్వేష్టి తేనైనౌ సహప నుదతే స ప్రథమః
 సంకృతిర్విశ్వకర్మత్వేనావాత్మన ఇన్ధ్రాయాజుహుర్దో హ్యేతాని
 రూపాణి కరిక్రదచరదసా వా ఆదిత్యః శుక్రశ్చన్ద్రమా
 మన్థ్యపిగృహ్య ప్రాణౌ ని

౪౪ ష్కౌమతస్తస్మాత్ప్రాణౌ యన్తౌ న పశ్యన్తి ప్రత్యక్షావౌవృత్య
 జహుతస్తాత్ప్రత్యక్షౌ యన్తౌ పశ్యన్తి చక్షుషీ వా ఏతే
 యజ్ఞస్య యచ్ఛుక్రామన్థినౌ నాసికోత్తరవేదిరభితః పరిక్రమ్య
 జహుతస్తస్మాదభితో నాసికాం చక్షుషీ తస్మాన్నాసికయా చక్షుషీ
 విధృతే సర్వతః పరి క్రామతో రక్షసామపహత్యై దేవా వై యాః
 ప్రాచీరాపచీరజుహుర్యే పురస్తాదసురా ఆసన్తాగ్నాభిః ప్రా

౪౫ ౭బుదస్త యాః ప్రతీచీర్యే పశ్చాదసురా ఆసన్తాగ్నాభిరపానుదస్త
 ప్రాచీరన్యా ఆహుతయో హూయన్తే ప్రత్యక్షౌ శుక్రామన్థినౌ పశ్చాచ్ఛైవ
 పురస్తాచ్ఛ యజుమానో భ్రాతృవ్యాన్పు బుదతే తస్మాత్పరాచిః
 ప్రజాః ప్ర వీయన్తే ప్రతీచీరాయన్తే శుక్రామన్థినౌ వా అను ప్రజాః ప్ర
 జాయన్తేఽస్త్రీశ్చద్యాశ్చ సువీరాః ప్రజాః ప్రజనయన్పరీహి శుక్రః
 శుక్రశోచిషా

౪౬ సుప్రజాః ప్రజాః ప్రజనయన్పరీహి మన్థి మన్థిశోచిషేత్యాహౌతా వై
 సువీరా యా అత్తిరేతాః సుప్రజా యా ఆద్యా య ఏవం వేదాత్త్యస్య ప్రజా జాయతే
 నాద్యా ప్రజాపతేరక్ష్యశ్వయత్ తత్ పరాపతత్ తద్వికఙ్కతం ప్రావిశత్
 తద్వికఙ్కతే నారమత తద్యవం ప్రావిశత్తద్యవేఽరమత తద్యవస్య

౪౭ యవత్వం యద్వైకజ్కతం మన్థిపాత్రం భవతి సక్తుభిః శ్రీణాతి
 ప్రజాపతేరేవ తచ్చక్షుః సంభరతి బ్రహ్మవాదినో వదన్తి
 కస్మాఢ్పుత్యాన్మన్థిపాత్రః సదో నాశ్చుత ఇత్యార్తపాత్రః హీతి
 బ్రూయాద్యదక్షువీతాన్ధోఽధ్వర్యుః న్యూదార్తిమార్చ్యుత్తస్మాన్నాశ్చుతే || ౬ | ౪ |

౧౦ || ఆత్మనా పరా నిశ్చు క్రుతశోచిషా యవస్య సప్త త్రిశచచ ||

౬ | ౪ | ౧౦ ||

౪౮ దేవా వై యద్యజ్ఞేఽకుర్వత తదసురా ఆకుర్వత తే దేవా
 ఆగ్రయణాగ్రాన్గ్రహానపశ్యన్తానగృహ్ణాత తతో వై తేఽగ్రం పర్యాయన్
 యస్యైవం విదుష ఆగ్రయణాగ్రా గ్రహా గృహ్యన్తేఽగ్రమేవ సమానానాం
 పర్యేతి రుగ్గవత్వరాచ బ్రాతృవ్యవతో గృహ్ణీయాద్భ్రాతృవ్యస్యైవ
 రుక్తాగ్రః సమానానాం పర్యేతి యే దేవా దివ్యేకాదశ స్థేత్యాహై

౪౯ తావత్తీర్వై దేవతాస్తాభ్య ఏవైనః సర్వాభ్యో గృహ్ణాత్యేష తే
 యోనిర్విశ్వేభ్యస్తాస్య దేవేభ్య ఇత్యాహ వైశ్వదేవో హ్యేష దేవతయా
 వాగ్వై దేవేభ్యోఽపాక్రామద్యజ్ఞాయాతిష్ఠమానా తే దేవా వాచ్యపక్రాన్తాయాం
 తూష్ఠీం గ్రహానగృహ్ణాత సామస్యత వాగన్తర్వన్తి వై మేతి సాగ్రయణం
 ప్రత్యాగచ్ఛత్రదాగ్రయణస్యాగ్రయణత్వం

౫౦ తస్మాదాగ్రయణే వాగ్వి సృజ్యతే యత్తూష్ఠీం పూర్వే గ్రహా గృహ్యన్తే
 యథా ధ్నారీయతి మ ఆఖ ఇయతి నాప రాధ్యామీతు్యపావసృజత్యేవమేవ
 తదధ్వర్యురాగ్రయణం గృహ్ణీత్వా యజ్ఞమారభ్య వాచం వి సృజతే
 త్రిర్షిం కరోతు్యధాత్వనేవ తద్వృణీతే ప్రజాపతిర్వా ఏష యదాగ్రయణో
 యదాగ్రయణం గృహ్ణీత్వా హిం కరోతి ప్రజాపతిరేవ

౫౧ తత్ప్రజా అభి జిస్తుతి తస్మాద్వధ్నం జాతం గౌరభి జిస్తుత్యాత్మా
 వా ఏష యజ్ఞస్య యదాగ్రయణః సవనేసవనేఽభి గృహ్ణాత్యాత్మన్నేవ
 యజ్ఞః సం తనోతు్యపరిష్ఠాదా నయతి రేత ఏవ తద్దధాత్వధస్తాదుప
 గృహ్ణాతి ప్ర జనయత్యేవ తద్బ్రహ్మవాదినో వదన్తి కస్మాఢ్పుత్యాన్ధాయత్రీ

కనిష్ఠా ఛందసాః సతీ సర్వాణి సవనాని వహతీత్యేషు వై
 గాయత్రియై వధో యదాగ్రయణస్తమేవ తదభినివర్తః సర్వాణి
 సవనాని వహతి తస్మాద్వ్యథ్యమపాకృతం గౌరభి నివర్తతే || ౬౧ ౪౧ ౧౦||
 ఆహోఽగ్రయణత్యం ప్రజాపతిరేవేతి విశతిశ్చ || ౬౧ ౪౧ ౧౦||
 యజ్ఞేన తా ఉపయచ్ఛిరేవా వై యజ్ఞమాగ్నిధ్రే బ్రహ్మవాదినః స త్వై
 దేవస్య గ్రావాణం ప్రాణో వా ఉపాగ్శ్వగ్రా దేవా వా ఉపాశౌ వాగ్వై
 మిత్రం యజ్ఞస్య బృహస్పతిరేవా వా ఆగ్రయణాగ్రానేకాదశ || యజ్ఞేన
 లోకే పశుమాన్ధ్యాథ్యవనం మాధ్యందినం వాగ్వా అరిక్తాని తత్పుజా ఏక
 పంచాశత్ || యజ్ఞేన ని వర్తతే ||

షష్ఠకాణ్డే పంచమః ప్రశ్నః X

- ౧ ఇన్ద్రో వృత్రాయ వజ్రిముదయచ్ఛథ్య వృత్రో
 వజ్రాదుద్యతాదబిభేఘోఽబ్రవీన్మా మే ప్ర హారస్తి వా ఇదం మయి
 వీర్యం తత్తే ప్ర దాస్యామీతి తస్మా ఉక్త్యం ప్రాయచ్ఛత్సన్మ
 ద్వితీయముదయచ్ఛథోఽబ్రవీన్మా మే ప్ర హారస్తి వా ఇదం మయి వీర్యం
 తత్తే ప్ర దాస్యామీతి
- ౨ తస్మా ఉక్త్యమేవ ప్రాయచ్ఛత్సన్మ తృతీయముదయచ్ఛతం
 విష్ణురన్వతిష్ఠత జహీతి సోఽబ్రవీన్మా మే ప్ర హారస్తి వా ఇదం మయి
 వీర్యం తత్తే ప్ర దాస్యామీతి తస్మా ఉక్త్యమేవ ప్రాయచ్ఛత్తం నిర్మాయం
 భూతమహన్, యజ్ఞో హి తస్య మాయాసీద్యదుక్తో గృహ్యత ఇన్ద్రియమేవ
- ౩ తద్వీర్యం యజమానో భ్రాతృవ్యస్య వృజ్జ్క ఇన్ద్రాయ త్వా బృహద్యతే
 వయస్వత ఇత్యాహేన్ద్రాయ హి స తం ప్రాయచ్ఛత్సన్మ త్వా విష్టవే
 త్వేత్యాహ యదేవ విష్ణురన్వతిష్ఠత జహీతి తస్మాద్విష్ణుమన్వాభజతి
 త్రిర్నిర్గుహ్లాతి త్రిర్ని స తం తస్మై ప్రాయచ్ఛదేష తే యోనిః
 పునర్నావిరసీత్యాహ పునః పునర్

౪ హ్యస్మాన్నిర్గుహ్లాతి చక్షుర్వా ఏతద్యజ్ఞస్య యద్గుక్ష్మస్తస్మాద్గుక్ష్మః
 హుతః సోమా అన్వాయన్తి తస్మాదాత్మా చక్షురన్వేతి తస్మాదేకం
 యన్తం బహవోఽను యన్తి తస్మాదేకో బహూనాం భద్రో భవతి
 తస్మాదేకో బహ్విర్వాయా విన్దతే యది కామయేతాధ్వర్యురాత్మానం
 యజ్ఞయశసేనార్పయేయమిత్స్వన్తరాహవనీయం చ హవిర్ధానం చ
 తిష్ఠన్నవ నయే

౫ దాత్మానమేవ యజ్ఞయశసేనార్పయతి యది కామయేత యజమానం
 యజ్ఞయశసేనార్పయేయమిత్స్వన్తరా సదోహవిర్ధానే తిష్ఠన్నవ
 నయేద్యజమానమేవ యజ్ఞయశసేనార్పయతి యది కామయేత సదస్యాన్
 యజ్ఞయశసేనార్పయేయమితి సద ఆలభ్యావ నయేభద్రస్యానేవ
 యజ్ఞయశసేనార్పయతి || ౬ | ౫ | ౧ || ఇతిన్ద్రియమేవ పునః
 పునర్నయేత్తయస్త్రి శవ్చ || ౬ | ౫ | ౧ ||

౬ ఆయుర్వా ఏతద్యజ్ఞస్య యద్గువ ఉత్తమో గ్రహాణాం గృహ్యతే
 తస్మాదాయుః ప్రాణానాముత్తమం మూర్ధానం దివో అరతిం పృథీవ్యా ఇత్యాహ
 మూర్ధానమేవైనః సమానానాం కరోతి వైశ్వానరమృతాయ జాతమగ్నిమిత్యాహ
 వైశ్వానరః హి దేవతయాయురుభయతోవైశ్వానరో గృహ్యతే తస్మాదుభయతః
 ప్రాణా అధస్తాచోపరిష్టాచ్చార్ధినోఽన్యే గ్రహా గృహ్యన్తేఽర్ధీ
 ధ్రువస్తస్మా

౭ దర్శ్య వాఙ్మూణోఽన్యేషాం ప్రాణానాముపోష్టేన్యే గ్రహాః
 సాద్యన్తేఽనుపోష్టే ధ్రువస్తస్మాద్ధస్థాన్యాః ప్రజాః ప్రతితిష్ఠన్తి
 మాఽనేనాన్యా అసురా వా ఉత్తరతః పృథీపీం పర్యాచికిర్షన్తాం దేవా
 ధ్రువేణాదృః హస్తద్గువస్య ధ్రువత్వం యద్గువ ఉత్తరతః సాద్యతే
 ధృత్వా ఆయుర్వా ఏతద్యజ్ఞస్య యద్గువ ఆత్మా హోతా యద్ధోత్పవమసే
 ధ్రువమవనయత్వాత్మన్నేవ యజ్ఞస్యా

౮ యుర్దధాతి పురస్తాదుక్థస్యావనీయ ఇత్యాహుః పురస్తాధ్యాయుషో
 భుక్ష్ణే మధ్యతోఽవనీయ ఇత్యాహుర్మధ్యమేన హ్యయుషో భుక్ష్ణు
 ఉత్తరాద్ధేఽవనీయ ఇత్యాహుర్ముతమేన హ్యయుషో భుక్ష్ణే వైశ్వదేవ్యామ్పచి
 శస్యమానాయామవ నయతి వైశ్వదేవ్యో వై ప్రజాః ప్రజాస్వేవాయుర్దధాతి ॥

౬౧ x౧ ౨॥ ధృవస్తస్మాదేవ యజ్ఞస్యైకాన్న చత్వారి శచ్చ ॥ ౬౧ x౧ ౨॥

౯ యజ్ఞేన వై దేవాః సువర్గం లోకమాయస్తేఽమన్యన్త మనుష్యా
 నోఽన్వాభవిష్యన్తీతి తే సంవత్సరేణ యోపయిత్వా సువర్గం
 లోకమాయస్తమృషయ ఋతుగ్రహారేవాను ప్రాజానన్ యదృతుగ్రహో
 గృహ్యంతే సువర్గస్య లోకస్య ప్రజ్ఞాత్వై ద్వాదశ గృహ్యంతే ద్వాదశ
 మాసాః సంవత్సరః సంవత్సరస్య ప్రజ్ఞాత్వై సహ ప్రథమా గృహ్యంతే
 సహోత్తమా తస్మాద్ద్వాద్వావృతూ ఉభయతో ముఖమృతుపాత్రంభవతి కో

౧౦ హి తద్వేద యత ఋతునాం ముఖమృతునా ప్రేష్యేతి షట్కృత్వ ఆహ
 షడ్వా ఋతవ ఋతునేవ ప్రీణాత్స్యతుభిరితి చతుశ్చతుష్పద ఏవ
 పశూన్ప్రీణాతి ద్విః పునర్వతునాహ ద్విపద ఏవ ప్రీణాత్స్యతునా ప్రేష్యేతి
 షట్కృత్వ ఆహర్తుభిరితి చతుస్తస్మాచ్చతుష్పాదః పశవ ఋతునుప
 జీవన్తి ద్విః

౧౧ పునర్వతునాహ తస్మాద్ద్విపాదశ్చతుష్పదః పశూనుప జీవన్స్యతునా
 ప్రేష్యేతి షట్కృత్వ ఆహర్తుభిరితి చతుర్ద్విః పునర్వతునాహక్రమణమేవ
 తథేతుం యజమానః కురుతే సువర్గస్య లోకస్య సమష్టై నానోఽన్యమను
 ప్ర పద్యేత యదనోఽన్యమను ప్ర పద్యేతర్తుర్వతుమను ప్ర పద్యేతర్తవో
 మోహుకాః స్యుః

౧౨ ప్రసిద్ధమేవాధ్వర్యుర్దక్షిణేన ప్ర పద్యతే ప్రసిద్ధం
 ప్రతి ప్రస్థాతోత్తరేణ తస్మాదాదిత్యః షణ్మాసో దక్షిణేనైతి
 షడుత్తరేణోపయామగృహీతోఽసి స సరోఽన్య హస్పత్యాయ త్వేత్యాహస్తి
 త్రయోదశో మాస ఇత్యాహుస్తమేవ తత్ప్రీణాతి ॥ ౬౧ x౧ 3॥ కో జీవన్తి

ద్విస్యశ్చతుస్త్రిశచ్ఛ || ౬ | ౫ | ౩ ||

౧౩ సువర్గాయ వా ఏతే లోకాయ గృహ్యన్తే యదృతుగ్రహ జ్యోతిర్న్యాగ్నీ
 యదైన్యాగ్నీ మృతుపాత్రేణ గృహ్ణాతి జ్యోతిరేవాస్మా ఉపరిష్టాద్దధాతి
 సువర్గస్య లోకస్యానుఖ్యాత్వా ఓజోభృతో వా ఏతో దేవానాం యదైన్యాగ్నీ
 యదైన్యాగ్నీ గృహ్యత ఓజ ఏవావ రుంధే వైశ్వదేవః శుక్రపాత్రేణ
 గృహ్ణాతి వైశ్వదేవ్యో వై ప్రజా అసావాదిత్యః శుక్రో యద్వైశ్వదేవః
 శుక్రపాత్రేణ గృహ్ణాతి తస్మాదసావాదిత్యః

౧౪ సర్వాః ప్రజాః ప్రత్యజ్ఞదేతి తస్మాద్ధర్వ ఏవ మన్యతే మాం
 ప్రత్యుదగాదితి వైశ్వదేవః శుక్రపాత్రేణ గృహ్ణాతి వైశ్వదేవ్యో వై
 ప్రజాస్తేజః శుక్రో యద్వైశ్వదేవః శుక్రపాత్రేణ గృహ్ణాతి ప్రజాస్వేవ
 తేజో దధాతి || ౬ | ౫ | ౪ || తస్మాదసావాదిత్యస్త్రిశచ్ఛ || ౬ | ౫ | ౪ ||

౧౫ ఇన్ద్రో మరుద్భిః సాంవిద్యేన మాధ్యందినే సవనే వృత్రమహన్
 యన్మాధ్యందినే సవనే మరుత్వతీయా గృహ్యన్తే వార్తఘ్నా ఏవ తే యజమానస్య
 గృహ్యన్తే తస్య వృత్రం జఘ్నుష బుతవోఽముహ్యన్థ బుతుపాత్రేణ
 మరుత్వతీయానగృహ్ణాత్తో వై స బుతునాన్ప్రజానాద్యదృతుపాత్రేణ మరుత్వతీయా
 గృహ్యన్త బుతునాం ప్రజ్ఞాత్యై వజ్రం వా ఏతం యజమానో భ్రాతృవ్యాయ
 ప్ర హరతి యన్మరుత్వతీయా ఉదేవ ప్రథమేన

౧౬ యచ్ఛతి ప్ర హరతి ద్వితీయేన స్పృణుతే తృతీయేనాయుధం వా
 ఏతద్యజమానః స ౨ స్కరుతే యన్మరుత్వతీయా ధనురేవ ప్రథమో
 జ్యో ద్వితీయ ఇషుస్త్పతీయః ప్రత్యేవ ప్రథమేన ధత్తే వి సృజతి
 ద్వితీయేన విధ్యతి తృతీయేనేన్ద్రో వృత్ర హత్వా పరాం
 పరావతమగచ్ఛదపారాధమితి మన్యమానః స హరితోఽభవథ్య
 ఏతాన్మరుత్వతీయానాత్మస్పరణానపశ్యతానగృహ్ణాత

౧౭ ప్రాణమేవ ప్రథమేనాస్పృణుతాపానం ద్వితీయేనాత్మానం
 తృతీయేనాత్మస్పరణా వా ఏతే యజమానస్య గృహ్యన్తే యన్మరుత్వతీయాః

ప్రాణమేవ ప్రథమేన స్పృణుతేపానం ద్వితీయేనాత్మానం తృతీయేనేన్ద్రో
 వృత్రమహస్తం దేవా అబ్రువన్మహాన్, వా ఆయమభూద్యో వృత్రమవధీదితి
 తన్మహేన్ద్రస్య మహేన్ద్రత్వః స ఏతం మాహేన్ద్రముద్ధారముదహరత
 వృత్రః హత్వాన్యాసు దేవతాస్వధి యన్మహేన్ద్రో గృహ్యత ఉద్ధారమేవ
 తం యజమాన ఉద్ధరతేన్యాసు ప్రజాస్వధి శుక్రపాత్రేణ గృహ్లాతి
 యజమానదేవత్యో వై మాహేన్ద్రస్తేజః శుక్రో యన్మాహేన్ద్రః శుక్రపాత్రేణ
 గృహ్లాతి యజమాన ఏవ తేజో దధాతి || ౬ | X | X || ప్రథమేనాగృహ్లాతి
 దేవతాస్వప్తావిశతిశ్చ || ౬ | X | X ||

౧౦౮ అదితిః పుత్రకామా సాధ్యేభ్యో దేవేభ్యో బ్రహ్మాదనమపచత్తస్య
 ఉచ్చేషణమదదుస్తత్పాశ్చాథ్నా రేతోఽధత్త తస్యై చత్వార ఆదిత్యా
 అజాయస్త సా ద్వితీయమపచథామన్యతోచ్చేషణాన్మ ఇమేఽజ్జిత యదగ్రే
 ప్రాశిష్యామీతో మే వసీయాః సో జనిష్యన్త ఇతి సాగ్రే ప్రాశ్నాథ్నా రేతోఽధత్త
 తస్యై వ్యుద్ధమాణ్ణమజాయత సాదిత్యేభ్య ఏవ

౧౦౯ తృతీయమపచథోగాయ మ ఇదగ్రే శాస్త్రమస్త్వితి తేఽబ్రువన్వరం
 వృణామహై యోఽతో జాయతా అస్మాకః స ఏకోఽసద్యోఽస్య
 ప్రజాయామృధ్యాతా
 అస్మాకం భోగాయ భవదితి తతో వివస్వానాదిత్యోఽజాయత తస్య వా ఇయం
 ప్రజా యన్మనుష్యాస్తాన్వేక ఏవర్థో యో యజతే స దేవానాం భోగాయ భవతి
 దేవా వై యజ్ఞాద్

౨౦ రుద్రమన్తరాయన్మ ఆదిత్యానన్వాక్రమత తే ద్విదేవత్యాన్వాప్రద్యన్త
 తాన్న ప్రతి ప్రాయచ్ఛన్తస్మాదపి వధ్యం ప్రపన్నం న ప్రతి ప్ర యచ్ఛన్తి
 తస్మాద్ద్విదేవత్యేభ్య ఆదిత్యో నిర్గహ్యతే యదుచ్చేషణాదజాయన్త
 తస్మాదుచ్చేషణార్థహ్యతే తిస్సభిర్భుగ్భిర్గృహ్లాతి మాతా పితా
 పుత్రస్తదేవ తన్మిథునముల్బం గర్భో జరాయు తదేవ త

౨౧ నిమిథునం పశవో వా ఏతే యదాదిత్య ఉర్ధధి దధ్నా మధ్యతః

శ్రీణాత్కూర్ణమేవ పశూనాం మధ్యతో దధాతి శ్చతాతజ్కేన మేధ్యత్వాయ
 తస్మాదామా పక్వం దుహే పశవో వా ఏతే యదాదిత్యః పరిశ్రిత్య గృహ్లాతి
 ప్రతిరుద్ద్యేవాస్మై పశూన్గృహ్లాతి పశవో వా ఏతే యదాదిత్య ఏష రుద్రో
 యదగ్నిః పరిశ్రిత్య గృహ్లాతి రుద్రాదేవ పశూనస్తర్దధా
 ౨౨ త్యేష వై వివస్వానాదిత్యో యదుపాశునవనః స ఏతమేవ సోమపీఠం
 పరి శయ ఆ తృతీయసవనాద్వివస్వ ఆదిత్యేష తే సోమపీఠ ఇత్యాహ
 వివస్వస్తమేవాదిత్యః సోమపీఠేన సమర్థయతి యా దివ్యా వృష్టిస్తయా
 త్వా శ్రీణామీతి వృష్టికామస్య శ్రీణీయాద్వృష్టిమేవావ రుంధే యది
 తాజక్ ప్ర స్కన్ధేద్వర్షకః పర్జన్యః స్యాద్యది చిరమవర్షకో
 న సాదయత్యసన్నాద్ధి ప్రజాః ప్రజాయన్తే నాను వషట్కరోతి
 యదనువషట్కూర్ణ్యాద్రుద్రం ప్రజా అన్వవసృజేన్న హుత్వాస్వీక్షేత
 యదస్వీక్షేత చక్షురస్య ప్రమాయుకర్గ్ స్యాత్తస్మాన్నాస్వీక్ష్యః || ౬ | x | ౬ ||
 ఏవ యజ్ఞాజ్ఞాయ తదేవ తదస్తర్దధాతి న సప్తవిశతిశ్చ || ౬ | x | ౬ ||
 ౨౩ అన్తర్యామపాత్రేణ సావిత్రమాగ్రయణాద్గృహ్లాతి ప్రజాపతిర్వా
 ఏష యదాగ్రయణః ప్రజానాం ప్రజననాయ న సాదయత్యసన్నాద్ధి
 ప్రజాః ప్రజాయన్తే నాను వషట్కరోతి యదనువషట్కూర్ణ్యాద్రుద్రం ప్రజా
 అన్వవసృజేదేష వై గాయత్రో దేవానాం యథ్సవితైష గాయత్రియై లోకే
 గృహ్యతే యదాగ్రయణో యదన్తర్యామపాత్రేణ సావిత్రమాగ్రయణాద్గృహ్లాతి
 స్వాదేవైనం యోనేర్నిర్గృహ్లాతి విశ్వే
 ౨౪ దేవాస్తుతీయః సవనం నోదయచ్ఛన్తే సవితారం
 ప్రాతఃసవనభాగః సన్తం తృతీయసవనమభి పర్యణయన్తతో వై
 తే తృతీయః సవనముదయచ్ఛన్. యత్తృతీయసవనే సావిత్రో
 గృహ్యతే తృతీయస్య సవనస్యాద్యత్వై సవిత్పాత్రేణ వైశ్వదేవం
 కలశాద్గృహ్లాతి వైశ్వదేవ్యో వై ప్రజా వైశ్వదేవః కలశః సవితా
 ప్రసవానామీశే యథ్సవితృపాత్రేణ వైశ్వదేవం కలశాద్గృహ్లాతి

సవిత్ప్రసూత ఏవాస్మై ప్రజాః ప్ర
 ౨౫ జనయతి సోమే సోమమభి గృహ్లాతి రేత ఏవ తద్దధాతి సుశర్మాసి
 సుప్రతిష్ఠాన ఇత్యాహ సోమే హి సోమమభిగృహ్లాతి ప్రతిష్ఠిత్యా ఏతస్మిన్వా అపి
 గ్రహే మనుష్యేభ్యో దేవేభ్యః పితృభ్యః క్రియతే సుశర్మాసి సుప్రతిష్ఠాన
 ఇత్యాహ మనుష్యేభ్య ఏవైతేన కరోతి బృహదిత్యాహ దేవేభ్య ఏవైతేన
 కరోతి నమ ఇత్యాహ పితృభ్య ఏవైతేన కరోత్యేతావత్తిర్యై దేవతాస్తాభ్య
 ఏవైనః సర్వాభ్యో గృహ్లాత్యేష తే యోనిర్విశ్వేభ్యస్తాస్వ దేవేభ్య ఇత్యాహ
 వైశ్వదేవో హ్యేషః || ౬౧ x 1 ౭ || విశ్వే ప్ర పితృభ్య ఏవైతేన కరోత్యేకాన్న
 విశతిశ్చ || ౬౧ x 1 ౭ ||

౨౬ ప్రాణో వా ఏష యదుపా శుర్యదుపా శుపాత్రేణ
 ప్రథమశ్చోత్తమశ్చ గ్రహౌ గృహ్యేతే ప్రాణమేవాను ప్రయన్తి
 ప్రాణమనూద్యన్తి ప్రజాపతిర్వా ఏష యదాగ్రయణః ప్రాణ ఉపా శుః పత్నీః
 ప్రజాః ప్ర జనయన్తి యదుపా శుపాత్రేణ పాత్నీవతమాగ్రయణాద్గృహ్లాతి
 ప్రజానాం ప్రజననాయ తస్మాత్ప్రాణం ప్రజా అను ప్ర జాయన్తే దేవా వా ఇత
 ఇతః పత్నీః సువర్గం

౨౭ లోకమజిగా సన్తే సువర్గం లోకం న ప్రాజానన్త ఏతం
 పాత్నీవతమపశ్యన్తమగృహ్లాత తతో వై తే సువర్గం లోకం ప్రాజానన్,
 యత్పాత్నీవతో గృహ్యేతే సువర్గస్య లోకస్య ప్రజ్ఞాత్యై స సోమో
 నాతిష్ఠత స్త్రీభ్యో గృహ్యమాణస్తం ఘృతం వజ్రం కృత్వాఘ్నన్తం
 నిర్నియం భూతమగృహ్లాన్తస్మాత్ప్రియో నిర్నియా అదాయాదీరపి
 పాపాత్పు స ఉపస్థితరం

౨౮ వదన్తి యద్భృతేన పాత్నీవతగ్ శ్రీణాతి వజ్రేణైవైనం వశే
 కృత్వా గృహ్లాత్యుపయామగృహీతోఽసీత్యాహేయం వా ఉపయామన్తస్మాదిమాం
 ప్రజా అను ప్ర జాయన్తే బృహస్పతిసుతస్య త ఇత్యాహ బ్రహ్మ వై దేవానాం
 బృహస్పతిర్బ్రహ్మణైవాస్మై ప్రజాః ప్ర జనయన్తిన్దో ఇత్యాహ రేతో వా ఇన్దూ

రేత ఏవ తద్దధాతీన్ద్రియావ ఇ

౨౯ త్యాహ ప్రజా వా ఇంద్రియం ప్రజా ఏవాస్మై ప్ర జనయత్యగ్నా ౩ ఇత్యాహగ్నిరై
 రేతోధాః పత్నీవ ఇత్యాహ మిథునత్వాయ సజారేవేన త్వష్ట్రా సోమం
 పిబేత్యాహ త్వష్టా వై పశూనాం మిథునానాః రూపకృద్రూపమేవ
 పశుషు దధాతి దేవా వై త్వష్టారమజిఘాః సన్న పత్నీః ప్రాపద్యత
 తం న ప్రతి ప్రాయచ్చస్తస్మాదపి

30 వధ్యం ప్రపన్నం న ప్రతి ప్ర యచ్చన్తి తస్మాత్పత్నీవతే
 త్వష్టేఽపి గృహ్యతే న సాదయత్యసన్నాద్ధి ప్రజాః ప్రజాయన్తే నాను
 వషట్కరోతి యదనువషట్కూర్యార్దుద్రం ప్రజా అన్వవసృజేద్యన్నాను
 వషట్కూర్యాదశాన్తమగ్నిఘోమం భక్షయేదుపాగ్శ్వను వషట్కరోతి న రుద్రం
 ప్రజా అన్వవసృజతి శాన్తమగ్నిఘోమం భక్షయత్యగ్నిన్నేష్టురుపస్థమా
 సీద

౩౧ నేష్టః పత్నీముదానయేత్యాహగ్నిదేవ నేష్టరి రేతో దధాతి నేష్టా
 పత్నీయాముద్ధాత్రా సం ఖ్యాపయతి ప్రజాపతిర్వా ఏష యుద్ధాతా ప్రజానాం
 ప్రజననాయాప ఉప ప్ర వర్తయతి రేత ఏవ తథీశ్చాత్యూరుణోప ప్ర
 వర్తయత్యూరుణా హి రేతః సిచ్యతే నగ్నం కృత్యోరుముప ప్ర వర్తయతి యదా
 హి నగ్న ఊరుర్భవత్యథ మిథునీ భవతోఽథ రేతః సిచ్యతేఽథ
 ప్రజాః ప్ర జాయన్తే || ౬ | x | ౮ || పత్నీః సువర్గముపస్తీతరమిన్ద్రియావ ఇత్యపి
 సీద మిథున్యజ్ఞౌ చ || ౬ | x | ౮ ||

౩౨ ఇన్యో వృత్రమహన్తస్య శీర్షకపాలముదౌబ్జధృ ద్రోణకలశోఽభవత్
 తస్మాఘోమః సమస్తవధృ హారియోజనోఽభవత్తం వ్యచికిధృజ్జహవానీ ౩
 మా హోషా ౩ మితి సోఽమన్యత యద్ధోష్యామ్యామః హోష్యామి యన్న హోష్యామి
 యజ్ఞవేశసం కరిష్యామీతి తమధ్రయత హోతుః సోఽగ్నిరబ్రవీన్న
 మయ్యామః హోష్యసీతి తం ధానాభిరశ్రీణాత్

౩౩ తః శ్చతం భూతమజహోద్యధానాభిర్ హారియోజనగ్గ

శ్రీణాతి శ్చత్రత్వాయ శ్చత్రమేవైనం భూతం జహోతి బహ్విభిః
 శ్రీణాత్యేతావతీరేవాస్యాముష్మి ౩౯ ల్లోకే కామదుఘా భవన్యథో
 ఖల్వాహురేతా వా ఇన్ద్రస్య పుశ్నయః కామదుఘా యధారియోజనీరితి
 తస్మాద్బహ్విభిః శ్రీణీయాద్భక్వామే వా ఇంద్రస్య హరీ సోమపానౌ తయోః
 పరిధయ ఆధానం యదప్రహృత్య పరిధీజ్ఞుహుయాదన్తరాధానాభ్యాం
 ౩౪ ఘాసం ప్ర యచ్ఛేత్పుహృత్య పరిధీజ్ఞుహోతి నిరాధానాభ్యామేవ ఘాసం
 ప్ర యచ్ఛత్యున్నేతా జహోతి యాతయామేవ హ్యేతర్వ్యధ్వర్యుః స్వగాకృతో
 యదధ్వర్యుర్జుహుయాద్యథా విముక్తం పునర్యునక్తి తాదృగేవ
 తచ్ఛీర్షన్నధి నిధాయ జహోతి శీర్షతో హి స సమభవద్విక్రమ్య జహోతి
 విక్రమ్య హీన్దో వృత్రమహన్ఘమృద్వై పశవో వై హారియోజనీర్యథం
 భిన్వ్యాదల్పా

౩౫ ఏనం పశవో భుజ్జాన్త ఉప తిష్ఠేరన్, యన్న సంభిన్వ్యాద్బహవ ఏనం
 పశవో భుజ్జాన్త ఉప తిష్ఠేరన్మనసా సంబాధత ఉభయం కరోతి బహవ
 ఏవైనం పశవో భుజ్జాన్త ఉప తిష్ఠన్త ఉన్నేతర్యుపహవమిచ్ఛన్తే
 య ఏవ తత్ర సోమపీథస్తమేవావ రుంధత ఉత్తరవేద్యాం ని వపతి పశవో
 వా ఉత్తరవేదిః పశవో హారియోజనీః పశుషేవ పశూన్పుతి స్థాపయన్తి ||

౬౧ X౧ F || ఆశ్రీణాదన్తరాధానాభ్యామల్పాః స్థాపయన్తి || ౬౧ X౧ F ||

౩౬ గ్రహాన్, వా అను ప్రజాః పశవః ప్ర జాయన్త ఉపాగ్న్వన్తర్యూమావజావయః
 శుక్రామన్ఢినౌ పురుషా ఋతుగ్రహనేకశఫా ఆదిత్యగ్రహం గావ
 ఆదిత్యగ్రహో భూయిష్ఠాభిర్భృగ్భిర్భృహ్యతే తస్మాద్గావః పశూనాం
 భూయిష్ఠా యత్త్రిరుపా శు హస్తేన విగృహ్ణోతి తస్మాద్దౌవ త్రీనజా
 జనయత్యథావయో భూయసీః పితా వా ఏష యదాగ్రయణః పుత్రః కలశో
 యదాగ్రయణ ఉపదస్యేత్కలశాద్గృహ్ణీయాద్యథా పితా

౩౭ పుత్రం క్షిత ఉపధావతి తాదృగేవ తద్యత్కలశ
 ఉపదస్యేదాగ్రయణాద్గృహ్ణీయాద్యథా పుత్రః పితరం క్షిత ఉపధావతి

తాదృగేవ తదాత్మా వా ఏష యజ్ఞస్య యదాగ్రయణో యద్గ్రహో వా కలశో
 వోపదన్యేదాగ్రయణాద్గృహ్ణీయాదాత్మన ఏవాధి యజ్ఞం నిష్కరోత్యవిజ్ఞాతో
 వా ఏష గృహ్యతే యదాగ్రయణః స్థాల్యా గృహ్ణాతి వాయవ్యేన జహోతి తస్మాద్
 ౩౮ గర్భేణావిజ్ఞాతేన బ్రహ్మహోవభృథమ వయన్తి పరా

స్థాలీరస్యస్త్వద్యావయాని హరన్తి తస్మాద్ధ్రియం జాతాం
 పరాస్యస్త్వత్పమాశు హరన్తి యత్పురోరుచమాహ యథా వస్యస
 ఆహరతి తాదృగేవ తద్యద్గ్రహం గృహ్ణాతి యథా వస్యస ఆప్యాత్య
 ప్రాహ తాదృగేవ తద్యద్ధౌదయతి యథా వస్యస ఉపనిధాయాపక్రామతి
 తాదృగేవ తద్యద్వై యజ్ఞస్య సామ్నా యజషా క్రియతే శిథిలం తద్యద్భవా
 తద్దృఢం పురస్తాదుపయామా యజషా గృహ్యన్త ఉపరిష్టాదుపయామా ఋచా
 యజ్ఞస్య ధృత్వై || ౬ | ౫ | ౧౦ || యథా పితా తస్మాదప్రక్రామతి తాదృగేవ
 తద్యద్దష్టాదశ చ || ౬ | ౫ | ౧౦ ||

౩౯ ప్రాన్యాని పాత్రాణి యుజ్ఞస్వే నాన్యాని యాని పరాచీనాని ప్రయుజ్ఞస్వైఽముమేవ
 తైర్లోకమభి జయతి పరాజీవ హ్యసౌ లోకో యాని పునః ప్రయుజ్ఞన్త
 ఇమమేవ తైర్లోకమభి జయతి పునఃపునరివ హ్యయం లోకః ప్రాన్యాని పాత్రాణి
 యుజ్ఞస్వే నాన్యాని యాని పరాచీనాని ప్రయుజ్ఞస్వే తాన్యన్వోషధయః పరా
 భవన్తి యాని పునః

౪౦ ప్రయుజ్ఞస్వే తాన్యన్వోషధయః పునరా భవన్తి ప్రాన్యాని పాత్రాణి యుజ్ఞస్వే
 నాన్యాని యాని పరాచీనాని ప్రయుజ్ఞస్వే తాన్యన్వారణ్యః పశవోఽరణ్యమప
 యన్తి యాని పునః ప్రయుజ్ఞస్వే తాన్యను గ్రామ్యాః పశవో గ్రామముపావయన్తి
 యో వై గ్రహాణాం నిదానం వేద నిదానవాన్భవత్యాజ్యమిత్సుక్థం తద్వై గ్రహాణాం
 నిదానం యదుపాశు శసతి త

౪౧ దుపాగ్న్వస్తర్యామయోర్యదుబైన్తదితరేషాం గ్రహాణామేతద్వై గ్రహాణాం
 నిదానం య ఏవం వేద నిదానవాన్భవతి యో వై గ్రహాణాం మిథునం వేద ప్ర
 ప్రజయా పశుభిర్మిథునైర్జాయతే స్థాలీభిరన్యే గ్రహా గృహ్యన్తే

వాయువ్యైరన్య ఏతద్వై గ్రహాణాం మిథునం య ఏవం వేద ప్ర ప్రజయా
 పశుభిర్మిథునైరాయత ఇన్ద్రస్త్యష్టుః సోమమభీషహపిబథన్ విష్వజ్
 ౪౨ వ్యార్చుభున్ ఆత్మన్నారమణం నావిన్దథన్ ఏతాననుసవనం
 పురోడాశానపశ్యత్తాన్నిరవపత్తైర్వై స ఆత్మన్నారమణమకురుత
 తస్మాదనుసవనం పురోడాశా నిరుప్యన్తే తస్మాదనుసవనం పురోడాశానాం
 ప్రాశ్చీయాదాత్మన్నేవారమణం కురుతే నైనః సోమోఽతి పవతే బ్రహ్మవాదినో
 వదన్తి నర్చా న యజుషా పక్షిరాప్యతేఽథ కిం యజ్ఞస్య పాక్షిత్వమితి
 ధానాః కరంభః పరివాపః పురోడాశః పయస్యా తేన పక్షిరాప్యతే
 తద్యజ్ఞస్య పాక్షిత్వమ్ || ౬ | x | ౧౧ || భవన్తి యాని పునః శః సతి
 తద్విష్వక్కిం చతుర్దశ చ || ౬ | x | ౧౧ ||
 ఇన్ద్రో వృత్రాయాయుర్వై యజ్ఞేన సువర్గాయేన్ద్రో మరుద్భిరదితిరన్తర్యామ
 పాత్రేణ ప్రాణ ఉపాశుపాత్రేణేన్ద్రో వృత్రమహన్తస్య
 గ్రహాన్ప్రాన్యాన్యేకాదశ ||
 ఇన్ద్రో వృత్రాయ పునర్ ఋతునాహ మిథునం పశవో నేష్టుః
 పత్నిముపాగ్మన్తర్యామయోర్వి చత్వారిశత్ ||
 ఇన్ద్రో వృత్రాయ పాక్షిత్వమ్ ||

షష్ఠకాణ్డే షష్ఠః ప్రశ్నః ౬

౧ సువర్గాయ వా ఏతాని లోకాయ హూయన్తే యద్ధాక్షిణాని ద్వాభ్యాం గార్వాపత్యే
 జహోతి ద్విపాద్యజమానః ప్రతిష్ఠిత్యా ఆగ్నిధ్రే జహోత్స్వన్తరిక్ష ఏవా
 క్రమతే సదోఽభ్యైతి సువర్గమేవైనం లోకం గమయతి సారీభ్యామ్పూర్ణ్యాం
 గార్వాపత్యే జహోత్స్వముమేవైనం లోకం సమారోహయతి నయవత్స్వరాచగ్నిధ్రే
 జహోతి సువర్గస్య లోకస్యాభినీత్యై దివం గచ్ఛ సువః పతేతి
 హిరణ్యం
 ౨ హుత్వోద్గృహ్ణాతి సువర్గమేవైనం లోకం గమయతి రూపేణ వో

రూ॒పమ॑భ్యై॒మీత్యా॑హ రూ॒పే॑ణ హ్యో॒సాఽ రూ॒పమ॑భ్యై॒తి యద్ధి॑రణ్యేన తు॒థో
 వో వి॒శ్వవే॑దా వి భ॒జత్వి॑త్యా॒హ తు॒థో హ స్మ వై వి॒శ్వవే॑దా దే॒వానాం
 దక్షి॑ణా వి భ॒జతి॑ తే॒నైవైనా॑ వి భ॒జత్యే॑తతే॒ అగ్నే॑ రాధ

3 ఐతి సోమ॑మ్యతమి॒త్యాహ॑ సోమ॑మ్యతర్గ్ హ్యస్య రాధ ఐతి తన్మిత్రస్య
 పథా న॒యేత్యా॑హ శాన్త్యా॒ ఋతస్య॑ పథా ప్రేత చన్ద్రదక్షి॑ణా
 ఇత్యా॑హ స॒త్యం వా ఋ॒తఽ స॒త్యేనై॑వైనా ఋ॒తేన॑ వి భ॒జతి॑ య॒జ్ఞస్య
 పథా సు॒వితా నయ॑న్తీరిత్యా॒హ య॒జ్ఞస్య॑ హ్యేతాః పథా యన్తి యద్దక్షి॑ణా
 బ్రాహ్మ॑ణమ॒ద్య రాధ్యా॑స

౪ మృషి॑మార్దేయమి॒త్యాహై॑ష వై బ్రాహ్మ॑ణ ఋషి॑రార్దేయో యః
 శుశ్రు॑వాన్తస్మాదే॒వమా॑హ వి సు॒వః పశ్య॑ వ్యన్తరి॒క్షమి॒త్యాహ
 సు॒వర్గమే॑వైనం లో॒కం గమ॑యతి యతస్య సద్స్వైరి॒త్యాహ
 మిత్ర॑త్వాయా॒స్మద్దా॑త్రా దే॒వత్రా గచ్ఛ॑త మధు॒మతీః ప్ర దా॒తార॑మా
 విశ॑తేత్యా॒హ వ॒యమి॑హ ప్రదా॒తారః॑ స్మో॒ఽస్మాన॑ముత్ర మధు॒మతీ॑రా
 విశ॑తేతి

౫ వావైతదా॑హ హిరణ్యం దదాతి జ్యోతి॒రైవ హిరణ్యం॑ జ్యోతి॒రేవ పు॑రస్తాద్ధతే
 సు॒వర్గస్య॑ లో॒కస్యాను॑ఖ్యాత్యా అగ్ని॒ధే దదా॑త్యగ్నిముఖానే॒వర్తూన్ప్రీ॑ణాతి
 బ్రహ్మ॑ణే దదాతి ప్రసూ॒త్యై హోత్రే॑ దదాత్యాత్మా వా ఏష య॒జ్ఞస్య
 యధో॑తాత్మానమే॒వ య॒జ్ఞస్య॑ దక్షి॑ణాభిః సమర్ధయతి ॥

౬| ౬| ౧|| హిరణ్యం రాధో రాధ్యాసమముత్ర మధుమతీరా
 విశతేత్యష్టాత్రిశచ్ఛ ॥ ౬| ౬| ౧||

౬ స॒మిష్ఠ్య॑య॒జ్ఞాఽషి॑ జుహోతి య॒జ్ఞస్య॑ సమిష్ట్యై॒ యద్వై య॒జ్ఞస్య॑
 క్రూ॒రం య॑ద్విలిప్తం యద॒త్యేతి॑ యన్నా॒త్యేతి॑ యదతి॒కరోతి॑ యన్నా॒పి క॑రోతి
 తదే॒వ తైః ప్రీ॑ణాతి నవ జుహోతి నవ వై పురుషే ప్రాణాః పురుషేణ య॒జ్ఞః
 సం మి॒తో యా॒వానే॑వ య॒జ్ఞస్తం ప్రీ॑ణాతి షడ్పగ్మి॒యాణి॑ జుహోతి షడ్వా ఋ॒తవ
 ఋ॒తూనే॑వ ప్రీణాతి త్రీణి॑ యజ్ఞా॒షి

౭ త్రయ ఇమే లోకా ఇమానేవ లోకాన్ప్రీణాతి యజ్ఞ యజ్ఞం గచ్ఛ యజ్ఞపతిం
 గచ్ఛేత్యాహ యజ్ఞపతిమేవైనం గమయతి స్వాం యోనిం గచ్ఛేత్యాహ
 స్వామేవైనం యోనిం గమయత్యేష తే యజ్ఞో యజ్ఞపతే సహసూక్తవాకః సువీర
 ఇత్యాహ యజమాన ఏవ వీర్యం దధాతి వాసిష్ఠో హ సాత్యహవ్యో దేవభాగం
 పప్రచ్ఛ యథ్సృజ్ఞాయాన్పహుయాజినోఽయాయజో యజ్ఞే

౮ యజ్ఞం ప్రత్యతిష్ఠిపా ౩ యజ్ఞపతా ౩ వితి స హోవాచ యజ్ఞపతావితి
 సత్వాద్వై సృజ్ఞాయాః పరా బభూవురితి హోవాచ యజ్ఞే వాచ యజ్ఞః
 ప్రతిష్ఠాప్య ఆసీద్యజమానస్యాపరాభావాయేతి దేవా గాతువిదో గాతుం విత్వా
 గాతుమితేత్యాహ యజ్ఞ ఏవ యజ్ఞం ప్రతి స్థాపయతి యజమానస్యాపరాభావాయ
 || ౬| ౬| ౨|| యజ్ఞాష యజ్ఞ ఏకచత్వారిశచ్ఛ || ౬| ౬| ౨||

౯ అవభృథయజ్ఞాషి జహోతి యదేవార్యాచీనమేకహాయనాదేనః
 కరోతి తదేవ తైరవ యజతేఽపోఽవభృథమవైత్యపు వై వరుణః
 సాక్షాదేవ వరుణమవ యజతే వర్తనా వా అన్విత్య యజ్ఞః
 రక్షాసి జిహ్వాః సన్ని సామ్నా ప్రస్తోతాన్వవైతి సామ వై రక్షోహా
 రక్షసామపహత్యై త్రిర్నిధనముపైతి త్రయ ఇమే లోకా ఏభ్య ఏవ
 లోకేభ్యో రక్షాగ్

౧౦ స్యప హన్తి పురుషః పురుషో నిధనముపైతి పురుషః పురుషో హి
 రక్షస్వీ రక్షసామపహత్యా ఉరుః హి రాజా వరుణశ్చకారేత్యాహ
 ప్రతిష్ఠిత్యై శతం తే రాజనిష్ఠజః సహస్రమిత్యాహ భేషజమేవాస్మై
 కరోత్యభిష్ఠితో వరుణస్య పాశ ఇత్యాహ వరుణపాశమేవాభి తిష్ఠతి
 బర్హిరభి జహోత్యాహుతీనాం ప్రతిష్ఠిత్యా అథో అగ్నివత్వేవ
 జహోత్యపబర్హిషః ప్రయాజాన్

౧౧ యజతి ప్రజా వై బర్హిః ప్రజా ఏవ వరుణపాశాన్ముఞ్చత్యాజ్యభాగౌ
 యజతి యజ్ఞస్వైవ చక్షుషీ నాన్తరేతి వరుణం యజతి
 వరుణపాశాదేవైనం ముఞ్చత్యగ్నీవరుణౌ యజతి సాక్షాదేవైనం

వరుణపాశాన్ముఞ్చత్సపబ్ధరిషావనూయాజౌ యజతి ప్రజా వై బర్హిః ప్రజా
 ఏవ వరుణపాశాన్ముఞ్చతి చతురః ప్రయాజాన్, యజతి ద్వావనూయాజౌ షట్కం
 పద్యన్తే షడా ఋతవ

౧౨ ఋతుష్యేవ ప్రతి తిష్ఠత్యవభృథ నిచక్కుణేత్యాహ యథోదితమేవ
 వరుణమవ యజతే సముద్రే తే హృదయమప్స్వన్తరిత్యాహ
 సముద్రే హ్యన్తర్వరుణః సం త్వా విశన్తోషధీరుతాప
 ఇత్యాహోద్భిరేవైనమోషధీభిః సమ్యఞ్చం దధాతి దేవీరాప ఏష వో
 గర్భ ఇత్యాహ యథాయజరేవైతత్పశవో వై

౧౩ సోమో యద్భిన్నానాం భక్షయేత్పశుమాన్ధ్యాద్వరుణస్తేనం గృహ్ణీయాద్యన్న
 భక్షయేదపశుః స్వావైనం వరుణో గృహ్ణీయాదుపస్పృశ్యమేవ
 పశుమాన్భవతి వైనం వరుణో గృహ్ణాతి ప్రతియుతో వరుణస్య పాశ
 ఇత్యాహ వరుణపాశాదేవ నిర్ముచ్యతేఽప్రతీక్షమా యన్తి వరుణస్వాన్తర్హిత్యా
 ఏథోఽన్యేషిమహిత్యాహ సమిధేవాగ్నిం నమస్యన్త ఉపాయన్తి తేజోఽసి
 తేజో మయి ధేహిత్యాహ తేజ ఏవాత్మన్తతే || ౬ | ౬ | ౩ || రక్షాసి
 ప్రయాజాన్పతవో వై నమస్యన్తో ద్వాదశ చ || ౬ | ౬ | ౩ ||

౧౪ స్ఫేన వేదిముద్ధన్తి రథాక్షేణ వి మిమితే యూపం మినోతి
 త్రివృతమేవ వజ్రసంభృత్య భ్రాతృవ్యాయ ప్ర హరతి స్తృత్యై
 యదన్తర్వేది మినుయాద్దేవలోకమభి జయేద్యద్భిహిర్వేది మనుష్యలోకం
 వేద్యన్తస్య సంధౌ మినోత్యుభయోర్లోకయోరభిజిత్యా ఉపర సం మితాం
 మినుయాత్ప్రితృలోకకామస్య రశన సం మితాం మనుష్యలోకకామస్య చషాల
 సం మితామిన్ద్రియకామస్య సర్వాన్మమాన్పుత్రిషా కామస్య యే త్రయో
 మధ్యమాస్తాస్థమాన్పశుకామస్యైతాన్, వా

౧౫ అను పశవ ఉప తిష్ఠన్తే పశుమానేవ భవతి
 వ్యతిషజేదితరాన్పుజయైవైనం పశుభిర్వ్యతిషజతి యం
 కామయేత ప్రమాయుకః స్వాదితి గర్తమితం తస్య మినుయాదుత్తరార్థ్యం

వర్షిష్టమథ హ్రాసీయాః సమేషా వై గర్తమిద్యన్వైవం మినోతి
 తాజక్ష్ప మీయతే దక్షిణార్ధ్యం వర్షిష్టం మినుయాథున్వర్కకామస్యాథ
 హ్రాసీయాః సమాక్రమణమేవ తథేతుం యజమానః కురుతే సువర్గస్య లోకస్య
 సమప్త్యై

౧౬ యదేకస్మిన్, యూపే ద్వే రశనే పరివ్యయతి తస్మాదేకో ద్వే జాయే
 విన్దతే యన్నైకాః రశనాం ద్వయోర్యూపయోః పరివ్యయతి తస్మాన్నైకా
 ద్వౌ పతి విన్దతే యం కామయేత స్త్రస్య జాయేతేత్సుపాన్నే తస్య
 వ్యతిషజ్జేత్స్యైవాస్య జాయతే యం కామయేత పుమానస్య జాయేతేత్వాన్తం తస్య
 ప్ర వేష్టయేత్పుమానేవాస్య

౧౭ జాయతేఽసురా వై దేవాన్దక్షిణత ఉపానయన్తాన్దేవా
 ఉపశయేనైవాపానుదన్త తదుపశయస్యోపశయత్వం యద్దక్షిణత ఉపశయ
 ఉపశయే భ్రాతృవ్యాపనుత్త్వై సర్వే వా ఆన్యే యూపాః పశుమన్తోఽథోపశయ
 ఏవాపశున్తస్య యజమానః పశుర్యన్న నిర్దిశేదార్తిమార్చ్ఛద్వజమానోఽసౌ
 తే పశురితి నిర్దిశేద్యం ద్విష్యాద్యమేవ

౧౮ ద్వేష్టి తమస్మై పశుం నిర్దిశతి యది న ద్విష్యాదాఖుస్తే
 పశురితి బ్రూయాన్న గ్రామ్యాన్నశూన్ హినస్తి నారణ్యాన్ప్రజాపతిః ప్రజా
 అస్సృజత సోఽన్నాద్యేన వ్యార్ధ్యత స ఏతామేకాదశినీమపశ్యత్తయా
 వై సోఽన్నాద్యమవారుంధ యద్దశ యూపా భవన్తి దశాక్షరా విరాడన్నం
 విరాడ్విరాజైవాన్నాద్యమవ రుంధే

౧౯ య ఏకాదశః స్తన ఏవాస్యై స దుహ ఏవైనాం తేన వక్షో వా ఏషా సం
 మీయతే యదేకాదశినీ నేశ్వరా పురస్తాత్ప్రత్యఞ్చం యజ్ఞః సం
 మర్దితోర్యతాత్పీవతం మినోతి యజ్ఞస్య ప్రత్యుత్తబ్యై సయత్వాయ || ౬౧ ౬౧ ౪ ||

వై సమప్త్యై పుమానేవాస్య యమేవ రున్దేత్రిశచ్ఛ || ౬౧ ౬౧ ౪ ||

౨౦ ప్రజాపతిః ప్రజా అస్సృజత స రిరిచానోఽమన్యత స
 ఏతామేకాదశినీమపశ్యత్తయా వై స ఆయురింద్రియం వీర్యమాత్మన్నధత్త

- ప్రజా ఇవ ఖలు వా ఏష సృజతే యో యజతే స ఏతర్హి రిరిచాన
 ఇవ యదేషైకాదశినీ భవత్యాయురేవ తయేంద్రియం వీర్యం యజమాన
 ఆత్మన్ధతే ప్రైవాగ్నీయేన వాపయతి మిథునః సారస్వత్యా కరోతి రేతః
 ౨౧ సామ్యేన దధాతి ప్ర జనయతి పౌష్టేన బార్హస్పత్యో భవతి బ్రహ్మ వై
 దేవానాం బృహస్పతిర్బ్రహ్మణైవాస్మై ప్రజాః ప్ర జనయతి వైశ్వదేవో భవతి
 వైశ్వదేవ్యో వై ప్రజాః ప్రజా ఏవాస్మై ప్ర జనయతీన్ద్రియమేవైన్ద్రేణావ రుంధే
 విశం మారుతేనాజో బలమైన్ద్రాగ్నీన ప్రసవాయ సావిత్రో నిర్వరుణత్వాయ
 వారుణో మధ్యత ఐన్ద్రమా లభతే మధ్యత ఏవేన్ద్రియం యజమానే దధాతి
 ౨౨ పురస్తాదైన్ద్రస్య వైశ్వదేవమా లభతే వైశ్వదేవం వా అన్నమన్నమేవ
 పురస్తాద్ధతే తస్మాత్పురస్తాదన్నమధ్యత ఐన్ద్రమాలభ్య మారుతమా
 లభతే విద్వై మరుతో విశమేవాస్మా అను బధ్నాతి యది కామయేత
 యోఽవగతః సోఽప రుధ్యతాం యోఽపరుద్ధః సోఽవ గచ్ఛత్విత్వైన్ద్రస్య
 లోకే వారుణమా లభేత వారుణస్య లోక ఐన్ద్రం
 ౨౩ య ఏవావగతః సోఽప రుధ్యతే యోఽపరుద్ధః సోఽవ గచ్ఛతి యది
 కామయేత ప్రజా ముహ్యోయురితి పశూన్వ్యతిషజేత్పృజా ఏవ మోహయతి
 యదభివాహతోఽపాం వారుణమాలభేత ప్రజా వరుణో గృహ్ణీయాద్దక్షిణత
 ఉదఞ్చమా లభతేఽపవాహతోఽపాం ప్రజానామవరుణగ్రాహయ || ౬| ౬| X || రేతో
 యజమానే దధాతి లోక ఐన్ద్రః సప్త త్రిశచ్ఛ || ౬| ౬| X ||
 ౨౪ ఇన్ద్రః పత్నియా మనుమయాజయతాం పర్యగ్నికృతాముదస్సృజత్తయా
 మనురార్ధోద్వత్యపర్యగ్నికృతం పాత్నివతముభృజతి యామేవ
 మనుర్బుధిధార్ధోత్తామేవ యజమాన బుధోన్తి యజ్ఞస్య వా అప్రతిష్ఠితాద్యజ్ఞః
 పరా భవతి యజ్ఞం పరాభవన్తం యజమానోఽను పరా భవతి
 యదాజ్యేన పాత్నివతః సగ్గ్నాపయతి యజ్ఞస్య ప్రతిష్ఠిత్యై యజ్ఞం
 ప్రతిష్ఠన్తం యజమానోఽను ప్రతి తిష్ఠతీష్ఠం వపయా
 ౨౫ భవత్యనిష్ఠం వశయాథ పాత్నివతేన ప్ర చరతి తీర్థ ఏవ ప్ర

చ॒ర॒త్యథో॑ ఏ॒తర్హ్వి॑వాస్య॒ యామ॑స్తాస్వ॒ష్టోభ॑వతి॒ త్వష్టా॑ వై రే॒తసః॑
 సి॒క్తస్య॑ రూ॒పాణి॑ వి కరో॒తి తమే॑వ వృషా॒ణం ప॒త్నీష॒వపి॑ సృజతి
 సోఽస్మై॑ రూ॒పాణి॑ వి కరో॒తి ॥ ౧౬ ౧౬ ౧౬ ॥ పవయా॑ పథే॒ త్రిశ॑చచ్చ ॥ ౧౬ ౧౬ ౧౬ ॥

౨౬ ఘ్ను॒ని వా ఏ॒తథో॑మం॒ యద॑భిషు॒ణ్వుని॑ యథౌ॒మ్యో భవ॑తి యథా
 మృ॒తాయా॑ను॒స్తరణీం॑ ఘ్ను॒ని తా॑దృగే॒వ తద్యదు॑త్త॒రాధే॑ వా మధ్యే॒ వా
 జు॒హుయా॑ద్దే॒వతా॑భ్యః స॒మదం॑ దధ్యా॒ద్దక్షిణా॑ద్ధే జుహో॒త్యేషా॑ వై పితృణాం
 ది॒క్వాయా॑మే॒వ దిశి॑ పితృ॒న్నిర॑వదయత ఉ॒ద్ధాతృ॑భ్యో హ॒రన్తి సామ॑దే॒వతో॑
 వై సా॒మ్యో యదే॑వ సామ్న॒శ్చంబ॑ట్కు॒ర్వన్తి తస్యై॑వ స శా॒న్తిరవే॑

౨౭ క్షన్తే॑ పవి॒త్రం వై సా॒మ్య ఆ॒త్మాన॑మే॒వ పవ॑యన్తే॒ య ఆత్మా॑నం॒ న
 ప॒రిప॑శ్యే॒దితా॑సుః స్యా॒దభి॑ద॒దిం కృ॒త్యావే॑క్షే॒త తస్మిన్, హ్య॑త్మా॒నం
 ప॒రిప॑శ్యత్యథో॑ ఆ॒త్మాన॑మే॒వ పవ॑యతే॒ యో గ॑తమ॒నాః స్యాథో॑ఽవే॒క్షేత
 యన్మే॑ మనః ప॒రాగ॑తం॒ యద్వా॑ మే॒ అప॑రాగతమ్ । రాజ్ఞా సోమే॑న తద్య॒యమ॒స్మాసు॑
 ధా॒రయా॑మ॒సీతి॑ మన ఏ॒వాత్మ॑నాధా॒ర

౨౮ న గ॒తమ॑నా భవ॒త్యప॑ వై తృ॒తీయ॑స॒వనే॑ య॒జ్ఞః
 క్రా॒మతీ॑జానాద॒నీజా॑నమ॒భ్యాగ్నా॑వైష్ణవ్య॒రాచ ఘ్ను॑తస్య॒ యజ॑త్యగ్నిః స॒రా
 దే॒వతా॑ విష్ణు॒ర్యజ్ఞో దే॒వతా॑శ్చై॒వ య॒జ్ఞం చ దా॑ధారోపాశు॒ యజ॑తి
 మి॒థున॑త్వాయ బ్ర॒హ్మవా॑దినో వదన్తి మి॒త్రో య॒జ్ఞస్య॑ సిష్ఠం॒ యువ॑తే వరు॒ణో
 దురి॑ష్టం క్వ తర్హి॒ య॒జ్ఞః క్వ య॑జమానో భవ॒తీతి॑ యన్మై॒త్రావ॑రు॒ణీం
 వశా॑మాలభతే మి॒త్రేణై॑వ

౨౯ య॒జ్ఞస్య॑ సిష్ఠం శమ॒యతి॑ వరు॒ణేన॑ దురి॒ష్టం నార్తి॑మార్చ॒చ్ఛతి॑
 య॒జమా॑నో యథా వై లా॒జ్గలే॑నో॒ర్వరాం॑ ప్రభి॒న్నస్యై॑వమృ॒క్యామే॑ య॒జ్ఞం
 ప్ర భి॒నో యన్మై॒త్రావ॑రు॒ణీం వశా॑మాలభతే య॒జ్ఞాయై॑వ ప్రభి॒న్నాయ॑
 మ॒త్యమ॑న్వవా॒స్యతి॑ శాన్త్యై॒ యాత॑యామా॒ని వా ఏ॒తస్య॑ ఛన్దా॒స్య య
 ఈ॒జాన॑శ్చందసామేష ర॒సో యద్వ॑శా యన్మై॒త్రావ॑రు॒ణీం వశా॑మాలభతే
 ఛన్దా॒గ్స్యైవ పు॑నరా ప్రీ॒ణాత్య॑యాతయామత్వాయాథో॒ ఛంద॑స్సై॒వ రసం॑ దధాతి ॥

౬౧ ౬౧ ౭॥ అవ దాధార మిత్రేణైవ ప్రీణాతి షట్ చ ॥ ౬౧ ౬౧ ౭॥

30 దేవా వా ఇంద్రియం వీర్యాం ౭ ఆ వ్యభజన్త తతో యదత్యశిష్యత
తదతి గ్రాహ్యో అభవన్తదతి గ్రాహ్యణామతి గ్రాహ్యత్వం యదతి గ్రాహ్యో
గృహ్యన్త ఇన్ద్రియమేవ తద్వీర్యం యజమాన ఆత్మన్తతే తేజ
ఆగ్నేయేనేన్ద్రియమైన్ద్రేణ బ్రహ్మవర్చసః సౌర్యేణోపస్తంభనం
వా ఏతద్యజ్ఞస్య యదతిగ్రాహ్యశ్చక్రే పృష్ఠాని యతప్రోష్ఠ్యే న
గృహ్టీయాత్ప్రాణం యజ్ఞం పృష్ఠాని సః శృణోయ్యుర్వశ్యజితి

3౧ గృహ్టీయాత్ప్రోత్యఞ్చం యజ్ఞమతి గ్రాహ్యః సః శృణోయ్యుర్విశ్వజితి
సర్వప్రోష్ఠే గ్రహీతవ్యా యజ్ఞస్య సవీర్యత్వాయ ప్రజాపతిర్దేవేభ్యో
యజ్ఞాన్వ్యాదిశథ్న ప్రియాస్తనూరప న్యధత్త తదతిగ్రాహ్యో
అభవన్తిసన్తస్య యజ్ఞ ఇత్యాపచుర్యస్యాతిగ్రాహ్యో న గృహ్యన్త
ఇత్యప్యగ్నిష్టోమే గ్రహీతవ్యా యజ్ఞస్య సతనుత్వాయ దేవతా వై సర్వాః
సదృశీరాసన్తా న వ్యావృతమగచ్ఛన్తే దేవా

3౨ ఏత ఏతాన్గ్రహానవశ్యన్తానగృహ్ణాతాగ్నేయమగ్నిరైన్ద్రిమిన్ద్రః
సౌర్యః సూర్యస్తతో వై తేన్యాభిర్దేవతాభిర్వ్యావృతమగచ్ఛన్,
యస్యైవం విదుష ఏతే గ్రహా గృహ్యన్తే వ్యావృతమేవ పాప్మానా
భ్రాతృవ్యేణ గచ్ఛతిమే లోకా జ్యోతిష్మనః సమావదీర్వాః కార్యా
ఇత్యాపచురాగ్నేయేనాస్మి 3౨ ల్లోకే జ్యోతిర్ధత్త ఐన్ద్రేణాన్తరిక్ష ఇన్ద్రవాాయూ హి
సయుజౌ సౌర్యేణాముష్మి 3౨ ల్లోకే

33 జ్యోతిర్ధత్తే జ్యోతిష్మన్తోనా ఇమే లోకా భవన్తి సమావదీర్వానేనాన్కురుత
ఏతాన్, వై గ్రహాన్ప్రంబావిశ్వవయసావవితాం తాభ్యామిమే లోకాః
పరాఞ్చశ్చార్వాఞ్చశ్చ ప్రాభుర్యస్యైవం విదుష ఏతే గ్రహా గృహ్యన్తే
ప్రాస్మా ఇమే లోకాః పరాఞ్చశ్చార్వాఞ్చశ్చ భాన్తి ॥ ౬౧ ౬౧ ౮॥ ఉక్త్యే దేవా
అముష్మి 3౨ ల్లోక ఏకాన్న చత్వారి శచ్చ ॥ ౬౧ ౬౧ ౮॥

3౪ దేవా వై యద్యజ్ఞేకైకుర్వత తదసురా అకుర్వత తే దేవా అదాభ్యే

ఛన్దాః॑ సవనాని॑ సమస్థాపయన్తతో॑ దే॒వా అభవన్పరాసు॑రా
 యస్యై॒వం విదుషోఽదా॑భ్యో గృహ్యతే॑ భవత్వాత్మనా॑ పరాస్య॑ భ్రాతృవ్యో
 భవతి॑ యద్వై దే॒వా అసురా॑నదాభ్యోనాదభు॒వన్తదదా॑భ్యస్యాదాభ్యత్వం॑ య
 ఏ॒వం వేద ద॑భ్యోత్వేవ భ్రాతృవ్యం॑ నైనం॑ భ్రాతృవ్యో దభ్యోత్వే
 3x షా వై ప్రజాపతే॑రతి మోక్షిణీ॑ నామ తనూ॑ర్యదదాభ్య॑ ఉపనధస్య
 గృహ్ణా॑త్యతిముక్త్యా॑ అతిపా॒ప్మానం॑ భ్రాతృవ్యం॑ ముచ్యతే॑ య ఏ॒వం వేద
 ఘ్ను॑న్తి వా ఏ॒తథోమం॑ యదభిషుణ్వి॑న్తి సోమే॑ హన్యమానే॑ యజ్ఞో హన్యతే
 యజ్ఞే॑ యజమా॑నో బ్రహ్మ॒వాదినో॑ వదన్తి॑ కిం తద్యజ్ఞే॑ యజమా॑నః కురుతే॑ యే॒న
 జివన్ము॑వర్గం లోకమే॒తీతి॑ జివగ్రహో॑ వా ఏ॒ష యదదా॑భ్యోఽనభిషుతస్య॑ గృహ్ణా॑తి
 జివన్తమే॒వైనః॑ సువర్గం లోకం॑ గమయ॑తి వి వా ఏ॒తద్యజ్ఞం॑ ఛిన్తన్తి
 యదదా॑భ్యే స॒త్సాపయన్త్యై॑ శూనపి॑ సృజతి॑ యజ్ఞస్య॑ సంతత్యై॑ ॥
 ౬౧ ౬౧ ౯॥ ద॒భ్యోత్వస్య॑నభిషుతస్య॑ గృహ్ణా॑త్యేకాన్న॑ విశతి॑శ్చ ॥ ౬౧ ౬౧ ౯॥
 3౬ దే॒వా వై ప్రబా॑హుగ్గృహా॑నగృహ్ణా॑త స ఏ॒తం ప్రజా॑పతిర॒శుమపశ్య॑త్
 తమగృ॑హ్ణీత తే॒న వై స ఆర్ధో॑ద్యస్యై॒వం విదుషోఽశు॑ర్గృహ్యత
 ఋ॒ధ్నోత్వే॑వ సకృదభిషుతస్య॑ గృహ్ణా॑తి సకృద్ధి॑ స తేనా॒ర్ధోన్మనసా॑
 గృహ్ణా॑తి మన॑ ఇ॒వ హి ప్రజా॑పతిః ప్రజాపతే॑రాప్త్యా॑ ఔదుంబరే॑ణ గృహ్ణా॑త్యూర్ధ్వా
 ఉదుంబ॑ర ఉర్జు॒మే॒వావ రుంధే॑ చతుః॑ స్రక్తి॑ భవతి॑ దిక్ష్యే
 3౭ వ ప్రతి॑ తిష్ఠతి॑ యో వా అ॒శోరాయ॑తనం॑ వేదాయ॑తనవాన్భవతి
 వామదే॑వ్యమితి॑ సామ॑ తద్వా అస్యాయ॑తనం॑ మనసా॑ గాయమా॑నో
 గృహ్ణా॑త్యాయతనవానే॑వ భవతి॑ యదధ్వ॑ర్యుర॒శుం
 గృహ్ణా॑న్నార్ధయేదు॒భాభ్యాం॑ నర్ధ్యేతాధ్వ॑ర్యవే॒ చ యజమా॑నాయ॑ చ
 యదర్ధయేదు॒భాభ్యామ్పద్యే॑తానవా॑నం గృహ్ణా॑తి సైవాస్య॑ర్థిరహి॑రణ్యమ॒భి
 వ్యనిత్య॑మృతం॑ వై హిర॑ణ్యమాయుః ప్రా॑ణ ఆయు॒షై॒వామృత॑మ॒భి ధి॑నోతి
 శతమా॑నం భవతి॑ శతాయుః పు॒రుషః శతే॑న్ద్రియ॑ ఆయు॒ష్యే॒వేన్ద్రియే॑ ప్రతి
 తిష్ఠతి॑ ॥ ౬౧ ౬౧ ౧౦॥ దిక్ష్య॑నితి విశతి॑శ్చ ॥ ౬౧ ౬౧ ౧౦॥

3౮ ప్రజాపతిర్దేవేభ్యో యజ్ఞాన్వాదిశధ్న రిరిచానోఽమన్యత
 స యజ్ఞానాః షోడశధేంద్రియం వీర్యమాత్మానమభి సమష్టిదత్
 తతోడశ్యభవన్న వై షోడశీ నామ యజ్ఞోఽస్తి యద్వావ షోడశగ్గ
 స్తోత్రః షోడశః శస్త్రం తేన షోడశీ తథోడశినః షోడశిత్వం
 యథోడశీ గృహ్యత ఇన్ద్రియమేవ తద్వీర్యం యజమాన ఆత్మనస్తే
 దేవేభ్యో వై సువర్గో లోకో

3౯ న ప్రాభవత్త ఏతః షోడశినమపశ్యన్తమగృహ్ణాత
 తతో వై తేభ్యః సువర్గో లోకః ప్రాభవద్యథోడశీ గృహ్యతే
 సువర్గస్య లోకస్యాభిజిత్వా ఇన్ద్రో వై దేవానామానుజావర ఆసీధ్న
 ప్రజాపతిముపాధావత్తస్మా ఏతః షోడశినం ప్రాయచ్ఛత్తమగృహ్ణీత
 తతో వై సోఽగ్రం దేవతానాం పర్వైద్యస్వైవం విదుషః షోడశీ గృహ్యతే

౪౦ ఽగ్రమేవ సమానానాం పర్యేతి ప్రాతఃసవనే గృహ్ణాతి వజ్రో వై షోడశీ
 వజ్రః ప్రాతఃసవనగ్గ్ స్వాదేవైనం యోనేర్నిర్గృహ్ణాతి సవనేసవనేఽభి
 గృహ్ణాతి సవనాధ్వనాదేవైనం ప్ర జనయతి తృతీయసవనే పశుకామస్య
 గృహ్ణీయాద్వజ్రో వై షోడశీ పశవస్తుతీయసవనం వజ్రేణైవాస్మై
 తృతీయసవనాత్పశూనవ రుంధే నోక్యే గృహ్ణీయాత్పుజా వై పశవ ఉక్తాని
 యదుక్యే

౪౧ గృహ్ణీయాత్పుజాం పశూనస్య నిర్దహేదతిరాత్రే పశుకామస్య
 గృహ్ణీయాద్వజ్రో వై షోడశీ వజ్రేణైవాస్మై పశూనవరుధ్య
 రాత్రియోపరిష్టాచ్ఛమయత్యప్యగ్నిష్టోమే రాజన్యస్య గృహ్ణీయాద్వావృత్కామో
 హి రాజన్యో యజతే సాహ్నా ఏవాస్మై వజ్రం గృహ్ణాతి స ఏనం వజ్రో
 భూత్యా ఇన్దే నిర్వా దహత్యేకవిశగ్గ్ స్తోత్రం భవతి ప్రతిష్ఠిత్యై
 హరివచ్ఛస్యత ఇన్ద్రస్య ప్రియం ధామో

౪౨ పాప్నోతి కసీయాః సి వై దేవేషు చన్దాగ్న్యాసజ్ఞాయాగ్న్యసురేషు

తే దేవాః కనీయసా ఛందసా జ్యాయశ్చన్దోఽభి వ్యశః సస్తతో వై
 తేఽనురాణాం లోకమవృష్ణత యత్కనీయసా ఛందసా జ్యాయశ్చన్దోఽభి
 విశః సతి భ్రాతృవ్యవ్యైవ తల్లోకం వృక్ష్యే షడక్షరాణ్యతి
 రేచయన్తి షడ్వా ఋతవ ఋతునేవ ప్రీణాతి చత్వారి పూర్వాణ్యవ కల్పయన్తి
 ౪౩ చతుష్పద ఏవ పశూనవ రుంధే ద్వే ఉత్తరే ద్విపద ఏవావ
 రుంధేఽనుష్ఠభముభి సం పాదయన్తి వాగ్వా అనుష్ఠప్తస్మాత్ప్రాణానాం
 వాగుత్తమా సమయావిషితే సూర్యే షోడశినః స్తోత్రముపాకరోత్యే తస్మిన్వై
 లోక ఇన్ద్రో వృత్రమహన్ధావ్షాదేవ వజ్రం భ్రాతృవ్యాయ ప్ర
 హరత్యరుణపిశళ్గోఽశ్వో దక్షిణైతద్వై వజ్రస్య రూపః సమృద్ధ్యై
 ॥ ౬౧ ౬౧ ౧౧॥ లోకో విదుషః షోడశీ గృహ్యతే యదుక్థ్యే ధామ కల్పయన్తి
 సప్తచత్వారిః శచ్చ ॥ ౬౧ ౬౧ ౧౧॥

సువర్గాయ యద్ధాక్షిణాని సమిష్ట యజుగ్భ్యవభృథ యజుఃషి
 స్ఫ్యన ప్రజాపతిరేకాదశినీమిన్ద్రః పత్నియా ఘన్తి దేవా వా ఇన్ద్రియం
 వీర్యనేవా వా అదాభ్యే దేవా వై ప్రబాహుక్పుజాపతిరేవేభ్యః స రిరిచానః
 షోడశదైకాదశ ॥

సువర్గాయ యజతి ప్రజాః సౌమ్యేన గృహ్ణీయాత్పుత్యఞ్చక్రుహ్ణీయాత్పుజాం
 పశూన్ప్రిచత్వారిః శత్ ॥

సువర్గాయ వజ్రస్య రూపః సమృద్ధ్యై ॥

ఇతి షష్ఠం కాణ్డం సంపూర్ణమ్ ౬॥

॥ తైత్తిరీయ-సంహితా ॥

తైత్తిరీయ-సంహితా

॥ సప్తమం కాణ్డమ్ ॥

॥ శ్రీ గురుభ్యో నమః ॥ హరిః ఓ(౪)మ్ ॥

సప్తమకాణ్డే ప్రథమః ప్రశ్నః ౧

౧ ప్రజననం జ్యోతిరగ్నిరేవతానాం జ్యోతిర్విరాటఘండసాం
 జ్యోతిర్విరాడాచోఽగ్నౌ సం తిష్ఠతే విరాజమభి సం పద్యతే
 తస్మాత్తజ్జ్యోతిరుచ్యతే ద్వౌ స్తోమౌ ప్రాతఃసవనం వహతో యథా
 ప్రాణశ్చాచపానశ్చ ద్వౌ మాధ్యందినః సవనం యథా చక్షుశ్చ
 శ్రోత్రం చ ద్వౌ తృతీయసవనం యథా వాక్ చ ప్రతిష్ఠా చ పురుష
 సంమితో వా ఏష యజ్ఞోఽస్మూరి

౨ ర్యం కామం కామయతే తమేతేనాభ్యశ్నుతే సర్వగ్
 హ్యస్మూరిణాభ్యశ్నుతేఽగ్నిష్టోమేన వై ప్రజాపతిః ప్రజా ఆస్నుజత
 తా ఆగ్నిష్టోమేనైవ పర్యగృహ్ణాతాసాం పరిగృహీతానామశ్వతరోఽత్య
 ప్రవత తస్యానుహాయ రేత ఆదత్త తద్గర్భభే న్యమార్ద తస్మాద్గర్భభో
 ద్విరేతా అథో ఆహుర్వడబాయాం న్యమార్దితి తస్మాద్వడబా ద్విరేతా అథో
 ఆహురోషధీషు

౩ న్యమార్దితి తస్మాదోషధయోఽనభ్యక్తా రేభన్వ్యథో ఆహుః ప్రజాసు
 న్యమార్దితి తస్మాద్వ్యమా జాయేతే తస్మాదశ్వతరో న ప్ర జాయత ఆత్తరేతా
 హి తస్మాద్పర్హిష్యనవక్లృప్తః సర్వవేదసే వా సహస్రే వావక్లృప్తోఽతి
 హ్యప్రవత య ఏవం విద్వానగ్నిష్టోమేన యజతే ప్రాజాతాః ప్రజా జనయతి
 పరి ప్రజాతా గృహ్ణాతి తస్మాదాహుర్జ్యేష్ఠయజ్ఞ ఇతి

౪ ప్రజాపతిర్వావ జ్యేష్ఠః స హ్యేతేనాగ్రేయజత ప్రజాపతిరకామయత ప్ర
 జాయేయేతి స ముఖతస్త్రివృతం నిరమిమీత తమగ్నిర్దేవతాన్వసృజ్యత
 గాయత్రీ ఛన్దో రథంతరః సామ బ్రాహ్మణో మనుష్యాణామజః పశూనాం
 తస్మాత్తే ముఖ్యా ముఖతో హ్యసృజ్యన్తోరసో బాహుభ్యాం పంచదశం
 నిరమిమీత తమిన్దో దేవతాన్వసృజ్యత త్రిష్టుపచన్దో బృహథ్

× సామ రాజన్యో మనుష్యాణామవిః పశూనాం తస్మాత్తే వీర్యావన్దో
 వీర్యాధ్యసృజ్యన్త మధ్యతః సప్తదశం నిరమిమీత తం విశ్వే
 దేవా దేవతా అన్వసృజ్యన్త జగతీ ఛన్దో వైరూపః సామ వైశ్వే
 మనుష్యాణాం గావః పశూనాం తస్మాత్త ఆద్యా అన్నధానాధ్యసృజ్యన్త
 తస్మాద్భూయాసోన్యేభ్యో భూయిష్టా హి దేవతా అన్వసృజ్యన్త పత్య
 ఏకవిశం నిరమిమీత తమనుష్టుపచన్దో

౬ అన్వసృజ్యత వైరాజః సామ శూద్రో మనుష్యాణామశ్వః పశూనాం
 తస్మాత్తై భూతసంక్రామిణావశ్వశ్చ శూద్రశ్చ తస్మాచ్ఛూద్రో
 యజ్ఞేనవక్లుప్తో స హి దేవతా అన్వసృజ్యత తస్మాత్పాద్రావుప జీవతః
 పత్యో హ్యసృజ్యేతాం ప్రాణా వై త్రివృదర్ధమాసాః పంచదశః ప్రజాపతిః
 సప్తదశస్త్రయ ఇమే లోకా అసావాదిత్య ఏకవిశ ఏతస్మిన్వా
 ఏతే శ్రితా ఏతస్మిన్ప్రతిష్ఠితా య ఏవం వేదైతస్మిన్నేవ శ్రయత
 ఏతస్మిన్ప్రతి తిష్ఠతి || ౭1 || ౧1 || అస్థూరిరోషధీషు జ్యేష్ఠయజ్ఞ ఇతి
 బృహదనుష్టుపచందః ప్రతిష్ఠితా నవ చ || ౭1 || ౧1 ||

౭ ప్రాతఃసవనే వై గాయత్రేణ ఛందసా త్రివృతే స్తోమాయ
 జ్యోతిర్దధదేతి త్రివృతా బ్రహ్మవర్చసేన పంచదశాయ జ్యోతిర్దధదేతి
 పంచదశేనాజసా వీర్యేణ సప్తదశాయ జ్యోతిర్దధదేతి సప్తదశేన
 ప్రాజాపత్యేన ప్రజననేకవిశాయ జ్యోతిర్దధదేతి స్తోమ ఏవ
 తథ్తోమాయ జ్యోతిర్దధదేత్యథో స్తోమ ఏవ స్తోమమభి ప్రణయతి యావన్తో
 వై స్తోమాస్తావన్తః కామాస్తావన్తో లోకాస్తావన్తి జ్యోతీగీష్యేతావత ఏవ

స్తోమానేతావతః కామానేతావతో లోకానేతావన్తి జ్యోతిగ్ప్యవ రుంధే ॥

21 01 2 ॥ తావన్తో లోకాస్తయోదశ చ ॥ 21 01 2 ॥

౮ బ్రహ్మవాదినో వదన్తి స త్వై యజేత యోఽగ్నిష్టోమేన యజమానోఽథ
సర్వస్తోమేన యజేతేతి యస్య త్రివృతమన్తర్యన్తి ప్రాణాగ్నస్యాన్తర్యన్తి
ప్రాణేషు మేఽప్యసదితి ఖలు వై యజ్ఞేన యజమానో యజతే యస్య
పఞ్చదశమన్తర్యన్తి వీర్యం తస్యాన్తర్యన్తి వీర్యే మేఽప్యసదితి
ఖలు వై యజ్ఞేన యజమానో యజతే యస్య సప్తదశమన్తర్యన్తి

౯ ప్రజాం తస్యాన్తర్యన్తి ప్రజాయాం మేఽప్యసదితి ఖలు వై యజ్ఞేన
యజమానో యజతే యస్యైకవిశ్చమన్తర్యన్తి ప్రతిష్ఠాం తస్యాన్తర్యన్తి
ప్రతిష్ఠాయాం మేఽప్యసదితి ఖలు వై యజ్ఞేన యజమానో యజతే
యస్య త్రిణవమన్తర్యన్త్యతూగ్న తస్య నక్షత్రియాం చ
విరాజమన్తర్యన్త్యుతుషు మేఽప్యసన్నక్షత్రియాయాం చ విరాజీతి

౧౦ ఖలు వై యజ్ఞేన యజమానో యజతే యస్య త్రయస్త్రిశ్చమన్తర్యన్తి
దేవతాస్తస్యాన్తర్యన్తి దేవతాసు మేఽప్యసదితి ఖలు వై యజ్ఞేన
యజమానో యజతే యో వై స్తోమానామవమం పరమతాం గచ్ఛన్తం వేద
పరమతామేవ గచ్ఛతి త్రివృద్వై స్తోమానామవమస్త్రివృత్పరమో య ఏవం
వేద పరమతామేవ గచ్ఛతి ॥ 21 01 3 ॥ సప్తదశమన్తర్యన్తి విరాజీతి
చతుశ్చత్వారిశ్చ ॥ 21 01 3 ॥

౧౧ అంగిరసో వై సత్రమాసత తే సువర్గం లోకమాయన్తేషాః
హవిష్యాగ్ శ్చ హవిష్కృచ్ఛాహీయేతాం తావకామయేతాః సువర్గం
లోకమియావేతి తావేతం ద్విరాత్రమపశ్యతాం తమాహరతాం తేనాయజేతాం
తతో వై తో సువర్గం లోకమైతాం య ఏవం విద్వాన్ద్విరాత్రేణ యజతే
సువర్గమేవ లోకమేతి తావైతాం పూర్వేణాహ్నాగచ్ఛతాముత్తరేణా

౧౨ ఽభిప్లవః పూర్వమహర్భవతి గతిరుత్తరం జ్యోతిష్టోమోఽగ్నిష్టోమః
పూర్వమహర్భవతి తేజస్సేనావ రుంధే సర్వస్తోమోఽతిరాత్ర ఉత్తర

సర్వస్యాప్యై సర్వస్యావరుద్ధ్యై గాయత్రం పూర్వేహస్థానామ భవతి తేజో వై
 గాయత్రీ గాయత్రీ బ్రహ్మవర్చసం తేజ ఏవ బ్రహ్మవర్చసమాత్మన్తత్రే
 త్రైష్ఠుభముత్తర ఓజో వై వీర్యం త్రిష్ఠుగోజ ఏవ వీర్యమాత్మన్తత్రే
 రథంతరం పూర్వే

౧౩ ౭హస్థానామ భవతీయం వై రథంతరమస్యామేవ ప్రతి తిష్ఠతి
 బృహదుత్తరేఽసౌ వై బృహదముష్యామేవ ప్రతి తిష్ఠతి తదాహుః క్వ
 జగతి చానుష్ఠపేతి వైఖానసం పూర్వే౭హస్థానామ భవతి తేన జగత్స్యై
 నైతి షోడశ్యుత్తరే తేనానుష్ఠుభో౭థాహుర్యథుమానే౭ర్థమానే
 స్యాతామన్యతరస్యాహ్నో వీర్యమను పద్యేతేత్యమావాస్యాయాం
 పూర్వమహర్భవతుత్తరస్మిన్నుత్తరం నానైవార్థమాసయోర్భవతో నానావీర్యే
 భవతో హవిష్మన్నిధనం పూర్వమహర్భవతి హవిష్మన్నిధనముత్తరం
 ప్రతిష్ఠిత్యై || ౭౧ ౧౧ ౪ || ఉత్తరేణ రథన్తరం పూర్వే౭న్వేక విశతిశ్చ || ౭౧ ౧౧ ౪ ||

౧౪ ఆపో వా ఇదమగ్రే సలలమాసీత్తస్మిన్నుజాపతిర్వాయుర్భూత్వాచరథన్
 ఇమామపశ్యతాం వరాహో భూత్వాహరతాం విశ్వకర్మా భూత్వా
 వ్యమార్థానప్రథత సా పృథివ్యభవత్తప్పృథివ్యై పృథివిత్వం
 తస్యామశ్రామ్యత్పుజాపతిః స దేవానసృజత వసూన్సుద్రానాదిత్వావై దేవాః
 ప్రజాపతిమబ్రువన్ ప్ర జాయామహా ఇతి సో౭బ్రవీద్

౧౫ యథాహం యుష్కార్గుపసాసృక్ష్వేవం తపసి ప్రజననమిచ్ఛధ్వమితి
 తేభ్యో౭గ్నిమాయతనం ప్రాయచ్ఛదేతేనాయతనేన శ్రామ్యతేతి
 తే౭గ్నినాయతనేనాశ్రామ్యవై సంవథ్పర ఏకాం గామసృజన్త తాం వసుభ్యో
 రుద్రేభ్య ఆదిత్యేభ్యః ప్రాయచ్ఛన్నేతా రక్షధ్వమితి తాం వసవో రుద్రా
 ఆదిత్యా అరక్షన్త సా వసుభ్యో రుద్రేభ్య ఆదిత్యేభ్యః ప్రాజాయత త్రీణి చ

౧౬ శతాని త్రయస్త్రిశతం చాథ సైవ సహస్రతమ్యభవతే
 దేవాః ప్రజాపతిమబ్రువన్సహస్రేణ నో యాజయేతి సో౭గ్నిష్ఠోమేన
 వసూనయాజయత్త ఇమం లోకమజయన్తచ్ఛాదదుః స ఉక్త్యేన

రుద్రానయాజయస్తేఽన్తరిక్షమజయస్తచ్చాదదుః

సోఽతిరాత్రేణాదిత్యానయాజయస్తేఽముం

లోకమజయస్తచ్చాదదుస్తదన్తరిక్షం

౧౭ వ్యవైర్యత తస్మాద్దుద్రా ఘాతుకా అనాయతనా హి తస్మాదాహుః శిథిలం వై

మధ్యమమహస్త్రిరాత్రస్య వి హి తదవైర్యతేతి త్రైష్టుభం మధ్యమస్యాహ్న

ఆజ్యం భవతి సంయానాని సూక్తాని శఙ్ సతి షోడశినఙ్ శఙ్ సత్యహో

ధృత్యా అశిథిలం భావాయ తస్మాత్త్రిరాత్రస్యాగ్నిష్టోమ ఏవ ప్రథమమహాః

స్యాదధోక్థోఽథాతిరాత్ర ఏషాం లోకానాం విధృత్యై త్రిణీత్రీణి

శతాన్యనూచీనాహమవ్యవచ్ఛిన్నాని దదా

౧౮ త్యేషాం లోకానామను సంతత్యై దశతం న వి చ్ఛివ్య్యాద్విరాజం

నేద్విచ్ఛినదాసీత్యథ యా సహస్రతమ్యాసీత్తస్యామిన్ద్రశ్చ విష్ణుశ్చ

వాయుచేఛతాఙ్ స ఇన్ద్రోఽమన్యతానయా వా ఇదం విష్ణుః సహస్రం వర్క్షత

ఇతి తస్యామకల్పేతాం ద్విభాగ ఇన్ద్రస్తుతీయే విష్ణుస్తద్వా ఏషాభ్యనూచ్యత

ఉభా జిగ్యథురీతి తాం వా ఏతామచ్ఛావాక

౧౯ ఏవ శఙ్ సత్యథ యా సహస్రతమీ సా హోత్రే దేయేతి హోతారం

వా అభ్యతిరిచ్యతే యదతిరిచ్యతే హోతానాప్తస్యాపయితాథాహురున్నేత్రే

దేయేత్యతిరిక్తా వా ఏషా సహస్రస్యాతిరిక్త ఉన్నేతర్విజామథాహుః సర్వేభ్యః

సదన్యేభ్యో దేయేత్యథాహురుదాకృత్యా సా వశం చరేదిత్యథాహుర్భూహ్మణే

చాగ్నిధే చ దేయేతి

౨౦ ద్విభాగం బ్రహ్మణే తృతీయమగ్నిధ ఇన్ద్రో వై బ్రహ్మ

వైష్ణవోఽగ్నిద్యధైవ తావకల్పేతామిత్యథాహుర్యా కల్యాణే బహురూపా సా

దేయేత్యథాహుర్యా ద్విరూపోభయత ఏనీ సా దేయేతి సహస్రస్య పరిగృహీత్యై

తద్వా ఏతథృహస్రస్యాయనఙ్ సహస్రగ్ స్తోత్రీయాః సహస్రం దక్షిణాః

సహస్ర సంమితః సువర్ధో లోకః సువర్ధస్య లోకస్యాభిజిత్యై ॥

౭1 ౧1 x ॥ అబ్రవీచ్చ తదన్తరిక్షన్దదాత్యచ్ఛావాకశ్చ దేయేతి

సప్తవత్వారిశచపు || 21 01 X ||

20 సోమో వై సహస్రమవిన్దతమిన్దోఽన్వవిన్దతై యమో
 న్యాగచ్ఛత్రావబ్రవీదస్తు మేఽత్రాపీత్యస్తు హీ3 ఇత్యబ్రూతాః స యమ
 ఏకస్యాం వీర్యం పర్యపశ్యదియం వా ఆస్య సహస్రస్య వీర్యం బిభర్షీతి
 తావబ్రవీదియం మమాన్వేతద్యువయోరితి తావబ్రూతాః సర్వే వా ఏతదేతస్యాం
 వీర్యం

21 పరి పశ్యామోఽశమా హరామహా ఇతి తస్యామశమాహరన్త
 తామపు ప్రావేశయన్థోమాయోదేహీతి సా రోహిణీ పిఙ్గలైకహాయనీ రూపం
 కృత్వా త్రయస్త్రిశతా చ త్రిభిశ్చ శతైః సహోదైత్తస్మాద్రోహిణ్యా
 పిఙ్గలయైకహాయన్యా సోమం క్రీణీయాద్య ఏవం విద్వాన్ రోహిణ్యా
 పిఙ్గలయైకహాయన్యా సోమం క్రీణాతి త్రయస్త్రిశతా చైవాస్య త్రిభిశ్చ

22 శతైః సోమః క్రీతో భవతి సుక్రీతేన యజతే తామపు
 ప్రావేశయన్నిన్ద్యామోదేహీతి సా రోహిణీ లక్ష్మణా పష్టాహీ వార్తఘ్ని రూపం
 కృత్వా త్రయస్త్రిశతా చ త్రిభిశ్చ శతైః సహోదైత్తస్మాద్రోహిణీం
 లక్ష్మణాం పష్టాహీం వార్తఘ్నిం దద్యాద్య ఏవం విద్వాన్రోహిణీం లక్ష్మణాం
 పష్టాహీం వార్తఘ్నిం దదాతి త్రయస్త్రిశచైవాస్య త్రిణీ చ
 శతాని సా దత్తా

23 భవతి తామపు ప్రావేశయన్, యమాయోదేహీతి సా జరతీ మూర్ధా తఙ్గఘన్యా
 రూపం కృత్వా త్రయస్త్రిశతా చ త్రిభిశ్చ శతైః సహోదైత్తస్మాజ్జరతీం
 మూర్ధాం తఙ్గఘన్యామనుస్తరణీం కుర్వీత య ఏవం విద్వాన్జ్జరతీం మూర్ధాం
 తఙ్గఘన్యామనుస్తరణీం కురుతే త్రయస్త్రిశచైవాస్య త్రిణీ చ
 శతాని సాముష్మి3ల్లోకే భవతి వాగేవ సహస్రతమీ తస్మాద్

24 వరో దేయః సా హి వరః సహస్రమస్య సా దత్తా భవతి తస్మాద్యరో
 న ప్రతిగృహ్యః సా హి వరః సహస్రమస్య ప్రతిగృహీతం భవతీయం వర
 ఇతి బ్రూయాదథాన్యాం బ్రూయాదియం మమేతి తథాస్య తథృహస్రమప్రతిగృహీతం

భవత్యుభయత ఏనీ స్వాత్తదాహురన్యత ఏనీ స్వాఢ్మహస్రం పరస్తాదేతమితి
యైవ వరః

౨౬ కల్యాణీ రూపసమృద్ధా సా స్వాఢ్మా హి వరః సమృద్ధ్యై

తాముత్తరేణాగ్నిధ్రం పర్యాణీయాహవనీయస్వావై ద్రోణకలశమవ
పూపయేదా జిప్సు కలశం మహ్యురుధారా పయస్వత్యా త్వా విశన్విన్వవః
సముద్రమివ సిన్ధవః సా మా సహస్ర ఆ భజ ప్రజయా పశుభిః సహ
పునర్మా౨ విశతాద్రయిరితి ప్రజయైవైనం పశుభీ రయ్యా స

౨౭ మర్ధయతి ప్రజావాన్పశుమాన్రయిమాన్భవతి య ఏవం వేద తయా

సహగ్నిధ్రం పరేత్య పురస్తాత్ప్రతిచ్యాం తిష్ఠన్త్యాం జహుయాదుభా
జిగ్యథుర్న పరా జయేథే న పరా జిగ్యే కతరశ్చనైనోః । ఇన్ద్రశ్చ విష్ణో
యదపస్పృధేథాం త్రేధా సహస్రం వి తదైరయేథామితి త్రేధావిభక్తం వై
త్రిరాత్రే సహస్రసాహస్రీమేవైనాం కరోతి సహస్రస్యైవైనాం మాత్రాం

౨౮ కరోతి రూపాణి జహోతి రూపైరేవైనాః సమర్ధయతి తస్యా

ఉపోత్థాయ కర్ణమా జపేదిడే రన్తే౨దితే సరస్వతి ప్రియే ప్రేయసి
మహి విశ్రుత్యేతాని తే అఘ్నియే నామాని సుకృతం మా దేవేషు బ్రూతాదితి
దేవేభ్య ఏవైనమా వేదయత్యన్వేనం దేవా బుధ్యన్తే ॥ ౭౧ ౧౧ ౬ ॥ ఏతదేతస్యాం
వీర్యమస్య త్రిభిశ్చ దత్తా సహస్రతమి తస్మాదేవ వరః సం మాత్రామేకాన్న
చత్వారిశచ్ఛ ॥ ౭౧ ౧౧ ౬ ॥

౨౯ సహస్రతమ్యా వై యజమానః సువర్గం లోకమేతి నైనః సువర్గం

లోకం గమయతి సా మా సువర్గం లోకం గమయేత్యాహ సువర్గమేవైనం లోకం
గమయతి సా మా జ్యోతిష్మన్తం లోకం గమయేత్యాహ జ్యోతిష్మన్తమేవైనం
లోకం గమయతి సా మా సర్వాన్పుణ్యా౩ః లోకాన్గమయేత్యాహ సర్వాన్వేవైనం
పుణ్యా౩ః లోకాన్గమయతి సా

౩౦ మా ప్రతిష్ఠాం గమయ ప్రజయా పశుభిః సహ పునర్మా

విశతాద్రయిరితి ప్రజయైవైనం పశుభీ రయ్యాం ప్రతిష్ఠాపయతి

ప్రజావాన్పశుమాన్రయిమాన్భవతి య ఏవం వేద తామగ్నిధే వా బ్రహ్మణే
 వా హోత్రే వోద్ధాత్రే వాధ్వర్యవే వా దద్యాథ్పహస్రమస్య సా దత్తా భవతి
 సహస్రమస్య ప్రతిగృహీతం భవతి యస్తామవిద్వాన్

30 ప్రతిగృహ్ణోతి తాం ప్రతి గృహ్ణీయాదేకాసి న సహస్రమేకాం త్వా భూతాం
 ప్రతి గృహ్ణామి న సహస్రమేకా మా భూతా విశ మా సహస్రమిత్యేకామేవైనాం
 భూతాం ప్రతి గృహ్ణోతి న సహస్రం య ఏవం వేద స్యోనాసి సుషదా సుశేవా
 స్యోనా మా విశ సుషదా మా విశ సుశేవా మా విశే

31 త్యాహ స్యోనైవైనఁసుషదా సుశేవా భూతావిశతి
 వైనఁహినస్తి బ్రహ్మవాదినో వదన్తి సహస్రఁసహస్రతమ్యన్వేతీ

3 సహస్రతమీఁ సహస్రా 3 మితి యతాప్రచీముఢ్స్పృజేఢ్పహస్రఁ

సహస్రతమ్యన్వియాత్తఢ్పహస్రమప్రజ్ఞాత్ఁ సువర్గం లోకం న ప్ర
 జానీయాత్ప్రతీచీముఢ్స్పృజతి తాఁ సహస్రమను పర్యావర్తతే సా
 ప్రజానతీ సువర్గం లోకమేతి యజమానమభ్యుఢ్స్పృజతి క్షిప్రే సహస్రం

ప్ర జాయత ఉత్తమా నీయతే ప్రథమా దేవాన్గచ్ఛతి || 21 01 2|| లోకాన్గమయతి
 సాఽవిద్వాన్స్థుశేవా మాఽవిశ యజమానన్ద్వాదశ చ || 21 01 2||

33 అత్తిరదదాదౌర్వాయ ప్రజాం పుత్రకామాయ స రిరిచానోఽమన్యత నిర్విర్యః
 శిథిలో యాతయామా స ఏతం చతురాత్రమపశ్యత్తమాహరత్రేనాయజత
 తతో వై తస్య చత్వారో వీరా ఆజాయన్త సుహోతా సూధాతా స్వధ్వర్యుః
 సుసభేయో య ఏవం విద్వాగ్చ్ఛూతూరాత్రేణ యజత ఆస్య చత్వారో వీరా
 జాయన్తే సుహోతా సూధాతా స్వధ్వర్యుః సుసభేయో యే చతుర్విఁశాః
 పవమానా బ్రహ్మవర్చసం తద్

34 య ఉద్యన్తః స్తోమాః శ్రీః సాత్త్రిగ్ శ్రద్ధాదేవం యజమానం చత్వారి
 వీర్యాణి నోపానమన్తేజ ఇన్ద్రియం బ్రహ్మవర్చసమన్నాద్యః స
 ఏతాగ్చ్ఛూతురశ్చతుష్టోమాన్ఘోసమానపశ్యతానాహరత్రైరయజత తేజ ఏవ
 ప్రథమేనావారుంధేంద్రియం ద్వితీయేన బ్రహ్మవర్చసం తృతీయేనాన్నాద్యం

చతుర్థేన య ఏవం విద్వాగ్భృతురశ్చతుష్టోమాన్తోమానాహరతి
 తైర్యజతే తేజ ఏవ ప్రథమేనావ రుంధ ఇందియం ద్వితీయేన బ్రహ్మవర్చసం
 తృతీయేనాన్నాద్యం చతుర్థేన యామేవత్రిర్ముద్ధిమార్థోత్తామేవ యజమాన
 ఋధ్నోతి || 21 01 02 || తత్రేజ ఏవాష్టాదశ చ || 21 01 02 ||

3X జమదగ్నిః పుష్టికామశ్చతూరాత్రేణాయజత స ఏతానోష్షాః
 ఆపుష్యత్తస్మాత్పలితౌ జామదగ్నియా న సం జానాతే ఏతానేవ పోషాన్పుష్యతి య
 ఏవం విద్వాగ్భృతురాత్రేణ యజతే పురోడాశిన్య ఉపసదో భవన్తి పశవో
 వై పురోడాశః పశూనేవావ రుంధేఽన్నం వై పురోడాశోఽన్నమేవావ
 రుంధేఽన్నాదః పశుమాన్భవతి య ఏవం విద్వాగ్భృతురాత్రేణ యజతే ||
 21 01 03 || జమదగ్నిర్ష్టా చత్వారిశత్ || 21 01 03 ||

3E సంవధ్నరో వా ఇదమేక ఆసీథోఽకామయతర్హాన్పుజేయేతి స ఏతం
 పఞ్చరాత్రమపశ్యత్తమాహరత్రేనాయజత తతో వై స ఋతూనసృజత
 య ఏవం విద్వాన్పఞ్చరాత్రేణ యజతే ప్రైవ జాయతే త ఋతవః స్పష్టా
 న వ్యావర్తన్త త ఏతం పఞ్చరాత్రమపశ్యన్తమాహరన్తేనాయజన్త తతో
 వై తే వ్యావర్తన్త

3E య ఏవం విద్వాన్పఞ్చరాత్రేణ యజతే వి పాపూనా
 భ్రాతృవ్యేణావర్తతే సార్వసేనిః శౌచేయోఽకామయత పశుమాన్స్యామితి స
 ఏతం పఞ్చరాత్రమాహరత్రేనాయజత తతో వై స నహస్రం పశూనాప్నోద్య
 ఏవం విద్వాన్పఞ్చరాత్రేణ యజతే ప్ర సహస్రం పశూనాప్నోతి బభరః
 ప్రావాహణిరకామయత వాచః ప్రవదితా స్యామితి స ఏతం పఞ్చరాత్రమా

3G 2 హరత్రేనాయజత తతో వై స వాచః ప్రవదితాభవద్య ఏవం
 విద్వాన్పఞ్చరాత్రేణ యజతే ప్రవదితైవ వాచో భవత్యథో ఏనం
 వాచస్పతిరిత్యాహురనాప్తశ్చతూరాత్రోఽతిరిక్తః షడాత్రోఽథ వా ఏష
 సం ప్రతి యజ్ఞో యత్పఞ్చరాత్రో య ఏవం విద్వాన్పఞ్చరాత్రేణ యజతే
 సం ప్రత్యేవ యజ్ఞేన యజతే పఞ్చరాత్రో భవతి పఞ్చ వా ఋతవః
 సంవధ్నర

3౯ ఋతుష్వేవ సంవధ్నరే ప్రతి తిష్ఠత్యథో పఞ్చాక్షరా
 పక్షిః పాక్షో యజ్ఞో యజ్ఞమేవావ రుంధే త్రివదగ్నిష్టోమో
 భవతి తేజ ఏవావ రుంధే పఞ్చదశో భవతీన్ద్రియమేవావ
 రుంధే సప్తదశో భవత్యన్నాద్యస్యావరుద్ధ్యా అథో ప్రైవ తేన
 జాయతే పఞ్చవిశోఽగ్నిష్టోమో భవతి ప్రజాపతేరాప్యై
 మహావ్రతవానన్నాద్యస్యావరుద్ధ్యై విశ్వజిఘ్రస్వపృష్ఠోఽతిరాత్రో భవతి
 సర్వస్యాభిజిత్వై || ౭౧ ౧౧ ౧౦ || తే వ్యావర్తన ప్రవదితా స్యామితి స ఏతం
 పఞ్చరాత్రమా సంవధ్నరోఽభిజిత్వై || ౭౧ ౧౧ ౧౦ ||

౪౦ దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినోర్పాపచుభ్యాం పూష్టో హస్తాభ్యామా
 దద ఇమామగృభ్ణన్తశనామృతస్య పూర్వ ఆయుషి విదధేషు కవ్యా | తయా
 దేవాః సుతమా బభూవుర్పృతస్య సామన్ధ్రరమారపన్తి || అభిధా అసి
 భువనమసి యన్తాసి ధర్తాసి సోఽగ్నిం వైశ్వానరః సప్రథ సం గచ్ఛ
 స్వాహాకృతః పృథివ్యాం యన్తా రాడ్యన్తాసి యమనో ధర్తాసి ధరుణః కృష్ట్యై
 త్వా క్షేమాయ త్వా రయ్యై త్వా పోషాయ త్వా పృథివ్యై త్వాన్తరిక్షాయ త్వా దివే
 త్వా సతే త్వాసతే త్వాదభ్యస్తావషధీభ్యస్తావిశ్వేభ్యస్తావి భూతేభ్యః ||
 ౭౧ ౧౧ ౧౧ || ధరుణః పఞ్చవిశతిశ్చ || ౭౧ ౧౧ ౧౧ ||

౪౧ విభూర్మాత్రా ప్రభూః పిత్రాశ్వోఽసి హయోఽస్యత్యోఽసి నరోఽస్యరావసి
 సప్తిరసి వాజ్యసి వృషాసి నృమణా ఆసి యయుర్నామాస్యాదిత్యానాం
 పత్వాన్విహ్యగ్నయే స్వాహా స్వాహాన్ద్వాగ్నిభ్యాగ్ స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా
 విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః స్వాహా సర్వాభ్యో దేవతాభ్య ఇహ ధృతిః స్వాహేహ
 విధృతిః స్వాహేహ రన్తిః స్వాహేహ రమతిః స్వాహా భూరసి భువే త్వా భవ్యాయ
 త్వా భవిష్యతే త్వా విశ్వేభ్యస్తావి భూతేభ్యో దేవా ఆశాపాలా ఏతం దేవేభ్యోఽశ్వం
 మేధాయ ప్రోక్షితం గోపాయత || ౭౧ ౧౧ ౧౨ || రన్తిః స్వాహా ద్వావిశతిశ్చ || ౭౧
 ౧౧ ౧౨ ||

౪౨ ఆయనాయ స్వాహా ప్రాయణాయ స్వాహోద్ధ్రావాయ స్వాహోద్ధ్రాతాయ స్వాహా
శూకారాయ

స్వాహా శూకృతాయ స్వాహా పలాయితాయ స్వాహాపలాయితాయ స్వాహావల్గతే
స్వాహా

పరావల్గతే స్వాహాయతే స్వాహా ప్రయతే స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా || ౭౧ ౧౧ ౧౩ ||

ఆయనాయోత్తరమాపలాయితాయ షడ్విశతిః || ౭౧ ౧౧ ౧౩ ||

౪౩ అగ్నయే స్వాహా సోమాయ స్వాహా వాయవే స్వాహాపాం మోదాయ స్వాహా
సవిత్తే

స్వాహా సరస్వత్యై స్వాహోద్ధ్రాయ స్వాహా బృహస్పతయే స్వాహా మిత్రాయ

స్వాహా వరుణాయ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా || ౭౧ ౧౧ ౧౪ || అగ్నయే
వాయవేఽపాం

మోదాయేద్ధ్రాయ త్రయోవిశతిః || ౭౧ ౧౧ ౧౪ ||

౪౪ పృథివ్యై స్వాహాన్తరిక్షాయ స్వాహా దివే స్వాహా సూర్యాయ స్వాహా

చన్ద్రమసే స్వాహా నక్షత్రేభ్యః స్వాహా ప్రాచ్యై దిశే స్వాహా దక్షిణాయై

దిశే స్వాహా ప్రతీచ్యై దిశే స్వాహోదీచ్యై దిశే స్వాహోర్ధ్వాయై దిశే

స్వాహా దిగ్భ్యః స్వాహావాన్తరదిశాభ్యః స్వాహా సమాభ్యః స్వాహా శరదభ్యః

స్వాహాహోరాత్రేభ్యః స్వాహార్థమాసేభ్యః స్వాహా మాసేభ్యః స్వాహార్తుభ్యః స్వాహా

సంవత్సరాయ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా || ౭౧ ౧౧ ౧౫ || పృథివ్యై సూర్యాయ

నక్షత్రేభ్యః ప్రాచ్యై సప్త చత్వారిశత్ || ౭౧ ౧౧ ౧౫ ||

౪౫ అగ్నయే స్వాహా సోమాయ స్వాహా సవిత్తే స్వాహా సరస్వత్యై స్వాహా పూష్టే

స్వాహా బృహస్పతయే స్వాహాపాం మోదాయ స్వాహా వాయవే స్వాహా మిత్రాయ
స్వాహా

వరుణాయ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా || ౭౧ ౧౧ ౧౬ || అగ్నయే సవిత్తే పూష్టేఽపాం

మోదాయ వాయవే త్రయోవిశతిః || ౭౧ ౧౧ ౧౬ ||

౪౬ పృథివ్యై స్వాహాన్తరిక్షాయ స్వాహా దివే స్వాహాగ్నయే స్వాహా సోమాయ

స్వాహా సూర్యాయ స్వాహా చన్ద్రమసే స్వాహాహ్నా స్వాహా రాత్రియై స్వాహార్ణవే

స్వాహా సాధవే స్వాహా సుక్ష్మత్వై స్వాహా క్షుధే స్వాహాశ్చిమ్నై స్వాహా రోగాయ
 స్వాహా హిమాయ స్వాహా శీతాయ స్వాహాతపాయ స్వాహారణ్యాయ స్వాహా
 సువర్గాయ

స్వాహా లోకాయ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా || 21 01 02 || పృథివ్యా అగ్నయేఽహ్నై
 రాత్రియై చతుశ్చత్వారిశత్ || 21 01 02 ||

42 భువో దేవానాం కర్మణాపసర్తస్య పథ్యాసి వసుభిర్దేవేభిర్దేవతయా
 గాయత్రేణ త్వా ఛందసా యునజ్మి వసన్తేన త్వర్తునా హవిషా దీక్షయామి
 రుద్రేభిర్దేవేభిర్దేవతయా త్రైఘ్నేన త్వా ఛందసా యునజ్మి
 గ్రీష్మేణ త్వర్తునా హవిషా దీక్షయామ్యాదిత్యేభిర్దేవేభిర్దేవతయా
 జాగతేన త్వా ఛందసా యునజ్మి వర్షాభిస్త్వర్తునా హవిషా దీక్షయామి
 విశ్వేభిర్దేవేభిర్దేవతయా సుష్ఠుభేన త్వా ఛందసా యునజ్మి

43 శరదా త్వర్తునా హవిషా దీక్షయామ్యంగిరోభిర్దేవేభిర్దేవతయా
 పాక్షేన త్వా ఛందసా యునజ్మి హేమనశ్శిరాభ్యాం త్వర్తునా హవిషా
 దీక్షయామ్యాహం దీక్షామరుహమృతస్య పత్నీం గాయత్రేణ ఛందసా బ్రహ్మణా
 చర్త్య సత్యేఽధా సత్యమృతేఽధామ్ || మహీ మూషు సుత్రామాణమిహ
 ధృతిః స్వాహేహ విధృతిః స్వాహేహ రస్తిః స్వాహేహ రమతిః స్వాహా || 21 01
 03 || ఆనుష్ఠేభేన త్వా ఛందసా యునజ్మ్యేకాన్న పశ్చాశ్చ || 21 01 03 ||

44 ఈంకారాయ స్వాహాంకృతాయ స్వాహా క్రన్తతే స్వాహావక్రన్తతే
 స్వాహా ప్రోథతే స్వాహా ప్రప్రోథతే స్వాహా గన్ధాయ స్వాహా పూతాయ
 స్వాహా ప్రాణాయ స్వాహా వ్యానాయ స్వాహాఽపానాయ స్వాహా సందీయమానాయ
 స్వాహా సందితాయ స్వాహా విచృత్యమానాయ స్వాహా విచృతాయ స్వాహా
 పలాయిష్యమాణాయ స్వాహా పలాయితాయ స్వాహాపరఽస్య తే
 స్వాహాపరతాయ

స్వాహా నివేక్ష్యతే స్వాహా నివిశమానాయ స్వాహా నివిష్టాయ స్వాహా నిషథ్య
 తే స్వాహా నిషిదతే స్వాహా నిషణ్ణాయ స్వాహా

×0 2 సిష్యతే స్వాహాసినాయ స్వాహాసితాయ స్వాహా నిపథ్యతే స్వాహా

నిపద్యమానాయ స్వాహా నిపన్నాయ స్వాహా శయిష్యతే స్వాహా శయానాయ
స్వాహా

శయితాయ స్వాహా సం మీలిష్యతే స్వాహా సం మీలతే స్వాహా సం మీలితాయ
స్వాహా స్వప్యతే స్వాహా స్వపతే స్వాహా సుప్తాయ స్వాహా ప్రభోధ్యతే స్వాహా
ప్రబుధ్యమానాయ స్వాహా ప్రబుద్ధాయ స్వాహా జాగరిష్యతే స్వాహా జాగ్రతే స్వాహా
జాగరితాయ స్వాహా శుశ్రూషమాణాయ స్వాహా శ్శ్రణ్వతే స్వాహా శ్రుతాయ స్వాహా
వీక్షిష్యతే స్వాహా

×౧ వీక్షమాణాయ స్వాహా వీక్షితాయ స్వాహా సహస్యతే స్వాహా సంజహానాయ
స్వాహాజ్జహానాయ స్వాహా వివర్ష్యతే స్వాహా వివర్తమానాయ స్వాహా వివృతాయ
స్వాహాత్థాస్యతే స్వాహాత్తిష్ఠతే స్వాహాత్థితాయ స్వాహా విధవిష్యతే స్వాహా
విధున్వానాయ స్వాహా విధుతాయ స్వాహాత్క్రాంత్యతే స్వాహాత్క్రామతే
స్వాహాత్క్రాంతాయ స్వాహా చంక్రమిష్యతే స్వాహా చంక్రమ్యమాణాయ స్వాహా
చంక్రమితాయ స్వాహా కణ్ఠాయిష్యతే స్వాహా కణ్ఠాయమానాయ స్వాహా
కణ్ఠాయితాయ

స్వాహా నికషిష్యతే స్వాహా నికషమాణాయ స్వాహా నికషితాయ స్వాహా
యదత్తి తస్మై స్వాహా యత్ప్రిబత్తి తస్మై స్వాహా యన్మేహత్తి తస్మై స్వాహా
యచ్ఛక్రత్కరోత్తి తస్మై స్వాహా రేతసే స్వాహా ప్రజాభ్యః స్వాహా
ప్రజననాయ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా || ౭౧ ౧౧ ౧౯ || నిషణ్ణాయ స్వాహా
వీక్షిష్యతే స్వాహా నికషమాణాయ స్వాహా సప్తవిశతిశ్చ || ౭౧ ౧౧ ౧౯ ||

×౨ అగ్నయే స్వాహా వాయవే స్వాహా సూర్యాయ స్వాహార్తమస్మృతస్యర్తమసి
సత్యమసి సత్యస్య సత్యమస్మృతస్య పథా అసి దేవానాం ఛాయామృతస్య
నామ తథ్యత్సం యత్త్వం ప్రజాపతిరస్యధి యదస్మిన్వాజినీవ శుభః
స్పర్ధన్తే దివః సూర్యేణ విశోఽపో వృణానః పవతే కవ్యన్నశుం న గోపా
ఇర్యః పరిజౌ || ౭౧ ౧౧ ౨౦ || అగ్నయే వాయవే సూర్యాయాఽష్టా చత్వారిశత్
||

౭౧ ౧౧ ౨౦ ||

ప్రజననం ప్రాతస్సవనే వై బ్రహ్మవాదినః స త్వా అంగిరస ఆపో వై సోమో
 వై సహస్రత్రమ్యాఽత్రిరమదగ్నిః సంవత్సరో దేవస్య విభూరాయనాయాగ్నయే
 పృథివ్యా అగ్నయే పృథివ్యై భువ ఈఙ్కారాయాఽగ్నయే వాయవే సూర్యాయ
 విశతిః ॥

ప్రజననమంగిరసః సోమో వై ప్రతిగృహ్లాతి విభూర్విషమాణాయ ద్వి
 పశ్చాశత్ ॥

ప్రజననం పరిజ్ఞా ॥

సప్తమకాణ్డే ద్వితీయః ప్రశ్నః ౨

౧ సాధ్యా వై దేవాః సువర్గకామా ఏతః
 షడ్రాత్రమపశ్యన్నమాహరన్నేనాయజన్త తతో వై తే సువర్గం
 లోకమాయన్ య ఏవం విద్వాః సః షడ్రాత్రమాసతే సువర్గమేవ లోకం
 యన్తి దేవస్త్రం వై షడ్రాత్రః ప్రత్యక్షగ్గ్ హ్యేతాని పృష్టాని
 య ఏవం విద్వాః సః షడ్రాత్రమాసతే సాక్షాదేవ దేవతా అభ్యారోహన్తి
 షడ్రాతో భవతి షడాస్వ ఋతవః షట్పృష్టాని

౨ పృష్టైరేవర్తూనన్వారోహన్స్పృతుభిః సంవత్సరం తే సంవత్సర ఏవ
 ప్రతి తిష్ఠన్తి బృహద్రథంతరాభ్యాం యన్తీయం వావ రథంతరమసౌ
 బృహదాభ్యామేవ యన్స్యథో అనయోరేవ ప్రతి తిష్ఠన్త్యేతేవై
 యజ్ఞస్యాజ్ఞాసాయనీ స్రుతీ తాభ్యామేవ సువర్గం లోకం యన్తి
 త్రివదగ్నిష్టోమో భవతి తేజ ఏవావ రుంధతే పఞ్చదశో
 భవతీన్ద్రియమేవావ రుంధతే సప్తదశో

౩ భవత్సన్నాద్యస్యావరుద్ధ్యా అథో పైవ తేన జాయన్త ఏకవిశో
 భవతి ప్రతిష్ఠిత్యా అథో రుచమేవాత్మన్దధతే త్రిణవో భవతి
 విజిత్యై త్రయస్త్రిశో భవతి ప్రతిష్ఠిత్యై సదోహవిర్ధానిన
 ఏతేన షడ్రాత్రేణ యజేరన్నాశ్వతీ హవిర్ధానం చాగ్నిధ్రం చ

భవతస్తద్ధి సువర్గ్యం చక్రీవతీ భవతః సువర్గ్యస్య లోకస్య
 సమష్ట్యా ఉలూఖలబుధో యూపో భవతి ప్రతిష్ఠిత్యై ప్రాశోచి యాన్తి
 ప్రాజీవ హి సువర్గో

౪ లోకః సరస్వత్యా యాన్వేష వై దేవయానః పన్థాస్తమేవాన్వారోహన్త్వాక్రోశన్తో
 యాన్వ్యవర్తిమేవాన్యస్మిన్ప్రతిషజ్య ప్రతిష్ఠాం గచ్ఛన్తి యదా
 దశ శతం కుర్వన్త్యథైకముత్థానశతాయుః పురుషః
 శతేన్ద్రియ ఆయుష్యేవేన్ద్రియే ప్రతి తిష్ఠన్తి యదా శతశ్చ సహస్రం
 కుర్వన్త్యథైకముత్థానశ్చ సహస్రసంమితో వా ఆసౌ లోకోఽముమేవ
 లోకమభి జయన్తి యదైషాం ప్రమీయేత యదా వా జీయేరన్నథైకముత్థానం
 తద్ధి తీర్థమ్ ॥ ౭౧ ౨ ౧ ॥ పృష్ఠాని సప్తదశః సువర్గో జయన్తి యదైకాదశ
 వ ॥ ౭౧ ౨ ౧ ॥

౫ కుసురుబిన్ధు ఔద్ధాలకీరకామయత పశుమాన్ధ్యామితి స
 ఏతశ్చ సప్తరాత్రమాహరత్రేనాయజత తేన వై స యావన్తో గ్రామ్యాః
 పశవస్తానవారుంధ య ఏవం విద్వాన్సప్తరాత్రేణ యజతే యావన్న ఏవ
 గ్రామ్యాః పశవస్తానేవావ రుంధే సప్తరాత్రో భవతి సప్త గ్రామ్యాః పశవః
 సప్తారణ్యాః సప్త ఛన్దాగ్న్యభయస్యావరుద్ధ్యై త్రివృదగ్నిష్ఠోమో భవతి
 తేజ

౬ ఏవావ రుంధే పఞ్చదశో భవత్స్త్రియమేవావ రుంధే సప్తదశో
 భవత్యన్నాద్యస్యావరుద్ధ్యా ఆథో ప్రైవ తేన జాయత ఏకవిశో
 భవతి ప్రతిష్ఠిత్యా ఆథో రుచమేవాత్మన్తే త్రిణవో భవతి
 విజిత్యై పఞ్చవిశోఽగ్నిష్ఠోమో భవతి ప్రజాపతేరాప్యై
 మహావ్రతవానన్నాద్యస్యావరుద్ధ్యై విశ్వజిఘ్నర్వపృష్ఠోఽతిరాత్రో భవతి
 సర్వస్యాభిజిత్యై యత్ప్రృత్యక్షం పూర్వేష్వహస్సు పృష్ఠాన్యపేయః
 ప్రత్యక్షం

౭ విశ్వజితి యథా దుగ్ధాముపసీదత్యేవముత్తమమహాః
 స్వాన్నైకరాత్రశ్చన స్వాద్బుహద్రథస్తరే పూర్వేష్యహస్సుంప యన్తీయం
 వావ రథంతరమసౌ బృహదాభ్యామేవ న యన్త్యథో అనయోరేవ ప్రతి
 తిష్ఠన్తి యత్పుత్యక్షం విశ్వజితి పృష్ఠాన్యపయన్తి యథా ప్రతాం
 దుహే తాదృగేవ తత్ || ౭| ౨| ౨|| తేజ ఉపేయుః ప్రత్యక్షం ద్విచత్వారిశవ్చ
 || ౭| ౨| ౨||

౮ బృహస్పతిరకామయత బ్రహ్మవర్చసీ స్వామితి న ఏతమష్టరాత్రమపశ్యత్
 తమాహరత్ తేనాయజత తతో వై స బ్రహ్మవర్చస్యభవద్య ఏవం
 విద్వానష్టరాత్రేణ యజతే బ్రహ్మవర్చస్యేవ భవత్యష్టరాత్రో
 భవత్యష్టాక్షరా గాయత్రీ గాయత్రీ బ్రహ్మవర్చసం గాయత్రీయైవ
 బ్రహ్మవర్చసమవ రుంధేఽష్టరాత్రో భవతి చతస్రో వై
 దిశశ్చతస్రోఽవాన్తరదిశా దిగ్భ్య ఏవ బ్రహ్మవర్చసమవ రుంధే

౯ త్రివదగ్నిష్టోమో భవతి తేజ ఏవావ రుంధే పఞ్చదశో
 భవతీన్ద్రియమేవావ రుంధే సప్తదశో భవత్యన్నాద్యస్యావరుద్ధ్యా
 అథో ప్రైవ తేన జాయత ఏకవిశో భవతి ప్రతిష్ఠిత్యా అథో
 రుచమేవాత్మన్తత్రే త్రిణవో భవతి విజిత్యై త్రయస్త్రిశో భవతి
 ప్రతిష్ఠిత్యై పఞ్చవిశోఽగ్నిష్టోమో భవతి ప్రజాపతేరాప్త్యై
 మహావ్రతవానన్నాద్యస్యావరుద్ధ్యై విశ్వజిథ్వర్వపుష్టోఽతిరాత్రో
 భవతి సర్వస్యాభిజిత్యై || ౭| ౨| ౩|| దిగ్భ్య ఏవ బ్రహ్మవర్చసమవ
 రున్ధేఽభిజిత్యై || ౭| ౨| ౩||

౧౦ ప్రజాపతిః ప్రజా అస్పజత తాః స్పష్టాః క్షుధం న్యాయన్ధన ఏతం
 నవరాత్రమపశ్యత్ తమాహరత్ తేనాయజత తతో వై ప్రజాభ్యోఽకల్పత
 యర్హి ప్రజాః క్షుధం నిగచ్ఛేయుస్తర్హి నవరాత్రేణ యజేతేమే హి వా ఏతాసాం
 లోకా అక్లప్తా అధైతాః క్షుధం ని గచ్ఛన్తిమానేవాభ్యో లోకాన్కల్పయతి
 తాన్కల్పమానాన్ప్రజాభ్యోఽను కల్పతే కల్పన్తే

౧౧ ౭స్మా ఇమే లోకా ఊర్జం ప్రజాసు దధాతి త్రిరాత్రేణైవేమం లోకం
 కల్పయతి త్రిరాత్రేణాన్తరిక్షం త్రిరాత్రేణాముం లోకం యథా గుణే
 గుణమన్వస్యత్యేవమేవ తల్లోకే లోకమన్వస్యతి ధృత్యా అశిథిలం
 భావాయ జ్యోతిర్గారాయురితి జ్ఞాతా స్తోమా భవస్తీయం వావ జ్యోతిరన్తరిక్షం
 గౌరసావాయురేష్యేవ లోకేషు ప్రతి తిష్ఠన్తి జ్ఞాత్రం ప్రజానాం

౧౨ గచ్ఛతి నవరాత్రో భవత్యభిపూర్వమేవాస్మిన్నేజో దధాతి యో జ్యోగామయావీ
 స్యాథ్న నవరాత్రేణ యజేత ప్రాణా హి వా ఏతస్యాధృతా అధైతస్య జ్యోగామయతి
 ప్రాణానేవాస్మిన్దాధారోత యదీతాసుర్భవతి జీవత్యేవ || ౭1 ౨1 ౪ || కల్పన్తే
 ప్రజానాన్తయస్త్రి శవ్చ || ౭1 ౨1 ౪ ||

౧౩ ప్రజాపతిరకామయత ప్ర జాయేయేతి స ఏతం
 దశహోతారమపశ్యత్తమజుహోతేన దశరాత్రమస్సృజత తేన దశరాత్రేణ
 ప్రాజాయత దశరాత్రాయ దీక్షిష్యమాణో దశహోతారం జుహుయాద్దశహోత్రైవ
 దశరాత్ర స్సృజతే తేన దశరాత్రేణ ప్ర జాయతే వైరాజో వా ఏష
 యజ్ఞో యద్దశరాత్రో

౧౪ య ఏవం విద్వాన్దశరాత్రేణ యజతే విరాజమేవ గచ్ఛతి
 ప్రాజాపత్యో వా ఏష యజ్ఞో యద్దశరాత్రో య ఏవం విద్వాన్దశరాత్రేణ
 యజతే పైవ జాయత ఇన్ద్రో వై సదృజేవతాభిరాసీథ్న
 న వ్యావృతమగచ్ఛథ్న ప్రజాపతిముపాధావత్తస్మా
 ఏతం దశరాత్రం ప్రాయచ్ఛత్తమాహరతేనాయజత తతో వై
 సోఽన్యాభిర్దేవతాభిర్వావృతమగచ్ఛద్య ఏవం విద్వాన్దశరాత్రేణ
 యజతే వ్యావృతమేవ పాపూనా భ్రాతృవ్యేణ గచ్ఛతి త్రికకుద్వా

౧౫ ఏష యజ్ఞో యద్దశరాత్రః కకుత్పఞ్చదశః కకుదేకవి శః
 కకుత్తయస్త్రి శో య ఏవం విద్వాన్దశరాత్రేణ యజతే త్రికకుదేవ
 సమానానాం భవతి యజమానః పఞ్చదశో యజమాన ఏకవి శో
 యజమానస్తయస్త్రి శః పుర ఇతరా అభిచర్యమాణో దశరాత్రేణ

యజేత దేవపురా ఏవ పర్యూహతే తస్య న కుతశ్చనోపావ్యాధో భవతి
 నైసమభిచరన్ధ్రుణుతే దేవాసురాః సంయత్యా ఆసన్తే దేవా ఏతా
 ౧౬ దేవపురా అపశ్యన్, యద్దశరాత్రస్తాః పర్యూహన్త తేషాం
 న కుతశ్చనోపావ్యాధోఽభవత్తతో దేవా అభవన్పురాసురా యో
 బ్రాతృవ్యవన్ధ్యాధృ దశరాత్రేణ యజేత దేవపురా ఏవ పర్యూహతే తస్య న
 కుతశ్చనోపావ్యాధో భవతి భవత్యాత్మనా పరాస్య బ్రాతృవ్యో భవతి
 స్తోమ స్తోమస్యోపస్తిర్భవతి బ్రాతృవ్యమేవోపస్తిం కురుతే జామి వా
 ౧౭ ఏతత్కుర్వన్తి యజ్ఞాయాఽసగ్గ్ స్తోమముపేత్య కనీయాఽసముపయన్తి
 యదగ్నిష్టోమసామాన్యవస్తాచ్చ పరస్తాచ్చ భవన్త్యజామిత్వాదు
 త్రివృదగ్నిష్టోమోఽగ్నిష్టుదాగ్నీయాషు భవతి తేజ ఏవావ రుంధే
 పఞ్చదశ ఉక్త్య ఐన్ద్రీష్విన్ద్రీయమేవావ రుంధే త్రివృదగ్నిష్టోమో
 వైశ్వదేవీషు పుష్టిమేవావ రుంధే సప్తదశోఽగ్నిష్టోమః ప్రాజాపత్యాసు
 తీవ్రసోమోఽన్నాద్యస్యావరుద్ధ్యా అథో ప్రైవ తేన జాయత
 ౧౮ ఏకవిశ్ర ఉక్త్యః సారీషు ప్రతిష్ఠిత్యా అథో రుచమేవాత్మన్తే
 సప్తదశోఽగ్నిష్టోమః ప్రాజాపత్యాసూపహవ్య ఉపహవమేవ గచ్ఛతి
 త్రిణవావగ్నిష్టోమావభిత ఐన్ద్రీషు విజిత్యై త్రయస్త్రిశ్ర ఉక్త్యో
 వైశ్వదేవీషు ప్రతిష్ఠిత్యై విశ్వజిఘ్నర్వపుష్టోఽతిరాత్రో భవతి
 సర్వస్యాభిజిత్యై || ౭| ౨| X || విరాజమేవ గచ్ఛతి ప్రాజాపత్యో వా ఏష
 యజ్ఞో యద్దశరాత్రస్త్రికకుద్వా ఏతా వై జాయత ఏకత్రిశచ్చ || ౭| ౨| X ||
 ౧౯ ఋతవో వై ప్రజాకామాః ప్రజాం నావిన్దన్త తేఽకామయన్త ప్రజాః
 సృజేమహి ప్రజామవ రుంధీమహి ప్రజాం చిన్దేమహి ప్రజావన్తః స్వామేతి
 త ఏతమేకాదశరాత్రమపశ్యన్తమాహరన్తేనాయజన్త తతో వై తే
 ప్రజామసృజన్త ప్రజామవారుంధత ప్రజామవిన్దన్త ప్రజావన్తోఽభవన్త
 ఋతవోఽభవన్తదార్ద్రవానామార్ద్రవత్వమృతూనాం వా ఏతే పుత్రాస్తస్మా
 ౨౦ దార్ద్రవా ఉచ్యన్తే య ఏవం విద్యాఽస ఏకాదశరాత్రమాసతే ప్రజామేవ

ణయతః శుక్రాగ్రాన్సృష్టిత గతశ్రీః ప్రతిష్ఠాకామోఽసౌ వా ఆదిత్యః శుక్ర
 ఏషోఽన్తోఽన్తం మనుష్యః

౨౪ శ్రియై గత్వా ని వర్తతేఽన్తాదేవాన్తమా రభతే న తతః
 పాపీయాన్భవతి మన్యగ్రాన్సృష్టితాభిచరన్నార్తపాత్రం వా ఏతద్యన్మన్మిపాత్రం
 మృత్యునైవైసం గ్రాహయతి తాజగార్తిమార్చ్యత్యాగ్రయణాగ్రాన్సృష్టిత యస్య
 పితా పితామహః పుణ్యః స్యాదథ తన్న ప్రాప్నుయాద్వాచా వా ఏవ ఇన్ద్రియేణ
 వ్యుధ్యతే యస్య పితా పితామహః పుణ్యో

౨౫ భవత్యథ తన్న ప్రాప్నోత్యుర ఇవైతద్యజ్జుస్య వాగివ
 యదాగ్రయణో వాచైవైసమిన్ద్రియేణ సమర్థయతి న తతః
 పాపీయాన్భవత్యుఽక్యాగ్రాన్సృష్టితాభిచర్యమాణః సర్వేషాం వా
 ఏతత్పాత్రాణామింద్రియం యదుక్యపాత్రం సర్వేణైవైసమిన్ద్రియేణాతి ప్ర
 యుక్తే సరస్వత్యభి నోనేషి వస్య ఇతి పురోరుచం కుర్యాద్వాగ్వి

౨౬ సరస్వతీ వాచైవైసమతి ప్ర యుక్తే మా త్వత్క్షేత్రాణ్యరణాని గన్మేత్యాహ
 మృత్యోర్వై క్షేత్రాణ్యరణాని తేవైవ మృత్యోః క్షేత్రాణి న గచ్ఛతి
 పూర్ణాన్సృష్టియాదామయావినః ప్రాణాన్, వా ఏతస్య శుగ్రచ్ఛతి
 యస్యామయతి ప్రాణా గ్రహః ప్రాణానేవాస్య శుచో ముఞ్చత్యుత
 యదీతాసుర్భవతి జీవత్వేవ పూర్ణాన్సృష్టియాద్వర్షి పర్జన్యో న
 వర్షేత్ప్రాణాన్, వా ఏతర్హి ప్రజానా శుగ్రచ్ఛతి యర్హి పర్జన్యో
 న వర్షతి ప్రాణా గ్రహః ప్రాణానేవ ప్రజానా శుచో ముఞ్చతి తాజక్వ
 వర్షతి || ౭1 ౨1 ౭|| ప్రమీయేత మనుష్య ఋధ్యతే యస్య పితా పితామహః
 పుణ్యో వాగ్వా ఏవ పూర్ణాన్సృష్టియాన్వఞ్చవి శతిశ్చ || ౭1 ౨1 ౭||

౨౭ గాయత్రో వా ఐన్ద్రవాయవో గాయత్రం
 ప్రాయణీయమహస్తస్మాత్ప్రాయణీయేఽహస్నైన్ద్రవాయవో గృహ్యతే స్వ
 ఏవైసమాయతనే గృహ్యతి త్రైష్ఠుభో వై శుక్రస్త్రిష్ఠుభం

ద్వితీయమహస్తస్మాద్ద్వితీయే హజ్చుక్రో గృహ్యతే
 స్వ ఏవైనమాయతనే గృహ్ణాతి జాగతో వా ఆగ్రయణో జాగతం
 తృతీయమహస్తస్మాత్తృతీయే హన్నాగ్రయణో గృహ్యతే స్వ ఏవైనమాయతనే
 గృహ్ణాత్యేతద్వై

౨౮ యజ్ఞమాపద్యచ్ఛన్దాగ్స్యాపోతి యదాగ్రయణః శోస్ గృహ్యతే యత్రైవ
 యజ్ఞమదృశంత ఏవైనం పునః ప్ర యుక్తే జగన్ముఖో వై
 ద్వితీయస్త్రిరాత్లో జాగత ఆగ్రయణో యచ్ఛతుర్థే హన్నాగ్రయణో గృహ్యతే
 స్వ ఏవైనమాయతనే గృహ్ణాత్యథో స్వమేవ ఛన్దో ను పర్యావర్తన్తే
 రాథంతరో వా ఐన్ద్రవాయవో రాథంతరం పఞ్చమమహస్తస్మాత్ పఞ్చమే హ

౨౯ నైన్ద్రవాయవో గృహ్యతే స్వ ఏవైనమాయతనే గృహ్ణాతి బార్హతో వై
 శుక్రో బార్హతః షష్ఠమహస్తస్మాత్షష్ఠే హజ్చుక్రో గృహ్యతే స్వ
 ఏవైనమాయతనే గృహ్ణాత్యేతద్వై ద్వితీయం యజ్ఞమాపద్యచ్ఛన్దాగ్స్యాపోతి
 యచ్ఛక్రః శోస్ గృహ్యతే యత్రైవ యజ్ఞమదృశంత ఏవైనం పునః
 ప్ర యుక్తే త్రిష్టమృఖో వై తృతీయస్త్రిరాత్తస్త్రిష్టభః

౩౦ శుక్రో యథస్త్వమే హజ్చుక్రో గృహ్యతే స్వ ఏవైనమాయతనే
 గృహ్ణాత్యథో స్వమేవ ఛన్దో ను పర్యావర్తన్తే వాగ్వా ఆగ్రయణో
 వాగష్ఠమమహస్తస్మాదష్ఠమే హన్నాగ్రయణో గృహ్యతే
 స్వ ఏవైనమాయతనే గృహ్ణాతి ప్రాణో వా ఐన్ద్రవాయవః ప్రాణో
 నవమమహస్తస్మాన్నవమే హన్నైన్ద్రవాయవో గృహ్యతే స్వ ఏవైనమాయతనే
 గృహ్ణాత్యేతద్

౩౧ వై తృతీయం యజ్ఞమాపద్యచ్ఛన్దాగ్స్యాపోతి యదైన్ద్రవాయవః
 శోస్ గృహ్యతే యత్రైవ యజ్ఞమదృశంత ఏవైనం పునః ప్ర
 యుక్తే హో స్వమేవ ఛన్దో ను పర్యావర్తన్తే పథో వా ఏతే అధ్యపథీన
 యన్తి యే నేస్యైన్ద్రవాయవాత్ప్రతిపద్యన్తే న్తః ఖలు వా ఏష యజ్ఞస్య
 యద్దశమమహర్దశమే హన్నైన్ద్రవాయవో గృహ్యతే యజ్ఞస్యై

3-2 వాస్తం గత్యాపథాత్పన్థామపి యన్త్యథో యథా వహీయసా
 ప్రతిసారం వహన్తి తాదృగేవ తచ్ఛన్ధాగ్న్యనోన్యన్యస్య
 లోకమభ్యధ్యాయన్తాన్యేతేనైవ దేవా వ్యవహాయన్నైన్యవాయవస్య
 వా ఏతదాయతనం యచ్ఛతుర్థమహస్తస్మిన్నాగ్రయణో గృహ్యతే
 తస్మాదాగ్రయణస్యాయతనే నవమేహన్నైన్యవాయవో గృహ్యతే శుక్రస్య
 వా ఏతదాయతనం యత్పంచమ

3-3 మహస్తస్మిన్నైన్యవాయవో గృహ్యతే తస్మాదైన్యవాయవస్యాయతనే
 సప్తమేహఙ్కురో గృహ్యత ఆగ్రయణస్య వా
 ఏతదాయతనం యత్తప్తమహస్తస్మిఙ్కురో గృహ్యతే
 తస్మాచ్ఛుక్రస్యాయతనేపప్తమేహన్నాగ్రయణో గృహ్యతే ఛన్ధాగ్న్యవ
 తద్వి వాహయతి ప్ర వస్యసో వివాహమాప్నోతి య ఏవం వేదాథో దేవతాభ్య ఏవ
 యజ్ఞే సంవిదం దధాతి తస్మాదిదమనోన్యన్యస్మై దదాతి || 21 21 ౧ || ఏతద్వై
 పంచమేహన్తైష్ఠుభ ఏతద్గృహ్యతే యజ్ఞస్య పంచమమన్యస్మా
 ఏకఙ్చు || 21 21 ౧ || గాయత్రస్త్రైష్ఠుభో జాగతో జగన్ముఖోఽథో స్వః
 రాథస్తరో బార్హత ఏతద్వై ద్వితీయః శుక్రస్త్రైష్ఠుఙ్కుఖోఽథో
 వాక్పాణ ఏతదథో పథశ్చతుర్థం నవమే పంచమః సప్తమే
 యథ్తప్తమప్తమేహఙ్చండాశి ||

3-4 ప్రజాపతిరకామయత ప్ర జాయేయేతి స ఏతం
 ద్వాదశరాత్రమపశ్యత్తమాహారత్రేనాయజత తతో వై స ప్రాజాయత
 యః కామయేత ప్ర జాయేయేతి స ద్వాదశరాత్రేణ యజేత పైవ జాయతే
 బ్రహ్మవాదినో వదన్త్యగ్నిష్టోమప్రాయణా యజ్ఞా అథ కస్మాదతిరాత్రః పూర్వః
 ప్ర యుజ్యత ఇతి చక్షుషీ వా ఏతే యజ్ఞస్య యదతిరాత్రో కనీనకే
 అగ్నిష్టోమో య

3-5 దగ్నిష్టోమం పూర్వం ప్రయుంజీరన్పహిర్థా కనీనకే దధ్యుస్తస్మాదతిరాత్రః
 పూర్వః ప్ర యుజ్యతే చక్షుషీ ఏవ యజ్ఞే ధిత్వా మధ్యతః కనీనకే

ప్రతి దధతి యో వై గాయత్రీం జ్యోతిఃపక్షాం వేద జ్యోతిషా భాసా సువర్గం
 లోకమేతి యావగ్నిష్టోమా తా పక్షే యేఽస్తరేఽష్టావుక్త్యాః స ఆత్మైషా
 వై గాయత్రీ జ్యోతిఃపక్షా య ఏవం వేద జ్యోతిషా భాసా సువర్గం లోక
 3౬ మేతి ప్రజాపతిర్వా ఏష ద్వాదశధా విహితో యద్ద్వాదశరాత్రో
 యావతిరాత్రా తా పక్షే యేఽస్తరేఽష్టావుక్త్యాః స ఆత్మా ప్రజాపతిర్వావైష
 సస్పర్థ వై సత్రేణ స్పృణోతి ప్రాణా వై సతాఽఽణానేవ స్పృణోతి సర్వాసాం
 వా ఏతే ప్రజానాం ప్రాణైరాసతే యే సత్రమాసతే తస్మాత్పుచ్చన్తి కిమేతే
 సత్రేణ ఇతి ప్రియః ప్రజానాముత్థితో భవతి య ఏవం వేద ॥ ౨౧ ౨౧ ౯ ॥
 ఆగ్నిష్టోమా యథువర్గ౩౯ లోకం ప్రియః ప్రజానాం పఞ్చ చ ॥ ౨౧ ౨౧ ౯ ॥
 3౭ న వా ఏషోఽన్యతో వైశ్వానరః సువర్గాయ లోకాయ ప్రాభవదూర్ధ్వో హ వా
 ఏష ఆతత ఆసీతే దేవా ఏతం వైశ్వానరం పర్యోహన్సువర్గస్య లోకస్య ప్ర
 భూత్యా ఋతవో వా ఏతేన ప్రజాపతిమయాజయన్తేష్వార్ధ్వోదధి తద్బధ్నోతి
 హ వా ఋత్విక్షు య ఏవం విద్వాన్ద్వాదశాహేన యజతే తేఽస్మిన్నైచ్చన్త
 స రసమహ వసన్తాయ ప్రాయచ్చద్
 3౮ యవం గ్రీష్మాయాషధీర్వర్షాభ్యో ప్రీహీచ్ఛరదే మాషతితా
 హేమన్తశిరాభ్యాం తేనేన్ద్రం ప్రజాపతిరయాజయత్తతో వా ఇన్ద్ర
 ఇన్ద్రోఽభవత్తస్మాదాహురానుజావరస్య యజ్ఞ ఇతి స హ్యేతేనాగ్రేఽయజితైష
 హ వై కుణపమత్తి యః సత్రే ప్రతిగృహ్లాతి పురుషకుణపమశ్వకుణపం
 గౌర్వా అన్నం యేన పాత్రేణాన్నం బిభ్రతి యత్తన్న నిర్ణేనిజతి తతోఽధి
 3౯ మలం జాయత ఏక ఏవ యజేతైకో హి ప్రజాపతిర్ధార్ధ్వోద్ద్వాదశ
 రాత్రీర్ధ్విక్షితః స్వాద్ద్వాదశ మాసాః సంవత్సరః సంవత్సరః ప్రజాపతిః
 ప్రజాపతిర్వావైష ఏష హ త్వై జాయతే యస్తపసోఽధి జాయతే చతుర్థా
 వా ఏతాస్సినస్తిస్తో రాత్రయో యద్ద్వాదశోఽపసదో యాః ప్రథమా యజ్ఞం
 తాభిః సంభరతి యా ద్వితీయా యజ్ఞం తాభిరా రభతే

౪౦ యాస్త్వతీయాః పాత్రాణి తాభిర్నిర్ణేనీకై యాశ్చతుర్ధీరపి
 తాభిరాత్మానమన్తరతః శున్ధతే యో వా అస్య పశుమత్తి మాసః
 సోఽత్తి యః పురోడాశం మస్తిష్కః స యః పరివాపం పురీషః
 స య ఆజ్యం మజ్జానః స యసోమగ్న్ సేవదః సోఽపి హ వా అస్య
 శీర్షణ్యా నిషుదః ప్రతి గృహ్లాతి యో ద్వాదశాహే ప్రతిగృహ్లాతి
 తస్మాద్ద్వాదశాహేన న యాజ్యం పాపమో వ్యావృత్త్యై || ౭1 ౨ ౧౦|| అయచ్ఛదధి
 రభతే ద్వాదశాహేన చత్వారి చ || ౭1 ౨ ౧౦||

౪౧ ఏకస్మై స్వాహా ద్వాభ్యాగ్ స్వాహా త్రిభ్యః స్వాహా చతుర్భ్యః స్వాహా
 పంచభ్యః స్వాహా షడ్భ్యః స్వాహా సప్తభ్యః స్వాహాష్టాభ్యః స్వాహా
 నవభ్యః స్వాహా దశభ్యః స్వాహైకాదశభ్యః స్వాహా ద్వాదశభ్యః
 స్వాహా త్రయోదశభ్యః స్వాహా చతుర్దశభ్యః స్వాహా పంచదశభ్యః
 స్వాహా షోడశభ్యః స్వాహా సప్తదశభ్యః స్వాహాష్టాదశభ్యః స్వాహైకాన్న
 విశత్త్యై స్వాహా నవవిశత్త్యై స్వాహైకాన్న చత్వారిశతే
 స్వాహా నవచత్వారిశతే స్వాహైకాన్న షష్ట్యై స్వాహా నవషష్ట్యై
 స్వాహైకాన్నాశీత్యై స్వాహా నవాశీత్యై స్వాహైకాన్న శతాయ స్వాహా శతాయ
 స్వాహా ద్వాభ్యాశతాభ్యాగ్ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా || ౭1 ౨ ౧౧||
 నవచత్వారిశతే స్వాహైకాన్నైకవిశతిశ్చ || ౭1 ౨ ౧౧||

౪౨ ఏకస్మై స్వాహా త్రిభ్యః స్వాహా పంచభ్యః స్వాహా సప్తభ్యః స్వాహా
 నవభ్యః స్వాహైకాదశభ్యః స్వాహా త్రయోదశభ్యః స్వాహా పంచదశభ్యః
 స్వాహా సప్తదశభ్యః స్వాహైకాన్న విశత్త్యై స్వాహా నవవిశత్త్యై
 స్వాహైకాన్న చత్వారిశతే స్వాహా నవచత్వారిశతే స్వాహైకాన్న
 షష్ట్యై స్వాహా నవషష్ట్యై స్వాహైకాన్నాశీత్యై స్వాహా నవాశీత్యై
 స్వాహైకాన్న శతాయ స్వాహా శతాయ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా || ౭1 ౨ ౧౨||
 ఏకస్మై త్రిభ్యః పంచాశత్ || ౭1 ౨ ౧౨||

౪౩ ద్వాభ్యాగ్ స్వాహా చతుర్భ్యః స్వాహా షడ్భ్యః స్వాహాష్టాభ్యః స్వాహా

దశభ్యః స్వాహా ద్వాదశభ్యః స్వాహా చతుర్దశభ్యః స్వాహా షోడశభ్యః
స్వాహాఽష్టాదశభ్యః స్వాహా విశత్యై స్వాహాఽష్టానవత్యై స్వాహా శతాయ
స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా ॥ ౭౧ ౨ ౧౩॥ ద్వాభ్యామష్టానవత్యై షడ్విశతిః ॥

౭౧ ౨ ౧౩॥

౪౪ త్రిభ్యః స్వాహా పంచభ్యః స్వాహా సప్తభ్యః స్వాహా నవభ్యః
స్వాహైకాదశభ్యః స్వాహా త్రయోదశభ్యః స్వాహా పంచదశభ్యః స్వాహా
సప్తదశభ్యః స్వాహైకాన్న విశత్యై స్వాహా నవవిశత్యై స్వాహైకాన్న
చత్వారిశతే స్వాహా నవచత్వారిశతే స్వాహైకాన్న షష్ట్యై స్వాహా
నవషష్ట్యై స్వాహైకాన్నాశీత్యై స్వాహా నవాశీత్యై స్వాహైకాన్న శతాయ స్వాహా
శతాయ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా ॥ ౭౧ ౨ ౧౪॥ త్రిభ్యోఽష్టా చత్వారిశతే
॥ ౭౧ ౨ ౧౪॥

౪౫ చతుర్భ్యః స్వాహాష్టాభ్యః స్వాహా ద్వాదశభ్యః స్వాహా షోడశభ్యః
స్వాహా విశత్యై స్వాహా షణ్ణవత్యై స్వాహా శతాయ స్వాహా సర్వస్మై
స్వాహా ॥ ౭౧ ౨ ౧౫॥ చతుర్భ్యః షణ్ణవత్యై షోడశ ॥ ౭౧ ౨ ౧౫॥

౪౬ పంచభ్యః స్వాహా దశభ్యః స్వాహా పంచదశభ్యః స్వాహా విశత్యై
స్వాహా పంచనవత్యై స్వాహా శతాయ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా ॥ ౭౧ ౨ ౧౬॥
పంచభ్యః పంచనవత్యై చతుర్దశ ॥ ౭౧ ౨ ౧౬॥

౪౭ దశభ్యః స్వాహా విశత్యై స్వాహా త్రిశతే స్వాహా
చత్వారిశతే స్వాహా పంచాశతే స్వాహా షష్ట్యై స్వాహా సప్త్యై
స్వాహాఽశీత్యై స్వాహా నవత్యై స్వాహా శతాయ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా ॥ ౭౧ ౨
౧౭॥ దశభ్యో ద్వావిశతిః ॥ ౭౧ ౨ ౧౭॥

౪౮ విశత్యై స్వాహా చత్వారిశతే స్వాహా షష్ట్యై స్వాహాశీత్యై
స్వాహా శతాయ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా ॥ ౭౧ ౨ ౧౮॥ విశత్యై ద్వాదశ
॥ ౭౧ ౨ ౧౮॥

౪౯ పంచాశతే స్వాహా శతాయ స్వాహా ద్వాభ్యాశతాభ్యాగ్ స్వాహా

త్రిభ్యః శతేభ్యః స్వాహా చతుర్భ్యః శతేభ్యః స్వాహా పంచాభ్యః
 శతేభ్యః స్వాహా షడ్భ్యః శతేభ్యః స్వాహా సప్తభ్యః శతేభ్యః
 స్వాహాష్టాభ్యః శతేభ్యః స్వాహా నవభ్యః శతేభ్యః స్వాహా సహస్రాయ
 స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా || ౭౧ ౨౧ ౧౯ || పంచాశతే ద్వాస్త్రీశతే || ౭౧ ౨౧ ౧౯ ||
 x౦ శతాయ స్వాహా సహస్రాయ స్వాహాఽయుతాయ స్వాహా నియుతాయ స్వాహా
 ప్రయుతాయ స్వాహార్బుదాయ స్వాహా న్యర్బుదాయ స్వాహా సముద్రాయ స్వాహా
 మధ్యాయ
 స్వాహాంతాయ స్వాహా పరార్ధాయ స్వాహోషనే స్వాహా వ్యష్టై స్వాహోదేష్యతే
 స్వాహోద్యతే స్వాహోదితాయ స్వాహా సువర్గాయ స్వాహా లోకాయ స్వాహా సర్వస్మై
 స్వాహా || ౭౧ ౨౧ ౨౦ || శతాయాష్టాస్త్రీశతే || ౭౧ ౨౧ ౨౦ ||
 సాధ్యాః షడ్రాత్రం కుసురుబిందః సప్తరాత్రం బృహస్పతిరష్టరాత్రం
 ప్రజాపతిస్తాః క్షుధన్నవరాత్రం ప్రజాపతిరకామయత దశహోతారమృతవ
 ఐంద్రవాయువార్గానాయత్రో వై ప్రజాపతిః స ద్వాదశ రాత్రం న వా ఏకస్మా
 ఏకస్మై ద్వాభ్యాన్త్రిభ్యశ్చతుర్భ్యః పంచభ్యో దశభ్యో విశత్యై
 పంచాశతే శతాయ విశత్యైః ||
 సాధ్యా అస్మా ఇమే లోకా గాయత్రం వై తృతీయమేకస్మై పంచాశతే ||
 సాధ్యాః సర్వస్మై స్వాహా ||

సప్తమకాణ్డే తృతీయః ప్రశ్నః ౩

౧ ప్రజవం వా ఏతేన యన్తి యద్దశమమహాః పాపావహీయం వా ఏతేన భవన్తి
 యద్దశమమహతోఽవై ప్రజవం యతామపథేన ప్రతిపద్యతే యః స్థాణుః
 హన్తి యో భేషం న్యేతి స హీయతే స యో వై దశమేఽహన్నవివాక్య
 ఉపహన్యతే స హీయతే తస్మై య ఉపహతాయ వ్యాహ తమేవాన్వారభ్య
 సమశ్చుతేఽథ యో వ్యాహ స
 ౨ హీయతే తస్మాద్దశమేఽహన్నవివాక్య ఉపహతాయ న వ్యుచ్యమథో

ఖల్వాహుర్వ్యజ్ఞస్య వై సమృద్ధేన దేవాః సువర్గం లోకమాయన్,
 యజ్ఞస్య వ్యుద్ధేనాసురాన్పరాభావయన్నితి యత్ఫలు వై యజ్ఞస్య
 సమృద్ధం తద్యజమానస్య యద్యస్యద్ధం తద్భ్రాతృవ్యస్య స యో వై
 దశమేఽహన్నవివాక్య ఉపహన్యతే స ఏవతి రేచయతి తే యే బాహ్యో
 దృశీకవః

౩ స్యస్తే వి బ్రూయుర్యది తత్ర న విన్దేయురస్తః సదసాద్వ్యుచ్యం యది
 తత్ర న విన్దేయుర్గృహపతినా వ్యుచ్యం తద్వ్యుచ్యమేవాథ వా
 ఏతథ్సర్పరాజ్ఞియా ఋగ్భిః స్తువన్తీయం వై సర్పతో రాజ్ఞి యద్వా అస్యాం
 కిం చార్చన్తి యదాన్పచున్తేనేయః సర్పరాజ్ఞి తే యదేవ కింవ
 వాచాన్పచుర్యదతోఽధ్యర్చితార

౪ స్తుదుభయమాప్తావరుధోత్తిష్టామేతి తాభిర్మనసా స్తువతే న వా
 ఇమామశ్వరథో నాశ్వతరీరథః సద్యః పర్యాప్తుమర్హతి మనో వా ఇమాః
 సద్యః పర్యాప్తుమర్హతి మనః పరిభవితుమథ బ్రహ్మ వదన్తి పరిమితా వా
 ఋచః పరిమితాని సామాని పరిమితాని యజుగ్ష్యథైతస్యైవాన్తో నాస్తి
 యద్భ్రాహ్మ తత్ప్రతిగృణత ఆ చక్షీత స ప్రతిగరః || ౨౧ ౩౧ ౧|| వ్యాహ స
 దృశీకవోఽర్చితారః స ఏకం చ || ౨౧ ౩౧ ౧||

× బ్రహ్మవాదినో వదన్తి కిం ద్వాదశాహస్య ప్రథమేనాహ్మర్షిజాం యజమానో
 వృజ్ఞ ఇతి తేజ ఇన్ద్రియమితి కిం ద్వితీయేనేతి ప్రాణానన్నాద్యమితి
 కిం తృతీయేనేతి త్రినిమాః లోకానితి కిం చతుర్థేనేతి చతుష్పదః
 పశూనితి కిం పఞ్చమేనేతి పఞ్చాక్షరాం పఞ్చమితి కిం షష్ఠేనేతి
 షడ్పతూనితి కిం సప్తమేనేతి సప్తపదా శక్వరీమితి

౬ కిమష్టమేనేత్యష్టాక్షరాం గాయత్రీమితి కిం నవమేనేతి
 త్రివృత్తగ్ స్తోమమితి కిం దశమేనేతి దశాక్షరాం విరాజమితి
 కిమేకాదశేనేత్యేకాదశాక్షరాం త్రిష్టుభమితి కిం ద్వాదశేనేతి
 ద్వాదశాక్షరాం జగతీమిత్యేతావద్వా అస్తి యావదేతద్వావదేవాస్తి

తదేషాం వృక్ష్యైః || ౭౧ ౩౧ ౨ || శక్వరీమిత్సేక చత్వారిశ్చ || ౭౧ ౩౧ ౨ ||

౭ ఏష వా ఆప్తో ద్వాదశాహో యత్రయోదశరాత్రః సమాన౨ః
 హ్యేతదహర్యత్ప్రాయణీయశోచదయనీయశ్చ త్ర్యతిరాత్రో భవతి త్రయ
 ఇమే లోకా ఏషాం లోకానామాప్యై ప్రాణో వై ప్రథమోఽతిరాత్రో వ్యానో
 ద్వితీయోఽపానస్తృతీయః ప్రాణాపానోదానేష్యేవాన్నాద్యే ప్రతి తిష్ఠన్తి
 సర్వమాయుర్యన్తి య ఏవం విద్యాః సస్త్రయోదశరాత్రమాసతే తదాపుర్వాగ్వా
 ఏషా వితతా

౮ యద్ద్వాదశాహస్తాం వి చ్చిన్ద్యుర్యన్మధ్యేఽతిరాత్రం కుర్యురుపదాసుకా
 గృహపతేర్వాకన్యదుపరిష్టాచ్ఛన్దోమానాం మహావ్రతం కుర్వన్తి సంతతామేవ
 వాచమవ రుంధతేఽనుపదాసుకా గృహపతేర్వాగృహవతి పశవో వై ఛన్దోమా
 అన్నం మహావ్రతం యదుపరిష్టాచ్ఛన్దోమానాం మహావ్రతం కుర్వన్తి పశుషు
 చైవాన్నాద్యే చ ప్రతి తిష్ఠన్తి || ౭౧ ౩౧ ౩ || వితతా త్రిచత్వారిశ్చ ||
 ౭౧ ౩౧ ౩ ||

౯ ఆదిత్యా అకామయన్తోభయోర్లోకయోర్ముఖ్యుయమేతి త ఏతం
 చతుర్దశరాత్రమపశ్యన్తమాహరన్తేనాయజన్త తతో
 వై త ఉభయోర్లోకయోర్భూవన్నస్మి౨ః శ్చాముష్కిగ్గేశ్చ
 య ఏవం విద్యాః సశ్చతుర్దశరాత్రమాసత ఉభయోరేవ
 లోకయోర్ముఖ్యువన్నస్మి౨ః శ్చాముష్కిగ్గేశ్చ చతుర్దశరాత్రో భవతి సప్త
 గ్రామ్యా ఓషధయః సప్తారణ్యా ఉభయీషామవరుద్ధ్యే యత్పరాచీనాని
 పృష్టాని

౧౦ భవన్త్యముమేవ తైర్లోకమభి జయన్తి యత్ప్రతీచీనాని పృష్టాని
 భవన్తిమమేవ తైర్లోకమభి జయన్తి త్రయస్త్రిశౌ మధ్యత స్తోమా
 భవతః సామ్రాజ్యమేవ గచ్ఛన్త్యధిరాజౌ భవతోఽధిరాజా ఏవ సమానానాం
 భవన్త్యతిరాత్రావభితో భవతః పరిగృహీత్యై || ౭౧ ౩౧ ౪ || పృష్టాని
 చతుస్త్రిశ్చ || ౭౧ ౩౧ ౪ ||

౧౧ ప్రజాపతిః సువర్గం లోకమైత్తం దేవా అన్వాయంతానాదిత్యాశ్చ
 పశవశ్చాన్వాయన్తే దేవా అబ్రువన్ యాన్ పశూనుపాజీవిష్టు
 త ఇమేన్వాగ్మన్నితి తేభ్య ఏతం చతుర్దశరాత్రం ప్రత్యోహన్త
 ఆదిత్యాః పృష్టైః సువర్గం లోకమారోహన్స్త్రహాభ్యామస్మిత్ ౩౫ ల్లోకే
 పశూన్ప్రత్యోహన్స్త్రహాదీత్యా అముష్మిత్ ౩౫ ల్లోక
 ఆర్షువన్స్త్రహాభ్యామస్మిత్ ౩౫

౧౨ ల్లోకే పశవో య ఏవం విద్వాన్ సశ్చతుర్దశరాత్రమాసత ఉభయోరేవ
 లోకయోర్ముధువన్స్త్రస్మిత్ ౨౫ శ్చాముష్మిగ్ శ్చ పృష్టైరేవాముష్మిత్ ౩౫ ల్లోక
 ముధువన్తి త్ర్యహాభ్యామస్మిత్ ౩౫ ల్లోకే జ్యోతిర్గారాయురితి
 త్ర్యహో భవతియం వావ జ్యోతిరన్తరిక్షం గౌరసావాయురిమానేవ
 లోకానభ్యారోహన్తి యదన్యతః పృష్టాని స్యుర్వివివధ ౨౫ స్యాన్మధ్యే
 పృష్టాని భవన్తి సవివధత్వాయా

౧౩ జో వై వీర్యం పృష్టాన్యోజ ఏవ వీర్యం మధ్యతో
 దధతే బృహద్రథంతరాభ్యాం యస్తీయం వావ రథంతరమసా
 బృహదాభ్యామేవ యన్త్యథో ఆనయోరేవ ప్రతి తిష్ఠన్వేతే వై
 యజ్ఞస్యాజ్ఞాసాయసీ స్రుతి తాభ్యామేవ సువర్గం లోకం యన్తి
 పరాశ్చో వా ఏతే సువర్గం లోకమభ్యారోహన్తి యే పరాచీనాని
 పృష్టాన్యపయన్తి ప్రత్యజ్ఞాహో భవతి ప్రత్యవరూఢ్యా ఆథో
 ప్రతిష్ఠిత్యా ఉభయోర్లోకయోర్ముద్ధోవ్తిష్ఠన్తి చతుర్దశైతాస్తాసాం
 యా దశ దశాక్షరా విరాడన్మం విరాడ్విరాజైవాన్నాద్యమవ రుంధతే
 యాశ్చతస్రశ్చతస్రో దిశో దిక్షేవ ప్రతి తిష్ఠన్త్యతిరాత్రావభితో
 భవతః పరిగృహీత్యై || ౭1 31 x || ఆర్షువన్స్త్రహాభ్యామస్మిన్స్సవివధత్వాయ
 ప్రతిష్ఠిత్యా ఏకత్రిశచ్చ || ౭1 31 x ||

౧౪ ఇన్ద్రో వై సదృజ్జేవతాభిరాసీధన్ న
 వ్యావృతమగచ్ఛధన్ ప్రజాపతిముపాధావత్తస్మా ఏతం

పంచుదశరాత్రం ప్రాయచ్చత్తమాహరత్తేనాయజత తతో వై
 సోఽన్యాభిర్దేవతాభిర్వావృతమగచ్ఛద్య ఏవం విద్వాఃఽసః
 పంచుదశరాత్రమాసతే వ్యావృతమేవ పాపూనా భ్రాతృవ్యేణ గచ్ఛన్తి
 జ్యోతిర్గౌరాయురితి త్స్వహో భవతీయం వావ జ్యోతిరన్తరిక్షం

౧౫ గౌరసావాయురేష్వేవ లోకేషు ప్రతి తిష్ఠన్త్యసత్తం వా
 ఏతద్యదఛన్దోమం యచ్ఛన్దోమా భవన్తి తేన సత్తం దేవతా ఏవ
 పృష్ఠైరవ రుంధతే ప్రశూజున్దో మైరోజో వై వీర్యం పృష్ఠాని
 పశవశ్చన్దోమా ఓజస్వేవ వీర్యే పశుషు ప్రతి తిష్ఠన్తి
 పంచుదశరాత్రో భవతి పంచుదశో వజ్రో వజ్రమేవ భ్రాతృవ్యేభ్యః
 ప్ర హరన్త్యతి రాత్రావభితో భవత ఇన్ద్రియస్య పరిగృహీత్యై || ౨1 31 ౬ ||
 అన్తరిక్షమిన్ద్రియస్యైకం చ || ౨1 31 ౬ ||

౧౬ ఇన్ద్రో వై శిథిల ఇవాప్రతిష్ఠిత ఆసీథోఽనురేభ్యోఽభిభేధు
 ప్రజాపతిముపాధావత్తస్మా ఏతం పంచుదశరాత్రం వజ్రం
 ప్రాయచ్చత్తేనానురాన్పరాభావ్య విజిత్య శ్రియమగచ్ఛదగ్నిష్ఠతా పాప్మానం
 నిరదహత పంచుదశరాత్రేణౌజో బలమింద్రియం వీర్యమాత్మన్నధత్త య
 ఏవం విద్వాఃఽసః పంచుదశరాత్రమాసతే భ్రాతృవ్యానేవ పరాభావ్య
 విజిత్య శ్రియం గచ్ఛన్త్యగ్నిష్ఠతా పాప్మానం ని

౧౭ ర్దహన్తే పంచుదశరాత్రేణౌజో బలమింద్రియం వీర్యమాత్మన్నధత ఏతా ఏవ
 పశవ్యాః పంచుదశ వా అర్ధమాసస్య రాత్రయోఽర్ధమాసశః సంవత్సర
 ఆప్యతే సంవత్సరం పశవోఽను ప్ర జాయన్తే తస్మాత్పశవ్యా ఏతా ఏవ
 సువర్ష్యాః పంచుదశ వా అర్ధమాసస్య రాత్రయోఽర్ధమాసశః సంవత్సర
 ఆప్యతే సంవత్సరః సువర్గో లోకస్తస్మాధువర్ష్యా జ్యోతిర్గౌరాయురితి
 త్స్వహో భవతీయం వావ జ్యోతిరన్తరిక్షం

౧౮ గౌరసావాయురిమానేవ లోకానభ్యారోహన్తి యదన్యతః పృష్ఠాని
 స్యుర్వివధ౨ః స్వాన్మధ్యే పృష్ఠాని భవన్తి సవివధత్వాయాజో వై

వీర్యం పృష్ఠాన్యోజు ఏవ వీర్యం మధ్యతో దధతే బృహద్రథంతరాభ్యాం
 యస్తీయం వావ రథంతరమసౌ బృహదాభ్యామేవ యన్త్యథో ఆనయోరేవ ప్రతి
 తిష్ఠన్యేతే వై యజ్ఞస్యాజ్ఞాసాయనీ స్రుతీ తాభ్యామేవ సువర్గం లోకం
 ౧౯ యన్తి పరాఞ్చ వా ఏతే సువర్గం లోకమభ్యారోహన్తి యే పరాచీనాని
 పృష్ఠాన్యపయన్తి ప్రత్యజ్ఞహో భవతి ప్రత్యవరూఢ్యా అథో
 ప్రతిష్ఠిత్యా ఉభయోర్లోకయోర్ఋద్ధోఽతిష్ఠన్తి పఞ్చదశైతాస్తాసాం యా
 దశ దశాక్షరా విరాడన్నం విరాడ్విరాజైవాన్నాద్యమవ రుంధతే యాః పఞ్చ
 పఞ్చ దిశో దిక్ష్యేవ ప్రతి తిష్ఠన్త్యతిరాత్రావభితో భవత ఇన్ద్రియస్య
 వీర్యస్య ప్రజాయై పశూనాం పరిగృహీత్యై || ౭| 3| ౭|| గచ్ఛన్త్యగ్నిష్ఠతా
 పాపానన్నిరన్తరిక్షం లోకం ప్రజాయై ద్వే చ || ౭| 3| ౭||

౨౦ ప్రజాపతిరకామయతాన్నాదః స్యామితి స ఏతః
 సప్తదశరాత్రమపశ్యత్తమాహరతేనాయజత తతో వై సోఽన్నాదోఽభవద్య
 ఏవం విద్వాః సః సప్తదశరాత్రమాసతేఽన్నాదా ఏవ భవన్తి పఞ్చాహో
 భవతి పఞ్చ వా ఋతవః సంవత్సర ఋతుష్యేవ సంవత్సరే ప్రతి
 తిష్ఠన్త్యథో పఞ్చాక్షరా పఞ్చైః పాఞ్కైః యజ్ఞో యజ్ఞమేవావ
 రుంధతేఽసత్త్రం వా ఏతద్

౨౧ యదచ్ఛన్దోమం యచ్ఛన్దోమా భవన్తి తేన సత్త్రం దేవతా ఏవ
 పృష్ఠైరవ రుంధతే పశూజ్ఞున్దోషైరోజో వై వీర్యం పృష్ఠాని
 పశవశ్చన్దోమా ఓజస్యేవ వీర్యే పశుషు ప్రతి తిష్ఠన్తి సప్తదశరాత్రో
 భవతి సప్తదశః ప్రజాపతిః ప్రజాపతేరాప్త్యా అతిరాత్రావభితో
 భవతోఽన్నాద్యస్య పరిగృహీత్యై || ౭| 3| ౮|| ఏతథ్వుప్త త్రిశచ్ఛ ||
 ౭| 3| ౮||

౨౨ సా విరాడ్విక్రమ్యాతిష్ఠద్బ్రహ్మణా దేవేష్యన్నేనాసురేషు తే దేవా
 అకామయన్దోభయః సం వృజ్ఞోమహి బ్రహ్మ చాన్నం చేతి త ఏతా
 విశతి రాత్రీరపశ్యన్తతో వై త ఉభయః సమవృజ్ఞత

బ్రహ్మ చాన్నం చ బ్రహ్మవర్చసినోఽన్నాదా ఆభవన్ య ఏవం విద్వాః స
 ఏతా ఆసత ఉభయమేవ సం వృజ్ఞాతే బ్రహ్మ చాన్నం చ
 ౨౩ బ్రహ్మవర్చసినోఽన్నాదా భవన్తి ద్వే వా ఏతే విరాజౌ తయోరేవ నానా
 ప్రతి తిష్ఠన్తి విశో వై పురుషో దశ హస్త్యా అఙ్గులయో దశ
 పద్వ్యా యావానేవ పురుషస్తమాప్తోఽతిష్ఠన్తి జ్యోతిర్గోరాయురితి
 త్స్యహా భవన్తీయం వావ జ్యోతిరన్తరిక్షం గౌరసావాయురిమానేవ
 లోకానభ్యారోహన్త్యభిపూర్వం త్స్యహా భవన్త్యభిపూర్వమేవ సువర్గం
 ౨౪ లోకమభ్యారోహన్తి యదన్యతః పృష్ఠాని స్యుర్వివివధ ౨ స్వాన్మధ్యే
 పృష్ఠాని భవన్తి సవివధత్వాయాజో వై వీర్యం పృష్ఠాన్యోజ
 ఏవ వీర్యం మధ్యతో దధతే బృహద్రథంతరాభ్యాం యస్తీయం వావ
 రథంతరమసౌ బృహదాభ్యామేవ యన్త్యథో ఆనయోరేవ ప్రతి
 తిష్ఠన్త్యేతే వై యజ్ఞస్యాజ్ఞాసాయనీ స్రుతీ తాభ్యామేవ సువర్గం లోకం
 యన్తి పరాఞ్శో వా ఏతే సువర్గం లోక మభ్యారోహన్తి యే పరాచీనాని
 పృష్ఠాన్యపయన్తి ప్రత్యక్ష్యహో భవతి ప్రత్యవరూఢ్యా ఆథో
 ప్రతిష్ఠిత్యా ఉభయోర్లోకయోర్ఋద్ధోఽతిష్ఠన్త్యతిరాత్రావభితో భవతో
 బ్రహ్మవర్చసస్యాన్నాద్యస్య పరిగృహీత్యై || ౭1 31 ౯|| వృంజతే బ్రహ్మ
 చాన్నంచ సువర్గమేతే సువర్గస్తయో విశతశ్చ || ౭1 31 ౯||
 ౨౫ ఆసావాదిత్యోఽస్మి ౩ ల్లోక ఆసీత్తం దేవాః పృష్ఠైః పరిగృహ్య
 సువర్గం లోకమగమయన్పరైరవస్తాత్పర్యగృహ్ణాన్దివాకీర్ష్యేన సువర్గే లోకే
 ప్రత్యస్థాపయన్పరైః పరస్తాత్పర్యగృహ్ణాన్పుష్కైరుపావారోహన్ష్చ
 వా ఆసావాదిత్యోఽముష్మి ౩ ల్లోకే పరైరుభయతః పరిగృహీతో
 యత్పృష్ఠాని భవన్తి సువర్గమేవ తైర్లోకం యజమానా యన్తి
 పరైరవస్తాత్పరి గృహ్ణాన్తి దివాకీర్ష్యేన
 ౨౬ సువర్గే లోకే ప్రతి తిష్ఠన్తి పరైః పరస్తాత్పరి గృహ్ణాన్తి
 పృష్కైరుపావరోహన్తి యత్పరైః పరస్తాన్న్ స్యుః పరాఞ్శుః

సువర్గాల్లోకాన్నిష్యద్యేరన్ యదవస్తాన్న స్యుః ప్రజా నిర్దహాయురభితో
 దివాకీర్త్యం పరః సామానో భవన్తి సువర్గ ఏవైనా౩౯ త్లోక ఉభయతః పరి
 గృహ్ణాన్తి యజమానా వై దివాకీర్త్యం సంవత్సరః పరః సామానో౭భితో
 దివాకీర్త్యం పరః సామానో భవన్తి సంవత్సర ఏవోభయతః

౨౭ ప్రతి తిష్ఠన్తి పృష్ఠం వై దివాకీర్త్యం పార్శ్వే పరః సామానో౭భితో
 దివాకీర్త్యం పరః సామానో భవన్తి తస్మాద్భితః పృష్ఠం పార్శ్వే
 భూయిష్టా గ్రహా గృహ్యన్తే భూయిష్ఠ౯ శస్యతే యజ్ఞస్యైవ తన్మధ్యతో
 గ్రన్థిం గ్రథన్త్యవిస్ర౯ సాయ సప్త గృహ్యన్తే సప్త వై శీర్షణ్యాః
 ప్రాణాః ప్రాణానేవ యజమానేషు దధతి యత్పరాచీనాని పృష్ఠాని
 భవన్త్యముమేవ తైర్లోకమభ్యారోహన్తి యదిమం లోకం న

౨౮ ప్రత్యవరోహాయురుద్వా మాద్యేయ్యుర్యజమానాః ప్ర వా మీయేరన్
 యత్ప్రతిచీనాని పృష్ఠాని భవన్తిముమేవ తైర్లోకం ప్రత్యవరోహన్త్యథో
 ఆస్మిన్నేవ లోకే ప్రతి తిష్ఠన్త్యనున్మాదాయేన్ద్రో వా ఆప్రతిష్ఠిత
 ఆసీథ్య ప్రజాపతిముపాధావత్తస్మా ఏతమేకవి౯ శతిరాత్రం
 ప్రాయచ్ఛత్రమాహరత్రేనాయజత తతో వై స ప్రత్యతిష్ఠద్యే
 బహుయాజనో౭ప్రతిష్ఠితాః

౨౯ స్యుస్త ఏకవి౯ శతిరాత్రమాసీరన్ద్వాదశ మాసాః పఞ్చర్షవస్త్రయ
 ఇమే లోకా ఆసావాదిత్య ఏకవి౯ శ ఏతావన్తో వై
 దేవలోకాన్తేష్వేవ యథాపూర్వం ప్రతి తిష్ఠన్త్యసావాదితో స
 వ్యరోచత స ప్రజాపతిముపాధావత్తస్మా ఏతమేకవి౯ శతిరాత్రం
 ప్రాయచ్ఛత్రమాహరత్రేనాయజత తతో వై సో౭రోచత య ఏవం విద్వా౯ స
 ఏకవి౯ శతిరాత్రమాసతే రోచన్త ఏవైకవి౯ శతిరాత్రో భవతి రుగ్వా
 ఏకవి౯ శో రుచమేవ గచ్ఛన్త్యథో ప్రతిష్ఠామేవ ప్రతిష్ఠా
 హ్యేకవి౯ శో౭తిరాత్రావభితో భవతో బ్రహ్మవర్చసస్య పరిగృహీత్యై ॥

౭1 31 ౧౦॥ గృహ్ణాన్తి దివాకీర్త్యేనోభయతో నాప్రతిష్ఠితా ఆసత

ఏకవిశతిశ్చ || 21 31 ౧౦||

3౦ అర్వాజ్యజ్ఞః సం క్రామత్వముష్మాదధి మామభి | ఋషీణాం యః పురోహితః
 || నిర్దేవం నిర్వీరం కృత్వా విష్కంధం తస్మిన్ హీయతాం యోఽస్మాన్దేవస్తి
 | శరీరం యజ్ఞశమలం కుసీదం తస్మిన్స్థిదతు యోఽస్మాన్దేవస్తి || యజ్ఞ
 యజ్ఞస్య యత్తేజస్తేన సం క్రామ మామభి | బ్రాహ్మణాన్వత్విజో దేవాన్,
 యజ్ఞస్య తపసా తే సవాహమా హువే || ఇష్టేన పక్వముప

3౧ తే హువే సవాహమ్ | సం తే వృజ్ఞో సుకృతః సం ప్రజాం పశూన్ ||
 ప్రైషాన్థామిధేసీరాఘరావాజ్యభాగావాశ్రుతం ప్రత్యాశ్రుతమా శృణామి
 తే | ప్రయాజానూయాజాన్విష్టకృతమిడామాశిష ఆ వృజ్ఞో
 సువః || అగ్నినేన్ద్రేణ సోమేన సరస్వత్యా విష్టనా దేవతాభిః |

యాజ్యానువాక్యాభ్యాముప తే హువే స వాహం యజ్ఞమా దదేతే వషట్కృతమ్ ||
 స్తుతః శస్త్రం ప్రతిగరం గ్రహమిడామాశిష

3౨ ఆ వృజ్ఞో సువః | పత్నీసంయాజానుప తే హువే సవాహః సమిష్ట
 యజరా దదే తవ || పశూన్స్తుతం పురోడాశాన్సవనాన్యోత యజ్ఞమ్ |
 దేవాన్దేన్ద్రానుప తే హువే సవాహమ్గ్నిముఖాన్ధోమవతో యే చ విశ్వే ||
 21 31 ౧౧|| ఉప గ్రహమిడామాశిషో ద్వాత్రిశచ్ఛ || 21 31 ౧౧||

33 భూతం భవ్యం భవిష్యదప్షట్టాన్సహో నమ ఋకానుమ్ యజుర్వషట్టాన్సహో
 నమో గాయత్రీ త్రిష్టుబ్జగతీ వషట్టాన్సహో నమః పృథివ్యన్తరిక్షం
 ద్యౌర్వషట్టాన్సహో నమోగ్నిర్వాయుః సూత్యో వషట్టాన్సహో నమః ప్రాణో
 వ్యానోఽపానో వషట్టాన్సహో నమోఽన్నం కృషిర్వృష్టిర్వషట్టాన్సహో నమః
 పితా పుత్రః పౌత్రో వషట్టాన్సహో నమో భూర్భువః సువర్వషట్టాన్సహో నమః
 || 21 31 ౧౨|| భువశ్చత్వారి చ || 21 31 ౧౨||

3౪ ఆ మే గృహో భవన్త్యా ప్రజా మ ఆ మా యజ్ఞో విశతు వీర్యావాన్ |
 ఆపో దేవీర్వజ్ఞియా మా విశన్తు సహస్రస్య మా భూమా మా ప్ర హాసీత్ || ఆ మే

గ్రహో భవత్వా పురోరుక్తుతశస్త్రే మా విశతాః సమీచీ । ఆదిత్యా
 రుద్రా వసవో మే సదస్యాః సహస్రస్య మా భూమా మా ప్ర హాసీత్ ॥ ఆ మాగ్నిష్టోమో
 విశతుక్ష్మశ్చాపితిరాత్రో మా విశత్వాపిశర్వరః । తిరో అహ్నియా మా సుహుతా
 ఆ విశస్తు సహస్రస్య మా భూమా మా ప్ర హాసీత్ ॥ ౭౧ ౩౧ ౧౩ ॥ అగ్నిష్టోమో
 విశత్వష్టాదశ చ ॥ ౭౧ ౩౧ ౧౩ ॥

౩౫ అగ్నినా తపోఽన్వభవద్వాచా బ్రహ్మ మణినా రూపాణీనేణ
 దేవాన్, వాతేన ప్రాణాన్స్థూర్యేణ ద్యాం చన్ద్రమసా నక్షత్రాణి
 యమేన పితృనాజ్ఞా మనుష్యాన్సలేన నాదేయానజగరేణ
 సర్వాన్వాస్మైణారణ్యాన్సశుజ్ఞేనేన పతత్రిణో వృష్ణాశాన్సప్తభేణ
 గాబస్తేనాజా వృష్ణినాపిర్వీహిణాన్నాని యవేనోషధీర్వ్యగ్రోధేన
 వనస్పతిమదుంబరేణోర్జం గాయత్రియా ఛన్దోఃపి త్రివృతా
 స్తోమాన్పాహ్మణేన వాచమ్ ॥ ౭౧ ౩౧ ౧౪ ॥ బ్రాహ్మణేనైకం చ ॥ ౭౧ ౩౧ ౧౪ ॥

౩౬ స్వాహాధిమాధితాయ స్వాహా స్వాహాధితం మనసే స్వాహా స్వాహా మనః
 ప్రజాపతయే స్వాహా కాయ స్వాహా కస్మై స్వాహా కతమస్మై స్వాహాదిత్యై
 స్వాహాదిత్యై మహ్యై స్వాహాదిత్యై సుమృడికాయై స్వాహా సరస్వత్యై స్వాహా
 సరస్వత్యై బృహత్యై స్వాహా సరస్వత్యై పావకాయై స్వాహా పూష్టే స్వాహా
 పూష్టే ప్రపథాయ స్వాహా పూష్టే సరంధిషాయ స్వాహా త్వష్టే స్వాహా
 త్వష్టే తురీషాయ స్వాహా త్వష్టే పురురూషాయ స్వాహా విష్టవే స్వాహా
 విష్టవే నిఖుర్యషాయ స్వాహా విష్టవే నిభూయషాయ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా
 ॥ ౭౧ ౩౧ ౧౫ ॥ పురురూషాయ స్వాహా దశ చ ॥ ౭౧ ౩౧ ౧౫ ॥

౩౭ దద్భ్యః స్వాహా హనూభ్యాగ్ స్వాహోష్ఠాభ్యాగ్ స్వాహా ముఖాయ
 స్వాహా నాసికాభ్యాగ్ స్వాహాక్షీభ్యాగ్ స్వాహా కర్ణాభ్యాగ్ స్వాహా పార
 ఇక్షవోఽవార్యేభ్యః పక్షుభ్యః స్వాహావార ఇక్షవః పార్యేభ్యః
 పక్షుభ్యః స్వాహా శీర్షే స్వాహా భ్రూభ్యాగ్ స్వాహా లలాటాయ స్వాహా
 మూర్ధ్నే స్వాహా మస్త్రీషాయ స్వాహా కేశేభ్యః స్వాహా వహాయ స్వాహా

గ్రీవాభ్యః స్వాహా స్కన్ధేభ్యః స్వాహా కీకసాభ్యః స్వాహా పృష్ఠీభ్యః
 స్వాహా పాఙ్గస్యాయ స్వాహా పార్శ్వాభ్యాగ్ స్వాహా
 ౩౮ ౭ సాభ్యాగ్ స్వాహా దోషభ్యాగ్ స్వాహా బాహుభ్యాగ్ స్వాహా
 జఙ్ఘాభ్యాగ్ స్వాహా శ్రోణీభ్యాగ్ స్వాహోరుభ్యాగ్ స్వాహాప్తీవద్యాగ్ స్వాహా
 జఙ్ఘాభ్యాగ్ స్వాహా భసదే స్వాహా శిఖణ్డేభ్యః స్వాహా వాలధానాయ
 స్వాహాణ్డాభ్యాగ్ స్వాహా శేపాయ స్వాహా రేతసే స్వాహా ప్రజాభ్యః స్వాహా
 ప్రజననాయ స్వాహా పద్భ్యః స్వాహా శఫేభ్యః స్వాహా లోమభ్యః స్వాహా
 త్వచే స్వాహా లోహితాయ స్వాహా మాసాయ స్వాహా స్నావభ్యః స్వాహాస్థభ్యః
 స్వాహా మజ్జభ్యః స్వాహాజ్గేభ్యః స్వాహాత్మనే స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా || ౭ | ౩ |
 ౧౬ || పార్శ్వాభ్యాగ్ స్వాహా మజ్జభ్యః స్వాహా షట్చ || ౭ | ౩ | ౧౬ ||
 ౩౯ అజ్ఞోతాయ స్వాహాజ్ఞోస్థాయ స్వాహా శితిపదే స్వాహా శితికకుదే
 స్వాహా శితిరస్థాయ స్వాహా శితిపృష్ఠాయ స్వాహా శిత్సానాయ స్వాహా
 పుష్పకర్ణాయ స్వాహా శిత్సోష్ఠాయ స్వాహా శితిభ్రవే స్వాహా శితిభసదే
 స్వాహా శ్వేతానూకాశాయ స్వాహాజ్జయే స్వాహా లలామాయ స్వాహాసితజ్జవే స్వాహా
 కృష్ణతాయ స్వాహా రోహితైతాయ స్వాహారుణైతాయ స్వాహాదృశాయ స్వాహా
 కీదృశాయ స్వాహా తాదృశాయ స్వాహా సదృశాయ స్వాహా విసదృశాయ
 స్వాహా సుసదృశాయ స్వాహా రూపాయ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా || ౭ | ౩ | ౧౭ ||
 రూపాయ స్వాహా ద్వే వ || ౭ | ౩ | ౧౭ ||
 ౪౦ కృష్ణాయ స్వాహా శ్వేతాయ స్వాహా పిశఙ్గాయ స్వాహా సారఙ్గాయ
 స్వాహారుణాయ స్వాహా గౌరాయ స్వాహా బభ్రవే స్వాహా నకులాయ స్వాహా
 రోహితాయ స్వాహా శోణాయ స్వాహా శ్యావాయ స్వాహా శ్యామాయ స్వాహా
 పాకలాయ
 స్వాహా సురూపాయ స్వాహాసురూపాయ స్వాహా విరూపాయ స్వాహా సరూపాయ
 స్వాహా
 ప్రతిరూపాయ స్వాహా శబలాయ స్వాహా కమలాయ స్వాహా పృశ్నయే స్వాహా

పుశ్చిన్తాయ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా ॥ ౨౧ ౩౧ ౧౮ ॥ కృష్ణాయ షట్
చత్వారిశత్ ॥ ౨౧ ౩౧ ౧౮ ॥

౪౧ ఓషధీభ్యః స్వాహా మూలేభ్యః స్వాహా తూలేభ్యః స్వాహా కాణ్ఠేభ్యః స్వాహా
వల్నేభ్యః స్వాహా పుష్పేభ్యః స్వాహా ఫలేభ్యః స్వాహా గృహీతేభ్యః
స్వాహాగృహీతేభ్యః స్వాహావపన్నేభ్యః స్వాహా శయానేభ్యః స్వాహా సర్వస్మై
స్వాహా ॥ ౨౧ ౩౧ ౧౯ ॥ ఓషధీభ్యశ్చతుర్విశతిః ॥ ౨౧ ౩౧ ౧౯ ॥

౪౨ వనస్పతిభ్యః స్వాహా మూలేభ్యః స్వాహా తూలేభ్యః స్వాహా స్కన్ధోభ్యః
స్వాహా శాఖాభ్యః స్వాహా పర్రేభ్యః స్వాహా పుష్పేభ్యః స్వాహా
ఫలేభ్యః స్వాహా గృహీతేభ్యః స్వాహాగృహీతేభ్యః స్వాహావపన్నేభ్యః
స్వాహా శయానేభ్యః స్వాహా శిష్టాయ స్వాహాతిశిష్టాయ స్వాహా పరిశిష్టాయ
స్వాహా సశిష్టాయ స్వాహోచ్ఛిష్టాయ స్వాహా రిక్తాయ స్వాహారిక్తాయ స్వాహా
ప్రరిక్తాయ స్వాహా సరిక్తాయ స్వాహోద్రిక్తాయ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా ॥ ౨౧

౩౧ ౨౦ ॥ వనస్పతిభ్యః స్కన్ధోభ్యః శిష్టాయ రిక్తాయ షట్ చత్వారిశత్
॥ ౨౧ ౩౧ ౨౦ ॥

ప్రజవం బ్రహ్మవాదినః కిమేష వా ఆప్త ఆదిత్యా ఉభయోః
ప్రజాపతిరన్వాయన్నిందో వై సదృజ్జీందో వై శిథిలః
ప్రజాపతిరకామయతాన్నాదః సా విరాడసావాదితోఽర్వాజ్ భూతమా మేఽగ్నినా
స్వాహోఽధినద్యోఽఞ్జోతాయ కృష్ణాయాషధీభ్యో వనస్పతిభ్యో
విశతిః ॥

ప్రజవం ప్రజాపతిర్యదఘందోమన్నే హువే సవాహమోషధీభ్యో
ద్విచత్వారిశత్ ॥

ప్రజవః సర్వస్మై స్వాహా ॥

సప్తమకాణ్ఠే చతుర్థః ప్రశ్నః ౪

౧ బృహస్పతిరకామయత శ్రన్వే దేవా దధిరస్సచ్చేయం పురోధామితి
స ఏతం చతుర్విశతిరాత్రమపశ్యత్తమాహరతైనాయజత

తతో వై తస్మై శ్రద్ధేవా అదధతాగచ్ఛత్పురోధాం య ఏవం
 విద్వాః సశ్చతుర్విః శతిరాత్రమాసతే శ్రదేభ్యో మనుష్యాః
 దధతే గచ్ఛన్తి పురోధాం జ్యోతిర్గారాయురితి త్వహా భవన్తీయం వావ
 జ్యోతిరన్తరిక్షం గౌరసావాయు

౨ రిమానేవ లోకానభ్యారోహన్త్యభిపూర్వం త్వహా భవన్త్యభిపూర్వమేవ
 సువర్గం లోకమభ్యారోహన్త్యసత్తం వా ఏతద్యదచ్ఛన్ధోమం
 యచ్ఛన్ధోమా భవన్తి తేన సత్తం దేవతా ఏవ పృష్ఠైరవ
 రుంధతే పశూజ్ఞున్ధోమైరోజో వై వీర్యం పృష్ఠాని పశవశ్చన్ధోమా
 ఓజస్యేవ వీర్యే పశుషు ప్రతి తిష్ఠన్తి బృహద్రథంతరాభ్యాం యన్తీయం
 వావ రథంతరమసౌ బృహదాభ్యామేవ

౩ యన్త్యథో అనయోరేవ ప్రతి తిష్ఠన్త్యేతేవై యజ్ఞస్యాజ్ఞాసాయనీ
 స్రుతి తాభ్యామేవ సువర్గం లోకం యన్తి చతుర్విః శతిరాత్రో భవతి
 చతుర్విః శతిరర్థమాసాః సంవత్సరః సంవత్సరః సువర్గో లోకః
 సంవత్సర ఏవ సువర్గే లోకే ప్రతి తిష్ఠన్త్యథో చతుర్విః శత్యక్షరా
 గాయత్రీ గాయత్రీ బ్రహ్మవర్చసం గాయత్రీయైవ బ్రహ్మవర్చసమవ
 రుంధతేఽతిరాత్రావభితో భవతో బ్రహ్మవర్చసస్య పరిగృహీత్యై || ౭1 ౪1 ౧1

అసావాయురాభ్యామేవ పంచ చత్వారిః శచ్ఛ || ౭1 ౪1 ౧1

౪ యథా వై మనుష్యా ఏవం దేవా అగ్ర ఆసన్తేఽకామయన్తావర్తిం పాప్మానం
 మృత్యుమపహత్య దైవీః సః సదం గచ్ఛేమేతి త ఏతం
 చతుర్విః శతిరాత్రమపశ్యన్తమాహరన్తేనాయజన్త తతో వై తేఽవర్తిం
 పాప్మానం మృత్యుమపహత్య దైవీః సః సదమగచ్ఛన్, య ఏవం
 విద్వాః సశ్చతుర్విః శతి రాత్రమాసతేఽవర్తిమేవ పాప్మానమపహత్య
 శ్రియం గచ్ఛన్తి శ్రీర్షి మనుష్యస్య

× దైవీ సః సజ్యోతిరతిరాత్రో భవతి సువర్గస్య లోకస్యానుఖ్యాత్యై
 పృష్ఠ్యః షడహో భవతి షడ్వా ఋతవః సంవత్సరన్తం మాసా

అర్ధమాసా బుతవః ప్రవిశ్య దైవీననదమగచ్ఛన్ య
 ఏవం విద్వానశ్చతుర్విశతిరాత్రమాసతే సంవత్సరమేవ ప్రవిశ్య
 వస్యసీననదం గచ్ఛన్తి త్రయస్త్రయస్త్రిశా అవస్తాద్భవన్తి
 త్రయస్త్రయస్త్రిశాః పరస్తాత్రయస్త్రిశైరేవోభయతోఽవర్తిం
 పాప్మానమపహత్య దైవీననదం మధ్యతో

౯ గచ్ఛన్తి పృష్ఠాని హి దైవీననజ్జామి వా ఏతత్కుర్వన్తి
 యత్రయస్త్రయస్త్రిశా అన్వఞ్చో మధ్యేనిరుక్తో భవతి తేనాజామ్యూర్ధ్వాని
 పృష్ఠాని భవన్త్యూర్ధ్వాశ్చన్దోమా ఉభాభ్యాః రూపాభ్యాః సువర్గం
 లోకం యన్త్యసత్తం వా ఏతద్యదచ్ఛన్దోమం యచ్ఛన్దోమా భవన్తి
 తేన సత్తం దేవతా ఏవ పృష్ఠైరవ రుంధతే పశూఙ్ఘన్దోమైరోజో
 వై వీర్యం పృష్ఠాని పశవ

౧౦ శ్చన్దోమా ఓజస్యేవ వీర్యే పశుషు ప్రతి తిష్ఠన్తి
 త్రయస్త్రయస్త్రిశా అవస్తాద్భవన్తి త్రయస్త్రయస్త్రిశాః
 పరస్తాన్మధ్యే పృష్ఠాన్యూరో వై త్రయస్త్రిశా ఆత్మా పృష్ఠాన్యాత్మన
 ఏవ తద్యజమానాః శర్మ నహ్యన్తేనార్యై బృహద్రథంతరాభ్యాం యస్తీయం
 వావ రథంతరమసౌ బృహదాభ్యామేవ యన్త్యథో అనయోరేవ ప్రతి
 తిష్ఠన్త్యేతే వై యజ్ఞస్యాజ్ఞాసాయనీ స్రుతి తాభ్యామేవ

౧౧ సువర్గం లోకం యన్తి పరాఞ్చో వా ఏతే సువర్గం లోకమభ్యారోహన్తి
 యే పరాచీనాని పృష్ఠాన్యూపయన్తి ప్రత్యఙ్ఘ్రహో భవతి
 ప్రత్యవరూఢ్యా అథో ప్రతిష్ఠిత్యా ఉభయోర్దోకయోర్ బుద్ధోఽతిష్ఠన్తి
 త్రివృతోఽథి త్రివృతముప యన్తి స్తోమానానం పత్వై ప్రభవాయ
 జ్యోతిరగ్నిష్టోమో భవత్యయం వావ స క్షయోఽస్మాదేవ తేన క్షయాన్న యన్తి
 చతుర్విశతిరాత్రో భవతి చతుర్విశతిరర్ధమాసాః సంవత్సరః
 సంవత్సరః సువర్గో లోకః సంవత్సర ఏవ సువర్గే లోకే ప్రతి

తిష్ఠన్వ్యథో చతువిశత్యక్షరా గాయత్రీ గాయత్రీ బ్రహ్మవర్చసం
 గాయత్రీయైవ బ్రహ్మవర్చసమవ రుంధతేఽతి రాత్రావభితో భవతో
 బ్రహ్మవర్చసస్య పరిగృహీత్యై || ౭1 ౪1 ౨1 మనుష్యస్య మధ్యతః
 పశవస్తాభ్యామేవ సంవత్సరశ్చతుర్విశతశ్చ || ౭1 ౪1 ౨1

౯ ఋణా వా ఇయమలోమకాసీథానకామయతాషధీభిర్వనస్పతిభిః
 ప్ర జాయేయేతి సైతాస్త్రిశతశ్చ రాత్రీరపశ్యత్తో వా
 ఇయమోషధీభిర్వనస్పతిభిః ప్రాజాయత యే ప్రజాకామాః పశుకామాః
 స్యుస్త ఏతా ఆసీరన్ద్రైవ జాయంతే ప్రజయా పశుభిరియం వా అక్షుధ్యధ్నైతాం
 విరాజమపశ్యత్ తామాత్మనిత్యాన్నాద్వ్యమవారుంధాషధీ

౧౦ ర్వనస్పతీన్పుజాం పశూన్తేనాఽవర్ధత సా జేమానం మహిమానమగచ్ఛద్య
 ఏవం విద్వాస ఏతా ఆసతే విరాజమేవాత్మనిత్యాన్నాద్వ్యమవ రుంధతే
 వర్ధన్తే ప్రజయా పశుభిరేమానం మహిమానం గచ్ఛన్తి జ్యోతిరతిరాత్రో
 భవతి సువర్గస్య లోకస్యానుఖ్యాత్యై పృష్ఠ్యః షడహో భవతి
 షడ్వా ఋతవః షట్పృష్ఠాని పృష్ఠైరేవర్తూనన్వారోహన్స్పతుభిః
 సంవత్సరం తే సంవత్సర ఏవ

౧౧ ప్రతి తిష్ఠన్తి త్రయస్త్రిశాత్రయస్త్రిశముప యన్తి యజ్ఞస్య
 సంతత్యా అథో ప్రజాపతిర్వై త్రయస్త్రిశః ప్రజాపతిమేవారభన్తే
 ప్రతిష్ఠిత్యై త్రిణవో భవతి విజిత్యా ఏకవిశో భవతి ప్రతిష్ఠిత్యా
 అథో రుచమేవాత్మన్దధతే త్రివృద్గ్విష్టుద్భవతి పాప్మానమేవ తేన
 నిర్దహన్తేఽథో తేజో వై త్రివృత్తేజ ఏవాత్మన్దధతే పఞ్చుదశ ఇన్ద్రస్తోమో
 భవతీన్ద్రియమేవావ

౧౨ రుంధతే సప్తదశో భవత్యన్నాద్వ్యస్యావరుద్ధ్యా అథో పైవ తేన
 జాయన్త ఏకవిశో భవతి ప్రతిష్ఠిత్యా అథో రుచమేవాత్మన్దధతే
 చతుర్విశో భవతి చతుర్విశశతిరర్ధమాసాః సంవత్సరః
 సంవత్సరః సువర్గో లోకః సంవత్సర ఏవ సువర్గే లోకే ప్రతి

తిష్ఠన్త్యథో ఏష వై విషూవాన్, విషూవన్తో భవన్తి య ఏవం విద్వాః స
ఏతా ఆసతే చతుర్విశ్శాత్పృష్ఠాన్యప యన్తి సంవత్సర ఏవ ప్రతిష్ఠాయ

౧౩ దేవతా అభ్యారోహన్తి త్రయస్త్రిశాత్రయస్త్రిశముప యన్తి
త్రయస్త్రిశద్వై దేవతా దేవతాస్వేవ ప్రతి తిష్ఠన్తి త్రిణవో భవతీమే
వై లోకాస్త్రిణవ ఏషేవ లోకేషు ప్రతి తిష్ఠన్తి ద్వావేకవిశ్శా
భవతః ప్రతిస్థిత్యా అథో రుచమేవాత్మన్దధతే బహవః షోడశినో
భవన్తి తస్మాద్భూహవః ప్రజాసు వృషాణో యదేతే స్తోమా వ్యతిషక్తా
భవన్తి తస్మాదియమోషధీభిర్వనస్పతిభిర్వ్యతిషక్తా

౧౪ వ్యతిషజ్యన్తే ప్రజయా పశుభిర్య ఏవం విద్వాః స ఏతా
ఆసతేఽక్లుప్తా వా ఏతే సువర్గం లోకం యన్త్యుచ్చావచాన్ హి స్తోమానుపయన్తి
యదేత ఊర్ధ్వాః క్లుప్తాః స్తోమా భవన్తి క్లుప్తా ఏవ సువర్గం లోకం
యన్త్యుభయోరభ్యో లోకయోః కల్పతే త్రిశదేతాస్త్రిశదక్షరా
విరాడన్సం విరాడ్విరాజైవాన్నాద్యమవ రుంధతేఽతిరాత్రావభితో
భవతోఽన్నాద్యస్య పరిగృహీత్యై || ౭| ౪| ౩|| ఓషధీః సంవత్సర ఏవావ
ప్రతిష్ఠాయ వ్యతిషక్తైకాన్న పంచాశచ్చ || ౭| ౪| ౩||

౧౫ ప్రజాపతిః సువర్గం లోకమైత్తం దేవా యేన యేన ఛందసాను
ప్రాయుజ్జత తేన నాప్పువన్త ఏతా ద్వాత్రిశత
రాత్రీరపశ్యన్ద్వాత్రిశదక్షరానుష్ఠగానుష్ఠభః ప్రజాపతిః
స్వేనైవ ఛందసా ప్రజాపతిమాప్త్యాభ్యారుహ్య సువర్గం
లోకమాయన్ య ఏవం విద్వాః స ఏతా ఆసతే ద్వాత్రిశదేతా
ద్వాత్రిశదక్షరానుష్ఠగానుష్ఠభః ప్రజాపతిః స్వేనైవ ఛందసా
ప్రజాపతిమాప్త్యా శ్రియం గచ్ఛన్తి

౧౬ శ్రీర్షి మనుష్యస్య సువర్గో లోకో ద్వాత్రిశదేతా
ద్వాత్రిశదక్షరానుష్ఠగానుష్ఠపసర్వామేవ వాచమాప్పువన్తి సర్వే
వాచో వదితారో భవన్తి సర్వే హి శ్రియం గచ్ఛన్తి జ్యోతిర్గారాయురితి

త్వహా భవస్త్రియం వావ జ్యోతిరస్తరిక్షం గౌరసావాయురిమానేవ
 లోకానభ్యారోహన్త్యభిపూర్వం త్వహా భవన్త్యభిపూర్వమేవ సువర్గం
 లోకమభ్యారోహన్తి బృహద్రథంతరాభ్యాం యన్తి

౧౭ యం వావ రథంతరమసా బృహదాభ్యామేవ యన్త్యథో అనయోరేవ
 ప్రతి తిష్ఠన్వేతే వై యజ్ఞస్యాజ్ఞాసాయనీ సుతీ తాభ్యామేవ సువర్గం
 లోకం యన్తి పరాఞ్శో వా ఏతే సువర్గం లోకమభ్యారోహన్తి యే
 పరావన్త్యహానుపయన్తి ప్రత్యజ్ఞ్యహో భవతి ప్రత్యవరూఢ్యా అథో
 ప్రతిష్ఠిత్యా ఉభయోర్లోకయోర్ ఋద్ధోష్టిష్ఠన్తి ద్వాత్రిశదేతాస్తాసాం
 యాస్త్రిశత్త్రిశదక్షరా విరాడన్నం విరాడ్విరాజైవాన్నాద్యమవ
 రుంధతే యే దేవ అహారాత్రే ఏవ తే ఉభాభ్యాశ్శ్రూపాభ్యాశ్శువర్గం లోకం
 యన్త్యతిరాత్రావభితో భవతః పరిగృహీత్యై || ౭| ౪| ౪|| గచ్ఛన్తి యన్తి
 త్రిశదక్షరా ద్వావిశతిశ్చ || ౭| ౪| ౪||

౧౮ దేవ వావ దేవసత్త్రే ద్వాదశాహశ్చైవ త్రయస్త్రిశదహశ్చ
 య ఏవం విద్వాశ్శస్త్రయస్త్రిశదహమాసతే సాక్షాదేవ దేవతా
 అభ్యారోహన్తి యథా ఖలు వై శ్రేయానభ్యారూఢః కామయతే తథా
 కరోతి యద్యవవిధ్యతి పాపీయానభవతి యది నావవిధ్యతి సదృజ్య
 ఏవం విద్వాశ్శస్త్రయస్త్రిశదహమాసతే వి పాపూనా భ్రాతృవ్యేణా
 వర్తన్తేహర్భాజో వా ఏతా దేవా అగ్ర ఆహర

౧౯ న్నహరేకోఽభజతాహరేకస్తాభిర్వై తే ప్రభాహుగార్ధ్నువన్ య ఏవం
 విద్వాశ్శస్త్రయస్త్రిశదహమాసతే సర్వ ఏవ ప్రభాహుగృధ్నువన్తి
 సర్వే గ్రామణీయం ప్రాప్నువన్తి పఞ్చాహో భవన్తి పఞ్చ వా ఋతవః
 సంవత్సర ఋతష్షేవ సంవత్సరే ప్రతి తిష్ఠన్త్యథో పఞ్చాక్షరా
 పఞ్క్తిః పాఞ్క్తి యజ్ఞో యజ్ఞమేవావ రుంధతే త్రిణ్యాశ్వినాని భవన్తి
 త్రయ ఇమే లోకా ఏ

౨౦ షేవ లోకేషు ప్రతి తిష్ఠన్త్యథో త్రిణి వై యజ్ఞస్యేన్ద్రియాణి

తాన్వే॑వా॒వ రుం॑ధతే॒ విశ్వ॑జిద్భవత్య॒న్నాద్య॑స్యావ॒రుద్వై॑ స॒ర్వపృ॑ష్టో భవతి
 స॒ర్వస్యా॑భిజిత్వై॒ వాగ్వై ద్వా॑దశా॒హో యత్ప॑రస్తాద్ద్వా॒దశా॒హము॑పే॒యురనా॑ప్తాం
 వాచ॑ముపే॒యురుప॒దాసు॑కైషాం॒ వాక్యాదు॑పరిష్టాద్ద్వా॒దశా॒హము॑ప॒ యన్వ్యాప్తామే॑వ
 వాచ॑ముప॒ యన్తి తస్మా॑దు॒పరిష్టా॑ద్వాచా వదామో॒వాన్తరం॑

౨౧ వై దశ॑రాత్రేణ ప్రజాపతిః ప్రజా ఆస్ప॒జత॑ యద్దశ॑రాత్రో
 భవతి॑ ప్రజా ఏవ తద్య॒జమా॑నాః సృజ॒న్త ఏతాః॑ హ వా ఉద॒ఙ్కః
 శౌల్బా॒యనః॑ సత్రస్య॒ర్థిము॑వాచ యద్దశ॑రాత్రో యద్దశ॑రాత్రో
 భవతి॑ సత్రస్య॒ర్థ్యా ఆభో॑ యదే॒వ పూ॑ర్వేష॒వహస్సు॑ విలో॒మ
 క్రియ॑తే తస్యై॒వైషా శాన్తి॑ర్వ్యసీ॒కా వా ఏతా॑ రాత్రయో॒ యజ॑మానా
 విశ్వ॑జిభృహతిరాత్రేణ పూర్వాః షోడ॑శ సహతిరాత్రేణోత్త॑రాః
 షోడ॑శ య ఏ॒వం వి॒ద్వాః స॒న్త్రయ॑స్త్రిశద॒హమా॑సత ఐషాం
 ద్వ్యసీ॒కా ప్రజా॑ జాయతే॒తిరాత్రా॑వభితో భవతః పరిగృ॒హీత్వై ॥ ౭౧ ౪౧ x ॥

అహ॑రన్నేష్య॒వాన్తరః॑ షోడ॑శ సహ సప్తదశ చ ॥ ౭౧ ౪౧ x ॥

౨౨ ఆది॑త్యా అకామయన్త సువ॒ర్గం లోక॑మి॒యామే॒తి తే సు॑వ॒ర్గం
 లోకం॑ న ప్రాజానన్న సువ॒ర్గం లోక॑మాయన్త ఏతః
 షట్త్రిశ॑ద్రాత్రమపశ్యన్తమాహ॒రన్తేనా॑యజన్త తతో వై తే
 సువ॒ర్గం లోకం॑ ప్రాజానన్ఫువ॒ర్గం లోక॑మాయన్, య ఏ॒వం వి॒ద్వాః సః
 షట్త్రిశ॑ద్రాత్రమాసతే సువ॒ర్గమే॒వ లోకం॑ ప్ర జానన్తి సువ॒ర్గం లోకం॑
 యన్తి జ్యోతి॑రతిరాత్రో

౨౩ భవతి॑ జ్యోతిరే॒వ పు॒రస్తాద్దధ॑తే సువ॒ర్గస్య లోక॑స్యాను॒ఖ్యాత్వై షడ॑హ
 భవన్తి॑ షడ్వా ఋతవ ఋతుష్వే॒వ ప్రతి॑ తిష్ఠన్తి చ॒త్వారో భవన్తి॑
 చత॑స్రో దిశో దిక్ష్యే॒వ ప్రతి॑ తిష్ఠన్త్యసత్రం వా ఏ॒తద్య॑దభన్తో॒మం
 యచ్ఛ॑న్తోమా భవన్తి తేన సత్రం దే॒వతా॑ ఏ॒వ పృ॒ష్ఠైరవ॑ రుంధతే
 పశూ॑ఙ్ఘన్తోమైరోజో వై వీ॒ర్యం పృ॒ష్ఠాని ప॑శవశ్చన్తోమా ఓజస్వే॒వ

౨౪ వీర్యే పశుషు ప్రతి తిష్ఠన్తి షట్త్రిశద్రాలో భవతి
 షట్త్రిశదక్షరా బృహతీ బార్హతాః పశవో బృహత్సైవ పశూనవ
 రుంధతే బృహతీ ఛందసాగ్ సారాజ్యమాశ్నుతాశ్నువతే సారాజ్యం
 య ఏవం విద్వాఃసః షట్త్రిశద్రాత్రమాసతే సువర్గమేవ లోకం
 యన్యతిరాత్రావభితో భవతః సువర్గస్య లోకస్య పరిగృహీత్యై || ౭1 ౪1 ౬ || అతిరాత్ర
 ఓజస్యేవ షట్ త్రిశవృ || ౭1 ౪1 ౬ ||

౨౫ వసిష్ఠో హతపుత్రోఽకామయత విన్దేయ ప్రజామభి సోదాసాన్భవేయమితి
 స ఏతమేకస్మాన్న పశ్చాశమపశ్యత్తమాహరత్తేనాయజత తతో వై సోఽవిన్దత
 ప్రజామభి సోదాసానభవద్య ఏవం విద్వాఃస ఏకస్మాన్న పశ్చాశమాసతే
 విన్దనే ప్రజామభి భ్రాతృవ్యాన్భవన్తి త్రయస్త్రివృతోఽగ్నిష్ఠోమా
 భవన్తి వజ్రస్యైవ ముఖః సౌ శస్వి దశ పశ్చదశా
 భవన్తి పశ్చదశో వజ్రో

౨౬ వజ్రమేవ భ్రాతృవ్యేభ్యః ప్ర హరన్తి షోడశిమద్దశమమహర్భవతి
 వజ్ర ఏవ వీర్యం దధతి ద్వాదశ సప్తదశా భవన్త్యన్నాద్యస్యావరుద్ధ్యా
 అథో ప్రైవ త్రైరాయనే పృష్ఠ్యః షడహో భవతి షడ్వా ఋతవః
 షట్పుష్టాని పృష్ఠైరేవర్తానన్వారోహన్త్యుతుభిః సంవధృరం
 తే సంవధృర ఏవ ప్రతి తిష్ఠన్తి ద్వాదశైకవిశా భవన్తి
 ప్రతిష్ఠిత్యా అథో రుచమేవాత్మ

౨౭ స్థధతే బహవః షోడశినో భవన్తి విజిత్యై షడాశ్వినాని
 భవన్తి షడ్వా ఋతవ ఋతుష్యేవ ప్రతి తిష్ఠన్త్యానాతిరిక్తా వా ఏతా
 రాత్రయ ఊనాస్తద్యదేకస్యై న పశ్చాశదతిరిక్తాస్తద్యద్భూయసీర్షణా
 చత్వారిశత ఊనాచ్చ ఖలు వా అతిరిక్తాచ్చ ప్రజాపతిః ప్రాజాయత
 యే ప్రజాకామాః పశుకామాః సుస్వ ఏతా ఆసీర్షణైవ జాయన్తే ప్రజయా
 పశుభిర్వైరాజో వా ఏవ యజ్ఞో యదేకస్మాన్నపశ్చాశో య ఏవం
 విద్వాఃస ఏకస్మాన్నపశ్చాశమాసతే విరాజమేవ గచ్ఛన్త్యన్నాదా

భవన్యతిరాత్రావభితో భవతోఽన్నాద్యస్య పరిగృహీత్యై || 21 41 2 || వజ్ర
ఆత్మన్పుజయా ద్వావిశతిశ్చ || 21 41 2 ||

౨౮ సంవత్సరాయ దీక్షిష్యమాణా ఏకాష్టకాయాం దీక్షేరన్నేషా వై
సంవత్సరస్య పత్నీ యదేకాష్టకైతస్యాం వా ఏష ఏతాః రాత్రిం వసతి
సాక్షాదేవ సంవత్సరమారభ్య దీక్షన్త ఆర్తం వా ఏతే సంవత్సరస్యాభి
దీక్షన్తే య ఏకాష్టకాయాం దీక్షన్తేఽన్తనామానావృతూ భవతో వ్యస్తం వా
ఏతే సంవత్సరస్యాభి దీక్షన్తే య ఏకాష్టకాయాం దీక్షన్తేఽన్తనామానావృతూ
భవతః ఫల్గునీపూర్ణమాసే దీక్షేరన్ముఖం వా ఏతథ్

౨౯ సంవత్సరస్య యత్ఫల్గునీపూర్ణమాసో ముఖత ఏవ సంవత్సరమారభ్య
దీక్షన్తే తస్యైకైవ నిర్యా యథాన్ మేఘ్య విఘ్నావాన్సం పద్యతే చిత్రాపూర్ణమాసే
దీక్షేరన్ముఖం వా ఏతథ్సంవత్సరస్య యచ్ఛిత్రాపూర్ణమాసో ముఖత ఏవ
సంవత్సరమారభ్య దీక్షన్తే తస్య న కాచన నిర్యా భవతి చతురహే
పురస్తాత్పూర్ణమాస్యై దీక్షేరన్తేషామేకాష్టకాయాం క్రయః సం పద్యతే
తేనైకాష్టకాం న ఛంబట్కుర్వన్తి తేషాం

౩౦ పూర్వపక్షే సుత్యా సం పద్యతే పూర్వపక్షం మాసా అభి సం
పద్యన్తే తే పూర్వపక్ష ఉత్తిష్ఠన్తి తానుత్తిష్ఠత ఓషధయో
వనస్పతయోఽనూత్తిష్ఠన్తి తాన్కల్యాణీ కీర్తిరనూత్తిష్ఠత్యరాఘురీమే
యజమానా ఇతి తదను సర్వే రాఘువన్తి || 21 41 ౨ || ఏతచ్ఛంబట్కుర్వన్తి
తేషాం చతుస్త్రిశచ్ఛ || 21 41 ౨ ||

౩౧ సువర్గం వా ఏతే లోకం యన్తి యే సత్రముపయన్యభీన్ధత
ఏవ దీక్షాభిరాత్మానగ్గ్ శ్రపయన్త ఉపసద్భిర్ద్యాభ్యాం లోమావ ద్యన్తి
ద్వాభ్యాం త్వవం ద్వాభ్యామస్పర్ద్వాభ్యాం మాసం ద్వాభ్యామస్థి ద్వాభ్యాం
మజ్జానమాత్మదక్షిణం వై సత్రమాత్మానమేవ దక్షిణాం సీత్యా సువర్గం
లోకం యన్తి శిఖామను ప్ర వపన్త ఋద్ధ్యా అథో రఘియాః సః సువర్గం
లోకమయామేతి || 21 41 ౯ || సువర్గం పంచాశత్ || 21 41 ౯ ||

32 బ్రహ్మవాదినో వదన్యతిరాత్రః పరమో యజ్ఞక్రతూనాం
 కస్మాత్తం ప్రథమముప యన్తీత్యేతద్వా అగ్నిష్టోమం ప్రథమముప
 యన్యథోక్త్యమథ షోడశినమథాతిరాత్రమనుపూర్వమేవైతద్యజ్ఞ
 క్రతూనుపేత్య తానాలభ్య పరిగృహ్య సోమమేవైతత్పిబన్త ఆసతే జ్యోతిష్టోమం
 ప్రథమముప యన్తి జ్యోతిష్టోమో వై స్తోమానాం ముఖం ముఖత ఏవ స్తోమాన్
 ప్ర యుజ్జతే తే

33 స2 స్తుతా విరాజమభి సం పద్యన్తే ద్వే చర్చావతి
 రిచ్యేతే ఏకయా గౌరతిరిక్త ఏకయాయురూనః సువర్గో వై లోకో
 జ్యోతిరూర్ధ్వరాట్సువర్ణమేవ తేన లోకం యన్తి రథంతరం దివా భవతి
 రథంతరం నక్తమిత్యాహుర్బ్రహ్మవాదినః కేన తదజామితి సాభరం
 తృతీయసవనే బ్రహ్మసామం బృహత్సంధ్యతో దధతి విధృత్యై
 తేనాజామి || 21 41 ౧౦|| త ఏకాన్న పంచాశచ్ఛ || 21 41 ౧౦||

34 జ్యోతిష్టోమం ప్రథమముప యన్యస్మిన్నేవ తేన లోకే ప్రతి తిష్ఠన్తి
 గోష్టోమం ద్వితీయముప యన్యన్తరిక్ష ఏవ తేన ప్రతి తిష్ఠన్తాయుష్టోమం
 తృతీయముప యన్యముష్మిన్నేవ తేన లోకే ప్రతి తిష్ఠన్తీయం వావ
 జ్యోతిరన్తరిక్షం గౌరసావాయుర్యదేతాన్ఘోమానుపయన్త్యేష్యేవ తల్లోకేషు
 సత్రిణః ప్రతితిష్ఠన్తో యన్తి తే స2 స్తుతా విరాజ

35 మభి సం పద్యన్తే ద్వే చర్చావతి రిచ్యేతే ఏకయా గౌరతిరిక్త
 ఏకయాయురూనః సువర్గో వై లోకో జ్యోతిరూర్ధ్వరాడూర్ణమేవ వ రుంధతే
 తే న క్షుధార్తిమార్చ్ఛన్యజ్ఞోధుకా భవన్తి క్షుభ్సంబాధా ఇవ
 హి సత్రిణోఽగ్నిష్టోమావభితః ప్రధీతావృక్యా మధ్యే నభ్యం
 తత్తదేతత్పరియద్దేవచక్రం యదేతేన

36 షడహేన యన్తి దేవచక్రమేవ సమారోహన్యరిష్ట్యై తే
 స్వస్తి సమశ్చువతే షడహేన యన్తి షడా బుతవ బుతుష్యేవ ప్రతి
 తిష్ఠన్యభయతో జ్యోతిషా యన్యభయత ఏవ సువర్గే లోకే ప్రతితిష్ఠన్తో

యన్తి ద్వాషడహా భవతస్తాని ద్వాదశాహాని సం పద్యన్తే ద్వాదశో
 వై పురుషో ద్వే సక్థ్యో ద్వా బాహూ ఆత్మా చ శిరశ్చ చత్వార్యశ్శాని
 స్తనో ద్వాదశౌ

32 తత్పురుషమను పర్యావర్తన్తే త్రయః షడహా భవన్తి
 తాన్యష్టాదశాహాని సం పద్యన్తే నవాన్యాని నవాన్యాని నవ వై
 పురుషే ప్రాణాస్తత్ప్రాణానను పర్యావర్తన్తే చత్వారః షడహా భవన్తి
 తాని చతుర్విశ్శతీరహాని సం పద్యన్తే చతుర్విశ్శతీరర్థమాసాః
 సంవత్సరస్తథ్సంవత్సరమను పర్యావర్తన్తే ప్రతిష్ఠితః సంవత్సర
 ఇతి ఖలు వా ఆహుర్వర్షీయాన్పుత్తిష్ఠాయా ఇత్యేతావద్వై సంవత్సరస్య
 బ్రాహ్మణం యావన్మాసో మాసిమాన్యేవ ప్రతిష్ఠిష్ఠన్తో యన్తి || 21 య 101 ||
 విరాజమేతేన ద్వాదశావేతావద్వా ఆష్టా చ || 21 య 101 ||

33 మేషస్తాస్వ పవతైరవతు లోహితగ్రీవశ్శాఘ్రైః శల్మలిరప్పద్ధ్యైః పర్ణో
 బ్రహ్మణా ప్లక్షో మేధేన న్యగ్రోధశ్చమనైరుదుంబర ఊర్జా గాయత్రీ
 ఛన్దోభిస్త్రివృథ్నోపైరవన్తిః స్థావన్తిస్తావన్తు ప్రియం త్వా ప్రియాణాం
 వర్షిష్ఠమాప్యానాం నిధీనాం త్వా నిధిపతిహవామహే వసో మమ || 21 య 102 ||
 మేషః షట్ త్రిశత్ || 21 య 102 ||

34 కూప్యాభ్యః స్వాహా కూల్యాభ్యః స్వాహా వికర్యాభ్యః స్వాహా వట్యాభ్యః
 స్వాహా ఖన్యాభ్యః స్వాహా ప్రాద్యాభ్యః స్వాహా సూద్యాభ్యః స్వాహా సరస్వాభ్యః
 స్వాహా వైశన్తిభ్యః స్వాహా పల్వల్యాభ్యః స్వాహా వర్ష్యాభ్యః
 స్వాహా వర్ష్యాభ్యః స్వాహా ప్రోదునీభ్యః స్వాహా పృష్యాభ్యః
 స్వాహా స్యన్తమానాభ్యః స్వాహా స్థావరాభ్యః స్వాహా నాదేయాభ్యః స్వాహా
 సైన్ధవీభ్యః స్వాహా సముద్రియాభ్యః స్వాహా సర్వాభ్యః స్వాహా || 21 య 103 ||
 కూప్యాభ్యశ్చత్వారిశత్ || 21 య 103 ||

35 ఆద్యభ్యః స్వాహా వహన్తిభ్యః స్వాహా పరివహన్తిభ్యః స్వాహా సమన్తం
 వహన్తిభ్యః స్వాహా శిస్తుం వహన్తిభ్యః స్వాహా శీభం వహన్తిభ్యః

స్వాహోగ్రం వహస్త్రిభ్యః స్వాహా భీమం వహస్త్రిభ్యః స్వాహాఽంభోభ్యః స్వాహా
 నభోభ్యః స్వాహా మహోభ్యః స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా || 21 ౪1 ౧౪ || అద్భ్య
 ఏకాన్న త్రిశత్ || 21 ౪1 ౧౪ ||

౪౧ యో అర్షంతం జిఘాశతి తమభ్యమీతి వరుణః | ప్రరో మర్తః ప్రః
 శ్వా || అహం చ త్వం చ వృత్రహన్థం బభూవ సనిభ్య ఆ | అరాతీవా
 చిదద్రివోఽను నౌ శూర మసతై భద్రా ఇన్ద్రస్య రాతయః || అభి క్రత్యేన్ద్ర
 భూరధ జున్న తే వివ్యజ్మహిమానఽ రజాశి | స్వేనా హి వృత్రః
 శవసా జఘన్థ న శత్రురన్తం వివిదద్యుధా తే || 21 ౪1 ౧౫ || వివిద
 ద్యే వ || 21 ౪1 ౧౫ ||

౪౨ నమో రాజ్ఞే నమో వరుణాయ నమోఽశ్వాయ నమః ప్రజాపతయే
 నమోఽధిపతయేఽధిపతిరస్యధిపతిం మా కుర్వధిపతిరహం ప్రజానాం
 భూయాసం మాం ధేహి మయి ధేహ్యుపాకృతాయ స్వాహాలభాయ స్వాహా
 హుతాయ
 స్వాహా || 21 ౪1 ౧౬ || నమ ఏకాన్న త్రిశత్ || 21 ౪1 ౧౬ ||

౪౩ మయోభూర్వాతో అభి వాతూస్తా ఊర్జస్వతీరోషధీరా రిశన్తామ్ |
 పీవస్వతీర్ణివధన్యాః పిబన్త్వవసాయ పద్వతే రుద్ర మృడ || యాః సరూపా
 విరూపా ఏకరూపా యాసామగ్నిరిష్ట్యా నామాని వేద | యా అంగిరసస్తవసేహ
 చక్రుస్తాభ్యః పర్జన్య మహి శర్మ యచ్ఛ || యా దేవేషు తనువమైరయన్త
 యాసాఽ సోమో విశ్వా రూపాణి వేద | తా అస్మభ్యం పయసా పిన్వమానాః
 ప్రజావతీరిన్ద్ర

౪౪ గోష్ఠే రిరీహి || ప్రజాపతిర్మహ్యమేతా రరాణో విశ్వైర్దేవైః
 పితృభిః సంవిదానః | శివాః సతీరుప నో గోష్ఠమాకస్తాసాం వయం
 ప్రజయా సఽ సదేమ || ఇహ ధృతిః స్వాహేహ విధృతిః స్వాహేహ రన్తిః
 స్వాహేహ రమతిః స్వాహా మహి మూషు సుత్రామాణమ్ || 21 ౪1 ౧౭ || ఇన్ద్రాష్టా
 త్రిశచ్ఛ || 21 ౪1 ౧౭ ||

౪౫ కీ౨ఽ స్విదాసీత్పూర్వచిత్తిః కీ౨ఽ స్విదాసీద్బ్రుహద్వయః | కీ౨ఽ

స్విదాసీత్పిశంగిలా కి॒౨౫ స్విదాసీత్పిలిప్పిలా ॥ ద్యౌరాసీత్పూర్వచిత్తిరశ్వ
ఆసీద్బ్రుహద్యయః । రాత్రిరాసీత్పిశంగిలావిరాసీత్పిలిప్పిలా ॥ కః స్విదేకాకీ
చరతి క ఉ స్విజ్ఞాయతే పునః । కి॒౨౫ స్విద్ధిమస్య భేషజం కి॒౨౫
స్విదావపనం మహాత్ ॥ సూర్య ఏకాకీ చరతి

౪౬ చన్ద్రమా జాయతే పునః । అగ్నిర్హిమస్య భేషజం భూమిరావపనం మహాత్ ॥
పృచ్ఛామి త్వా పరమన్తం పృథివ్యాః పృచ్ఛామి త్వా భువనస్య నాభిమ్
। పృచ్ఛామి త్వా వృష్ణో అశ్వస్య రేతః పృచ్ఛామి వాచః పరమం
వ్యోమ ॥ వేదిమాహుః పరమన్తం పృథివ్యా యజ్ఞమాహుర్భువనస్య నాభిమ్ ।
సోమమాహుర్వృష్ణో అశ్వస్య రేతో బ్రహ్మైవ వాచః పరమం వ్యోమ ॥ ౭౧ ౪౧ ౧౦౨ ॥
సూర్య ఏకాకీ చరతి షట్ చత్వారిశచ్చ ॥ ౭౧ ౪౧ ౧౦౨ ॥

౪౭ అమౌ అంబాల్యంబికే న మా నయతి కశ్చన । స సస్యశ్వకః ॥
సుభగే కాంపీలవాసిని సువర్గే లోకే సం ప్రోర్వాథామ్ । ఆహమజాని గర్భధమా
త్వమజాసి గర్భధమ్ । తౌ సహ చతురః పదః సం ప్ర సారయావహౌ । వృషా
వా రేతోధా రేతో దధాతూథ్స్కోర్పదం ధేహ్యాంజిముదంజిమన్సజ ।
యః స్త్రీణాం జీవభోజనో య ఆసాం

౪౮ బిలధావనః । ప్రియః స్త్రీణామపీచ్యః । య ఆసాం కృష్టే లక్షణీ
సర్దిగృదిం పరావధీత్ ॥ అమౌ అంబాల్యంబికే న మా యభతి కశ్చన ।
ససస్యశ్వకః ॥ ఊర్ధ్వామేనాముచ్చయతాద్వేణుభారం గిరావిప । అథాస్యా
మధ్యమేధతా శీతే వాతే పునన్నివ ॥ అమౌ అంబాల్యంబికే న మా యభతి
కశ్చన । ససస్యశ్వకః ॥ యద్ధరిణీ యవమత్తి న

౪౯ పుష్టం పశు మన్యతే । శూద్రా యదర్యజారా న పోషాయ ధనాయతి ॥ అమౌ
అంబాల్యంబికే న మా యభతి కశ్చన । ససస్యశ్వకః ॥ ఇయం యకా
శకున్తికాహలమితి సర్పతి । ఆహతం గభే పసో ని జల్గులీతి ధాణికా ॥
అమౌ అంబాల్యంబికే న మా యభతి కశ్చన । ససస్యశ్వకః ॥ మాతా చ
తే పితా చ తేఽగ్రం వృక్షస్య రోహతః ।

౫౦ ప్ర సు[॑]లా[॑]మీ[॑]తి తే పితా[॑] గ[॑]భే ము[॑]ష్టి[॑]మ[॑]తః[॑] స[॑]యత్ || ద[॑]ధి[॑]క్రా[॑]వ్తో ఆ[॑]కారి[॑]షం
 జి[॑]ష్టో[॑]ర[॑]శ్వ[॑]స్య వా[॑]జనః | సు[॑]ర[॑]భి[॑] నో ము[॑]ఖా[॑] క[॑]ర[॑]త్ప[॑]ు[॑]ణ ఆ[॑]యా[॑]షి[॑] తారి[॑]షత్
 || ఆ[॑]పో[॑] హి[॑]ష్టా[॑] మ[॑]యో[॑]భు[॑]వ[॑]స్తా[॑] న ఊ[॑]ర్జే[॑] ద[॑]ధా[॑]త[॑]న | మ[॑]హే[॑] ర[॑]ణా[॑]య[॑] చ[॑]క్ష[॑]సే ||
 యో[॑] వః శి[॑]వ[॑]త[॑]మో[॑] ర[॑]స[॑]స్త[॑]స్య భా[॑]జ[॑]య[॑]తే[॑]హ[॑] నః | ఉ[॑]శ[॑]తీ[॑]రీ[॑]వ[॑] మా[॑]త[॑]రః ||
 త[॑]స్మా[॑] అ[॑]రం గ[॑]మా[॑]మ[॑] వో[॑] య[॑]స్య క్ష[॑]యా[॑]య[॑] జి[॑]న్వ[॑]థ | ఆ[॑]పో[॑] జ[॑]న[॑]య[॑]థా[॑] చ[॑] నః ||
 ౭1 ౪1 ౧౯ || ఆ[॑]సా[॑]మ[॑]త్తి[॑] న[॑] రో[॑]హ[॑]తో[॑] జి[॑]న్వ[॑]థ[॑] చ[॑]త్వారి[॑] చ || ౭1 ౪1 ౧౯ ||

౫౧ భూ[॑]ర్భు[॑]వః[॑]సు[॑]వ[॑]ర్వ[॑]స[॑]వ[॑]స్తా[॑]ఽ[॑]జ్ఞా[॑]న్తు గాయ[॑]త్రే[॑]ణ ఛ[॑]ంద[॑]సా[॑] రు[॑]ద్రా[॑]స్తా[॑]న్వ[॑]జ్ఞా[॑]న్తు
 త్రై[॑]ష్ట[॑]భే[॑]న ఛ[॑]ంద[॑]సా[॑]ది[॑]త్యా[॑]స్తా[॑]న్వ[॑]జ్ఞా[॑]న్తు జా[॑]గ[॑]తే[॑]న ఛ[॑]ంద[॑]సా[॑] య[॑]ద్వా[॑]తో[॑]
 అ[॑]పో[॑] అ[॑]గ[॑]మ[॑]ది[॑]స్త్రి[॑]స్య త[॑]ను[॑]వం ప్రి[॑]యా[॑]మ్ | ఏ[॑]త[॑]స్తో[॑]త[॑]రే[॑]తే[॑]న ప[॑]థా[॑]
 పు[॑]న[॑]ర[॑]శ్వ[॑]మా[॑] వ[॑]ర్త[॑]యా[॑]సి[॑] నః || లా[॑]జీ[॑] 3 జ్ఞా[॑]పీ[॑] 3 న్, య[॑]శో[॑] మ[॑]మా[॑] ౪ మ్ | య[॑]వ్యా[॑]యై[॑]
 గ[॑]వ్యా[॑]యా[॑] ఏ[॑]త[॑]ద్దే[॑]వా[॑] అ[॑]న్మ[॑]మ[॑]త్తై[॑]త[॑]ద[॑]న్మ[॑]ద్ధి[॑] ప్ర[॑]జా[॑]వ[॑]తే || యు[॑]జ్ఞా[॑]న్తి
 బ[॑]ర్ధ[॑]మ[॑]రు[॑]షం చ[॑]ర[॑]న్తం ప[॑]రి త[॑]స్థ[॑]షః | రో[॑]చ[॑]స్తే[॑] రో[॑]చ[॑]నా[॑] ది[॑]వి ||
 యు[॑]జ్ఞా[॑]న్త్య[॑]స్య కా[॑]మ్యా[॑] హ[॑]రీ[॑] వి[॑]ప[॑]క్ష[॑]సా[॑] ర[॑]థే | శో[॑]ణా[॑] ధృ[॑]ష్ట[॑]పూ[॑] నృ[॑]వా[॑]హ[॑]సా[॑]
 || కే[॑]తుం కృ[॑]ణ్య[॑]న్ప[॑]కే[॑]త[॑]వే[॑] పే[॑]శో[॑] మ[॑]ర్యా[॑] అ[॑]పే[॑]శ[॑]సే | స[॑]ము[॑]ష[॑]ద్భి[॑]ర[॑]జాయ[॑]థాః ||
 ౭1 ౪1 ౨౦ || బ[॑]ర్ధ[॑]ం ప[॑]ంచ[॑] వి[॑]శ[॑]తి[॑]శ్చ || ౭1 ౪1 ౨౦ ||

౫౨ ప్రా[॑]ణాయ[॑] స్వా[॑]హా[॑] వ్యా[॑]నాయ[॑] స్వా[॑]హా[॑]పా[॑]నాయ[॑] స్వా[॑]హా[॑] స్నా[॑]వ[॑]భ్యః[॑] స్వా[॑]హా[॑]
 స[॑]ంతా[॑]నే[॑]భ్యః[॑] స్వా[॑]హా[॑] ప[॑]రి[॑]స[॑]ంతా[॑]నే[॑]భ్యః[॑] స్వా[॑]హా[॑] ప[॑]ర్వ[॑]భ్యః[॑] స్వా[॑]హా[॑] స[॑]ంధా[॑]నే[॑]భ్యః[॑]
 స్వా[॑]హా[॑] శ[॑]రీ[॑]రే[॑]భ్యః[॑] స్వా[॑]హా[॑] య[॑]జ్ఞాయ[॑] స్వా[॑]హా[॑] ద[॑]క్షి[॑]ణా[॑]భ్యః[॑] స్వా[॑]హా[॑] సు[॑]వ[॑]ర్గా[॑]య[॑]
 స్వా[॑]హా[॑] లో[॑]కాయ[॑] స్వా[॑]హా[॑] స[॑]ర్వ[॑]స్మై[॑] స్వా[॑]హా[॑] || ౭1 ౪1 ౨౧ || ప్రా[॑]ణాయా[॑]ష్టా[॑]వి[॑]శ[॑]తిః
 ||

౭1 ౪1 ౨౧ ||

౫3 సీ[॑]తాయ[॑] స్వా[॑]హా[॑]సీ[॑]తాయ[॑] స్వా[॑]హా[॑]భి[॑]హీ[॑]తాయ[॑] స్వా[॑]హా[॑]న[॑]భి[॑]హీ[॑]తాయ[॑] స్వా[॑]హా[॑]
 యు[॑]క్తాయ[॑]
 స్వా[॑]హా[॑]యు[॑]క్తాయ[॑] స్వా[॑]హా[॑] సు[॑]యు[॑]క్తాయ[॑] స్వా[॑]హా[॑]దు[॑]క్తాయ[॑] స్వా[॑]హా[॑] వి[॑]ము[॑]క్తాయ[॑]
 స్వా[॑]హా[॑]
 ప్ర[॑]ము[॑]క్తాయ[॑] స్వా[॑]హా[॑] వ[॑]జ్చ[॑]తే[॑] స్వా[॑]హా[॑] ప[॑]రి[॑]వ[॑]జ్చ[॑]తే[॑] స్వా[॑]హా[॑] స[॑]ం[॑]వ[॑]జ్చ[॑]తే[॑]

పూ?ర్వోఽతిరాత్రోఽసావుత్తరో మనః పూర్వో వాగుత్తరః ప్రాణః
 పూర్వోఽపాన ఉత్తరః ప్రరోధనం పూర్వ ఉదయనముత్తరో
 జ్యోతిష్టోమా వైశ్వానరోఽతిరాత్రో భవతి జ్యోతిరేవ పురస్తాద్దధతే
 సువర్గస్య లోకస్యానుఖ్యాత్వై చతుర్విశః ప్రాయణీయో భవతి
 చతుర్విశః శతిరర్థమాసాః

౪ సంవత్సరః ప్రయన్త ఏవ సంవత్సరే ప్రతి తిష్ఠన్తి తస్య త్రీణి
 చ శతాని షష్టిశ్చ స్తోత్రీయాస్తావతీః సంవత్సరస్య రాత్రయ
 ఉభే ఏవ సంవత్సరస్య రూపే ఆపువన్తి తే సౌస్థిత్యా అరిష్ట్యా
 ఉత్తరైరహోభిశ్చరన్తి షడహా భవన్తి షడ్వా ఋతవః సంవత్సర
 ఋతుష్యేవ సంవత్సరే ప్రతి తిష్ఠన్తి గౌశ్చాయుశ్చ మధ్యతః స్తోమో
 భవతః సంవత్సరస్యైవ తన్మిథునం మధ్యతో

౫ దధతి ప్రజననాయ జ్యోతిరభితో భవతి విమోచనమేవ తచ్చన్దాగ్నేయ
 తద్విమోకం యన్త్యథో ఉభయతో జ్యోతిషైవ షడహాన సువర్గం లోకం
 యన్తి బ్రహ్మవాదినో వదన్త్యాసతే కేన యన్తితి దేవయానేన పథతి
 బ్రూయాచ్ఛన్దాసి వై దేవయానః పన్థా గాయత్రీ త్రిష్టుబ్జగతీ
 జ్యోతిర్వై గాయత్రీ గౌస్త్రిష్టుగా?యుర్జగతీ యదేతే స్తోమా భవన్తి
 దేవయానేనైవ

౬ తత్పథా యన్తి సమానః సామ భవతి దేవలోకో వై సామ
 దేవలోకాదేవ న యన్త్యన్యా అన్యా ఋచో భవన్తి మనుష్యలోకో వా ఋచో
 మనుష్యలోకాదేవాన్యమన్యం దేవలోకమభ్యారోహన్తో యన్త్యభివర్తో
 బ్రహ్మసామం భవతి సువర్గస్య లోకస్యాభివృత్త్యా అభిజిద్భవతి
 సువర్గస్య లోకస్యాభిజిత్వై విశ్వజిద్భవతి విశ్వస్య జిత్వై
 మాసిమాసి పృష్ఠాన్యప యన్తి మాసిమాన్యతిగ్రాహ్యో గృహ్యన్తే మాసిమాన్యేవ
 వీర్యం దధతి మాసాం ప్రతిష్ఠిత్యా ఉపరిష్ఠాన్మాసాం పృష్ఠాన్యప యన్తి
 తస్మాదుపరిష్ఠాదోషధయః ఫలం గృహ్ణన్తి || ౭1 X1 ౧|| గోసత్రం వా

మనుష్యలోకం ప్రత్యవరోహానో యన్తి జగతీమగ్ర ఉప యన్తి జగతీం
 వై ఛన్దాః ప్రత్యవరోహన్త్యాగ్రయణం గ్రహో బృహత్పుష్టాని
 త్రయస్త్రిశ్శతాస్తోమాస్తస్మాజ్ఞాయాః కనీయాన్ప్రత్యవరోహతి
 వైశ్వకర్మణో గృహ్యతే విశ్వాన్వేవ తేన కర్మాణి యజమానా అవ రుంధత
 ఆదిత్యో

౧౨ గృహ్యత ఇయం వా అదితిరస్యామేవ ప్రతి తిష్ఠన్త్యన్యోఽన్యో గృహ్యేతే
 మిథునత్వాయ ప్రజాత్యా అవాన్తరం వై దశరాత్రేణ ప్రజాపతిః ప్రజా
 అసృజత యద్దశరాత్రో భవతి ప్రజా ఏవ తద్యజమానాః సృజన్త ఏతా హ
 వా ఉదక్కః శౌల్బాయనః సత్రస్యర్థిమువాచ యద్దశరాత్రో యద్దశరాత్రో
 భవతి సత్రస్యర్థ్యా అథో యదేవ పూర్వేష్వహస్సు విలోమ క్రియతే
 తస్యైవైషా శాన్తిః || ౭౧ x ౧ ౪ || ఆదిత్యస్తస్యేవ ద్వే చ || ౭౧ x ౧ ౪ ||

౧౩ యది సోమా ససుతౌ స్యాతాం మహతి రాత్రియై
 ప్రాతరనువాకముపాకుర్యాత్పూర్వో వాచం పూర్వో దేవతాః పూర్వశ్చన్దాః
 వృక్ష్యే వృషణ్యతీం ప్రతిపదం కుర్యాత్ప్రాతః సవనాదేవైషామిన్ద్రం
 వృక్ష్యేఽథో ఖల్వాహుః సవనముఖే సవనముఖే కార్యేతి
 సవనముఖాథ్వనముఖాదేవైషామిన్ద్రం వృక్ష్యే సంవేశాయోపవేశాయ
 గాయత్రియాస్త్రిష్ఠభో జగత్యా అనుష్ఠభః పక్ష్యా అభిభూత్వై స్యాహా
 ఛన్దాః వై సంవేశ ఉపవేశశ్చన్దోభిరేవైషాం

౧౪ ఛన్దాః వృక్ష్యే సజనీయశస్యం విహవ్యశ్శ
 శస్యమగస్త్యస్య కయాశుభీయశ్శస్యమేతావద్వా అస్తి
 యావదేతద్వావదేవాస్తి తదేషాం వృక్ష్యే యది ప్రాతః సవనే కలశో దీర్ఘత
 వైష్ఠిమి శిపివిష్ఠవతీషు స్తువీరన్, యద్వై యజ్ఞస్యాతిరిచ్యతే
 విష్ఠం తచ్ఛిపివిష్ఠమభ్యతి రిచ్యతే తద్విష్ఠః శిపివిష్టోఽతిరిక్త
 ఏవతిరిక్తం దధాత్యథో అతిరిక్తేనైవతిరిక్తమాప్త్యావ రుంధతే యది
 మధ్యందినే దీర్ఘత వషట్కూరనిధన సామ కుర్యుర్వషట్కూరో వై

యజ్ఞస్య ప్రతిష్ఠా ప్రతిష్ఠామేవైనదమయన్తి యది తృతీయసవన
 ఏతదేవ ॥ ౭1 x1 x॥ ఛన్దోభిరేవైషామవైకాన్న విశతిశ్చ ॥ ౭1 x1 x॥

౧౫ షడహారాసాస్థ్యం పాద్యాహారుఘ్నుజన్తి షడహార్హి మాసాస్థ్యం
 పశ్యన్త్యర్థమాసైర్మాసాస్థ్యం పాద్యాహారుఘ్నుజన్త్యర్థమాసైర్హి మాసాస్థ్యం
 పశ్యన్త్యమావాస్యయా మాసాస్థ్యం పాద్యాహారుఘ్నుజన్త్యమావాస్యయా హి
 మాసాస్థ్యం పశ్యన్తి పార్ణమాస్యా మాసాస్థ్యం పాద్యాహారుఘ్నుజన్తి పార్ణమాస్యా
 హి మాసాస్థ్యం పశ్యన్తి యో వై పూర్ణ ఆసీఞ్చతి పరా స సీఞ్చతి
 యః పూర్ణాదుదచతి

౧౬ ప్రాణమస్మిన్ధస్థ దధాతి యత్పార్ణమాస్యా మాసాస్థ్యం పాద్యాహారుఘ్నుజన్తి
 సంవత్సరాయైవ తత్ప్రాణం దధతి తదను సత్ప్రణః ప్రాణన్తి
 యదహర్షోఘ్నుజ్ఞేయ్యుర్వథా దృతిరుపనధో విపత్యేవ సంవత్సరో
 వి పతేదార్హిమార్చ్యుర్వత్పార్ణమాస్యా మాసాస్థ్యం పాద్యాహారుఘ్నుజన్తి
 సంవత్సరాయైవ తదుదానం దధతి తదను సత్ప్రణ ఉ

౧౭ దనన్తి నార్హిమార్చ్యున్తి పూర్ణమాసే వై దేవానాఽనుతో యత్పార్ణమాస్యా
 మాసాస్థ్యం పాద్యాహారుఘ్నుజన్తి దేవానామేవ తద్యజ్ఞేన యజ్ఞం
 ప్రత్యవరోహన్తి వి వా ఏతద్యజ్ఞం ఛన్దన్తి యత్షడహ సంతత
 సన్తమథాహారుఘ్నుజన్తి ప్రాజాపత్యం పశుమాలభన్తే ప్రజాపతిః సర్వా
 దేవతా దేవతాభిరేవ యజ్ఞః సం తన్వన్తి యన్తి వా ఏతే సవనాద్యేహ

౧౮ రుఘ్నుజన్తి తురీయం ఖలు వా ఏతథ్వనం యథాన్నాయ్యం యథాన్నాయ్యం
 భవతి తేనైవ సవనాన్నయన్తి సముపహూయ భక్షయన్త్యేతథోమపిథా
 హ్యేతర్హి యథాయతనం వా ఏతేషాఽసవనభాజో దేవతా గచ్ఛన్తి
 యేహారుఘ్నుజన్త్యనుసవనం పురోడాశాన్నిర్వపన్తి యథాయతనాదేవ
 సవనభాజో దేవతా అవ రుంధతేఽష్టాకపాలాన్ ప్రాతః సవన
 ఏకాదశకపాలాన్మాధ్యందినే సవనే ద్వాదశకపాలార్ఘ్నుతీయసవనే
 ఛన్దాగ్నేవాప్తావ రుంధతే వైశ్వదేవం చరుం తృతీయసవనే నిర్వపన్తి

వైశ్వదేవం వై తృతీయసవనం తేనైవ తృతీయసవనాన్న యన్తి || ౭1 X1 ౬ ||
 ఉదచతుస్యద్యౌఽహరాప్త్యా పంచదశ చ || ౭1 X1 ౬ ||

౧౯ ఉధ్నుజ్యాం3 నోధ్నుజ్యాం3 మితి మీమాన్సన్తే
 బ్రహ్మవాదినస్తద్వాహురు?ధ్నుజ్యమేవేత్యమావాస్యాయాం చ పౌర్ణమాస్యాం
 చోధ్నుజ్యమిత్యాహురేతే హి యజ్ఞం వహత ఇతి తే త్వావ నోధ్నుజ్యే
 ఇత్యాహుర్యే అవాన్తరం యజ్ఞం భేజాతే ఇతి యా ప్రథమా వ్యష్టకా
 తస్యాముధ్నుజ్యమిత్యాహురేష వై మాసో విశర ఇతి నాదిష్ట

౨౦ ముధ్నుజేయుర్యదాదిష్టముధ్నుజేయుర్యాదృశే పునః
 పర్యాప్తావే మధ్యే షడహస్య సం పద్యేత షడహైర్మాసాన్థం
 పాద్య యథస్తమమహస్తస్మిన్నుధ్నుజేయుస్తదగ్నయే వసుమతే
 పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేయురైన్థం దధీన్థాయ మరుత్వతే
 పురోడాశమేకాదశకపాలం వైశ్వదేవం ద్వాదశకపాలమ్గౌర్వై వసుమతః
 ప్రాతఃసవనం యదగ్నయే వసుమతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపన్తి
 దేవతామేవ తద్భాగిసీం కుర్వన్తి

౨౧ సవనమష్టాభిరుప యన్తి యదైన్థం దధి భవతీన్థమేవ
 తద్భాగధేయాన్న చ్యావయన్తీన్థస్య వై మరుత్వతో మాధ్యందిన
 సవనం యదిన్థాయ మరుత్వతే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపన్తి
 దేవతామేవ తద్భాగిసీం కుర్వన్తి సవనమేకాదశభిరుప యన్తి
 విశ్వేషాం వై దేవానామృభుమతాం తృతీయసవనం యద్వైశ్వదేవం
 ద్వాదశకపాలం నిర్వపన్తి దేవతా ఏవ తద్భాగిసీం కుర్వన్తి సవనం
 ద్వాదశభి

౨౨ రుప యన్తి ప్రాజాపత్యం పశుమా లభన్తే యజ్ఞో వై
 ప్రజాపతిర్యజ్ఞస్యాననుసర్గాయాభివర్త ఇతః షణ్ణాసో బ్రహ్మసామం భవతి
 బ్రహ్మ వా అభివర్తో బ్రహ్మజైవ తథ్నువర్గం లోకమభివర్తయన్తో యన్తి
 ప్రతికూలమివ హీతః సువర్గో లోక ఇన్థ క్రతుం న ఆ భర పితా పుత్రేభ్యో

యథా | శిషా నో అస్మిన్పురుహూత యామని జీవా జ్యోతిరశిమహీత్యముత
 ఆయతాః షణ్మాసో బ్రహ్మసామం భవత్యయం వై లోకో జ్యోతిః ప్రజా
 జ్యోతిరిమమేవ తల్లోకం పశ్యన్తోఽభివదన్త ఆ యన్తి || ౭1 x1 ౭|| నాదిష్టం
 కుర్వన్తి ద్వాదశభిరితి విశతిశ్చ || ౭1 x1 ౭||

౨౩ దేవానాం వా అన్తం జగ్ముషామింద్రియం
 వీర్యమపాక్రామత్తతోశేనావారుంధత తతోశ్శశస్య క్రోశత్వం యతోశ్శేన
 చాత్వాలస్యాన్తే స్తువన్తి యజ్ఞస్యైవాన్తం గత్వేంద్రియం వీర్యమవ
 రుంధతే సత్తస్యర్థ్యాహవనీయస్యాన్తే స్తువన్త్యగ్నిమేవోపద్రష్టారం
 కృత్స్వర్ణిముప యన్తి ప్రజాపతేర్ హృదయేన హవిర్ధానేఽన్తః స్తువన్తి
 సైమాణమేవాస్య గచ్ఛన్తి శ్లోకేన పురస్తాథ్నదసః

౨౪ స్తువన్త్యనుశ్లోకేన పశ్చాద్యజ్ఞస్యైవాన్తం గత్వా శ్లోకభాజో
 భవన్తి నవభిరధ్వర్యురుద్గాయతి నవ వై పురుషే ప్రాణాః ప్రాణానేవ
 యజమానేషు దధాతి సర్వా బన్ధియో భవన్తి ప్రాణేష్యేవేంద్రియం
 దధత్యప్రతిహృతాభిరుద్గాయతి తస్మాత్పురుషః సర్వాణ్యన్యాని
 శీర్షోఽఙ్గాని ప్రత్యచతి శిర ఏవ న పఞ్చదశః రథంతరం
 భవతీన్ద్రియమేవావ రుంధతే సప్తదశం

౨౫ బృహదన్నాద్యస్యావరుద్ధ్యా అథో ప్రైవ తేన జాయన్త ఏకవిశం భద్రం
 ద్విపదాసు ప్రతిష్ఠిత్యై పత్నయ ఉప గాయన్తి మిథునత్వాయ ప్రజాత్యై
 ప్రజాపతిః ప్రజా అసృజత సోఽకామయతాసామహః రాజ్యం పరీయామితి
 తాసాః రాజనేనైవ రాజ్యం పర్వైత్తద్రాజనస్య రాజనత్వం యద్రాజనం
 భవతి ప్రజానామేవ తద్యజమానా రాజ్యం పరి యన్తి పఞ్చవిశం భవతి
 ప్రజాపతే

౨౬ రాప్త్యై పఞ్చభిన్తిష్ఠన్తః స్తువన్తి దేవలోకమేవాభి జయన్తి
 పఞ్చభిరాసీనా మనుష్యలోకమేవాభి జయన్తి దశ సం పద్యన్తే దశాక్షరా
 విరాడన్తం విరాడ్విరాజైవాన్నాద్యమవ రుంధతే పఞ్చధా వినిషద్య

స్తువన్తి పంచ దిశో దిక్ష్యేవ ప్రతి తిష్ఠన్త్యేకయాస్తుతయా
 సమాయన్తి దిగ్భ్య ఏవాన్నాద్యః సంభరన్తి తాభిర్ద్ధాతోద్ధాయతి దిగ్భ్య
 ఏవాన్నాద్యః

౨౭ సంభృత్య తేజ ఆత్మనధతే తస్మాదేకః ప్రాణః

సర్వాణ్యణ్గాన్యవత్యథో యథా సుప్ర ఉత్పత్తిష్యజ్చిర ఉత్తమం కురుత
 ఏవమేవ తద్యజమానాః ప్రజానాముత్తమా భవన్త్యాసన్దీముద్ధాతాఽరోహతి
 సామ్రాజ్యమేవ గచ్ఛన్తి ప్లేఙ్ఘ హోతా నాకస్యైవ పృష్ఠః
 రోహన్తి కూరాచవధ్వర్యుర్బుధ్నస్యైవ విష్టపం గచ్ఛన్త్యేతావన్తో
 వై దేవతోకాన్తేష్యేవ యథాపూర్వం ప్రతి తిష్ఠన్త్యథో ఆక్రమణమేవ
 తథేతుం యజమానాః కుర్వతే సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యైః || ౭ | x | ౮ || సదసః

సప్తదశం ప్రజాపతేర్గాయతి దిగ్భ్య ఏవాన్నాద్యం ప్రత్యేకాదశ చ || ౭ | x | ౮ ||

౨౮ ఆర్కేణ వై సహస్రశః ప్రజాపతిః ప్రజా అస్పృజత తాభ్య
 ఇలాన్తేనేరాం లూతామవారుంధ యదర్కం భవతి ప్రజా ఏవ తద్యజమానాః
 స్పృజన్త ఇలాన్తం భవతి ప్రజాభ్య ఏవ స్పృష్టాభ్య ఇరాం లూతామవ రుంధతే
 తస్మాద్యాః సమాసత్త్ర సమృద్ధం ఙ్గోధుకాస్తాః సమాం ప్రజా
 ఇషగ్గ్ హ్యసామూర్జమాదదతే యాః సమాం వ్యుర్థమఙ్గోధుకాస్తాః
 సమాం ప్రజా

౨౯ స హ్యసామిషమూర్జమాదదత ఉత్కౌదం కుర్వతే యథా బన్ధాన్ముముచానా
 ఉత్కౌదం కుర్వత ఏవమేవ తద్యజమానా దేవబన్ధాన్ముముచానా
 ఉత్కౌదం కుర్వత ఇషమూర్జమాత్మనధానా వాణః శతతన్తుర్భవతి
 శతాయుః పురుషః శతేంద్రియ ఆయుష్యేవేన్ద్రియే ప్రతి తిష్ఠన్త్యాజిం
 ధావన్త్యనభిజితస్యాభిజిత్యై దున్తుభీన్సమాఘన్తి పరమా వా ఏషా వాగ్వా
 దున్తుభౌ పరమామేవ

30 వాచమవ రుంధతే భూమిదున్తుభిమా ఘన్తి యైవేమాం వాక్ప్రవిష్టా
 తామేవావ రుంధతేఽథో ఇమామేవ జయన్తి సర్వా వాచో వదన్తి సర్వాసాం

వాచామవరుద్ధ్యా ఆర్ద్రే చర్మన్వాయచ్చేతే ఇన్ద్రియస్యావరుద్ధ్యా ఆస్యః క్రోశతి

ప్రాస్యః శశతి య ఆక్రోశతి పునాత్సేవైనాస్థ్న యః ప్రశశతి

పూతేష్వేవాన్నాద్యం దధాత్యుపి కృతం చ

3౧ వా ఏతే దేవకృతం చ పూర్వైర్మాసైరవ రుంధతే యదూభితేవృదాః

సామాని భవన్త్యుభయస్యావరుద్ధ్యే యన్తి వా ఏతే మిథునాద్యే

సంవత్సరముపయన్త్యన్తర్వేది మిథునౌ సంభవతన్తనైవ మిథునాన్న

యన్తి || ౭1 X1 F || వ్యుద్ధమక్షోధుకాస్తాః సమాం ప్రజాః పరమామేవ

చ త్రిశచ్చ || ౭1 X1 F ||

3౨ చర్మావ భిన్తన్తి పాప్మానమేవైషామవ భిన్తన్తి మావ

రాఖీర్మాతి వ్యాఖీరిత్యాహ సం ప్రత్యేవైషాం పాప్మానమవ

భిన్తన్త్యదకుంభానధినిధాయ దాస్యో మార్జాలీయం పరి నృత్యన్తి పదో

నిఘ్నతీరిదం మధుం గాయన్త్యో మధు వై దేవానాం పరమమన్నాద్యం

పరమమేవాన్నాద్యమవ రుంధతే పదో ని ఘ్నన్తి మహీయామేవైషు దధతి || ౭1 X1

౧౦ || చర్మైకాన్న పంచాశత్ || ౭1 X1 ౧౦ ||

33 పృథివ్యై స్వాహాన్తరిక్షాయ స్వాహా దివే స్వాహా సం ఘ్లోష్యతే స్వాహా

సం ప్లవమానాయ స్వాహా సం ప్లుతాయ స్వాహా మేధాయిష్యతే స్వాహా మేఘాయతే

స్వాహా మేఘితాయ స్వాహా మేఘాయ స్వాహా నీహారాయ స్వాహా నిహాకాయై

స్వాహా

ప్రాసచాయ స్వాహా ప్రవలాకాయై స్వాహా విద్యోతిష్యతే స్వాహా విద్యోతమానాయ

స్వాహా సం విద్యోతమానాయ స్వాహా స్తనయిష్యతే స్వాహా స్తనయతే స్వాహోగ్రాః

స్తనయతే స్వాహా వర్షిష్యతే స్వాహా వర్షతే స్వాహాభివర్షతే స్వాహా

పరివర్షతే స్వాహా సంవర్షతే

3౪ స్వాహానువర్షతే స్వాహా శీకాయిష్యతే స్వాహా శీకాయతే స్వాహా శీకితాయ

స్వాహా ప్రోషిష్యతే స్వాహా ప్రష్ణతే స్వాహా పరిప్రష్ణతే స్వాహోద్గహిష్యతే

స్వాహోద్ధృష్టాతే స్వాహోద్ధృహితాయ స్వాహా విష్టోష్యతే స్వాహా విష్టవమానాయ
స్వాహా

విష్టుతాయ స్వాహాతప్స్యతే స్వాహాఽతపతే స్వాహాగ్రమాతపతే స్వాహార్గభ్యః
స్వాహా యజుర్భ్యః స్వాహా సామభ్యః స్వాహాంగిరోభ్యః స్వాహా వేదేభ్యః స్వాహా
గాథాభ్యః స్వాహా నారాశశీభ్యః స్వాహా రైభీభ్యః స్వాహా సర్వస్మై
స్వాహా || 21 X1 01 || సంవర్షతే రైభీభ్యః స్వాహా ద్వే చ || 21 X1 01 ||

3X దత్వతే స్వాహాదన్తకాయ స్వాహా ప్రాణినే స్వాహాప్రాణాయ స్వాహా
ముఖవతే స్వాహాముఖాయ స్వాహా నాసికవతే స్వాహానాసికాయ స్వాహాక్షణ్యతే
స్వాహానక్షికాయ స్వాహా కర్ణినే స్వాహాఽకర్ణకాయ స్వాహా శీర్షణ్యతే
స్వాహాశీర్షకాయ స్వాహా పద్యతే స్వాహాపాదకాయ స్వాహా ప్రాణతే
స్వాహాప్రాణతే స్వాహా వదతే స్వాహావదతే స్వాహా పశ్యతే స్వాహాపశ్యతే
స్వాహా శృణ్యతే స్వాహాశృణ్యతే స్వాహా మనస్వినే స్వాహా

3E ఽమనసే స్వాహా రేతస్వినే స్వాహారేతస్కాయ స్వాహా ప్రజాభ్యః స్వాహా
ప్రజననాయ స్వాహా లోమవతే స్వాహాలోమకాయ స్వాహా త్వచే స్వాహాత్వక్కాయ
స్వాహా చర్మణ్యతే స్వాహాచర్మకాయ స్వాహా లోహితవతే స్వాహాలోహితాయ స్వాహా
మాఽసన్వతే స్వాహామాఽసకాయ స్వాహా స్నావభ్యః స్వాహాస్నావకాయ
స్వాహాస్థన్వతే స్వాహాస్థికాయ స్వాహా మజ్జన్వతే స్వాహామజ్జకాయ
స్వాహాఙ్గినే స్వాహానఙ్గాయ స్వాహాత్మనే స్వాహానాత్మనే స్వాహా సర్వస్మై
స్వాహా || 21 X1 02 || మనస్వినే స్వాహాఽనాత్మనే స్వాహా ద్వే చ || 21 X1
02 ||

3E కస్తావి యునక్తి స త్వా యునక్తు విష్టుస్తావి యునక్త్వస్య యజ్ఞస్యర్థ్యై
మహ్యైఽసంసత్యై ఆముష్మై కామాయాయుషే త్వా ప్రాణాయ త్వాపానాయ త్వా
వ్యానాయ త్వా వ్యుష్ట్యై త్వా రయ్యై త్వా రాధసే త్వా ఘోషాయ త్వా పోషాయ
త్వారాధోషాయ త్వా ప్రచ్యుష్ట్యై త్వా || 21 X1 03 || కస్తావిఽష్టా త్రిశత్ || 21 X1
03 ||

3G అగ్నయే గాయత్రాయ త్రివృతే రాథంతరాయ వాసంతాయష్టాకపాల ఇన్ద్రాయ

త్రైష్ఠుభాయ పంచుదశాయ బార్హతాయ గ్రైష్మాయైకాదశకపాలో విశ్వేభ్యో
 దేవేభ్యో జాగతేభ్యః సప్తదశేభ్యో వైరుపేభ్యో వార్షికేభ్యో ద్వాదశకపాలో
 మిత్రావరుణాభ్యామానుష్ఠుభాభ్యామేకవిశ్వాభ్యాం వైరాజాభ్యాం
 శారదాభ్యాం పయస్యా బృహస్పతయే పాక్షాయ త్రిణవాయ శాక్వరాయ
 హైమన్వికాయ చరుః సవిత్ర ఆతిచ్ఛందసాయ త్రయస్త్రిశాయ
 రైవతాయ శైశిరాయ ద్వాదశకపాలోఽదిత్యై విష్ణుపత్న్యై చరురగ్నయే
 వైశ్వానరాయ ద్వాదశకపాలోఽనుమత్యై చరుః కాయ ఏకకపాలః || ౭1 x1 ౧౪ ||
 అగ్నయేఽదిత్యా అనుమత్యై సప్తచత్వారిశత్ || ౭1 x1 ౧౪ ||

౩౯ యో వా అగ్నావగ్నిః ప్రహీయతే యశ్చ సోమో రాజా తయోరేష ఆతిభ్యం
 యదగ్నిషోమియోఽధైష రుద్రో యశ్చియతే యథ్నంచితేఽగ్నావేతాని
 హవీషి న నిర్వపేదేష ఏవ రుద్రోఽశాన్త ఉపోత్థాయ ప్రజాం పశూన్,
 యజమానస్యాభి మన్యేత యథ్నంచితేఽగ్నావేతాని హవీషి నిర్వపతి
 భాగధేయైవైనేశమయతి నాస్య రుద్రోఽశాన్త

౪౦ ఉపోత్థాయ ప్రజాం పశూనభి మన్యతే దశ హవీషి భవన్తి
 నవ వై పురుషే ప్రాణా నాభిర్దశమి ప్రాణానేవ యజమానే దధాత్యథో
 దశాక్షరా విరాడన్నం విరాడ్విరాజ్యేవాన్నాద్యే ప్రతి తిష్ఠత్యుతుభిర్వా ఏష
 ఛన్దోభిః స్తోమైః పృష్ఠైశ్చేతవ్య ఇత్యాహుర్యదేతాని హవీషి
 నిర్వపత్యుతుభిరేవైనం ఛన్దోభిః స్తోమైః పృష్ఠైశ్చినుతే
 దిశః సుషువాణేనా

౪౧ ఽభిజిత్వా ఇత్యాహుర్యదేతాని హవీషి నిర్వపతి దిశామభిజిత్వా
 ఏతయా వా ఇన్ద్రం దేవా అయాజయన్తస్మాదిన్ద్రసవ ఏతయా మనుం
 మనుష్యాస్తస్మాన్మనుసవో యథేన్ద్రో దేవానాం యథా మనుర్మనుష్యాణామేవం
 భవతి య ఏవం విద్వానేతయేష్ట్యా యజతే దిగ్వతీః పురోఽనువాక్యా
 భవన్తి సర్వాసాం దిశామభిజిత్వై || ౭1 x1 ౧౫ || అశాన్తః సుషువాణేనైక
 చత్వారిశత్ || ౭1 x1 ౧౫ ||

౪౨ యః ప్రాణతో నిమిషతో మహిత్యైక ఇద్రాజా జగతో బభూవ | య
 ఈశే ఆస్య ద్విపదశ్చతుష్పదః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ
 || ఉపయామగృహీతోఽసి ప్రజాపతయే త్వా జుష్టం గృహ్లామి తస్య
 తే ద్యౌర్మహిమా నక్షత్రాణి రూపమాదిత్యస్తే తేజస్తస్మై త్వా మహిమ్నీ
 ప్రజాపతయే స్వాహా || ౭1 x1 ౧౬ || యః ప్రాణతో ద్యౌరాదిత్యోఽష్టా త్రిశత్
 || ౭1 x1 ౧౬ ||

౪3 య ఆత్మదా బలదా యస్య విశ్వ ఉపాసతే ప్రశిషం యస్య దేవాః
 | యస్య ఛాయామృతం యస్య మృత్యుః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ
 || ఉపయామగృహీతోఽసి ప్రజాపతయే త్వా జుష్టం గృహ్లామి తస్య తే
 పృథివీ మహిమాషధయో వనస్పతయో రూపమగ్నిస్తే తేజస్తస్మై త్వా
 మహిమ్నీ ప్రజాపతయే స్వాహా || ౭1 x1 ౧౭ || య ఆత్మదాః పృథివ్యగ్నిరేకాన్న
 చత్వారిశత్ || ౭1 x1 ౧౭ ||

౪౪ ఆ బ్రహ్మన్బ్రాహ్మణో బ్రహ్మవర్చసీ జాయతామాస్మిన్బ్రాహ్మే రాజస్య
 ఇషవ్యః శూరో మహారథో జాయతాం దోగ్ధీ ధేనుర్వఢానడానాశుః సప్తిః
 పురన్ధిత్వోషా జిష్ణూ రథేష్టాః సభేయో యువాస్య యజమానస్య వీరో జాయతాం
 నికామే నికామే నః పర్జన్యో వర్షతు ఫలిన్యో న ఓషధయః పచ్యంతాం యోగక్షేమో
 నః కల్పతామ్ || ౭1 x1 ౧౮ || ఆ బ్రహ్మన్నేక చత్వారిశత్ || ౭1 x1 ౧౮ ||

౪౫ ఆక్రాన్, వాజీ పృథివీమగ్నిం యుజమకృత వాఙ్యర్వాక్రాన్, వాఙ్యన్తరిక్షం
 వాయుం యుజమకృత వాఙ్యర్వా ద్యాం వాఙ్యాక్రగ్నస్త సూర్యం యుజమకృత
 వాఙ్యర్వాగ్నిస్తే వాజిన, యుజ్జను త్వారభే స్వస్తి మా సం పారయ వాయుస్తే
 వాజిన, యుజ్జను త్వారభే స్వస్తి మా సం

౪౬ పారయాదిత్యస్తే వాజిన, యుజ్జను త్వారభే స్వస్తి మా సం
 పారయ ప్రాణధృగసి ప్రాణం మే దృహ వ్యానధృగసి వ్యానం మే
 దృహపానధృగస్యపానం మే దృహ చక్షురసి చక్షుర్మయి ధేహి
 శ్రోత్రమసి శ్రోత్రం మయి ధేహ్యాయురస్యాయుర్మయి ధేహి || ౭1 x1 ౧౯ || వాయుస్తే
 వాజిన, యుజ్జను త్వారభే స్వస్తి మా సన్త్రిచత్వారిశచ్ఛ || ౭1 x1 ౧౯ ||

౪౭ జజ్ఞ బీజం వర్ణా పర్జన్యః పక్తా సస్యః సుపిప్పలా ఓషధయః
 స్వధిచరణేయః సూపసదనోఽగ్నిః స్వధ్యక్షమస్తరిక్షః
 సుపావః పవమానః సూపస్థానా ద్యౌః శివమసౌ తవన్, యథాపూర్వమహోరాత్రే
 పఞ్చదశినోర్థమాసాస్త్రిశినో మాసాః క్లృప్తా ఋతవః శాస్త్రః
 సంవత్సరః ॥ ౭౧ ౫ ౨౦ ॥ జజ్ఞ బీజమేకత్రిశత్ ॥ ౭౧ ౫ ౨౦ ॥

౪౮ ఆగ్నేయోఽష్టాకపాలః సౌమ్యశ్చరుః సావిత్రోష్టాకపాలః పౌష్ణశ్చరు
 రౌద్రశ్చరురగ్నేయే వైశ్వానరాయ ద్వాదశకపాలో మృగాఖరే యది
 నాగచ్ఛేదగ్నేయేఽఛోముచేఽష్టాకపాలః సౌర్యం పయో వాయువ్య ఆజ్యభాగః
 ॥ ౭౧ ౫ ౨౧ ॥ ఆగ్నేయశ్చతుర్విశతిః ॥ ౭౧ ౫ ౨౧ ॥

౪౯ అగ్నేయేఽఛోముచేఽష్టాకపాల ఇన్ద్రాయాః హోముచ ఏకాదశకపాలో
 మిత్రావరుణాభ్యామాగోముగ్భ్యాం పయస్యా వాయోసావిత్త్ర ఆగోముగ్భ్యాం
 చరురశ్విభ్యామాగోముగ్భ్యాం ధానా మరుదభ్య ఏనోముగ్భ్యః సప్తకపాలో
 విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఏనోముగ్భ్యో ద్వాదశకపాలోఽనుమత్యై చరురగ్నేయే
 వైశ్వానరాయ ద్వాదశకపాలో ద్యావాపృథివీభ్యామః హోముగ్భ్యాం ద్వికపాలః ॥
 ౭౧ ౫ ౨౨ ॥ అగ్నేయేఽఛోముచేఽనుమత్యై ద్యావాపృథివీభ్యాం త్రిశత్
 ॥ ౭౧ ౫ ౨౨ ॥

౫౦ అగ్నేయే సమనమత్పుథివ్యై సమనమద్యథాగ్నిః పృథివ్యా సమనమదేవం
 మహ్యం భద్రాః సంనతయః సం నమన్తు వాయవే సమనమదస్తరిక్షాయ
 సమనమద్యథా వాయురస్తరిక్షేణ సూర్యాయ సమనమద్దివే సమనమద్యథా
 సూత్యో దివా చన్ద్రమనే సమనమన్నక్షత్రేభ్యః సమనమద్యథా
 చన్ద్రమా నక్షత్రైర్వరుణాయ సమనమదదభ్యః సమనమద్యథా

౫౧ వరుణోఽద్భిః సామ్నే సమనమదృచే సమనమద్యథా సామర్పా బ్రహ్మణే
 సమనమత్తత్రాయ సమనమద్యథా బ్రహ్మ క్షత్రేణ రాజ్ఞే సమనమద్విశే
 సమనమద్యథా రాజా విశా రథాయ సమనమదశ్వేభ్యః సమనమద్యథా
 రథోఽశ్వైః ప్రజాపతయే సమనమదూభతేభ్యః సమనమద్యథా

ప్రజాపతిర్భూతైః సమనమదేవం మహ్యం భద్రాః సంసతయః సం సమస్తు ||
 21 X1 23 || అదభ్యః సమనమద్యథా మహ్యం చత్వారి చ || 21 X1 23 ||
 X2 యే తే పస్థానః సవితః పూర్వాస్యసోఽరేణవో వితతా అన్తరిక్షే |
 తేభిర్నో అద్య పథిభిః సుగేభీ రణా చ నో అధి చ దేవ బ్రూహి ||
 నమోఽగ్నయే పృథివిక్షితే లోకస్పృతే లోకమస్మై యజమానాయ దేహి నమో
 వాయవేఽన్తరిక్షక్షితే లోకస్పృతే లోకమస్మై యజమానాయ దేహి నమః
 సూర్యాయ దివిక్షితే లోకస్పృతే లోకమస్మై యజమానాయ దేహి || 21 X1 24 ||
 యే తే
 చతుశ్చత్వారిశతే || 21 X1 24 ||
 X3 యో వా అశ్వస్య మేధ్యస్య శిరో వేద శీర్షణ్యాన్వేధ్యో భవత్యుషా
 వా అశ్వస్య మేధ్యస్య శిరః సూర్యశ్చక్షుర్వాతః ప్రాణశ్చన్ధ్రమాః
 శ్రోత్రం దిశః పాదా అవాన్తరదిశాః పర్భవోఽహోరాత్రే నిమేషోఽర్ధమాసాః
 పర్వాణీ మాసాః సంధానాన్యతవోఽఙ్గాని సంవధ్నర ఆత్మా రశ్మయః కేశా
 నక్షత్రాణి రూపం తారకా అస్థాని నభో మాసాన్యోషధయో లోమాని
 వసస్పతయో వాలా అగ్నిర్ముఖం వైశ్వానరో వ్యాత్తః
 X4 సముద్ర ఉదరమన్తరిక్షం పాయుర్ద్యావాపృథివీ ఆణ్ణౌ గ్రావా శేపః సోమో
 రేతో యజ్జుఙ్గాభ్యతే తద్వి ద్యోతతే యద్విధూనుతే తథ్ననయతి యన్వేహతి
 తద్వర్షతి వాగేవాస్య వాగహర్వా అశ్వస్య జాయమానస్య మహిమా పురస్తాజ్జాయతే
 రాత్రిరేనం మహిమా పశ్చాదను జాయత ఏతో వై మహిమానావశ్వమభితః
 సం బభూవతుర్హయో దేవానవహదర్వాసురాన్, వాజీ గన్ధర్వానశ్యో
 మనుష్యాన్యమద్రో వా అశ్వస్య యోనిః సముద్రః (సముద్రో బన్ధుః - సంప్రదాయదల్లి
 హేళువుదిల్లి) || 21 X1 25 || వ్యాత్తమవహద్ధ్వాదశ చ || 21 X1 25 ||
 గావో గావః సిషాసన్తిః ప్రథమే మాసి సమాన్యో యది సోమో
 షడహారుఢస్పృజ్యా (3) ం దేవానామర్కేణ చర్మావ పృథివ్యై దత్వతే
 కస్త్యాగ్నయే యో వై యః ప్రాణతో య ఆత్మదా ఆ బ్రహ్మన్నాక్రాజ్జాజ్జి

బీజమాగ్నో యోఽష్టా కపాలోఽ గ్నయే హోముచేఽష్టా కపాలోఽగ్నయే
సమనమద్యే తే పన్థానో యో వా అశ్వస్య మేధ్యస్య శిరః పంచ
విశతిః ॥

గావః సమాన్యః సవనమష్టాభిర్వా ఏతే దేవకృతం చాఽభిజిత్యా
ఇత్యాహుర్వరుణోద్భిః సామ్నే చతుః పంచాశత్ ॥

గావో యోనిస్సముద్రః (సముద్రో బన్ధః - సంప్రదాయదల్లి హేళువుదిల్లి) ॥
ఇతి సప్తమం కాణ్డం సంపూర్ణమ్ ౭ ॥

ఇతి తైత్తిరీయ-సంహితా ॥

ఆభిర్ఘ్నిర్ఘ్నిర్ఘ్నదతో న ఊనమాప్యాయయ హరివో వర్ధమానః ।
యదా స్తోతృభ్యో మహి గోత్రా రుజాసి భూయిష్ఠభాజో అధ తే స్యామ ॥
బ్రహ్మ ప్రావాదిష్మ తన్నో మా హాసీత్ ॥
ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః ॥

॥ హరిః ఓ(౩)మ్ ॥

॥ శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు ॥

Encoded and proofread by Muralidhara B A muraliba at gmail.com
Shri muralidhar has studied kRRiShNayajurveda
from his father Anathakrishna, Proffessor in Chamarajendra
Sanskrit College, Chamarajpet, Bangalore. Muralidhar received
MA from Karnataka Samskrit University.

Taittiriya Samhita

pdf was typeset on January 21, 2023

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

